Actes de St Jean l'Evangéliste
par
Prochore



Traduction française et texte grec
mis en ligne
par
Albocicade

2013

Préambule

L'ouvrage, mis sous le nom de Prochore ne paraît pas remonter au delà du iv° siècle de l'ère chrétienne. Tandis que les Latins n'en ont fait aucun cas, les Grecs au contraire lui ont accordé qelque autorité, et Siméon Métaphraste l'a pris pour base de sa vie de St Jean.

Il est par ailleurs fait mention de Prochore, comme disciple de St Jean et son successeur à Ephèse, dans une vie de St Jean en arabe.

Seules les notes les plus essentielles ont été conservées. Elles sont rassemblées en fin de document.

La traduction française ayant été réalisée antérieurement à l'édition critique du texte grec par Zahn, sur un texte indéterminé, il ne faut pas chercher une concordance absolue entre nos deux documents.

Toutefois, dans la mesure où – à ma connaissance – il n'existe pas d'autre traduction française dans le domaine public, il convient de la considérer comme une première approche.

Sources :

Traduction et notes : Dictionnaire des Apocryphes, Tome 2, édité par Migne, 1858, col 759 à 816

Texte grec : Acta Johannis, unter Benutzung von C. v. Tischendorf's Nachlass, bearbeitet von Theodor Zahn, 1880

CHAPITRE PREMIER

Il arriva qu'après l'assomption dans le ciel de Notre-Seigneur Jésus-Christ, Fils du Dieu vivant les disciples s'étant rassemblés à Gethsémané, Pierre leur dit : "Vous savez, mes frères, comment Notre-Seigneur nous a laissé l'ordre d'aller dans le monde entier prêcher l'Evangile à toutes les créatures et les baptiser au nom du Père et du Fils et du Saint-Esprit, et comme nous ne désirons rien de plus que d'accomplir promptement ce qui nous a été recommandé par le Seigneur, il convient, mes très chers frères, que, par la grâce de la Trinité, nous nous appliquions à l'œuvre que le Seigneur nous a prescrite, car il a dit : "Je vous enverrai tous comme des brebis au milieu des loups ; soyez prudents comme des serpents et simples comme des colombes". (Matth. X). Vous n'ignorez pas, mes frères, que le serpent, lorsque quelqu'un veut le tuer, abandonne tout son corps, mais cache sa tête ; de même, mes frères, exposons-nous à la mort et ne renonçons pas à Jésus-Christ qui est notre chef ; de même les colombes ne s'affligent pas lorsqu'on les prive de leurs petits et ne savent pas renoncer à leur maître. Vous savez que Notre-Seigneur et Maître nous a dit : "Puisqu'ils m'ont persécuté, ils vous persécuteront. C'est pourquoi, mes frères, il vous reste à traverser beaucoup de tribulations, mais des biens sont réservés à ceux qui souffrent des tribulations à cause du saint nom du Seigneur". Jacques, le frère du Seigneur, répondit à Pierre et dit : "Tu as bien parlé, Pierre, car le temps est venu où l'ordre du Seigneur doit s'accomplir ; vous savez cependant, mes frères, que le Seigneur m'a enjoint de rester à Jérusalem". Et Pierre répondit et dit : "Nous savons tous que c'est le lieu confié à tes soins et que tu ne dois pas t'éloigner de Jérusalem".
Les apôtres tirèrent donc au sort (1), et il attribua l'Asie à Jean qui gémit beaucoup et qui se jeta aux pieds des frères en versant des larmes. Et Pierre, le prenant de la main droite, le releva et lui dit : "Nous avons tous pour toi la plus grande vénération ; nous regardons ta patience comme un exemple et un encouragement pour nous tous ; que fais-tu donc, mon frère, et pourquoi troubles-tu nos cœurs ?" Et Jean répondant à Pierre dit : "Pardonne-moi, mon père, de ce que j'ai été extrêmement troublé au moment où j'ai vu que l'Asie m'était assignée par le sort ; j'ai été effrayé des

périls qui pouvaient m'attendre sur mer, et je ne me suis pas souvenu de la parole du Seigneur qui m'aimait et qui a dit : "Il ne tombera aucun des cheveux de votre tête". Excusez-moi, mes frères et priez pour moi, afin que le Seigneur me pardonne aussi. Je suis prêt à aller partout où m'appellera sa volonté et son bon plaisir".

Et tous les apôtres se levant se tournèrent vers l'orient, priant Jacques, le frère du Seigneur, de prononcer la prière à laquelle ils se joignirent tous. Les apôtres se dirigèrent ensuite chacun vers le pays qui lui était désigné, et chacun fut accompagné de l'un des soixante-douze disciples. Moi, Prochore, je fus signalé par le sort comme devant exercer le ministère avec l'apôtre Jean. Et nous descendîmes de Jérusalem à Joppé où nous restâmes trois jours dans la maison d'une veuve du pays de Tabite. Et un navire étant venu d'Egypte et devant continuer son voyage vers l'Asie, nous nous y embarquâmes. Lorsque nous fûmes dans le fond du navire, Jean fut saisi d'une grande tristesse, et il dit : "Mon fils Prochore, nous serons en butte à beaucoup de tribulations et à beaucoup de périls sur mer, et il ne m'a rien été révélé par le Seigneur au sujet de ma vie ou de ma mort, mais vous serez délivrés des périls de la mort, et nul d'entre vous ne périra. Lorsque tu seras échappé, mon fils, aux dangers de la navigation, va en Asie, entre à Ephèse et attends-y pendant trois mois mon arrivée ; si Dieu permet que j'arrive pendant ce temps, nous aurons à nous acquitter des fonctions du ministère qui nous a été confié ; si les trois mois s'écoulent sans que je revienne, retourne, mon fils, à Jérusalem, auprès de Jacques, et fais ce qu'il commandera".

Après que Jean, mon maître, m'eut ainsi parlé, vers la onzième heure, il s'éleva une tempête qui brisa le navire, et nous restâmes dans le plus grand péril jusqu'à la troisième heure de la nuit ; alors chacun saisit une rame ou un fragment quelconque pour essayer de s'échapper à la nage, et, grâce à la miséricorde de Dieu, nous fûmes, vers la sixième heure du jour, poussés à la côte aux environs de Séleucie et à cinq stades de cette ville. Nous étions au nombre de quarante-deux personnes ; mais Jean ne s'y trouvait pas. Nous restâmes longtemps étendus sur la rive, accablés de froid, de fatigue et de crainte et comme sans vie, et nous entrâmes ensuite à Séleucie, ayant perdu tout ce que nous possédions à n'ayant rien à manger. Nous demandâmes du pain que l'on nous

donna, et mes compagnons d'infortune se soulevèrent contre moi, disant : "Quel est cet homme qui était avec toi ? C'est un magicien qui, par ses maléfices, a fait périr le navire afin de s'enfuir après s'être emparé de notre avoir, et tu es son complice. Remets-nous ce magicien, ou nous ne te laisserons pas sortir, car tu mérites la mort ; dis-nous d'où vient cet enchanteur ; nous qui étions dans le navire, nous nous trouvons tous ici, et lui seul a disparu".
Ils excitèrent ainsi contre moi les habitants de Séleucie et ils me jetèrent en prison, et, le lendemain, ils me conduisirent devant le gouverneur de la ville, qui, me parlant avec sévérité, me dit : "D'où es-tu et quelle est ta religion ? Quels sont tes moyens de subsistance et quel est ton nom ? Dis-nous toutes ces choses avant que nous te livrions aux tortures". Je répondis : "Je suis du pays des Hébreux, je suis Chrétien de religion ; mon nom est Prochore ; j'ai été jeté ici par un naufrage ainsi que ceux qui m'accusent". Le gouverneur dit : "Comment se fait-il que vous vous soyez tous sauvés et que ton compagnon seul ne paraisse pas ; il est certain que vous êtes accusés d'être des magiciens et d'avoir fait périr le navire par vos maléfices, et, afin qu'on ne vous soupçonne pas de sortilèges, toi seul tu es resté avec l'équipage, mais ton compagnon s'est enfui en emportant les biens qu'il y avait à bord ; peut-être aussi que, comme vous étiez des magiciens coupables d'avoir fait verser beaucoup de sang, la sentence divine a condamné ton compagnon à périr, et toi seul tu as échappé à la mort afin de trouver ton châtiment dans cette ville ; dis-nous donc de suite si ton compagnon a péri ou s'il est soustrait au danger".
Je répondis en versant des larmes : "Je te répondrai, au sujet des questions que tu m'adresses, avec une franchise entière et selon ce que je sais. Et d'abord, s'il faut parler de moi, je ne suis pas un magicien, je suis Chrétien et disciple de Jésus-Christ ; le Seigneur Jésus-Christ, avant de monter au ciel, a donné cet ordre à ses apôtres : "Allez dans le monde entier et prêchez l'Evangile à toutes créatures, et baptisez toutes les nations qui voudront croire". Après son ascension, ses apôtres, réunis en un même lieu, ont tiré au sort dans quelle contrée chacun d'eux devait aller prêcher. Et le sort ayant attribué l'Asie à Jean, mon maître, qui était avec nous dans le navire, il en fut vivement peiné, et comme

il se refusa d'abord à ce qui avait plu à l'Esprit-Saint, il lui fut révélé qu'en punition de son péché il éprouverait une tempête sur mer ; lorsque nous fûmes embarqués, il me révéla à l'avance ce que nous devions souffrir et me prescrivit de l'attendre à Ephèse pendant trois moi et qu'il viendrait dans cet intervalle, s'il était encore vivant, afin d'accomplir la tâche que Dieu lui avait confiée ; il ajouta que s'il ne se montrait pas avant l'expiration du délai qu'il fixait, je devais retourner dans mon pays. Mon maître n'est donc pas un magicien ; c'est un homme choisi et inspiré par le Seigneur, prédicateur intrépide de la vérité et très ferme dans la foi de Jésus-Christ.
Lorsque j'eus ainsi parlé, un nommé Sélemnis, qui était venu d'Antioche, fut frappé des paroles que j'énonçais avec fermeté et il demanda qu'on me laissât me retirer, et j'en eus la permission. En quittant Séleucie, j'arrivai quarante jours après dans un village qui était au bord de la mer, et, y trouvant une fosse, j'y entrai pour me reposer après les grandes fatigues que j'avais éprouvées ; et, à peine y étais-je, que je vis une grande tempête qui jeta un homme sur le rivage de la mer ; j'eus grande compassion pour lui, car j'avais éprouvé de mon côté les horreurs du naufrage. Je courus vers lui, sans savoir que c'était Jean, et, m'approchant, je pris sa main et je le relevais, et il me reconnut ; je le reconnus également et nous nous embrassâmes mutuellement en versant beaucoup de larmes et en rendant grâces à Dieu qui étend sa miséricorde sur tous les hommes et qui seul, dans sa puissance infinie, les délivre des périls ; nous restâmes quelque temps privés de la parole par suite de l'excès de notre joie ; quand Jean fut revenu à lui, il se mit à me raconter ce qui lui était arrivé et comment il était resté quarante jours, selon la volonté de Dieu, ballotté par les flots le long du rivage, et je lui fis de mon côté le récit de ce que j'avais souffert.

CHAPITRE II

Nous nous levâmes ensuite, et, nous éloignant de cet endroit, nous entrâmes dans un village, où, ayant demandé du pain et de l'eau, nous mangeâmes et nous bûmes, et nous nous mîmes ensuite à cheminer vers Ephèse. Et quand nous fûmes entrés dans la ville, nous nous arrêtâmes sur la place de Diane où étaient les

bains publics, et nous nous rendîmes chez un homme qui s'appelait Dioscoride. Et Jean m'instruisait en disant : "Mon fils Prochore, que personne en cette ville n'apprenne de toi qui nous sommes, ni pourquoi nous sommes venus, jusqu'à ce que Dieu nous ait révélé sa volonté et ce que nous devons suivre ; mettons seulement confiance en Jésus-Christ Notre-Seigneur". Et lorsqu'il me parlait ainsi, voici qu'une femme romaine, nommée Roméca, qui était robuste de corps et stérile, avait été chargée de la direction du bain, et se fiant sur sa force, elle frappait rudement et maltraitait les esclaves qui étaient chargés du service du bain ; de sorte qu'aucun mercenaire ne voulait souffrir. Et quand elle nous vit assis solitairement et la tête penchée, elle pensa que nous étions des hommes dépourvus de ressource et tombés dans l'indigence, et elle crut que nous pouvions lui être utiles et lui fournir nos services à bon compte, et elle dit à Jean : "D'où es-tu ?" Il répondit : "Je suis un étranger". Et il dit : "De la Judée". Alors elle dit : "Quelle religion suis-tu ?" Et il répliqua : "Je suis Chrétien". Elle demanda ensuite : "Comment es-tu venu ici ?" Il répondit : "J'ai fait naufrage, car tel était le bon plaisir de Dieu, mais j'en suis échappé et je suis venu en cette ville". Et elle dit : "Veux-tu me servir et travailler à chauffer les bains ? je te fournirai ce qui est nécessaire pour le besoin de ton corps". Il répondit qu'il le voulait bien, et elle me dit : "Et toi, d'où es-tu ?" Jean répondit : "Il est notre frère". Alors Roméca dit : "Il sera nécessaire pour verser l'eau", et elle nous conduisit dans les bains, et elle chargea Jean de chauffer la chaudière et moi de verser l'eau, et elle nous donnait chaque jour trois onces de pain, et elle nous promettait dans l'année ce qui était nécessaire à notre corps. Le quatrième jour après que nous fûmes entrés en fonction, Jean, mon maître, était occupé à entretenir le feu, et comme il s'acquittait assez mal de cet emploi, Roméca entra et, après lui avoir dit des injures et l'avoir frappé, elle lui adressa des menaces dans le cas où il ne ferait pas mieux son ouvrage. Moi, Prochore, de l'endroit où je répandais l'eau, j'entendis tout ce que Roméca avait dit, et comme elle avait traité mon maître avec inhumanité, je fus grandement troublé ; je me tus cependant, et je ne proférais pas un seul mot ; mais mon maître sachant, par révélation, que j'étais triste à cause de lui, me dit : "Mon fils Prochore, lorsque le sort m'assigna l'Asie, mon âme hésita, et j'éprouvai une grande

peine : j'ai éprouvé un naufrage, et toi, ainsi que ceux qui étaient avec nous, vous avez eu le même sort à cause de moi ; je suis resté pendant quarante jours le jouet des vagues irritées, jusqu'à ce que Dieu, mon Seigneur et mon Maître, contre lequel j'avais péché, eut bien voulu me ramener à terre, et tu te laisserais troubler par les paroles insultantes d'une femme, te laissant agiter par de vaines tentations ! Marche dans l'accomplissement du devoir qui t'est imposé, et exécute-le fidèlement ; car Notre-Seigneur Jésus-Christ, créateur de toute choses, a été souffleté et flagellé par sa créature, et notre pieux Maître nous a donné un exemple de patience, afin que nous soyons résignés dans toutes nos souffrances, selon la recommandation qu'il nous a faite, lorsqu'il a dit : "Vous posséderez vos âmes dans la patience (2)".
Jean ayant dit ces choses, je m'occupai de l'ouvrage que Roméca m'avait commandé. Et étant venue de nouveau, elle demanda ce qui était nécessaire à nos corps. Et Jean dit : "Nous avons en quantité suffisante ce qui est nécessaire à nos corps, et nous nous appliquons avec zèle à l'ouvrage dont nous sommes chargés". – "Et comment se fait-il", dit-elle, "que chacun ici vous signale comme des maladroits". Jean répondit : "C'est que nous n'avons jamais eu à nous livrer à une occupation de ce genre, et qu'il est difficile de bien faire ce qu'on commence à faire pour la première fois ; mais si nous persistons, nous deviendrons habiles ; en tout métier on ne saurait, dès le début, agir habilement et sans commettre d'erreur".
Lorsqu'il eut ainsi parlé, la femme se retira. Mais le diable qui, dès le commencement, cherche à nuire aux bons, se transforma sous les traits de cette femme, et il vint frapper rudement Jean, en lui adressant de violentes injures et lui disant : "Je t'avais confié une tâche que tu n'as pas su remplir ; je ne veux plus te garder ; fais de plus en plus chauffer la chaudière pour que je te jette au milieu". Et arrachant le manteau qui couvrait Jean, il dit en multipliant ses menaces : "Si tu ne veux pas que je t'ôte la vie, sors ; je n'entends pas que tu me serves davantage". Mais Jean, instruit par l'esprit de Dieu qui c'était le démon qui habitait dans ces bains, invoqua le nom de Jésus-Christ, et le mit aussitôt en fuite.
Et, un matin, Roméca vint et dit à Jean : "On dit que tu t'acquittes mal de ta besogne, mais je sais qu'on parle ainsi afin que je te

rende la liberté, et, je n'entends pas que tu me quittes ainsi ; si tu veux t'en aller, je te priverai violemment d'un de ces membres qui te sont le plus nécessaires". Jean ne lui répondit rien. Et alors la femme voyant combien il était patient et résigné, se mit à le presser durement et à se fâcher, et elle dit : "Tu n'agis pas comme mon esclave, mais comme un homme libre ; que réponds-tu ? est-ce que tu ne reconnais pas que tu es mon esclave ? réponds-moi donc". Jean dit : "Il est vrai que nous sommes tes esclaves ; j'entretiens le feu, et Prochore verse l'eau". Et Roméca était alors liée avec un homme de loi, et elle alla vers lui et lui dit : "Mes parents m'ont autrefois laissé des esclaves qui, s'étant enfuis, ont été retrouvés après bien des années ; mais j'ai perdu les titres de leur achat ; ils sont venus vers moi, puis-je renouveler ces titres d'achats ?" Et il répondit : "S'ils ne refusent pas de convenir qu'ils sont des esclaves que tes parents t'ont laissés, tu peux renouveler les titres, eux étant présents et disant : Nous sommes tes esclaves".
Et Jean sachant, par la révélation de l'esprit de Dieu, ce qui se passait, me dit : "Mon fils Prochore, la femme que nous servons veut nous faire avouer que nous sommes ses esclaves, et si nous en convenons, elle s'est déjà assurée de témoins dignes de foi, pour recevoir notre déclaration, et elle aura un acte authentique qui nous mettra en sa servitude. Ne t'afflige pas de cela, mon fils, mais réjouis-toi de ce que nous avons été jugés dignes de souffrir l'outrage pour le nom de Jésus-Christ". Et tandis que Jean me parlait ainsi, voici que Roméca vint, et elle prit Jean par la main, et elle se mit à le battre, et elle dit : "Esclave fugitif, pourquoi, lorsque ta maîtresse vient, n'accours-tu pas au-devant d'elle et ne la reçois-tu pas avec le respect que tu lui dois ? Tu crois pouvoir retrouver ta liberté, mais tu resteras soumis à ta maîtresse" ; et elle le frappait au visage pour l'effrayer et pour qu'il fît sa volonté, et elle disait : "Est-ce que tu ne me répondras pas ? est-ce que tu n'es pas mon esclave ?"
Jean lui répondit : "Je t'ai déjà dit que nous étions tes esclaves ; j'allume le feu, et Prochore verse l'eau". Roméca répondit : "De qui es-tu l'esclave, esclave fugitif ?" Et Jean dit : "Pourquoi veux-tu que nous disions de qui nous sommes esclaves ?" Et elle dit : "Dites, nous sommes tes esclaves". Et Jean dit : "Nous t'avons déjà dit, et nous reconnaîtrons par écrit, que nous sommes tes

esclaves". – "Je veux", dit-elle, "que ce soit attesté par votre aveu devant trois témoins". Et Jean répondit : "Ne diffère pas, aujourd'hui même nous ferons ce que tu demandes". Et Roméca, sortant du quartier du temple de Diane, nous conduisit devant des témoins, et fit mettre nos déclarations par écrit, et nous chargea chacun d'une besogne particulière. Et maintenant parlons de ces bains.

CHAPITRE III

Lorsqu'on les construisit, on dit que les démons déployèrent en cette occasion tous leurs artifices, car, au moment où l'on en creusait les fondements, ils persuadèrent à quelques enchanteurs d'y faire ensevelir vivante une jeune fille, et ils dirent que cela porterait bonheur à l'édifice, mais il en advint tout autrement ; car le diable séjournait en ce lieu et il se jouait des hommes, et trois fois dans l'année, il étouffait dans ces bains un jeune homme ou une jeune fille. Un habitant d'Ephèse, nommé Dioscoride, avait observé à quelle époque ce malheur se renouvelait habituellement. Il avait un fils âgé de vingt ans et d'une grande beauté ; le démon lui tendait des embûches, cherchant à l'étrangler. Il vint un jour aux bains accompagné de ses serviteurs, et j'étais là, tenant le vase nécessaire pour remplir mes fonctions. Mais le démon immonde s'élançant subitement, l'étrangla et l'étendit mort, et ses serviteurs se retirèrent pleins d'effroi et de désolation, disant : "Hélas ! malheureux que nous sommes, que ferons-nous, car notre maître est mort ?" Et lorsque Roméca apprit cela, elle dénoua les rubans qui ornaient sa tête, et elle s'arracha les cheveux, et elle poussait de grands cris, disant : "Malheur à moi, misérable ! que dirai-je à mon seigneur Dioscoride lorsqu'il apprendra que son fils unique est mort ? O grande Diane des Ephésiens, vient à notre aide ; montre ta puissance à l'égard de ce jeune homme ; nous tous, habitants d'Ephèse, hommes ou femmes, nous reconnaissons que tu gouvernes toutes choses, et de grands prodiges s'accomplissent par ton entremise ; écoute ta servante, et rends le fils de mon maître, afin que tous ceux qui espèrent en toi sachent combien ton pouvoir est étendu ; rends-nous ce jeune homme et répare ce

malheur, parce que tu es la déesse véritable, et qu'il n'y a pas de dieu plus puissant que toi".

Et après qu'elle eut arraché ses cheveux, et fut restée dans cette désolation depuis la troisième heure jusqu'à la neuvième, une grande foule s'était rassemblée ; les uns pleuraient le jeune homme, et les autres s'affligeaient à cause de Roméca. Et tandis que cela se passait, Jean ayant accompli sa tâche, vint à moi et me dit : "Mon fils Prochore, que dit-on de cet événement ?" Et quand Roméca vit que nous parlions ensemble, avant que je n'eusse eu le temps de répondre, elle vint et saisit Jean, et elle lui dit : "Esclave fugitif, les maléfices dont tu as usé depuis le jour que tu es venu auprès de nous sont enfin découverts ; c'est à cause de toi que la grande Diane m'a abandonnée. Ou tu me rendras le fils de mon maître Dioscoride, ou je t'ôterai la vie à cette heure". Jean répondit : "Qu'est-ce qui t'est arrivé, maîtresse ? raconte-le moi". Elle pleura de fureur, se mit à le frapper et à dire : "Méchant serviteur, prompt à manger et paresseux quand il faut travailler, est-ce que tous les habitants d'Ephèse ne savent pas ce qui est arrivé, et que tu es venu vers moi, et tu te réjouis en m'insultant et en feignant d'ignorer que le fils de Dioscoride, mon maître, est mort dans les bains ?" Alors Jean s'éloigna d'elle, n'ayant aucun ressentiment ni aucune peine pour ce qu'il avait éprouvé, et, un moment après, il entra dans les bains, et il en chassa l'esprit immonde, et par la puissance de Jésus-Christ Notre-Seigneur, il rappela l'âme dans le corps du jeune homme, et il sortit des bains, tenant ce jeune homme par la main, et il le conduisit à Roméca, et il lui dit : "Reçois le fils de ton maître". Quand elle le vit, elle fut frappée de terreur, et elle tomba à terre comme morte et privée de sentiment. Jean la prenant par la main, la releva doucement, et elle était tellement troublée par l'aspect d'un aussi grand miracle, qu'elle resta immobile comme une pierre, et que ce ne fut qu'après un espace de deux heures qu'elle reprit tout à fait ses sens. Et elle n'osait regarder le visage de l'apôtre ; mais remplie d'une confusion extrême, elle pensait en elle-même : "Comment oserai-je lever les yeux sur celui dont j'ai fait mon esclave lorsqu'il ne l'était pas, et contre lequel j'ai avancé des mensonges ? il ne méritait aucun mauvais traitement, et je le frappais sans cesse. O malheureuse ! qu'ai-je fait ? ô mort ! je t'invoque, viens et absorbe une misérable telle que moi". Et

derechef, tombant en pâmoison, elle se jeta par terre ; et Jean, la voyant ainsi changée, la prit par la main, la releva et la munit du signe de la croix sainte. Et revenue à elle, elle tomba aux pieds de l'apôtre en pleurant, et en disant : "Je te demande avec instance, dis-nous qui tu es, car je suis sûre que tu es dieu ou fils de dieu, puisque tu opères de tels prodiges".
Jean lui répondit : "Je ne suis ni dieu, ni fils de dieu, mais je suis le disciple du Seigneur Jésus-Christ, Fils du Dieu vivant, et j'ai reposé sur sa poitrine, et j'ai entendu de lui les mystères que je t'annonce ; si tu crois en lui, tu seras sa servante, comme je suis son esclave". Alors Roméca, couverte de rougeur et de honte, dit à l'apôtre Jean : "Homme de Dieu, je te prie d'oublier tous les torts que j'ai eus à ton égard ; pardonne-moi de t'avoir frappé, maltraité et injurié, et surtout de ce que, usant de faux témoignages à ton égard et à celui de ton compagnon, j'ai menti, car j'ai dit que vous étiez mes esclaves". Jean lui dit : "Crois au Père, au Fils et au Saint-Esprit, et tes fautes te seront remises". Roméca répondit à l'apôtre : "Homme de Dieu, je crois tout ce que j'entendrai de ta bouche". Et tandis que cela se passait, une foule très nombreuse s'était réunie, et un des serviteurs de Dioscoride courut lui annoncer ce que Jean, l'homme de Dieu, avait accompli, et comment son fils était mort dans le bain, et comment Jean l'avait ressuscité, et comment une grande multitude de peuple l'embrassait revenu à la vie. Lorsque Dioscoride apprit la mort de son fils, saisi aussitôt de douleur et d'effroi, il expira. Et celui qui lui avait apporté cette nouvelle revint aux bains où Jean enseignait, et où était également le fils de Dioscoride, et il s'écriait : "Hélas ! Dioscoride, mon maître, est mort". Lorsque Théon, fils de Dioscoride, eut appris le trépas de son père, il se leva aussitôt, et, quittant Jean, il courut vers son père, et il le trouva sans vie, et étendu par terre. Et il retourna vers Jean, livré à une amère douleur, et se jetant aux pieds de l'apôtre, il dit : "O homme de Dieu, toi qui m'as rappelé à la vie après ma mort, je te conjure de venir à mon secours, car mon père a expiré aussitôt qu'il a appris ma mort ; ne force pas celui que tu as arraché au trépas d'éprouver de nouveau la mort en succombant à sa douleur". Et Jean, qui était plein de bonté, lui dit : "Ne te troubles pas, ô Théon, car la mort de ton père sera la vie pour lui et pour toi". Et prenant Théon par la main, il lui dit : "Allons vers ton

père Dioscoride". Roméca le suivait, ainsi qu'une grande foule de gens livrés à la douleur et versant des larmes. Et Théon introduisit Jean auprès de son père, et Jean, lui prenant la main, lui dit : "Dioscoride, lève-toi, je te le dis au nom de Notre-Seigneur Jésus-Christ, Fils du Dieu vivant" ; et aussitôt Dioscoride se releva plein de vie ; et la foule des assistants, ayant vu ce miracle, louait la grandeur de Dieu ; mais il y en avait parmi eux qui disaient que Jean était magicien ; d'autres, d'un jugement plus sain, affirmaient que les magiciens n'avaient pas le pouvoir de ressusciter des morts.

Lorsque Dioscoride fut revenu à lui, il dit à Jean : "N'est-ce pas toi, homme de Dieu, qui as ressuscité mon fils d'entre les morts ?" Jean répondit : "Ce n'est pas moi qui l'ai ressuscité, c'est Jésus-Christ, Fils de Dieu, qui prêche par ma bouche, qui l'a ressuscité". Et aussitôt Dioscoride, tombant à ses pieds, dit : "Que faut-il que je fasse pour que je sois sauvé et que je devienne le serviteur de Jésus-Christ, Fils de Dieu ?" Jean lui répondit : "Crois au nom du Père, et du Fils et du Saint-Esprit, et reçois le baptême". Et Dioscoride dit à Jean : "Mon fils et moi, nous remettons en tes mains tout ce que nous possédons".

Jean répondit : "Ces biens terrestres ne sont nécessaires ni à mon Dieu, ni à moi". Et depuis cette heure Dioscoride et Théon suivirent Jean ; il les enseignait, disant : "Dieu qui étend sa miséricorde sur tous, a envoyé sur la terre son Fils qui est né de la Vierge Marie, qui a souffert, qui est mort et qui a été enseveli, qui est descendu aux enfers, et qui, en arrachant les fidèles et triomphant de la mort (3), est ressuscité le troisième jour ; après sa résurrection, il a apparu pendant quarante jours à nous, ses douze apôtres ; il a mangé et bu avec nous, et il nous a commandé d'aller prêcher l'Evangile dans le monde entier ; il nous a donné puissance sur toutes choses, nous mettant à même de guérir toutes les maladies, de ressusciter les morts, de chasser le démon, et de baptiser les hommes pour la rémission des péchés. Et non seulement il nous a accordé cette puissance, mais il l'a aussi donnée à ceux qui croient en lui par notre prédication, et surtout à ceux qui, distingués par la ferveur de leur zèle, seront aptes à nous seconder dans le saint ministère. Ceux qui ne croient pas seront condamnés".

Et Jean ayant terminé son discours, Dioscoride et son fils s'approchèrent de lui, le priant de les baptiser. Et Jean leur dit : "Que Dieu te reçoive ainsi que ton fils". Et tandis qu'il parlait encore, voici que Roméca apporta les actes qu'elle avait fait dresser pour constater notre servitude, et elle les remit à mon maître Jean, et il les déchira aussitôt. Et ensuite il baptisa Dioscoride dans sa maison, ainsi que son fils Théon, et Roméca. Et lorsque nous sortions de chez Dioscoride, nous vînmes aux bains où nous avions été employés comme esclaves, et Jean chassa de tout le territoire l'affreux démon qui avait étranglé Théon, et Dioscoride nous ramena ensuite en sa maison, et nous nous mîmes à table, rendant grâces à Dieu ; nous mangeâmes et nous bûmes, et nous restâmes avec lui jusqu'au soir.

CHAPITRE IV

Le lendemain matin toute la ville d'Ephèse célébrait la fête de Diane, et la foule se rendait au temple où l'idole de Diane s'élevait à une grande hauteur. Jean vint et monta au temple, et il se plaça à la droite de l'idole, et les habitants venant pour sacrifier étaient revêtus de robes blanches ; Jean qui avait gardé les vêtements salis avec lesquels il travaillait dans les bains, se faisait remarquer, et les Ephésiens, remplis d'indignation et de colère, prirent des pierres pour les lui jeter, mais, par la puissance divine, les pierres qu'ils lançaient contre l'apôtre, se dirigeaient contre la statue de Diane, de sorte qu'elle fut toute brisée ; et eux, en voyant qu'aucune des pierres qu'ils lançaient, ne pouvait toucher Jean, grinçaient des dents, et plusieurs de ceux qui voyaient ce spectacle riaient.

CHAPITRE V

Lorsque l'idole se fut brisée en tombant, Jean dit au Ephésiens : "Hommes d'Ephèse, pourquoi vous livrez-vous à de pareilles folies en rendant un culte aux démons et en abandonnant le vrai Dieu, auteur du monde entier et votre créateur ?" Dieu protégeait alors son apôtre Jean contre la colère des Ephésiens, et aucun d'entre eux ne pouvait mettre les mains sur lui ; et Jean leur disait : "Voici que votre déesse est détruite, et qu'elle a été brisée

par les pierres que vous vouliez lancer contre moi ; relevez-la et rétablissez-la, comme elle était et, si elle a quelque pouvoir, priez-la d'exercer sa vengeance contre moi qui ai été la cause de sa ruine ; qu'elle donne quelque témoignage de sa puissance qui m'amène à croire qu'elle est une déesse ; autrement il sera évident que votre déesse n'a aucun pouvoir".

Les Ephésiens, entendant ces paroles, furent remplis de fureur, et ils voulaient derechef jeter les pierres à l'apôtre, mais les pierres retombaient sur eux, et ils se blessaient mutuellement. Et Jean, les voyant animés d'une rage comme celle des démons, et se frappant les uns les autres, leur dit : "O hommes d'Ephèse, pourquoi exercez-vous votre fureur les uns contre les autres ? arrêtez-vous et voyez la terrible puissance du vrai Dieu que vous provoquez contre vous par vos excès car vous regardez comme de la folie la parole que je vous ai apportée pour votre salut ; arrêtez-vous donc, et regardez avec attention".

Alors l'apôtre étendit sa main vers l'Orient en gémissant, et il dit : "Seigneur Jésus-Christ qui agis selon ta miséricorde et ta compassion, montre à ces hommes que tu es le vrai Dieu et qu'il n'y a pas d'autre Dieu que toi". Et quand il eut parlé ainsi, il se fit un grand tremblement de terre, et quatre-vingts hommes périrent, et les autres, voyant ce qui s'était passé, tombèrent aux pieds de Jean, disant : "Seigneur, nous te prions de faire revenir ces morts à la vie, et nous croirons en ton Dieu que tu nous prêches". Jean leur répondit : "Hommes d'Ephèse, vous avez le cœur dur et lent à croire au vrai Dieu ; je sais que, si ces morts ressuscitent, votre cœur restera endurci, ainsi que l'a été celui de Pharaon après qu'il eut vu des miracles et des prodiges". Toutefois les Ephésiens persévéraient à le prier en faveur de ceux qui avaient péri et ils se prosternaient devant l'apôtre. Alors Jean, se rendant à leur demande, leva les yeux au ciel, et resta longtemps dans le silence, en gémissant et en versant des larmes, et il dit : "Seigneur Jésus-Christ, toi qui es descendu sur la terre, pour sauver le genre humain, écoute les prières de ton serviteur qui t'implore, et remets les péchés de ton peuple ; fais que ceux qui sont morts en ce lieu reviennent à la vie, afin qu'ils apprennent que tu es le Dieu véritable, et qu'ils croient en toi qui m'as envoyé, et accorde-moi, à ton serviteur, le don de leur prêcher fidèlement ta parole". Et quand Jean, le serviteur de Dieu, eut parlé ainsi, le tremblement

de terre cessa, et les morts qui gisaient par terre se relevèrent, et tombant aux pieds de Jean, ils voulaient l'adorer ; mais Jean se mit à leur annoncer la divinité unique du Père, du Fils et du Saint-Esprit qu'ils devaient adorer, et que les trois personnes n'ont qu'une seule substance, et il leur enseigna beaucoup d'autres choses que nous omettons d'écrire dans ce livre.

CHAPITRE VI

Dioscoride nous conduisit ensuite chez lui et, après y être restés quelque temps, nous nous rendîmes en un endroit qui est appelé le rempart de la ville, et nous y trouvâmes un homme qui était boiteux et paralytique depuis douze ans et que son infirmité mettait hors d'état de se mouvoir ; lorsqu'il vit Jean, il se mit à crier à haute voix : "Aie pitié de moi, Jean, apôtre du Dieu vivant". Et Jean reconnaissant qu'il avait la foi, lui dit : "Au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit, lève-toi", et aussitôt le malade se leva, parfaitement guéri.

CHAPITRE VII

Mais le démon qui habitant dans le temple de Diane, voyant ce qu'avait fait Jean et que l'idole était brisée et qu'il avait été expulsé de la ville, prit la forme d'un soldat ayant en sa main des papiers, et il s'assit en un lieu éleva, et il criait avec force et il pleurait. Deux soldats passèrent par là et voyant un homme revêtu du costume militaire qui criait et qui pleurait, ils s'approchèrent en disant : "Ami, qu'as-tu, et quelle est la cause de ta douleur ?" Lui ne répondait rien, mais il continuait ses exclamations, et répandant toujours des pleurs, il tenait des papiers falsifiés. Et ils lui dirent derechef : "Apprends-nous le motif de ton trouble, et si nous le pouvons, nous y porterons remède".
Continuant de gémir et de manifester la plus vive affliction, il répondit : "Je suis accablé de désespoir et je songe à me donner la mort. Si vous voulez venir à mon aide, je vous raconterai tout ce qui m'est arrivé ; si vous ne le voulez pas, pourquoi vous révélerai-je le secret de ma mort ?" Les soldats lui répondirent : "Ton aspect et on costume montrent que tu es un homme honorable ; tu peux savoir si nous sommes en mesure de te

secourir ou non". Le démon leur répondit : "Vous le pouvez". Et les soldats lui dirent alors : "En quoi pouvons-nous t'assister ?" Le démon leur dit : "Jurez-moi par la grande Diane que vous ne me refuserez pas votre secours, et je vous raconterai tout ce qui m'est arrivé, et montrez-vous bienveillants à mon égard, car je suis un étranger ; je vous en aurai une reconnaissance infinie, et vous m'aurez sauvé la vie". Les soldats jurèrent de l'assister dans son infortune et de lui prêter tout leur appui. Alors le démon leur montra des anneaux d'or et leur dit : "O mes amis fidèles, voici ce qui vous est réservé pour vous dédommager de vos peines". Les soldats redoublèrent d'instances auprès de lui et lui disaient : "Raconte-nous, ami, la suite de tes malheurs". Alors le démon, en pleurant et en hurlant, leur fit le récit suivant :
"Je suis arrivé de Césarée ; le gouverneur de Jérusalem avait confié à ma garde deux magiciens, l'un s'appelait Jean et l'autre Prochore. Je les gardai trois jours en prison ; le quatrième jour, ils furent conduits devant le juge et ils furent convaincus d'avoir commis des crimes nombreux. Le juge voyant quelle était leur scélératesse, ne voulut pas décider lui-même de ce qu'il fallait faire à d'aussi grands coupables et il ordonna qu'ils fussent ramenés en prison. Je les y conduisis, mais ils trouvèrent moyen de s'évader, et le juge l'ayant appris, m'ordonna de me mettre à leur poursuite, m'annonçant qu'il me pardonnerait, si je les retrouvais, mais que si je ne les ramenais pas, il faudrait que je subisse la mort ou que je ne revinsse jamais en Judée. Je sais quelle est la colère qui anime le juge contre ces malfaiteurs, et je n'oserai jamais reparaître devant lui si je ne les ramène pas". Et le démon leur montra derechef des anneaux d'or disant : "Voici ce que j'ai emporté de mon pays avec moi afin de ne pas être sans ressources", et il montra des actes supposés qu'il disait contenir leurs aveux ; il ajouta qu'il avait entendu dire à beaucoup de gens que les fugitifs étaient à Ephèse ; "c'est pourquoi, dit-il, j'y suis venu comme un exilé, abandonnant mon pays, ma femme et mes enfants. Je vous prie donc, vous qui voulez bien m'accorder votre amitié, de ne pas refuser votre appui à un malheureux et de ne pas me priver de votre assistance".
Les soldats lui répondirent : "Ne te laisse pas accabler par la douleur et ne te fais aucun mal à toi-même. Ces magiciens sont ici, et nous te prêterons notre secours pour que tu te saisisses

d'eux". Le démon répondit : "Je n'ose pas me montrer à eux car je crains qu'ils ne m'échappent encore par les ressources de leurs sortilèges, mais vous, ô mes amis, attirez-les plutôt dans quelque lieu écarté, et tuez-les sans que personne le sache". Mais ils lui répondirent : "Il vaut mieux que nous les remettions entre tes mains ; car si nous les tuons, comment pourras-tu retourner en ton pays ?" Le démon dit : "Tuez-les, ô mes amis ; je n'ai plus aucune envie de revenir", et il en fit tant par ses paroles que les soldats lui promirent de les tuer à condition de recevoir, pour leur récompense, les anneaux d'or qu'il avait avec lui.
Mais Jean connut toutes ces choses par la révélation de l'Esprit de Dieu, et il sut tout ce que le démon immonde machinait contre nous, et il me dit : "Mon fils Prochore, sache que le démon qui habite dans le temple de Diane a suscité deux soldats contre nous et qu'il leur a dit beaucoup de mensonges. Dieu m'a fait savoir tout ce qu'il a dit. Maintenant sois ferme et prépare ton âme à la tentation, parce que le démon dirige contre nous beaucoup de machinations et qu'il nous fatiguera par des tribulations multipliées". Et lorsque l'apôtre eut dit ces paroles, les soldats vinrent et se saisirent de nous, et Dioscoride était alors absent. Et Jean leur dit : "De quoi nous accusez-vous, et pourquoi voulez-vous vous emparer de nos personnes ?" Ils répondirent : "A cause de vos nombreux maléfices" ; et Jean dit : "Qui est-ce qui est notre accusateur ?" Et ils dirent : "Laissez-vous conduire à la prison, et vous verrez ensuite quel est votre accusateur". Alors Jean dit : "Vous ne pouvez, ni ne devez exercer aucune violence contre nous", mais ils commencèrent à nous frapper et nous conduisirent dans la maison d'un habitant de la ville, ayant le dessein de nous tuer, selon la promesse qu'ils avaient faite au démon. Roméca, sachant qu'ils s'étaient emparés de nous, accourut auprès de Dioscoride, lui racontant ce qui se passait. Et Dioscoride vint aussitôt, et il nous délivra de leurs mains, disant : "Il ne vous est pas permis de mener en prison des hommes contre lesquels il n'y a aucune accusation ; ils sont avec moi dans ma maison ; si quelqu'un veut les accuser, qu'il vienne, afin qu'ils soient jugés selon les lois". Alors les soldats dirent entre eux : "Allons et amenons leur accusateur qui exposera devant le juge ses justes sujets de plainte. Nous ne serions guère écoutés, Dioscoride s'opposant à nous, et nous aurions de la peine à

l'emporter sur lui". Ils revinrent donc à l'endroit où ils avaient d'abord rencontré le démon ; et ne le trouvant pas, ils furent tout troublés et saisis d'inquiétude, et ils disaient : "Comment ferons-nous, puisque nous ne le retrouvons plus ? Si Dioscoride trouve que nous n'avons pas dit la vérité et si nous sommes hors d'état de prouver ce que nous avons avancé, il pourra, comme il possède une grande autorité, nous faire châtier très sévèrement". Et tandis qu'ils parlaient ainsi, le démon vint à eux, revêtu comme précédemment d'un costume militaire, et il leur dit en les réprimandant : "Vous manquez de courage pour me servir". Mais ils lui racontèrent tout ce qu'ils avaient fait, et comment Dioscoride nous avait délivrés d'entre leurs mains, et ils dirent : "Si tu viens avec nous, il faudra bien qu'on nous les rende". – "Allons", dit-il, et il allait derrière eux, criant et hurlant ; la foule s'attroupa autour d'eux, et le démon racontait tout ce qu'il avait déjà dit aux soldats, et les soldats confirmaient son témoignage, et les auditeurs furent tous remplis de colère, et il y avait parmi eux beaucoup de Juifs. Et ils se rendirent à la demeure de Dioscoride, frappant fortement aux portes et criant : "Livre-nous ces magiciens, ou nous mettons le feu à ta maison, et nous te ferons périr, toi et ton fils". Et la ville entière était soulevée et criait : "Remets-nous ces malfaiteurs ; lors même que tu serais le gouverneur, tu n'aurais pas le droit de les protéger".
Jean, voyant tout ce tumulte, dit à Dioscoride : "Nous méprisons les biens de ce monde, et nous n'avons aucun attachement pour nos corps ; Jésus-Christ est notre vie, et la mort est pour nous un profit ; notre Maître nous a enseigné à porter chaque jour notre croix et à le suivre ; livre-nous donc au peuple". Dioscoride, entendant ces paroles, répondit à Jean : "Que plutôt ma maison soit détruite par le feu, et que mon fils et moi, nous vous suivions afin de gagner Jésus-Christ". Jean répondit : "Ni toi, ni ton fils, ne devez à cette heure souffrir le moindre mal, et pas un des cheveux de votre tête ne doit périr : livre-nous à cette foule". Dioscoride répondit : "Si je vous livre, je livrerai aussi mon fils". Jean dit : "Il est heureux que cette foule se soit rassemblée, car ce rassemblement produira de grands biens ; laisse-nous sortir en sûreté ; reste dans ta maison avec ton fils, et vous verrez la gloire de Dieu". Et aussitôt que nous fûmes sortis, la foule se saisit de nous et nous conduisit au temple de Diane. Et lorsque nous fûmes

arrivés au temple, Jean dit à ceux qui nous tenaient : "Habitants d'Ephèse, quel est ce temple ?" Et ils répondirent : "C'est le temple consacré à Diane, notre grande déesse". Alors il dit : "Restons-y un peu ; je me réjouis beaucoup d'y avoir été conduit". Et quelques-uns des assistants disaient : "Il est avantageux pour nous d'être ici, puisque Jean lui-même en convient". Ils s'arrêtèrent donc, et Jean pria et dit : "Seigneur Jésus, que ce temple s'écroule et tombe entièrement, et que personne ne périsse ou ne soit blessé dans sa chute".
Et aussitôt le temple s'écroula, et personne n'eut le moindre mal. Alors Jean se retourna vers le démon qui habitait en ce lieu, et lui dit : "Pendant combien de temps, esprit impur, es-tu resté dans ce temple ?" Et le démon répondit : "J'y ai fait mon domicile pendant deux cent quarante ans". Et Jean lui dit : "N'est-ce pas toi qui as excité contre nous des soldats et qui as fait soulever le peuple ?" Et le démon en convient. Alors Jean lui dit : "Je te commande au nom de Jésus-Christ le Nazaréen de ne plus habiter dans ce temple". Et aussitôt le démon sortit de la ville d'Ephèse. Et tous les habitants furent frappés de surprise, et ils se disaient entre eux : "Nous ne savons par quel artifice cet homme a fait ces choses, mais il faut que nous le conduisions au juge de la ville, et qu'il soit puni selon la loi". Et un d'eux, nommé Marnon, de race juive, dit : "Je sais qu'il est un magicien ainsi que son compagnon, et qu'ils ont commis beaucoup de méfaits ; il convient donc qu'ils périssent comme des malfaiteurs". Et Marnon exhortait les assistants, non à nous faire juger, mais à nous mettre immédiatement à mort, avant que nous eussions été menés devant le juge ; la foule s'y refusa cependant et nous amena devant le juge, qui dit : "De quel crime sont accusés les hommes que vous m'amenez ?" Et les assistants répondirent : "Ce sont des magiciens et des malfaiteurs".
Le juge dit alors : "Qu'est-ce qu'ils ont effectué par leur art magique ?" Et Marnon dit qu'ils avaient par leurs sortilèges renversé le temple de Diane, et qu'un soldat qui était venu de Jérusalem, les accusait et les connaissait comme étant des magiciens et qu'il avait leurs aveux à cet égard. Et le juge répondit : "Que ce soldat vienne et qu'il nous fasse connaître la vérité". Et il nous fit charger de chaînes et renfermer dans la prison. Les soldats parcoururent toute la ville pour retrouver celui

qui leur avait parlé, mais après trois jours, n'ayant pu le découvrir, ils revinrent vers le juge, disant : "Nous ne pouvons rencontrer cet homme qui a une connaissance certaine de leurs maléfices". Le juge dit : "Nous ne pouvons punir des étrangers contre lesquels il ne se présente ni accusateurs ni documents, et nous ne saurions les retenir en prison". Il ordonna donc que l'on nous tirât du cachot où nous étions, et nous fit des menaces, nous ordonnant de sortir de la ville. Et les habitants nous poursuivirent, et nous nous retirâmes sur le rivage de la mer, à l'endroit où Jean avait été jeté par la tempête, et nous y restâmes trois jours, et il nous fut ensuite permis de rentrer à Ephèse.

CHAPITRE VIII

Sur ces entrefaites, Domitien suscita sa seconde persécution, et tandis que Jean était à Ephèse, l'empereur adressa au proconsul de cette ville une lettre, disant : "Nous avons appris qu'il y avait chez vous un nommé Jean, fils de Zébédée, qui passe pour chrétien et pour le disciple de ce Nazaréen que les Juifs ont crucifié à cause de ses crimes ; qu'il renonce à son erreur et qu'il vive, ou qu'il périsse s'il y persiste". Le proconsul envoya des soldats pour faire arrêter Jean, et, suivant l'arrêt de l'empereur, il l'avertit de renier Jésus-Christ et, de cesser de prêcher l'Evangile. Mais Jean lui répondit : "Loin de moi de jamais renier le nom si doux de mon Seigneur, nom auquel tout genou se fléchit et que toute langue confesse ; il vaut mieux obéir à Dieu qu'aux hommes à cause de la grande gloire de sa Majesté, et de la gloire qu'il a promise à ceux qui l'aiment. Je ne renierai pas Jésus-Christ qui est mon Maître et qui m'a aimé, et je ne cesserai pas de prêcher l'Evangile de son nom, jusqu'à ce que le cours du ministère qu'il m'a confié soit accompli". Lorsque le proconsul entendit les paroles de l'apôtre, son visage changea par l'excès de sa colère, et il dit à Jean : "Comment es-tu parvenu à une démence telle que tu excites contre toi la colère de l'empereur ?" et il ordonna aussitôt qu'on l'enfermât dans la prison, en disant : "Il ne faut pas laisser en liberté ceux qui se révoltent contre le prince et qui méprisent les lois".

CHAPITRE IX

Le proconsul écrivit à Domitien, au sujet de Jean, une lettre ainsi conçue : "A Domitien César, toujours auguste, le proconsul d'Ephèse. Que ta majesté sacrée sache au sujet de Jean, fils de Zébédée, concernant lequel tu nous as écrit qu'il est venu en Asie, et qu'il a prêché le Christ crucifié, qu'il affirme être le vrai Dieu et le Fils de Dieu ; il déprécie le culte de nos dieux invincibles, et il renverse les temples vénérables qui ont été érigés par nos ancêtres. Comme il se livrait à la magie, violant ainsi les édits impériaux, et comme par ses artifices et ses prédications, il attirait tout le peuple d'Ephèse au culte d'un homme mort et crucifié, nous, enflammés de zèle pour l'honneur des dieux immortels, nous avons ordonné qu'il fût amené devant notre tribunal, pour qu'il cessât de prêcher et qu'il offrît aux dieux des libations qui leur fussent agréables. Comme il nous a été impossible de l'y déterminer, nous transmettons ces nouvelles à ta majesté impériale, afin qu'elle nous fasse savoir ce qu'elle détermine dans sa sagesse suprême au sujet de ce rebelle, et nous l'exécuterons fidèlement".

CHAPITRE X

Domitien disputait alors à Rome avec Marcel et avec Lin au sujet de l'avènement de Jésus-Christ, et comme il vit qu'il ne pouvait les convaincre, il fut rempli de colère, et ce fut en ce moment qu'on lui présenta les lettres du proconsul au sujet de Jean ; il se mit à les lire et, de plus en plus irrité, il ordonna au proconsul de faire partir Jean d'Ephèse et de l'envoyer à Rome enchaîné. Le proconsul, recevant l'ordre de l'empereur, fit enchaîner Jean et le conduisit avec lui à Rome sous une escorte de soldats. Quand Domitien apprit son arrivée, cet empereur impie ne voulut pas voir le visage de l'apôtre, et il commanda au proconsul de faire conduire Jean devant la porte Latine et de le faire jeter tout vivant dans une cuve d'huile bouillante, après l'avoir fait flageller et lui avoir fait couper les cheveux, afin de le montrer ignominieusement au peuple. Le proconsul commanda de

dépouiller l'apôtre et de le fouetter cruellement après lui avoir rasé la tête ; et les licteurs firent ce qui leur était prescrit.

CHAPITRE XI

Le sénat romain se réunit ensuite avec le proconsul et avec le peuple devant la porte Latine, et l'ordre fut donné d'apporter un tonneau rempli d'huile bouillante dans lequel le bienheureux apôtre Jean fut jeté la veille des Nones de mai, nu, flagellé et traité avec ignominie, mais protégé par la grâce divine de Notre-Seigneur Jésus-Christ, il sortit de cette huile enflammée et bouillante comme un athlète plein de vigueur, et sans avoir ressenti la moindre brûlure ; la protection du Seigneur qui l'animait fit qu'il n'éprouva aucun mal, et qu'il se montra plein de force et de vigueur. Les fidèles qui étaient présents pleuraient de joie, et élevaient leur voix vers le ciel, louant la constance apostolique et le mérite de Jean l'Evangéliste. Et les adorateurs de Jésus-Christ, qui étaient devant la porte Latine, construisirent une église, la dédiant sous le nom de Jean. Dieu se servit d'un tyran cruel pour arriver à ses desseins, et de même que Jean et Pierre avaient été compagnons par leurs vertus et par les miracles qu'ils avaient faits, de même la volonté du Seigneur était qu'ils laissassent à Rome le souvenir de leur triomphe. La porte Vaticane était devenue triomphale et célèbre à cause de la croix de Pierre, la porte Latine doit aussi son renom au tonneau de Jean. Et le proconsul voyant que l'apôtre était sorti de l'huile sans avoir de mal, et oint comme un intrépide athlète de Jésus-Christ, fut frappé de stupeur, et il lui aurait rendu la liberté s'il n'avait pas craint le courroux de l'empereur. Domitien défendit au proconsul de faire davantage torturer Jean, et lui commanda de le garder jusqu'à ce qu'il eût statué à son égard.

CHAPITRE XII

Après que ces choses se furent passées, le Seigneur apparut à Jean, et lui dit : "Il faut que tu retournes à Ephèse, et au bout de trois mois, tu seras envoyé en exil à Pathmos ; cette ville a grandement besoin de toi, et après que tu y auras beaucoup semé, tu la convertiras à moi". Nous entrâmes donc de nouveau à

Ephèse, et les idoles qui restaient furent brisées, et il n'y avait pas un temple à Ephèse d'où la souillure des simulacres des faux dieux n'eût été enlevée. L'apôtre Jean fit ces miracles à Ephèse avant d'être exilé, et il eut beaucoup à souffrir de la part des Juifs, des Grecs et des Romains, que le diable suscitait contre nous. Et les prêtres et les magistrats d'Ephèse écrivirent à Domitien une autre lettre ainsi conçue :

CHAPITRE XIII

"Les habitants d'Ephèse à Domitien, souverain de l'univers. Nous te prions de nous venir en aide, car des hommes, sortis de la Judée, et qu'on nomme Jean et Prochore, sont venus jeter le trouble dans notre ville, y prêchant une doctrine nouvelle, et ils ont détruit, par leurs artifices magiques, tous les temples de nos grands dieux. Nous te faisons savoir ces choses pour que, d'après tes ordres, nous exécutions ta volonté à leur égard".
L'empereur ayant vu ces lettres ordonna que nous fussions exilés, et il écrivit en ces termes :

CHAPITRE XIV

"Domitien César, aux magistrats et aux habitants de la ville d'Ephèse. Nous voulons que ces scélérats et ces impies magiciens, nommés Jean et Prochore, soient exilés : notre clémence les a trop longtemps épargnés, mais, maintenant qu'ils insultent les dieux immortels, il n'est pas juste qu'ils restent au milieu de ceux qui honorent les dieux. Nous ordonnons qu'ils soient relégués à Pathmos, d'abord, parce qu'ils sont les ennemis du culte des dieux, ensuite, parce qu'ils méprisent nos lois et qu'ils se jouent de nos édits ; il faut qu'ils apprennent, en éprouvant de grandes souffrances, à respecter la grandeur des dieux et à ne pas mépriser notre autorité".
Cet ordre de César étant parvenu à Ephèse, les magistrats nous jetèrent dans les chaînes, mon maître Jean et moi, et ils nous frappèrent, nous insultant et disant : "Est-ce là le séducteur qui, par ses maléfices, commet tant de crimes ?" Et cent soldats furent envoyés pour nous garder. Non seulement ils garrottèrent Jean

l'apôtre et l'évangéliste, l'ami de Dieu, mais encore ils le frappèrent, en l'accablant d'injures, et ils nous conduisirent ensuite au navire.

CHAPITRE XV

Lorsque nous fûmes entrés dans le navire, les soldats nous commandèrent de nous asseoir au milieu du bâtiment, et ils nous donnèrent pour notre nourriture six onces de pain et un petit vase plein d'eau, avec un peu de vinaigre. Jean ne prenait par jour que deux onces de pain et la huitième partie de sa portion d'eau, et il me laissait le reste. Lorsqu'arriva la troisième heure du jour, les soldats s'assirent pour manger, et ils avaient en abondance des vivres et de la boisson de bonne qualité. Après avoir mangé, ils se mirent à jouer. Et, tandis qu'ils dansaient et qu'ils sautaient, un d'eux, un jeune homme, courant sur le bord du navire, tomba à la mer. Son père, qui était aussi sur le navire, se livra à un désespoir extrême, et il se serait volontiers, lui aussi, précipité à la mer, si on ne l'avait retenu. Et quelques-uns des soldats et des officiers, venant à l'endroit où Jean était attaché, et voyant qu'il ne pleurait pas, lui dirent : "Nous pleurons tous à cause du malheur qui est survenu, et tu restes sans donner aucun signe de regret ?" L'apôtre leur dit : "Que voulez-vous que je fasse pour vous ?" Et ils répondirent : "Aide-nous, si tu le peux" ; car ils avaient entendu parler des nombreux miracles qu'il avait faits à Ephèse. Jean dit à l'un d'eux : "Quel Dieu adores-tu ?" et il répondit : "Apollon, Junon, Hercule et Bacchus" ; et à un autre : "Et toi, quels sont tes dieux ?" et il répondit : "Esculape et la grande Diane des Ephésiens". Il interrogea également les autres, et chacun d'eux fit connaître ses erreurs, et Jean leur dit : "Des dieux aussi nombreux ne peuvent donc ni aider, ni secourir votre compagnon, et ils sont hors d'état de vous assister dans vos embarras et dans vos chagrin ?" Ils lui répondirent : "C'est parce que nous sommes immondes devant eux, qu'ils ont permis que nous éprouvions ce malheur". Jean les laissa dans l'affliction jusqu'à la troisième heure du jour suivant, et ensuite, ému de compassion pour celui qui avait péri, et touché de la douleur de tous les assistants, il dit : "Lève-toi, mon fils Prochore, et donne-moi la main", car il était accablé par le poids de ses fers. Je me

levai et je lui tendis la main, et il monta dans une partie élevée du navire, et il pleura amèrement, et il dit à la mer : "Au nom du Fils de Dieu qui a marché sur toi à pied sec et pour lequel je porte ces chaînes, comme étant son esclave, rends-nous sain et sauf le jeune homme que tu as englouti".
Dès que Jean eut prononcé ces mots, il s'éleva aussitôt un orage, et les vagues firent un grand bruit, de sorte que ceux qui étaient à bord du navire, craignirent d'être submergés ; et une vague énorme, tombant sur le navire, jeta le jeune homme sain et sauf. Tous ceux qui virent ce prodige, se prosternèrent aux pieds de Jean, disant : "Vraiment ton Dieu est le Dieu du ciel et de la terre, et le créateur de toutes les créatures" ; ils détachèrent alors les chaînes qui liaient le bienheureux apôtre, et nous restâmes avec eux en très bon accord.

CHAPITRE XVI

Nous arrivâmes ensuite auprès d'un château devant lequel s'arrêta notre navire, et nous y séjournâmes jusqu'au coucher du soleil. Lorsque ceux qui étaient descendus à terre furent revenus, nous partîmes, et vers la cinquième heure de la nuit, il s'éleva une tempête terrible, et le navire était en grand danger de se briser, de sorte que la mort était devant les yeux de nous tous. Et dix des hommes, qui étaient à bord, vinrent vers Jean, disant : "Apôtre du Dieu vivant, toi qui, sauvant notre camarade des périls de la mer, nous l'as rendu vivant, et l'as restitué à son malheureux père, prie ton Dieu, afin qu'il apaise cette tempête, pour que nous ne périssions pas". L'apôtre leur dit : "Taisez-vous, et que chacun de vous se tienne tranquille à sa place". Tous gardèrent le silence, mais les vagues s'agitant de plus en plus, ils se mirent à crier : "Aie pitié de nous apôtre de Jésus-Christ" ; il leur répondit : "Taisez-vous ; ce navire ne périra pas, et pas un d'entre vous ne perdra un cheveu de sa tête". Il se leva ensuite et dit : "O mer, l'apôtre de Jésus-Christ te commande au nom de Jésus-Christ, calme-toi et reste tranquille". Et aussitôt la mer devint parfaitement calme, et tous furent remplis d'étonnement.

CHAPITRE XVII

Après avoir navigué durant trente jours et autant de nuits, nous arrivâmes à Epidaure, où habitait Marnon qui avait, à plusieurs reprises, soulevé les Ephésiens contre nous. Et quand il nous vit assis dans le navire, il dit à ceux qui étaient avec nous : "Qui sont ces hommes qui se trouvent avec vous, à bord de ce bâtiment ?" Ils répondirent : "Ce sont des chrétiens, et ils nous ont sauvés d'un grand péril pendant notre navigation". Marnon demanda : "Comment s'appellent-ils ?" Et nos compagnons répondirent : "L'un d'eux se nomme Jean et son disciple s'appelle Prochore". Marnon monta alors sur le navire, et se mit à crier : "Que faites-vous ici, ô magiciens, haïs de Dieu et des hommes ?" L'un des envoyés du roi, qui était avec les soldats chargés de nous garder, réprimanda Marnon, en disant : "Pourquoi profères-tu de semblables paroles contre des hommes saints ? Nous les gardons, et, suivant l'ordre du roi, nous les conduisons à l'île de Pathmos". Lorsqu'il eut parlé ainsi, Marnon descendit de la poupe, et déchirant ses vêtements, il criait : "Mes frères, qui résidez avec moi à Epidaure, aidez-moi tous". Et, comme Marnon était riche et qu'il avait de grands biens, une foule nombreuse s'empressa autour de lui, et demanda la cause de ses clameurs. "C'est", répondit-il, "parce qu'il est arrivé en cette ville des magiciens qui sont souillés de crimes, et qui ont infligé de grands maux aux habitants d'Ephèse. Ils sont venus ici pour nous faire souffrir les mêmes peines. Venez donc avec moi, vous tous qui habitez Epidaure, mettons le feu au navire, et que ces magiciens périssent".

Les habitants crurent aux paroles de Marnon, et voulurent brûler le navire qui nous portait. Mais les envoyés de l'empereur, voyant la mauvaise volonté qui se manifestait contre nous, dirent : "Habitants d'Epidaure, prenez garde de rien faire contre ces hommes ; nous les conduisons en exil à Pathmos, selon l'ordre de l'empereur Domitien qui a commandé qu'ils y fussent relégués". Les habitants d'Epidaure s'arrêtèrent alors dans leur entreprise, et on leur montra les lettres scellées du sceau impérial, et ils dirent : "Pourquoi ne frappez-vous pas ces hommes de vos épées, afin qu'ils ne vous échappent point par leurs artifices, et qu'ils ne se

dérobent à vos mains, ce qui attirerait sur vous la colère de l'empereur ? Ce sont des hommes fort dangereux, très habiles dans la magie, et ils ont fait périr beaucoup de monde par leurs maléfices ; celui qu'on appelle Jean est un fourbe digne de tous les supplices". Nos gardiens étaient étonnés de ces paroles, car Marnon les avait égarés par ses paroles trompeuses, et il les pria de manger avec lui. Quand le repas fut fini, ils embrassèrent Marnon, et ils revinrent furieux sur le navire ; oubliant les bienfaits que mon maître Jean leur avait accordés, ils le lièrent avec de lourdes chaînes de fer, et ils nous remirent au régime qui nous avait d'abord imposé.

CHAPITRE XVIII

Nous partîmes d'Epidaure et nous arrivâmes à Myrrha, où nous fûmes retenus sept jours, à cause de la maladie d'un des soldats, qui souffrait beaucoup de la dysenterie et d'un flux de sang, et, le huitième jour, il s'éleva une querelle entre nos gardiens. Les uns disaient qu'il n'était pas à propos que nous nous arrêtassions plus longtemps, parce qu'il fallait accomplir l'ordre qui avait été donné, et achever le voyage commencé ; sinon on s'exposerait à être taxé de négligence et puni. Les autres répondirent qu'il n'était pas juste d'abandonner un camarade dans une situation fâcheuse qui ne lui permettait pas de supporter les fatigues de la mer, et qu'il fallait attendre quelques jours, pour voir ce qu'il deviendrait. Jean, voyant que cette discussion se prolongeait sans résultat, me dit : "Mon fils Prochore, va dire à ce malade, au nom de Jésus-Christ, qu'il vienne vers moi". Je m'approchai du malade et je lui répétais ce que Jean m'avait dit, et il se leva aussitôt, et il vint avec moi auprès de Jean. Et Jean lui dit : "Dis à tes compagnons que nous devons partir d'ici et nous remettre en route". Et aussitôt cet homme qui, malade depuis sept jours, n'avait pris aucun aliment, engagea ses compagnons à se remettre immédiatement en chemin.

CHAPITRE XIX

Nous vînmes ensuite à un endroit qui s'appelait Liphos, et une violente tempête nous y retint six jours. Ce lieu était dépourvu

d'eau douce, et nous étions tous tourmentés par la soif. Et Jean me dit : "Mon fils Prochore, fais descendre un vase dans la mer au nom de Jésus-Christ, et retire-le". Je fis ce qu'il me commandait, et il me dit ensuite : "Prends plusieurs vases et remplis-les de cette eau de mer". Je le fis, et tous ces vases se trouvèrent aussitôt remplis de l'eau la plus douce, et Jean dit à tous ceux qui étaient sur le navire : "Au nom de Jésus-Christ crucifié, buvez" ; et tous burent, et furent saisis d'étonnement, et ils se disaient les uns aux autres : "Que ferons-nous à cet homme qui opère les merveilles dont nous sommes témoins ? Allons et délivrons-le de ces chaînes et demandons-lui qu'il nous pardonne le mal que nous lui avons fait, de peur que le feu du ciel ne descende et qu'il ne nous détruise".
Ils vinrent donc à l'apôtre, et lui dirent : "Homme de Dieu, ne t'irrite pas contre tes serviteurs ; nous accomplissons les ordres de l'empereur, et nous n'osons pas les enfreindre ; mais nous te délivrons de tes chaînes et nous ferons tout ce que tu nous demanderas". Et aussitôt ils dégagèrent mon maître Jean de ses liens. Et Jean leur dit : "Je compte pour rien les fatigues et l'inquiétude de ce monde ; mais mon âme éprouve une joie extrême à accomplir la volonté et les préceptes de Jésus-Christ, mon Dieu, qui a été crucifié pour notre salut". Les soldats, entendant ces paroles, tombèrent tous le visage contre terre, et dirent à l'apôtre : "Seigneur, voici que tout est en ton pouvoir ; va en liberté où tu voudras : nous nous dirigerons vers notre pays". Jean leur dit : "Avez-vous assez de confiance dans votre empereur pour croire que vous ne vous exposerez pas à sa colère, si vous me laissez aller ?" Et ils répondirent : "Non, Seigneur". Jean leur dit : "Achevez donc ce que votre maître vous a commandé ; rendez-vous à l'endroit qu'il a désigné, et retournez ensuite en paix chez vous". Et Jean leur enseigna ensuite, d'après l'Ecriture sainte, ce qui concerne le Fils de Dieu, et ayant écouté sa parole, ils le prièrent de leur donner le baptême, et il en baptisa en ce jour dix qui étaient les chefs des autres. Et partant de Liphos, nous arrivâmes à Pathmos, et entrant dans la ville, les soldats nous remirent, d'après les ordres de l'empereur, à ceux qui devaient nous recevoir. Les chefs qui avaient été baptisés prièrent Jean de leur permettre de rester avec nous dans cette île, mais il ne le voulut pas et il dit : "Mes enfants, conservez seulement la

grâce que vous avez reçue, et le lieu où vous résiderez n'importera pas". Ils restèrent dix jours, et ayant reçu avec joie sa bénédiction, ils retournèrent tous, chacun en son pays.

CHAPITRE XX

Il y avait à Pathmos un homme fort riche nommé Myron, et dont la femme s'appelait Flora ; ils avaient trois fils instruits dans la science de la rhétorique, et l'aîné d'entre eux était possédé du démon. Myron nous ayant reçus chez lui, son fils, qui était livré à l'esprit malin, connaissant la puissance de Jean, s'enfuit dans un autre pays, de peur que Jean ne chassât hors de lui l'esprit impur. Myron sachant que son fils s'était enfui, dit à sa femme : "Si ces hommes étaient des gens de bien, notre fils ne se serait pas enfui ; il faut qu'ils soient, comme on le dit, des magiciens et des enchanteurs ; ils ont jeté leurs maléfices sur cette maison, et ils sont cause de la fuite de notre fils. O mon cher enfant, comment ai-je été assez insensé pour recevoir chez moi ces magiciens qui sont cause que je t'ai perdu ?"
Sa femme lui répondit : "Si la chose est telle que tu le dis, pourquoi ne les chasses-tu pas de ta maison, de peur qu'ils ne frappent nos autres fils de pareils maléfices et qu'ils ne les forcent à s'éloigner de nous et à périr ?" Myron répondit : "Je ne les chasserai pas, mais je leur infligerai beaucoup de tribulations jusqu'à ce qu'ils fassent revenir ici notre fils ; ils seront ensuite punis rigoureusement". Myron était le beau-frère du gouverneur de l'île de Pathmos, et tout ce qu'il avait dit à sa femme fut révélé à Jean par une inspiration divine, et il me dit : "Mon fils Prochore, sache que notre hôte Myron médite de nous faire souffrir beaucoup de maux. Car son fils aîné était possédé du démon, et lorsque nous sommes entrés dans la maison, l'esprit immonde a eu peur que nous ne le chassions ; il s'est enfui transportant ce jeune homme dans un autre pays, et c'est pourquoi Myron est irrité contre nous ; mais que ton esprit ne se trouble pas au sujet des machinations de Myron contre nous". Et tandis que Jean me parlait ainsi, il arriva une lettre du fils de Myron conçue en ces termes :
"A mon père et à ma mère, moi Apollonide, salut. Un magicien nommé Jean, que vous avez reçu dans votre maison, a accompli

par ses prestiges beaucoup de choses criminelles, et il a envoyé un esprit qui m'a poursuivi jusque dans cette ville, où après avoir souffert beaucoup de périls, j'ai trouvé un homme nommé Cynops, plein de bonté et de franchise, qui m'a raconté la cause de mes malheurs. Et il m'a dit : "Mon fils Apollonide, si ce magicien n'est pas tué, tu ne pourras plus séjourner dans ta patrie, ni revoir tes parents". C'est pourquoi, mon père, je te supplie d'avoir pitié de ton fils et de faire périr ce magicien nommé Jean, afin que je puisse bientôt jouir de tes embrassements, de ceux de ma mère et de mes deux frères".
Myron ayant lu cette lettre, nous enferma aussitôt, et se rendant auprès du gouverneur, il la lui montra ; le gouverneur fut d'autant plus irrité contre nous que le nom de Cynops se trouvait dans cette lettre, et tous ceux qui habitaient Pathmos respectaient ce Cynops comme un Dieu, à cause de ces grands prestiges. Le gouverneur, ému des paroles de Myron et d'Apollonide, ordonna de livrer Jean aux bêtes ; nous fûmes donc de la demeure de Myron, conduits à la prison, et après y être restés trois jours, on nous amena devant le gouverneur.
Et il dit à Jean : "Notre excellent empereur Domitien, après avoir entendu les accusations portées contre toi, t'avait condamné ; il t'a ensuite fait grâce de la vie, et voulant te donner les moyens de t'amender il t'a envoyé dans cette île, et voici que tu prétends y commettre des méfaits plus grands que ceux dont tu t'es rendu coupable à Ephèse ; car tu as chassé le fils de mon beau-père. Réponds-moi promptement avant que je ne te châtie, fais que mon parent revienne et dis quelle religion tu professes, et de quel pays tu es venu ici".
Jean répondit : "Je suis Hébreu, le serviteur de Jésus-Christ, Fils du Dieu vivant qui a été crucifié et enseveli pour les péchés des hommes et qui est ressuscité le troisième jour d'entre les morts ; il m'a envoyé prêcher l'Evangile à toutes les nations pour qu'elles croient en lui et qu'elles aient la vie éternelle". Le gouverneur lui dit : "Le pieux empereur t'a condamné à l'exil pour avoir prêché pareilles choses. Apprends, ô insensé, à honorer les dieux et à respecter les immortels ; observe les lois de l'empire et ne représente pas comme étant Dieu un homme qui a été condamné à cause des troubles qu'il excitait". Le bienheureux Jean dit : "Je le vénère toujours comme étant immortel, et je l'annonce à ceux qui

doivent mener une vie pieuse". Le gouverneur répondit : "Nous n'avons pas besoin d'entendre toutes les fables que tu débites. Il t'a été défendu de continuer à prêcher ainsi ; ramène Apollonide sain et sauf en cette ville, et rends-le à sa famille". Jean répondit : "Je ne puis cesser de prêcher comme je le fais, et d'attendre ainsi la récompense du salut éternel, qui m'est promise à la fin de mon travail et que m'accordera celui que j'ai aimé et en qui j'ai cru, mon maître Jésus-Christ qui est béni dans tous les siècles. Quant à ton ami Apollonide, je n'ai rien fait contre lui ; si tu le permets, j'enverrai mon disciple le chercher et il le ramènera ici, et s'il a à se plaindre de nous, il nous accusera en ta présence". Le gouverneur ordonna d'en agir ainsi, et il retint en attendant Jean lié de deux fortes chaînes. Et Jean lui dit : "Permets-moi d‘écrire à Apollonide, et tu m'enverras ensuite ne prison". Le gouverneur l'ayant permis, Jean adressa cette lettre à Apollonide : "Jean l'apôtre de Jésus-Christ, Fils de Dieu, à l'esprit malin qui habite en Apollonide ; je t'ordonne, au nom du Père et du Fils et du Saint-Esprit, de sortir de la créature de Dieu et de ne plus t'introduire en elle, et de ne pas séjourner en cette île, mais de te retirer dans un désert où nul homme n'habite. Et c'est ce que moi, Jean, je te commande au nom de la sainte Trinité". Moi, Prochore, je pris cette lettre et j'allai à la ville où habitait Apollonide, et qui était à une distance de soixante milles. Et étant entré dans cette ville, je me mis à le chercher, et je le retrouvais au bout de deux jours ; et aussitôt que je me fus approché de lui, l'esprit immonde le quitta. Et aussitôt Apollonide reprit ses sens, et il me dit : "Pourquoi es-tu venu ici, charitable disciple du meilleur des hommes ?" Et je répondis : "Je suis venu pour te ramener auprès de ton père qui te chérit, et de ta famille". Et aussitôt il ordonna de préparer des chevaux, et nous nous mîmes en route.

Et quand nous fûmes arrivés à Pathmos, Apollonide me demanda où était la demeure de Jean, et je répondis que le gouverneur le retenait en prison chargé de chaînes. Alors, sans vouloir se rendre auprès de sa famille, il alla droit à la prison, et le geôlier tomba à ses pieds, lorsqu'il le reconnut. Et Apollonide étant entré et ayant vu Jean, se prosterna devant lui, mais l'apôtre le releva et lui dit : "Mon fils, que Dieu te bénisse". Et Apollonide délivra aussitôt Jean de ses fers, et il dit au geôlier : "Si le gouverneur demande

qui a délivré ce prisonnier, dis-lui que c'est moi". Il nous conduisit ensuite à la maison où son père, sa mère et ses frères étaient livrés à la douleur. Et quand ils le virent, ils se levèrent pleins de joie, et ils l'embrassèrent en pleurant, et son père lui dit : "Que t'est-il donc arrivé, mon fils, pour que tu te sois échappé de ma maison et que tu nous aies causé à tous une affliction aussi vive". Et Apollonide répondit : "Notre maison était pleine de péchés et de démons, et quand Jean, l'apôtre du Seigneur, y est entré, nous l'avons méconnu, et nous n'avons pas su qui l'envoyait, mais j'ai appris qui il était et de qui il tenait sa mission".

Myron, entendant ces paroles, eut foi en son fils, et il dit : "Mon fils, s'il en est ainsi, allons vers le gouverneur et annonçons-lui ce que tu nous apprends ; c'est lui qui de concert avec moi, a fait mettre Jean en prison". Apollonide répondit : "Ne t'inquiète pas de cela, ô mon père, j'ai délivré Jean, et le gouverneur, qui est notre parent, veut ce que nous voulons". Et Apollonide introduisit Jean et lui dit : "Cher maître, annonce-nous des paroles utiles qui nous fassent recevoir la vie éternelle". Et Jean dit : "Je veux d'abord que tu me racontes pourquoi tu as abandonné ta patrie et pourquoi tu t'es réfugié en un pays étranger". Et Apollonide dit : "Il y a plusieurs années, tandis que je dormais, quelqu'un vint et me toucha ; je m'éveillais aussitôt, et je vis celui qui m'avait réveillé ; ses yeux étaient grands et brillaient comme des charbons ardents, et son visage resplendissait comme l'éclair ; il me dit : "Ouvre la bouche", et aussitôt il entra dans mon ventre, et dès ce jour, je connus tout ce qui devait arriver de bien ou de mal à notre maison, et tous venaient à moi et me questionnaient sur leurs affaires ; mais quand tu es entré dans cette maison, il me dit : "Apollonide, c'est un magicien", et il me répéta toujours : "S'il n'est pas mis à mort, tu ne pourras revenir dans ton pays". J'interrogea Cynops, et il m'en a dit autant. Et quand le disciple de Jean est entré dans le lieu où j'habitais, j'ai vu l'esprit qui était en moi en sortir ayant une forme pareille à celle qu'il avait quand il est entré en mon corps, et aussitôt je me sentis délivré de beaucoup de peines et rempli d'une grande joie et d'une consolation extrême".

Et Jean dit à Apollonide : "Mon fils, c'est un signe de la puissance et de la miséricorde de Jésus-Christ, Fils de Dieu, qui a été

crucifié pour nous et qui est ressuscité. Le démon qui était entré en toi, te chassa de ta maison lorsque nous y sommes entrés, car il craignait que nous ne le chassions par la puissance de Jésus-Christ. Maintenant, mon fils, non seulement nous triomphons de l'esprit impur en invoquant la puissance de Dieu, mais encore nous l'expulsons par une lettre". Et Jean me demanda la lettre qu'il avait écrite au démon et dont j'avais été porteur, et il la montra à Apollonide. Lorsque celui-ci l'eut lue, il alla avec nous et avec ses frères, auprès du gouverneur, et il lui raconta tout ce qui s'était passé. Le gouverneur, baissant la tête, nous rendit grâces, et depuis il eut un grand attachement pour Jean, mon maître, et l'ayant quitté, nous revînmes dans la maison de Myron.

CHAPITRE XXI

Jean, rempli de l'Esprit-Saint, commença à leur raconter les grandeurs de Dieu, et les instruisit dans les saintes Ecritures, et ils le prièrent tous de les baptiser au nom du Père et du Fils et de l'Esprit-Saint, et Jean baptisa en ce jour tous ceux qui étaient dans la maison de Myron. Et la femme du gouverneur, la fille de Myron, qui s'appelait Chrysippe, voyant que son père, sa mère et ses frères croyaient au Fils de Dieu, dit à son mari : "Voici que toute la maison de mon père croit en ce Dieu crucifié que Jean prêche ; je désire donc que nous croyions aussi afin que notre maison soit glorifiée comme celle de mon père, et puisque tu es en possession du pouvoir, aide-nous contre ceux qui persécutent Jean". Son mari lui répondit : "Je ne puis faire ce que tu conseilles tant que je gouverne la province ; car la secte des Chrétiens est un objet de haine et de mépris universel, et si l'on voyait Jean et les autres chrétiens fréquenter ma maison et celle de ton père, on nous soupçonnerait d'être chrétiens, et il en résulterait de vives attaques contre nos maisons et je serai privé de ma charge. Lorsque j'exerçais la magistrature en Grèce, je me conformais, publiquement, au culte des gentils, mais en secret, je favorisais ceux qui croyaient en Jésus-Christ. Lorsque j'aurai accompli le temps fixé pour être gouverneur, il sera plus à propos que je me déclare Chrétien. Toi, prends notre fils et entre dans la maison de ton père, et écoute avec zèle la parole de Jean, et que ton fils soit baptisé avec toi. Ne méprise aucune des paroles de Jean et ne

m'en fais part que lorsque j'aurai embrassé la foi. Car si les lois des Grecs condamnent ceux qui révèlent les mystères de leurs dieux, les Chrétiens doivent être encore bien plus sévères à cet égard".

Et Chrysippe, quittant son mari, prit son fils et vint chez son père Myron ; et étant entrée, elle salua ses parents ainsi que l'apôtre Jean. Et il lui demanda : "Pourquoi es-tu venue ici, ma fille ?" Et elle répondit : "C'est, ô bon maître, pour que ma maison soit glorifiée comme celle de mon père". Et Jean lui dit : "Que Dieu dirige ton cœur, celui de ton mari et celui de ton enfants, et qu'il conserve tout ce qui est en ta maison". Et Chrysippe, tombant aux pieds de l'apôtre, dit : "Maître, donne-moi, ainsi qu'à mon fils, le signe de Jésus-Christ". Jean lui répondit : "Allons d'abord parler à ton mari pour que tu sois purifiée avec son consentement". Chrysippe lui raconta ce que son mari avait dit, et Jean fut plein de joie en apprenant le consentement du gouverneur ; il instruisit Chrysippe et son fils, il lui recommanda d'observer tous les préceptes de la foi et il les baptisa au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit.

Myron, voyant que sa fille et son petit-fils croyaient en Jésus-Christ, fut rempli d'allégresse, et il apporta une grande somme d'argent à sa fille et il lui dit : "Voilà de quoi pourvoir à nos besoins ; n'abandonne pas, je t'en prie, ma maison, et ne retourne pas auprès de ton mari de peur qu'il ne s'élève entre vous quelque querelle au sujet de Jésus-Christ". Et Chrysippe lui répondit : "Si tu veux, mon père, que je reste avec toi, que cet argent demeure ta propriété ; j'irai avec mon fils chez moi où nous avons ramassé beaucoup d'or et d'argent, et, y prenant ce qui nous est nécessaire, nous reviendrons auprès de toi et nous ne ferons qu'un". Jean, entendant ces paroles, dit à Myron : "Ce que tu proposes à ta fille n'est pas permis ; Jésus-Christ ne m'a point envoyé pour que je sépare la femme de son mari, ni le mari de sa femme ; que ta fille retourne en paix dans sa maison, surtout puisqu'elle croit en Jésus-Christ du consentement de son mari. J'ai confiance dans le Seigneur qui m'a envoyé prêcher son Evangile ; le mari de Chrysippe sera du nombre des Chrétiens ; quant à l'argent dont vous parlez, distribuez-le aux pauvres au nom du Seigneur, car il est dit dans l'Ecriture : "Celui qui donne aux pauvres donne à Dieu". Jean renvoya ainsi Chrysippe avec son enfant auprès de

son mari, et nous demeurâmes chez Myron. Le lendemain, Myron apporta son trésor aux pieds de l'apôtre et lui dit : "Prends cet argent et distribue-le aux pauvres". Jean lui dit : "J'entends avec plaisir ta proposition, parce que je sais qu'elle provient de l'amour de Dieu. Distribue de tes mains ce que tu possèdes à ceux qui en ont besoin". Myron, fidèle au précepte de l'apôtre, distribua aux pauvres ce qu'il possédait, et Dieu le bénissait, et chacun se réjouissait de ce qu'il était assisté selon ses besoins.

CHAPITRE XXII

Il y avait dans la ville un homme riche qui se nommait Basile, et sa femme s'appelait Charis, et elle était stérile. Basile vint trouver Rhodon, neveu de Myron, et lui dit : "Comment se fait-il que ton oncle Myron soit ainsi séduit par cet étranger et qu'il ne vienne plus avec vous ?" Rhodon répondit : "Nous reconnaissons sa doctrine comme bonne, et nous l'écoutons volontiers". Basile dit : "Puisque cet homme a tant de pouvoir, qu'il dise que ma femme ait un fils". Rhodon dit : "Il a une grande puissance au nom de son Dieu, et il peut faire ce que tu désires". Basile se hâta alors d'aller chez Myron, afin de voir Jean, et il demanda si Jean y demeurait, et il dit à l'esclave qu'il désirait le voir. L'esclave l'annonça à Myron qui dit à Jean : "Basile est à la porte et voudrait te parler" ; Jean se leva aussitôt et alla au-devant de Basile qui s'humilia devant lui, et Jean lui dit : "Que Dieu exauce toutes les demandes de ton cœur. Bienheureux l'homme qui ne tente pas le Seigneur ; il a puni sévèrement les Israélites qui le tentaient ; crois fermement en lui et il visitera ton épouse stérile, et il écoutera tes prières". Et Basile, voyant que Jean devinait les pensées qui étaient en son esprit, fut saisi d'admiration. Et Jean lui dit derechef : "Mon fils, crois au Seigneur Jésus, Fils de Dieu, et il te donnera, à cause de ta confiance en lui, tout ce que tu souhaiteras". Basile répondit : "Je crois en ce que tu as dit, et je te prie de prier le Seigneur pour que ma femme ait un fils". Jean lui répondit : "Je te le répète, crois et tu reconnaîtras la gloire de Dieu".

Et Basile revint chez lui plein de joie, et il annonça à sa femme ce que Jean lui avait dit, et ils furent tous deux se jeter à ses pieds. Et Jean dit à la femme de Basile : "Charis, que la grâce de Dieu

éclaire ton cœur et celui de ton mari, et qu'il t'accorde une postérité désirable". Et, après leur avoir prêché l'Ecriture, il implora sur eux la grâce de Dieu, et, sur leur demande, il les baptisa au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit. Et Basile demanda à Jean d'entrer chez lui et d'y faire son séjour, mais Myron ne permit pas que nous quittassions sa maison ; et la femme de Basile mit au monde un fils qui fut appelé Jean d'après le nom de son maître, et il y eut une grande joie dans toute la famille. Avant la naissance de cet enfant, Basile et Charis offrirent à Jean une grosse somme d'argent pour qu'il la distribuât aux pauvres. Mais Jean dit à Basile : "Va dans ta maison, mon fils, vends ce que tu possèdes, et tu auras un trésor dans le ciel".

CHAPITRE XXIII

Le mari de Chrysippe, la fille de Myron, ayant passé deux ans dans l'emploi de gouverneur, fut déposé de ses fonctions, et un autre fut nommé à sa place. En allant chez sont beau-père, il dit à Jean : "Le souci des choses de ce monde afflige mon âme et m'a privé de beaucoup d'or et d'argent et de grands biens ; je te prie de me baptiser et de me purifier de mes fautes". Jean le consola et l'exhorta ; il l'instruisit dans la doctrine sainte et il avertit de croire de tout son cœur à Jésus-Christ crucifié, Sauveur de tous, et il le baptisa au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit.

CHAPITRE XXIV

Il y avait dans la même ville un homme nommé Crésus qui était juge, et sa femme se nommait Séline, et il avait un fils qui était tourmenté par un esprit impur. Et apprenant les merveilles que Jean opérait au nom de Jésus, il prit son fils et vint chez Myron. Jean, le voyant, lui dit : "Crésus, tes péchés sont la cause de la perte de ton fils. Si tu crois au vrai Dieu, tu recevras de lui de grands bienfaits ; ne commets point d'injustice en tes jugements et tu rempliras l'ordre de Dieu". Crésus répondit : "Seigneur, que dois-je faire pour que mon fils soit guéri et délivré de l'esprit impur ?" Jean répondit : "Crois en Jésus-Christ le crucifié, et ton fils sera guéri". Crésus répondit : "Je crois, seigneur, et que mon fils soit guéri". Alors Jean, prenant la main droite de l'enfant, fit

trois fois sur lui le signe de la croix et chassa le démon. Crésus se prosterna aux pieds de Jean qui lui annonça la doctrine des saintes Ecritures ; et Crésus, glorifiant Dieu et proclamant sa foi en Jésus-Christ, retourna chez lui, et en revint bientôt avec sa femme et une somme considérable en argent, et il dit à Jean : "Prends ce trésor, seigneur, et donne-moi, ainsi qu'à ma femme et à mon fils, le signe de Jésus-Christ". Jean dit : "Le signe de Jésus-Christ ne s'acquiert pas avec de l'argent, mais avec une foi sincère. Ne conserve pas de semblables pensées ; emporte ce trésor et distribue-le aux pauvres". Et il les baptisa ensuite et les renvoya chez eux en paix.

CHAPITRE XXV

Nous restâmes trois ans chez Myron, chez lequel se réunissaient ceux qui croyaient, et Jean les enseignait et les baptisait ; nous vînmes ensuite dans un endroit où était un temple d'Apollon, et une grande foule y était réunie, et Jean leur parla ; quelques-uns croyaient ce qu'il disait, d'autres le repoussaient. Et les prêtres d'Apollon dirent : "Amis, pourquoi faites-vous attention aux mensonges de cet homme, et comment écoutez-vous ses paroles ? N'est-ce pas à cause de ses méfaits qu'il a été exilé en cette île ? Vos cœurs aveuglés ne connaissent donc pas la vérité ; en l'écoutant vous faites une grande insulte aux dieux, car il les méprise et il se révolte contre les ordres de l'empereur". Jean, entendant cela, dit aux prêtres d'Apollon : "Afin qu'il soit prouvé que vos dieux ne sont pas des dieux, que votre temple s'écroule" ; et aussitôt le temple tomba et ne fut plus qu'un tas de ruines, mais personne n'eut le moindre mal.
Les prêtres furieux se jetèrent sur Jean, le frappèrent rudement et l'enfermèrent dans un cachot obscur, autour duquel ils placèrent des gardes. Ils allèrent ensuite auprès du gouverneur, et ils dirent : "Jean, cet imposteur et ce magicien, a renversé par ses maléfices le temple d'Apollon ; ne souffrez pas qu'une pareille insulte faite aux dieux demeure impunie". Le gouverneur fut très affligé, et il ordonna que nous fussions détenus en prison. Lorsque Myron et Apollonide furent instruits de ce qui s'était passé, ils allèrent auprès du gouverneur qui se nommait Aedus et qui avait remplacé le mari de Chrysippe, et ils lui dirent : "Nous te prions

de nous rendre Jean ; s'il est coupable, nous répondons de lui, et s'il ne l'est pas, pourquoi sévis-tu à son égard ?" Le gouverneur répondit : "On assure que c'est un magicien qui cause beaucoup de maux ; si je vous le confie, il pourra s'enfuir par ses artifices magiques". Apollonide répondit : "S'il s'enfuit, que nos têtes répondent de la sienne et que nos biens soient confisqués". Le gouverneur consentit à ce que demandaient des gens qui tenaient la première place dans la ville, et ils vinrent à la prison ; ils nous délivrèrent, et Myron dit à Jean : "Reviens en ma maison et n'en sors pas, car il y a dans cette ville des hommes méchants et emportés, et ils pourraient te tuer ainsi que Prochore". Jean répondit : "Le Seigneur ne m'a pas envoyé pour que je me cache, mais il m'a dit d'aller trouver les hommes violents et colères, et il a dit : "Je vous envoie au milieu des loups ; ne craignez pas ceux qui peuvent tuer le corps, mais qui ne peuvent rien sur l'âme". Il a dit aussi : "Quittez tout et suivez-moi" ; nous avons tout quitté et nous l'avons suivi. Je suis prêt, non seulement à supporter la captivité, la flagellation et les insultes à cause de son nom, mais encore a être tué mille fois et à tout souffrir avec patience ; je resterai dans cette disposition jusqu'à ce que j'aie accompli le cours de cette vie ; je vous l'ai dit souvent : Mourons pour lui, afin d'être délivrés de la mort éternelle qui frappera ceux qui ne croient pas en lui". Et quand Jean eut dit ces paroles, nous ne tardâmes pas à sortir de chez Myron.

CHAPITRE XXVI

Nous vînmes ensuite à un endroit où gisait un paralytique qui avait coutume de distribuer des aumônes aux passants, et il dit à Jean : "Charitable Maître des Chrétiens, ne délaisse pas ton serviteur". Jean lui dit : "Que veux-tu que je fasse ?" Et le paralytique lui répondit : "J'ai du pain et des aliments ; ne refuse pas de t'asseoir auprès de moi et de partager mon repas. Je suis un étranger sur lequel se sont réunies toutes les fautes de mes parents, et elles causent mon malheur ; je fais pour eux et pour moi une dure pénitence, et quand je vois un étranger, je le plains et mon âme se repose en lui". Jean eut pitié de cet homme et il lui dit : "Nous nous réjouirons avec toi et tu seras dans l'allégresse avec nous". Nous bûmes et nous mangeâmes avec lui, et quand

nous l'eûmes quitté, une femme veuve vint au devant de nous et elle dit à Jean : "Seigneur, où est le temple d'Apollon ?" Et Jean lui répondit : "Qu'as-tu à faire avec ce temple ?" et elle dit : "Mon fils unique est possédé d'un esprit immonde qui le tourmente cruellement ; c'est pourquoi je suis venue ici afin de prier Apollon de le secourir et de me donner quelque consolation". Jean lui dit : "De quelle ville es-tu ?" ; elle répondit : "Je vis à la campagne et c'est la première fois de ma vie que j'entre dans une ville". Jean dit : "Depuis combien de temps l'esprit malin tourmente-t-il ton fils ?" et elle répondit : "Depuis trente-trois jours, et il est très violent et très furieux". Alors Jean lui dit : "Retourne chez toi ; ton enfant sera guéri au nom de Jésus-Christ". La femme revint chez elle, et trouva son fils délivré de l'esprit immonde. Nous revînmes ensuite à l'endroit où était le paralytique, et Jean dit : "Nous revenons pour manger avec toi, mais qui nous servira ?" Et il dit : "Il faudra que vous vous serviez vous-mêmes, car je ne peux ni vous servir ni me servir moi-même". Et Jean répondit : "C'est toi qui nous serviras "; et le prenant par la main, il lui dit : "Lève-toi au nom de Jésus-Christ, Notre-Seigneur", et aussitôt le paralytique se leva parfaitement guéri, et il nous servit en glorifiant Dieu.
Nous revînmes ensuite à la maison de Myron, et nous y trouvâmes son neveu Rhodon, et il pria Jean de lui donner le signe de Jésus-Christ, et Jean l'instruisit et le baptisa au nom de la sainte Trinité. Le paralytique qui avait été guéri vint aussi et se jeta aux pieds de Jean, et il raconta à tous les assistants qui étaient frappés de surprise, comment il avait été guéri, et il dit : "Je suis venu pour prier Jean de me faire connaître Jésus-Christ au nom duquel il m'a guéri". Jean, l'ayant instruit dans la foi catholique, le baptisa au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit.

CHAPITRE XXVII

Le lendemain nous sortîmes de chez Myron et nous vînmes au bord de la mer, dans un endroit où il y avait un atelier de foulons. Et l'un d'eux, qui était Juif et qui se nommait Charus, se mit à parler à Jean en citant les écrits de Moïse. Jean lui répondit en lui montrant ce que dit l'Ecriture au sujet de l'Incarnation du Fils de Dieu, de sa Passion, de sa sépulture et de son ascension au ciel ;

Charus ne répondait que par des blasphèmes ; alors Jean lui dit : "Cesse de blasphémer et tais-toi", et aussitôt Charus devint muet, et il ne put plus parler. Les assistants s'étonnèrent de ce que la parole de Jean avait produit si promptement un pareil effet. Et trois jours après, une troupe des amis de Charus vint trouver Jean et dit avec colère : "Qu'as-tu fait à Charus pour le rendre muet ?" Jean répondit : "Mes frères, pourquoi êtes-vous irrités contre moi et pourquoi m'imputez-vous le châtiment que Dieu lui a infligé à cause de ses paroles impies ? Qu'il écoute maintenant avec patience jusqu'à ce que la volonté du Seigneur se manifeste". Alors un de ces Juifs qui étaient renommé pour sa sagesse, dit : "Maître, il arrive parfois que le vin manque de douceur et que le lait est amer ; il en est de même des hommes ; un méchant profère quelquefois de bonnes paroles, et un bon en dit de mauvaises". Et Charus vint alors afin d'implorer le pardon de Jean ; il se jeta à ses pieds, et le Juif qui avait déjà parlé, dit : "Maître, tu es bon, dénoue ce que tu as lié". Et Jean dit à Charus : "Comme tu as péché contre Dieu, ta bouche a été fermée au nom de Jésus-Christ ; qu'elle s'ouvre en son nom" ; et aussitôt Charus parla, et, se prosternant aux pieds de Jean, il dit : "Maître, nous savons par les Ecritures que nos pères ont jadis provoqué la colère de Dieu, mais, dans sa miséricorde, il leur a remis leur péché ; si j'ai péché contre le Dieu qui t'a envoyé en cette île, prie-le pour qu'il me pardonne, et donne à ton serviteur le baptême de la grâce". Et l'apôtre l'instruisit, et il le baptisa au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit.

CHAPITRE XXVIII

Tandis que l'apôtre faisait ces choses à Pathmos, il y avant dans cette île un magicien nommé Cynops, et il résidait dans un désert à une distance de quarante stades de la ville, et il habitait une caverne qui passait pour servir de demeure aux esprits immondes, et tous les habitants le regardaient comme un Dieu à cause des prestiges qu'il opérait. Les prêtres d'Apollon se réfugièrent auprès de lui lorsqu'ils virent que Jean prêchait en liberté et que le gouverneur ne songeait pas à tirer vengeance de la destruction du temple d'Apollon, et ils lui dirent : "Nous avons eu depuis bien des années recours à toi, mais aujourd'hui ton appui nous est plus

nécessaire que jamais ; sois notre protecteur dans le malheur qui nous frappe. Car ce Jean, cet étranger banni de sa patrie à cause de ses méfaits et exilé ici, a capté par ses maléfices la faveur des grands, et, fort de leur assistance, il excite du trouble dans le pays ; il a renversé le temple d'Apollon, et le gouverneur, qui l'avait fait emprisonner, lui a rendu la liberté d'après les prières de Myron et d'Apollonide. Viens à notre secours et détruis ses maléfices". Cynops leur répondit : "Vous savez que je ne quitte jamais ma retraite ; pourquoi me demandez-vous d'en sortir ? Voulez-vous que je ternisse ma gloire, et que je rende mon nom méprisable à cause d'un homme sans conséquence et dont je n'ai pas à m'occuper ? J'ai promis de ne pas entrer dans la ville, mais demain j'enverrai un démon dans la maison où habite cet étranger ; il enlèvera son âme et je l'enverrai au jugement éternel".
Les prêtres ayant entendu ces paroles, tombèrent aux genoux de Cynops, lui rendirent grâces et revinrent à la ville, et le lendemain Cynops réunit une multitude de démons, et il dit à leur chef : "Va dans la maison de Myron, et enlève l'âme de Jean, et amène-la moi". Le démon se rendit chez Myron ; mais Jean connut sa venue et lui dit : "Au nom de Notre-Seigneur Jésus-Christ, je te défends de sortir d'ici jusqu'à ce que tu m'aies dit pourquoi tu es venu". Et aussitôt le démon se trouva comme enchaîné, et il dit : "Apôtre de Dieu, je te dirai toute la vérité ; je te prie seulement de ne pas t'irriter contre moi. Les prêtres d'Apollon ont été prier Cynops de venir à la ville et de te tuer ; il ne l'a pas voulu disant qu'il perdrait sa renommée s'il entrait dans la ville, mais il a promis de m'envoyer prendre ton âme et de la lui apporter ; c'est pourquoi je suis venu".
Jean répondit : "As-tu déjà été chargé d'une pareille mission ?" Le démon répondit : "Oui, mais je ne lui ai pas apporté les âmes qu'il demandait". Et Jean dit : "Pourquoi lui obéissez-vous ?" Le démon dit : "Parce que toute la puissance de Satan est en lui et qu'il a un pacte avec tous ses chefs, et nous avons aussi un pacte avec lui". Jean dit alors : "L'apôtre de Jésus-Christ te commande de ne jamais rien faire qui nuise aux hommes ; ne retourne pas vers celui qui t'a envoyé, mais sors de cette île" ; et aussitôt le démon en sortit.

Cynops, voyant que l'esprit malin ne revenait pas, en appela un autre et lui donna le même ordre, et Jean lui commanda également de sortir de l'île. Cynops envoya alors deux autres esprits et leur dit : "Allez vers Jean ; mais que l'un s'approche de lui et que l'autre reste à la porte, observant ce qui se passe, et qu'il sache pourquoi vos compagnons ne sont pas revenus". Jean dit à l'esprit qui s'approcha de lui : "Je sais pourquoi tu viens ; je te commande de ne point retourner vers Cynops, mais de sortir immédiatement de cette île", et aussitôt le démon obéit à l'ordre de l'apôtre de Dieu. L'autre démon qui était resté à la porte, voyant ce qui s'était passé, revint vers Cynops et lui raconta ce dont il avait été témoin. Cynops convoqua alors une foule innombrable de démons, et il leur dit : "Jean a chassé vos compagnons de cette île, il vous en chassera aussi et vous fera souffrir de grands maux si nous ne lui résistons avec énergie ; j'entrerai dans la ville, fort de votre appui, je renverserai ses artifices et je le ferai périr".
Cynops entra ensuite dans la ville accompagné seulement de trois démons, et il commanda aux autres de rester hors de la ville : et à son entrée tous les habitants furent en grande émotion, parce qu'il ne sortait jamais de sa retraite, et la foule se rassembla, et on lui adressait une foule de questions, et il répondait à chacune. Et Jean me dit : "Mon fils Prochore, sois ferme et intrépide, car Cynops fera tomber sur nous beaucoup de tribulations et d'anxiétés". Alors tous les frères que Jean avait baptisés se réunirent afin d'écouter ses instructions, et, suivant l'ordre de Jean, nous restâmes dix jours dans la maison de Myron, ne sortant point à cause du tumulte que Cynops avait excité dans la ville, et l'apôtre nous consolait, et nous fortifiait, disant : "Restez fermes, et nous serez très convaincus de la présence de Dieu".
Tous les habitants de la ville étaient réunis pour entendre Cynops, et ils écoutaient ses paroles, et dix jours s'étant écoulés, Jean me dit : "Sortons, mon fils" ; et nous allâmes sur une des places de la ville, et beaucoup de gens se rassemblèrent pour écouter la parole de Jean, et Cynops voyant que Jean était entouré d'auditeurs, dit : "O hommes aveugles et éloignés de la vérité, si Jean est juste, et si sa parole et ses œuvres sont bonnes, je croirai en lui, mais s'il se trouve qu'il est injuste, et que ses œuvres sont mauvaises, tandis que les miennes sont bonnes, croyez en moi et non en lui".

Et Cynops demanda à une jeune homme qui était là si son père vivait, et il répondit : "Non, il a péri dans un naufrage". Alors Cynops dit à Jean : "Si ce que tu dis est vrai, prouve-le en rendant un père à ce fils". Jean répondit : "Le Seigneur ne m'a pas envoyé pour ressusciter les morts, mais pour enseigner et pour sauver les hommes que le diable trompe". Et Cynops dit au peuple : "Ne voyez-vous pas, habitants de cette ville, que Jean est un magicien qui vous séduit par ses artifices ? Retenez-le jusqu'à ce que je rende devant vous à ce jeune homme un père plein de vie". Alors Cynops conduisit le peuple au rivage de la mer, et, ayant étendu les deux mains, il fit un grand bruit, et aussitôt il disparut à tous les yeux, et chacun fut saisi d'effroi, et la foule s'écria : "Cynops est grand ; il n'y a pas de Dieu plus grand que lui". Et aussitôt il sortit de la mer ayant avec lui un démon qui avait la forme du père du jeune homme, et Cynops dit au jeune homme : "Est-ce ton père ?" Et il répondit : "Oui, seigneur". Alors tout le peuple se prosterna devant Cynops et l'adora, et ils voulurent tuer Jean ; mais Cynops leur dit : "N'en faites rien, car vous verrez de plus grandes choses, et vous le châtierez sévèrement". Et Cynops appela un autre homme et lui demanda : "As-tu un fils ?" Et il lui répondit : "J'en avais un, seigneur, mais un ennemi, ému par un sentiment d'envie, lui a donné la mort". Alors Cynops, proférant de grandes clameurs, les appela par leur nom, et aussitôt deux démons parurent, l'un d'eux ayant la figure du jeune homme qui avait été tué. Et Cynops demanda au père : "Est-ce ton fils ?" Et il dit : "Oui, seigneur". Et Cynops dit à Jean : "N'admires-tu pas les prodiges que tu vois ?" Jean répondit : "Non". Et Cynops répliqua : "Si ces prodiges ne t'émeuvent pas, tu en verras de plus grands, et je ne cesserai jusqu'à ce que je t'ai vaincu par les merveilles que j'effectuerai". Jean répondit : "Tes prodiges disparaîtront, avec toi". Le peuple dit à Jean : "O fugitif, exilé et inconnu, pourquoi blasphèmes-tu contre le puissant Cynops ?" Et, se jetant sur lui comme des bêtes féroces, ils le renversèrent par terre et voulaient le déchirer. Et Cynops, croyant que Jean était mort, dit à la foule : "Laissez-le sans sépulture, afin que les oiseaux du ciel et les bêtes de la terre le dévorent, et vous verrez si le Christ qu'il prêche le ressuscitera". Et les habitants, pensant que Jean avait été tué, s'en allèrent pleins de joie, chacun en sa maison. Et Jean resta couché en cet endroit jusqu'à la seconde heure de la nuit, et je

vins, livré à une grande affliction, pour voir si je trouverais mon maître ; et, m'approchant de lui, je lui dis : "Comment te trouves-tu, seigneur ?" Et il me répondit : "Hâte-toi d'aller chez Myron ; tous les frères y sont réunis et se livrent à une extrême douleur ; annonce-leur que, par la grâce de Jésus-Christ, je suis en vie, et tu reviendras ensuite auprès de moi". Je m'empressais de me rendre à la maison de Myron, et j'y trouvai les frères réunis et s'affligeant beaucoup du malheur de Jean ; et lorsqu'ils m'entendirent frapper à la porte, ils n'osaient ouvrir, craignant les embûches des partisans du magicien Cynops. Et comme je persistais à frapper et à crier, un des esclaves de Myron me reconnut, et annonça que Prochore frappait à la porte ; ils ouvrirent, et, à mon aspect, ils furent frappés de stupeur, car ils croyaient que j'étais mort avec Jean. Et quand ils apprirent que Jean vivait, ils coururent avec joie à l'endroit où il était ; et nous le trouvâmes à genoux, priant le Seigneur Jésus-Christ, et quand il eut terminé sa prière, ils l'embrassèrent. Jean se mit à les instruire et à les avertir de ne pas se laisser séduire par les paroles ou les actions de Cynops, et il dit : "Tout ce qu'il fait n'est que prestige et artifice du démon ; mais vous le verrez, par la grâce de Jésus-Christ, périr avec ses ruses. Allez chez Myron, et restez-y en prières jusqu'à ce que Dieu manifeste sa volonté", et ils s'en allèrent après l'avoir embrassé. Lorsque le matin fut venu, quelques personnes annoncèrent à Cynops que Jean vivait. Cynops appela alors un démon qui lui avaient souvent donné son concours, et il lui dit : "Sois prêt à exécuter mes ordres", et il vint avec le démon au logis où nous étions et une grande foule l'accompagnait. Et il dit à Jean : "J'ai voulu te faire subir cette peine et cette confusion, et c'est pourquoi je t'ai conservé la vie ; mais je veux maintenant que nous revenions auprès de la mer, afin que tous voient ma gloire, et qu'ils jouissent de ton embarras et de ta destruction". Il ordonna ensuite aux assistants de retenir Jean jusqu'à ce qu'ils eussent vu les grands prodiges qu'il pouvait faire.

CHAPITRE XXIX

Et étant arrivés à l'endroit où Cynops opérait ces prestiges, nous vîmes une grande multitude d'hommes et de femmes qui offraient de l'encens à cet enchanteur, et ils se prosternaient devant lui, et il

était accompagné de deux démons, qui avaient pris la figure des hommes qu'il feignait avoir ressuscités. Cynops frappa des mains, et, ayant fait un grand bruit, il se jeta à la mer, et le peuple dit : "O grande Cynops !" Et les deux démons dirent à la foule : "Attendez ; Cynops est mort, et il ressuscitera". Et Jean dit aux démons : "Esprits immondes, je vous ordonne de rester ici, immobiles, jusqu'à ce que j'aie prié" ; et aussitôt, l'apôtre ayant levé les mains au ciel et disposé les bras en forme de croix, pria, disant : "Seigneur, toi qui, écoutant les prières de Moïse, as donné à Israël la victoire sur Amalec, Seigneur Jésus-Christ, Fils du Dieu vivant, jette ce Cynops au fond de l'abîme ; qu'il ne revoie plus le jour et qu'il ne puisse plus tromper les hommes". Lorsque Jean eut fini sa prière, la mer fit entendre un grand fracas, et elle fut très agitée à l'endroit où Cynops s'était précipité, et, dès ce moment, il fut englouti et personne ne le revit. Et Jean ordonna aux deux démons qui avaient pris la forme d'hommes ressuscités de sortir aussitôt du pays ; et en entendant ce commandement donné au nom de Jésus-Christ, qui a voulu être crucifié pour le salut de tous les hommes, les démons disparurent aussitôt. La foule, voyant qu'à la voix de Jean, les morts qu'elle avait crus rappelés à la vie, avaient disparu, s'irrita contre lui, et grand fut le courroux du jeune homme qui pensait avoir recouvré son père, et du père qui s'imaginait que son fils lui était rendu, et ils firent des menaces à Jean, et les assistants disaient : "Si tu étais un homme bienfaisant, tu ne détruirais pas ce qui est rendu, mais tu rendrais ce qui est détruit ; mais tu es un magicien envieux de Cynops, et tu as anéanti les bienfaits qu'il nous avait accordés ; rends-nous ces deux hommes ou nous te tuerons". Quelques-uns disaient : "Ne lui faites aucun mal jusqu'à ce que le juste Cynops revienne, et alors il le livrera au jugement éternel". Ils se rendirent à cet avis, qui était conforme à ce qu'avait dit Cynops, et ils restèrent au bord de la mer trois jours et trois nuits sans prendre de nourriture et criant : "Puissant Cynops, assiste-nous". Et grand nombre d'entre eux tombèrent gravement malades à cause cette abstinence et des clameurs qu'ils poussaient : plusieurs tombèrent privés de sentiment et moururent.

CHAPITRE XXX

Jean voyant qu'ils périssaient misérablement, fut ému de compassion ; il gémit et se mit à pleurer, disant : "Seigneur Jésus-Christ, qui m'as envoyé dans cette île pour le salut de ses habitants, donne-leur l'intelligence du cœur afin qu'aucun d'eux ne périsse". Et il les consolait en disant : "Mes frères, écoutez-moi avec patience ; voici quatre jours que vous n'avez mangé et vous persistez à jeûner, attendant celui qui ne viendra pas. Sachez que, par un juste châtiment de Dieu, Cynops est tombé dans la perdition éternelle ; que chacun de vous se retire donc, je vous en prie, dans sa maison, et prenez de la nourriture afin de conserver votre vie". Et après avoir ainsi parlé, il vint à ceux qui avaient succombé à la fatigue, et il pria sur eux, disant : "Seigneur Jésus-Christ qui, au dernier jour, rappellera de la mort par le son de la trompette, les hommes qui se sont endormis et ont quitté le monde, étends ta grâce sur ces hommes qui sont morts, afin qu'ils reviennent à la vie", et aussitôt ils se relevèrent. Et la foule, voyant ce prodige, se prosterna devant Jean et l'adora, disant : "Maître, nous savons à présent que tu es venu de la part de Dieu". Et Jean leur dit : "Allez en vos demeures, prenez de la nourriture et restaurez vos âmes. Je vais aller chez Myron qui a été converti à Jésus-Christ, et ensuite j'irai vers vous, et je vous donnerai ce qui vous est nécessaires" ; et chacun alla en sa maison. Nous allâmes de notre côté chez Myron, et une grande joie éclata quand nous y arrivâmes. Et Myron mit la table, et nous prîmes de la nourriture avec lui. Au point du jour, presque tous les habitants se réunirent devant la maison de Myron, disant : "Myron, tu mérites de grands biens à cause de l'homme de Dieu et du bon maître qui s'est manifesté à nous par ton entremise. Conduis-le donc dehors auprès de nous, afin que nous recevions de lui la parole de la foi". Myron pensa qu'ils parlaient ainsi avec perfidie afin d'attirer Jean au dehors et de le tuer, mais Jean lui dit : "Ne t'épouvante pas, mon frère, et ne crains rien ; j'ai confiance en mon Dieu qui a été crucifié à cause de nous, et il n'y a nul mauvais dessein en ces hommes". Il sortit donc, et la foule s'écria : "Tu es le sauveur de nos âmes, tu es le grand Seigneur et le Dieu qui éclaire l'homme d'une lumière immortelle". Jean, les entendant parler ainsi, déchira ses vêtements et couvrit sa tête de poussière, et il fit signe de la main pour demander le silence, et

tous se turent avec effroi, et Jean monta sur un lieu élevé et dit : "Ne vous égarez pas, mes frères, et ne blasphémez point ; je ne suis pas un Dieu", et ouvrant les Ecritures et commençant par Moïse, il leur expliqua ce que les prophètes avaient dit du Fils de Dieu, et comment Dieu a envoyé sur la terre son Fils unique qui est né d'une femme pour le salut des hommes : "Je suis", dit-il, "le serviteur indigne du Fils du Dieu vivant ; il m'a envoyé dans cette île pour que je vous fasse sortir de l'erreur, et c'est en son nom et par sa puissance que je fais tous les prodiges que vous voyez". Et après les avoir enseignés d'après l'Ecriture, il rentra chez Myron, et plusieurs vinrent le trouver, le priant de les baptiser, et après les avoir instruits, il les baptisa au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit.

CHAPITRE XXXI

Le lendemain, Jean sortit avec moi, avec Myron et avec trente nouveaux baptisés, et nous allâmes à l'hippodrome où se font les courses de chevaux. Il y avait un Juif nommé Philon, très versé dans la connaissance de la loi, qui demeurait en cet endroit. Et Jean se mit à l'interroger au sujet des livres de Moïse et des prophètes ; le Juif répondait selon la lettre du texte, et Jean l'interprétait selon l'esprit, et comme ils n'étaient pas d'accord, Philon dit : "Ce n'est point par de longues discussions qu'on arrive à l'intelligence de l'histoire ; c'est par un cœur pur et sans tache, et par une foi droite et agréable à Dieu". Et quand il eut dit ces paroles, Jean cessa de lui parler, et voici que non loin de là gisait un homme tourmenté par une fièvre très forte, et auprès de lui il y avait un jeune homme qui, voyant Jean passer, accompagné d'une grande foule, se mit à crier à voix haute, disant : "Apôtre de Jésus-Christ, aie pitié de ce malade qui souffre cruellement". Et Jean s'approcha, et ayant fait le signe de la croix, il dit au malade : "Au nom de Notre-Seigneur Jésus-Christ, dont je suis le serviteur indigne et l'apôtre, lève-toi et retourne guéri en ta maison" ; et aussitôt le malade se leva et, fléchissant les genoux devant l'apôtre, il lui rendit grâces.

CHAPITRE XXXII

Philon, voyant ce miracle, prit Jean par la main et lui dit : "Maître, qu'est-ce que la charité ?" Jean répondit : "Dieu est la charité, et celui qui a la charité possède Dieu". Philon dit : "Si celui qui a la charité possède Dieu, comme tu le dis, montre que tu as la charité, entre dans ma maison pour que nous mangions et buvions ensemble, et Dieu sera avec nous". Jean le suivit, et après le repas, il enseigna la parole de Dieu, et la femme de Philon lui demanda le baptême ; cette femme était atteinte de la lèpre ; et sa peau était blanche comme la neige ; dès qu'elle eut reçu le baptême, elle se trouva complètement guérie. Philon, témoin de cette guérison, perdit son arrogance et sa vanité ; il devint modeste et doux, et tombant aux pieds de l'apôtre, il dit : "Bon maître, je t'en conjure par le Dieu que tu sers, sois-moi propice et ne t'irrite pas contre ton esclave, j'ai dit contre tes prédications beaucoup de choses dont je me repens, et je te prie de me donner le signe de la vie éternelle". Jean l'instruisit et le catéchisa, et le baptisa ensuite, au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit.

CHAPITRE XXXIII

Le lendemain matin, nous sortîmes de bonne heure de la maison de Philon, et une grande foule se réunit afin d'écouter les instructions de Jean. Et les prêtres d'Apollon qui avaient voulu faire périr Jean, lorsqu'il avait détruit leur temple, se réunirent aussi. Ils se tinrent près de lui, épiant ses actions afin d'y trouver à redire, et un d'eux tenta Jean, en disant : "Maître, j'ai un fils estropié des deux jambes, guéris-le, et je croirai au crucifié que tu prêches". Jean lui répondit : "Si tu crois, ton fils sera guéri". Et le prêtre répondit : "Guéris-le d'abord, je croirai ensuite". Jean répliqua : "Ne parle pas imprudemment, je sais que tu veux me tenter et chercher une occasion de blasphème ; c'est pourquoi, au nom de celui qui est crucifié, tu seras estropié des deux jambes" ; et aussitôt le prêtre fut hors d'état de marcher, et Jean me fit appeler et me dit : "Mon fils Prochore, va au fils du prêtre d'Apollon et dis-lui que je le fais prévenir au nom du Fils de Dieu qui a été crucifié sous Ponce Pilate, de se rendre auprès de moi".

J'allai lui rapporter les paroles de Jean, et aussitôt il se leva parfaitement guéri, et il vint avec moi. Et quand je rejoignis Jean, il se jeta aux pieds de l'apôtre, et lui rendit grâces. Et le père voyant que son fils était guéri, s'écria à haute voix : "Aie pitié de moi, apôtre de Dieu". Jean fit sur lui le signe de la croix, lui prescrivant de se lever, et il se leva aussitôt, et se jetant aux pieds de l'apôtre il le pria de le baptiser ; il fut baptisé, et il nous conduisit à sa maison, et nous y demeurâmes cette journée.

CHAPITRE XXXIV

Le lendemain, nous nous rendîmes au portique qu'on appelait portique de Domitien, et une grande foule se réunit autour de Jean. Et il y avait là un hydropique qui était malade depuis dix-sept ans, et il ne pouvait ni se mouvoir, ni parler ; il fit signe qu'on lui donnât de l'encre et du papier, et il écrivit : "Jean, apôtre de Jésus-Christ, un homme accablé par le malheur, te prie d'avoir pitié de lui" ; Jean reçut cette lettre et il la lut en se réjouissant de la foi de cet homme, et il lui écrivit : "A l'homme hydropique, Jean esclave et apôtre de Jésus-Christ salut : "Tu me demandes de te secourir dans ta détresse ; au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit, sois délivré de ton infirmité et sois guéri".
Quand l'hydropique eut reçu cette lettre et qu'il l'eut lue, il se leva, complètement guéri. Et la foule, voyant ce miracle, fut frappée de surprise, et désirait encore plus vivement entendre la prédication de Jean. Et l'homme qui avait été guéri tomba aux pieds de Jean, le priant de lui donner le signe de Jésus-Christ, et Jean le baptisa au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit.

CHAPITRE XXXV

Lorsque nous quittâmes cet endroit, un homme envoyé par le gouverneur de l'île, vint au-devant de nous et dit à Jean : "Apôtre du Christ, Fils de Dieu, hâte-toi de te rendre dans la maison du gouverneur, car sa femme est au moment d'accoucher, et elle est dans un grand danger". Jean alla chez le gouverneur ; au moment qu'il entra dans la maison, la femme fut délivrée. Et Jean dit au gouverneur : "Pourquoi m'as-tu fait appeler ?" Et il répondit : "Pour que tu bénisses ma maison".

Jean répondit : "Si tu crois en Jésus-Christ Fils de Dieu, tu seras béni ainsi que ta maison". Et le gouverneur, heureux de voir le bien qu'avait produit la venue de Jean, dit : "Je crois au Dieu qui t'a envoyé pour notre salut". Et Jean lui enseigna comment il devait croire au Père, au Fils et au Saint-Esprit ; il le baptisa ensuite, et sa femme demanda aussi à être baptisée, mais Jean ne voulut pas jusqu'à ce qu'elle eût accompli les quarante jours de purification.
Le gouverneur apporta à Jean une grosse somme d'argent, le priant de la recevoir et de bénir sa maison ; Jean lui dit : "Je ne puis recevoir cette somme pour bénir ta maison, mais distribue-la aux pauvres au nom de Jésus-Christ, et ta maison sera bénie". Et nous demeurâmes trois jours dans la maison du gouverneur, et nous en sortîmes pour aller chez Myron où il se rassembla une grande foule qui demandait à entendre Jean.

CHAPITRE XXXVI

Nous demeurâmes trois ans dans une maison sur la place de la ville, et nous en sortîmes ensuite pour aller dans une autre ville éloignée de cinquante stades. Cette ville était fort peuplée, remplie d'une multitude d'idoles, et leurs adorateurs étaient trompés par des prestiges mensongers. Et il y avait un fleuve qui traversait cette ville. Personne ne nous connut lorsque nous y entrâmes, et nous y rencontrâmes un homme qui menait garrottés douze enfants appartenant aux premières familles de cette cité. Jean ayant demandé pourquoi ces enfants étaient ainsi attachés, on lui dit qu'à chaque nouvelle lune, on offrait au dieu Loup un sacrifice de douze enfants. Jean dit : "Je voudrais savoir qui est ce dieu Loup ?" Et celui qu'il interrogeait répondit : "A la quatrième heure du jour, les prêtres viendront accompagnés d'une grande foule ; si tu veux les suivre, tu verras le loup auquel on offre ce sacrifice". Jean dit : "Je reconnais en toi un homme bienveillant, je suis un étranger, je te prie donc de me montrer ce que je désire voir, et si tu le fais, j'ai une perle d'un prix tel que personne ne pourrait la payer, et je te la donnerai".
L'homme auquel Jean parlait ainsi nous conduisit alors dans l'endroit où habitait le loup, et il dit : "Nous sommes arrivés ; donne-moi la perle, et je te montrerai le loup". Jean lui dit : "Aie

confiance en moi ; lorsque tu me l'auras montré, tu recevras la perle que je t'ai promise". Peu de temps après, un loup sortit du fleuve, et Jean lui dit : "Je t'adjure, esprit immonde, dis-moi depuis combien de temps tu résides en ce lieu". Le démon répondit : "Depuis soixante-dix ans". Jean dit alors : "Je te commande au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit, de sortir de cette île", et aussitôt l'esprit immonde disparut, et l'homme qui avait parlé à l'apôtre, voyant cela, tomba aux pieds de Jean, et lui dit : "Aie pitié de moi, homme saint ; dis-moi qui tu es et d'où tu viens, toi qui fais des choses aussi admirables, et qui donnes des ordres aux dieux qui accomplissent ta volonté en tremblant". Jean lui répondit : "Je suis l'apôtre et le serviteur de Jésus-Christ, Fils de Dieu ; ce loup que tu regardais comme un dieu n'était qu'un esprit immonde qui a fait perdre beaucoup d'âmes, et mon Seigneur Jésus-Christ m'a envoyé en cette île pour en chasser tous les esprits méchants, et pour prêcher aux habitants l'Evangile de la vérité". Cet homme ayant entendu ces paroles, tomba sur sa face, et dit : "Apôtre de Jésus-Christ, fais-moi miséricorde afin que je mérite d'être le serviteur du Fils de Dieu". Et Jean l'instruisit comme il devait croire au Père, au Fils, et au Saint-Esprit, et le lendemain il lui dit : "Voici que tu as reçu une perle très précieuse". Et lorsqu'il eut dit, des prêtre vinrent, tenant des épées et menant des enfants enchaînés pour les sacrifier à leur Dieu Loup ; et ils attendaient la venue du démon qu'ils prenaient pour un dieu. Et après qu'ils eurent longtemps attendu, Jean s'approcha, et leur dit : "O ignorants, qui ne connaissez pas la voie de la vérité, le loup que vous attendez et que vous prenez pour un dieu est un démon et un esprit méchant ; je l'ai chassé de ce pays au nom de Jésus-Christ, Fils du Dieu vivant ; vous l'attendrez en vain, il ne viendra plus ; délivrez donc ces enfants et croyez en Jésus-Christ, vrai Dieu et vrai homme, qui a été crucifié pour le salut de tous les hommes".
Les prêtres, entendant Jean parler de la sorte, furent fort troublés, et aucun d'eux n'osait lui répondre, mais ils craignaient que le loup ne vînt et ne les engloutit dans les eaux du fleuve s'ils croyaient à un étranger. Et Jean leur dit derechef : "Délivrez ces enfants ainsi que je vous l'ai dit, et ne craignez point le démon, qui ne reviendra plus, car je lui ai commandé au nom du Seigneur Jésus-Christ, de se retirer". Et comme aucun des prêtres ne

répondit, Jésus délivra les enfants, et leur dit : "Retournez dans la ville auprès de vos pères, de vos mères, de vos frères et de vos amis", car aucun de leurs parents ne les avait suivis. Et il alla vers les prêtres, il leur ôta leurs épées d'entre les mains, et tous furent effrayés et aucun d'eux n'osa rien lui dire ; car le Seigneur le protégeait et empêchait qu'on ne le touchât et qu'on ne lui adressât des injures. Ils entrèrent tous dans la ville, et Jean vint à l'endroit où était un petit portique, et une grande foule se réunit pour entendre sa parole. Et il se mit à leur parler des passages de l'Ecriture sainte qui ont prédit le Fils de Dieu, et quelques-uns crurent à sa parole, et lui rendaient grâces de ce qu'il avait délivré les enfants de la mort ; les prêtres seuls avaient de la haine contre lui, et ne voulurent ni écouter sa parole, ni recevoir le baptême.

CHAPITRE XXXVII

Il y avait dans cette ville un bain où un des fils des prêtres avait été étranglé par le démon, et ce démon était celui que Jean avait expulsé d'Ephèse et qui avait étranglé le fils de Dioscoride. Quand le prêtre apprit que son fils avait été étranglé, il courut au bain, et quand il le vit mort et étendu par terre, il s'éloigna dans une grande affliction, et il s'approcha de Jean, et il lui dit : "Il est maintenant temps de croire en celui qui t'a envoyé et que tu prêches, car mon fils est mort étranglé dans le bain ; je sais que, si tu veux, tu peux me le rendre vivant". Jean lui répondit : "Il te sera rendu" et prenant le prêtre par la main, ils allèrent aux bains, et nous les suivîmes.
Quand nous fûmes entrés, on apporta le mort, et on le déposa aux pieds de Jean, et le prêtre dit à Jean : "Ressuscite-le par le pouvoir du Dieu que tu vénères et que tu prêches", et aussitôt Jean ayant pris la main du jeune homme, dit : "Au nom du Seigneur Jésus-Christ, Fils de Dieu, lève-toi", et aussitôt le mort se leva. Et Jean dit à l'enfant : "Que t'est-il arrivé, mon fils ?" Et l'enfant répondit : "Tandis que je me lavais, un homme, noir comme un Ethiopien (4), est sorti du bain et m'a étranglé". Et Jean connut que c'était le démon, et il entra dans les bains. Le démon se mit à crier d'une voix terrible : "Jean, apôtre de Jésus-Christ et son bien-aimé, je te prie, au nom de ton Seigneur, de ne pas me chasser d'ici". Et Jean lui dit : "Depuis combien d'années es-tu ici ?" Le démon

répondit : "Depuis trois ans ; j'habitais à Ephèse dans les bains de Dioscoride, et, lorsque tu m'en as chassé, je suis venu résider ici". Jean lui dit alors : "Je te commande, esprit immonde, au nom de Jésus-Christ, de sortir de ce lieu et de cette île, et de ne nuire à aucun homme, mais d'aller dans des lieux déserts", et le démon s'enfuit aussitôt. Et le prêtre, voyant ce qu'avait fait Jean, le pria en fléchissant le genou, et en disant : "Seigneur, moi et mon fils et toute ma maison nous sommes à ta disposition, et nous nous soumettons à ta volonté ; nous ferons tout ce que tu nous commanderas, et nous t'obéirons en toutes choses". Jean lui dit : "Crois en Jésus-Christ, Fils de Dieu, qui a été crucifié, et tu seras sauvé ainsi que ta maison". Le prêtre répondit : "Je crois en ce que tu dis, apôtre et disciple de Jésus-Christ, Fils de Dieu". Et il nous conduisit à sa maison, et s'étant agenouillé, il priait, disant : "Donne-moi la baptême ainsi qu'à mon fils et à toute ma famille". Jean les enseigna et les instruisit dans la foi, et les baptisa avec tous ceux qui étaient dans la maison. Et nous restâmes trois jours avec lui, nous réjouissant de tout ce que Seigneur accomplissait par l'entremise de son apôtre Jean.

CHAPITRE XXXVIII

Le quatrième jour, sortant de la maison du prêtre, nous vînmes dans un endroit qu'on appelle Phlagon, et tous les habitants se réunirent pour entendre la parole de Dieu, et voici qu'une femme, se jetant aux genoux de Jean, dit : "Je t'en conjure par le Dieu que tu annonces, aie pitié de moi". Jean lui dit : "Femme, que veux-tu que je fasse ?" Et elle dit : "Mon mari m'a quittée me laissant avec un enfant âgé de trois ans ; je l'ai élevé avec beaucoup de peine jusqu'à ce qu'il ait été adulte, et voici que l'esprit malin s'est emparé de lui ; j'ai employé tout ce que je possédais à consulter des magiciens, et ils n'ont pu le délivrer ; je te prie, apôtre de Jésus-Christ, de le guérir".
Jean répondit : "Amène-moi ton fils, et Jésus-Christ le guérira". La femme s'en alla aussitôt, accompagnée de six hommes qui voulaient se saisir de l'enfant, et ils le prirent et lui dirent : "Viens vers Jean, l'apôtre de Jésus-Christ pour qu'il chasse de toi l'esprit immonde", et aussitôt le démon s'enfuit avant d'être amené auprès de Jean. La femme, voyant que son fils était guéri, le conduisit à

l'apôtre, et, tombant à ses pieds, elle lui dit : "Donne-moi, Seigneur, ainsi qu'à mon fils, le baptême de Jésus-Christ" ; et Jean l'instruisit, ainsi que toute sa famille, et il la baptisa, et nous restâmes trois jours chez elle.

CHAPITRE XXXIX

Nous sortîmes ensuite de sa maison, et nous étions suivis d'une grande foule que l'apôtre enseignait. Et nous vînmes à un endroit où il y avait un temple que les païens appelaient le temple de Bacchus, et ils y faisaient des offrandes de vin et d'une grande quantité d'aliments. Et l'usage était à une certaine fête que les hommes et les femmes se rassemblaient dans le temple sans les enfants ; ils buvaient et mangeaient, et se livraient ensuite, comme des animaux, aux désordres les plus honteux (5). L'apôtre Jean arriva le jour où se célébrait cette fête infâme, et le peuple s'étant rassemblé pour se livrer à cette horrible débauche, disait à Jean : "Qu'il te suffise d'avoir prêché à des ignorants une doctrine insensée ; quitte promptement ce lieu qui est consacré à Bacchus, autrement il te punira sévèrement". Jean ne s'éloignait point, et continuait d'instruire ceux qui écoutaient volontiers la vérité. Et il y avait dans ce temple douze prêtres très scélérats, qui, voyant que Jean ne se retirait pas et ne cessait de prêcher, portèrent sur lui des mains violentes et le frappèrent cruellement ; ils le laissèrent ensuite lié et étendu par terre, et ils entrèrent dans le temple. Et Jean pleura amèrement, et dit : "Seigneur Jésus-Christ, Fils du Dieu vivant, que le temple de Bacchus s'écroule", et aussitôt le temple s'écroula, et ces douze prêtres furent tués. Quand le peuple vit que le temple avait été renversé et que les prêtres étaient morts, il fut saisi d'effroi, et il dit : "Allons vers Jean, et demandons-lui de nous pardonner de peur que le feu du ciel ne descende sur nous et ne nous détruise". Ils vinrent à Jean, le délivrèrent de ses liens, et lui demandèrent de leur pardonner, et aussitôt Jean se leva et se mit à les prêcher.

CHAPITRE XL

Il y avait dans cette ville un homme nommé Nacien dont la femme s'appelait Flore. Ils avaient deux fils, l'aîné se nommait

Polycarpe. Nacien s'était livré à des études perverses et était fort instruit dans la magie, et il avait chez lui beaucoup de livres sur la nécromancie. Il vint auprès de Jean, lorsqu'il sut que le temple s'était écroulé, et que les douze prêtres étaient morts, et il dit : "Jean, tout ce peuple t'aimera si tu rappelles les douze prêtres à la vie". Jean répondit : "S'ils avaient mérité que Dieu leur fît cette grâce, ils ne seraient point morts". Nacien dit : "Je diminuerai ta gloire, car je les ressusciterai, et ce sera pour toi une grande peine, parce que tu les as privés de la vie ; mais si tu les ressuscites, je croirai au crucifié que tu prêches". Nacien s'en allante ensuite, et faisant le tour des ruines du temple, il fit, par son art magique, paraître devant lui douze démons ayant la forme des douze prêtres, et il leur dit : "Suivez-moi, et je vous donnerai les moyens de tuer Jean". Nous ne pouvons habiter dans le lieu où il réside, mais nous resterons ici ; amène le peuple, afin qu'il nous voie et qu'il croie à la résurrection des prêtres morts, et, dans sa fureur contre Jean, il le lapidera". Nacien partagea cet avis ; il vint auprès de Jean, et se mit à crier, en présence de la foule : "Pourquoi vous laissez-vous égarer par ces hommes qui vous trompent, et qui n'ont point de pouvoir ? Ils ne disent que des choses insensées, car, moi, m'adressant à Jean, je lui ai dit : "Ressuscite les morts, et je croirai au crucifié que tu prêches ; mais, si je les ressuscite, tu seras livré à une mort ignominieuse, parce que tu as fait périr des innocents". Il m'a répondu qu'ils n'étaient pas dignes de vivre ; mais moi, je les ai ressuscités, et je vous rendrai votre temple restauré. Suivez-moi donc pour voir ces hommes rappelés à la vie, et ensuite, que Jean le magicien périsse ; je veux que ni lui, ni son disciple ne viennent avec nous, mais qu'ils restent où ils sont".

Et la foule suivit Nacien, lorsqu'il eut annoncé que les prêtres étaient ressuscités, et elle pensait à nous maltraiter ; mais, Jean et moi, nous vînmes d'un autre côté aux ruines du temple. Et aussitôt que les démons aperçurent Jean, ils disparurent de devant nos yeux. Nous nous cachâmes auprès des ruines, et Nacien, étant venu, commença, par des invocations horribles, à appeler les démons qui avaient pris la figure des prêtres, et ils ne lui répondaient pas, et ne se montraient point, comme ils l'avaient déjà fait : et toute la journée, depuis le matin jusqu'à la dixième heure, s'étant écoulée, Nacien, ne retirant aucun résultat de ses

opérations magiques, provoqua la colère du peuple qui voulait le tuer, disant : "Méchant, pourquoi nous as-tu fait quitter notre bon maître, et as-tu voulu que nous ajoutassions foi à tes paroles mensongères ?" Et quelques-uns voulurent se jeter sur lui, mais d'autres les retenaient, disant : "Ne le tuons pas, mais conduisons-le à Jean, et nous exécuterons aussitôt ce qu'il nous commandera". Alors Jean me dit : "Mon fils Prochore, retournons à l'endroit d'où la foule est venue". Nous nous levâmes et nous nous rendîmes en cet endroit. Et le peuple vint, et il amena Nacien devant Jean, en disant : "Maître, nous avons reconnu que c'est un fourbe qui veut détruire la voie de la vérité ; nous voulions le tuer, de même qu'il se proposait de te faire périr ; nous te l'amenons, pour le traiter selon ce que tu nous diras".
Jean leur répondit : "Laissez les ténèbres aller dans les ténèbres, mais restez dans la lumière de la vérité, pour que les ténèbres ne se saisissent pas de vous, et vous serez sauvés" ; et il ne leur permit pas de faire périr Nacien. Alors un grand nombre d'hommes demandèrent à l'apôtre de les baptiser, et il leur dit : "Suivez-moi jusqu'au fleuve, et je vous baptiserai". Et il leur enseigna comment ils devaient croire au Père, au Fils, et au Saint-Esprit, et il les conduisit au fleuve. Nacien avait rendu, par ses maléfices, l'eau couleur de sang, et la foule fut épouvantée, mais le bienheureux apôtre pria le Seigneur, disant : "Seigneur Jésus-Christ, Fils du Dieu vivant, qui a mis à l'usage de l'homme toutes les créatures animées et toutes les splendeurs de la nature, rends à cette eau la nature que tu lui as donnée dès le commencement, et frappe d'aveuglement Nacien qui a voulu égarer le peuple". Et aussitôt, à la voix de Jean, l'eau reprit sa couleur primitive, et Nacien se trouva aveugle ; et ensuite Jean baptisa tous ceux qui demandèrent à être baptisés, et deux cents hommes furent baptisés en ce jour. Nacien, privé de la vue, s'écriait : "Apôtre du Fils de Dieu, qui est béni, aie pitié de moi, et donne-moi le signe de Jésus-Christ ; guéris-moi et rends-moi la vue". Jean, ému de pitié, lui prit la main et le conduisit au fleuve, lui disant d'avoir confiance dans le Seigneur Jésus-Christ, et il le baptisa au nom du Père, et du Fils, et du Saint-Esprit, et, aussitôt, ses yeux s'ouvrirent, et il nous conduisit, plein de joie, à sa maison.

CHAPITRE XLI

Il y avait en cette maison des idoles, et aussitôt que Jean entra, elles tombèrent et se brisèrent en morceaux, comme de la poussière, et Nacien, voyant cela, fut confirmé dans la foi. Sa femme et ses fils, et tous ses esclaves crurent en Dieu, et, louant les grandeurs du Seigneur, ils furent baptisés par l'apôtre. Et nous restâmes dix jours chez Nacien. Nous sortîmes ensuite de cette ville, et nous fûmes à une autre qui est à une distance de treize milles, et un Juif, nommé Fauste, qui était homme bon et doux, vint au-devant de nous, et nous conduisit à sa maison, et, écoutant les prédications de Jean, il crut au Seigneur Jésus, lui et ceux qui étaient en sa maison, et ils furent tous baptisés.

CHAPITRE XLII

Il y avait, dans cette ville, une femme riche, nommée Prodiane, fort belle et veuve, qui avait un fils unique, nommé Sosipater, âgé de vingt-quatre ans ; il était d'une très grande beauté, mais ami de la continence et imitateur de la chasteté de Joseph. Sa mère conçut envers lui, à l'instigation du diable, une passion déréglée, et elle lui disait : "Sosipater, nous avons des biens très considérables ; mangeons, et buvons, vivons dans l'allégresse ; je ne veux pas avoir d'autre mari que toi, et je ne veux pas que tu aies d'autre femme que moi ; je suis encore jeune et belle ; je serai ta femme, et tu seras mon mari ; ne laisse pas entrer ici d'autre homme, et je ne laisserai pas entrer d'autre femme". Sosipater, ému de la malice de sa mère, vint à l'endroit où Jean prêchait au peuple la parole de Dieu, et Jean, ayant fini son discours, vint à lui, car il savait, par la révélation divine, les pièges que le diable tendait à ce jeune homme, et les efforts de sa mère contre sa chasteté. Il l'appela, disant : "Sosipater, Sosipater !" Et le jeune homme dit : "Que me veux-tu, bon maître ?"
Alors Jean lui dit qu'il y avait dans une ville une femme qui avait un fils unique d'une grande beauté, et qu'ils possédaient une grande fortune ; l'esprit immonde entra dans le cœur de cette femme, et lui inspira la pensée de séduire son fils ; celui-ci résistait, et la mère, furieuse, voulait le faire mettre à mort, et elle l'accusa devant le juge d'avoir voulu lui faire violence. Le juge le

condamna à mort en punition d'un tel crime, mais Dieu, qui est le juge souverain, voyant que cet innocent avait été condamné par un juge inique, le délivra et livra les coupables au châtiment qu'ils méritaient. Qui est ce donc qui est digne de louange, ou la mère ou le fils ?

Alors Sosipater, tel qu'une terre aride qui reçoit la pluie, et qui rend une récolte abondante, reçut avec empressement les paroles de Jean, et dit : "Le fils est digne d'éloge, et la mère est coupable". Et Jean lui dit : "Tu as bien répondu ; va en ta maison, mon fils, et regarde ta mère comme une mère, et non comme une séductrice, et la vengeance du juge suprême te délivrera". Sosipater tomba alors aux pieds de Jean, et lui dit : "Seigneur, accompagne s'il en est digne, ton serviteur en sa maison ; je t'apporterai du pain et de l'eau, te servant comme un esclave, et la maison de ton serviteur sera bénie par ta venue".

Jean suivit Sosipater, et il entra chez lui, et quand Prodiane le vit, elle fut émue de colère, et elle dit à son fils : "Ne t'ai-je pas dit de ne laisser venir aucun homme près de moi, et que je ne laisserai entrer aucun femme ? pourquoi as-tu amené ces deux hommes, pour qu'ils nous insultent ?" Sosipater lui dit : "Ma mère, ne pense d'eux aucun mal ; ils sont entrés ici à ma prière, pour que je leur offre du pain et de l'eau, et dès qu'ils auront mangé et bu, ils se retireront". Prodiane répondit : "Ils ne feront point de repas ici ; je les expulserai de chez moi, de peur qu'ils ne changent ton cœur et ton esprit, et qu'ils ne te fassent haïr ta mère, et qu'ils ne me forcent ainsi à mourir". Sosipater dit : "Il n'en sera point ainsi, car, en ce monde, il n'est personne qui puisse m'inspirer de la haine contre toi". Prodiane permit alors à Sosipater d'accueillir les étrangers comme il le voudrait, espérant ainsi le capter davantage. Sosipater plaça alors la table, il nous servit seul, et mangea avec nous, et Prodiane était non loin de là écoutant avec attention, afin d'entendre les paroles que Jean adressait à son fils, afin de le reprendre, s'il disait quelque chose qui lui déplût. Jean, connaissant la malice de cette femme, se tut, et n'adressa pas un seul mot à Sosipater. Et, après que nous eûmes mangé, il lui dit : "Mon fils, sors et viens avec nous". Et aussitôt Sosipater se leva et nous suivit, car il désirait entendre la parole de Dieu. Et Prodiane, voyant qu'il sortait, courut à lui et lui dit : "Mon fils, rentre à la maison". Il leur répondit : "Ma mère, laisse-moi un peu

accompagner ces hommes, et aussitôt je reviendrai". Sa mère lui dit : "Va, mais reviens promptement". Et quand il fut revenu, elle voulut le conduire dans un lieu retiré de la maison, afin qu'il se rendît à ses désirs, et elle le troubla souvent ; mais Dieu le délivra du poison mortel de la mauvaise volonté de sa mère. Et Sosipater, voyant qu'elle était ainsi livrée à une passion aussi coupable qu'insensée, chercha, par de douces paroles, à la faire revenir à elle-même ; mais elle ne voulut pas l'écouter, et s'efforça de le retenir, et alors il s'enfuit, et ne voulut plus rentrer à cause d'elle, dans sa maison. Quatre jours après, Prodiane, qui était sortie furieuse pour chercher son fils, vint à l'endroit où Jean prêchait, et elle chercha Sosipater, mais elle ne le vit pas, car il n'y était point. Et elle s'éloigna, mais, à peu de distance de là, elle le rencontra, et elle le saisit avec force par ses vêtements, et il dit : "Ma mère, laisse-moi m'en aller, et je te serai soumis" ; mais elle ne le lâchait pas.

CHAPITRE XLIII

Et en ce temps, on nomma pour gouverneur de l'île un nommé Grécus, homme cruel et sans miséricorde, qui haïssait Jésus-Christ et les Chrétiens. Il vint pour nous chasser de la ville, et il passa par hasard dans l'endroit où Prodiane retenait son fils par ses vêtements. Et quand elle vit le proconsul, elle se mit à lui demander en criant de l'assister, et elle arrachait le voile qui était sur sa tête, et elle répandait beaucoup de larmes. Le proconsul lui dit : "Qui es-tu ? que veux-tu ? et quelle est la cause de ta douleur ?" Et Prodiane répondit : "Je suis veuve, et voici mon fils qui avait quatre ans à la mort de mon mari, et que j'ai élevé avec grand soin, et il s'est pris pour moi d'une passion insensée, et voici dix jours qu'il me poursuite et qu'il prétend employer la force pour que je me rende à ses infâmes désirs". Le proconsul entendant cela, ordonna de saisir Sosipater et de le coudre dans la peau d'un bœuf avec des serpents, des vipères, des aspics et autres animaux venimeux, le condamnant ainsi à une mort misérable. Tout était prêt pour le supplice de Sosipater, lorsque Jean, ce vigoureux athlète, accourut en s'écriant : "Proconsul, tu condamnes injustement un jeune homme vertueux et innocent ; quels sont les témoins que tu as entendus avant de le juger ?" Et

Prodiane saisit Jean, en disant : "Proconsul, assiste-moi ; cette homme est d'accord avec mon fils qui l'a amené malgré moi dans notre maison, pour boire et pour manger, et après leur repas, ils sont sortis ensemble, et mon fils l'a instruit de ce qu'il voulait faire". Le proconsul entendant ces mots, ordonna de retenir Jean et il le condamna à subir le même supplice que Sosipater. Mais l'apôtre, élevant les yeux vers le ciel, dit : "Seigneur Jésus-Christ, dont la nature est immuable et dont la puissance est invincible, je demande à ta miséricorde infinie de donner un signe de ta colère à cause du jugement inique du proconsul". Et aussitôt il se fit un grand tremblement de terre, et tous les assistants tombèrent par terre comme morts, et comme le proconsul avait audacieusement étendu la main sur Jean, sa main se dessécha, ainsi que les deux bras de Prodiane, et les serpents et les animaux venimeux mordirent tous les assistants, excepté Jean, Sosipater et moi. Le proconsul, comprenant que c'était l'effet de la vengeance de Dieu, dit à Jean d'un cœur contrit : "Apôtre de Jésus-Christ et serviteur de Dieu, guéris ma main, et je croirai en celui que tu prêches". Jean, qui était toujours plein de miséricorde, leva les yeux au ciel en gémissant, et dit : "Seigneur Jésus-Christ, Fils du Dieu vivant, toi qui as montré en ce lieu ta puissance, pour l'instruction des assistants, que les péchés de ces hommes soient effacés par la multitude de tes miséricordes, et qu'ils soient tous guéris et dans l'état où ils étaient avant le tremblement de terre". Et quand l'apôtre eut fini ces paroles, la terre cessa de trembler, et le proconsul fut guéri ainsi que Prodiane, et que tous ceux qui avaient été mordus par les serpents ou qui étaient morts de l'effroi causé par le tremblement de terre.

CHAPITRE XLIV

Le proconsul nous conduisit à sa maison et nous fîmes notre repas chez lui, et le lendemain il pria Jean de lui donner le signe de Jésus-Christ. Et Jean l'instruisit comment il devait croire, et le baptisa. La femme du gouverneur, voyant que son mari était baptisé, prit son fils et tomba aux pieds de l'apôtre, disant : "Apôtre de Jésus-Christ, fais que j'aie part à cette gloire ainsi que mon fils", et le proconsul fut rempli de joie ainsi que les gens de sa maison qui reçurent tous le baptême des mains de Jean. Et

quand nous fûmes sortis de la maison du proconsul, Jean dit à Sosipater : "Mon fils, allons en ta maison trouver Prodiane". Et Sosipater répondit : "Maître, je te suivrai partout où tu voudras, mais je ne reviendrai pas en ma demeure, car j'ai tout quitté pour jouir de tes paroles et de ta doctrine plus douce que le miel". Et Jean dit : "Mon fils, ne te souviens plus des maux passés et des fautes de ta mère ; elle a, par la grâce de Dieu, triomphé de toutes les machinations du diable, et elle s'occupera de suivre les préceptes de Jésus-Christ et de faire ce qui peut plaire à Dieu, et elle fera pénitence de ce qu'elle a fait et dit de mal". Nous entrâmes avec Sosipater dans sa maison, et quand Prodiane nous vit, elle se jeta aux pieds de Jean, pleurant et demandant grâce pour tout ce qu'elle avait fait ou dit, et elle dit : "Apôtre de Dieu, j'ai péché devant toi et devant le Dieu que tu adores. Je te prie de ne pas t'irriter contre ta servantes à cause de tout le mal qu'elle a commis ; je m'adresse à toi comme à un médecin qui peut sauver les âmes et guérir des blessures qui seraient sans remède. La suggestion du diable m'avait inspiré une passion coupable à l'égard de Sosipater ; il y a toujours résisté, et mon erreur perverse m'a amenée à l'accuser devant le proconsul d'un crime dont il était innocent. Le Seigneur l'a délivré par ton entremise et il a éteint en moi cette fureur insensée, et il m'a délivrée d'une grande iniquité. Je te demande de prier Dieu pour moi afin qu'il ne me punisse pas pour les maux que j'ai voulu vous faire, et qu'il ne me châtie pas comme je l'ai mérité". Alors Jean se mit à la calmer par de douces paroles, et il l'instruisit, d'après les Ecritures, à croire au Père, au Fils et au Saint-Esprit, et à faire pénitence de ses fautes et à vivre chastement devant Dieu, et il la baptisa, ainsi que son fils Sosipater et tous les gens de sa maison. Et Prodiane apporta beaucoup d'argent à Jean, pour qu'il le distribuât aux indigents. Et Jean lui demanda s'il lui restait encore d'autre argent, et elle dit : "Oui, seigneur, car ma richesse est très considérable". Et Jean dit : "Reprends cet argent pour en faire part à ceux qui en ont besoin, et distribue-le de tes mains aux pauvres, et tu t'amasseras un trésor dans le ciel". Prodiane accomplit religieusement le précepte de l'apôtre, et, chaque jour, elle distribuait à des pauvres ce dont ils avaient besoin, et nous restâmes bien des jours dans sa maison avec Sosipater. Nous y vîmes les heureux fruits de la pénitence se

manifester par les jeûnes, les prières et les aumônes qui rachètent les fautes passées.

CHAPITRE XLV

Par la grâce de Notre-Seigneur Jésus-Christ attribuée à Jean, presque tous les habitants de Pathmos, écoutant les prédications de l'apôtre, crurent en Dieu. Domitien qui nous avait exilés étant mort, son successeur ne persécuta pas les Chrétiens, et ayant appris la sainteté et la bonté de Jean, il révoqua l'ordre d'exil que son prédécesseur avait rendu contre nous. Jean voyant que l'île entière de Pathmos avait reçu la foi, se prépara à retourner à Ephèse. Et les frères, l'ayant su, furent saisis d'une douleur extrême, et ils se réunirent et allèrent vers Jean, le priant de ne point s'éloigner, mais de rester avec eux jusqu'à sa mort. Jean les consolait, disant : "Pourquoi, mes petits enfants, pleurez-vous mon départ ? pourquoi m'infligez-vous cette douleur ? est-ce que je puis résister à la volonté de Dieu ? Sachez que Notre-Seigneur Jésus-Christ qui m'a envoyé, m'a apparu et m'a ordonné de retourner à Ephèse, à cause des erreurs où sont tombés les frères qui sont en cette ville".
Et quand ils virent que Jean ne se rendait pas à leurs désirs, ils tombèrent à ses pieds en pleurant et en disant : "Puisque tu veux nous laisser désolés, faibles dans la foi et dépourvus de connaissance, du moins ne nous abandonne pas entièrement ; laisse-nous en écrit la relation des signes que tu as vus auprès du Fils de Dieu, et des paroles que tu as entendues de sa bouche, afin que nous restions fermes et stables dans la parole du Seigneur et que nous ne retombions point dans les horribles pièges du diable, auxquels, grâce à toi, nous avons échappé".
Jean leur répondit : "Vous avez entendu de ma bouche, mes chers enfants, le récit de tous les miracles qu'a faits le Fils de Dieu ; et je vous ai enseigné les paroles qu'il avait prononcées. Servez Dieu, et que ce que je vous ai annoncé vous suffise ; observez-le fidèlement et vous aurez la vie éternelle. Je vous ai révélé la révélation qu'a daigné me faire le Seigneur Jésus qui est le principe et la fin, et vous avez vu les miracles que le Seigneur a opérés par mon entremise". Mais ils persistaient dans leurs prières, disant : "Maître et précepte très véridique et grand

consolateur, écoute nos prières, et rends-toi à notre désir. Expose-nous par écrit ce que tu as vu à l'égard de Jésus-Christ, Fils de Dieu, et ce que tu as entendu de sa bouche". Jean eut pitié d'eux et dit : "Mes enfants, allez chacun de vous en sa maison et priez le Seigneur pour qu'il daigne exaucer vos désirs ; si telle est la volonté du Seigneur, il la fera connaître, et par mon entremise ou par celle d'un autre, il exaucera votre demande, et ils vous accordera ce que vous souhaitez". Et chacun d'eux se retira chez lui.

CHAPITRE XLVI

Après que ces choses eurent lieu, Jean me conduisit dans un lieu solitaire et désert qui était à un mille de la ville et où il y avait une montagne escarpée. Nous y restâmes trois jours lesquels Jean demeura en prière et à jeun, demandant à Dieu d'accorder aux frères ce qu'ils désiraient. Et le troisième jour, il m'appela et me dit : "Mon fils Prochore, va à la ville et apporte-moi du papier et de l'encre, mais ne dis pas aux frères en quel lieu je me trouve". J'entrai dans la ville, et j'exécutais son ordre, lui apportant ce qu'il avait demandé, et il me dit : "Laisse-là ce papier et cette encore, et retourne à la ville, et reviens à moi dans trois jours"" Je fis ce qu'il avait ordonné et je revins à lui le troisième jour, et je le trouvai en prière, et quand il eut fini de prier, il me dit : "Prends le papier et l'encre, et assieds-toi à ma droite". Je le fis, et aussitôt un grand orage s'éleva, et il y eut un grand bruit de tonnerre et toute la montagne fut ébranlée et je tombai par terre, saisi de frayeur, la face contre terre, et je restai longtemps comme mort. Mais Jean me releva et me dit : "Mon fils Prochore, écris avec soin ce que tu entendras de ma bouche". Et Jean, se tenant les yeux dirigés vers le ciel, ouvrit la bouche, et commençant le saint Evangile, il dit : Au commencement était le Verbe, et il continua ainsi, tenant les yeux fixés aux ciel jusqu'à ce qu'il eut dit : Et les ténèbres ne le comprirent point (6). Ensuite, après une petite interruption, il continua de dire les autres paroles. J'écrivais assis, et nous restâmes ainsi deux jours et six heures, lui parlant, et moi écrivant. Et quand Jean eut fini le discours divin, nous retournâmes chez Sosipater et chez Prodiane, sa mère, et nous y passâmes la nuit. Et Jean dit à Sosipater : "Mon fils, procure-nous

du parchemin excellent pour y écrire le saint Evangile que Dieu a daigné nous révéler". Sosipater obéit, et Jean m'ordonna de m'asseoir et d'écrire le saint Evangile, ce qu'avec la grâce de Jésus-Christ, Notre-Seigneur, j'accomplis heureusement.

CHAPITRE XLVII

Au temps où j'écrivais l'Evangile, Jean prêchait l'Evangile au peuple dans l'île entière, ordonnait des évêques, des prêtres et les autres ministres de l'Eglise. Et quand j'eus achevé d'écrire, Jean ordonna que tous les frères se réuniraient dans l'église de Dieu, et il commanda de lire le saint Evangile en présence de cette assemblée. Je le lus et tous les assistants se réjouirent, glorifiant Dieu et louant ses grandeurs. Jean dit à tous les frères de recevoir le saint Evangile, et de le copier et de le placer dans toutes les églises, ce qu'ils firent. Et il dit : "Gardez dans votre île la copie qui est écrite sur des peaux de chèvre, et il faut que nous apportions avec nous à Ephèse celle qui est écrite sur papier". Et quand ces choses furent faites, Jean passa sept mois à parcourir les villages de l'île en prêchant, et il quitta ensuite l'île (7), où il avait écrit de sa main l'Apocalypse ainsi que Dieu le lui avait commandé.

CHAPITRE XLVIII

Les évêques d'Asie et le peuple, ainsi que Caïus et Aristarque, disciple de l'apôtre Jean, avaient adressé des lettres au sénat romain, demandant que Jean fût rappelé de son exil, puisque tous les édits de Domitien avaient été cassés ; Jean fut donc rappelé de l'exil, et quand il revint à Ephèse, tous allèrent au-devant de lui pour le recevoir avec honneur. Et après qu'il fut entré dans une des villes de l'île, tandis qu'il prêchait, un fils d'un prêtre de Jupiter, nommé Eucharer, qui était aveugle, et qui écoutait avec zèle la parole de l'apôtre, s'écria : "Je t'écoule volontiers, ô toi qui prêches le vrai Dieu, mais il me manque de pouvoir contempler ton image ; prie ton Dieu de me rendre la vue afin que je puisse te voir avec autant de plaisir que je t'entends, et ma joie sera entière et parfaite". Jean qui était rempli de douceur, fut touché du malheur de ce jeune homme, et saisi de compassion, il s'approcha

de lui et dit : "Mon fils, au nom de Jésus-Christ, vois". Et aussitôt ses yeux furent ouverts, il vit et il loua Dieu. Son père Eucharer, voyant ce miracle, tomba aux pieds de Jean, en le priant de lui donner, ainsi qu'à son fils, le signe de Jésus-Christ. Et Jean entra dans sa maison et les baptisa. Ensuite une foule de frères juifs et grecs et de femmes se porta autour de Jean, et il annonça la parole de Dieu d'après les saintes Ecritures, et il dit en finissant : "Mes petits enfants, souvenez-vous de mes paroles ; conservez les traditions que vous avez reçues de ma bouche, et observez les préceptes de Jésus-Christ qui vous sont donnés par son saint Evangile, afin que vous y obéissiez, et Jésus-Christ régnera en vous. Laissez-moi maintenant retourner à Ephèse auprès des frères qu'il faut que je visite ; vous, demeurez dans la sainte garde et la protection de Notre-Seigneur Jésus-Christ ; je lui demande de vous conserver dans l'éternité", et il leur donna sa bénédiction, et nous partîmes. Ils se livrèrent à une grande affliction, cherchant par leurs prières et par leurs larmes à retenir Jean en cette île, mais il s'y refusa, et nous vînmes au rivage de la mer, et ayant trouvé un navire qui partait pour l'Asie, nous y montâmes ; le dixième jour, nous arrivâmes à Ephèse, et les frères de l'Asie vinrent au-devant de nous avec une grande joie, criant et disant : "Béni celui qui vient au nom du Seigneur".

Notes

(1) La circonstance de ce tirage au sort se trouve dans d'anciens auteurs, et paraît avoir été une tradition fort répandue. Rufin en parle dans son Histoire ecclésiastique, l. I, c. 9, et dit que le pays des Parthes échut à saint Thomas, l'Ethiopie à saint Matthieu, l'Inde intérieure à saint Barthelémy. Socrate (Hist., l. I, c. 19) et Nicéphore (Hist., l. II, c. 39) ont reproduit ce que dit Rufin.

(2) Luc. XXI, 19.

(3) Ce passage rappelle les récits contenus dans l'Evangile de Nicodème.

(4) En plusieurs endroits de l'Histoire apostolique du pseudo-Abdias, le démon est de même représenté sous la forme d'un Ethiopien ou d'un Nègre.

(5) Tite-Live, I. XXXIX, c. 8-11, a laissé un tableau révoltant des désordres affreux qui se pratiquaient dans des assemblées nocturnes consacrées aux mystères de Bacchus le consul Posthumius les dénonça au sénat, et ce culte infâme fut défendu l'an de Rome 564.

(6) Jean. I, 1, 5.

(7) Une tradition fort ancienne désigne l'île de Pathmos comme ayant été le lieu de l'exil de saint Jean. Un important ouvrage de M. V. Guérin (Description de l'île de Pathmos et de l'île de Samos, Paris, 1856, in-8°), donne de la grotte de l'Apocalypse une description à laquelle nous empruntons les détails suivants : "*Une chaussée mal pavée conduit jusqu'au haut de la montagne de saint Jean ; elle date de 1818, et est due à la générosité d'un moine de Pathmos, nommé Nectarios, devenu archevêque de Sardes. A moitié chemin, s'élèvent les bâtiments de l'école hellénique, fondée au commencement du XVIIIe siècle, et qui pendant longtemps a joui d'une réputation méritée dans toutes les îles de l'Archipel, mais qui est actuellement bien déchue de sa splendeur. En descendant un escalier en pierres d'une trentaine de marches, à partir de la plate-forme, sur laquelle est bâtie l'école, on arrive à la grotte. Elle est renfermée dans l'enceinte d'une chapelle consacrée à sainte Anne, et dont elle occupe la droite. Elle a treize pas de long sur quatre de large. Des piliers carrés et grossièrement construits la divisent en trois compartiments ; dans le premier, qui est comme le vestibule, la voûte est à peu près ronde ; dans le second, qui est plus long, elle s'incline dans la chapelle de sainte Anne de l'ouest à l'est ; elle a 4 mètres de haut dans la partie la plus élevée, et 2 mètres 30 centimètres dans celle qui l'est le moins. C'est là ce qu'on appelle dans les églises ou chapelles grecques le Catholicon. Les moines n'oublient pas de vous montrer, à un certain endroit de la voûte, une fente triangulaire qui représente, suivant eux, la sainte Trinité, et par laquelle ils prétendent que les voix mystérieuses arrivaient à saint Jean. Le templon, ou devanture en bois sculpté et doré qui sépare le catholicon*

du troisième compartiment ou du sanctuaire, est orné de vieilles peintures qui ont trait à l'Apocalypse".

Πράξεις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ θεολόγου, συγγράφοντος τοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ Προχόρου.

Ἐγένετο μετὰ χρόνον τινὰ μετὰ τὸ ἀναληφθῆναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εἰς τοὺς οὐρανούς, συνήχθησαν πάντες οἱ ἀπόστολοι εἰς Γεθσημανῆ, καὶ εἶπεν Πέτρος πρὸς αὐτούς· γινώσκετε ἀδελφοί, ὅτι ὁ κύριος ἡμῶν καὶ διδάσκαλος διαθήκην ἡμῖν ποιησάμενος ἐνετείλατο ἡμᾶς πορευθῆναι εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην καὶ κηρῦξαι καὶ βαπτίσαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς

Πραξεις-Προχορου V: bis *θεολογου* ebenso P^1, dann *συγγραφεισα* (!) *παρα Προχωρου ενος των επτα διακονων αποδοθεντος αυτου Ιωαννη υπο των αποστολων*, Anklänge an diese Form in p, im cod. zu Messina, im Vatic. 1190 u. im Ambros. (s. die Einleitung); eine andere Form, welche mannigfach abgeändert in P^2 Par. 523 c m^1 m^2 v vt sich findet, lautet bei c so: *περιοδοι ητοι θαυματα του αγιου ενδοξου και πανευφημου αποστολου ιωαννου του θεολόγου και ευαγγελιστου συγγραφεισαι παρα προχωρου μαθητου αυτου ενος των επτα διακονων ανεψιου στεφανου του πρωτομαρτυρος*. Eine dritte Form, mit welcher Neanders Titel Aehnlichkeit hat, lautet in P^3 m^3: *προχορου* (*προχωρου* P^3) *ενος των επτα διακονων μαθητου γεγονοτος ιωαννου του θεολογου περι των* (+ *αυτου* P^3) *θαυματων και του κηρυγματος συγγραφης τε του ευαγγελιου και της αυτου μεταστασεως* | 1. *μετα χρονον τινα* V v m^2 Vat. 1190 (cf. p u. die Wiener Hs. bei Lambek ed. Kollar IV, 298: *ησαν οι αποστολοι παντες εν ιερουσαλημ προσκαρτερουντες τω λογω του θεου και τη διδασκαλια και ταις προσευχαις. μ ε τ α δ ε χ ρ ο ν ο ν τ ι ν α συνηχθησαν*): > N$P^1P^2P^3$ m^1 c vt L | 2. *χριστον* V N P^3 vt: + *τον υιον του θεου* P^1P^2B L (*filii dei vivi*) | 5. *ημιν* vor *ποιησ.* NP^1P^2B: *και νυν* (= *καινην*) V, dann aber *ημιν* hinter *ποιησαμενος*, > *διαθ. ημιν ποιησ.* p | 5. *ημας* V: *ημιν* P^1P^2 v vt m^2 p, *του* c m^1, > NP^3 | 6. *και κηρ.* VP^1 c m^1 v p; *του κηρ.* P^2, *κηρ.* vt, *διδαξαι* NP^3 m^2 | *βαπτισαι* $P^1P^2P^3$ c m^1 v vt: *αυτους* + V, *παντας* + NP^2 m^2, *παντας τους πιστευοντας* p | *το* vor *ονομα* u. die drei *του* VNP^1 etc.: > v m^2 vt | *ονομα*: *ονοματι* nach *εις το* V

καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. ἐπιφοιτησάσης γὰρ τῆς χάριτος αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς πάντας μηδὲν ἕτερον ζητήσωμεν εἰ μὴ τὸ κελευσθὲν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ ἡ μήτηρ ἡμῶν πάντων μετῆλθεν τοῦ βίου τούτου. δεῦτε οὖν, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ δῶμεν ἑαυτοὺς ἐπὶ τὴν ἐντολὴν τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ ἡμῶν διδασκάλου· ὅτι „ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί“. οἴδατε γὰρ ὅτι ὁ ὄφις, ὅταν τις θέλῃ ἀποκτεῖναι αὐτὸν, ὅλον τὸ σῶμα παραδίδωσιν καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κρύπτει. καὶ ἡμεῖς οὖν θάνατον καταδεξώμεθα καὶ

1. *επιφοιτησασης . . της χαριτος* P^1 c v: *επιφοιτησης* m^1, *εμφοιτησασης* m^2, *επιφανησης* V, *επιφοιτησασα . . η χαρις* P^2P^3N m^3, vielleicht bei Prochorus nicht unmöglich. Eine Correctur letzterer LA gibt p (*προτρεπεται μηδεν ετερον ζητειν κτλ.*) | 2. *αυτου* VP^1P^2 B: *του αγιου* (+ *αυτου* p) *πνευματος* NP^3 p | *εις* $P^1P^2P^3$B: *εφ'* VN | *παντας*: > V allein | *μηδεν* P^1P^2 B p: *ουδεν* NP^3 m^3, *τι μη* hinter *ετερον* V, dieser allein *επιζητησωμεν* | 3. *ημιν* $VNP^1P^2P^3$ m^2 m^3 (doch ist Amphil. undeutlich): > c m^1v | *υπο* VP^1P^2B: *παρα* NP^3 | *τ. διδασκ.* NP^3L (V + *ημων*, v × *ημων*): *τ. κυριου ημων και διδ.* P^1 c m^1, *τ. κυριου και διδ. ημων πληρωσαι* P^2 | *και μαλιστα* VP^1: *μαλιστα δε* m^2 v, *μαλιστα* P^2 | 4. *ημων παντων* V: *παντων ημων* v, *του κυριου παντ. ημων* P^1 m^2, *αυτου* P^2 (s. aber nächste Note) | *του βιου τουτου* V: *του βιου* m^2, *τον βιον* P^1, *τον βιον τουτον* v P^2, dieser + *μαλλον δε η κοινη μητηρ παντων ημων και των μελλοντων πιστευειν εις αυτον*. Den ganzen Satz von *και μαλιστα* an > NP^3L c m^1 | 5. *μου αγαπητοι* VP^1P^2 c m^1 v: *αγαπητοι* vt p, *μου* m^2, > NP^3 | *του θεου* VP^1 c m^1 m^2 v: *της ομοουσιου τριαδος* NP^2P^3 vt, *trinitatis* L, *του αγιου πνευματος* p | 6. *τ. ορισθεισαν* V: *τ. ρηθεισαν* c m^1 m^2 v, *δοθεισαν* P^1 P^2 p vt, *την λεγουσαν* N, *ην ειρηκεν* P^3 m^3 | *ημιν* $VP^1P^2P^3$ v vt m^3: > N c m^1 m^2 | *υπο — διδασκαλου* VP^1B: *υπο του κυριου ημ. και διδασκ. ειποντος*, P^2, ähnlich p vt, > NP^3 | 7. *οτι* VNP^1B: > P^2 P^3 vt | *εγω*: > V allein | *αποστελλω*: nur V *αποστελω* | 8. *γινεσθε* VP^1 P^2B: *εσεσθε* NP^3 m^3 | *ως οι* P^1P^3 c m^1 v p: *ωσει* NP^2 m^2 vt, *ως* V | *οφεις* P^1P^3 c m^1 m^2 v vt: *οφις* VNP^2 p | 9. *ως αι περιστεραι*: *ωσει περιστεραι* nur m^2, *ωσαν περιστερα* nur V | *οιδατε γαρ* V (geschrieben *ειδατε*) cf L (*notum vobis est*): *οιδαμεν γαρ* P^1 m^2 v, *και γαρ οιδαμεν* P^2, *και οιδαμεν* P^3 c m^1 vt p, > N | *οταν* VP^1P^2B: *οτε* NP^3 m^3 | *τις θελη* (oder *θελει*) VP^2P^3N p: *θελησῃ τις* P^1 c m^1 m^2, *θελη τις* v, nur *θελει* m^3 | 10. *αποκτ. αυτον* VP^1B: *αποκτ. τον οφιν* P^2, *τουτον αποκτ.* NP^3 m^3 | *παραδιδωσιν* (oder — *σι*) VNP^1 v vt m^1: *προδιδωσιν* P^2 (dieser × *αυτου*) c m^2, *προδιδει* P^3 m^3 | *και την* VNP^1P^3 m^2 m^3 v: *την δε* P^2 c m^1 p | 11. *αυτου*: > nur N vt | *θανατον* VP^1 v m^2: *αγαπητοι* × NP^3 c m^1 vt, *αδελφοι* p, *αγαπητοι μου αδελφοι* P^2 | *καταδεξωμ. . . . αρνησωμ.* VP^1 etc.: *καταδεξομεθα . . . αρνησομεθα* NP^2

Χριστὸν μὴ ἀρνησώμεθα. ὁμοίως δὲ καὶ αἱ περιστεραὶ διὰ πολλὴν ἀκακίαν τῶν ἰδίων τέκνων ἀποστεροῦνται καὶ τὸν ἴδιον δεσπότην οὐκ ἀρνοῦνται. οἴδαμεν δὲ ὅτι προεῖπεν ἡμῖν ὁ διδάσκαλος ἡμῶν καὶ κύριος· ὅτι „εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν“. πολλαὶ γὰρ θλίψεις ἡμᾶς μένουσιν, ἀλλ' ἔστιν τὰ ἀποκείμενα ἀγαθὰ τοῖς θλιβομένοις διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰάκωβος ὁ ἀδελφὸς τοῦ κυρίου εἶπεν· καλῶς, πάτερ Πέτρε, φρόντις σοί ἐστιν περὶ τούτων· καὶ γὰρ καιρὸς ἀπαιτεῖ τοῦ ταῦτα γενέσθαι. οἴδατε δὲ πάντες ὑμεῖς, τί μοι ἐρρέθη ὑπὸ τοῦ ἡμῶν διδασκάλου. καὶ ἀποκριθεὶς Πέτρος εἶπεν· πάντες οἴδαμεν, ὅτι ὧδε ἐκληρώθης καὶ οὐ δύνασαι ἐξελθεῖν τὴν πόλιν ταύτην. ἔβαλον οὖν κλήρους, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος τῆς Ἀσίας ἐπὶ Ἰωάννην, καὶ βαρέως ἤνεγκεν περὶ τούτου καὶ στενάξας τρίτον καὶ δακρύσας ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ προσε-

1. *χριστον* VP^{1}P^{2}P^3 c m^1 p: nur v × *τον*, nur N *τληναι*, nur m^2 > *και χρ. μη αρν.*, nur vt hat den folgenden Satz über die Tauben vor diese Aufforderungen gestellt; nur L + *qui est caput nostrum* | *δε* VP^2 vt: > NP^{1}P^{3}B | *αι περιστεραι*: nur V *η περιστερα* | *δια πολλην ακ.* VP^{1}B: > NP^{2}P^3 m^3 | 2. *τεκνων*: nur V *νεοσων* | *αποστερουνται* NP^{1}P^3 c m^1: *στεραιουται* V, *στερουνται* vt, *στερισκονται* p m^2 (— *ρησκ* —) v, *υστερουνται* P^2 | 3. *αρνουνται* P^2 v m^2 p: *αρνατε* V, *απαρνουνται* P^{1}P^{3}N c m^1 | *οιδαμεν — οτι* P^1 c m^1 m^2 v (dieser *ο* vor *κυριος*): *και γαρ προειπεν ημιν ο κυρ. και διδ. ημων οτι* P^2, *οιδαμεν γαρ οτι παρων ειπεν* (*παρηνεσεν* P^3) *ημιν . . . . λεγων οτι* NP^{3}m^3, *και παλιν ο αυτος κυριος και διδ. ουτως σοι λεγει* V | 5. *γαρ*: > c m^2 | *ημας* P^{1}P^{2}BV (dieser hinter *μενουσιν*): *υμας* NP^3 | *τα* VP^{1}P^{3}B: > N, ganz abweichend P^2 | 6. *αγαθα* V p vt L P^1 (hinter *θεου*, so auch m^2, dagegen c m^1 hier mit voraufgehendem *εν ουρανοις*): > NP^3 m^3 v | *θλιβομ.* VP^{1}P^3 m^2 v vt: *υπομενουσι* c m^1 L | *ονομα αυτου* NP^3 v: *αγιον* >< VL, *το αγιον* + c m^1 vt, *ονομα θεου* m^2, *ον. του θεου* P^1 | 7. *πατερ* VP^{1}P^3 c m^1 m^2 vt: *ειρηκας* × P^2 p (dieser aber *κυριε μου*), > NL v | 8. *φροντις σ. εστιν*: nur N *φροντιζεις* | *τουτων* VP^{1}P^2 m^2 vt: *τουτου* NP^3 c m^1 v | *γαρ καιρος* VNP^1 vt: *γαρ και ο καιρος* P^3 m^1 m^2 v, *γαρ ο κ.* c, *ο καιρος* P^2 | 9. *του* VNP^{2}P^3 c m^1 vt: > P^1 m^2 v p | *οιδατε — διδασκαλου*: > P^2 | *δε* V c m^1 vt L: *και* P^3, > NP^1 m^2 m^3 v | *υμεις*: > c m^1 | *ερρεθη* P^1 c vt: *ερρηθη* m^1 m^2, *ερεθη* VNP^{3}v | 10. *ημων διδ.* P^1 m^2 v: *ημετερου διδ.* NP^3 m^3, *κυριου ημων και διδ.* V c m^1, *κυριου* vt L | *και — ειπεν*: *και ο Π. εφη προς αυτον αδελφε Ιακωβε* nur P^2 | *παντες οιδ.* NP^{1}P^3 c m^1 v vt: *οιδ. παντες* V, *υμεις* (sic) *παντες οιδ.* P^2, *παντες ημεις οιδ.* m^2 | 11. *εξελθειν*: + *ουδε καταλιπειν ην παρα του κυριου και διδασκαλου ημων κληρον ειληφας, την πολιν ταυτην. εβαλον ουν κληρους το που εκαστος απελθει και κηρυξει* P^2 | 12. *εβαλον*: *εβαλεν* m^2 | 14. *τριτον*: > P^2 | *προσωπον* V vt: *αυτου επι την γην* NP^{1}P^3 c m^1, *επι την γην* P^2 m^2, *επι γην* v

κύνησεν πάντας τοὺς ἀποστόλους. καὶ λαβὼν αὐτὸν Πέτρος ἀπὸ τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτὸν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἡμεῖς πάντες ὡς πατέρα σε ἔχομεν καὶ στερέωμα πάντων ἡμῶν τὴν σὴν ὑπομονήν· καὶ τί τοῦτο ἐποίησας καὶ ἐτάραξας ἡμῶν τὰς καρδίας; καὶ ἀποκριθεὶς Ἰωάννης μετὰ δακρύων καὶ στεναγμῶν πικροτάτων εἶπεν· ἥμαρτον, πάτερ Πέτρε, ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ καὶ μέλλω κατὰ θάλασσαν κινδυνεύειν· ὡς γὰρ ἔπεσεν ὁ κλῆρος τῆς Ἀσίας ἐπ' ἐμὲ, βαρέως ἤνεγκα καὶ οὐκ ἐμνημόνευσα τοῦ διδασκάλου ἡμῶν εἰπόντος, ὅτι „καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσὶν, καὶ μία ἐξ αὐτῶν οὐκ ἀπολεῖται“. δεήθητε οὖν ὑπὲρ ἐμοῦ, ὅπως ὁ θεὸς συγχωρήσῃ μοι περὶ τούτου. οἱ δὲ ἀναστάντες ἅπαντες ἔστησαν κατὰ ἀνατολὰς καὶ ᾐτήσαντο Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου ποιῆσαι εὐχήν. καὶ τούτου γενομένου ἠσπάσατο ἕνα ἕκαστον κατὰ

1. *παντας* hier VNP^{2}P^3 v vt p: hinter *αποστολους* P^1 (?) c m^1 m^2 | *λαβων* P^{1}P^2 c m^1 v vt p: *λαβομενος* NP^3 m^2, *λαμβανη* V | *Πετρος* VNP^3 v vt m^2 m^3: *ο* × P^{1}P^2 c m^1 p | 2. *αυτον* VP^1 (dieser von *ηγειρε* an durch zweite Hand ergänzt) P^3 c m^1 v vt: > N m^2, mehreres > P^2 | 3. *παντες* VP^{2}L vt: > P^{1}P^{3}NB | *την σην υπομονην* P^3 c m^1 cf L: *της τα* (sic) *υπομ.* V, *πατερ Ιωαννη* + P^{1}N v m^3, *ηγουμεθα πατερ Ιω.* + m^2 p, *η ση υπομονη υπαρχει* P^2 | 4. *τι τουτο επ.* VP^{2}P^3 c m^1: *τι επ. τουτο* N vt, *ο εποιησας* P^1 m^2 v, *quid igitur fecisti* L | *και εταρ.* V c m^1 vt: *ταραξας* NP^3, *ταραξαι* P^2, *εταραξεν* P^1 m^2, *νυν εταραξας* p v | 5. *και αποκ.* VNP^{1}P^3 m^2 m^3 p v vt: *αποκ. δε* P^2 c m^1 | *Ιω.* VNP^{1}P^2 v: *ο* × c m^1 m^2 p | *στεν. πικροτατων* VP^1 m^2: *στεναγμου πικροτατου* NP^3 c m^1 v, *στεναγμων* P^2, mehreres > vt p | 6. *πατερ* NP^{1}P^{2}P^3 B L: > V vt | *εν — ταυτη* VNP^2: > *εν* P^3 c m^1, *εις την ωραν ταυτην* P^1 v, *ως την ω. τ.* m^2 m^3 | 7. *κατα θαλασσαν* VNP^{1}P^2 (*θαλατταν*) v vt m^3 p: *εν τη θαλασση* c m^1 m^2 | *κινδυνευειν* VP^2 p vt: *κινδυνευσαι επι πολυ* c m^1 m^3, *κινδυνους μεγαλους* (*πολλους* P^1 v m^3) *θεωρειν* NP^{1}P^3 v m^3 | *ως*: nur V *οτι* | *επεσεν* VNP^{2}P^3 c m^1 m^3 vt: *ηλθεν* u. sofort *επ' εμε* P^1 v m^2 | 8. *ηνεγκα* VP^{1}P^{2}B (auch v) vt: *περι τουτου* NP^3 m^3 | *και ουκ εμνημονευσα* (V *εμνημονευσον*): nur vt *εμνησθην γαρ*, womit die unter den Beilagen abgedruckte Episode eingeleitet wird | 9. *διδ. ημων* NP^{2}P^3 m^2 m^3 v: *κυριου και* × VP^2 (dieser *κυ. ημων*) > c m^1 | *και* N (vorher *οι*, am Rand *οτι*) P^{1}P^2 (> *αι*) P^{3}B: > V | 10. *υμων*: *ημων* nur N | *ουκ απολειται*: *ου μη αποληται* P^3 m^3, den Satz > P^2 | 11. *υπερ* P^{2}B: *παρ'* (sic) V, *τον θεον περι* N, *του θεου περι* P^3 | *εμου* VP^3 v: *αδελφοι* (*μου* + m^2) *αγαπητοι* + N c m^1 m^2, *αγαπ. αδελφοι* + P^3 | *ο θεος*: > NP^3 | *μοι*: *με* VP^2 | 12. *αναστατες — και* V: *αναστατες και σταθεντες κατα ανατολας* NP^{2}P^3 m^3, *σταθεντες κ. ανατ. απαντες* B (nur v *παντες* vor *κατα*) | 13. *ποιησαι ευχην* VP^2, *ευ. ποι.* NP^{3}B | 14. *τουτου γεν.* V: *ποιησαντος αυτου* B, ebenso aber + *την ευχην* NP^3 m^3, *εποιησαν εκαστος αυτον* (sic) *ευχην* P^2 cf L | *ησπασατο* VB m^3:

βαθμὸν τὸν ἴδιον, καὶ ἀπελύθησαν μετ᾽ εἰρήνης εἷς ἕκαστος αὐτῶν ἐπὶ τὸν ἴδιον κλῆρον· ἀπελύθη δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἑβδομήκοντα καθ᾽ ἕνα ὑπηρέτης, ἔλαχον δὲ ἐγὼ Πρόχορος μετὰ Ἰωάννου.

Καὶ ἐξελθόντων ἡμῶν ἀπὸ Ἱεροσολύμων ἤλθαμεν εἰς Ἰόππην καὶ ἐμείναμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς παρὰ Ταβιθά. καὶ κατελθὸν πλοῖον ἀπὸ Αἰγύπτου τὸν φόρτον ἐπιφερόμενον εἱμάτων ἀπεφόρτωσεν ἐν Ἰόππῃ, ἐβούλετο δὲ ἐπὶ τοὺς δυτικοὺς τόπους διαπερᾶν. ἐμβάντων δὲ ἡμῶν ἐν τῷ πλοίῳ καὶ καθισάντων ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτοῦ, ἤρξατο κλαίειν ὁ Ἰωάννης καὶ λέγειν πρός με· ὅτι θλῖψις καὶ θαλάττιος κίνδυνός με μένει, καὶ πολλὰ

ησπασαντο NP^3, > P^2 | *ενα εκαστον* V: *εκαστον* c m^2 v, *εκαστον ο Ιωαννης* m^1, *εκαστος* N, *εκαστος αυτον* P^3 m^3 | 1. *βαθμον τ. ιδιον* V: *τον ιδιον βαθμον* c m^1 m^2, *βαθμον* P^2, *αριθμον* (v + *τον*) *ιδον* NP^3 m^3 v | *απελυθησαν* NP^{2}P^3 m^3: *απελυθη* V m^1 m^2 v, *απελυθημεν* c | *εις εκαστος αυτων* NP^{3}B: *εκαστος* vor *μετ᾽* V, > P^2 | 2. *απελυθη* V vt (s. die Beilage A) L (*missus est*): *απεδοθη* N m^2 v p, *επεδοθη* P^3 c m^1 m^3, *εδωθη* P^2 | *και — υπηρετης* V cf L: *εκαστω υπηρετης απο των εβδομηκοντα δυο* NP^3 m^3 B (dieser > *δυο*), *αυτοις και απο των εβδομηκοντα ενα εκαστον ανα εξ μαθητων* P^2 | 3. *Προχορος* VP^2, auch N v, welche hier den Namen ebenso wie m^3 weglassen, schreiben stets (P^2 nur im Titel nicht) so richtig, dagegen P^{1}P^3 c p vt, auch wie es scheint in m^1 m^2 m^3 regelmässig *Προχωρος* | 5. *και εξελθ. . . . ηλθαμεν* V: *κατελθοντων ουν* NP^3 m^3 L, *και κατελθοντων* B (in v ursprünglich *απελθ.*), ganz frei P^2 | *Ιεροσολ.*: nur N *Ιερουσαλημ* | *εις Ι.* V (hier aber wie in m^2 *Ιωπην*) NP^3 m^3: *εν Ιοππη* P^2 c m^1 (*Ιωπη*) | 6. *και εμειν.* V cf L (*ibi et mansimus*): *εμειναμεν* c m^1 m^3, *ωστε αποπλευσαι* (*πλευσαι* m^2 v) *ημας επι τα μερη της Ασιας εμειναμεν* NP^3 m^2 v, *επι το πλευσαι ημας προς την* (*εν τη* vt) *Ασια εμειναμεν δε* P^2 vt | *εκει* V p: *εκεισε* B, *εν Ιοππη* P^2 vt, > NP^3 m^3 | *ημερας τρεις* hier VP^{2}B (aber c m^1 m^2 *τρ. ημ.*) vt: hinter *Ταβ.* NP^3 | *και κατελθον* NP^2 m^2 m^3 (cf v der nach *και κατελθοντων* gleich zu *ημων εν τω πλοιω* l. 9 fortgeht): *και ελθον* c m^1, *και ελθοντος* (*πλοιου*) P^2, *πρωιας δε γενομενης εισερχεται* V | 7. *απο*: nur V *απ᾽* | *τον φορτον* (*φαρτον* V) *επιφ.* VNP^3 m^1 vt (P^2 m^2 > *τον*): *πεφορτωμενον* c | *ειματων* N: *ιματιων* m^1 m^2, *ιματια* c, *κιμματων* V, *γεννηματων* P^2, *τιμης νομισματων* P^3 m^3, > vt | 8. *απεφορτωσεν*: nur V + *δε* | *τους δυτ. τοπ.* VNP^3 m^2 m^3: *τα δυτικα μερη* P^2 c m^1 vt | 9. *εμβαντων δε* VL (m^3 *εμβ. τοινυν*): *και εμβ.* P^{2}P^3, *κ. εμμενοντων* N, *κ. κατελθοντων* v | *εν τω — αυτου* V: *εν αυτω ... κοιλια του πλοιου* NP^3 m^3, *εν τη κοιλια του πλοιου και καθεσθεντων* P^2, nur *εν πλοιω* v, *καθισ. εν τη κοιλια τ. πλοιου* c m^1 | 10. *κλαιειν* nur c hinter *Ιω.* | 11. *οτι* VNP^3 m^2: *τεκνον προχορε* P^2 c m^1 v vt | *θλιψις*: nur V *πολλαι θλιψεις* (cf L) | *θαλαττιος* hier VN (*θαλλασσιος*) P^3 v: hinter *κινδ.* c m^1, ebenda *θαλασσης* P^2 m^2 | *με μενει* V (*μενη*) c m^1: *μενει με* v, *εμε μενει* P^3, *εμε μελει* P^2, *περιμενει με* N, *σε μενει* vt

τιμωρηθήσεταί μου τὸ πνεῦμα, περὶ δὲ θανάτου ἢ ζωῆς οὐκ ἀπεκάλυψέν μοι ὁ θεός. ἐὰν οὖν τέκνον διασωθῇς ἀπὸ τῆς θαλάσσης, βάδιζε ἐπὶ τὴν Ἀσίαν καὶ εἴσελθε ἐν Ἐφέσῳ καὶ μεῖνον ἐκεῖ μῆνας τρεῖς, καὶ εἰ μὲν ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ παραγένωμαι, τὴν διακονίαν ποιούμεθα· εἰ δὲ παρέλθῃ ὁ τριμηναῖος χρόνος καὶ μὴ παραγένωμαι, ἐπίστρεφε τέκνον εἰς Ἱεροσόλυμα πρὸς Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου, καὶ ὃ ἐὰν ἐπιτρέψῃ σοι, τοῦτο ποίησον. ὡς δὲ ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης ταῦτα πρός με, ὥρα ἦν ἑνδεκάτη. καὶ διεγερθεὶς λαῖλαψ μέγας, ἐκινδύνευε συντριβῆναι τὸ πλοῖον. ποιησάντων δὲ ἡμῶν ἐν τῷ κινδύνῳ ἀπὸ ὥρας ἑνδεκάτης μέχρι φυλακῆς τρίτης τῆς νυκτός, εἷς ἕκαστος ἡμῶν ᾧ περιεπλάκη σκεύει τοῦ πλοίου, τούτῳ

1. *μου τ. πν.* VP^2B vt: *το πν. μου* NP^3 | 2. *τεκνον* VP^2 vt L: *Προχορε* + NP^3 m^2 m^3 v, beides > c m^1 | 3. *εισελθε — και*: nur m^1 *εισελθων εν τη πολει Εφεσιων* | 4. *μεινον* VNP^3 m^3 vt L: *με* + P^2B | *μην. τρ.* VP^2P^3 c m^1 m^2: *τρ. μην.* N v | *τρ. μηνι* VP^2 vt: *τριμηναιω χρονω* NP^3B | *παραγενωμαι* V c m^1 m^2, dasselbe ist *παραγενομαι* P^2P^3 v: *παραγινομαι* N vt | 5. *ποιουμεθα* VP^2 vt: *ποιουμεν* NP^3B | *παρελθη — και* V (dieser allein *παρελθοι*) NP^2P^3 vt m^3: *εντος των τριων μηνων* B 6. *μη* V c m^1 v: *ου* NP^2P^3 m^2 m^3 vt | *παραγενωμαι* VB, dasselbe — *γενομαι* P^2P^3: *παραγινομαι* N vt | *επιστρεφε* VP^3 v m^3: *επιστρεψον* N c vt m^1 (obwohl Amphil. *επιστρεχον*), *υποστρεφε* P^2 m^2 | *τεκνον* VL m^2 v vt: > NP^2P^3 c m^1 m^3 | *εις Ιερ.* VP^2 c m^1 m^2 v vt: > NP^3 m^3 | 7. *ο εαν*: nur V *ως αν*, nur P^1, der hier wieder von der alten Hand geschrieben ist, *ο αν* | *επιτρεψη* P^1P^2B vt: *επιστρεψη* V, *ειπη* NP^3 m^3 | 8. *ως*: nur V *οτε* | *ελεγεν* VP^2 vt: *ελαλει* NP^1P^3B | *ο Ιω.* hier VNP^2 (> *ο*) P^3 vt: hinter *μετ εμου*, wie dort statt *προς με*, B | *ταυτα* hier V: vor *ελεγεν* oder *ελαλει* die andern | 9. *ενδεκατη* VP^2L: *ως δεκατη* NP^1P^3 (c m^1 + *της ημερας*) m^2 m^3, (*ωραν*) *ωσει δεκατην* v, den Satz > vt | *διεγερθεις — πλοιον* P^1P^3 (*εκινδυνευσε*) N (*δη εγερθεις . . . ανεμος* neben *λαιλαψ*) m^2 m^3: die harte Construction (Kühner Gr. II, § 493, 4 p. 664) wurde vielfach geändert: *διεγερθεντος λαιλαπος ανεμου εμελλομεν κινδυνευσαι ωστε και το πλοιον συντριβεσθαι* V, *λαιλαπος διεγερθεντος εκινδυνευσε τριβηναι τ. πλ.* c, ähnlich m^1 vt, *διεγερθεις λαιλαψ μεγας εκινδυνευσε συντριβεν* (!) *το πλ.* v, *διεγερθεντος λελαπος και ζαλη μεγαλη* (sic) *της θαλασσης εκινδυνευομεν ωστε συντριβηναι τ. πλ.* P^2 | 10. *ποιησαντων*: nur N *πλευσαντων* | 11. *ενδεκατης* VP^2L vt: *δεκατης* die andern, *της ημερας* + c m^1 | *εις εκ. — συνανεπλεομεν* hier VNP^3 p vt m^3: hinter *διερραγη το πλοιον* mit voraufgeschicktem *τοτε ουν* P^1B, > P^2, dagegen > L den Satz *και δη κυρτωθ. — πλοιον* | 12. *ω περιεπλακη σκευει* P^1P^3 m^2 m^3 v: *εις ο περιεπλακη σκευος* c, *εις ω περ. σκευη* m^1, *περιεπλακημεν σκευη* V vt, *οπερ επελαβεν σκευει* N | *του πλ.* VP^1B: > NP^3 m^3 | *τουτω* NP^1P^3B: *και τουτοις* vt, *και* V

συνανεπλεύσαμεν. καὶ δὴ κυρτωθέντων τριῶν κυμάτων καὶ ἀπαφρισάντων δεινῶς καὶ ὑφ᾽ ἓν ἐλθόντων, διερράγη τὸ πλοῖον. ὁ οὖν παντεπόπτης θεὸς ὡσὰν ποιμὴν ἐλαύνων πρόβατα οὕτως ἡμᾶς δι᾽ οὗ ἐπεκράτησεν ἕκαστος ἡμῶν σκεῦος τοῦ πλοίου ἤγαγεν ὡς ἐν ποταμῷ ῥευματώδει, καὶ περὶ ὥραν ἕκτην τῆς ἡμέρας ἐξέβαλεν ἡμᾶς μετὰ τῶν σκευῶν τοὺς πάντας ὁμοῦ ἀπὸ σημείων πέντε τῆς πόλεως Σελευκείας τῆς κατὰ Ἀντιόχειαν. ἤμεθα δὲ οἱ πάντες ψυχαὶ τεσσαράκοντα ἕξ. πάντων οὖν ἡμῶν ἐξελθόντων καὶ ἐπὶ γῆς κατακειμένων, μὴ δυναμένων ἡμῶν πρὸς ἀλλήλους λαλῆσαι ἀπό τε τῆς ἀσιτίας καὶ τοῦ φόβου καὶ τοῦ κόπου, ἀπὸ ὥρας ἕκτης ἕως ὥρας ἐνάτης ἐποιήσαμεν κείμενοι. εἶτα εἰς ἑαυτοὺς ἐλθόντες ἤλθαμεν εἰς Σελεύκειαν καὶ ὡς ναυαγίῳ περιπεσόντες ᾐτήσαμεν ἄρτους, καὶ λαβόντες

1. *συνανεπλευσαμεν* V v: *συνανεπλεομεν* N, *συναπεπλεωμεν* P^1, *συναπεπλεαμεν* m^2, *συναπεπλευσαμεν* c m^1 vt, *συνανεπλεε* P^3 m^3 | *τριων*: > N, hinter *κυματων* m^1 v | *κ. απαφρισ. δεινως* VP^2N (*αποφρισ.* so auch P^3) c m^1 vt: > P^1 m^2 v | 2. *υφ᾽*: *εις* v, *εφ᾽* p | 3. *ουν* hier VN$P^1P^2P^3$ vt: hinter *παντεπ.* m^2 m^3 v, *τοινυν* ebenda c m^1 | *ωσαν* VP^2 p: + *τις* NP^3 m^3, *ωσπερ* B (P^1?) | *προβατα*: *προβατον* nur N | 4. *επεκρατησεν* P^1P^3B: *επεκρατη* V, *εκρατησεν* N, *απεκρατησεν* P^2 p vt, die Stellung nach VP^2 vt, hinter *ημων* P^3 p v, hinter *σκευους* P^1 c m^1 m^2 | *εκ. ημων*: > N, *ημων* > m^2 p | *σκευος* VP^2 c vt: *σκευους* NP^1P^2 (*σκεβους*) m^1 m^2 v | 5. *ως*: > V vt | *ποτ. ρευμ.* VP^1P^2B: *ποταμου βυθω ρευματωδει* P^3 m^3, *βριθορευματω* N | 6. *τους* vor *παντας* NP^1 m^2 v: > VP^2P^3 m^1 c | 7. *πεντε* hier VP^2 c m^1 m^2: vor *σημειων* P^1P^3N v vt | *της πολεως* VP^2P^3 c m^1 vt: *της* N, > P^1 m^2 v | *Σελευκειας* (oder — *ιας*): *Σελευκιου* nur V | *Αντιοχειαν* (— *ας* nur V): *ανατολην* P^2 | 8. *οι παντες* VP^2 vt: *αι πασαι* P^1P^3 c m^1 m^2, *πασαι* N v | *εξ* VNP^3, cf auch P^2 der gleich nach *τεσσαρ.* das *ἐξελθοντων* hat: *δυο* BP^1 (?) | 9. *γης* VP^2 vt: *της ξηρας* NP^1P^3B | *μη* VP^1 m^1 m^2 v: × *και* NP^2P^3 c | 10. *ημων*: > N | *προς αλλ. λαλησαι*: nur P^1 *προσλαλησαι αλληλοις* | 10. *τε* P^1P^2V (*τη*) m^1 m^2 vt: > NP^3 c m^3 v | *της ασ. και* VNP^2P^3 c m^1 m^3 vt: > P^1 v | 11. *του* vor *κοπου* > nur V | *απο ω. εκτης* NP^2P^3 c m^1 (*τεταρτης* V vt): > P^1 m^2 v | *εποιησαμεν* VNP^3 m^3 vt: *ημεν* P^2, *εμειναμεν* P^1B; die Stellung des Verbs nach VP^2 vt, hinter *κοπου* NP^3, ebendort *εμειν. κειμενοι* P^1B | 12. *κειμενοι*: + *επι της γης* V, *υπερ τ. γ.* vt | *ειτα* VP^1P^2B: *και* NP^3 | *ηλθαμεν* V: *ηλθομεν* $P^1P^2P^3$ m^2 m^3 vt: *εισηλθομεν* N (> das folgende *εις*) c m^1 v | 13. *περιπεσοντες*: *περιπεσουντες* N | *και λαβοντες* (*λαβοντων ημων* vt) *εφαγομεν* VL vt: *και εφαγομεν. φαγοντων δε ημων και εις εαυτους ελθοντων* c m^1, *λαβοντων δε* (*ουν* P^3) *ημων και φαγοντων και εις εαυ. ελθοντων* NP^1P^3, dieser Text ist in m^2 m^3 v sonderbar verbessert, indem *ελθοντες* statt — *οντων* zum folgenden Subject gezogen ist; dagegen P^2 wie die andern *και φαγοντων ημων ενισχυσαμεν*

ἐφάγομεν. καὶ ἤρξαντο διεγείρεσθαι κατ' ἐμοῦ οἱ ναυαγήσαντες μετ' ἐμοῦ, ἀγόμενοι λόγοις πονηροῖς καὶ λέγοντες· ὁ ἀνὴρ ὁ ὢν μετὰ σοῦ μάγος ὢν ἐμάγευσεν ἡμᾶς, θέλων τὴν ἐνθήκην τοῦ πλοίου λαβεῖν καὶ ἀπελθεῖν, καὶ οὐκ οἴδαμεν, τί γέγονεν. μάγε παράδος ἡμῖν τὸν μάγον ἐκεῖνον, ἐπεὶ οὐκ ἐῶμέν σε ἐξελθεῖν τὴν πόλιν ταύτην, ἐπειδὴ θανάτου ἔνοχος εἶ. ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος ὁ κακότεχνος; ἰδοὺ πάντες οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ὧδέ ἐσμεν, καὶ αὐτὸς ποῦ ἐστιν; καὶ διήγειραν κατ' ἐμοῦ πᾶσαν τὴν πόλιν, καὶ πάντες ἐπείθοντο τοῖς λόγοις αὐτῶν. οὗτοι οὖν κρατήσαντές με ἀπήγαγον ἐν τῇ φυλακῇ.

Καὶ τῇ ἐπαύριον προσήνεγκάν με ἐν δημοσίῳ τόπῳ ἐπὶ τὸν πολιτάρχην. ὁ δὲ ἐπέφερέν μοι λόγοις σκληροῖς, λέγων πρός με· πόθεν εἶ; καὶ ποίας θρησκείας ὑπάρχεις; καὶ τί σου τὸ

1. *ηρξαντο*: *ηρξατο* V | *κατ' εμου*: *κατα νουν* V | *οι ναυ.* VP^2 (*οι δε ναυ. ηρξαντο*) L m^3: *παντες* × NP^3 v vt, *οι του πλοιου παντες* vor *διεγ.* c m^1 | 2. *αγομενοι* V c m^1: *ουτως* × NP^3 m^2 m^3 v, *επαγομενοι* vt, ganz frei P^2 | *λ. πονηροις και* V c m^1 m^2: *λογους πονηρους και* vt, *πονηροις λογοις* v, *λ. σκληροις* NP^3 m^3 | *ο ανηρ — μαγος* VP^2 vt (v m^2 × *οτι*): *οτι ο ανθρωπος . . . μαγος* c m^1, *οτι εμαγευσεν ημας ο μετα σου* P^3 m^3, so auch N aber *ο σος εταιρος* | 3. *ων* hinter *μαγος* VB vt: *ην και* P^2, s. vorher NP^3 | *εμαγευσεν*: nur V *εγοητευσεν* | *την ενθηκ.* P^2 vt c m^1: *ενθηκην* V, *την υποστασιν* P^3 m^3 L, *την υποσχεσιν* N | 4. *πλοιου* VP^3 c m^1 m^3: + *ημων* NP^2 m^2 v | *απελθειν* V vt cf L (*tolleret et abiret*): *ελαβε και απηλθεν* NP^{3}B (c m^1 *αυτην* hinter *ελαβεν*), > mit mehrerem P^2 | *γεγονεν* P^3 c m^1 m^3 vt: + *ημιν* N (so auch m^2 v und weiter *οτι ουτως εξαιφνης δια της μαγειας υμων το πλοιον ημων απωλετο*), *λεγωμεν* V, den Satz > P^{2}L | 5. *μαγε* NP^{2}P^3 m^2 m^3 v vt: > V, *συ ουν ομοιος εκεινω μαγος υπαρχων* c m^1 L | 5. *παραδος* (+ *ουν* V) *ημιν τ. μ. εκ.* VP^2 vt: *παραδος τον μ.* NP^3 m^2 m^3, *τ. μ. παρ.* v, *παρ. ημιν τον μετα σου μ.* c m^1 | *επει* VP^2 c m^1 m^3: > NP^3 m^2 v | 6. *τ. πολ. ταυ.* hier VP^{2}P^3 c m^1 m^3 vt (auch m^2 v: *ουκ εξερχη τ. πολ. τ.*): vor *εξελθειν* N | *επειδη* V c m^1 vt: > N (dieser > auch *θανατου*) P^3 m^2 m^3, *γαρ* v L, d. ganzen Satz > P^2 | 7. *ιδου*: + *γαρ* nur V | *ωδε εσμεν* NP^{2}P^3 c m^1 vt L: *διεσωθημεν* V, den Satz > v m^2 | 8. *κατ εμου* hier VP^{2}B vt: nach *πολιν* NP^3 | 9. *ουτοι ουν κ.* V vt cf. L (*comprehendentes igitur*): *και κ.* P^{2}B, *και λαβοντες* NP^3 m^3 | 10. *τη*: > N | 11. *προσηνεγκαν* VP^2: *ηνεγκαν* NP^3 m^3, *προσηγαγον* vt, *προσαγαγοντες* m^2, *προαγαγοντες* c m^1 v | *επι τον πολ.* V vt: *τω πολ.* P^{2}L, *επι τους πολιταρχας* B, *επι τους πρωτους της πολεως* NP^3 m^3 | 12. *ο δε* (*πολιταρχης* + P^2) *επεφερεν* VP^2 cf vt L: *οι δε επεφερον* P^3 m^3, *οι δε επεφεροντο* N ohne *μοι*, ganz abweichend B | *λογοις σκλ.* VNP^2: *λογους σκληρους* P^3 vt m^3, das auch sonst vorkommende *επιφερειν* = „Schläge versetzen“ erträgt den Dativ | *λεγων πρ. με* V: *λεγων κατ εμου* P^2, *κατ' εμου* (*εμε* P^3) *λεγοντες* NP^3 m^3, *κατ εμου ελεγε μοι* vt

ἐπιτήδευμα καὶ τὸ ἐπικληθέν σοι ὄνομα; ἀπάγγειλον ἡμῖν πρὸ τοῦ σε βασανισθῆναι κακῶς. ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα εἶπον· Χριστιανός εἰμι· τῆς Ἰουδαίας γῆς ὑπάρχω· Πρόχορος καλοῦμαι· ναυαγίῳ περιέπεσα θαλαττίῳ ὡς καὶ οἱ κατήγοροί μου. ὁ πολιτάρχης εἶπεν· πῶς οὖν εὑρέθητε ὅλοι ὁμοῦ παρεκτὸς τοῦ σοῦ ἑταίρου; πάντως οὖν, ὡς οὗτοι λέγουσιν, μάγοι ἐστὲ καὶ ἐποιήσατε τὴν μαγείαν ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ διὰ τὸ μὴ γνῶναί τινα, αὐτὸς μὲν εὑρέθης μετὰ τῶν ναυτῶν, ὁ δέ σου ἑταῖρος ἐπῆρεν τὴν ἐνθήκην τοῦ πλοίου ἐπὶ συντάξει σῇ. ἢ κακοῦργοί ἐστε ἔνοχοι αἱμάτων ἀθῴων, καὶ τὸν μὲν ἡ θάλασσα κατέπιεν, σὲ δὲ ἠβουλήθη ἡ δίκη διασωθέντα ἀπὸ τῆς θαλάσσης κακῶς ἀπολεσθῆναι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. ἀπάγγειλον οὖν ἡμῖν μετὰ πάσης ἀκριβείας, ποῦ ἐστιν ὁ σὸς ἑταῖρος. ἐγὼ δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ πικροτάτου εἶπον πρὸς αὐτούς· Χριστιανός εἰμι καὶ μαθητὴς τῶν ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ. αὐτὸς οὖν ὁ κύριος ἐνετείλατο τοῖς ἀποστόλοις αὐτοῦ τοῖς δώδεκα πορευθῆναι εἰς τὸν κόσμον καὶ διδάξαι καὶ βαπτίσαι πάντας τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύμα-

1. *το επικλ. σοι ον.* VP^2 vt: *τι το επ. ον. σου* NP^3 m^3 | *απαγγ.* VP^2 vt: *αναγγειλον* NP^{3}B m^3 | *ημιν* VP^{2}B vt: dafür *μετα πασης αληθειας* NP^3 m^3 | 2. *κακως* VP^2 vt: > NP^3 m^3 | *ειπον* VP^2 vt: > NP^3 m^3, ganz frei B | 3. *Ιουδαιας* VNP^{3}B: *Ιουδαιων* P^2 | 4. *περιεπεσα* VB: *περιεπεσον* P^2, *περιπεσων* N m^3 | 5. *ευρεθητε ολοι ομου* VP^{2}B vt (> *ολοι*): *απαντες οι εν τω πλοιω ευρεθητε* N m^3 (*ευρεθησαν*) | 6. *ουν* VB vt: > NP^2 | *ως ουτοι* VN m^3 L: *ως αυτοι* P^2 vt c m^1, > m^2 v | *μαγοι — συντ. ση* l. 9 N: wesentlich so V (*δολιοτηταν* für *την μαγ.* u. *ενθαδε* statt *μετα των ναυτων*) vt (*μαγ.* ohne *την*, *μη* statt *μεν*) cf LB, die ganze Rede in P^2 *ο σος εταιρος μαγευσας το πλοιον ειρεν την ενθηκην αυτου* | 9. *ἠ* N so auch vt, da kein zweites *η* folgt: *ἠ* c m^1, *οθεν* V, > m^3, ganz anders m^2 v | *εστε* N vt m^3: *εστε ἠ* c m^1, *υπαρχοντες και* V | 10. *και* N c m^1 m^3 vt: > V | *η θαλασσα — θαλασσης* N (aber *ἡ βουλὴ θεἰη* statt *ηβουληθη*) c m^1 m^3 vt L: > V | 11. *απολεσθηναι* N: *ολεσθηται* vt m^3, *συνολισθηναι* V, *αναλωθηναι* c m^1, *perires* L | 12. *απαγγ.* V c m^1 v vt: *αναγγ.* N m^2 m^3 | *ημιν* V c m^1 m^2 vt: > m^3 v | 13. *ο σος ετ.*: nur V *εκεινος* | 14 *και οδυρμου* V c m^1 vt: > N m^3, > auch *πικροτατου* P^2, der hier wieder eintritt, cf L | *ειπον πρ. αυτους* VP^2 (*αυτον*) vt c m^1: *εφην· ειπον ημιν* (*υμων* m^3) *οτι* N m^3, sehr abgekürzt und übereinstimmend diese Rede v m^2 | 15. *και* VL: > NP^2 m^3 vt, *δε* nach *μαθ.* c m^1 | *κυριος* V c m^1 vt: *Χριστος* NP^2 m^3, *Christus dominus* L | 16. *τοις απ. αυτου τ. δωδ.* N c m^1 m^3 vt: *τοις ιβ' απ. αυτου* P^2, *τοις αγιοις αυτου απ. τ. δωδ.* V | 17. *τον κοσμ.* V m^1 vt: *απαντα* + P^2 c, *πασαν την οικουμενην* N m^3 | *τους πιστ.* VP^2 c m^1: > N m^3 | 18. *εις — πνευματος*: nur P^2 *εις αυτον*

τος. μετὰ οὖν τὸ ἀναληφθῆναι αὐτὸν εἰς τοὺς οὐρανοὺς πάντων συναχθέντων τῶν ἀποστόλων ἐν ἑνὶ τόπῳ ἡσυχαστικῷ, λαχμὸν ἔβαλον, τὸ ποῦ ἕκαστος αὐτῶν πορευθῇ. τοῦ οὖν διδασκάλου τοῦ ἐμοῦ κληρωσαμένου τὰ μέρη τῆς Ἀσίας, δυσχερὲς ἐφάνη αὐτῷ, καὶ διὰ τὸ διστάσαι τὸν λογισμὸν αὐτοῦ ἀπεκαλύφθη αὐτῷ, ὅτι ἥμαρτεν καὶ ὑπὲρ τούτου δίκην θαλαττίαν δώσει. καὶ ἐμβάντων ἡμῶν ἐν τῷ πλοίῳ, τὰ ἔχοντα ἡμῖν συμβῆναι μετὰ ἀληθείας ἀπήγγειλέν μοι, καὶ ὅτι ἐν τόπῳ τῷ καλουμένῳ τῷδε μεῖνον ἀριθμὸν ἡμερῶν, καὶ ἐὰν παραγίνωμαι ἐντὸς τῶν ἡμερῶν τούτων τὸ κελευσθὲν ἡμῖν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἡμῶν ποιῶμεν· εἰ δὲ μὴ παραγένωμαι, καθὼς εἶπον, ἐπίστρεφε ἐπὶ τὴν ἡμῶν γῆν. οὔτε δὲ ὁ ἐμὸς διδάσκαλος μάγος ἐστίν, ἀλλ' οὔτε ἐγώ, ἀλλὰ Χριστιανοὶ τυγχάνομεν. σκρινιάριος δέ τις ὀνόματι Σέλευκος κατελθὼν ἀπὸ Ἀντιοχείας διὰ χρείας

2. *συναχθ.* hier VP^2 c m^1: nach *αποστ.* N vt | *ενι* N c m^1 m^3 vt: > V, *εν — ησυχ.* > P^2 | 3. *λαχμ.* VN c m^1 vt: *κληρους* P^2, *κληρον* m^3 | *εβαλον* VP^2 (vor *κληρους*) c m^1 m^3 vt: *εποιησαν* N | *το* V m^3: > P^2N c m^1 vt | *εκαστος* VP^2 c m^1 vt: *εις* × N m^3 | 4. *του εμου* NP^2 vt: *του ημετερου* c m^1 m^3, *ημετερου* vor *διδ.* V | *κληρωσαμ.* VP^2 c m^1 m^3: *κληροθεντος* N | *τα μερη* P^2 c m^1 vt: *επι τ. μερη* N m^3: *τα περι* V | 5. *αυτω* VP^2 L: *το κληρωτικον τουτο* + N c m^1 m^3 | *διστασαι* VP^2 c m^1 m^3 vt: *διιστασθαι* N | 7. *δωσει* V vt: *μελλει δουναι* m^1 (nur *δουναι* nach Tisch. c ?), *τισει* N m^3, *δεδωκεν ο και γεγονεν καθως και υμεις θεωρειτε* P^2, womit er zu l. 12 übergeht | *εν τω πλ.* VN m^1 m^3: *εις το πλοιον* c vt | *εχοντα* V c m^1 vt: *μελλοντα* N m^3 | *ημιν* V (v m^2 hinter *συμβαντα* wie sie statt *εχοντα συμβηναι*): > N c m^1 m^3 vt | 8. *συμβηναι* V c m^1 vt: *συμβαινειν* N m^3 | *απηγγειλεν* N c m^1 m^3 vt: *προαπηγγ.* v, *προανηγγ.* m^2, *ειπεν* V | *και* V c m^1 vt: *παραγγειλας* N m^3, *ορισας μοι ημερας κτλ.* v m^2 | *τοπω* V c m^1 vt: *τω* × N | *τω κ. τωδε* V (aber nach seiner Weise *τοδε*): *τωδε καλουμενω* c m^1 vt (= genannt *so u. so*), *τω καλ. μαρμαρεοντι* N m^3 (*μαρεοντι*), *εν τη Ασια* m^2 v, *Ephesi* L | 9. *μεινον* N m^3: *και* + V, *με* + c m^1 vt | *παραγιν.* V: *παραγενωμαι* N c m^1 m^3 | 10. *εντος* VL (*infra*): *εν τω αριθμω* N c m^1 m^3 | *υπο* V c m^1 vt: *παρα* N, *περι* m^3 | 11. *ποιωμεν* V: *ποιουμεν* N c m^1 m^3 vt | *ει* V: *εαν* die andern | *ειπον* N m^3: *σοι* + c m^1 vt, *υμιν* V | 12. *επιστρεφε* N m^3: *επιστρεψον* c m^1 vt, *υποστρεφαι* V | *επι* c m^1 m^3 vt: *υπο* V, *εις* N | *ημων* c m^1 vt: *ιδιαν* × N m^3, *ημετεραν* V | *δε* VP^2 (der hier wieder eintritt) vt: *γαρ* N m^3, *ουν* c m^1 | 13. *αλλ'* V: > NP^2 c m^1 m^3 vt | *αλλα χρ. τυγχ.* V vt (*εσμεν* c m^1): + *εγω τε και αυτος* N m^3, > P^2 | *σκρινιαριος* VP^2P^3 c m^1 m^2 (*σκρινιαρις*) m^3 v vt: *σκαμβαριος* N, so L am Rand, im Text aber Selemnis quidam als Name | 14. *ονομ. Σελευκος* (*σελευκιος* P^3 m^3): *ην* × P^2, der im Folgenden kürzt | *χρειας*: *τινας* × N v

δημοσίας καὶ ἀκούσας μου τοὺς λόγους τούτους πρὸς τὸν πολιτάρχην λαλοῦντος, ἐπέτρεψεν αὐτοῖς τοῦ ἀπολῦσαί με. καὶ εὐθέως ἀπέλυσάν με καὶ ἐξῆλθον.

Διὰ οὖν τεσσαράκοντα ἡμερῶν εἰς τὴν Ἀσίαν φθάσας ἦλθον ἐν ἀγρῷ τινι Μαρμαρέοντι καλουμένῳ, ἦν δὲ οὗτος παραθαλάττιος. καὶ δὴ ὑπάρχοντός τινος καταγωγίου παρὰ τὸν αἰγιαλὸν κατέπαυσα ἐν αὐτῷ. ἀπὸ ἀδημονίας οὖν καὶ θλίψεως οὐ μικρᾶς ἐτράπην εἰς ὕπνον, καὶ χορτασθεὶς ἠνέῳξά μου τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ τῆς θαλάσσης κεκυρτωμένον κῦμα δι' ἤχους πολλοῦ, καὶ ἀπέπτυσεν τὸν Ἰωάννην. ἐγὼ δὲ εὐθέως ἀναστάς, συμπαθῶν ὡς κἀγὼ διὰ τοιαύτης θλίψεως παρελθὼν — οὐδὲ γὰρ ᾔδειν, ὅτι Ἰωάννης ἐστίν — ἔδραμον ἀντιλαβέσθαι

1. *μου* N c: verschieden gestellt von den andern, > V vt | *προς τ. πολ. λαλ.* N m^3 (*λαλουντος* aber vor *τ. λογους*): *λαλ.* (*μου* vt) *προς τους πολιταρχας* P^2 vt, > c m^1 cf L; *λαλουμενους παρ' αυτων* V | 2. *επετρ.*: *επεστρεψεν* V | *αυτοις* V vt cf L: *αυτω* m^3, *αυτον* N, *τω πολιταρχη* B, derselbe (d. h. c m^1 m^2 v) > *του* | 3. *εξηλθον* NP^3 m^3 (*—θεν*): + *απο Αντιοχειας* V vt, *απο Σελευκιας* P^2 L, *εκειθεν* c m^1, > m^2 v. Aber diese Hss. von B weichen überhaupt ab | 4. *δια — φθασας* VNP^3 vt: *και δ. τ. ημ. εφθασα εις τ. Ασ. και* P^2, ohne *και* zu Anfang c m^1, *δια τ. ημ. φθασας εις τ. Α.* m^3 v, die LA von m^2 ist nicht deutlich angegeben. Nach *Ασιαν* Anfang der grossen Lücke in N und sofort auch Ende des Grynaeus und der Mittheilung Birchs aus vt | 5. *Μαρμαρ.* (s. zu p. 12, 8) c vt, so später auch V, *μαρμαραιωνι* hier, *μαρμαρεωτη* P^2, *μαρεοντι* P^3, *μαρεωντη* m^1, *δρυοντι* m^2 v, > L | *ουτος* V cf L (*qui erat*): *ο τοπος* B, *ουτος ο τοπος* P^3 (m^3 ?) | *παραθ.* V (L *in littore maris*): + *και διυποβροχος* P^3 m^3 (*διαποβ.*), *παρα θαλασσαν* B, *παρα την θ.* P^2 gleich hinter *καλουμ.* | 6. *και δη — αυτω* V: *καταγωγιου δε τινος* (*τιν.* > m^2) *οντος παρα* (*επι* m^2) *τον αιγιαλον κατεψυξα* (v, *—ξεν* m^2, *κατελυσα* c m^1) *εν αυτω* B, anders L, > P^2P^3, *και καταψυξας* m^3 | 7. *απο — υπνον* VP^3 m^3: *ως ουν ετραπην εις υπνον* P^2, der aber vorher das übrige untergebracht hat, wieder anders und unter sich verschieden B | 8. *χορτασθεις* V: *χορεσας* P^2, *εξυπνος δε γενομενος* v, *και εξ. γεν.* m^2, *εφ ικανον τε υπνωσας διυπνισθην* c m^1, > m^3 | *ηνεωξα* VP^2: × *ως* P^3 v m^2 m^3, *και ως* × c m^1 | *μου* hier VB: hinter *οφθ.* P^2P^3 | 9. *και ιδου* VP^2: *ιδου* P^3 m^2 m^3, *ειδον* v, *εβλεψα εν τη θαλασση και ιδου* c m^1, | 10. *ηχους* VP^3 c m^3 v: *ηχου* P^2 m^1 m^2 | *πολλου* VP^2 v m^2: *μεγαλου* P^3 m^3, *σφοδρου* c m^1 | *και* V m^3: > P^2P^3B | *απεπτυσεν* VP^2P^3: *αποπτυσαν* m^2 v, *ερριψε* c m^1 | *εγω — αναστας* VB (*ευθυς* c m^1) m^3 (*ταχεως*): *εγω δε δραμων ευθεως αντιλαβεσθαι αυτου* P^2 | 11. *συμπαθων — θλιψεως* V m^3: *συμπ. ως δι αυτης της* (*της αυτης* v) *θλ.* m^2 v, *συμπαθησας αυτω ως δια τοιαυτης θλ. και αυτος* c, so auch m^1, aber *αυτον διελθοντα*, > P^2 | *παρελθων* V: *διελθων* B m^3 | 12. *ουδε* P^2 v m^2: *ουτε* V, *ου* m^3, *ουκ* (*ηδειν μεν*) c m^1, aber den ganzen Satz früher | *εδραμον αντ. αυ.* V: *και* × m^3,

αὐτοῦ. καὶ ὡς ἤγγισα, ἐξέτεινα τὴν χεῖρά μου τοῦ λαβεῖν καὶ ἀναστῆσαι αὐτόν. αὐτὸς οὖν προφθάσας ἀνέστη καὶ περιεπλάκημεν ἀλλήλοις καὶ ἐκλαύσαμεν εὐχαριστήσαντες τῷ φιλανθρώπῳ θεῷ, καὶ οὕτως κατεψύξαμεν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. καὶ ἦλθεν εἰς ἑαυτὸν ὁ Ἰωάννης καὶ ἠρξάμεθα τὰ συμβάντα ἡμῖν διηγεῖσθαι ἀλλήλοις. καὶ αὐτὸς ἀπήγγειλεν· ὅτι τεσσαράκοντα ἡμέρας καὶ τεσσαράκοντα νύκτας ἐποίησα ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων περιφερόμενος. καὶ οὕτως ἀπήγγειλα κἀγὼ αὐτῷ, ὅσα ἐποίησέν μοι ὁ θεός, καὶ ὁποίους λόγους καὶ βασάνους ἐνεδείξαντο οἱ διασωθέντες μετ' ἐμοῦ. καὶ ἀναστάντες ἤλθομεν ἐν Μαρμαρέοντι καὶ ᾐτήσαμεν ἄρτους καὶ ὕδωρ, καὶ ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ ὡδεύσαμεν τὴν ὁδὸν ἡμῶν τὴν ἐπὶ Ἔφεσον.

Καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν ἐν τῇ πόλει ἐκαθέσθημεν ἐν τινι

über P^2 s. zu p. 13, 10, *εδρ. συναντ. αυτου* v (m^2?), *εδρ.* vorher und hier *βουλομενος αντ. αυ.* c m^1 | 1. *και ως — αυτον* V m^3 (*και* vor *εξετεινα*) L: > P^2B | 2. *αυτος — ανεστη* V: *προφθ. ουν αν.* m^2 v, *αυτος δε προ του φθασαι με ανεστη* P^2, *προλαβων ουν εκεινος ανεστη* c m^1, > m^3 | *περιεπλ.* V m^2 m^3 v: *περιπλακεντες* P^2 c m^1 | 3. *κ. εκλαυσ. ευχ.* V: *κ. ευχ. εκλαυσαμεν και εδοκαμεν δοξαν* m^3, *κ. κλαυσαντες ηυχαριστησαμεν* P^2, *κ. κλ. επι πολο ηυχ.* c m^1, *κ. κλ. επιπολυ ευχαριστιαν εδωκαμεν κτλ.* m^2 v | *τ. φιλανθρ. θεω* V (c m^1 + *των απαντων*): *τ. θεω των απαντων* m^3, *τω παντων θεω τω δυνατω* m^2, *τω παντοδυναμω θ.* v, *τον θεον* P^2 | 4. *και ουτως — εκεινω* V: *αναψυξαντων δε ημων . . . εκεινω* P^2, *και κατανυξαντες μικρον* m^3, > B | 7. *εποιησα* VP^2 c m^1 m^2 m^3: *εποιησεν* v L | *επι της θαλ.* P^2 c m^3 (dieser > *εποιησα*): *εν τη θαλ.* m^1 m^2 v, *υπο της θαλ.* V | 8. *υπο* P^2 c m^1: *και* V, statt *υπο — περιφ.* in v m^2 *σκεπομενος υπο της δεξιας του θεου* | *περιφερ.* hier V m^1: vor *υπο* c, vor *επι τ. θ.* m^3, *επιφερομενος* vor *υπο* P^2, > m^2 v | *και ουτως — αυτω* P^2 m^3: *καγω δε απηγγ. αυτω* c m^1, *απηγγ. δε αυτω καγω* m^2 v, *και εγω διηγησαμην αυτω* V | 9. *οσα επ. μοι* (*ημιν* c m^1) *ο θ.* VP^2 c m^1: *τα συμβαντα μοι* v, *τας συμβασας μοι θλιψεις* m^2, *την οικονομιαν ην εποιησε μοι ο θ.* m^3 | *και οποιους — εμου* V (m^1 *ενεδ. μοι*, c *εποιησαν μοι*, m^3 *εσκευασαν με*): > P^2 v m^2 | 11. *Μαρμαρ.* V c m^1 m^3: *τω Μαρμαρεωτη* P^2, (*και εισελθοντες*) *εν τω αγρω* (ohne Namen) v m^2 | 12. *και υδωρ* V c m^1 m^3: > P^2 v m^2 | *εφαγ. κ. επ.* P^2 c m^1 m^3 L: *μετελαβομεν τροφης* m^2 v; *ευφρανθεντες* V | *και ωδευσ. — Εφεσον* c m^1 m^3 P^3 (> *ημων*) V (*ενισχυσαμεν* für *και ωδ.*) cf L: > P^2 v m^2 | 14. *και εισελθ.* (*εισελθ. δε*) *ημ. εν τ. π.* (*Εφεσω* + P^2) VP^2P^3 m^3 L: *φθασαντες* (*φθασαντων*) *δε την πολιν εισηλθομεν εν αυτη* c m^1, *και ουτως εισηλθομεν εν Εφεσω* v m^2 | *εκαθεσθημεν* VP^2 c m^1: *εκαθισαμεν* P^3 m^3 v (m^2?) | *τινι* VP^2 (hinter *τοπω*): > P^3B m^3

τόπῳ ἐν ἀρχῇ τῆς πόλεως. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐκαλεῖτο τόπος τῆς Ἀρτέμιδος, ἔνθα καὶ πριβάτον ἐτύγχανεν τοῦ πρώτου τῆς πόλεως ὀνόματι Διοσκορίδους. ἐδίδασκεν δέ με ὁ Ἰωάννης λέγων· τέκνον Πρόχορε, μὴ γνώτω μηδεὶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, διὰ τί ἐληλύθαμεν ἐνταῦθα, μηδὲ τίνες ἐσμέν, ἕως ἂν ὁ θεὸς ἀποκαλύψῃ ἡμᾶς καὶ σχῶμεν παρρησίαν ἐν τῷ λαῷ τούτῳ. ταῦτα δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος πρός με, ἰδοὺ γυνή τις ἀνδρεία τῷ σώματι, ἥτις ἦν πιστευθεῖσα τὸ πριβάτον, καὶ αὕτη στεῖρα, δίκην ἡμιόνων ὑπέχουσα διὰ τὴν εὐσαρκίαν αὐτῆς καὶ θαρροῦσα τοὺς μισθίους αὐτῆς τοὺς ἐν τῷ πριβάτῳ ἰδιοχείρως τύπτειν κακῶς, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο σχολάζειν τὸ ἔργον τοῦ βαλανείου ἐκείνου. ἐλέγετο δὲ καὶ ἐν πολέμοις ἐξέρχεσθαι αὐτὴν καὶ ῥίπτειν λίθους καὶ μὴ ἀποτυγχάνειν. ἐδόκει δὲ τῷ σώματι σωφρονεῖν, μᾶλλον δὲ ἀσχημονεῖν. στηριζομένη γὰρ τοὺς ὀφθαλ-

1. *εν αρ. τ. πολ.* VP^2 c m^1 (hinter *εκαθ.* v m^2): > P^3 m^3 | *το δε — τοπος* VP^2 (ohne *εκεινου* c m^1): *καλουμενω σκοπος* P^3 m^3, nur *καλουμενω* v m^2 | 2. *της Αρτ.* V v: *Αρτ.* P^2P^3 c m^1 m^3, *αρτεμησιω* m^2 | *ενθα*: *ενθεν* V | *πριβάτον*: so accentuiren regelm. VP^2 v, wie es scheint auch m^1: P^3 (saec. XIII) u. c vom J. 1549 haben *πρίβατον*, meines Wissens keiner *πριβᾶτον* s. Winer Gr. § 6, 1 extr. | 3. *ονοματι* VP^2 (P^3 m^3 hinter *Διοσ.*): > B | *Διοσκοριδους* V etc.: *Διοσκοριδης* nur P^2 | *εδ. δε με* P^2: *εδιδ. μοι δε* V, *και εδ. με* m^3, *ελεγεν ουν ο Ιω. προς με* c v m^2, ähnlich m^1 | 5. *ενταυθα* VP^3 m^3: *ενθαδε* B, > P^2 | *μηδε* (*η* m^3) *τινες εσμεν* V m^3: *μηδε καν τ. ε.* P^2, *τινες ε.* vor *δια τι* B | 6. *ημας* VP^2 B (*φανερωση ημας*): *ημιν τι ποιησομεν και τινες εσμεν* m^3 cf L | *εν τ. λαω τ.* V: *in Christo domino* L, > die andern | 7. *γυνη τις* VP^2P^3: *τις γ.* B | 8. *και* VP^2 c m^1: > P^3 m^2 m^3 v | 9. *δικην ημιονων* V c m^1 v: *δ. ημιονου η μουλων* P^3 m^3, nur *δικη* P^2, > m^2 | *υπεχ.* schreibe ich: *επεχουσα* VP^3 v m^3, *εχουσα* P^2, *υπαρχουσα* c m^1 m^2 | *δια* VP^2 c m^1: *αυτη* X v, *αυτη εις* P^3 m^3 | *και θαρρ.* V (*θανουσα*) m^3: *και τη δυναμει αυτης θαρρ.* P^2, *εαυτη θαρρ.* v m^2, *και θαρρ. τη εαυτης ρωμη και ανδρεια* c m^1, nur *θαρρουσα* P^3 | 10. *μισθιους*: *μισθους* V | *ιδιοχειρως* VP^2: *ταις ιδιαις χερσιν αυτης* v, *ιδιαις χερσιν* c m^1, *δια των ιδιων χειρων* P^3 m^3 | 11. *τυπτειν* V (+ *αυτους*) P^2: *τυπτουσα* P^3 m^3 v, *ετυπτε* c m^1 | *σχολαζειν* VP^2P^3 m^3 v: *αμελειν* c, *ανελειν* m^1, *προσκαρτερησαι* m^2 | *το εργον* V P^2P^3 m^3: *τω εργω* c m^2 v, *εν τω ε.* m^1 | 12. *ελεγετο* P^2 etc.: *ελεγον* V | *εν πολεμοις* VP^2 c m^1: *προς πολεμους* m^2 m^3, *πρ. πολεμιους* v | *αυτην* hier VP^2: vor *εξερχ.* oder *εξιεναι* (v m^2) B | *και ριπτειν* (*βαλλειν* m^2 m^3) — *αποτυγχανειν* (*αστοχειν* m^1) VP^2 c m^1 m^2 m^3: > v | 13. *εδοκει — τελειος* p. 16, 4 V c m^1 m^3: nur bis *σωφρ.* v, bis *ασχημονειν* m^2, ganz > P^2, noch mehr > L | *δε* V: *τε* v, *δε και* c m^1 m^2 m^3 (+ *αυτην*) | 14. *ασχημονειν* V m^2 m^3: *ησχομονει* c, *ησχημονειν* m^1 | *στηριζομενη* V: *στιβαζομενη* c m^1 (> m^3?)

μοὺς τοὺς μὲν ἱλαρῷ τῷ προσώπῳ παρενέβλεπεν, τοὺς δὲ σκληρῶς καὶ ἀποτόμως προσέβλεπεν, ὡς εἶναι πόρνον τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν καὶ τὸν ἕτερον ἐλεύθερον. ὥς τις ἔχουσα τῷ τοιούτῳ τρόπῳ, τοῖς πᾶσιν κατεφέρετο ἐχέφρων καὶ τέλειος. αὕτη οὖν ἐξερχομένη τοῦ πριβάτου καὶ ἰδοῦσα ἡμᾶς καθεζομένους, ἐγγίσασα ἡμῖν καὶ ἀποβλεψαμένη τῷ σχήματι ἡμῶν τῷ ταπεινῷ ἐλογίσατο λέγουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ξένοι τυγχάνουσιν, καὶ ἐνδεεῖς ἄρτων δύνανταί μοι χρησιμεῦσαι ἐν τῷ πριβάτῳ, μήτε ὑπὲρ μισθοῦ πολλοὺς λόγους προτείνοντες, μήτε ἀμελοῦντες τοῦ ἔργου διὰ τὸν ἐμὸν φόβον. εἶτα λέγει τῷ Ἰωάννῃ· πόθεν εἶ ἄνθρωπε; ὁ δέ φησιν πρὸς αὐτήν· ἐξ ἀλλοδαπῆς γῆς τυγχάνομεν. ἡ δὲ πρὸς αὐτόν· ποίας; ὁ δὲ εἶπεν· τῆς Ἰουδαίας. ἡ δὲ πάλιν πρὸς αὐτόν· ποίας θρησκείας ὑπάρχεις; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἰουδαῖος τὴν ῥίζαν, Χριστιανὸς τὴν χάριν, ναύαγος τὴν συμφοράν. ἡ δὲ πάλιν πρὸς αὐτόν· θέλεις μοι καίειν τὴν κάμινον τοῦ πριβάτου; καὶ παρέχω σοι τὴν ὀφειλο-

1. *τους μεν* V: *τοις μεν* c m[1] m[3] (dieser vorher *δε τοις οφθαλμοις εαυτην*) | *τους δε — προσεβλεπεν* musste aus p ergänzt werden: *τοις δε βλοσυρω και ιταμω* m[1], *τοις δε σκληρως παρεβλεπεν* m[3] (wenn ich Amphil. recht verstehe), > V c u. wie gesagt P[2] L m[2] v | 2. *πορνον* (verschrieben *πορθον*) V: *αυτης* × c, *αυτης* + m[1] | 3. *ετερον* V: *αλλον* c m[1], *ενα* m[3] | *ως τις — τελειος* V: *ως τοις νουν εχουσιν* (*εχ. νουν* m[1]) *εφαινετο* (*ευφραινετο* m[1]) c m[1] (ob auch m[3]?), wahrscheinlich entstanden aus *ως τις νουν εχουσα*. Weiter haben nur c m[1] *ονομα* (*δε* + m[1]) *αυτη Ρωμανα*. Schon vorher L zu p. 15, 7 *mulier quaedam Romana, Romeca nomine*. Die übrigen bringen später den Namen ohne Vorbereitung | 4. *ουν* VP[2] m[1] m[2] v: > c m[3] | 5. *του* V B: *εκ* × P[2], *απο* × m[3] | *και ιδουσα*: *εθεασατο* c m[1] | *ημας* hier V (+ *ησυχως*) v c (+ *εν τω τοπω*, so auch m[1] ohne *ημας*, u. *εν ενι τοπω* m[3]): hinter *καθεζ.* P[2] | *εγγισ.* VP[2]: *και* × m[1] v, *δε* + c m[2] m[3] | 6. *ημιν*: *τω τοπω* nur P[2] | *τ. ταπεινω* V c P[2] (vor *σχηματι*): *της ταπαινωσεως ημων* m[2] m[3] v | 7. *ουτοι οι ανθρ.* B P[2] (*ανδρες*) m[3]: *οτι οι ανθ. ουτοι* V | *τυγχ.* V v m[3] (+ *και ανεγνωριστοι* m[3]?): *υπαρχουσι* c m[1] m[2], *οντες* P[2] | 8. *αρτων* V c m[1] m[2]: *αρτου* P[2] m[3], *εις* (statt *ενδεεις*) *αρτον* v | *δυνανται*: nur V + *ουν.* | *μοι χρησ.* V (*εμοι*) B m[3]: *με δουλευσαι* P[2] | *εν τ. πριβ.* VP[2]: *εν τω βαλανειω* m[1] m[2] m[3] v, *εις το βαλανειον* c | *μητε υπερ — φοβον* V, wesentlich ebenso c m[1]: nur *μηδε μισθους πολλους προτειναντες* v m[2], nur *ανευ μισθου* P[2], ganz verwirrt m[3] | 10. *ειτα*: nur c m[1] *και ταυτα λογισαμενη* | 11. *προς αυτην* V (B m[3], aber > *φησιν*): > P[2] | *γης* V c v (m[1] m[2] hinter *τυγχ.*): > P[2] | *τυγχανομεν* VP[2]: *τυγχανω* B L | 12. *ο δε — ποιας* V (c m[1] m[2] wesentlich sq): > P[2] m[3] v | 15. *ναυαγ. τ. συμφ.* P[2] c m[1] m[3] (*ναυαγιος*): *εκ ναυαγιου διασωθεις* V, *ναυαγιω περιπεσων συμφορα* m[2], > v | *παλιν* V m[1]: > P[2] c m[2] m[3] v | 16. *και παρεχω — σου* V, wesentlich ebenso B m[3]: > P[2]

μένην τροφὴν καὶ πᾶσαν τὴν χρείαν τοῦ σώματός σου. ὁ δὲ εἶπεν· ἐγὼ ποιῶ τοῦτο. καὶ ἐμβλέψασα εἰς ἐμὲ εἶπεν· σὺ πόθεν εἶ; ὁ δὲ Ἰωάννης πρὸς αὐτήν· ἡμέτερος ἀδελφὸς τυγχάνει. καὶ εἶπεν ἡ Ρωμάνα· καὶ αὐτοῦ χρήζω εἰς τὸ ἔργον τῆς περιχυτικῆς. εἰσήγαγεν οὖν ἡμᾶς ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ τὸν μὲν Ἰωάννην ἐποίησεν καυστήν, ἐμὲ δὲ περιχύτην. ἐπεχορηγοῦντο δὲ ἡμῖν παρ' αὐτῆς τρεῖς λίτραι ἄρτου καὶ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἀργύρια εἰς τὴν λοιπὴν χρείαν.

Τῇ οὖν τετάρτῃ ἡμέρᾳ τῆς εἰσόδου ἡμῶν ἀφυήσας ὁ Ἰωάννης περὶ τὸ ἔργον τῆς καμίνου, εἰσελθοῦσα ἡ Ῥωμάνα καὶ ἐπιλαβομένη αὐτοῦ διασπαράξασα αὐτὸν ἔτυπτε κακῶς, ἅμα καὶ ἐπιλέγουσα αὐτῷ· φυγοπολῖτα, ἐξορίσιμε, ἀχρήσιμε τοῦ ζῆν, οὐκ ἐῶ σε. διὰ τί τὸ ἔργον σου μὴ δυνάμενος ἐνεργῆσαι, σὺ

2. *και* vor *εμβλ.* VP^2 v m^2 m^3: *δε και* nach *εμβλ.* c m^1 | 4. *και ειπεν η Ρ.* VP^2 (dieser nur hier *Ρωμαννα*, sonst *—ανα* wie die andern) c m^1: *η δε λεγει* v, *η δε* m^2, *και ειπεν αυτη* m^3 | 5. *ουν* P^2 c m^1 m^3 v: *δε* m^2, *και* vor *εισηγ.* V | *εν τ. βαλ.* V c m^1 m^3 v: *εις τ. βαλανειον* P^2 m^2 | 6. *εποι. καυστ.* V: *εταξεν εγκαυστην* P^2 m^2 v, *ετ. καμινοκαυστην* m^3, *εταξε καιειν την καμινον* c m^1 | *περιχυτην* VP^2 m^2: *εποιησε* × c m^1, *του θερμου* + v | 7. *παρ' αυτης* VB v: > P^2 | *αρτου* VP^2 v: *καθ' ημεραν* + c m^1 L, *εις διατροφην ημων* + m^3 | *και εκ. τ. αργυρια* VP^2 c m^1 v (*αργ.* vor *εκατον*): *και οβολοι τεσσαρες* m^3, *et per annum quod corpori necessarium esset* L, statt aller Angaben *τα προς την χρειαν του σωματος* m^2 | 9. *αφυησας* V c m^1: *αφηνιασας* m^2, so wie es scheint auch v, der hier beschädigt, *ημελησεν* P^2, *εασαντος* (*του Ιωαννου*) m^3 | 10. *περι — καμινου* VP^2: + *και αποτυχων ειστηκει πλησιον της καμινου* c m^1 (*και* × v) *περι την χρειαν τ. καμ.* (+ *αποτυχων* v) m^3 v, *τα περι της χρειας της κ. απετυχεν* m^2 | *εισελθουσα* V m^3: + *ουν* c, + *τοινυν* m^1, *και εισελθ.* P^2, *ελθουσα* v, *ελθ. δε* m^2 | *και επιλ.* V v m^2: *και λαβομενη* c m^1 m^3, *επελαβετο* P^2 | 11. *αυτου* V c: *αυτου και* m^3 v, *αυτου των τριχων και* m^1, *του Ιωαννου και* m^2, nur *και* P^2 | *διασπαραξασα αυτον* P^2 c m^2 v, *σπαραξασα αυτον* m^3, *εις γην τουτον ερριψεν διεσπαρασεν* m^1, *διεσπαραξεν και* V | *ετυπτε κακως* P^2 v: *ετ. αυτον κακως* V, *ετυπτεν* m^2, *επι της γης αμα δε και τυπτουσα αυτον κακως* m^3, *ειτα ηρξατο τυπτειν αυτον επι της γης κειμενον* m^1, ähnlich c | *αμα* (+ *δε* V) *και επιλ.* VP^2 c: nur *επιλεγουσα* v, *λεγουσα* m^2, *τοιαυτα επιλ.* m^1, *επελεγεν* m^3 | 12. *αυτω* P^2 (geschrieben *αὐτό*) c m^1 v: + *ταυτα* m^3, *ουτως* V, > m^2 | *εξορισιμε* (oder *—ρησιμε* oder *—ρισημε* oder *—ρησημε*) VP^2 c m^1: *εξοριστε* v, *εξορησιμαιε* m^2 m^3 | *αχρ. του ζ.* P^2 m^3: × *και* V, *αχρησιμε* c m^1, > m^2 v | 13. *ουκ εω — προσηλθες* V (nur fälschlich *προηλ.*): *ο επιστευθης εργον μη δυναμενος χρησιμευσαι δια τι προθυμως προσηλθες το εργον* P^2, ähnlich aber sehr mannigfaltig die andern, darunter *ου προσηλθες* m^2 v

δὲ προθύμως προσῆλθες; τὰς ἐπιθεσίας σου ἐγὼ καταλύσω. πρὸς Ῥωμάναν εἰσῆλθες δουλεῦσαι; ἀκουσθεῖσαν ἀληθῶς καὶ ἐπὶ ῥώμης. δοῦλός μου εἶ καὶ οὐ δύνασαι ἀποδρᾶσαι. κἂν γὰρ φύγῃς ἔνθεν, ἐγὼ ἀναζητήσω σε· κακῶς σε ἀπολέσω· ἐπὶ τὸ φαγεῖν καὶ πιεῖν εὐφραίνῃ, καὶ ἐπὶ τὸ ἔργον σιαίνῃ. ναί, κακότροπε, ἄλλαξόν σου τὴν γνώμην [καὶ μὴ χεῖρον πρόβαινε]· πρὸς Ῥωμάναν ὑπηρετεῖς. ἐξελθούσης δὲ αὐτῆς καὶ ἀπελθούσης ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς, ἀκούσας ἐγὼ πάντα τὰ λαληθέντα παρ' αὐτῆς πρὸς Ἰωάννην, καὶ ὅτι πληγὰς πολλὰς ἐπήνεγκεν αὐτῷ μήπω πολλὰς ἡμέρας ἐχόντων ἡμῶν παρ' αὐτῇ, εἰς λύπην καὶ ἀδημονίαν ἦλθον, οὐ μέντοι εἶπον τῷ Ἰωάννῃ. γνοὺς δὲ αὐτὸς τῷ πνεύματι εἶπεν· τέκνον Πρόχορε, διὰ τὸ διστάσαι τὸν ἐμὸν λογισμὸν γινώσκεις ὁποίῳ ναυαγίῳ περιεπέσαμεν, οὐ μόνον δὲ ἡμεῖς ἀλλὰ καὶ ἄλλοι ἀναίτιοι τῆς καταδίκης, ἧς εἶχον ἐγώ, περιέπεσαν. καὶ ἐποίησα τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐν τῇ θαλάσσῃ περιφερόμενος ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων, ἕως ὁ θεὸς ᾧ ἥμαρτον ἠθέλησέν με ἐξελθεῖν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς

2. *εισηλθες* V c m^1 m^3: *ηλθες* P^2 m^2 v | *δουλευσαι* V P^2 c m^1: *δουλευειν* m^2 m^3 v | *ακουσθ. αλ. και* P^2 B m^3: > V | 3. *επι ρωμης* VP^2 (*—μην*): *επι της ρωμης* c m^1 (Amphil. liess *Ρωμης* drucken), *επι των ρωμαιων* m^2 m^3 v | *καν γαρ* V: *και γαρ εαν* c m^1, *και γ. η* P^2, *καν — απολεσω* > m^2 v | 4. *ενθεν* P^2 c m^1: *εντευθεν* V | *αναζητησω σε κακ.* V: *αναζητησασα σε κακ.* P^2, *—σασα κακ. σε* c m^1 | *απολεσω* V c m^1: *αναλωσω* P^2 | 5. *επι τ. φαγειν — σιαινη* VP^2 (c m^1 *τω εργω*, m^2 v *εις το φαγ. . . εις το εργαζεσθαι*): > m^3 | 6. *ναι* V: > P^2 B m^3 | *κακοτ.* hier VP^2 m^3: hinter *γνωμην* B | *και — προβ.* (geschrieben *προβεναι*) nur V, welcher *προς Ρ. υπ.* > | 7. *εξελθ.* VP^2 c m^1 m^3: *απελθουσης* m^2 v | *και απ. — αυτης* V c m^1 (*εαυτης οικω*): > P^2, nur *εν τω ιδιω οικω* v, nur *εν τ. οικω* m^2 | 8. *ακουσας* (*—σασα* V) *— ηλθον* V, wesentlich so auch B (*ηλθεν ο εμος λογισμος*): *και εμου ελθοντος προς Ιωαννην μετα πολλης αδημονιας και θλεψεως δια τας πληγας ας υπηνεγκεν αυτον* (sic) *μητω πολλας ημ. εχοντων ημων* P^2 | 12. *αυτος* VP^2 c m^1 m^2: *ο Ιωαννης* m^3, > v | *ειπεν* V: *προς με* + P^2B v | *δια — γινωσκεις* VP^2 c m^3 v: *παντως γιν. οτι δια κτλ.* m^1 m^2 | 13. *οποιω* VP^2: *ποιω* m^3, *οιω* c v, *οιω χαλεπωτατω* m^1 m^2 | 14. *ου μονον — και συ* p. 19, 1: > v | *αλλοι* VP^2 c m^1 m^3: *οι* m^2 | 15. *ης ειχον εγω* V (geschrieben *εις ηχον*) c m^1 (*εγω ειχ.*): *ημων* P^2, > m^2 m^3 | *περιεπεσαν* schreibe ich nach V (*περιεπεσα*): > P^2B^3 m^3; vielleicht besser *ης εχων εγω περιεπεσα* | *εποιησα* VB m^3: *ποιησαντες* P^2 | *τεσσ. ημερας* VP^2L: + *και τεσσ. νυκτας* m^3, *τοσαυτας ημερας* m^2, *τεσσ. νυχθημερα* c m^1 | 16. *περιφ. — κυματων* VP^2 m^3 L: > B | 17. *εως — γης* > P^2 | *εως* V: + *ου* B m^3 | *ω ημαρτον* V m^3 L: > B | *με* hier V: nach *εξελθ.* c m^2, > m^1 m^3

γῆς· καὶ σὺ λυπῆσαι καὶ ἀδημονεῖς ἐπὶ ῥαπίσματι γυναίου ἑνὸς καὶ ἀπειλαῖς ψυχραῖς. ἄπελθε εἰς τὸ πιστευθέν σοι ἔργον καὶ ποίει αὐτὸ μετὰ πάσης ἐπιμελείας. ὁ γὰρ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός, ὁ ποιητὴς τῶν ἁπάντων ἐρραπίσθη, ἐνεπτύσθη, ἐφραγγελώθη, ὁ ποιητὴς ὑπὸ τῶν ποιημάτων, ἡμῖν γενόμενος ὑπογραμμός· καὶ ἡμᾶς ἐν προθυμίᾳ ἄγων προεῖπεν ἡμῖν ταῦτα πάντα. ἐν τῇ οὖν ὑπομονῇ ἡμῶν κτησώμεθα τὰς ψυχὰς ἡμῶν. καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἐπορεύθην εἰς ὃ ἔταξέν με ἡ Ῥωμάνα ἔργον. τῇ οὖν ἕωθεν ἐλθοῦσα πάλιν αὐτὴ πρὸς Ἰωάννην ἤρξατο λέγειν αὐτῷ· εἰπέ, εἴ τι χρῄζεις ἐν ἑτέρᾳ σωματικῇ μεταλήψει, καὶ παρέχω σοι· μόνον χρησίμως πρόσεχε ὃ ἐπιστεύθης ἔργον. ὁ δὲ Ἰωάννης πρὸς αὐτήν· καὶ ἡ χρεία τοῦ σώματος ἀρκεῖ ἡμῖν καὶ τὸ ἔργον προσέχω. ἡ δὲ πρὸς αὐτόν· διὰ τί οὖν μέμφονταί σε πάντες ὡς ἀχρησίμου ὄντος σου πρὸς τὴν ἐργα-

1. *γης* V m^3: > B | *λυπησαι* V (Winer Gr. § 13, 2; Lobeck ad Phryn. 360): *λυπει σε* P^2, *λυπη* c v, *λυπης* Amphil. ohne Variante | *κ. αδημ.* P^2B m^3: > V | *ραπισματι* P^2: *ραπισματος* V, *πειρασματι* c m^1, *πειρασμω* m^2 m^3 v, *in paucis convitiis . . . vanis tentationibus* L | *γυναιου ενος* P^2 (+ *μηδαμινου*) c m^1 m^3: *γυναικαριου ενος* m^2, *γυναικος* V, *unius mulieris* L, *τοιουτω* v | 2. *κ. απειλ. ψ.* VB m^3 (L s. vorher): > P^2 | *απελθε — επιμελειας* > v | *πιστευθεν* V m^2 m^3: *εμπιστευθεν* P^2 c m^1 | *και ποιει* P^2B m^3: *ποιων* V | 4. *ο* vor *Χρ.* V: > P^2B m^3 | *ο* vor *ποιητης* VP^2 c v: *και* m^3, > m^1 m^2 | *ερραπ. — ποιηματων* > P^2 | *ερραπισθη*: *εραπισθη* V | 5. *εφραγγ.* V L: *εσταυρωθη* + B, über m^3 scheint Amphil. durch Druckfehler dasselbe zu sagen | *γενομ. υπογ.* VP^2 c m^1 (*γινομ.*) m^3: *υπολιμπανων υπογραμμον* m^2 v | 6. *εν πρ.* V: *εις προθυμιαν* P^2B (m^1 + *και μιμησιν αυτου*) m^3 | *αγων* VP^2: *αναγων* c m^1 (dieser vor *εις*), *διεγειρων* m^2 v | *προειπεν* VP^2: *γαρ* + m^2 m^3, *ειπε(ν) γαρ* c m^1, den Satz > v | *ημιν* hier VB m^3: hinter *παντα* P^2 | *ταυτα παντα* P^2 m^2 m^3 L: > c m^1, nur *παντα* V | 7. *εν* V m^2 m^3 c v: *λεγων* × P^2L, *οτι* × m^1 | *ημων* (*υμων* geschrieben) *κτησωμεθα τ. ψ. ημων* V v (> das erste *ημων*): *υμων κτησασθε τ. ψ. υμων* P^2 c m^1 m^2 m^3 L | 8. *και* > m^1 m^3, dieser aber *ουν* nach *ταυτα* | 9. *παλιν αυτη* V L: *η Ρωμανα* P^2B, > m^3 | *πρ. Ιω.* VP^2 m^3: > B, dafür *τω Ιωαννη* statt *αυτω* | 10. *ειπε* VP^2: > B m^3 | *εν ετ. σ. μεταληψει* V: *ετερας σωματικης μεταληψεως* P^2B m^3 (dieser *τινος* nach *ετερας*) | 11. *και παρ. σοι* VP^2: *ειπε* × c m^1, > m^2 v | *προσεχε* V c m^2 m^3 v: *προσχες* m^1, *προσελθε* P^2 | *ο επ. εργον* VP^2 (*εργω*) m^3: *το εργον* (*τω εργω* c m^1 m^2) *σου* vor *προσεχε* B | 13. *το εργον* VP^2 m^3 (+ *προσεχομεν*) cf. Clem. I ad Cor. c. 2, 1 (?): *τω εργω* c m^1 v (m^2 + *μου*) | 14. *μεμφονται* B m^3: *μεμφοντες* V, *μεμοντε* P^2 | *σε* P^2B m^3: *σου* V | *αχρησιμου*: *αχριστου* P^2 | *πρ. την εργ.* V: *περι την χρειαν* P^2 m^2 v, *περι το εργον* c m^1

σίαν. ὁ δὲ πρὸς αὐτήν· νεωστὶ ἄρχομαι τοῦ ἔργου τούτου καὶ διὰ τοῦτο ἀστοχῶ, ἀλλὰ χρόνου προβαίνοντος πεισθῆναι ἔχεις, ὅτι τεχνίτης εἰμί· ὅλαι γὰρ αἱ τέχναι χαλεπαίνουσιν πρὸς τοὺς νέους. καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἰωάννου πρὸς αὐτὴν ἀπῆλθεν ἡ Ῥωμάνα εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς.

Καὶ ἰδοὺ ὁ διάβολος, ὁ ἀπ' ἀρχῆς μισόκαλος, σχηματισάμενος τὸ πρόσωπον τῆς Ῥωμάνας ἔστη κατὰ πρόσωπον Ἰωάννου καὶ λέγει αὐτῷ· πάλιν τιμωρεῖς με, δραπέτα· ἠφάνισας τὸ ἔργον· οὐ δύναμαί σου ἔτι ἀνασχέσθαι. καῦσον τοίνυν ἐκ περισσοῦ τὴν κάμινον, ὅπως σε βάλλω ἐν αὐτῇ, καὶ μηκέτι θεωρήσῃς τὸ φῶς τοῦτο· οὐ γὰρ εἶ ἄξιος. ὅμως ἐπειδὴ οὐκέτι σοι θέλω προσέχειν, ἔξελθε ἐκ τῆς πόλεως ταύτης λαβών σου τὸν συνεπιθέτην, καὶ πορεύεσθε εἰς τὴν χώραν ὑμῶν, ἀφ' ἧς ἐδιώχθης διὰ τὰς κακάς σου πράξεις. καὶ λαβόμενος ὁ σατανᾶς τὸ σκεῦος τῆς καμίνου ἀπειλῶν ἔλεγεν τῷ Ἰωάννῃ· ἀποκτενῶ σε κακότροπε· ἔξελθε ἔνθεν· οὐ θέλω σε ὑπηρετεῖν με· φεῦγε, ἐπεὶ κακῶς σε ἀπολέσω. ὁ δὲ Ἰωάννης γνοὺς τῷ πνεύ-

1. *νεωστι αρχ.* (*ηρξαμην* c m^1) VP^2 c m^1 m^2 m^3: *νεος ειμι* v | *τουτου* VP^2: > B | 3. *ολαι* V m^1 m^3: *πασαι* c m^2 v, *ολαι — νεους* > P^2 | *χαλεπ.* V m^3: *δυσχεραινουσι* B | *νεους*: *αρχαριους* m^2 (?) | 4. *και* vor *ταυτα* VP^2 m^3: > c m^1, *απελθουσης δε της Ρωμανας εν τω οικω αυτης ο μισοκαλος* m^2 v s. l. 6 | *ειποντος τ. Ι.* V m^2 m^3: *ειπ. αυτου* c, *ειπων Ιωαννης* P^2 | *πρ. αυτην* V: *πρ. Ρωμαναν* c m^1 m^3, > P^2 | 5. *η Ῥ.* P^2: *εκεινη* c m^1 (m^3?), > V | *τ. οικιαν αυτης* VP^2: *τον εαυτης οικον* c m^1, über m^2 v s. vorher | 6. *και ιδου ο* V: *ο δε* P^2 c m^1 m^3, *ο* m^2 v | *διαβ. — μισοκαλος* VP^2: *απ' αρχης μισ. διαβ.* c m^1, nur *μισ. διαβ.* m^2 v | *σχημ. το προσ.* VP^2 m^3: *οφθεις εν σχηματι* B (*οφθεις* hinter *Ρωμ.* und + *τω Ιωαννη* v, letzteres auch m^2) | 7. *της*: > nur V | 8. *τιμωρεις με* VP^2 m^2 m^3 v: *τιμωρησομαι σε* c m^1 | *ηφαν.*: + *γαρ* c m^1 | 9. *εργον*: *σου* + v | *ετι* V m^2 m^3: *ουκετι* P^2 c v | *ανασχεσθαι* V: *ανεχεσθαι* P^2B | *τοινυν* V: > P^2 c m^1 m^3, *καλως* m^2 v | 10. *βαλλω* VP^2 m^1 m^2 v: *βαλω* c m^3 | *εν αυτη* V: *εσω* P^2 m^3, *εκει* B | *και* (*ινα* P^2 m^3) *μηκ. θεωρησῃς* (*θεωρησεις* m^3, *θεωρεις* P^2) . . . *αξιος* (+ *του ζην* m^3) VP^2 m^3: > B | 11. *ομως επειδη* VB: nur *επειδη* P^2, nur *ομως* m^3 | 12. *σοι* hier VP^2 (*συ*) c v: hinter *θελω* m^1, > m^1 m^3 | *προσεχειν*: *προσχειν* (sic) nur V | *εξελθε* V m^2 v: *επιθετα* × P^2, *επιθ.* + c m^1 m^3 | *εκ τ. πολ. τ.* V: > P^2B m^3 | 13. *τον*: *και* × c m^1 | *πορευεσθε* V: *πορευου* P^2B m^3 | *υμων* V: *σου* P^2, > B m^3 | *αφ'* VP^2 c m^1 m^2: *παρ'* m^3 v | 14. *σατ.* VP^2 m^3: *δαιμων* B | 15. *απειλων* V: *μετα* × P^2B m^3, nur passend wenn man wie v > *αποκτ. σ. κακ.* | *αποκτενω*: nur P^2 *αποκτεινω* | 16. *κακοτροπε* VP^2 c m^1: *κακοτεχνε* m^3, *κακοχωρε* m^2, > v | *ενθεν* P^2 c: *εκειθεν* m^2 v, *εντευθεν* m^1, *ουν εντευθεν* V | *με* VP^2 m^3: *μοι* B | 17. *επει* VP^2 c m^1 m^2: *μη* m^3 v | *απολεσω* V c v: *ολεσω* P^2 m^1 m^2, *αναλωσω* m^3

ματι, ὅτι ὁ δαίμων ἐστὶν ὁ προσπαραμένων τῷ βαλανείῳ, ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐδίωξεν αὐτὸν παραχρῆμα. τῇ δὲ ἕωθεν ἦλθεν ἡ Ῥωμάνα καὶ λέγει αὐτῷ· πάλιν πολλὰ λέγουσιν περὶ σοῦ, ὅτι τὸ ἔργον σου οὐ προσέχεις, ἀλλὰ θελήματι κακῷ τοῦτο ποιεῖς, ὅπως σε ἀπολύσω. καὶ οὐ δύνασαι οὐκέτι ἐξελθεῖν ἀπ᾽ ἐμοῦ· ἐὰν γὰρ θελήσῃς ἐξελθεῖν, ἓν τῶν μελῶν σου χρήσιμον οὐκ ἐῶ. καὶ ἐν πᾶσιν τούτοις οὐκ ἀντεῖπεν ὁ Ἰωάννης. καταλαβομένη δὲ τὴν ὑπομονὴν αὐτοῦ καὶ τὸ πρᾶον καὶ ἡσύχιον αὐτοῦ, ἐνόμιζεν τοῦτον ἰδιώτην εἶναι, ἐπήγαγεν δὲ αὐτῷ καὶ λόγους δοκιμαστικοὺς μετὰ ἀπειλῶν σκληρῶν, λέγουσα αὐτῷ οὕτως· οὐκ εἶ μου δοῦλος, κακότροπε; τί λέγεις; οὐχ ὁμολογεῖς τὴν σὴν τύχην; εἰπέ, ἀποκρίθητί μοι. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· ναί, δοῦλοι ὑπάρχομεν, ἐγώ τε ὁ ἐκκαυστὴς καὶ Πρόχορος ὁ περιχύτης.

Αὕτη οὖν ἡ Ῥωμάνα φίλον ἔχουσα δικολόγον ἐδίδαξεν αὐτόν· ὅτι δύο καταλειφθέντες μοι δοῦλοι ὑπὸ τῶν ἐμῶν γο-

1. *ο* vor *δαιμ.* V m^1 m^2 m^3 v: > P^2 c | *βαλ.* VP^2 c m^1 L: *βωμω της αρτεμιδος* m^2 m^3 v | 2. *του πατρος — πνευμ.* VP^2 c m^1 m^3: *του κυριου Ιησου Χριστου* m^2 v L | 3. *παραχ.* hier VB m^3: vor *εδιωξεν* P^2 | *δε εωθεν* VP^2 m^3 (*εωσεν*?): *ουν επαυριον* B | *ηλθεν* VP^2: *ελθουσα* B m^3 (+ *παλιν*) | 4. *αυτω* V: *τω Ιωαννη* P^{2}B m^3 L | 5. *το εργον σου* V m^3: *τω εργω* c m^1, *του εργου σου* m^2 v (s. p. 19, 13) | *ου προσεχεις* VP^2 (*—ης*) c m^1 m^3: *αμελεις* m^2 v | *αλλα* VP^2 c m^1 m^3: *και* m^2 v | *τουτο* VP^2: *ταυτα* B m^3 | 6. *απολυσω*: + *εντευθεν* m^3 | *και ου δ.* P^2 m^3 c: *ου δ. ουν* V, *αλλ᾽ ου δ.* m^2 v m^1 (*ουκετι δυνηση*) | *ουκετι* vor *εξ.* V c: hinter *εμου* P^2, vor *δυν.* m^1, > m^2 m^3 v | 7. *γαρ* V c m^1 m^2: *και* + v, *δε* m^3, *δε και* P^2 | *εξελθειν* P^2 c m^1 m^2 m^3: *τουτο ποιησαι* V, > v | *εν* c m^1 m^2 m^3: *ενα* (sic) VP^2 v | 8. *και* VP^2 m^2 m^3 v: (*εν πασι*) *δε* c m^1 | 9. d. erste *αυτου* V v m^1 (vor *την υ.*): *Ιωαννου* P^2, *του Ιω.* m^2 | *και το* V c: *το τε* P^2 v, *το πραον τε* m^1 m^2 | *τ. ησυχιον* VP^2: *τ. ησυχον* B, *την ησυχιαν* m^3 | *ενομιζεν* VP^2 c: *ενομισεν* m^1 m^2 v, *και νομιζουσα* m^3 | 10. *τουτον* VP^2: *αυτον* B m^3 | *επηγαγεν* VP^2 c m^3 v: *επηγεν* m^1 m^2 | *αυτω* B m^3: *αυτον* VP^2 | 11. *σκληρων* VB: *σκληρους* m^3, > P^2 | *αυτω ουτως* V m^3: > P^{2}B | 12. *μου*: *μοι* V | *τι λεγ.* P^2 m^1 m^2 m^3 L: > V v | *ουχ — ειπε* P^2 m^3 L (> *ειπε*): nur *ειπε* c m^1 m^2, alles > V v | 13. *μοι*: nur V + *προς ταυτα* | *ειπεν* (oder *—πε*) P^{2}B (m^2 + *αυτη*) m^3: *λεγει* V | 14. *εγω τε* V (+ *και* vor *ο ε.*) m^3 v: *και εγω* P^2 c, > m^1 m^2 | *ο εκκ.* V m^1 m^3: *ο εγκ.* P^2 c m^2, > v | *ο περιχ.*: > v | 15. *Ρωμ.* VP^2 m^3 v: *κακη* × c m^1 m^2 | *δικολ.*: *δικαιολ.* V, aber nachher wie die andern; *τινι δικολογω και* (sic) P^2 | 16. *οτι* VP^2: *λεγουσα* × B m^3 | *δυο*: > m^2 | *κατ. μοι δ. κτλ.* VP^2: *δ. κατ. μοι κτλ.* c m^1 (m^2 m^3?), *δ. υπο τ. εμων γον. κατ. μοι* v

νέων ἀπέδρασαν ἐπὶ πολλὰ ἔτη, τὰς δὲ ὠνὰς αὐτῶν ἀπώλεσα, νῦν δὲ παρεγένοντο πρός με καὶ ὁμολογοῦσιν δοῦλοι μου ὑπάρχειν. δύναμαι οὖν ἑτέρας ὠνὰς ποιήσασθαι; ὁ δὲ δικολόγος πρὸς αὐτὴν ἔφη· ἐὰν τὴν ὁμολογίαν ποιοῦνται, ὡς ὅτι δοῦλοί σου ἐτύγχανον ἐκ προγόνων, καὶ νῦν πάλιν ὁμολογοῦσιν δοῦλοί σου εἶναι, δύνασαι αὐτοὺς παρόντων μαρτύρων ἀξιοπίστων τριῶν πιστώσασα τὰς ὠνὰς αὐτῶν ποιήσασθαι ἐπ᾿ ἀσφαλείᾳ. ὁ δὲ Ἰωάννης γνοὺς τῷ πνεύματι εἶπεν πρός με· τέκνον Πρόχορε, γίνωσκε ὅτι τὸ γύναιον τοῦτο ὁμολογίαν ἡμῶν ἀπαιτεῖ ἔγγραφον, ὡς ὅτι δοῦλοι αὐτῆς ὑπάρχομεν, παραστήσασα καὶ μάρτυρας τρεῖς ἀξιοπίστους. μὴ οὖν σχῇς λύπην περὶ τούτου ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ἀλλὰ μᾶλλον χαῖρε καὶ ἀγαλλία, καὶ ποιήσωμεν οὕτως. διὰ γὰρ τούτων ὁ θεὸς τάχιστα ἔχει δεῖξαι τῇ γυναικί, τίνες ἐσμέν. ἰδοὺ γὰρ ἀνήγγειλεν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τῷ δικολόγῳ κατὰ τὸν ἴδιον αὐτῆς νοῦν, καὶ πρὸς τὴν διδαχὴν

1. *δε*: *ουν* P^2, dieser stets *ονας* | 2. *δε* VP^2 c m^3: *ουν* m^1 m^2 v | *μου* VP^2 m^3: > B | 3. *ουν* VP^2 v: > c m^1 m^2 m^3 | *ποιησασθαι* VP^2 m^2: *ποιησαι* c m^3, *τουτων ποιησαι* m^1, (*τας ωνας*) *αυτων ποιησαι* v | *δικολ.*: > P^2 | 4. *εφη* VP^2: *λεγει* vor *προς* c m^1, > m^2 m^3 v | *την ομ. ποιουνται* VP^2 m^3 v (*τας ομ. π.* c): *την ο. ποιωνται* m^2, *ομολογωσιν* m^1 | *ως* V: > P^2B m^3 | *οτι —ειναι* VP^2 m^3 (aber Amph. nicht ganz deutlich): *οτι και εκ προγονων και νυν* (*παλιν* + m^1) *δουλοι σου εισι* B | 6. *αυτους* V: *αυτων* P^2 m^3, > B | *παροντων* V (geschr. *παρων των*) L (*illis praesentibus*): *στικοντων* P^2, *ισταμενων* m^3, > B | *μαρτ. — πιστωσασα* V: *μαρτυρας τρεις αξιοπιστους προσαξασα* P^2, *επι τριων μαρτ. αξ.* B, *και μαρτ. εχουσα τρεις αξ.* m^3 | 7. *τας — επ᾿* VP^2 m^3 (*ποιησαι επι*): *ποιησασθαι τ. ω.* (*αυτων* + c m^1) B | *ασφαλεια* P^2: *—λειας* m^3, *—λειαν* V, > B | 8. *ο δε Ι. γνους* V B: *γνους δε ο Ι.* P^2 | 9. *ημων απ. εγγραφον* V v (*εγγραφως*): *εγγραφον απ. ημιν* P^2, *ημας απ. εγγραφως* c m^1 m^2, (*μηχαναται ομολογιαν*) *ημων λαβειν εγγραφως* m^3 | 10. *ως* VP^2 c m^1 m^3 v: > m^2 | *υπαρχ.*: nur V *υπηρχομεν* | *παραστ. — αξιοπιστους* V m^3 (*αξιολογους*) cf L: > P^2B | 11. *μη — εσμεν* l. 14. V, wesentlich so P^2 m^3: B hat l. 14 — p. 23,3 *ιδου — τυγχανομεν* vorangestellt, welchen Satz P^2 >, sehr abgekürzt auch L | *σχης* P^2 m^3 B: *εχης* V | *περι τουτου* hier V: hinter *σου* m^2 (m^3?) v P^2 (*π. τουτο*), ebenda *επι τουτο* c m^1 (*τουτω*) | 12. *μαλλον χαιρε* V (nur dieser + *κ. αγαλλια*) m^3 B L: > P^2 | *και ποι. ουτ.* V m^3: *ποιησομεν ουτος* P^2, > B | 13. *δια — δειξαι* VP^2: *δια γ. τουτου ο σωτηρ ε. δ.* m^3, *δια γ. τουτων ταχιστα δειξει ο Ιησους προ παντων* B (mit Variationen in der Stellung) | 14. *τ. γυναικι* V: *ταυτη* + m^3, *αυτη* P^2, *τω γυναιω τουτω* B | *τινες* V m^3 B: *τι* P^2 | *ανηγγ.* V m^3: *απηγγ.* B, über P^2 u. die Stellung s. zu l. 11 | *τ. ωρα τ.* V m^3 (hinter *δικολ. τινι*): > B | 15. *τω δικ.* V: *δικ. τινι* c m^1 m^3, *δικ.* m^2 v | *αυτης* V: > m^3 B

αὐτοῦ ἐπέτρεψεν αὐτῇ ποιῆσαι οὕτως. αὕτη οὖν τοὺς μάρτυρας ζητεῖ καὶ ἐλθεῖν ἔχει καὶ λαβεῖν ἡμᾶς, ὅπως ἐγγράφως ὁμολογήσωμεν, ὅτι δοῦλοι αὐτῆς τυγχάνομεν. καὶ ποιήσωμεν τοῦτο, τέκνον Πρόχορε, εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ. καὶ ταῦτα λαλοῦντος τοῦ Ἰωάννου πρός με ἔρχεται ἡ Ῥωμάνα καὶ λαβομένη τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἤρξατο τύπτειν αὐτὸν καὶ λέγειν· δοῦλε κακότροπε, διὰ τί, ὅτε εἰσέρχεταί σου ἡ κυρία, οὐ προσυπαντᾷς καὶ προσκυνεῖς αὐτήν. ἐλεύθερος δοκεῖς εἶναι δραπέτα; δοῦλος εἶ τῆς Ῥωμάνας. καὶ πάλιν ἔτυπτεν αὐτὸν ὡς ἐκφοβοῦσα καὶ ἔλεγεν αὐτῷ· οὐκ ἀποκρίνῃ; οὐκ εἶ μου δοῦλος; καὶ ὁ ἀπόστολος ἀποκριθεὶς εἶπεν· ναί, καὶ ἄλλοτε εἰπόν σοι, ὅτι δοῦλοι τυγχάνομεν ἐγὼ ὁ ἐκκαυστὴς καὶ Πρόχορος ὁ περιχύτης. ἡ δὲ πρὸς αὐτόν· τίνος δοῦλοι, κακότροπε; ὁ δὲ Ἰωάννης πρὸς αὐτήν· τίνος θέλεις εἴπωμεν ὅτι δοῦλοι τυγχάνομεν; ἡ δὲ πρὸς αὐτόν· ὅτι ἡμέτεροι δοῦλοι ὑπάρχετε. καὶ ὁ Ἰωάννης πρὸς αὐτήν· καὶ ἐγγράφως καὶ ἀγράφως ὁμολογοῦμεν, ὅτι δοῦλοι ὑπάρχομεν. ἡ δὲ πάλιν ἔλεγε διισχυριζομένη· ἐγγράφως θέλω

1. αυτου V: αυτης m^3 B | επετρ. c m^2 m^3 v: επεστρ. V m^1 | αυτη π. ουτως V: > m^3 B, aber m^3 + ο διχολογος, m^1 × εκεινος vor επετρ. | αυτη — ζητει V m^3 (> τους) c (επιζητει, so vor τους m^1 m^2): αυτην τους μ. επιζητειν v | 2. και ελθ. — ημας V m^3 (εχει ελθ.): > B | εγγρ. V m^3: εμπροσθεν αυτων B | 3. οτι — τυγχ. V m^3 (εσμεν): δουλοι αυτης υπαρχειν B | και ποι. — θεω V m^3: > B, auch P^2 tritt erst mit και ταυτα l. 4 wieder ein | 4. και vor ταυτα VP^2 m^3: > B | 5. ερχεται VP^2 m^2: εισερχ. c m^3 v, εισελθουσα m^1 | λαβ. P^2 m^3 B: επιλαβ. V | 6. αυτου V c m^1: Ιωαννου P^2 m^2 m^3 v | κακοτρ. VP^2 m^3: κακε δραπετα B | 7. σου hier P^2 m^3: nach κυρια V, εισερχομενης (διερχ. v) της κυριας σου B | προσυπαντας m^3: προσυπαντων (ohne και) m^1, προυπαντας V, απαντας P^2 c m^2 v | 8. αυτην V m^1 m^2 m^3: αυτη P^2 c v | δραπετα VP^2 m^3: > B, dafür in l. 10 | δουλος ει της P. V: δεδουλωσαι τη P. P^2 m^3 B | 9. ετυπτεν V: ερραπισεν B, ερραπιζεν P^2 m^3 | ως V m^3 B: > P^2 | 10. ελεγεν αυτω V m^3 B (> αυτω): λεγουσα αυτω P^2 | ουκ αποκρ.: > B | και — ειπεν V: και Ιωαννης ειπεν αυτη m^3, ο δε προς αυτην P^2, ο δε Ιω. ειπεν B | 11. ναι P^2 cf L (ecce iam): > VB m^3 | σοι V (vor ειπον m^2 m^3): > P^2 c m^1 v | 12. εγω V c m^1: και × P^2 v m^2 (καγω), τε και + m^3 | ο εκκ. V: ο εγκ. P^2 c m^2 (> ο), ο καμινοκαυστης m^1 (m^3?), > v (nur εγω και ο συν εμοι Προχορος) | η — αυτον V m^3: ἡ δε ραπιζουσα ελεγεν P^2, η δε λεγει oder ειπεν B | 14. προς αυτην V: × ειπεν P^2, anders m^3 B | ειπωμεν VP^2 m^2 m^3: ινα × c m^1, ειπω v | οτι δ. τυγχ. VP^2 (εσμεν) m^3 (εσμεν vor δ.): > B | 15. οτι ημ. m^3 B: × παντως P^2, οτι μου V | και ο Ιω. V: ο δε Ιω. P^2, so auch c m^2 m^3 v, welche + ειπεν, c > πρ. αυτην, m^1 λεγει ο Ιω. | 17. υπαρχομεν VBP^2 (× σου): εσμεν m^3 | ελ. διισχ. V: προς αυτον P^2, επεφερε λογους ημιν m^3, λεγει c m^2 v, ειπεν m^1

ἐπὶ μαρτύρων τριῶν. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· μὴ μέλλε, ἀλλὰ ποίει τὸ ῥηθὲν σήμερον. καὶ λαβοῦσα ἡμᾶς ἄγει κατέναντι τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ ἐπὶ τριῶν μαρτύρων ἐποίησεν τὰς ὠνὰς ἡμῶν καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς ἕκαστον εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ.

Ἐν δὲ τῷ κακῷ τούτῳ βαλανείῳ τοιαύτη τις διαβολικὴ ἐνέργεια ἐγένετο. ἐν τῷ κτίζεσθαι αὐτὸ διὰ τὸ εὐηχὲς καὶ τὸ ἱλαρὸν τῶν λουτρῶν ποιητικὰς ἀφορμὰς ὁ σατανᾶς τοῖς ἀνθρώποις ἐπενοήσατο, ὥστε ὅτε ἐκτίζετο διορυττομένων τῶν θεμελίων νεανίσκον ἔφηβον ἢ νεᾶνιν ἐμβαλεῖν κάτω ἐν τοῖς θεμελίοις, καὶ τιμωρούμενοι, ἐσθίοντες καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν, ἀπέθνησκον. ἐν τούτῳ οὖν τῷ βαλανείῳ ἡ τοιαύτη πρόφασις ἐγένετο, καὶ τρίτον τοῦ ἐνιαυτοῦ ὁ δαίμων ὁ προσπαραμένων τῷ πριβάτῳ ἔπνιγεν ἔσω νεανίσκον ἢ νεᾶνιν. ὁ οὖν Διοσκορίδης ὁ κύριος τοῦ βαλανείου ἐγγράφως εἶχεν ταῦτα, ἐν ποίᾳ ἡμέρᾳ γίνονται.

1. *μ. τριων* VB m^3: *τριων μ.* P^2 | *μελλε* P^2 c v: *μελε* V m^1 (m^2?), *αμελει* m^3 | 2. *ρηθεν* P^2BL m^3 (+ *σοι*): *δοκουν σοι* V | *λαβουσα*: *λαβομενη* m^3 | 3. *τ. ωνας ημ.* VP^2 (so ohne Zusatz auch m^2, aber *ομολογιας* statt *ωνας*): *κατα* (*και* v) *τας ομολογιας ημων* + c m^1 m^3 v | 4. *εισηγ.* VL: *παλιν* × P^2B m^3 | *εργ. αυτου* VP^2 c m^1: *ιδιον εργ.* m^2 m^3 v | 5. *κακω* VP^2 m^2 m^3: *οικω* (*του βαλ.*) v, > c m^1 | *τουτω* hier P^2 m^2: hinter *βαλ.* V, *εκεινω* hinter *βαλ.* c m^1, > m^3 v | *τοιαυτη* P^2B m^3: > V | 6. *εγενετο* VP^2 c m^3 v: *εγινετο* m^2, *γεγονεν* m^1 | *εν* VB m^3: *γαρ* + P^2 | *δια* VP^2: + *γαρ* B m^3 | *το ιλ.* V v: *ιλ.* P^2 c m^1 m^2 m^3 | 7. *των λουτρων* V: *του λουτρου* BP^2 (*λοετρου*) | *ποιητικας*: nur v *πονηρας* | 8. *επενοησατο* m^1: *εποιησατο* VP^2 m^3, *επενοησε* c m^2 v | *ωστε οτε εκτ.* V: *ως οτε εκτ.* P^2, *ηνικα* (*εν ω* v) *γαρ εκτ. το λουτρον* B (m^1 *εκτ.* hinter *λουτ.*), *εν τω κτιζεσθαι το τοιουτον λουτρον* m^3, dieser *γαρ* nach *διορ.* | 9. *νεανισκον* VP^2 m^3: *εθος ην* × B | *εμβαλειν κατω* VP^2: *κατω εβαλον και κατακλειοντες λιθοις* m^3, nur *εμβαλλειν* m^2 v, dazu + c m^1 *και κατακλειειν* (—*καιειν* c) *λιθοις* | *εν τοις θεμ.* V: > P^2 m^3 B | 10. *και τιμ.* — *απεθνησκον* V: *και τιμωρια αποθανειν* P^2, *τιμωρουντες εφονευον* m^3, > B | 11. *βαλανειω* VP^2 (—*νειον*): *λουτρω* c m^1 m^3, *πριβατω* m^2 v | *η τοι. πρ. εγενετο* V m^3 (wie es scheint ohne *η*): *εγενετο τοιαυτη μιαιφονια* B (m^1 *εγενετο* am Ende), > P^2 | *και τριτον κτλ.* V: *τριτον κτλ.* P^2 m^2 m^3, *τριτον γαρ* v, *και εκ της ενεργειας ταυτης παρεμενε δαιμων εν τω βαλανειω παντοτε ος τριτον κτλ.* c m^1, dieselben > *ο δαι.* — *πριβατω* | 12. *τω πρ.* V m^2 v: *το πριβατον* P^2, *εσωθεν του πρηβατου* m^3 | 13. *επν. εσω* VP^2 v (*εσωθεν*): *εκ των εκει ερχομενων και λουομενων επνιγεν* c, wesentlich so m^1 (über m^2 m^3 ist Amphil. undeutlich) | *νεανισκον* VP^2 c m^1: *νεανιαν* m^2 m^3 v | 14. *βαλαν.* V m^2 m^3 v: *πριβατου* P^2, *λουτρου* c m^1 | *ταυτα* V (c m^1 vor *γινεται*): *αυτη η επιβουλη* vor *γιν.* P^2, > m^2 v | *εν π. η.* V: *π. η.* P^2 m^2 m^3 v, *ποιας ημερας* c m^1 | *γινονται* V: *γινεται* P^2B, *εγενετο* m^3

εἶχεν οὖν υἱὸν εὐμορφώτατον πάνυ, ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν ὑπάρχοντα, καὶ παρετηρεῖτο τὰς ἡμέρας, ἐν αἷς ἐπιβουλὴ αὕτη ἐγένετο, καὶ οὐκ εἴα αὐτὸν λούεσθαι ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἐν ἄλλαις ἡμέραις καθ' ἑαυτὸν μόνον, ἅμα δὲ καὶ διὰ τὸν φθόνον τῶν ἀνθρώπων. μετὰ οὖν τὸ ποιῆσαι ἡμᾶς πάντα τὰ ἔργα τοῦ πριβάτου ἔτυχεν τὸν υἱὸν Διοσκορίδους μόνον εἰσελθεῖν ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ εἰσῆλθον κἀγὼ ἔχων τὸ σκεῦος τῆς ὑπηρεσίας, ὁμοίως καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ. ἀσχολουμένων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τὰ ἔξω τοῦ βαλανείου πρὸς τὸ ἀναψῦξαι, ὁρμήσας ὁ ἀκάθαρτος δαίμων καὶ εὑρὼν αὐτὸν μόνον, ἀπέπνιξεν τὸν νεανίαν, τὸν υἱὸν Διοσκορίδους, καὶ ἀπέθανεν. ἐξεπήδησαν οὖν οἱ παῖδες αὐτοῦ κλαίοντες καὶ ὀδυρόμενοι, ἅμα δὲ καὶ θρηνοῦντες ἔλεγον· ὁ κύριος ἡμῶν ἀπέθανεν· τί ἔτι ποιήσωμεν; ἀκούσασα δὲ ἡ Ῥωμάνα ταῦτα, τὸ διάδημα τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ῥίψασα

1. ειχεν οὖν V: ειχεν δε P^2, εχων ουν B (nur m^1 και υιον εχων) m^3 | ευμ. πανυ m^3 V (+ ωραιον, vielleicht aus folgendem ως entstanden): ευμ. B, > P^2 | οκτωκ. ετ. υπ. V: δεκα και οκτω υπ. ετων P^2, ως ετ. οκτωκ. (oder δεκαοκτω) B | 2. παρετηρειτο V c m^2 v: παρετηρει (oder —ρη) P^2 m^1 m^3 | επιβ. V: η × P^2B m^3 | αυτη hier VB m^3: vor η επιβ. P^2 | 3. εγενετο VP^2: εγινετο c m^2 v, γινεται m^1 m^3 | λουεσθαι V: λουσασθαι P^2, εισερχεσθαι B (c m^1 + τοτε) | εν αυτω V: εν τω λουτρω oder βαλανειω BP^2 (+ τουτω) m^3 | αλλ' — μονον V: . . . αυτος καθ' ε. μονος ελουετο B, > P^2 | 4. αμα — ανθρ. VB (c m^1 v > δε, die Angaben über m^2 m^3 sind unverständlich): > P^2; die Worte οτι ενηχων αυτους, die nur V hinter ανθρωπων hat, sind kaum erträglich, auch wenn man liest οτι ενηχον αυτου „weil sie daselbst schwammen" | 5. παντα — ετυχεν VP^2, ähnlich m^3 (> παντα und hat βαλανειου u. ελαχε): τρεις μηνας (ημερας v, τριμηνον m^2) εν τω εργω (εις το εργον m^2, εις τα εργα v) του βαλανειου ελαχε (ετυχε m^1) B | 7. εχων το B: εχον το V, εχοντος P^2 | 8. ασχολ. — αναψυξαι V: > P^2B (m^2 v > auch ομοιως — αυτου) m^3 L | 9. ορμησας V: και × P^2 m^3 v, και εξαιφνης × m^2, ο ουν ακαθαρτος δαιμων ορμησας (ευθυς επελθων τω νεανισκω m^1) c m^1 | ακαθαρτος > nur V | 10. κ. ευρων αυ. μ. V: > die andern | τον νεανιαν V c m^2 m^3 v: αυτον P^2 m^1 | τον υ. Δ. V c (του Δ. υ.): > P^2 m^1 m^2 m^3 v | 11. εξεπηδ. — αυτου V m^3 (δε): οι ουν π. αυ. εξεπιδησαν εξω P^2, εκπηδησαντες δε (ουν m^1) οι π. αυ. c m^1, εισελθοντες δε οι παιδες και ευροντες αυτον τεθνηκοτα εξεπηδησαν m^2, was obigen Text l. 8 sq. voraussetzt; v geht von νεανιαν l. 10 sofort zu ακουσασα l. 13 über | 12. οδυρ. — θρηνουντες V: > die andern | ελεγον V: λεγοντες P^2 m^2 m^3, απηγγειλαν τη Ρωμανα c m^1 | 13. ουαι ημιν VP^2 L: > m^2 m^3, auch die folgende Rede > c m^1 v | ημων V m^2 m^3 L: Δομνος + P^2 | ετι nur V; die ganze Frage hat nur P^2 vor ο κυριος | 14. ταυτα hier V: vor η Ρ. P^2, > m^2 m^3 v, η δε ταυτα ακ. c m^1 | επι της κ. V: εν τη κ. c m^1, της κ. P^2 m^2 m^3 v | ριψασα VP^2 m^3: ερριψεν B

ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τῶν ἰδίων τριχῶν ἐπιλαβομένη μετὰ κλαυθμοῦ καὶ ὀδυρμοῦ πικροτάτου ἤρξατο λέγειν· οἴμοι, τί εἴπω ἡ ταλαίπωρος ἐγὼ τῷ ἐμῷ κυρίῳ Διοσκορίδῃ; ἀλλὰ γὰρ καὶ αὐτὸς ἀκούσας παραχρῆμα τελευτήσει, ὅτι μονογενὴς ὁ κύριός μου Δόμνος ἦν αὐτῷ. ἡ μεγάλη Ἄρτεμις Ἐφεσίων βοήθει· δεῖξόν σου τὴν δύναμιν ἐπὶ νεανίσκῳ τεθνηκότι. οἴδαμεν γὰρ πάντες οἱ Ἐφέσιοι, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ὅτι διὰ σοῦ κυβερνῶνται τὰ πάντα, καὶ δυνάμεις μεγάλαι διὰ σοῦ γίνονται ἐν ἡμῖν. δὸς δὴ τῇ δούλῃ σου, τί ποιήσει περὶ τούτου· ἀνάστησον τὸν δοῦλόν σου Δόμνον. πιστοποίησον πάντας τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σέ, ὅτι σὺ εἶ καὶ οὐκ ἦν ἕτερος πλὴν σοῦ. νεκρὸν ἔγειρον νεανίαν καὶ παράστησον τῷ πατρὶ αὐτοῦ ζῶντα. ταῦτα λέγουσα κατέτεμε τοὺς βραχίονας αὐτῆς καὶ διέτιλεν τὰς τρίχας ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἀπὸ ὥρας πρώτης ἕως ὥρας ἐνάτης. καὶ οὐκ ἦν ζωὴ πρὸς τὸν νεκρὸν, οὐκ ἦν θεραπεία πρὸς τὸ γύναιον· ἀλλὰ συναγόμενος ὄχλος πολύς, οἱ μὲν ἐπένθουν ἐπὶ τὸν νεανίσκον, οἱ δὲ ἐθαύμαζον τὸ πένθος τῆς Ῥωμάνας περὶ τοῦ Δόμνου.

1. *την γ.* V m^2: *της γης* P^2 c m^1 m^3 v | 2. *πικροτατου* P^2 B: > V, *cum eiulatu maximo* L | *ειπω* VP^2: *αποκριθησομαι* m^2 m^3 v, *απολογησομαι* c m^1 | 3. *γαρ* V m^2: *γε* P^2 c m^1 v, *και γαρ* (ohne *αλλα* u. folgendes *και*) m^3 | 5. *ην αυτω* VP^2: *αυτω υπηρχεν* vor *ο. κ.* c m^1 v, ebenda *αυτω ετυγχανεν* m^3 | *Εφεσ.* V v: *των* × P^2 c m^1 m^2 m^3 | *δειξον* V c m^2 m^3 v: *και* × P^2, *νυν* × m^1 | 6. *σου* hier V: hinter *δυν.* P^2B | *παντες — γυναικες* V cf L: *πασαι αι Εφεσιων γυν.* P^2 m^2 (dieser + *και παντες οι Εφεσιων ανδρες*), *παντες οι την Εφεσον οικουντες* (*κατοικουντες* v) B | 7. *κυβερνωνται* P^2 c (zweites ν übergeschrieben) m^1 m^2 v: *κυβερναται* m^3, *κυβερνηται* V | 8. *εν ημιν* VP^2: > B L | 9. *δη* P^2 m^3: > V, den Satz > B, *nunc ausculta ancillae tuae* L | *τι ποιησει* (*ποιησω* P^2) *περι* (*υπερ γαρ* m^3) *τουτου* VP^2 m^3: > B L | 10. *πιστοποιησον — ζωντα* l. 12 V: *πιστοπ. παντας οτι γεινονται δυναμεις δια σου· νεκρον εγειρον νεανιαν· παραστησον τω πατρι αυτου ζωντα. πιστοποιησον παντας οτι συ ει και ουκ εστιν πλην σου* P^2; zu Anfang geht m^3 mehr mit V, nachher mit P^2, cf auch L; nur (*και*) *παραστησον τουτον* (*αυτον* c m^2, > v) *τω πατρι αυτου ζωντα* B | 12. *ταυτα λεγ.* V B (+ *και τουτων* oder *τα τουτων πλειονα*): nur *και* P^2 m^3 | 13. *κατετεμε* V: *κατετεμνε* (oder *—νεν*) P^2 m^3 B | *διετιλεν* VP^2 (beide *διετειλεν*): *ετιλε* m^3, *ετιλλε* v, *διετιλλε* c, *διετιλλετο* m^2, ganz anders m^1 | *απο* V: > P^2 m^3 B | 14. *πρωτης* V m^3: *τριτης* P^2BL | *και ουκ — γυναιον* VP^2 m^3 (*τω νενεκρωμενω και . . . τω γυναιω*) cf L: > B | 16. *αλλα κτλ.* V: *αλλ' ο οχλος πολυς συναγομενος* P^2 m^3, *οχλος δε π. συνηχθη* v, *συνηχθη δε και ο. π.* c m^1 m^2 | *οι μεν* V m^3: *και* × P^2B | 17. *τον νεανισκον* VP^2 (*νεανιαν*) m^2 m^3: *τω νεανισκω* c m^1 v | *περι του Δ.* V: > P^2B m^3 L

Ὁ δὲ Ἰωάννης παραγενόμενος ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἔργου ἐλθὼν πρός με εἰπέν μοι· τέκνον Πρόχορε, τί ἐστιν τὸ θρηνούμενον ὑπὸ τοῦ γυναίου; μήπω δέ μου φθάσαντος ἀποκριθῆναι αὐτῷ, ἐλθούσης τῆς Ῥωμάνας, ὡς εἶδεν ἡμᾶς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις, δραμοῦσα ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ λέγει αὐτῷ· μάγε καὶ ἐπιθέτα, εὑρέθησάν σου αἱ μαγεῖαι ἃς ἐποίησας ἐν τῷ οἴκῳ μου· ἀφ' ἧς γὰρ ἡμέρας εἰσῆλθες πρός με, καὶ ἡ ἡμετέρα θεὰ ἐγκατέλιπέν με. ἢ ἀνάστησον τὸν υἱὸν τοῦ κυρίου μου Διοσκορίδους, ἢ τὴν ψυχήν σου ἀπὸ τοῦ σώματός σου τῇ ὥρᾳ ταύτῃ κουφίζω. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰωάννης· τί τὸ ἐπελθόν σοι πένθος, ἀνάγγειλόν μοι. ἡ δὲ ὀργῇ μεγάλῃ φερομένη κουφίζει τὴν χεῖρα αὐτῆς καὶ ῥαπίζει αὐτὸν κακῶς, ἅμα καὶ ἐπιλέγουσα αὐτῷ οὕτως· δοῦλε κακέ, ἐξορίσιμε καὶ ἀχρήσιμε τοῦ ζῆν, πᾶσα ἡ πόλις Ἐφεσίων ἔγνωσαν τὸ γινόμενον, καὶ ἦλθες σὺ ἐπιγελῶν μοι καὶ ἐπιχαίρων καὶ λέγων μὴ γινώσκειν, τί ἐστιν. ὁ υἱὸς τοῦ κυρίου μου Διοσκορίδους τέθνηκεν ἐν τῷ βαλανείῳ. ἀκούσας δὲ Ἰωάννης καὶ περιχαρὴς γενόμενος ἀνεχώρησεν ἀπ' αὐτῆς· εἰσεπήδησεν δὲ ἐν τῷ βαλανείῳ καὶ ἐξορίζει

1. *εργου* VP^2B (*εργου αυτου*): + *ου επιστευθη παρα της Ρωμανας* m^3 | 2. *θρηνουμενον* V m^3: *θρυλλουμενον* P^2BL (*quid de hac re dicitur*) | 4. *ελθ. τ. Ρ.* VP^2: *και ευθυς η Ρ.* m^3, *η Ρ.* hinter *ημας* B | *αλληλοις* V c m^1 m^3 v: *προς αλληλους* m^2, > P^2 | 5. *και λεγει αυτω* V m^3 (*προς αυτον*): *λεγουσα αυτω* B, *και λεγει πρ. αυτον μετα δαρμου και απειλης* P^2 | *και επιθετα* nur V: *fugitive deprehense* L | 6. *εν τω οι. μου* nur V | 7. *γαρ* VB: > P^2 m^3 L | *και η* VB m^3: *οτι* × P^2 | *θεα* P^2B m^3 cf L: *θλιψης* V | 8. *με* (*μοι* V): + *λεγεις δε και Χριστιανον σε ειναι* m^2, so auch p | 10. *κουφιζω* V m^2 m^3: *χωριζω* P^2 c m^1 v | *ο* vor *Ιω.* > V | *τι* VB m^3: *και* × P^2, *κυρια* × p | *επελθον* VP^2: *επαγον* B, *γενομενον* m^3 | 12. *ραπιζει — επιλεγουσα* VP^2 m^2 v: *ερραπισε τον Ιω. ειπουσα αυτω* c m^1; wie m^3? | 13. *αυτω ουτως* V: *ταυτα* P^2, *αυτω* B | *εξορισιμε* VP^2: *εξορισημαιε* m^3, > B | *κ. αχρ. τ. ζην* nur V: *serve nequam ad escam promptus et piger ad opus* L | 14. *πασα η π. Εφ.* V p: *πασαι αι Εφεσιων γυναικες* P^2 m^3, *παντες οι την Εφεσον οικουντες* B cf L | *γινομ.* VP^2: *γενομ.* B m^3 L | 15. *επιγελων* P^2 m^1 m^2 L (*ut me irrideres*): *επαγγελων* c v, *επιλεγουσα* V, den Satz > m^3 | *μοι* P^2: *με* m^2 cf L, > V c m^1 m^3 v | *κ. επιχαιρων* P^2 v: *κ. χαιρων* c m^1 m^2, *και χαιρεις* V | *κ. λεγων* P^2 c m^1 m^2: *κ. επιλεγων* v, > V | *γινωσκειν* P^2: *γινωσκεις* V, *ειδεναι* B | 16 *ο υιος — βαλανειω* VP^2: *αγνοεις* × m^3, *ουκ οιδας οτι* × B | 17. *ακουσας — γενομ.* VB (*ο Ιω.*) m^3: *ταυτα ακ. ο Ιω.* P^2 | *ανεχ. — δε* V: *μικρον εξ αυτης ανεχ. και εισεπ.* P^2, *μικρον υπαναχωρησας απ' αυτης εισεπ.* B | 18. *εξοριζει* VP^2 (+ *μεν*): *προσευξαμενος εξοικιζει* B, *εξοικησας* m^3

τὸν ἀκάθαρτον δαίμονα καὶ εἰσοικίζει τὴν ψυχὴν τοῦ νεανίσκου, καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸν ζῶντα καὶ εἶπεν πρὸς Ῥωμάναν· λαβὲ τὸν υἱὸν τοῦ κυρίου σου. ἰδοῦσα δὲ ἡ Ῥωμάνα, ἐξέστη τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ φόβος καὶ τρόμος ἔπεσεν ἐπ' αὐτὴν καὶ οὐκέτι μνήμην εἶχεν περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Δόμνου, ἀλλ' ἐπὶ τῷ σημείῳ ὃ ἐποίησεν Ἰωάννης ἐξέστη καὶ ἀπεπάγη ἡ καρδία αὐτῆς καὶ ἔμεινεν ὡσεὶ λίθος νεκρά. εἶτα μετὰ δύο ὥρας εἰς ἑαυτὴν ἐλθοῦσα οὐκ ἠτένιζεν εἰς τὸ πρόσωπον Ἰωάννου, ἀλλ' αἰσχύνη πολλὴ ἔλαβεν αὐτήν, τοῦτο λογιζομένη· πῶς βλέψω εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅτι δοῦλός μου οὐκ ἦν καὶ κατεψευσάμην αὐτοῦ· αἴτιος πληγῶν οὐκ ἦν, καὶ ἐγὼ ἔτυψα αὐτόν. τί ποιήσω; θάνατε, σὲ προσκαλοῦμαι πατέρα μου εἶναι. θεωρήσας δὲ ὁ Ἰωάννης τὸ πρόσωπον τοῦ γυναίου, ὅτι μέλλει καταπίπτειν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τελευτᾶν, λαβόμενος τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ σφραγίσας αὐτὴν τρίτον, μετέσχεν καταστάσεως καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη εἶπεν αὐτῷ· δέομαί σου, ἀνάγγειλόν μοι, τίς εἶ σύ; πάντως γὰρ εἶ θεὸς ἢ υἱὸς θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο δυνάμεις τοιαύτας ποιεῖς. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῇ· οὔτε θεός εἰμι, οὔτε τοῦ θεοῦ υἱός, ἀλλ' ἐγώ εἰμι Ἰωάννης ὁ μαθητὴς Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ὁ ἀναπεσὼν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ ἀκούσας μυστήρια θεῖα παρ' αὐτοῦ, ἃ ἀναγγελῶ σοι· καὶ ἐὰν πιστεύσῃς εἰς αὐτόν, ἔσῃ αὐτοῦ δούλη ὡς κἀγὼ δοῦλος αὐτοῦ

1. κ. εισοικ. VB (über m^2 berichtet Amphil. unglaubliches): εισοικ. δε P^2, και εισοικησας m^3 | 2. επιλαβ. — Ρωμ. V: λαβων αυτον της χειρος εξηγαγεν ζωντα κτλ. P^2, λαβ. αυτον (αυτου m^1) της (απο της m^2 m^3) χειρος εξηλθε (—θες m^3, συν αυτω + m^1) και ειπεν (λεγει c m^1) προς Ρωμαναν B m^3 | 3. Mit ιδουσα beginnt die in der Beilage B I mitgetheilte Probe der Recension B, aus welcher ich von hier an nur aushebe, was zur Entscheidung über die Varianten des ursprünglichen Textes dient | 4. εξεστη VL: × το γεγονος P^2B m^3 | 5. επεσεν επ' αυτην V: ελαβεν αυτην P^3B m^3, επελαβετο αυτη P^2 | του θ. του Δ. VBP^3 (θαν. Δ.): τον του Δ. θανατον P^2 | 6. τω σημ. VB: το σημ. P^3 m^3, το παραδοξον σημ. P^2 | εξεστη P^3 m^3 B: ουν + V, και × P^2 | 7. ωσει λιθος hier V: hinter αυτης P^2 P^3 m^3 | 8. ειτα — ελθουσα P^2 m^3 P^3 (ελθ. εις εαυτην) cf. L B: nur και V | 9. αυτην VP^2: το προσωπον αυτης P^3 m^3 | 10. βλεψω V: εμβλεψω P^2 B m^3 | 11. αιτιος V m^3: οτι × P^2 | 12. εγω ετ. αυ. V: ετ. αυ. αφειδως P^2, ετυπτησα αυ. m^3 | προσκ. VB m^3: επικαλουμαι P^2 | 13. ο V m^3: > P^2 | 14. του γυναιου VP^2: αυτης m^3 | 15. μετεσχεν VP^2: μετεδωκε m^3 | 16. πεσουσα VBL m^3: επι προσωπον + P^2 | 17. ει συ: εισι V | 18. δυν. τοιαυτας VB m^3: τας δυν. ταυτας P^2 | 20. υιος hier V: vor του θ. P^2B | Ιω. VB m^3: ο × P^2 | 23. δουλος αυ. ειμι VBL m^3: > P^2

εἰμι. ἡ δὲ Ῥωμάνα μετὰ αἰσχύνης πολλῆς καὶ φόβου καὶ τρόμου εἶπεν τῷ Ἰωάννῃ· πρῶτον ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ συγχώρησον ὃ ἠσέβησα πρός σε περί τε τῶν πληγῶν καὶ τῶν ὕβρεων, ἔτι καὶ περὶ τῆς ψευδομαρτυρίας ἧς ἐψευσάμην ὅτι δοῦλοί μου ἐστέ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτήν· πίστευσον εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, καὶ ταῦτα πάντα συγχωρηθήσεταί σοι. ἡ δὲ Ῥωμάνα εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· πιστεύω, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὅσα ἂν ἀκούω ἐκ τοῦ στόματός σου.

Εἷς δὲ τῶν παίδων Διοσκορίδους δραμὼν ἀπήγγειλεν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰωάννης τελευτήσαντος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ ὅτι ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ὅτι ὄχλος πολύς ἐστιν, περιεστῶτες αὐτῷ. ἀκούσας δὲ Διοσκορίδης περὶ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἔμεινε νεκρός. ὁ δὲ παῖς ἐπιστρέψας ἐν τῷ πριβάτῳ, ὅπου ἦν ὁ υἱὸς Διοσκορίδους Δόμνος καὶ Ἰωάννης διδάσκων, ἦλθεν κράζων· οἴμοι, κύριέ μου Δόμνε, ὁ κύριός μου Διοσκορίδης τέθνηκεν. ὁ δὲ Δόμνος ὁ υἱὸς Διοσκορίδους ἀκούσας τῆς κακῆς ἀγγελίας περὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, εὐθέως ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ἰωάννου καὶ ἐλθὼν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ εὗρεν τὸν πατέρα αὐτοῦ νεκρὸν κείμενον

3. *ο ησεβ. προς (εις* P²) *κτλ.* VP²: *απερ διεπραξαμην εις σε η αθλια κακα, πληγας εντεινασα αλογιστως και υβρεις καταχεασα και δουλωσιν αδικον σχαιωρισασα. και ο Ιωαννης. γυναι πιστευσον* m³, der von hier an immer willkürlicher von aller sonstigen Tradition abweicht und somit werthlos wird | 7. *Ιωαννην* V: *αυτον* P² | 8. *τ. θεου* VBL: > P² | *οσα — εκ* V cf L (*credo . . . quaecunque*): *επι πασιν οις ακουω απο* P² cf B | 9. *εις δε — κειμενον* p. 30, 6 V, mit dem in allem wesentlichen L übereinstimmt. Dagegen giebt P² folgende, auch durch B oder durch m³ nicht bestätigte Umarbeitung: *εν δε τω μεταξυ δραμων εις εκ των παιδων Δομνου και απαγγειλας περι του θανατου του υιου αυτου οτι απεπνηγει εν τω βαλανιω. και ως μονον τουτο ηκουσεν απο πολλης αδημονιας πεσων και αυτος παραχρημα απεψυξεν. τοτε γινεται κλαυθμος μεγας και ουαι και θορυβος εν τη οικια Διοσκοριδους, και τινες δραμοντες απηγγειλαν Δομνω τω υιω αυτου ος ην εστως μετα Ιωαννου. και δραμων εν τη οικια ευρεν τον πατερα αυτου τεθνηκωτα, και αναλαβων γοερον θρηνον, τειλλον την κωμην αυτου ερχεται προς Ιωαννην γονοιπετων αυτον και λεγων· ανθρωπε του θεου, εμε νεκρον οντα παρ' ελπιδα ανεστησας, και ακουσας ο πατηρ μου περι τον θανατον μου και αυτος παραχρημα πεσων απεθανεν. αλλα δεομαι σου, βοηθησον ημιν και αναστητω ο πατηρ μου. ο δε Ιωαννης κτλ.* | *Διοσκοριδους*: V hat hier wiederholt *Διοσκοριδου*, aber an anderen Stellen wie die übrigen Hss. — *ους* | 15. *Δομνος*: L, welcher hier zuerst den Eigennamen bietet, schreibt constant *Theon*

ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἀναλαβόμενος τὸ πένθος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἦλθεν πρὸς Ἰωάννην, καὶ πεσὼν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ἐμὲ νεκρὸν ὄντα ἐζωοποίησας, καὶ ἀκούσας ὁ πατήρ μου ταῦτα ἔπεσεν παραχρῆμα καὶ ἀπέθανεν. ἀλλὰ δέομαί σου, βοήθησον Δόμνῳ, ὃν ἤγειρας ἐκ νεκρῶν, μὴ πάλιν νεκρὸς γένωμαι, πατέρα νεκρὸν θεωρῶν ἐπὶ γῆς κείμενον. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτόν· μὴ λυποῦ Δόμνε· ὁ γὰρ θάνατος τοῦ πατρός σου ζωὴ αὐτῷ τε καὶ σοί ἐστιν. καὶ λαβόμενος Ἰωάννης Δόμνον τῆς χειρὸς αὐτοῦ λέγει· ἄγωμεν πρὸς τὸν σὸν πατέρα Διοσκορίδην. καὶ εἰσήγαγεν Δόμνος Ἰωάννην πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· ἠκολούθει δὲ καὶ ἡ Ῥωμάνα ὀδυρομένη περὶ τούτου καὶ ὄχλος πολὺς ὀπίσω αὐτῶν. καὶ κρατήσας Διοσκορίδην νεκρὸν ὄντα τῆς δεξιᾶς χειρὸς εἶπεν· Διοσκορίδη, Διοσκορίδη, ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἀνάστα. καὶ εὐθέως ἀνέστη ὁ νεκρός, οἱ δὲ ὄχλοι ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς γενομένοις σημείοις ὑπὸ Ἰωάννου. καὶ οἱ μὲν ἔλεγον θεὸν αὐτὸν εἶναι, οἱ δὲ μάγον, ἄλλοι δὲ ἔλεγον, ὅτι μάγος νεκρὸν οὐκ ἐγείρει. ὁ δὲ Διοσκορίδης εἰς ἑαυτὸν ἐλθὼν εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· σὺ εἶ, ἄνθρωπε, ὁ ἐγείρας τὸν υἱόν μου νεκρὸν ὄντα; λέγει αὐτῷ Ἰωάννης· Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ δι' ἐμοῦ κηρυττόμενος. καὶ πεσὼν Διοσκορίδης εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου εἶπεν πρὸς αὐτόν· δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. τότε εἶπεν ὁ Ἰωάννης· πίστευσον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ

8. *τε και σοι* V: *και σου* P^2 | 9. *Ιω. Δομν.* V: *Theonem* (= *Δομνον*) L, > P^2 | *λεγει — Διοσκ.* VL: > P^2 | 10. *εισηγ. — αυτου* V: nur *ηλθεν εν τη οικεια* P^2, > L hier, aber er bringts nach vor *και κρατησας* l. 12 | 11. *δε και* V: *δε* P^2 L | *οδυρ. — πολυς* V cf L *(et multa plorantium et flentium turba)*: nur *κ. οχλος πολλυς* P^2 | 12. *οπισω αυτων* V: > P^2 (L?) | *και κρ. — χειρος* V: *ο δε Ιωαννης κρατησας της δεξιας χειρος αυτου* P^2, wieder anders L | 14. *του υιου* P^2 L: in V erst am Rand ergänzt | 15. *αναστα — Ιωαννου* V: *αναστηθι. και παραχρημα ανεστη ωστε παντας εκπλαγηναι επι το γεγονως* P^2 cf B, noch anders L | 17. *οι δε — ελεγον* V: *οι δε ελεγον ουχι, αλλα μαγος εστιν αλλοι ελεγον* P^2 | 18. *ο δε κτλ.* V L: *και ην σχησμα εν αυτοις* × P^2 | 19. *Ιω.* V: *τον* × P^2 | *ανθρωπε* V: + *του θεου* P^2 L B; die Wortstellung nach V B L, *ανθρ. του θεου* vor *συ* P^2 | *ο εγειρας — οντα* V L cf B: *ο καμε και τον υιον μου παρ ελπιδα ζωοποιησας; ο δε Ιω. ειπεν προς αυτον* P^2 | 20. *Ιησ. Χρ.* V B: *ουκ εγω αλλ ο Χρ.* P^2 L | 21. *δι'* V L: *υπερ* (sic) P^2 | *και πεσων κτλ.* V L: *και εαν πιστευσης εις αυτον ου μονον ταυτην την ζωην αλλα και την αιωνιον κληρονομησεις. ο δε πεσων* P^2 cf B | 22. *προς αυτον — προς αυτον* p. 31, 3 V cf L: > P^2 B | 23. *τοτε* schreibe ich nach L *(tunc Joannes, crede, inquit)*: *ο δε ειπεν ο Ιωαννης* V

τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ βαπτίσθητι. καὶ λαβόμενος ὁ Διοσκορίδης τῆς χειρὸς Ἰωάννου εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ ὁ υἱός μου κἀγώ· πάντα τὰ ἐμὰ εἰς τὰς χεῖράς σου παρατίθημι. καὶ ὑπέδειξεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· πάντα ταῦτα λαβὲ καὶ τὸν υἱόν μου καὶ ἐμὲ αὐτόν, καὶ ποίησον ἡμᾶς τοῦ θεοῦ σου δούλους. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς Διοσκορίδην· οὔτε ἐγὼ τούτων χρήζω οὔτε ὁ θεός μου· καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀφέντες ταῦτα ἠκολουθήσαμεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν Διοσκορίδης πρὸς Ἰωάννην· ποῦ ἠκολουθήσατε αὐτῷ. εἶπεν δὲ αὐτῷ Ἰωάννης· ἄκουε Διοσκορίδη τὰ σπλάγχνα ἃ ἔχει ὁ θεός. ἐπειδὴ πλάνη δαιμόνων ἐγένετο ἐν τοῖς ἀνθρώποις καὶ ἐλάτρευον τοῖς δαίμοσιν, ὁ θεὸς ὁ μόνος ἀγαθὸς ἐξαπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, καὶ ἐγεννήθη ἐκ παρθένου καὶ ἐνπροέκοψεν τῇ ἀνθρωπίνῃ σαρκὶ ὡς ἄνθρωπος καὶ ἐδίδαξεν τοὺς ἀνθρώπους ἀποστῆναι τῆς δαιμονικῆς πλάνης. καὶ λαβόντες οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων κατέκριναν αὐτὸν ὥστε σταυρωθῆναι. ταῦτα πάντα ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέστη ἐκ τοῦ Ἅδου, ἐλευ-

3. *ο υιος — παντα* V: *εγω και ο υιος μου και παντα* P² B, so auch L, aber > *και* | 4. *παρατιθημι* V L (*commendamus*): *εσμεν* P² B | *υπεδ. — Διοσκορ.* l. 7 V: *εδειξεν αυτον χρηματα πολλα λεγων· ταυτα λαβων ποιησον ημας δουλους του Χριστου σου. ειπεν δε προς αυτον Ιωαννης* P², theils mit V, theils mit P² geht B, > L | 8. *χρηζω* V B: *χρειαν εχω* P² | 9. *ταυτα* V (s. kritische Note zu B, vielleicht auch dort ursprünglich): *πλειονα τουτων* vor *αφεντες* P² | *αυτω — Ιωαννην* V cf B: *αυτον. τουτον τον λογον ακουσας ο Διοσκ. ειπεν· διδασκαλε αγαθε* P², ganz ungenau L | 10. *ειπεν δε αυ.* V: *εφη προς αυτον* P² | 11. *θεος* V: *περι το των ανθρωπων γενος* + P² cf B, die ganze Rede abkürzend L | 12. *πλανη — ανθρωπους* l. 15 V: *δαιμονικη πλανη περιπεσωντες οι ανθρωποι, οικτειραι θελων ο δεσποτης θεος το ιδιον πλασμα εξαπεστειλεν τον υιον αυτου τον μονογενη, γενομενον εκ πνευματος αγιου και Μαριας της παρθενου, και ευδοκησεν προκοψαι τη οικονομια της σαρκωσεως ως ανθρωπος χωρις αμαρτιας και εδιδαξεν τοις ανθρωποις* P² (mehrfach anklingend an B) | 16. *και λαβ. — βαπτισαι* p. 32, 4 V (auch *και πιστευσαι*): *οι δε πρωτοι των Ιουδ. κατεκρ. αυτον σταυρωθηναι, τους ελεγχους αυτου μη φεροντες. και αποθανων εκουσιως υπερ ημων και σκυλευσας τον αδην παντας τους δεσμιους ηλευθερωσεν και ανεστη τριημερος εκ των νεκρων θεοπρεπως και ενεφανισθη ημιν τοις ενδεκα αποστολοις και συνεφαγεν ημιν και συνεπιεν, και ενετειλατο ημας πορευθ. εις ολον τ. κοσ. κηρυξαι και διδ. και βαπτ. παντας τ. πιστευοντας εις τ. ον. του π. κ. του υ. κ. του αγ. πν.* P²

θερώσας πάντας τοὺς ἐν τῷ Ἅδῃ κατεχομένους· καὶ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐφάνη ἡμῖν τοῖς δώδεκα ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ συνέφαγεν σὺν ἡμῖν καὶ συνέπιεν σαρκικῶς, καὶ ἐνετείλατο ἡμῖν ὡς πνευματικοῖς πορευθῆναι εἰς τὸν κόσμον καὶ διδάξαι [καὶ πιστεῦσαι] καὶ βαπτίσαι. ὁ οὖν πιστεύσας εἰς αὐτὸν σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. μετὰ οὖν τὸ διδαχθῆναι ὑπὸ Ἰωάννου τὸν Διοσκορίδην καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Δόμνον ἔπεσεν Διοσκορίδης εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου λέγων αὐτῷ· ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, βάπτισον καὶ ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν μου εἰς τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ σου. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· ἰδοὺ ἀπεδέξατο ὁ θεὸς νῦν σὲ καὶ τὸν υἱόν σου. καὶ ταῦτα λαλοῦντος Ἰωάννου ἔρχεται καὶ Ῥωμάνα ἔχουσα τοὺς χάρτας τοὺς ἐπιλεγομένους ὠνὰς ἡμῶν καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου λέγει· διάρρηξον τὰς ἁμαρτίας μου καὶ δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ λαβὼν Ἰωάννης τοὺς χάρτας διέρρηξεν αὐτούς, καὶ εὐθέως ἐβάπτισεν Διοσκορίδην καὶ Δόμνον τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ Ῥωμάναν. καὶ ἐξελθόντες ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῶν ἤλθομεν ἐν τῷ βαλανείῳ, ἐν ᾧ ἤμεν ἐκτελοῦντες τὰ ἔργα ἡμῶν· ἦν δὲ καὶ ὁ κύριος τοῦ πριβάτου Διοσκορίδης σὺν ἡμῖν. καὶ εἰσελθὼν Ἰωάννης ἐν τῷ βαλανείῳ ἐξήλασεν τὸν ἀκάθαρτον δαίμονα τὸν ἀποκτείνοντα τοὺς ἀνθρώπους. καὶ λαβὼν ἡμᾶς πάλιν Διοσκορίδης ἀπήγαγεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ παρέθηκεν ἡμῖν τράπεζαν, καὶ εὐχαριστήσαντες τῷ θεῷ μετελάβομεν τροφῆς καὶ ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ τὴν ἑσπέραν.

6. *μετα — εσπεραν* l. 24 V, nur wenig abgekürzt L cf auch B: dagegen P² *λεγει αυτω Διωσκοριδης· δεομαι σου ανθρωπε του θεου, βαπτησον ημας εις το ονομα του Χριστου σου. και λαβομενος εβαπτησεν την τε Ρωμαναν και αυτον πανοικι εις το ονομα τ. π. κ. τ. υ. κ. τ. α. πν. κατα δε παρακλησιν Διωσκοριδους εξηλθομεν εν τω πριβατω εν ω ην το ακαθαρτον πνευμα το αποπνηγον τους ανθρωπουν. και εισελθων ο Ιωαννης επετημησεν αυτω λεγων· σοι λεγω πευμα πονηρον και ακαθαρτον· παραγγελω σοι εν τω ονοματι Ιησου Χριστου του υιου του θεου, μηκετι κατοικισης εν τω τοπω τουτω. και ευθεως ο δαιμων ως υπο πυρος διωκομενος γεγονεν αφανεις. και απο της ωρας εκεινης ηλευθερωθη ο τοπος εκεινος εκ την ενεργειαν του ακαθαρτου πνευματος. και παντες θαυμαζοντες επι τοις γινομενοις και εδοξαζον τον θεον. ο δε διωσκοριδης παραλαβων ημας εις τον οικον αυτου μετελαβωμεν τροφης και εμειναμεν εκει αγαλλιωμενοι και δοξαζοντες τον θεον* | 24. *παρ' αυτω* V L (*cum eo*): *εκει* P² (s. vorher) P³ B | *την εσπεραν* P³: *τη εσπερα* V, *usque ad vesperam* L, > P² B

Τῇ οὖν ἔσωθεν εἰδωλομανίας ἐπιτελουμένης, πανδήμου ἑορτῆς τῆς Ἀρτέμιδος, κατέναντι τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς ἄγαλμα αὐτῆς ἦν ἐπὶ ὑψηλοῦ τόπου, καὶ ἀνελθὼν Ἰωάννης ἐστάθη ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ ἀγάλματος, καὶ πάντες οἱ Ἐφέσιοι λευκοφοροῦντες ἦσαν διὰ τὴν ἑορτὴν αὐτῶν. ὁ οὖν Ἰωάννης ὡς ἦν ἔχων μεμελανωμένα ἱμάτια, ἐν οἷς τὴν ὑπηρεσίαν ἐπετέλει, ἐστάθη. καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ Ἐφέσιοι πολλοῦ θυμοῦ πλησθέντες, λίθους ἐπιλαβόμενοι, ὅσοι πιστῶς ἔχοντες περὶ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔβαλον κατὰ τοῦ Ἰωάννου. ἦσαν δέ τινες φανταζόμενοι μόνον τὰ περὶ τὴν ἑορτὴν αὐτῶν καὶ μετεωριζόμενοι καὶ μήτε τῷ θεῷ προσέχοντες μήτε σεβόμενοι τὴν ἐπιτελουμένην ἑορτὴν τῆς μιαρᾶς Ἀρτέμιδος. τῶν οὖν λίθων βαλλομένων κατὰ τοῦ Ἰωάννου οὐδὲ εἷς ἔπληξεν αὐτόν, ἀλλὰ τῷ εἰδώλῳ πάντες οἱ λίθοι προσέκρουον καὶ διελέπτυνον αὐτό. ὁ δὲ Ἰωάννης μετὰ τὸ διακλάσαι τὸν λαὸν τὸ ἄγαλμα εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἄνδρες

1. *τη ουν ε.* V m^3 (dieser geht aber mit den Worten *εξελθοντες ηλθομεν εις τοπον καλουμενον τυχη πολεως* zu p. 36, 2 über): *και τη εωθεν* P^3, *εγενετο δε εν ταις ημεραις εκειναις* P^2, *εν μια ουν των ημερων* B | *ειδωλ. — Αρτεμιδος* V: *εορτης επιτελ* (*τοις Εφεσιοις* + B) *της* (*μιαρας* + P^2, *θεας αυτων* + m^1 m^2) *Αρτεμιδος* P^2 B cf L, > P^3 (daher gleich *της Αρτ.* statt *αυτης*) | 2. *κατεν. τ. ιερου αυ.* V P^3 (s. vorher) L (*prophanum templum* d. i. *pro fano templi*): > P^2 B, welche beide mit *και παντων των της πολεως* zu l. 4 übergehn | *αγαλμα αυτης ην* P^3 L (*positumque erat . . Dianae idolum*): > V | 3 *επι* V: *εφ'* P^3 | *Ιω.* V: *ο* × P^3 | 4. *αυτου* V: > P^3 | *λευκ. ησαν* V: *ησαν λευκ.* P^3, dasselbe Verb c m^1, *λευχημονουντων* m^2 v, *λευσχημονουντων* P^2 (dieser + *κροτουντων, ορχουμενων και μεθυοντων* u. ist überhaupt hier sehr willkürlich) | 5. *ως — μεμελαν.* V (geschrieben *εχω μεν μελανομενα*) P^2 (*μεμελανωμενον*): *ειχε μελανωθεντα* P^3 | 6. *ιματια — εσταθη* V cf L: *τον χιτωνα* (*αυτου απο* P^2) *εκ της υπηρεσιας της καμινου* P^2 P^3 cf B | 7. *πολλου* V: > P^2 P^3 B | 8. *επιλαβομενοι* P^2 (aber vor *λιθους*): *επιβαλομενοι* V, *λαβοντες* P^3 | *οσοι — Αρτ.* V: *οσοι πιστιν ειχον προς την Αρτεμιν* vor *λιθους* P^3, *ελιθοβολουν αυτον λεγοντες· οσοι πιστοι περι την μεγαλην Αρτεμιν ευτονως λιθοβολησατε τον μαγον τουτον κτλ.* P^2 | 9. *μονον* V: > P^3, den ganzen Satz > P^2 L | 10 *την εορτην* V: *της εορτης* P^3 | 12. *μιαρας* V: > P^3 | *βαλλομενων* V: *ριπτομενων* P^3 B, gar nicht zu vergleichen P^2 | 13. *ουδε — αγαλμα* V: *υπο των πιστευοντων τη Αρτεμιδι ουδεις των λιθων επληξε τον Ιωαννην και εβρυχον δεινως ορωντες οτι ουκ απτονται αυτου αλλα μαλλον οι λιθοι παντες προσεκρουον τω ειδωλω και διελεπτυνον αυτο· οι δε αλλοι γελοιων μετειχον. ο ουν Ιωαννης μετα το διακλασθηναι το αγαλμα* P^3, ohne Bestätigungen in P^2 B, die unter sich ganz verschieden sind, cf dagegen theilweise L c. 4 extr.

Ἐφέσιοι, τί μεμήνατε ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν ἀκαθάρτων δαιμονίων καὶ ἐγκατελείπατε θεὸν τὸν πάσης κτίσεως ποιητήν. ἰδοὺ ἡ θεὰ ὑμῶν κατεκλάσθη ὑπὸ τῶν λίθων τῶν ὑφ᾽ ὑμῶν ῥιπτομένων· ἢ βοηθήσατε τῇ θεᾷ ὑμῶν, ὅπως γένηται σώα, ἢ προσεύξασθε ὅπως ἐνεργήσῃ εἰς ἐμέ, ἵνα ἴδω μίαν δύναμιν εἰς αὐτὴν καὶ πιστεύσω. οἱ δὲ πάλιν ἔβαλλον λίθους κατὰ τοῦ Ἰωάννου ὡς ἐπὶ ὥραν μίαν, καὶ οὐδεὶς τῶν λίθων ἔπληξεν τὸν Ἰωάννην. κατέτεμνον οὖν καὶ περιέσχιζον τὰς στολὰς τὰς λευκὰς ἃς ἐφόρουν ἐπὶ τῇ ματαίᾳ ἑορτῇ αὐτῶν. ὁ δὲ Ἰωάννης ἰδὼν αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ δαίμονος τοῦ ἀκαθάρτου διεγερθέντας καὶ ὀλέσκοντας ἑαυτούς, λέγει αὐτοῖς πάλιν· ἄνδρες Ἐφέσιοι, θέλετε ἰδεῖν δύναμιν καὶ φόβον θεοῦ, μετὰ ἀνεξικακίας προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ ὄψεσθε. οἱ δὲ λῆρα ἡγοῦντο τὰ λεγόμενα ὑπὸ Ἰωάννου. ὁ δὲ Ἰωάννης κατὰ ἀνατολὰς σταθεὶς καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ στενάξας εἶπεν· κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, πιστοποίησον τοὺς ἀνθρώπους τούτους, ὅτι σὺ εἶ θεὸς μόνος ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς, καὶ πλὴν σοῦ οὐκ ἔστιν ἕτερος. καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ Ἰωάννου βρασμὸς ἐγένετο μέγας τῆς γῆς καὶ

1. *τι μεμηνατε* — l. 15 *ειπεν* V, mit dem am ersten noch L zu vergleichen: in P², der einige Berührungen mit B (Amphil p 14) hat, heisst es: *τι μεμεινατε επι τη πλανη των δαιμονων εγκαταλειποντες τον ζωντα θεον, ος εποιησεν τον ουρανον και την γην και παντα τα εν αυτοις. εκνηψατε ουν εκ της πατροπαραδοτου ταυτης υμων πλανης των δαιμονων και προσελθοντες κολληθητε αυτω. αυτος γαρ εστιν οικτιρμων και ιλασκεται τας αμαρτιας ημων και ου διαφθηρει. επειγνωτε συν τον οντος οντα θεον και επιστρεψατε προς αυτον τας καρδιας υμων και αυτος καθαριει υμας απο των αμαρτιων υμων, οτι εν αυτω εστιν η σωτηρια και η ζωη η αιωνιος. οι δε περισσωτερον ελθοβολουν αυτον και κατιτεμνον αλληλους υπο των λιθων και τας στολας αυτων εσχιζον ζητουντες πιασαι και θανατωσαι αυτον και ουκ ηδυναντο. η γαρ χαρις του θεου ην φυλαττουσα αυτον. ως δε ιδεν αυτους υπο του ακαθαρτου δαιμονος διεγερθεντας και αλληλους κατατεμνοντας και φωνας ασιμους αφιεντας, κατασεισας την χειρα αυτου, μεγαλη φωνη ειπεν· ανδρες Εφεσιοι, τι μεμηνατε· ιδου και η θεα υμων υπο των υφ᾽ ημων βαλλομενων λιθων κατεκλασθη και συνετριβη εις τελος. ει ουν εαυτη βοηθησαι ουκ ισχυσεν, εταιρους πως βοηθεισαι δυναται. και ταυτα ειπων εστραφη κατα ανατολας και προσηυξατο λεγων* | 15. *Ιησου Χριστε* V: + *εν οικτιρμοις* (—*μω* v) *και μετριοπαιδειαις* (*παιδεια* v) B, *Jesu Christe qui corripis 'n misericordia et miserationibus* L, *Ιησου μεσιτης θεου και ανθρωπων* P² | 16. *θεος* — *γης* V: *θεος* B, > P² | 17. *πλην* — *ετερος* V B: *ουκ εστιν πλην σου* P², der im folgenden wieder stark von V aber auch B u. L abweicht

ἔπεσαν ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀνδρῶν τὸν ἀριθμὸν ὀκτακόσιοι. οἱ δὲ λοιποὶ ἰδόντες τὸ γινόμενον προσέπεσαν τῷ ἀποστόλῳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ Ἰωάννῃ, λέγοντες αὐτῷ· δεόμεθά σου, τοὺς ἀνθρώπους τοὺς πεσόντας ἀνάστησον, καὶ πιστεύσομεν εἰς τὸν θεόν σου. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ, ἄνδρες Ἐφέσιοι, τοῦ μὴ πιστεύειν ἐπὶ θεὸν ζῶντα, καὶ οὗτοι οἱ πεσόντες ἐὰν ἀναστῶσιν, σκληρυνθήσεται ὑμῶν ἡ καρδία ὡς τοῦ Φαραώ. οἱ δὲ πεσόντες πάλιν ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν τρίτον παρεκάλουν τὸν Ἰωάννην περὶ τῶν κειμένων νεκρῶν. ὁ δὲ Ἰωάννης ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ στενάξας τῷ πνεύματι καὶ δακρύσας εἶπεν· ὁ ὢν θεὸς πρὸς τὸν ἀεὶ ὄντα θεὸν καὶ πατέρα, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ θεοῦ, ὁ ἐπὶ σωτηρίᾳ πάντων ἀνθρώπων ἐπιφανεὶς καὶ συγχωρήσας ἡμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ σὲ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, συγχώρησον καὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τοῖς μὴ πιστεύουσιν καὶ τεθνηκόσιν. ἀνάστησον αὐτοὺς τοῦ πιστεύειν ἐπὶ σέ, καὶ δὸς τῷ δούλῳ σου μετὰ παρρησίας λαλεῖν τοὺς λόγους σου. καὶ ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἰωάννου πάλιν βρασμὸς ἐγένετο, καὶ ἀνέστησαν οἱ ὀκτακόσιοι ἄνδρες οἱ νεκροὶ κείμενοι καὶ προσέπεσαν τῷ ἀποστόλῳ Ἰωάννῃ. καὶ ἐδίδαξεν αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἐβάπτισεν τοὺς ὀκτακοσίους ἄνδρας τοὺς πεσόντας καὶ ἀναστάντας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. καὶ λαβὼν ἡμᾶς Διοσκορίδης εἰσήγαγεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ παρέθηκεν ἡμῖν τράπεζαν καὶ ἠγαλλιασά-

1. *οκτακοσιοι* V L: *ωσει διακοσιοι* B, > P², später aber bringt er *πεντακοσιοι* | 2. *οι δε — αυτω* V cf L (> *αποστ. — θεου*): *ιδοντες δε οι λοιποι οχλοι το γεγονως και εις εαυτους ελθοντες μετα φοβου και τρομου δρομεως προσεπεσον τω Ιωαννη λεγοντες* P², der bis *δακρυσας* l. 11 noch weiter von V u. L abweicht, als B | 3. *δεομ. σου* V v m²: *ανθρωπε τ. θεου* + c m¹, *δουλε του υψιστου* + P², *domine* × L | 4. *και πιστευσομεν* V (geschrieben *—ωμεν*): *κ. πιστευομεν* P² L, *οπως πιστευσωμεν* B | *εις τ. θ. σου* V: *τω υπο σου κηρυττομενω* (+ *θεω* B) P² B, *in deum tuum, quem nobis praedicas* L | 5—10. *ο δε — νεκρων* V L: > P² B | 12. *τον αει — πατερα* V: *τον αει οντα πατερα* P² c m² v (dieser > auch *αει*), dazu + *θεον* m¹, *qui semper es cum patre verus deus* L | *υιε τ. θ.* V B: > P² L, von hior — *εν τοπω* p. 36, 2 geht P² wieder seinen ganz eigenen Weg und lässt den Apostel im Hause des **Myron**, der gar nicht in Ephesus sondern auf Patmos wohnt (s. später), statt im Hause des Dioskorides zur Ruhe kommen | 15. *τοις μη — τεθνηκοσιν* V: nur *τοις τεθνηκ.* B (P² L frei) | 17. *τους λογους* V: *τον λογον* P² B L

μεθα. καὶ προβάντων ἡμῶν ἐκεῖθεν μικρὸν ἤλθομεν ἐν τόπῳ καλουμένῳ Τύχῃ πόλεως. ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκεῖ κατακείμενος, μὴ δυνάμενος στῆναι ἐπὶ τὴν βάσιν αὐτοῦ, ἔχων ἔτη νοσῶν δώδεκα. ὡς οὖν εἶδεν τὸν Ἰωάννην ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ἐλέησόν με, μαθητὰ τοῦ Χριστοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης ἰδὼν αὐτὸν καὶ θαυμάσας ἐπὶ τῇ πίστει αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· ἀνάστα ἐν ὀνόματι πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. καὶ εὐθέως ἀνέστη.

Ἰδὼν οὖν ὁ δαίμων ὁ ἀκάθαρτος ὁ προσπαραμένων τῷ βωμῷ τῆς Ἀρτέμιδος πάντα τὰ γενόμενα σημεῖα ὑπὸ Ἰωάννου καὶ ὅτι μέλλει καταπίπτειν διὰ τοῦτον τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ αὐτὸς διώκεσθαι ἀπὸ τῆς πόλεως ὑπὸ Ἰωάννου, λαβὼν ταξεωτικὸν σχῆμα καὶ χάρτας ἐπιφερόμενος διὰ φαντασίας, ἐκάθισεν ἐν τόπῳ εὐπεριβλέπτῳ καὶ ἔκλαιεν. παρερχομένων δὲ δύο ταξεωτῶν, καὶ ἰδόντες αὐτὸν κλαίοντα, τῷ σχήματι αὐτῶν ἀντιποιούμενοι ἤγγισαν αὐτῷ καὶ εἶπον αὐτῷ· ἑταῖρε, τί ἔχεις ἢ τί σοί ἐστιν πρᾶγμα; ἀνάγγειλον ἡμῖν, τί ἐστιν τὸ λυποῦν σε, καὶ ἡμεῖς, ὃ ἐὰν δυνώμεθα, θεραπεύσομέν σε. ὁ δὲ κλαίων καὶ ὀδυρόμενος λέγει αὐτοῖς· ἐν πολλῇ θλίψει τυγχάνω καὶ οὐκέτι δύναμαι ἐγὼ ζῆν ὁ ἄθλιος, ἀλλὰ θέλω ἑαυτὸν κατὰ κρήμνου ῥῖψαι. εἰ μὲν οὖν δύνασθέ μοι βοηθῆσαι, ἀναγγελῶ ὑμῖν· εἰ δὲ μήγε, τί καὶ τὸ μυστήριόν μου ἀποκαλύπτω; οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ· τὸ σχῆμα ὅπερ ἔχεις ταξεωτικόν ἐστιν; λέγει αὐτοῖς ὁ δαίμων· ναί. εἶπαν οὖν αὐτῷ· αὐτὸς

2. *Τυχη πολεως* VBP² (*τυχει*): *muro* (*τειχει*) *civitatis* L | 9. *ουν* V: *δε* P² L, (nach einem Participialsatz) > B | *ο ακαθαρτος* V: > P²BL | 10. *παντα* V B (aber ohne *σημεια*): > P² | *γενομενα* V v: *γεγεννημενα* P², *γινομενα* c m¹ m² | 11. *μελλει — Αρτεμιδος* V cf L B: *ιδη* (= *ηδη*) *παντες δι' αυτου πιστευσαι μελλουσιν τω Χριστω* P² (auch weiterhin sehr frei) | 13. *ταξεωτικον σχ.* V: *σχ. ταξ* v m², *σχ. ταξεωτου* P² c m¹ | *επιφερομενος* V c m¹: *επαγομενος* m² v, *κρατων εν τη χειρι αυτου* P², auch sonst abweichend | *δια φαντασιας* V: *εν φαντασια* B | 15. *και ιδοντες — ειπον αυτω* V: *κ. ιδοντες αυτον ουτως κλεοντα πικρως ως αντιποιουμενοι το σχημα αυτων ηρωτων αυτον λεγοντες* P², *κ. συναλγησαντων τω σχηματι επυνθανοντο παρ' αυτου* (c m² v, *επηρωτων αυτον* m¹) B | 20. *αλλα — ριψαι* V cf L (*meipsum in mortem dedere volo*): > P² B | 22 *αναγγελω* V B: *αναγγελλω* P² | *ει δε — αποκαλ.* P² B (*δημοσιευω υμιν* c, *αναγγελω υμιν* m¹ m², *ακουετε* v) cf L: > V | 23. *οι δε — ομοσατε* p. 37, 3 V cf L: *οι δε ειπον* (*αναγγειλον ημιν και* + c m¹) *εχεις γνωναι οτι δυναμεθα σοι συνελθειν. απεκριθη αυτοις ο δαιμων* (*εαν θελετε* oder *θελητε δυνασθε, πλην* + m² v) *ομοσατε* B, völlig abweichend und abgekürzt bis p. 37, 12 P²

δύνασαι γνῶναι, εἰ δυνάμεθά σοι συνελθεῖν. ὁ δὲ εἶπεν· ἐὰν θέλητε, δύνασθε. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· θέλομεν. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ δαίμων· ὀμόσατέ μοι κατὰ τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος, ὅτι εἰ δέῃ ὑμᾶς ἀποθανεῖν, ποιεῖτε ὑπὲρ φίλου ὑμῶν, κἀγὼ ὑμῖν ἐξηγοῦμαι, καὶ δεικνύετε διάθεσιν πρὸς φίλον καὶ ξένον, καὶ τοὺς μισθοὺς ὑμῶν λαμβάνετε καὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν διασώζετε. οἱ δὲ ὤμοσαν αὐτῷ τοῦ μετὰ πάσης δυνάμεως φροντίσαι τὰ περὶ αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀπόδεσμον χρυσίου ἔδειξεν αὐτοῖς λέγων· φίλοι καλοί, ἀγωνίσασθε, ἰδοὺ καὶ τὰ ἑτοιμασθέντα ὑπὲρ τοῦ κόπου ὑμῶν. οἱ δὲ περισσοτέρως ἐζήτουν περὶ τοῦ πράγματος αὐτοῦ καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἀνάγγειλον ἡμῖν, φίλε καλέ, καὶ ἀφρόντιστος ἔσο. καὶ ὀδυρόμενος καὶ κλαίων ἔλεγεν αὐτοῖς· Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης ἐγὼ ὑπάρχω ὁ ἄθλιος, βοηθὸς κομέντων, καὶ δύο ἄνδρες παρεδόθησάν μοι ἀπὸ Ἱερουσαλήμ, ὄνομα τῷ ἑνὶ Ἰωάννης καὶ ὄνομα τῷ ἑτέρῳ Πρόχορος. καὶ λαβὼν αὐτοὺς ἐγὼ ἔβαλον ἐν τῇ φυλακῇ τρεῖς ἡμέρας· τῇ δὲ τετάρτῃ ἐγένετο αὐτῶν πρόοδος καὶ κατέθεντο πολλὰ ἀσεβῆ, φαῦλα πράξαντες. καὶ ἰδὼν ὁ ἄρχων τὸ πλάτος τῶν κακῶν ὧν κατέθεντο, ἀνέπεμψεν αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ, ὅπως ἐν ἑτέρᾳ ἐξετάσει ἀκριβέστερον μάθοι τὰ περὶ αὐτῶν. λαβὼν οὖν αὐτοὺς ἐγὼ ἀπέφερον ἐν τῇ φυλακῇ, διὰ δὲ μαγικῆς κακοτεχνίας ἐξέφυγον ἐκ τῶν χειρῶν μου. καὶ ἀπήγγειλα τῷ ἐμῷ αὐθέντῃ

1. *ει* (geschrieben *η*) V: *οτι* B | 2. *θελητε* m^2: *θελετε* V v | 4. *οτι* B: *οτε* V, aber *ε* punctirt | *δεη* (geschrieben *δεει*) V | 12 *Καισαρειας* V P^2 m^2 v: *απο* × c m^1 | 13. *της Παλ.* V P^2 c m^2 v: *της εν Παλαιστινη* m^1 | *κομεντων* V m^3: + *της ανθυπατικης* (nur m^1 *—τιανης*) *ταξεως* B P^2 (nur dieser schreibt hier *κωμεντων*), > mehreres L; du Fresne, gloss. I, 692 welcher diese Stelle aus einer Hs. citirt (denn der einzige damals vorhandene Druck enthält sie nicht), nimmt ein neutrum *κομέντον* = *κομεντάριον* *commentarium* an und vergleicht *adiutor commentariorum* oder *commentariensis*. Seine Verweisung auf *κόμβεντος* sowohl hier als p. 693 zu *κόμεντον* verstehe ich nicht. Jedenfalls beweist der Zusatz in P^2 B und deren Lesart zu l. 22, dass sie *κομεντων* unglaublicher Weise von *κομης* hergeleitet haben | 15. *τω ενι . . . τω ετερω* V L: *τω διδασκαλω . . . τω μαθητη* P^2 | 17. *πολλα ασ. φ πρ.* V: *απειρα πληθη πραξεων πονηρων* c m^1 m^2, *απειρον πληθος φαυλων πραξεων* v, *plurima flagitia inventa sunt per facinora, quae perpetrarunt* L; nichts vergleichbares in P^2 | 18. *πλατος* V c m^1: *πληθος* m^2 v | 20. *αυτους*: *αυτος* V | 22. *και απηγγ. — ειπεν μοι* V: *μαθων ουν τουτο ο πρωτος των κομεντὼν συμπαθησας* (+ *μοι* m^2) *ειπε(ν) μοι* P^2 B, *μαθων ουν ο αρχων το γεγονος διωκειν οπισω αυτων προετρεψατο με* m^3, *quod iudex ut audivit, misertus hac lege mei est* L

τὸ γεγονός, καὶ αὐτὸς ἐλεῶν μου εἶπέν μοι· φύγε ἄθλιε καὶ δίωξον ὀπίσω αὐτῶν, ἐπεὶ κακῶς ἀποθνήσκεις. καὶ εἰ μὲν εὕρῃς αὐτούς, ἐπίστρεφε ἔχων αὐτούς· εἰ δὲ μὴ εὕρῃς αὐτούς, μὴ ἐπιστρέψῃς. ἐγὼ γὰρ οἶδα τὸν θυμὸν τοῦ ἄρχοντος, ὃν ἔχει κατ᾽ αὐτῶν. καὶ πάλιν τὸν ἀπόδεσμον τοῦ χρυσίου ἐπεδείκνυσεν αὐτοῖς λέγων· ταῦτα οὖν ἀναλώματα λαβὼν ἐξῆλθον· ἰδοὺ καὶ αἱ καταθέσεις αὐτῶν, καὶ ὑπεδείκνυεν αὐτοῖς τοὺς χάρτας τοὺς φανταστικούς, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅτι ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν, ὅτι ἐνθάδε εἰσίν, καὶ διὰ τοῦτο παρεγενόμην ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ γυναῖκα καὶ τέκνα καὶ οἶκον καταλιπὼν πελάζομαι δι᾽ αὐτοὺς εἰς ἀλλοδαπὴν γῆν· ἀλλὰ δέομαι ὑμῶν, φίλοι καλοί, ἐλεήσατέ μου τὴν ξενίαν. εἶπαν δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ταξεῶται· μηδὲν πράξεις κακὸν ἑαυτόν, φίλε· οἱ γὰρ μάγοι, οὓς σὺ ζητεῖς, ὧδέ εἰσιν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ δαίμων· φοβοῦμαι, μὴ διὰ μαγικῆς κακοτεχνίας φύγωσι καὶ ἔνθεν· ἀλλὰ τοῦτο ποιήσατε, φίλοι καλοί, καὶ ἀποκλείσατε αὐτοὺς καὶ μηδεὶς γνώσει, καὶ θανατώσατε αὐτοὺς καὶ λάβετε ταῦτα τὰ ἀκολουθήσαντά μοι χρήματα. οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· συμφέρει σοι μᾶλλον, ἵνα κρατήσωμεν αὐτοὺς καὶ παραλάβῃς αὐτούς· ἐπεὶ ἐὰν θανατώσωμεν αὐτούς, πῶς ἐπιστραφῇς εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀποκτείνατε αὐτούς, φίλοι μου, καὶ οὐ θέλω ἰδεῖν τὴν ἐμὴν πατρίδα. οἱ δὲ συνέθεντο αὐτῷ ἀποκτεῖναι ἡμᾶς καὶ λαβεῖν τὴν φαντασίαν τῶν χρημάτων.

Ἔγνω οὖν ὁ Ἰωάννης τῷ πνεύματι ἅπερ ἔπραττεν καθ᾽ ἡμῶν ὁ ἀκάθαρτος δαίμων καὶ εἶπεν πρός με· τέκνον Πρόχορε,

2. *διωξον* V: *διωκε* B, *καταδιωκε* P^2 | 3. *ευρης* V P^2: *ευρεις* m^1 m^2 v, *ευροις* c | *επιστρεφε εχ. αυ* V B (nur m^2 *υποστρεφε*): *αγαγε μετα σου* P^2 | *ει — αυτους* V B (*ευροις* c, *αυτους* > c m^1 v): *ει δε μηγε* P^2 | 4. *μη επ.* V: *μηδε σοι υποστρεψης* P^2, *μηδε* (c v, *μητε* m^1 m^2) *συ ενθαδε φανης* (c, *φανεις* v, *φανης ενθ.* m^1 m^2) B | *οιδα — αυτων* V L: *εγω γαρ οιδα τον θυ. τ. αρχ.* c m^2 v, ähnlich m^1, > P^2 | 5. *τον αποδ. — μαλλον* l. 19 V: P^2 giebt eine durch B L nicht bestätigte Umarbeitung | *επεδεικνυσεν* V: *υπεδεικνοιεν* P^2, ganz anders B | 7. *υπεδεικνυεν* V: *εδεικνυεν* c m^2 v, *δεικνυων* m^1, den Satz > P^2 | 12. *ξενιαν* V: *ξενιτειαν* B | 13. *πραξεις κ. εαυτων* (sic) *φιλε* V: *πραξεις κατα σαυτου φιλε κακον* m^3, *μηδεν* (*μη* m^1) *αθυμησης* (*-μει* m^1) *φιλε* B, *nihil tibi mali . . facias neque te maceres dolore* L, *ευθυμησον φιλε καλε και μη λυπου* P^2 | 16. *αποκλεισατε* P^2 B L (*cogite*): *αποκτεινατε* V | *και μ. γν.* V: *μηδενος ειδοτος* B (c m^1 v × *εις οικον*), *εν τοπω τινι μηδενος γινωσκοντος* P^2 | 23. *κ. λαβειν την φαντ. τ. χρ.* V B (c v + *παρ᾽ αυτου* nach *λαβειν*, *παρα του* Amphil.): > P^2

γινώσκειν σε βούλομαι καὶ ἑτοιμάζειν τὴν ψυχὴν εἰς πειρασμόν, ὅτι πολὺν κονιορτὸν καὶ θλῖψιν καθ' ἡμῶν ἐγείρει ὁ προσπαραμένων δαίμων τῷ βωμῷ τῆς Ἀρτέμιδος· ἰδοὺ γὰρ διήγειρεν καθ' ἡμῶν δύο ταξεώτας διδάξας αὐτοὺς κακὰ περὶ ἡμῶν, καὶ ἐγνώρισέν μοι ὁ θεὸς πάντα τὰ λαληθέντα ὑπὸ τοῦ δαιμονίου πρὸς αὐτούς. ἀνδρίζου οὖν καὶ ἑτοιμάζου πρὸς ταῦτα. καὶ ταῦτα λαλοῦντος τοῦ Ἰωάννου πρός με, ἐλθόντες οἱ ταξεῶται ἐκράτησαν ἡμᾶς. ὁ δὲ Διοσκορίδης τότε οὐκ ἦν μεθ' ἡμῶν. ὁ οὖν Ἰωάννης εἶπεν πρὸς τοὺς ταξεώτας· ἐπὶ ποίᾳ αἰτίᾳ κράτησιν ἡμῶν ποιεῖσθε; οἱ δὲ εἶπον· ἐπὶ μαγικῇ κακοτεχνίᾳ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· καὶ τίς ὁ κατήγορος ἡμῶν; οἱ δὲ εἶπον· ἀχθήσεσθε τέως ἐν τῇ φυλακῇ καὶ μέλλετε θεωρεῖν καὶ τὸν κατήγορον ὑμῶν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· οὐ δύνασθε ἡμᾶς βιάζεσθαι, ἐὰν μὴ κατὰ πρόσωπον ἡμῶν ἔχητε τοὺς κατηγόρους. οἱ δὲ ἤρξαντο ῥαπίζειν αὐτόν, καὶ σύροντες ἡμᾶς ἀπήγαγον ἐν οἴκῳ ἰδιάζοντες ὥστε ἀποκτεῖναι ἡμᾶς κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ δαίμονος. δραμοῦσα δὲ Ῥωμάνα ἀπήγγειλεν τῷ Διοσκορίδῃ. καὶ εὐθέως δραμὼν ἦλθεν καὶ ἀπέλυσεν ἡμᾶς, καὶ λόγους σκληροὺς εἶπεν πρὸς τοὺς ταξεώτας λέγων· οὐκ ἔξεστιν ὑμῖν ἀνθρώπους ἀναιτίους μὴ ὄντος κατηγόρου φυλακίζειν, μάλιστα μηδὲ ἐν τῷ φανερῷ, ἀλλ' ἐν οἴκῳ

1. *και ετ.* V B: *ινα ετοιμασεις* P^2 | *ψυχην* V: + *σου* B P^2 | 2. *πολυν* B: *πολλην* V P^2 (dieser aber *θλιψιν και κον.*) | *εγειρει* V: *ηγειρεν* P^2, *κινει* B | 3. *δαιμων* hier V B: *ο δαι* vor *ο προσπ.* P^2 | 4. *διηγειρεν* V c m^1 m^2: *ηγειρεν* P^2 v | 5. *και εγν. — αυτους* V cf B L: *και ο κυριος ημων Ιησους Χριστος παντα εγνωρησεν μοι* P^2 | 6. *ανδρ. — ταυτα* V, erweitert in L: > P^2 B | 8. *ο δε — ημων* V L: > P^2 B | 9. *επι* V c m^1: *εν* P^2 m^2 v | 10. *κρ. ημ. ποιεισθε* V: *την κρ. ημ. εποιησασθε* P^2 c m^2 v, *ημας εκρατησατε* m^1 | 11. *τις* V B L: *που εστιν* P^2 | 12. *τεως* P^2 B: > V | 13. *θεωρειν* hier V B (c *ιδειν*, c m^1 m^2 > das folgende *και*): hinter *υμων* P^2 | 14. *βιαζεσθαι* V: *βιασασθαι* P^2 B | *εαν — κατηγορους* V B (*ημων* hinter *κατηγ.*): *ανευ κατηγορου* P^2, > L | 15. *ηρξαντο — και* V L: *ραπιζοντες και* P^2, *ερραπιζον τον Ιω. και* c m^2 v, *ραπιζοντας αυτον* m^1 | 16. *εν οικω ιδιαζοντες* V: *εν οι. ιδιαζοντως* m^2 v, *in domum cuiusdam civis* (*ιδιαζοντος*) L, *εν οι. ιδιαζοντι* c m^1, *εν ιδιαζοντι τοπω* P^2 (dieser × *ουχι εν φυλακη αλλ'*, ähnlich B) | *ωστε* V B: *προς το* P^2 | 17. *υποσχεσιν* V v m^3 (+ *ην προς τον δαιμονα εποιησαντο* cf L): *υποθεσιν* P^2 c m^2, *υποθηκην* m^1 | *δραμ. δε P.* V: *ταυτα ακουσασα η P. και δραμουσα* P^2, ähnlich B (v > *και δραμ.*) L | 20. *ουκ. εξ. — αποκτειναι αυτους* V, wesentlich ebenso B cf L: *οτι ον τροπον ηβουληθηται λαθρα αποκτειναι αθωους ανδρας, μη ουτως προ προσωπου αυτων των κατηγορων ταυτην την δικην υμεις πεισεσθε* P^2

ἰδιάζοντι ὥστε ἀποκτεῖναι αὐτούς. ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οὗτοι ἐν τῷ οἴκῳ μου εἰσίν· εἴ τις ἔχει τι κατ᾽ αὐτῶν, ἐλθάτω καὶ λαβέτω αὐτοὺς καὶ κατὰ τοὺς νόμους κριθήσονται. οἱ δὲ ταξεῶται εἶπον πρὸς ἑαυτούς· ἀπέλθωμεν, λάβωμεν τὸν κατήγορον καὶ οὕτως δυνησόμεθα δίκαια λέγειν πρὸς αὐτούς. ὁ γὰρ Διοσκορίδης ἐν τῷ πράγματι αὐτῶν ἑαυτὸν ἐντάξας σκληρός ἐστι πρὸς ἡμᾶς. ἔρχονται οὖν οἱ ταξεῶται ἐπὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ὁ δαίμων ἐκαθέζετο, ὁ λεγόμενος ταξεώτης, καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν. εἰς πένθος οὖν ἀφόρητον ἐλθόντες ἐκαθέσθησαν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ λέγοντες· οὐαὶ ἡμῖν, τί ποιήσωμεν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος οὐκ ἔστιν ἐνθάδε. καὶ ἐὰν εὑρεθῶμεν πρὸς Διοσκορίδην ἄλλως λέγοντες, ἀκριβείας πολλῆς μετέχει ὁ ἀνήρ, καὶ μήποτε κακῶς ἡμῖν χρήσεται καὶ ὀλέσει ἡμᾶς. καὶ ὡς ταῦτα ὡμίλουν, ἔρχεται ὁ δαίμων πρὸς αὐτοὺς τῷ αὐτῷ σχήματι καὶ λέγει αὐτοῖς· ἀμελεῖς ἐγένεσθε, ὦ φίλοι μου περὶ τὸ πρᾶγμα. καὶ ἐξηγήσαντο αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν, καὶ ὅτι ὁ Διοσκορίδης ἔλαβεν αὐτοὺς ἀφ᾽ ἡμῶν· ἐὰν οὖν ἔρχῃ μεθ᾽ ἡμῶν, ἀπολῃψόμεθα αὐτούς. ὁ δὲ δαίμων εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἄγωμεν. καὶ ἐπορεύετο ὁ δαίμων ὀπίσω αὐτῶν κλαίων, καὶ συνήχθησαν ὄχλοι πολλοὶ περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξηγήσατο πᾶσιν ἅπερ ἐξηγήσατο τοῖς ταξεώταις, οἱ δὲ ταξεῶται προσεμαρτύρουν αὐτῷ. καὶ θυμοῦ πλησθέντες ἅπαντες ἔδραμον ἐπὶ τὴν οἰκίαν Διοσκορίδους — οἱ δὲ πλείονες ἦσαν Ἰουδαῖοι — καὶ διακρούσαντες τὰς θύρας τῆς εἰσόδου ἤρξαντο κράζειν· Διοσκο-

1. *οι ανδρες* V B L: > P^2 | 2. *τι* V P^2 v: > c m^1 m^2 | *ελθατω* V: *ελθετω* P^2 B | 3. *τους ν.* V L: *τον νομον* P^2 B | *κριθησονται* V m^2 v: *κριθητωσαν* P^2 c m^1 | *οι δε ταξ.* V B L: *και λαβων ημας διωσκοριδης απηγαγεν εις τον οικον αυτου* × P^2, ähnlich m^3 | 4. *ειπον — αυτοις* l. 15 V, etwas kürzer L, cf auch m^3 Amphil. p 17 extr.: *απελθοντες και μη ευροντες τον δαιμονα εις εν* (sic) *ω εκαθεζετο τοπω, εν αμηχανια και θλιψει κατειχοντο, λεγοντες· ουαι ημιν οτι του κατηγορου μη ευρισκομενου ως συκοφανται παρα του Διωσκοριδους ευρισκομεθα και απολεσει ημας. και ταυτα αυτων λεγοντων επεστη αυτοις ο δαιμων εν τω αυτω σχημα* (sic) *λεγων* P^2, einiges ähnliche in B | 15. *εγενεσθε* V: *γεγονατε* P^2, *fuistis* L, den Satz > B | *το πραγμα και* V: *του πραγματος και ιδου εγω ο ταλαιπωρος κινδυνευω. οι δε* P^2, wovon auch B L nichts. So im Folgenden häufig | 20. das erste *εξηγησατο* m^2: *εξηγησα* (sic) V, *εξηγειτο* c m^1 v | 23. *Διοσκοριδου* V | *οι δε — Ιουδ.* V L m^3 (*ησαν δε οι πλειους Ιουδ.*): > P^2 B | *διακρ.* V B: *καταστρεφοντας* (!) P^2, *πετασσοντες* m^3 | 24. *τας θυρας τ. εισ.* V: *τας θυρας* m^3, *τους πυλωνας* P^2 B | *Διοσκ.* zweimal P^2 m^3: einmal V, > B L

ρίδη, Διοσκορίδη, πρὸς πόλιν ἔχεις, ἢ παράδος τοὺς μάγους. ἡ πᾶσα πόλις ἐκβοᾷ, καὶ ἐμπρήσομέν σε πυρὶ καὶ πάντα τὰ σὰ ἀπολέσομεν καὶ σὲ καὶ τὸν υἱόν σου καὶ τοὺς μάγους. δὸς τοὺς κακούργους καὶ τοὺς μάγους. ἡγούμενος πόλεως ὤν, διὰ τί πονηροὺς καὶ ἐμπαίκτας ἄνδρας περιποιῆσαι; ὁ δὲ Ἰωάννης ἰδὼν τὴν ἔνστασιν καὶ τὸ πολὺ πλῆθος εἶπεν πρὸς Διοσκορίδην· ἡμεῖς οὔτε χρημάτων ἀντιποιούμεθα οὔτε σωμάτων. τὸ ἀποθανεῖν καὶ τὸ ἀπολέσαι τὰ χρήματα ἡμεῖς ἐδιδάχθημεν παρὰ τοῦ ἡμῶν διδασκάλου καὶ κυρίου, καθ᾽ ἡμέραν ἐπιφέρεσθαι τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖν αὐτῷ. ὁ δὲ Διοσκορίδης εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· ἰδοὺ ἡ οἰκία μου ἀφθήτω, καὶ ἐγὼ καὶ ὁ υἱός μου ὁλόκαυστοι γενώμεθα ἐν αὐτῇ, καὶ πάντα τὰ ἡμῶν ἀπολέσθω μόνον Χριστοῦ ἐπιτύχωμεν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτόν· οὔτε σοῦ οὔτε τοῦ υἱοῦ σου οὔτε τῶν σῶν μία θρὶξ οὐκ ἀπολεῖται. παράδος ἡμᾶς τοῖς ἀνθρώποις τούτοις. ὁ δὲ Διοσκορίδης εἶπεν· εἰ ὑμᾶς παραδώσω, καὶ τὸν υἱόν μου παραδίδωμι μεθ᾽ ὑμῶν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτόν· τὸ σύστημα τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθὸν ἄγει τοὺς πλείστους αὐτῶν· σὺ δὲ καὶ ὁ υἱός σου ἡσυχάσατε ἐν τῷ οἴκῳ ὑμῶν καὶ ὄψεσθε τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.

1. *προς π. ε.* V m^3: > P^2 B L; die misverständlichen Worte („mit der Stadt hast du es zu thun, oder") bringt P^2 später nach | *ἢ* V c m^1 m^3 L: > P^2 m^2 v | 2. *η πασα — μαγους* l. 4 V: *η και σε και τον υιον σου και τους μαγους καταναλωσωμεν, η πολις βοα· δος τους κακουργους* m^3 cf L, welcher *εβοα* las und die Worte nicht als Bestandtheil der Rede erkannte; *η και* (c m^1, *η* v, *επει* m^2) *σε* (+ *κακως* v) *και τον οικον* (*παντας τους εν τω οικω* v) *σου πυρικαυστους ποιησομεν* B, > P^2 der auch weiterhin sehr abweicht | 4. *ηγουμ. — περιποιησαι* l. 5 V m^3 (> *και εμπαικτας* und schreibt *περιποιει* s. hierüber zu p. 19, 1): *προυχων γαρ ων την πολεως ουκ οφειλεις τοιουτων ανθρωπων ανοσιων αντιλαμβανεσθαι* B (mit wenigen Varianten), ganz anders P^2 | 7. *το αποθ. — ημεις* V: > P^2 B, dafür *nobis enim vita est Christus et mori lucrum* L; undeutlich Amphil über m^3 | 8. *εδιδ* V L: *γαρ* + B m^3, nichts vergleichbares in P^2 | 14. erstes *σου* m^3: *του σου* V, *συ* B | 16. *ει* (geschrieben *η*) V: *εαν* m^3, *si* L | *και τ. υιον μ.* V L (*etiam tradam* etc.): > m^3 | 18 *το συστημα* V P^2: *το συστρεμμα* B, *η επισυστασις* m^3 | *εις αγαθον — αυτων* V B (*πλειονας*): *σωτηριαν τοις πλειστοις αυτων προξενησει* m^3, *εις αγαθον εργον αγει ο κυριος* P^2, diese Fassung des *συστημα* als Accusativ und in concretem Sinn auch in L, aber daneben die richtige: *caterva haec populi ad bonum congregata est, et haec congregatio ad bonum perducet plurimos*

Καὶ κατήγαγεν ἡμᾶς ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, καὶ παρέλαβον ἡμᾶς ἐπὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος. καὶ λέγει Ἰωάννης πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς κρατοῦντας ἡμᾶς· ἄνδρες Ἐφέσιοι, τί ἐστιν οὗτος ὁ ναός; οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν· τὸ ἱερὸν τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰωάννης· μικρὸν ἐπιστῶμεν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι πολὺ χαίρω καὶ χαρήσομαι διὰ τοῦ ἱεροῦ τούτου. οἱ δὲ ἐπέστησαν ἐν τῷ τόπῳ, καὶ ἀναβλέψας Ἰωάννης ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ εἶπεν· καταπέσοι, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, τὸ ἱερὸν τοῦτο, ἄνθρωπος δὲ μὴ ἀποθανέτω ἐν αὐτῷ. καὶ εὐθέως ἐπὶ τῷ λόγῳ Ἰωάννου κατέπεσεν τὸ μιαρὸν ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος. καὶ εἶπεν Ἰωάννης τῷ δαίμονι τῷ ἐνοικοῦντι ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος· σοὶ λέγω τῷ δαίμονι τῷ ἀκαθάρτῳ, ὁ οἰκῶν ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ τί ἐστιν; καὶ εἶπεν ὁ δαίμων μετὰ φόβου καὶ τρόμου· ἡ μεγάλη Ἄρτεμις. ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν πρὸς αὐτόν· πόσα ἔτη ἔχεις ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ οἰκῶν; καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ δαίμων· διακόσια τεσσαράκοντα ἔννεα. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἰωάννης· σὺ εἶ ὁ τοὺς ταξεώτας ἐγείρων καθ' ἡμῶν; καὶ εἶπεν ὁ δαίμων· ναί. καὶ ἔφη αὐτῷ Ἰωάννης· παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, τοῦ λοιποῦ μὴ κατοικῆσαι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν ὁ ἀκάθαρτος δαίμων ἀπὸ τῆς πόλεως Ἐφέσου, καὶ πάντες ἐθαύμασαν ἐπὶ τούτῳ. καὶ συναθροίζονται πάντες

1. Hier beginnt das Probestück von B in Beil. B II. In P^2 folgt eine schwülstige Umarbeitung ohne Analogie in m^3 B L | 8. *καταπεσοι* m^3 (aber nach *Χριστε*): *καταπεσει* V, *καταπεσοιντο τα της πονηριας αγαλματα κτλ.* P^2 | 9. *αποθανετω* V: *αποθανη* m^3, *αποθανειτω* P^2 | 10. *επι* (*συν* P^2) *τω λογω Ιω.* V P^2 L: $>$ m^3 | 11. *μιαρον* V L (*profanum*): $>$ m^3, unvergleichbar P^2 | 12. *τω δαιμονι — αποστολος* V: *ακαθαρτον πνευμα το προσπαραμενον τω βομω της Αρτεμιδος. και ο δαιμων στενων και τρεμων εφη· τι εστιν. και ο αποστολος* P^2 (cf B) Auch m^3 hat das *τι εστιν* dem Dämon in den Mund gelegt, was nach dem Sturz des Tempels läppisch und mit seiner Todesangst unverträglich ist. Uebrigens trägt P^2 in seiner Weise bald die Frage des Johannes nach: *και τι το ονομα σοι; ο δε ειπεν· απαταιων.* L $>$ alles dies | 19. *παραγγελλω* B m^3: *παραγγελω* V P^2 | 20. *του λ. μη κατ.* V m^3 (*τ. λοιπου* am Ende) L: *μηκετι οικησαι* B P^2 (*οικεις*) | 21 *Εφεσου* V L: $>$ P^2 m^3 B | 22. *και παντες — ημερας τρεις* p. 44, 10 V und in allem wesentlichen L: die hiervon durchweg abweichende Darstellung in P^2 hat wenige Berührungen mit B (Beilage B II) z. B. zu Anfang: *θαμβος δε περιεσχεν παντας και τρομος. και οι μεν κραζοντες ελεγον· μεγας ο θεος των Χριστιανων κτλ.* —; sodann fehlt auch in P^2 der Bericht von dem

ἐν τόπῳ ἑνὶ καὶ εἶπαν πρὸς ἑαυτούς· τί ἐστιν τὸ γενόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τούτου; οὐκ οἴδαμεν, ἃ λέγωμεν. παραδώσωμεν αὐτὸν τοῖς πολιτάρχαις καὶ κατὰ τοὺς νόμους τιμωρείσθω. εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Μαρεών, Ἰουδαῖος τυγχάνων, ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ καὶ τοῦτον καὶ τὸν μετ' αὐτοῦ λέγω ὅτι μάγοι εἰσὶν καὶ κακῶν ἔργων αἴτιοι, καὶ ὡς κακοῦργοι ἀπολέσθωσαν κακῶς. καὶ εἰπάν τινες τῶν περιεστώτων καὶ κυκλωσάντων ἡμᾶς πρὸς τὸν Μαρεῶνα· κἂν κακοῦργοί εἰσιν, διὰ νόμων ἐξετασθέντες παραδοθήσονται κακῶς. ὁ δὲ Μαρεὼν ἤθελεν πρὸ τοῦ παραδοθῆναι ἡμᾶς τοῖς πολιτάρχαις διεγεῖραι καθ' ἡμῶν τὸν ὄχλον, ὅπως ἀποκτείνωσιν ἡμᾶς. οἱ δὲ ὄχλοι οὐκ ἠνέσχοντο οὐδὲ ἐπείσθησαν αὐτῷ. ἄγουσιν ἡμᾶς πρὸς τοὺς πολιτάρχας καὶ παραδιδοῦσιν ἡμᾶς. οἱ δὲ πολιτάρχαι εἶπαν πρὸς αὐτούς· ἐν ποίᾳ αἰτίᾳ τοὺς ἄνδρας τούτους παραδίδοτε ἡμῖν; οἱ δὲ εἶπαν· ἐπὶ μαγικῇ κακοτεχνίᾳ. οἱ δὲ πρὸς αὐτούς· τί ἐποίησαν μαγικῆς ἐνεργείας. ὁ οὖν Μαρεὼν παραστὰς ἐδίδαξεν, ὅτι καὶ ταξεώτης ἀπὸ τῆς πατρίδος αὐτῶν παραγενόμενος καὶ ἀναζητήσας αὐτοὺς ἐπεδείκνυεν καὶ τὰς καταθέσεις αὐτῶν. οἱ δὲ πολιτάρχαι εἶπαν πρὸς τὸν Μαρεῶνα· οὗτος οὖν ἐλθὼν διδαξάτω ἡμᾶς μετὰ ἀληθείας τὰ περὶ αὐτῶν, οὗτοι δὲ βληθήσονται ἐν τῇ φυλακῇ, ἕως ἂν ἐκεῖνος ἐλθὼν τὴν ἅπασαν ἀλήθειαν εἴπῃ περὶ αὐτῶν. καὶ ἀπήγαγον ἡμᾶς ἐν τῇ φυλακῇ, ἀσφαλισάμενοι ἡμᾶς σιδήρῳ ἐν ἐσωτέρῳ οἴκῳ. ὡς δὲ πᾶσαν τὴν πόλιν περιεκύκλωσαν πάντες οἱ ὄχλοι ζητοῦντες τὸν δαίμονα τὸν λεγόμενον ταξεώτην καὶ διὰ κηρύκων προσκαλού-

dreitägigen Aufenthalt am Meeresstrand. P[3], welcher schon von p. 40, 16 an einen stark gekürzten Text u. z. B. nichts vom Tempelsturz giebt, lenkt hier in die Recension B ein: *οι δε οχλοι οι μεν επιστευον αυτοις, οι δε ηπιστουν, επιστευσαν δε τω θεω, οσοι ησαν εν μετρω ζωης. οι δε λοιποι εκρατησαν ημας εχοντες συνεργον τινα Ιουδαιον Μαρεωνα κτλ.* bis *απελυσεν ημας* p. 44, 6. Vollends m[1] geht von dem Satz *ἐξηλθεν ο δαιμων απο της πολεως* (hier oben p. 42, 21) mit den Worten *οι ουν οι* (?) *ανθρωποι εκπλαγεντες επι τουτοις απελοσαν ημας* zu p. 44, 6 fort | 4. *Μαρεων* P[2] V (von der dritten Anführung an constant, hier u. l. 9 *Μαραιων*) P[3] (acc. *Μαρεῶνα*, aber später *Μαρεωνας* nomin.) v; *Μαραιων* m[1] c (V s. vorher), *Μαρων* m[2], *Marnon* L. Auf *ων* accentuirt meines Wissens in allen Hss. ausser m[2]. Es klingt wie ein Ortsname. P[2] allein macht ihn zu einem *ειδωλολατρης και μαγος* | 13. *τους πολιτ.* V, der erst p. 44, 3 den Singular hat: *iudici* L; in B wechselt *ο ανθυπατος, οι αρχοντες, ο αρχων*, P[2] verbindet so: *τω ηγεμωνι και τοις αρχουσι της χωρας εκεινης* | 14. *παραδιδοτε*: *παραδιδεται* V, ich wagte nicht *παραδιδετε* und folgerichtig l. 13 *παραδίδουσιν* zu schreiben

μενοι αὐτόν. καὶ μὴ εὑρόντων αὐτὸν ἦλθον μετὰ τρεῖς ἡμέρας πρὸς τὸν πολιτάρχην λέγοντες· οὐχ εὕραμεν τὸν ἄνδρα τὸν ἀληθῆ ἐπιστάμενον τὰ περὶ αὐτῶν. ὁ δὲ πολιτάρχης εἶπεν· ἀνθρώπους ξένους τῶν κατηγόρων αὐτῶν μὴ ὄντων καὶ ἐγγραφομένων αὐτοὺς οὐ δύναμαι κρατεῖν ἐν τῇ φυλακῇ. ἀποστείλας οὖν ὁ πολιτάρχης ἀπέλυσεν ἡμᾶς μετὰ δαρμῶν καί ἀπειλῶν παραγγείλας ἡμᾶς μὴ διδάσκειν ἐν τῇ πόλει Ἐφέσῳ ἐπὶ τῇ διδαχῇ ταύτῃ, καὶ ἐκβαλόντες ἡμᾶς ἐδίωκον ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῆς. καὶ ἤλθομεν ἐν τόπῳ Μαρμαρέοντι, ὅπου Ἰωάννης κατεβράσθη ἀπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐμείναμεν ἐκεῖ ἡμέρας τρεῖς. καὶ ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ὀπτασίᾳ εἶπεν τῷ Ἰωάννῃ· Ἰωάννη. ὁ δὲ εἶπεν· τί ἐστιν κύριε; ὁ δέ κύριος πρὸς αὐτόν· εἴσελθε ἐν τῇ Ἐφέσῳ, ὅτι μετὰ τρεῖς μῆνας μέλλεις ἐν ἐξορίᾳ ὑπάγειν ἐν νήσῳ, ἥτις πολλὰ χρήζει σου, καὶ πολλὰ πειρασθήσῃ, καὶ πολλὰ κατασπείρῃς ἐκεῖ. καὶ εὐθέως εἰσήλθαμεν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ κατεστράφη τὰ λοιπὰ ἱερὰ καὶ οὐκ ἔτι ἦν ἱερὸν αὐτῶν.

Ταῦτα πάντα ἐποίησεν Ἰωάννης πρὸ τοῦ αὐτὸν ἐξορισθῆναι ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ, καὶ ταῦτα πάντα ἔπαθεν ὑπὸ Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων, τοῦ διαβόλου ἐγείροντος αὐτοὺς καθ' ἡμῶν·

1. *αυτον*: *αυτων* mit darübergeschriebenem *ο* V | 2. *τον αληθη* (geschr. *αληθει*) *κτλ.* V: *qui vere maleficia eorum agnoscit* L | 6 *μετα δαρμων — τρεις* l. 10 V L (> *δαρμων* u. *Μαρμαρεοντι*): nichts davon in P² P³ B m¹. An die zu p. 43, 13 angeführten Worte schliesst P² an: *του δε ηγεμωνος πυνθανομενου· ποιαν αιτιαν φερεται κατ' αυτων; απεκριναντο· επι μαγικη κακοτεχνια και επι καταστροφη του μεγαλου ναου της Αρτεμιδος. και παντων κραζοντων· εαν τουτους απολυσης ενθεν, ουκ ει φιλος του καισαρος· πολλα γαρ δεινα ενεδειξατο ημιν, αλλ' αναγαγε περι αυτων τω καισαρι, οπως κακην κακως απολεσει αυτους εν διηνεκη εξορια. ταυτα ακουσας ο ηγεμων και φοβηθεις παρασιωπησαι τω πραγμα, ημας μεν εθετο εν φυλακη δημοσια τηρεισθαι εν ασφαλεια, τω δε βασιλει Αδριανω γραψας επιστολην περιεχουσαν ταυτα* s. p. 45, 1. — P³ hat nach *απελυσεν ημας* (l. 6 cf zu p. 42, 22) Folgendes: *ο ουν Μαρεωνας ουκ επαυσατο διεγειρων τους οχλους και διαβεβαιουμενος ως οτι μαγοι εσμεν και δια μαγικης κακοτεχνιας κατεπεσεν ο ναος της Αρτεμιδος, και παρηνωχλει αυτοις ωστε δηλα ταυτα ποιησαι τω βασιλει. πολλων δε και ετερων σημειων γινομενων δια των χειρων Ιωαννου κτλ.* wie B (s. Beilage B II) | 11—19. *και ο κυριος — καθ' ημων* V: *sed nobis permissum Ephesum regredi* L. Darauf eine lange Episode (c. 8—11), welche ich in der Einleitung bespreche. Darauf erst c. 13: *postquam autem haec gesta sunt, apparuit dominus Joanni, dixit ei: te iterum oportet ingredi civitatem Ephesum et post tres menses mitteris exul in Pathmon* etc. wesentlich wie V bis l. 27. — An das *απελυσεν ημας* l. 6 (s. zu

οἵτινες καὶ ἀναφορὰν ἀπέστειλαν Τραϊανῷ τῷ βασιλεῖ οὕτως· Πάντες οἱ τὴν Ἐφεσίων πόλιν οἰκοῦντες δεόμεθα βοηθείας τῆς σῆς ἀπολαῦσαι, ἐπειδή τινες ἐκ τῆς Ἰουδαίας γῆς ὁρμώμενοι, οἷς ὀνόματα Ἰωάννης καὶ Πρόχορος, κατέλαβον τὴν ἡμετέραν πόλιν, καινήν τινα διδασκαλίαν κηρύσσοντες, οἳ καὶ διὰ μαγικῆς τέχνης τοὺς ναοὺς τῶν μεγίστων θεῶν κατέστρεψαν καὶ τὰ ἀρχαῖα

p. 42, 22) schliesst m^3 Folgendes: *μετα δε ταυτα ειπεν ο κυριος εν οπτασια τω Ιωαννη. λαλησον παρρησια τοις Εφεσιοις. μελλεις γαρ μετ' ολιγας ημερας εξορια παραπεμφθηναι, ενθα δαψιλεστερον κατασπειραι δυνηση τον του κηρυγματος λογον, και πολυχουν αμησαι τον καρπον των επεγνωκοτων με. παραυτικα δε ο Ιωαννης διαναστας επορευετο ανα την Εφεσον, πανταχου κηρυσσων παρρησια τον λογον και φωτιζων τους ανθρωπους και τα δαιμονια εκβαλλων. τουτων δε απελαυνομενων και τα ειδωλεια αυτων και τα αφιδρυματα κατεπιπτον. οι δε προστετηκοτες αυτοις Ελληνες και Ιουδαιοι υπογραφεις τω κινουντι αυτους γενομενοι δαιμονι ανηνεγκαν κτλ.* In B u. P^3 wird eine kurze Notiz über die Vision gleich darauf nachgetragen (Beil. B II). Auch P^2 bringt die Vision erst nach Ankunft des kaiserlichen Befehls, in folgender mit obigem Text theilweise identischer Form: *εν αυτη δε τη νυκτι ορα ο Ιωαννης κατ οναρ τον κυριον ημων Ιησουν Χριστον, λεγων αυτω· Ιωαννη. ο δε ειπεν· τι εστιν κυριε; και ο κυριος προς αυτον· δει σε απελθειν εν νησσω ητις πολλα σου χρηζει, κακησε κηρυξεις το ονομα μου, και δια σου γνωσιν δεξεται ου μονον η νησος εκεινη, αλλα και πασα η περιχωρος αυτης, και πολλους κινδυνους και πειρασμους υπομενης. και πολλοι δια σου καταφευξονται επι τω ονοματι μου. μη ουν φοβηθεις μηδε δειλιασης, εγω γαρ μετα σου και ειμην και ειμι και εσομαι. και αποστολος του Χριστου λεγει· κυριε, και τις καλειται η νησος αυτη. ο δε κυριος προς αυτον. Πατμος η μεγαλη. και ο αποστολος εφη· γενοιτο κυριε το θελημα σου, και το ελεος σου εφ' ημας, καθαπερ ηλπισαμεν επι σε. και σφραγισας ο σωτηρ ειπεν· ἡ χαρις μου μετα σου. αμην. πρωϊας δε γενομενης κτλ.* | 1. *οιτινες — γενεσθαι* p. 46, 2 V L (nur *Domitianus* statt *Traianus* und wegen seiner Episode folgende Einleitung: *pontifices vero et magistratus Ephesiorum iterum epistolam adversum nos scripserunt ad Domitianum talia continentem)*: eine Abkürzung in indirecter Rede geben B (Beil B II) u. P^3; eine völlig abweichende Relation in directer Rede P^2 (ebenso wie in B P^3 an Hadrian gerichtet); vergleichbar mit V L ist nur m^3 abgesehn von dem Eingang (*ανηγεγκαν καθ' ημων γραψαντες ταυτα Αδριανω τω βασιλει· Τω γης και θαλασσης δεσποζοντι Αδριανω βασιλει. παντες κτλ.*) | 2. *Εφ. πολιν* V: *Εφεσον* m^3 cf L | *βοηθειας — απολαυσαι* V: *te nobis esse auxilio* L, *του κρατους ημων* (?) m^3 | 3. *επειδη* V L: > m^3 | *οις* V L: *εστιν* + m^3 | 5. *καινην* m^3 L: *και νυν* V | *οι και* V: *et* L, *ουτοι* m^3 | *τεχνης* V: *κατοτεχνιας* m^3, L entscheidet nichts | 6. *και* (*της λατρειας ημων* + m^3) *αρχ. εθη* (*εφη* m^3) *κατελ.* V m^3: > L

ἔθη κατέλυσαν. ταῦτα οὖν γενόμενα παρ᾽ αὐτῶν ἐγνωρίσαμεν τῷ σῷ κράτει, ἵνα κατὰ τὸ παριστάμενον κελεύσῃς γενέσθαι. Τραϊανὸς δὲ ὁ βασιλεὺς δεξάμενος τὴν ἀναφορὰν καὶ ἀναγνοὺς ἐθέσπισεν ἐξορισθῆναι ἡμᾶς, καταπέμψας τὴν πρόσταξιν ταύτην· Τραϊανὸς ὁ βασιλεὺς ἄρχουσι καὶ ἀρχομένοις. τοὺς ἀσεβεῖς καὶ πονηροὺς καὶ βεβήλους ἄνδρας, τοὺς τῶν Χριστιανῶν διδασκάλους, λέγω δὴ Ἰωάννην καὶ Πρόχορον, τοὺς εἰς τοὺς εὐεργέτας θεοὺς ἁμαρτάνοντας καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν οὐ δίκαιον, εἶναι ἐν ἀνδράσι τοῖς τοὺς θεοὺς θεραπεύουσιν, ἀλλὰ τοὺς μακρύνοντας ἑαυτοὺς ἀπὸ τῆς βοηθείας τῶν θεῶν, τούτους κελεύομεν ἐν ἐξορίᾳ γενέσθαι, ὅτι πρῶτον μὲν — τὸ μέγιστον κακόν — τοὺς θεοὺς ἐνυβρίζουσιν, δεύτερον δὲ ὅτι τὸν νόμον κατεφρόνησαν καὶ βασιλέα οὐ τιμῶσιν. τούτους οὖν ἀτάκτως φερομένους κελεύσει θείᾳ ἐπιτρέπομεν οἰκεῖν αὐτοὺς ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ, ὅπως διὰ τῆς πολλῆς θλίψεως τῆς εἰς αὐτοὺς γενομένης μνήμην ἔχωσιν τὴν πρὸς τοὺς μεγίστους θεούς, ὅπως διὰ τούτων καὶ πάντες οἱ λοιποὶ σοφρωνισθῶσιν. ἡ ἡμετέρα τοίνυν κελεύει ἐξουσία, Ἰωάννην καὶ Πρόχορον τοὺς ἀποστάτας οἰκεῖν ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ.

1. *ταυτα — κρατει* V cf L: *περι τουτων τω σω κρατει γνωριζομεν* m^3 | 2. *κατα το παριστ.* V: *το περισταμονον υμιν* m^3, *secundum tuum imperium de ipsis voluntatem tuam impleamus* L | 3. *Τραιανος — ταυτην* V: *visis ergo epistolis praecepit imperator, ut penitus exularent et rescripsit haec* L, *αναγνους δε ο βασιλευς την αναφοραν και θυμου πλησθεις εκελευσεν δεσμιους εξορισθηναι ημας εν Πατμω τη νησω* P^3, woran er mit Uebergehung des Rescripts das zu p. 44, 11 Citirte anschliesst cf B; von B emancipirt sich P^3 hier wieder (*γνους ουν ταυτα ο βασιλευς απεστειλε κελευσιν μετα δεκα προτικτορων περιεχουσαν ουτως*); m^3 *ο δε ταυτα δεξαμενος αντεγραψε ταδε* | 5. *Τραϊ. ο β.* V: *Αδριανος βασιλευς* P^3 m^3, *Domitianus Caesar* L | *αρχουσι* V m^1: *τε* + P^3 | *αρχομενοις* V P^3: + *Εφεσου* m^3 cf L | *τους — ανδρας* V cf L m^3 (*τ. πον. και ασ.* ohne *και βεβ.*): *τοις πονηροις — ανδρασι* dann aber *τους* etc. P^3 | 7. *τους εις* V P^1: *ως εις* m^3 | 8. *καθ᾽ εκαστην* ohne *ημεραν* vor *αμαρτ.* m^3 | *ου — θεων* l. 10 V cf L (*non est aequum amplius in medio eorum versari, qui continuo deos sapienter honorant*): > P^3 m^3 | 11. *οτι κτλ.* V P^3 L: *εν Πατμω νησω* u. weiter nichts bis l. 19 m^3 | 12. *κακον* V: *και δεινον* P^3, den Zwischensatz > L | *τον νομον* V P^3 | 13. *κατεφρονησαν* V: *καταφρονουσι* P^3, *sunt contemptores* L | *ουν — αυτους* V: *κελευομεν οικειν* P^3, den Satz bis *οπως* > L | 15. *οπως — νησω* l. 19 V cf L: dagegen fällt P^3 aus der directen Rede heraus und geht wieder zu B über mit den Worten *τα δε περι της πολεως και του ναου και των αρχαιων θεσμων δι᾽ ακριβεστερων διασκοπησαντες αναγαγειν αυτω* | 18 *κελευει* schreibe ich: *κελευσει* V

Τοῦ δὲ προστάγματος ἐπιφοιτήσαντος ἐν τῇ Ἐφεσίων πόλει, ἐκράτησαν ἡμᾶς οἱ ἀποσταλέντες ἀπὸ τοῦ βασιλέως καὶ περιέθηκαν σίδηρα τῷ διδασκάλῳ τῷ ἡμετέρῳ καὶ ἠσφαλίσαντο αὐτὸν ὠμῶς καὶ ἀνηλεῶς. ἔλεγον δὲ πρὸς αὐτοὺς οἱ Ἐφέσιοι περὶ Ἰωάννου· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος ὁ τὰς μαγείας ποιῶν. τοῦτον οὖν ἀσφαλῶς ἔχοντες περὶ τοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ μὴ ἀδημονεῖτε, ἀλλ' ἔστω μεθ' ὑμῶν τροπωθεὶς λόγοις σκληροῖς καὶ πληγαῖς ἱκαναῖς· μὴ ἔστω δεδεμένος. ἦσαν δὲ οἱ παραλαβόντες ἡμᾶς ἄνδρες προτίκτορες δέκα καὶ στρατιῶται τεσσαράκοντα καὶ ἀμφοτέρων οἱ ὑπηρέται, οἱ πάντες δὲ ἦσαν τὸν ἀριθμὸν ἑκατόν. μετὰ οὖν τὸ ἀσφαλῶς ποιῆσαι ἐν τοῖς σιδήροις τὸν ἐμὸν διδάσκαλον καὶ ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννην ἐκράτησαν καὶ ἐμέ· οὐ μέντοι δὲ ἔδησαν, ἀλλὰ πληγὰς πολλὰς ἐπέθηκάν μοι καὶ λόγους σκληρούς. ἀνελθόντων δὲ ἡμῶν ἐν τῷ πλοίῳ ἐκέλευσαν ἡμᾶς ἀνὰ μέσον τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν παίδων αὐτῶν καθέζεσθαι. ἐδίδετο δὲ τῷ ἐμῷ διδασκάλῳ καὶ ἐμοὶ καθ' ἡμέραν ἓξ ὀγκίαι ἄρτου καὶ ξέστης ὕδατος καὶ ὄξους

1. του δε — βασιλεως V cf L: τουτου δη προσταγματος καταλαβοντος (?) εκτρατησαν (?) ημας οι απο βασιλεως m³, ganz abweichend P², mit B geht P³ | 3. τω διδ. τω ημετερω V: L, der hier stark abkürzt, *nos Prochorum inquam et Joannem magistrum meum*, die andern sind unvergleichbar | 4. ελεγον δε κτλ. V: ελεγεν δε προς αυτους Μαρεων ο μαγος και οι Εφεσιοι P², den Soldaten legen die Rede in den Mund B P³ L, > m³ | 5. πλανος V L: δεινος × B P² P³ | 6. ουν V P³ (der hier wieder zur ersten Recension einlenkt): > P² | αδημ. (αδιμονηται) V: αδημονουμεν P³, μεριμνατε P² | 7. υμων schreibe ich: ημων in V Schreibfehler, in P² berechtigt, den Satz > P² L | τροπωθεις V (—πο—): τρομωθεις P³, in B nachher τροπωσαμενοι | 9. ανδρες V: > P³ | προτικτορες: durchweg so in allen Hss, nur P² einmal προτηκτορων u. einmal προκτητορες | 10. αμφοτ. οι υπηρ. V: υπηρεσια αμφοτερων πολλη P³ | οι παντες — εκατον V L (der nur diese letzte Zahlenangabe hat): > P³, viel mehr > P² | 11. ουν V L: δε P³ | εν P³: επι V | 12. του Χρ. V: > P³, breiter L | 13. δε V: > P³ | 14. μοι P³: με V | λογους σκ. V: λογοις σκληροις ησφαλισαντο με P³, den Satz hat L auf Johannes bezogen | ημων V L: + παντων P³ | 15. εκελευσαν P² (der hier wieder vergleichbar) cf L (*iusserunt milites*): εκελευσεν V P³ | ημας ανα μεσον (μεσω) τ. στρ. καθεζεσθαι V: ημας εκελευσαν μεσον τ. στρ. ειναι P², εντος μονους καθεζεσθαι P³, *nos in medio navis consistere* L | 16. εδιδετο V (s. Al. Buttmann, Gr. des neut. Sprachg. 41 u. oben zu p. 43, 14): εδιδοτο P³, επεχορηγειτο P² | τω εμω — μια V (nur ιζ statt εξ): ημιν εξ ογκιαι α. κ. ξεστην υ. κ. κοτυλη οξος P² cf B L (*sex uncias panis et breolum aquae et pauxillum aceti*), ημιν καθ' ημεραν δυο λιτρες (!) αρτου και ξεστιον υδατος P³

κοτύλη μία. ὁ οὖν ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννης ἐλάμβανεν ὡς νομίζω δύο ὀγκίας ἄρτου καὶ τὸ ὄγδοον τοῦ ξέστου ὕδατος, καὶ τὸ λοιπὸν παρεῖχέν μοι.

Τῇ οὖν τρίτῃ ἡμέρᾳ καθεσθέντες ἅπαντες οἱ βασιλικοὶ ἐπὶ ἀρίστου και πολυτέλειαν βρωμάτων ἔχοντες, ὁμοίως καὶ πομάτων, μετὰ τὸ φαγεῖν καὶ πιεῖν αὐτοὺς ἤρξαντο παίζειν καὶ φωνὰς καὶ κρότους ἀνακράζειν ἀτάκτως. καὶ ὡς ταῦτα ἐγίνετο παρ᾽ αὐτοῖς, εἷς τῶν στρατιωτῶν νεανίας ἀποδραμὼν πρὸς τὴν πρῶραν τοῦ πλοίου ἀπερρίφη εἰς τὴν θάλασσαν. ἦν δὲ τούτου ὁ πατὴρ ἐν τῷ πλοίῳ. καὶ κοπετὸς μέγας καὶ πένθος ἀφόρητον ἐγένετο ὑπὸ πάντων διὰ τὸν παῖδα. καὶ γὰρ ὁ αὐτοῦ πατὴρ ἠβουλήθη ἑαυτὸν ῥῖψαι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ οὐκ ἔασαν αὐτόν. οἱ οὖν δέκα προτίκτορες ἔρχονται, ἔνθα ἦν Ἰωάννης ἠσφαλισμένος κἀγὼ σὺν αὐτῷ, καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ πάντες, ἄνθρωπε, πενθοῦμεν διὰ τὸ μέγιστον κακὸν τὸ ἐν ἡμῖν γενόμενον, καὶ πῶς σὺ ἐν ἀδείᾳ ὑπάρχεις καὶ οὐ πενθεῖς, ἀλλὰ καὶ εὐθομότερος ὑπάρχεις μετὰ τὸ γενέσθαι τὸ κακόν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· καὶ τί θέλετε ἵνα ποιήσω. οἱ δὲ εἶπαν· εἴ τι, δύνασαι βοηθεῖν, βοήθει. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς τὸν μείζονα

1. ο ουν — υδατος V: ο ουν . . . απαξ την εβδομαδα μετελαμβανεν το ογδοον του αρτου και του υδατος P^2, *Joannes vero in die duas panis sumebat uncias et octavam portionem aquae* L, τουτων βραχυ τι ελαμβανεν ο εμος διδ. Ιω. P^3 cf B | 3. και τ. λ. παρ. μοι V P^2 (> και) L *(reliquas)*: το δε παν εμοι παρειχε P^3 cf B | 4. τη ουν κτλ. V P^3 cf L: εν μια ουν των ημερων κτλ. sehr frei P^2, wieder anders m^3 (aber zu Anfang τη δε τριτη ημερα), noch anders B | 5. πολυτελειαν P^2 P^3: πολυτελειας V | 6. πιειν P^3 B m^1: ποιειν V | 7. ανακραζειν V: ανακραυγαζειν P^3 B, εποιουν m^3 | και ως τ. εγιν. V: ως ουν ταυτα εγενοντο P^3 | 8 εις V: τις + P^3, δε τις B | νεανιας V: νεανισκος P^3 B m^3 (dieser > εις στρατ.), τινα νεανιαν P^2 | προς την πρ. B: παρα την πρ. P^2, εις προρα (?) m^3, nur πρωρα V P^3 | 9. πλοιου V P^3 L m^1: δια χρειαν τινα × P^2, dasselbe + B | απερριφη V P^2: ερριφη P^3, επεσεν B, ερριψεν εαυτον m^3 | 11. υπο V: > P^3 | αυτου V: τουτου P^3 | 12. εαυτον — και V: ριψαι εαυτον εις την θαλασσαν και πνιγηναι συν τω υιω αυτου αλλ' P^3 | 13. ενθα V B: εν τω τοπω × P^3, so auch P^2 u. εν ω | ησφαλ. P^3 B: εισφαλισμ. P^2, εισφαλησμ. V | 14. καγω σ. αυ. V: και ημιν καγω συνκαθημενος αυτω P^3, > P^2 B L | ειπαν V: ειπον P^3 B, εφη P^2 | παντες — γενομενον V: ημεις πενθουμεν παντες δια το γενομενον εν ημιν κακον P^3, ähnlich P^2 B | 16. εν αδεια P^3: ευαδια V | αλλα — υπαρχεις V: περι τουτου αλλα μαλλον ευθυμοτερος εγενου P^3, abkürzend P^2 m^3 | 18. ινα V B: > P^2 P^3 m^3 | ειπαν V: ειπον P^2 P^3 B | τι P^2 P^3 B (ohne βοηθειν, so auch m^3): > V

αὐτῶν· ποῖον θεὸν σέβῃ; ὁ δὲ εἶπεν· τὸν Ἀπόλλωνα καὶ Δία καὶ Ἡρακλῆν. καὶ εἶπεν πρὸς τὸν δεύτερον· σὺ δὲ τίνα σέβῃ; ὁ δέ φησιν· Ἀσκλήπιον καὶ τὴν μεγάλην Ἄρτεμιν Ἐφεσίων. ὁμοίως δὲ ἅπαντας ἠρώτα, καὶ ἕκαστος τὴν οἰκείαν πλάνην ὡμολόγει. εἶπεν οὖν ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ· οἱ τοσοῦτοι θεοὶ ὑμῶν οὐκ ἴσχυσαν βοηθῆσαι καὶ παραστῆσαι ὑμῖν τὸν παῖδα καὶ ἀλύπους ὑμᾶς ποιῆσαι; καὶ εἶπον αὐτῷ οἱ πρωτίκτορες· ἐπειδὴ οὐ καθαρεύομεν τὰ πρὸς αὐτούς, διὰ τοῦτο ἡμᾶς τιμωροῦσιν. παρῆλθε δὲ ἐν τῷ μεταξὺ ὡς ὡρῶν τριῶν διάστημα ἀπὸ τῆς ἀπωλείας τοῦ παιδός. ὁ οὖν ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννης ἐλυπήθη σφόδρα καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τοῦ παιδὸς καὶ ἐπὶ τῷ πένθει πάντων, καὶ εἶπεν πρός με· ἀνάστα, τέκνον Πρόχορε, ἐπίδος μοι τὴν χεῖρά σου. καὶ ἀναστὰς ἐποίησα οὕτως, καὶ ἔστη ἐπὶ τῆς ἐξοχῆς τοῦ πλοίου καὶ διακρούσας τὰ σίδηρα καὶ στενάξας καὶ δακρύσας πικρῶς εἶπεν· θάλασσα, θάλασσα, εἶπεν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἐπὶ τῶν σῶν νώτων περιπατήσας, δι' ὃν καὶ τὰ σίδηρα ταῦτα βαστάζω ἐγὼ ὁ δοῦλος αὐτοῦ· παράδος τὸν παῖδα ὑγιῆ πρὸς ἡμᾶς. καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ Ἰωάννου βρασμὸς ἐγένετο καὶ ἦχος πολὺς τῆς θαλάσσης, ὥστε κινδυνεῦσαι πάντας τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ, καὶ ὑψώθη

1. *Δια* P^3 m^3: *Διαν* V P^2 s. die Varianten zu B | 2. *Ηρακλην* P^2 P^3 B m^3: *Ηρακλη* V | *και ειπεν — δε* V, beinah so m^3: *ο δε Ιω. ειπε προς ετερον· και συ* P^3, *και παλιν ο Ιω. εφη πρ. τον δευτερον· και σοι* P^2 | 4. *ομοιως — ωμολογει* V cf L: *ομοιως απαντες την ιδιαν πλανην ωμολογουν* P^3, ähnlich m^3 (+ *ερωτηθεντες*), *και παντων καθεξης ομολογησαντων την πλ. αυτων κτλ.* P^2 | 6. *υμων* V (vor *θεοι* P^2 B): > P^3 m^3 | *βοηθησαι και* V L: > P^2 P^3 B m^3 | *υμιν* V P^2 B m^3: > P^3, *assistere vestro iuveni* L | 8. *καθαρευομεν* P^3 B m^3: *καθηριευομεν* V, *καθαριευομεν* P^2 | *τα*: > nur V | *δια* V etc.: *και* × P^3 L | 9. *εν τ. μετ.* V: > P^3, die andern nicht zu vergleichen | 10. *απο* V: > P^2 (übrigens abweichend) P^3 | 11. *ελυπηθη — παντων* V: *σφοδρα ελυπηθη επι τη απωλεια του παιδος και τω πενθει τουτων* P^3, sehr verschieden P^2 m^3 | 13. *ανάστα — επιδος* V m^3 (*αναστας?*): *τεκ. Π. αναστα και επ.* P^3 c m^1, *τ. Π. αναστας επειδος* P^2 | 14. *εποιησα ουτως* V: *επεδωκα αυτω την χειρα* P^3, ähnlich P^2 L B | 15. *δακρυσας* V P^2 B: *κλαυσας* P^3 | *πικρως* V P^3: > P^2 B | 16. *θαλασσα* zweimal VP^2 m^3: dreimal P^3, > L B | *των σων νωτων* V m^3: *τ. σ. υδατων* P^3, *τον νωτον σου* P^2 | 17. *ον* V m^3: *ων* P^2, *ου* P^3 | *βασταζω* hier V: hinter *εγω* P^2, hinter *αυτου* P^3 m^3 | 19. *Ιωαννου* V P^2: *τουτω* P^3, *του αποστολου* m^3 | 20. *κινδυνευσαι* V P^2 (× *παρ' ολιγον*) cf B: *κινδυνευειν* P^3 | *υψωθη — δεξιων* V: *ιδου υψωθεν εν κυμα κατα την δεξιαν* P^3, *ιδου κυμα μεγα κεκυρτωμενον υψωθη εις τα δεξια μερη* P^2 cf m^3, worüber Amphil. nicht ganz deutlich

κῦμα ἐκ δεξιῶν τοῦ πλοίου καὶ ἀπέρριψε τὸν παῖδα ζῶντα παρὰ τοὺς πόδας Ἰωάννου, καὶ προσεκύνησαν αὐτὸν λέγοντες· ἀληθῶς ὁ θεός σου οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης κύριός ἐστιν. καὶ προσελθόντες ἀπεκούφισαν τὰ σίδηρα ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἤμεθα ἐν παρρησίᾳ πολλῇ μετ' αὐτῶν.

Ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐν κώμῃ τινὶ ὀνόματι Κατοικίᾳ, παρεβάλαμεν ἐκεῖ, καὶ ἐξῆλθον ἅπαντες εἰς τὴν γῆν. μόνοι δὲ ἡμεῖς καὶ οἱ φυλάσσοντες ἐν τῷ πλοίῳ ἐμείναμεν. περὶ δὲ δυσμὰς ἡλίου ἅπαντες παρεγένοντο ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ἐπήραμεν ἐκεῖθεν. καὶ περὶ πέμπτην ὥραν τῆς νυκτὸς γίνεται ζάλη μεγάλη ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ τὸ πλοῖον ἐκινδύνευεν εἰς τὸ συντριβῆναι, καὶ οἱ πάντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν θάνατον ἐφέροντο. καὶ προσελθόντες οἱ δέκα προτίκτορες τῷ ἀποστόλῳ καὶ μαθητῇ τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννῃ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, τὸν παρ' ἐλπίδα ζωῆς ὄντα λόγῳ ἀνήγαγες ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης, ζῶντα παραστήσας τῷ αὐτοῦ πατρὶ καὶ τοῖς ζητοῦσιν αὐτόν, καὶ πάλιν δεήθητι τοῦ θεοῦ σου, ὅπως κουφίσῃ ἀφ' ἡμῶν τὸν κλύδωνα τὸν μέγαν τοῦτον, ὅπως μὴ ἀπολώμεθα. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἡσυχάσατε ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ. καὶ ἡσύ-

1. και απερριψε V: απερριψεν P^2 B, ερριψεν m^3, ερρηξεν P^3, alle > και | 2. Ιω. V: του × P^2 P^3 B | προσ. αυτον λεγοντες V P^2 (dieser × παντες δε το παραδοξον τουτο θεασαμενοι μετα φοβου και τρομου πεσοντες επι προσωπον, ähnlich m^3): επεσον παντες επι προσωπον και προσεκυνησαν αυτω και ειπον P^3 | 3. κυριος εστιν V: θεος vor ουρανου P^2 (nur dieser εστιν nach γης) P^3 (πασης πνοης statt θαλασσης), θεος εστιν vor ουρ. m^3 | 4. απεκουφησαν V: ηραν P^3, ηραν απ αυτου P^2 m^3. Hieran schliesst m^1 sofort και δεξαμενοι τον λογον παρεκαλουν αυτον, οπως φωτισθωσιν, übergeht also Alles bis p. 56, 17 | 5. ημεθα P^2 P^3: ημεν V | 6. κατοικια V: κατοικιω P^2, κατοικιων P^3, s. die Varianten von B | παρεβαλαμεν V: παρεβαλομεν P^3, > P^2 | 9. επηραμεν V (geschr. επειραμεν woraus Tischendorf εμειναμεν machen wollte): διαλαβοντες οι ναυται απειραμεν P^3, απαραντες P^2 (übrigens abweichend) | και π. π. ωραν V: περι δε π. ωραν (φυλακην P^3) P^2 P^3 | 10. ζαλη μ. V: λαιλαψ και × P^2, nur λαιλαψ μεγας P^3 | 11. και το — συντριβηναι V: ωστε κινδονευειν το πλοιον P^3, sehr anders P^2 | οι vor παντες V: > P^3 | 12. εφεροντο P^3: επεφερομεθα V, βλεποντων P^2 | προσελθοντες — προς αυτον V cf L: προσκαλεσαμενοι ειπον οι προτ. τω Ιωαννη P^3 | 14. ειπον P^3 s. vorher: in V ον übergeschrieben über ειπαν | τον V: νεανιαν + P^3 cf B, die ganze Stelle umgearbeitet in P^2 | 15. εκ V B: απο P^3 | ζωντα παραστ. V: και τον τεθνεωτα ζωντα παρεστησας P^3 | 16. τω — και V cf L: > P^3 | 18. τον μεγαν V B (vor κλυδ.): > P^3 L | 18. απολωμ.: απολλωμ. V | 19. εκαστος — αυτου V B cf L: τεκνα εκαστος επι τον τοπον υμων P^3

χασαν ἅπαντες, καὶ ὁ κλύδων μειζόνως ἐπήρετο, καὶ πάλιν ἅπαντες ἔκραξαν· ἐλέησον ἡμᾶς, ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης πάλιν πρὸς αὐτούς· εἶπον ὑμῖν ἤδη, ἡσυχάσατε· ἀποβολὴ γὰρ τοῦ πλοίου οὐδεμία γενήσεται, ἀλλ' οὐδὲ θρὶξ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν ἀπολεῖται. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀναστὰς προσηύξατο, καὶ εὐθέως ἐγένετο γαλήνη μεγάλη ἐν τῇ θαλάσσῃ.

Διαπλευσάντων δὲ ἡμῶν τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας παρεβάλαμεν ἐν τόπῳ τινὶ καλουμένῳ Ἐπικούρῳ. ἦν δὲ ἐκεῖ ὁ Ἰουδαῖος ὁ Μαρεών, ὁ τὰς δεινὰς στάσεις ποιήσας ἡμῖν ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἰδὼν ἡμᾶς ἐν τῷ πλοίῳ ἐπερώτησέν τινας τῶν ναυτῶν λέγων· τίνες οἱ ἄνδρες, οὓς ἔχετε ἐν τῷ πλοίῳ μεθ' ἑαυτῶν. οἱ δὲ εἶπον· ὅτι τινὲς δύο εἰσὶν Χριστιανοὶ καὶ θεραπευταὶ πρὸς τὸν θεόν, καὶ μεγάλη σωτηρία ἡμῖν γέγονε δι' αὐτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. ὁ δὲ Μαρεὼν εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί ὄνομα αὐτοῖς; οἱ δὲ εἶπον· ὄνομα τῷ διδασκάλῳ Ἰωάννης, καὶ ὄνομα τῷ μαθητῇ Πρόχορος. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Μαρεὼν ἀνῆλθεν ταχέως ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ἰδὼν ἡμᾶς ἤρξατο λέγειν· τί

1. ο κλυδων V cf B: + της θαλασσης P³ | επηρετο (geschr. επαιρετο) V: εφερετο P³, mit B hier P² | 2. απαντες V: ομοθυμαδον P², ομοθ. απαντες P³ | εκραξαν V: προς τον Ιω. P³, εβοησαν λεγοντες P² | 3. παλιν V: ειπεν P³ | υμιν ηδη P² (geschr. ει δη) P³ (+ οτι): ει μι V | ησυχ. V P³: ισχυσατε P² | 4. γαρ P² P³ L: > V | ουδε V P²: ουτε P³ | απο — απολειται V L: της κεφαλης απολειται τινος των εν τω πλοιω P³, τινος απολειται P² | ειπων V P²: και πλειονα τουτων + P³ | 6. ευθεως V L (der aber Gebetsworte voraufschickt): > P² P³ | 7. διαπλευσ. — νυκτας V P³ L: και εσιου (lies αισιου) ανεμου οντος επλευσαμεν και δια τριων ημερων του κυριου κατευοδουντος ημας P² | 8. παρεβαλαμεν V: παρεβαλλομεν P²; mit den Worten ηλθομεν εν Μυρωνη geht P³ zu p. 53, 16 fort ähnlich wie B. Aber V wird in allem wesentlichen durch P² L bestätigt | τοπω V: πολει P² | καλουμ. V: ονοματι P² | Επικ. V P²: *Epidaurum* L | ην δε — Μαρεων V cf L (*Marnon* wie oben p. 43, 4): και προσορμισθεντες τω λιμενι ανεπαυσαντο εκεισαι οι προτικτορες ημερας ικανας και παντες εδοξαζον τον θεον επι τοις γενομενοις υπο Ιωαννου σημειοις και διηγουμενοι πασιν α εποιησεν ο θεος μεγαλεια μετ' αυτων εν τη θαλασση. ην δε Ιουδαιος εν αυτη τη πολει Επικουρω ονοματι Μαρεων P² (s. oben zu p. 43, 4) | 10. και — επερωτ. V L: ουτος ιδων το πλοιον ηρωτησεν P² | 11. λεγων V: > P² | ους — εαυτων V: × ουτοι u. > μεθ' εαυτων P² | 12. οτι — εισιν V: > P² cf L | 13. πρ. τ. θεον V: του Χριστου P² | 14. ο δε — αυτους V: τουτω. εφη δε προς αυτους· και τι τα ονοματα αυτων P², so giebt P² immerfort „Verbesserungen" | 17. τι ποιειτε — διαρρηξας V, wesentlich so L: μαγοι και αχρησιμοι περι των θεων τι ποιειτε ενταυθα; ουχ ηρκεσεν

ποιεῖτε ἐνταῦθα, μάγοι ἀχρήσιμοι περὶ τῶν θεῶν; εἷς δὲ τῶν βασιλικῶν ἦν μεθ' ἡμῶν ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν φυλαττόντων ἡμᾶς στρατιωτῶν, καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Μαρεῶνα· τί λαλεῖς τοιαῦτα πρὸς τοὺς ἄνδρας; σιωπήσας ἀναχώρησον, μὴ κακῶς καταδικασθῇς, ὅτι κελεύσει τοῦ βασιλέως διασώζομεν αὐτοὺς ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Μαρεὼν κατῆλθεν τοῦ πλοίου καὶ διαρρήξας τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔκραξεν λέγων· ἄνδρες ἀδελφοὶ οἱ τὴν Ἐπίκουρον οἰκοῦντες, ἅπαντες βοηθήσατε. ἦν δὲ οὗτος ὁ Μαρεὼν πλούσιος σφόδρα, κρατῶν δημοσίων πραγμάτων πολλῶν. καὶ συνήχθησαν πάντες οἱ ἐντόπιοι πρὸς αὐτόν, ὁμοίως καὶ οἱ βασιλικοί, μὴ ἐπιστάμενοι, διὰ τί τὰς φωνὰς ταύτας ἀπεδίδου ὁ Μαρεών. παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον· τί ἐστιν, ὃ σὺ λαλεῖς; καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· περὶ πάντων ὧν ἐγὼ ἀποκρίνομαι τῇ ὥρᾳ ταύτῃ πρὸς ὑμᾶς, ἄνδρες οἱ τὴν Ἐπίκουρον οἰκοῦντες, μὴ δὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν λόγων μου. ἄνθρωποι γὰρ μάγοι καὶ βέβηλοι ὄντες, ἐν Ἐφέσῳ πολλὰς τιμωρίας ἐπήγαγον οὗτοι ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἔφεσον, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐκεῖθεν ἦλθον ἐνταῦθα, περιποιήσοντες πολλὰ κακά. ἀλλὰ συνάχθητε πάντες οἰκήτορες τῆς Ἐπικούρου, καὶ πῦρ βάλλωμεν ἐν τῷ πλοίῳ καὶ καυθήσεται μετὰ τῶν μιαρῶν τούτων. καὶ ἐπείσθησαν πάντες τοῖς λόγοις τοῖς κακοῖς τοῦ Μαρεῶνος. ἰδόντες δὲ οἱ ἄνδρες οἱ βασιλικοὶ τὴν ἄτακτον ταύτην προαίρεσιν, εἶπαν πρὸς αὐτούς· ἄνδρες Ἐπικούριοι, μηδὲν κακὸν ποιήσητε ἐν τῷ πλοίῳ, μηδὲ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐν αὐτῷ, ὅτι κέλευσίς

υμιν τα κακα α εποιησατε εν Εφεσω, αλλα μην και ενταυθα ηκατε παντας καταγοητευσαι ταις φαρμακιαις υμων, και διαρριξας P^2 | 4. ανδρας V: *viros sanctos* L | 5. διασωζ. V: *ducimus* L | 7. εκραξεν V: εβοα P^2 | 8. αδελφοι V L: > P^2 | οικ. απ. V L: την πολιν κατοικουντες P^2 | βοηθησ. V: βοηθειτε P^2 | 9. ην δε — πολλων l. 10 V L: > P^2 | 10. κ. συνηχθησαν — ειπον l. 13 V: και συνηχθη πληθος ανδρων εν τω τοπω και ελεγον P^2 cf L | 13. συ — οντες l. 16 V: εχεις, αναγγειλον ημιν. ο δε ειπεν αυτοις· ανδρες οι την Επικουρον πολιν κατοικουντες, ακουσατε. ουτοι οι ανδρες μαγοι εισιν και αχρησιμοι περι των θεων και βεβηλοι οιτινες P^2 cf L | 14. υμας: ημας V | 15. καταφρονησετε V | 16. εν Εφ. V: > P^2 L | 17. επι — Εφεσον V L: τοις Εφεσιοις καταστρεψαντες τους ναους αυτων και τας θυσιας επαυσαν και πασαν την πολιν εις ερημωσιν ηνεγκαν P^2 der auch weiterhin kaum zu vergleichen | 19. περιποιησοντες schreibe ich; περιποιησαντες V, *ut similia infligant mala* L, χειρωνα ποιησαι P^2 | 20. της: του V aber nur hier mascul. | 24. ποιησ. (geschr. ποιησεται) V: διαπραξητε P^2 | 25. μηδε — αυτω V: > P^2 L

ἐστιν βασιλέως ἡ παραπέμπουσα τούτους ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ. καὶ ἐπέδειξαν αὐτοῖς καὶ τὸ βιβλίον τὸ ἐκφωνηθὲν καθ' ἡμῶν, καὶ ἀναγνόντες αὐτὸ μόλις ἐπείσθησαν τοῦ μὴ ἀνελεῖν ἡμᾶς. εἶπεν δὲ ὁ Μαρεὼν πρὸς τοὺς βασιλικοὺς ἄνδρας· καὶ εἰ κέλευσίς ἐστιν βασιλική, διὰ τί οὐ δεσμεῖτε αὐτοὺς σιδήροις, μήποτε τῇ πονηρίᾳ αὐτῶν ἐκφυγόντες εἰς τὴν αὐτῶν καταδίκην ποιήσωσιν ὑμᾶς ἐμπεσεῖν· πολλῆς γὰρ μαγίας μετέχουσιν οἱ παμμίαροι οὗτοι. διὰ γὰρ τῆς κακίστης αὐτῶν ὑποκρίσεως καὶ φαντασίας τῆς γενομένης δι' αὐτῶν πολλὰς ψυχὰς ἀπώλεσαν, μάλιστα Ἰωάννης ὁ ἀπατεὼν καὶ πάσης καταδίκης ἄξιος. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ βασιλικοί, παρακληθέντες ὑπὸ Μαρεῶνος συνφαγεῖν αὐτῷ, ἠπάτησεν αὐτοὺς διὰ λόγων δολερῶν, καὶ ἀσπασάμενοι αὐτὸν ἀνῆλθον πρὸς ἡμᾶς εἰς τὸ πλοῖον θηριωθέντες καὶ περιέθηκαν πάλιν τῷ Ἰωάννῃ τὰ σίδηρα καὶ τῇ αὐτῇ διαίτῃ διῄτουν ἡμᾶς.

Καὶ ἐπάραντες ἐκεῖθεν ἤλθαμεν διὰ δύο ἡμερῶν ἐν Μυ-

1. *βασιλεως* V: *του βασ.* vor *εστιν* P², *principis Domitiani* L | *τουτους* V: > P², derselbe + *εν εξορια*, noch mehr + L | 2. *και επεδειξαν κτλ.* V: *audientes autem viri Epidauritae doluerunt, ab incoepto desistentes* × L; P² stellt die Worte *και ει κελευσις κτλ.* l. 4 sqq. in abgekürzter Form vor *και επεδειξαν* u. macht aus Worten Mareons solche der Epikurier, letzteres auch L, welcher jedoch die Ordnung von V bestätigt | *επεδειξαν* (schreibt dann *αυτους*) V: *υπεδειξαν* P² | 3. *και αναγνοντες αυτο* schreibe ich nach V (*και αναγνωναι αυτω*): > P², noch mehr > L | 5. *βασιλικη* V: *βασιλεως* P², *principis* L | 6. *τη πονηρια — αξιος* l. 10 V cf L: *τη γοητεια αυτων αποδρασωσιν και εις κινδυνον βαλλωσιν υμας. πολλας γαρ ψυχας απωλεσαν οι παμμιαροι ουτοι δια τας υπ αυτων γινομενας φαντασιας* P² | 11. *ταυτα ακουσ. κτλ.* V: *audientes autem haec qui legati fuerant, mirabantur super verbis illis, nam verbis dolosis eos deceperat Marnon* L (s. letzteres oben l. 12); *πολλας δε πληγας τοτε επεθηκαν ημας. ο δε Μαρεων εδεξιωσατο τους προτικτωρας και φιλοφρονως υπεδεξατο εν τω οικω αυτου. ην γαρ πλουσιος κτλ.* P² | *παρακληθεντες* u. l. 12 *αυτω* schreibe ich: *παραβληθεντες* u. *αυτοις* V, *et rogavit eos Marnon ut comederent cum eo* L, über P² s. vorher | 13. *θηριωθεντες* (geschr. *θερ.*) V: *ως αγριοι θηρες μη μνησθεντες των ευεργεσιων ων εποιησεν δι αυτου ο θεος εις αυτους* P² cf L | 14. *και περιεθηκαν* (geschr. *—ησαν*) *π. τ. Ιω.* V: *παλιν περιεθ. αυτω* P² | *τη — ημας* V: *την αυτην διαιταν διαιτησαν ημας* P², der hieran eine längere Einschaltung über die Bestrafung Mareons anschliesst | 16. *και επαρ. — Μυρ.* (hier geschrieben *—νη*, später *—νι*) V: *ηλθομεν εν Μυρωνη* P³ angeschlossen an p. 51, 7 s. die dortige Note; *deinde illinc navigantes pervenimus Myrrh.* . (der Name ist unvollständig) L, *απαραντες δε οι ναυται εσιου* (s. o. zu p. 51, 7) *οντος του πλοος τη του θεου χαριτι δια δυο*

ρεῶνι καὶ παρεβάλομεν ἐκεῖ. καὶ νόσος μεγάλη ἐπῆλθεν ἑνὶ τῶν προτικτόρων· κοιλιακὴ γὰρ βία ἐπελθοῦσα αὐτῷ, ἐκινδύνευεν. καὶ ἐμείναμεν ἐν Μυρεῶνι ἡμέρας ἑπτὰ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην. τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ εἰς λόγους σκληροὺς ἦλθον οἱ διάγοντες ἡμᾶς, πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· ὅτι οὐκ ἔστιν καλὸν μένειν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ὅτι κέλευσις βασιλέως ἐστίν, καὶ πᾶσα κέλευσις βασιλέως ἐν σπουδῇ γίνεται, καὶ ὁ ἀμελῶν αὐτῆς ἀμελεῖ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἔλεγον· οὐκ ἔστιν δίκαιον τὸν ἑταῖρον ἡμῶν μεῖναι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ ἡμᾶς ἀποπλεῦσαι, ἢ πάλιν ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐν τῷ πλοίῳ, ὄντα ἐν ἀνάγκῃ τοιαύτῃ. καὶ πολλὴ φιλονεικία ἦν ἀνὰ μέσον αὐτῶν. ὁ οὖν Ἰωάννης ἰδὼν τὴν ἀνωφελῆ αὐτῶν φιλονεικίαν εἶπεν πρός με· τέκνον Πρόχορε, ἄπελθε καὶ εἰπὲ τῷ ἀσθενοῦντι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐλθὲ πρός με. καὶ ἀπῆλθον καὶ εἶπον τῷ νοσοῦντι κατὰ τὸν λόγον Ἰωάννου, καὶ εὐθέως ἀναστὰς ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ πρὸς τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ, μηδὲν κακὸν ἔχων· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἰωάννης· λάλησον δὴ εἰς τὰ ὦτα τῶν σῶν ἑταίρων, καὶ ἀποπλεύσωμεν ἐντεῦθεν. καὶ εὐθέως ὁ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας μὴ γευσάμενος προετρέπετο τοὺς ἑταίρους αὐτοῦ τοῦ ἀποπλεῦσαι ἡμᾶς διὰ τάχους.

Καὶ ἐπάραντες ἀπὸ Μυρεῶνος ἤλθαμεν ἐπὶ τὸν τόπον τὸν

ημερων ηλθομεν εν τη πολει Μυρωνι P², προσορμισθεντων δε ημων εν Μυρωνι B, der hier wieder einmündet s. oben p. 51, 8 | 1. κ. παρ. εκει και V P³: και προσωρμισθεντες τω λιμενι P² cf B, nicht zu vergleichen L | νοσος — προτικτ. V P³ cf B: νοσος χαλεπη επηλθεν τον πρωτον των προτ. P² | 2. κοιλιακη — εκινδ. V P² (+ εσχατως): και εκινδινευε δυσεντερια συνεχομενος P³, der sich hier wieder für eine kurze Strecke an B anschliesst | 3. και εμειναμεν κτλ. V, sehr ähnlich L: ποιησαντων ουν ημων εκεισαι ημερας επτα και παντων φιλονικουντων κτλ. P² mit einigen Anklängen an B | 9. εταιρον: ετερον V | 11. μεσον: μεσων P², μεσω V | 18. και αποπλευσ. (geschrieben. – σομεν) V: *ut solvamus hinc et de loco isto navigemus* L | 19. μη γευσαμ. προετρ. V cf L: εχων μη γευσαμ. μηδε υπνωσας, αλλ' ην απελπισμενος προετρεπεν P² | 20. του — ταχους V L (+ *eo quod a dolore mortis evaserat liber et incolumis*): αποπλεειν ημας P², dann aber lässt er hier, vor der Abfahrt nach Lophos, Aehnliches folgen, wie nachher bei ihm selbst und den übrigen unten p. 56, 9 sqq. auch die Taufe der Soldaten verlegt er hierhin | 21. και επαραντες V: απαραντες δε P², so auch P³ u. m², welcher allein von allen Hss. der Recension B diesen Abschnitt enthält (s. unten Beil. B II u. die Einleitung) | Μυρεωνος V: Μυρεωνι P² (s. anders zu p. 53, 16), Μυρωνος P³ m², *illinc* L | ηλθαμεν V: ηλθομεν P² P³ m² | επι — Λοφον V P³ m²: εν τοπω καλουμενω Λοφω P², *in quendam locum qui Liphon vocabatur* L

καλούμενον Λόφον, καὶ παρεβάλομεν ἐκεῖ. ἦν δε ἄνυδρος ὁ τόπος καὶ ῥευματώδης πολὺ καὶ διθάλασσος, καὶ ἐποιήσαμεν ἐκεῖ ἡμέρας ἓξ διὰ τὴν ζάλην τῆς θαλάσσης. καὶ οὐκ ἦν ὕδωρ τοῦ πιεῖν ἡμᾶς καὶ ἀναψῦξαι, καὶ ἐκινδύνευον πάντες ἀπὸ τῆς δίψης. μελλόντων δέ τινων τῶν ἐν τῷ πλοίῳ θνήσκειν, εἶπεν πρός με Ἰωάννης· τέκνον Πρόχορε, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, βάλε τὸ ἀγγεῖον ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ πλῆσον αὐτό. καὶ ἐποίησα οὕτως, καὶ εἶπέν μοι· βάλλε εἰς πάντα τὰ ἀγγεῖα ἐξ αὐτοῦ, καὶ πάλιν πλῆσον αὐτὸ ἐκ τῆς θαλάσσης. καὶ ἔπλησα πάντα τὰ ἀγγεῖα, καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ἐν αὐτοῖς ἐγένετο γλυκὺ σφόδρα. καὶ προσκαλεσάμενος ἅπαντας τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐν ὀνόματι τοῦ ἐσταυρωμένου λάβετε καὶ πίετε, καὶ ζήσεσθε. καὶ ἔλαβον πάντες καὶ ἔπιον καὶ ἔστη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἐν αὐτοῖς. οἱ οὖν βασιλικοὶ, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν θαῦμα Ἰωάννης, εἶπον πρὸς ἑαυτούς· τί ποιήσωμεν ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι πολλὰ καὶ μεγάλα θαυμάσια οἴδαμεν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενα· ἀλλὰ δεῦτε, ἀποκουφίσωμεν ἀπ' αὐτοῦ τὰ σίδηρα καὶ ποιήσωμεν αὐτὸν ἐν ἀνέσει, μήποτε πῦρ ἐκ τοῦ

1. *και-παρ. εκει* V: *κ. εμειναμεν ε.* P^3 m^2, mehreres + L, > P^2 | 2. *πολυ* V: *πολυς* P^3 m^2, > P^2 | *διθαλασσος* V (cf Act. 27, 41): *δισθαλ.* m^2, *δυσθαλ.* P^2, *δυσθαλασσιος* P^3 | *και εποιησαμεν — θαλασσης* V P^3 m^2 (*εξ ημερας*): *δια δε την ζαλην και την αναγκην της θαλ. εποιησ. εκει ημερας η* P^2 | 4. *του* V: *ωστε* P^2 P^3 m^2 | *και αναψυξαι* P^2 P^3 m^2: > V | *παντες* V P^2: *απαντες* P^3 m^2 | *απο τ. διψης* V: *τη διψη* P^2 P^3 m^2 | 5. *των εν τ. πλ.* V P^3 m^2: > P^2 | *θνησκειν* V: *και αποθνησκειν* P^2, *θνησκειν δια την ανυδριαν* P^3 m^2 | 6. *Ιω.* hier V: vor *προς* P^3 m^2; *εβοησαν παντες προς Ιωαννην, λεγοντες· ελεησον ημας δουλε του θεου του υψιστου, μη απολλωμεθα εν τη ερημω ταυτη υπο της διψης. συμπαθησας δε αυτους ο Ιωαννης ειπεν προς με* P^2 | *Ιησ. — θεου* V P^2 cf L (*domini nostri J. Chr.*): × *του εσταυρωμενου* P^3 m^2 | 8. *και επ. ουτ.* V: *και επλησα το αγγειον εκ της θαλασσης* P^3 m^2, von hier an ganz abweichend P^2 | *μοι· βαλλε* V: *Ιωαννης· βαλε* P^3 m^2 | *παντα* V: *απαντα* P^3 m^2 | 9. *εξ αυτου — αγγεια* V: *και πλησον αυτα, και εποιησα ουτως* m^2, > P^3 | 10. *και το υδωρ — σφοδρα* V cf L: *και εγενετο παντα τα αγγεια πεπληρωμενα* × m^2 u. > das spätere *εγενετο*, so auch P^3, aber verstümmelt ohne *και εγ. π. τ. αγγεια* | 11. *και προσκ.* V: *προσκ. δε Ιωαννης* P^3 m^2 | 12. *ειπεν* (oder *—πε*) P^3 m^2: *ειπαν* V | 13. *παντες* V L: *απο του υδατος* + P^3 m^2 | 15. *θαυμα* V: > P^3 m^2 (dieser *ο* vor *Ιω.*) | *εάυτους* V m^2: *αυτους* P^3 | 16. *τω αν. τουτω* V: *τον ανθρωπον τουτον* P^3 m^2 | *οτι — οιδαμεν* V: *πολλα γαρ θαυμασια ειδομεν* P^3 m^2 (*ιδομεν*) | 17 — p 56, 9 *αποκουφισωμεν — ειπον* V L: *προσπεσωμεν αυτω, και ει τι κελευει πασιν ημιν ποιησωμεν, και πεσοντες επι προσωπον παντες οι διασωζοντες ημας ειπον προς αυτον* P^3 m^2

οὐρανοῦ κατελθὸν κατακαύσῃ πάντας ἡμᾶς. καὶ προσελθόντες τῷ ἀποστόλῳ εἶπον πρὸς αὐτόν· ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, μὴ ὀργισθῇς ἐπὶ τοῖς δούλοις σου, ὅτι κέλευσίς ἐστιν βασιλική, καὶ οὐ δυνάμεθα μὴ ποιῆσαι αὐτήν. νῦν οὖν κουφίζομεν ἡμεῖς τὰ σίδηρα ἀπὸ σοῦ, καὶ εἴ τι κελεύεις ἡμῖν ποιήσομεν. καὶ ἐπῆραν ἀπ' αὐτοῦ τὰ σίδηρα. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐγὼ οὐ κόπον ἡγοῦμαι τὸ βάρος τῶν σιδήρων, ἀλλὰ χαρὰν μεγάλην ἔχει μου ἡ ψυχὴ διὰ τὴν κέλευσιν τοῦ δι' ἡμᾶς σταυρωθέντος. καὶ πεσόντες ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν πάντες εἶπον· κύριε, ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ ἐνώπιόν σου ἐστίν· ὅπου θέλεις βάδιζε, καὶ ἡμεῖς ἀπελευσόμεθα εἰς τοὺς τόπους ἡμῶν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· καὶ ποίαν παρρησίαν ἔχετε πρὸς τὸν βασιλέα ὑμῶν ἐπὶ τῇ ἡμῶν ἀπολύσει; εἰς τὸν τόπον οὖν τὸν κελευσθέντα ὑμῖν ἀποκαταστήσατε ἡμᾶς καὶ ὑποστρέψατε μετ' εἰρήνης εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν. καὶ ὑπολαβὼν Ἰωάννης ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν ἤρξατο αὐτοῖς ἑρμηνεύειν καὶ διδάσκειν αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. δεξάμενοι δὲ τὸν λόγον παρ' αὐτοῦ παρεκάλεσαν αὐτόν, ὅπως φωτισθῶσιν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἐβάπτισεν τοὺς δέκα προτίκτορας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

Καὶ ἐπάραντες ἀπὸ τοῦ Λόφου ἤλθομεν ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ

1. *κατακαυσαι* V | 8. *δια* V: vielleicht *διατελειν* L (*adimplere voluntatem et praecepta*) | 9 *κυριε*: hiermit treten P^3 m^2 wieder ein, mit *ιδου* auch c m^1 v | 10. *εστιν* V P^3: > B (ob auch m^2?) | *θελεις* V: *βουλει* P^3 m^2, *αν κελευης* c v, *αν κελευσης* m^1 | 11. *απελευσ.* V: *πορευσομεθα* P^3 m^2 (der auch hier noch nicht wieder mit B geht) | *ο δε Ιω. ειπεν* V P^2 (der hier wieder etwas enger sich anschliesst): *ειπεν δε Ιω.* P^3 m^2 | 12. *αυτους*: das erste Wort in N nach der grossen Lücke (ed. Neander p. 536, oben p. 13, 4) | *ποιαν* N P^2 (*ποια*) P^3 cf L: > V; m^2 geht hier mit *ουχ ουτως τεκνα* wieder ganz zu B über | *εχετε* V L: *εξετε* N P^2 (*—ται*) P^3 (*εξητε*) | *υμων* V N L: > P^2 P^3 | 13. *επι τ. ημ.* (geschrieben *υμων*) *απολ.* V cf L: *τον αποστειλαντα υμας επι τη* (+ *εμη* P^3) *εξορια* (*υμων* + N) *αλλ'* N P^3, > P^2 | *ουν* V P^2 (aber vorher manche Zusätze, so auch L): > N P^3 | 14. *ημας* V L: *με* N P^2 P^3 | *υποστρεψατε* V P^2 (*—ψητε*): *τοτε* × N, *ουτως επιστρεψατε* P^3 | 15. *οικους* V N P^2: *τοπους* P^3, *regiones* L | *και υπολ.* V N: *υπολ. δε* P^2, sehr abkürzend bis p. 57, 8 P^2 | *Ιω.* V N: *ο* × P^3 | 16. *ηρξατο — διδασκειν* V N (> *αυτοις*): *εδιδασκεν* P^3 L | 17. *δεξαμ. δε* V N P^3: *και δεξαμ.* m^3, der hier wieder eintritt (s. oben p. 50, 4), aber sofort wieder von willkürlichsten Aenderungen wimmelt | *παρ' αυτου* V P^3: > N L m^3 | 19. *τους δ. προτ.* V P^3 cf L mit seiner doppelten Umschreibung: *αυτους* N, > m^3 | *ημερα* V P^3 L: *ειρηνη* N | 20. *και επαρ.* V (B *απαρ.*): *απαρ. δε* N P^3, nur *απαρ.* P^2 | *απο τ. Λ.* V P^2 P^3 L (*Lipho derelicta*): *εκειθεν τουτεστιν* × N cf B

καὶ παρεβάλαμεν ἐν πόλει καλουμένῃ Φορᾷ. καὶ παραδόντες ἡμᾶς οἱ βασιλικοὶ κατὰ τὴν κέλευσιν τοῦ βασιλέως τοῖς ὀφείλουσιν ἡμᾶς παραλαβεῖν παρεκάλουν τὸν Ἰωάννην, ὥστε συνεῖναι ἡμῖν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· τέκνα, τῆς χάριτος ἧς ἐλάβετε μὴ ἀμελήσητε, καὶ τόπος οὐ μὴ βλάψῃ ὑμᾶς· ἀλλ' ἀπέλθατε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ποιήσαντες δὲ μεθ' ἡμῶν ἡμέρας δέκα ἀγαλλιώμενοι καὶ διδασκόμενοι ὑπὸ Ἰωάννου, εὐλογηθέντες ὑπ' αὐτοῦ ἀπέπλευσαν ἐν εἰρήνῃ.

Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐν Φορᾷ τῇ πόλει καὶ ὄνομα αὐτῷ Μύρων, καὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Φωνή· ἦσαν δὲ αὐτοῖς τρεῖς υἱοὶ ῥήτορες. ὁ δὲ Μύρων πλούσιος σφόδρα ὑπῆρχεν, καὶ πολλὴ ὑπηρεσία ἦν αὐτῷ. πνεῦμα δὲ πονηρὸν Πύθωνος ὑπῆρχεν ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ τῷ μείζονι. ὁ οὖν Μύρων ὡς εἶδεν ἡμᾶς ἔλαβεν ἡμᾶς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ἔγνω οὖν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ τὸν Πύθωνα ἔχων καὶ ἀπέδρα ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης εἰς ἑτέραν πόλιν, ὅπως μὴ διωχθῇ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ

1. *και παρεβ.* V P^3 (*παρεβαλομεν*, so auch B): > N P^2 | *εν πολει* (+ *τη* N) *καλ.* P^2 P^3 N B: *τοπω καλουμενω* V | *Φορα* V (jedoch glaubte Tischendorf nach einer Randbemerkung an späteren Stellen das erste Zeichen in *Φρ* auflösen zu sollen) P^2 (aber nur hier fol. 60 r., dagegen fol. 60 v. *Φρουρα*, fol. 75 v. *Φθορα*) L (> hier den Namen, aber c. 36 *in foro civitatis* = *εν φορα τη πολει*): *Φθορα* N, *Φλορα* ist in B überwiegend bezeugt, so auch P^3, doch hat v consequent *Φρουρα*, vt *Φρωρα*, m^2 wenigstens hier *Φορα* | 3. *ωστε* V P^3 (+ *αυτους*): > N, die andern unvergleichbar | 4. *προς αυτους* V: *αυτοις* N B, > P^3 | 5. *αμελ.* (geschr. —*σετε* V): *εκπεσητε* N P^3 | *υμας* V N B: *υμιν* P^3 | *αλλ'* (*αλλα* P^3) *απελθατε* V P^3: *απελθητε δη* N | 6. *ποιησ. δε* V P^3 (× *και εις το επιτηδευμα αυτου*): *και ποιησ.* N | 7. *αγαλλιωμ.* V P^3: *αγαλλομενοι* N | 8. *ευλογηθ. υπ' αυτου* V: *και παρ' αυτου ευλογηθ.* P^3, *και ευεργηθεντες* N | *απεπλευσαν* V N: *απεπλευσαντες* (sic) P^3, *απελυσεν αυτους* B | *εν ειρηνη* V B: *εις τα ιδια* N, *εις τους ιδους τοπους* P^3, *εν ειρηνη εις τους ιδιους οικους αυτων δοξαζοντες τον θεον επι πασιν οις ιδον και ηκουσαν, οτι αυτω πρεπει δοξα τιμη και προσκυνησις. αμην.* P^2 cf B | 9. *ην* V N P^2: *περι Μυρωνος και των γενομενων δι αυτου εις παντα τον οικον αυτου* × P^3 cf B (Beil. B II) | *εν Φορα* (über die Form des Namens s. zu l. 1): *εκει* × N | *και ονομα αυτω* N: *και το ον. αυτου* P^3, *ονοματι* V P^2 | 10. *Φωνη* V N P^3 B: *Φωτινη* P^2, *Flora* L | *αυτοις* V P^2 m^1: *αυτω* m^2 c v vt, *αυτων* N, *quibus* L | 11. *τρ. υιοι* V v: *υιοι τρ.* N P^2 m^1 m^2 c vt | *ο δε — υπηρχεν* V: *και ην ο ανηρ πλουσιος* N | *και πολλη — αυτω* N cf B: > V | 12. *πν. δε πον.* V: *και πνευμα* N | 13. *εν* V: > N | 14. *εν τω οι.* V: *εις τον οικον* N | *εγνω ουν* V: *εγνωκως ουν* B, *γνους δε* N | 15. *και απεδρα* V: *απεδρασεν* N | 16. *αυτου απ' αυτου* V: > N B | *του* V: > N B

Ἰωάννου. μαθὼν οὖν ὁ Μύρων, ὅτι ἀπέδρασεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ, εἶπε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα· εἰ ἦσαν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀγαθοί, εἰσελθόντων αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ ἡμῶν οὐκ ἂν συνέβη ἡμῖν ταῦτα· ἀλλὰ καθώς τινες ἐξηγοῦνται μάγοι εἰσὶν καὶ μαγεύσαντες τὸν οἶκον ἡμῶν ἐδίωξαν τὸν υἱὸν ἡμῶν. οἴμοι, τέκνον ἐμὸν ποθητόν, πῶς ἐλήρησα ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῇ σῇ καὶ εἰσήγαγον τοὺς μάγους τούτους ἐν τῷ οἴκῳ μου κατὰ σοῦ; εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ· καὶ εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει ὡς λέγεις, τί οὐ διώκεις αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ οἴκου ἡμῶν, μήποτε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους υἱοὺς ἡμῶν ἐνεργήσωσιν καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἀστοχήσαντες ἡμεῖς τελευτήσωμεν πικρῶς. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Μύρων· οὐ διώκω αὐτοὺς μετὰ τὸ ποιῆσαι τούτους τὸ κακόν, ἀλλ᾽ ἐμβάλλω αὐτοὺς εἰς θλῖψιν, ὅπως ποιήσωσιν ἀνακαλέσασθαι τὸν υἱὸν ἡμῶν καὶ παραστῆσαι αὐτὸν ἐν τῷ οἴκῳ ἡμῶν ζῶντα, καὶ τότε τιμωρήσομαι αὐτοὺς πικρῶς. ἦν δὲ Μύρων πενθερὸς τοῦ ἡγεμόνος τοῦ ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ. ἔγνω οὖν Ἰωάννης τῷ πνεύματι πάντα τὰ ῥήματα, ἃ ἐλάλησεν Μύρων πρὸς τὴν γυναῖκα ἑαυτοῦ, καὶ εἶπεν πρός με· τέκνον

2. *εαυτου γ.* V: *γ. εαυτου* N B | *ανθρ.* V N m^2: *ανδρες* P^2 B (ausser m^2) | 3. *αγαθοι* hier V P^2 B: hinter *ησαν* N | *εισελθ. — οικω* V P^2 B: *οι εισελθοντες εις τον οικον* N | 4. *αλλα* V P^2 B: *αλλ ως εοικεν* N | *εξηγ.* V N B: *λεγουσιν* P^2 | *και μαγευσ. — κατα σου* (l. 8) V N, theilweise auch B: > P^2 | 5. *τον* vor *υιον* V B: > N | 6. *εμον ποθητον* V: *εμον* P^3, *carissime fili* L, > N | *πως εληρησα* V cf L (*quomodo factus sum insipiens*): *πως ελυπησα* N, *τι εχω λογισασθαι* P^3 | *απωλ. τ. σ. και εισηγ.* V: *ση απωλ. εισαγαγων* N, *ση απωλ. οτι εισηγαγον* P^3 | 8. *ειπεν δε* V m^1 m^2: *και ειπεν* N vt c, *η δε γυνη αυτου θρηνουσα ελεγεν* P^2 | *προς αυτον* hier V: nach *αυτου* N B, > P^2 | 9. *ως λεγεις* V: > N P^2 B | 10. *και* vor *εις* V P^2 B: > N | *υιους ημ.* V P^2 (*ημ. υι.*) L: > N B | *και εξ* (*εξ* > N) — *πικρως* V N P^3 m^2: > P^2 m^1 v vt c | 12. *προς αυτην* V: *προς την γυναικα αυτου* N, (*ο δε ειπεν*) *αυτη* P^2 s. d. Varianten von B | 13. *τουτους* V: > N P^2 B | *εμβαλλω* V P^2 m^1 m^2 c: *εμβαλω* N P^3 v vt | *θλιψιν* N B P^2 (+ *αφορητον ινα πρωτον παραστησωσιν κτλ.*): *θλιψεις* V | 14. *ποιησ.* V N L: *υποταξωσιν* P^3, *αναγκασθωσι* B, > P^2 | *ανακαλ.* V: *ανακληθηναι* N P^3 | *υιον ημων -- ημων* V cf P^2 (*παραστησωσιν τον υιον ημων ζωντα*) L (*filium nostrum redire et nobis eum in hanc domum restituant*): *υιον μου* N (ohne Zusatz), + *και παραστ. αυτον ζωντα εν τω οικω ημ.* P^3, s. d. Varianten von B | 16. *Μυρων* V N v vt: *ὁ* × P^2 m^1 m^2 c | *του — νησω* V: *της νησσου* P^2, *της Πατμου* B, *insulam Pathmon procurantis* L, > N | 17. *εγνω ουν* V N B (+ *ο*): *γνους δε ο* P^2 | *τω πν.* P^2 B L (*per spiritum sanctum*): > V N | *α ελαλ. Μυρων* V: *τα παρα Μυρωνος λαληθεντα* P^2 cf B L, *ταυτα* N | 18. *πρ. την γυν. εαυτ.* V B (*αυτου*) L: > P^2 N

Πρόχορε, γίνωσκε ὅτι ὁ Μύρων πολλὰ κακὰ διανοεῖται καθ᾽ ἡμῶν· ὁ γὰρ υἱὸς αὐτοῦ ὁ μείζων πνεῦμα Πύθωνος ἔχει ἐν ἑαυτῷ, καὶ ὡς ἤλθαμεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, φοβηθὲν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐδίωξεν αὐτὸν εἰς ἑτέραν πόλιν. τούτου χάριν ἔχει τὸν νοῦν αὐτοῦ τοῦ θλῖψαι ἡμᾶς, ἀλλὰ μηδὲν ἀθυμήσωμεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐπερχομένοις ἡμῖν· ὁ γὰρ θεὸς παρίσταται βοηθῶν καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἡμῖν. ὅταν γὰρ τὰς θλίψεις ἐπενέγκῃ ἡμῖν, τότε πιστεύσει αὐτὸς καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ εἰς τὸν κηρυττόμενον ὑφ᾽ ἡμῶν.

Εἶτα τῶν λόγων τούτων λαλουμένων πρός με παρὰ Ἰωάννου, ἐπιστολὴ ἔρχεται παρὰ τοῦ υἱοῦ Μύρωνος τοῦ τὸν Πύθωνα ἔχοντος περιέχουσα τὸν τύπον τοῦτον·

Ἀπολλωνίδης ῥήτωρ τῷ ἐμῷ πατρὶ Μύρωνι χαίρειν. Ἰωάννης ὁ μάγος, ὃν εἰσήγαγες εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν, κακῇ περιεργείᾳ χρησάμενος ἐνήργησεν εἰς ἐμέ, καὶ τὸ ἀποσταλὲν ὑπ᾽ αὐτοῦ πνεῦμα κατεδίωξέν με ἕως ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ ἐκινδύνευσα οὐ μικρῶς. εὗρον δὲ βοηθὸν τὸν καθαρώτατον Κύνωπα καὶ ἐξηγησάμην αὐτῷ περὶ ὧν πέπονθα κακῶν, καὶ εἶπεν πρός με·

1. *ο* N P^2 B: > V | 2. *εχει εν εαυτω* V: *εχει πυθωνος εν αυτω* P^3, *ειχεν* N; P^2 hat hier eine ähnliche Abkürzung wie B (Beil. B II), nämlich nach *καθ ημων· αλλ' ευχαριστως υπενεγκωμεν παντα. οτε γαρ τ. θλιψεις υπενεγκη ημιν κτλ.* Dagegen bestätigt L obigen Text, auch das praes. *εχει* | 3. *ηλθαμεν* V: *ηλθομεν* N, *εισηλθομεν* P^3 | *εν τ. οικω αυτου* V P^3: *in domum hanc* L, > N | *ακαθαρτον* V P^3 L: > N | 4. *εχει τ. νουν αυτου* V P^3: *ειλει καθ' ημων* N | 5. *του θλιψαι ημας* V: *εις κακα περι ημων* P^3, > N s. vorher. L *contra nos animo est infenso* | *μηδεν* V P^3: *μη* N | 6. *ο γαρ — ημιν* nur in V | 7. *οταν* V P^3: *οτε* N P^2 | 8. *επενεγκη* V N P^3: *υπενεγκη* P^2 | *πιστευσει* N: *πιστευση* V P^2 P^3 | *πας* N P^2 P^3: > V | 9. *κηρυττομ.* N P^3: *κηρυσσομ.* V, > mit anderem P^2 | *υφ ημων* V N: *δι ημων θεον* P^3 | 10. *ειτα — Ιωαννου* V cf P^3 (*λαλουμενων υπο Ιω.*): *ταυτα δε αυτου λαλουντος προς με* N, *και ετι λαλουντων ημων τους λογους τουτους* P^2 | 11. *επιστολη — περιεχουσα* V P^3 N (aber *ερχεται επιστ*): *ηλθεν επιστ. παρα του υιου αυτου περιεχουσαν* (sic) P^2 | 12. *τ. τυπον τ.* V P^2 P^3: *ουτως* N | 13. *πατρι* V N P^3: *και δεσποτη* + P^2 cf den übrigens ganz abweichenden B, *patri et matri* L | 14. *ον εισηγ. — οικον* V N P^3 cf L: *ο δεξιωθεις παρα σου εν τω οικω* P^2 | *κακη περιεργ.* V P^2 P^3: *κακα* N | 16. *κατεδ.* V P^3: *εδιωξεν* N P^2 (dieser > *ενηργησεν — πνευμα*) | *εως εν τη π. τ.* V P^3 L: *εως της πολεως ταυτης* N, *τησδε της πολ.* P^2 | 17. *ου μικρως* N P^3: *αν ει μη* V, > mit anderem P^2 | *ευρον δε* N P^3: *ευρον* V, *και ενετυχον* P^2 | *βοηθον* V N P^3: *περι τουτου* P^2 | *και εξηγ.* N P^3: *εξηγ. γαρ* V, > P^2 | 18. *περι ων πεπ. κακων* N P^3 (> *περι*): *οπερ πεπ. κακον* V, > P^2 | *προς με* V P^3: *μοι* N P^2

τέκνον Ἀπολλωνίδη, ἐὰν μὴ Ἰωάννης ὁ τῶν Χριστιανῶν διδάσκαλος καὶ μάγος θηριομαχήσῃ καὶ κακῶς ἀποθάνῃ, σὺ οὐ δύνασαι τὴν σὴν γῆν οἰκῆσαι, ἀλλ' οὐδὲ τὸν σὸν οἶκον ὄψῃ ἔτι. νῦν οὖν, πάτερ, τὸ σὸν τέκνον δέεται τῆς σῆς προστασίας· οἰκτείρησον τὸν σὸν υἱὸν ἐπὶ τῇ Ἰωάννου ἀναιρέσει, ὅπως ταχέως ἐπανελθὼν ἀπολαύσω τοῦ ἐμοῦ πατρὸς καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς καὶ ἀμφοτέρων τῶν γλυκυτάτων μου ἀδελφῶν. ἔρρωσθε πάντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ ἡμῶν.

Λαβὼν δὲ Μύρων τὴν ἐπιστολὴν τὴν σταλεῖσαν αὐτῷ παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀπολλωνίδους καὶ ἀναγνούς, ἠσφαλίσατο ἡμᾶς εὐθέως. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη πρὸς τὸν ἡγεμόνα καὶ ὑπέδειξεν αὐτῷ τὰ γράμματα τὰ ἀποσταλέντα αὐτῷ παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀπολλωνίδους. δεξάμενος δὲ ὁ ἄρχων καὶ ἀναγνούς, πολὺ ἐταράχθη καθ' ἡμῶν, μάλιστα διὰ τὸ περιέχειν τὴν ἐπιστολὴν τὸ ὄνομα τοῦ Κύνωπος, ὅτι πάντες οἱ ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ εἶχον αὐτὸν ὡς θεὸν διὰ τὰ μαγικὰ αὐτοῦ ἐμπαίγματα. καὶ πεισθεὶς ὁ ἡγεμὼν τοῖς λόγοις τοῦ Μύρωνος καὶ τοῖς γράμμασιν τοῦ Ἀπολλωνίδους, ἐκέλευσεν τὸν Ἰωάννην θηριομαχῆσαι. καὶ εὐθέως ἀποστείλας ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος, ἤγαγον ἡμᾶς οἱ

1. *των Χρ. διδασκ. και* NP^3 cf B: > VP^2 | 2. *θηριομ. κ. κακως* VN P^3: > P^2, der weiterhin stark abweicht | *δυνασαι* N P^3: *δυνηση* V | 3. *την σ. γην* (*πολιν* P^3) *οικ. και* V P^3: *ζησαι* N | *ουδε* V P^3: *ουτε* N | *σον οικον οψη* V N (*οψει*): *οικον οψη ετι τον σον* P^3 | 4. *πατερ* V P^2 P^3B: >N | 5. *τ. σον υιον* N: *σου τ. υιον* P^3, *τ. υιον σου* V | *Ιω. αναιρ.* V: *αναιρ.* (*του* + N) *Ιω.* P^3 N | 6 *επανελθων* V P^3: *εμπλησθω και* N | 7. *των* VN: > P^3 | *ερρωσθε — ημων* NP^3 (*απαντες*): *ερρωσο* P^2, *valete* L, > V | 9. *δε* V P^3 P^2 (*δεξαμενος δε*): *ουν* N | *Μυρων* hier V P^2 (× *ο*) P^3: hinter *επιστολην* N | *τ. σταλεισαν — Απολλ.* V L (*quae missa est a filio suo Apoll.*): *του υιου αυτου* vor. *την επιστ.* P^2, > N | 11. *ευθεως* V B P^2 (vor *ησφαλ.*): > N | *προς* V P^2 B: *εις* N | 12. *τα γραμμ. — Απολλ.* V: *την επιστολην* N P^2 (+ *του υιου αυτου*) | 13. *δεξαμ. δε ο αρχων και αναγνους* V N (> *ο αρχων*): *ο δε αναγνους* P^2, *αναγν. δε* (+ *αυτην* m^2) *ο αρχων* c m^2 v, *αναγν. δε ταυτην εκεινος* m^1 | 14. *πολυ* V N (hinter *εταρ.*): *μεγαλως* P^2, *πανυ* B | *μαλιστα* N P^2 m^1 c: *και* + V v, *δε και* m^2 | 15. *το ον. τ. Κυν.* N P^2 B: *τ. Κυν. το ον.* V | 16. *ειχον — θεον* V P^2 B (nur m^2 + *τον* nach *ως*): *ως θεον αυτον ειχον* N | *δια — εμπαιγματα* V N B: *δια τας γοητειας αυτου* P^2 | 18. *Απολλων.* V: *υιου αυτου* N, beides L, gar nicht zu vergl. P^2 B | *εκελευσεν* V P^2 (× *τη δε επαυριον*) B: *εκελευεν ευθεως* N | 19. *και ευθ. αποστ.* V L (*et continuo* bei übrigens ziemlich freier Uebersetzung): *αποστ. ουν* N, *και αποστ. επηρεν* (*ηρεν* m^1) *ημας εκ του οικου Μυρ.* B | *ηγαγον — λεγων* p. 61, 3 V: *και λαβων ημας εκελευσεν εν δημοσιω τοπω αχθη-*

ἀποσταλέντες ἐν τῇ δημοσίᾳ φυλακῇ, καὶ μετὰ ἡμέρας τρεῖς ἤγαγεν ἡμᾶς ἐν δημοσίῳ τόπῳ καὶ ἐπηρώτησεν τὸν Ἰωάννην ὁ ἡγεμὼν λέγων· ὁ εὐσεβέστατος ἡμῶν βασιλεὺς αἴτιόν σε ὄντα καταδίκης ἀφῆκέν σε καὶ οὐκ ἐθανάτωσέν σε, καὶ βουλόμενός σε σωφρονισθῆναι ἔπεμψεν ἐνταῦθα, καὶ ἰδοὺ πλείονα ποιεῖτε ἐνθάδε κακὰ ὧν ἐποιήσατε ἐν Ἐφέσῳ. εἰπὲ οὖν, ποίᾳ κακῇ τέχνῃ χρησάμενος ἐδίωξας τοῦ ἐμοῦ πενθεροῦ τὸν υἱὸν καὶ ἐμὸν συγγενῆν. ἀποκρίθητι ταχέως καὶ εἰπὲ τὴν ἀλήθειαν πρὸ τοῦ σε τιμωρηθῆναι, καὶ σπεῦδε ὥστε ποιῆσαι παραγενέσθαι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τὸν ἐμὸν συγγενῆν. λέγε δὲ καὶ ποίας θρησκείας ὑπάρχεις, καὶ τί τὸ ἐπιτήδευμα ὑμῶν καὶ ποίας χώρας ὁρμᾶσαι. ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωάννης εἶπεν· Ἱεροσολυμίτης εἰμί, Χριστοῦ δοῦλος τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ σταυρωθέντος καὶ ταφέντος διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀναστάντος τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ὃς καὶ ἀπέστειλέν με εὐαγγελίζεσθαι εἰς πάντα τὰ ἔθνη πιστεύειν εἰς αὐτόν. ὁ ἡγεμὼν εἶπεν· ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐποίησέν σε ἐν ἐξορίᾳ γενέσθαι, καὶ πάλιν σὺ τοιούτους λόγους προσφέρεις κατὰ σεαυτοῦ. μάθε,

ναι και ειπεν τω Ιωαννη N, *και εθετο* (+ *ημας* c) *εν τη φυλακη, μετα δε τρεις ημερας* (*τριτην ημεραν* m^2) *προαγαγων ημας* (+ *ο αρχων* m^2) *εν δημοσιω τοπω επηρωτησε τον Ιω. λεγων* B; *et ducti in carcerem publicum, post triduum vero deduxerunt nos in praetorium. dixit autem praeses ad Johannem* L, stark abkürzend P^2 | 3. *ευσεβεστ.* V N L (*pius*): *κρατιστος* B, > P^2 | *ημων* V L: > N P^2 B | *οντα* V N: *υπαρχοντα* hinter *καταδ.* P^2 B | 4. *αφηκεν σε* V L (*remisit*): *εφεισατο σου* N, mit B stimmt theilweise P^2 *φιλανθρωπια χρησαμενος και τον αιχθιστον σου τροπον εναλαττειν οιομενος προς σωφρονισμον απεστειλεν σοι* (sic) *ενθαδε εν εξορια νυν δε κτλ.* | *και βουλ.* V: *αλλα βουλ.* N, *volens autem* L | 5. *επεμψεν εντ. κ. ιδου* V cf L: *εκελευσεν εν εξορια γενεσθαι μετα του σου εταιρου και ελθοντες ενταυθα* N, über P^2 s. vorher | *ποιειτε ενδαδε κακα* V: *κακα ποιειτε* N | 6. *Εφεσω* V L: *τη Εφεσιων πολει* N, mit B in der Hauptsache P^2 | 7. *του εμου πενθ.* (*κηδεστου* B P^2) V B P^2 L: *Μυρωνος* × N | *και εμον συγγ.* — *τον εμον συγγ.* l. 10 V cf L (*meumque affinem; responde ergo mihi propere priusquam poenas luas et fac ut redeat affinis meus*): > N | 10. *και* vor *ποιας* N P^2 B: > V | 11. *και τι* — *ορμασαι* V: *και τι το επιτηδ. σου και το ονομα σου* P^2, *et ex qua regione ad nos perveneris* L, > N B | 12. *Ιω.* V N: *ο* × P^2 B | 13. *Χριστου* V: *και του* × N, *Ιησου* × P^2, B | *δουλος* hier V: hinter *θεου* N B, ganz anders P^2 | 14. *αμαρτιας* hier V: hinter *ανθρωπων* N, mit beiden stimmt L gegen P^2 wie gegen B | 15. *ος και απεστειλεν* V P^2 (*απεσταλκεν*): *και αποστειλαντος* N B | *ευαγγελιζεσθαι* V: *ευαγγελισασθαι* N P^2 B | 18. *τοιουτους λογ.* V: *alia* (lege *talia*) *verba* L, *τους λογ. τουτους* N, die andern sind nicht zu vergl. | *προσφερεις* N: *profers* L, *προσφ. προς αυτον* V

μιαρώτατε, τιμᾶν καὶ σέβειν τοὺς ἀθανάτους θεοὺς καὶ πείθεσθαι νόμοις βασιλικοῖς, καὶ μὴ ψυχρολόγει καὶ ἐκθείαζε ἄνθρωπον τεθνηκότα διὰ ἀταξίας πολλάς. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· ἐγὼ τὸν ἀθάνατον θεὸν ἀεὶ σέβω καὶ τοῦτον καταγγέλλω τοῖς θέλουσιν ὁσίως καὶ δικαίως ζῆν. ὁ ἡγεμὼν εἶπεν· οὐ χρείαν ἔχομεν πολυλογίας ἐκ τοῦ στόματός σου τοῦ μιαροῦ, ἀλλὰ τὸ κελευσθὲν ποίει καὶ φεῖσαι τῆς διδασκαλίας ταύτης καὶ τὸν ἐμὸν συγγενέα Ἀπολλωνίδην ἀποκατάστησον ὑγιῆ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ὁ Ἰωάννης εἶπεν· τῆς διδαχῆς ταύτης, ἡγεμών, οὐ δύναμαι φείσασθαι, δι' ἧς καὶ ἡ προσδοκωμένη ἐλπίς μοι ἀπόκειται· εἰ δὲ περὶ Ἀπολλωνίδους τοῦ ῥήτορός τι λέγεις πρός με, οὐδὲν ἐμαυτῷ σύνοιδα κακὸν πράξας εἰς αὐτόν. κέλευσον δέ μοι, ἡγεμών, καὶ ἀποστέλλω τὸν ἐμὸν μαθητήν, καὶ αὐτὸς ἄξει αὐτὸν πρός σε, καὶ εἴ τι ἔχει καθ' ἡμῶν, λεγέτω. ἀπόντος γὰρ αὐτοῦ οὐ δύνασαί με θανατῶσαι, ἐὰν μὴ τὰς αἰτίας τὰς ἐμὰς αὐτὸς παραστήσῃ πρός σε. καὶ ἐκέλευσεν ὁ ἡγεμὼν τοῦτο γενέσθαι καὶ ἀνέπεμψεν τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ, κελεύσας αὐτὸν δεθῆναι ἁλύσεσιν δυσίν. καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς τὸν ἡγεμόνα· ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον γράψαι πρὸς τὸν Ἀπολλωνίδην ἐπιστολήν, καὶ οὕτως τὰ σίδηρά μοι περιτιθέσθω. ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐπέτρεψε τοῦτο γενέσθαι, καὶ

1. μιαρωτατε V P^2 B: μαρωτατε N | σεβειν V: σεβεσθαι N | αθανατους V B: > N P^2, deos honorare et colere immortales L | 2. νομοις β. V L: νομω βασιλικω N m^2 (c m^1 v > den Satztheil) | ψυχρολογει και V N P^3 (αισχρολογει): > P^2 B L | 4. αει V L: > N | σεβω V: σεβομαι N | καταγγ. hier V: hinter ζην, wofür er ζηναι hat, N | 5. ειπεν V L: λεγει N | 6. πολυλογιας V P^2 (B ου χρη σε πολυλογειν): πολυρημωνιας N | σου V: > N | 7. κελευσθεν V: κελευομενον N | φεισαι V: πανσαι N | 8. συγγενεα V N P^2: συγγενη m^1 c v, συγγενην m^2 | εν τη πολει τ. και V L: > N | 9. Ιω. V B (απεκριθη αυτω ο Ιω.): δε × N P^2 | 10. φεισασθαι V N m^2: πανσασθαι P^2 P^3 c m^1 αφιστασθαι v | η N P^2 P^3 B: > V | 12. εμαυτω συν. N P^2 B: συν. εμαυτον V, ganz abweichend P^3 | κακον — αυτον V m^2: κακον ποιησαι αυτω N cf L, > P^2 B | 13. ηγεμων V P^3: > N, ηγεμων hinter συνοιδα P^2 | αποστελλω V P^2 P^3 m^1 c: αποστελω N v, αποστειλω m^2 | 14. αυτον hier N (P^2 P^3 B aber ohne αυτος vorher): vor αξει V | προς σε — προς σε (l. 16) V, wesentlich ebenso P^3, theilweise P^2 B L: > N | 17. εκελευσεν V L (iussit): επετρεψεν P^2 P^3 c v, επεστρεψεν Amphil. | 18. δεθηναι V: δεηθηναι N | 20. προς τον Απ. V L: Απολλωνιδη N P^2 P^3 B | 21. περιτιθεσθω V P^3: τεθεισθω N, περιτειθεσο P^2 | ο δε ηγ. επετρ. V L: ελογισατο δε ο ηγεμων οτι παντως λυσαι αυτον θελει της μαγειας και επετρ. N, και ο ηγ. ελογισατο καθ' εαυτον λεγων οτι κτλ. (wie N u. auch B) P^3, ο δε ηγ. λογισαμενος λυσιν (sic) αυτον θελει της μαγιας επετρεψεν P^2

λαβὼν Ἰωάννης χάρτην καὶ μέλαν, ἔγραψεν ἐπιστολὴν περιέχουσαν οὕτως· Ἰωάννης, ὁ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, τῷ πυθωνίῳ πνεύματι, τῷ οἰκοῦντι ἐν Ἀπολλωνίδῃ τῷ ῥήτορι· παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ πλάσματος τοῦ θεοῦ μου καὶ μηκέτι εἰσελθεῖν ἐν αὐτῷ, ἔξω δὲ τῆς νήσου ταύτης σε κατοικεῖν, μόνον μὴ εἰς ἄνθρωπον, ἀλλ' εἰς τόπους ἀνύδρους. ἐγὼ Ἰωάννης ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σταυρωθέντος ἐπιτάσσω σοι τῷ πνεύματι τῷ πυθωνίῳ οὕτως ποιεῖν. δεξάμενος οὖν ἐγὼ τὴν ἐπιστολὴν παρὰ Ἰωάννου ἐπορεύθην ἐν τῇ πόλει, ἐν ᾗ ἦν Ἀπολλωνίδης ὁ ῥήτωρ· τὸ δὲ διάστημα τῆς ὁδοῦ ἦν ὡς ἀπὸ μιλίων ἑξήκοντα. εἰσελθὼν οὖν ἐγὼ ἐν τῇ πόλει διὰ δύο ἡμερῶν, ἀνεζήτησα τὸν Ἀπολλωνίδην καὶ μαθὼν τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἦν αὐτὸς ξενιζόμενος, καὶ ἀπελθὼν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐγγίσας αὐτῷ, τὸ πυθώνιον πνεῦμα ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἀπολλωνίδης πρός με· τί παραγέγονας ἐνταῦθα, ἀγαθὲ μαθητὰ τοῦ ἀγαθοῦ διδασκάλου. καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν· τὴν σύνεσιν τῆς ὑμετέρας σοφίας ἐξῆλθον ἀναζητῆσαι καὶ ἀναγαγεῖν σε πρὸς τὸν σὸν συγγενέα τὸν ἡγεμόνα

1. *και μελαν* V: *μεγα* (!) P^3, > N P^2 | *εγραψεν επιστ. περιεχ.* V P^3 L: *εγραψεν* P^2 B (+ *δε* oder *ουν*), *επεγρ.* N | 2. *Ιησου* V P^2 L: *του* B, > N P^3 | 3. *οικουντι* N P^2 P^3 B: *ενοικουντι* V | 4. *παραγγελλω* N P^3 B: *παραγγελω* P^2 V | 6. *μου* V: > N P^3 L B, ganz frei P^2 | *εν αυτω* V v: *εις αυτον* N P^3 m^1 c, > P^2 m^2 | *εξω δε* V P^3 c v (+ *και*): *αλλ εξω* N m^1 m^2 | *της ν. ταυτης* V N: *της ν.* B (m^1 nur *νησου*), *τουτου και* × P^3 | 7. *σε* V m^2 (*ειναι σε*): > N P^3 m^1 v c | *μονον* V P^3: *και* N | 8. *εγω — ποιειν* V cf L (*et haec ego Johannes tibi praecipio in nomine sanctae trinitatis*): > N P^3 B | 10. *την επ. π. Ιω.* V: nur *την επ.* P^2 B, *τα γραμματα* N P^3, *hanc epistolam* L | 11. *εν η* V P^3: *οπου* N, *ενθα* (ohne *εν τη πολει*) P^2 B | *ο ρητωρ — ην* V P^3: *ην γαρ διαστημα* B cf L, > N | 12. *ως* V N: > P^3 B L | *εξηκοντα* V N P^3 L: *εξ* B | *ουν εγω* V P^3: *δε* N | 13. *δυο ημερων* N P^3 L: *μιας ημερας* V | 14. *τον τοπον εν ω ην αυτος* V^2 P^3 (> *τον τοπον*): *οπου ην* N | *και απελθων* V P^3: *απηλθον* N | 15. *και εγγισας αυτω* V (geschrieben *αυτον*): *και ευθεως* N P^3 (ohne *και*), *και αμα τω εγγισαι με αυτον* (!) *ευθεως* P^2 cf B, *statim ut accessi* L | 17. *αγαθε — διδασκαλου* V P^2 P^3 (m^2 v aber *αγαθοτερου*, c m^1 ohne *αγαθε*): *μαθητα του ευεργημενου* (!) *διδ.* N, *bone discipule benignissimi magistri* L | 18. *υμετερας* N P^3: *ημετερας* V | *εξηλθον αναζητ.* V P^3: *παρεγενομην ζητησαι* N, *προς αναζητησιν* (*της σης σοφιας*) *εξηλθον* B | 19. *αναγαγειν* V: *αγαγειν* P^3, *απαγαγειν* N | *συγγενεα* V N P^3

καὶ εἰς τὸν οἶκον πρὸς τὸν σὸν πατέρα. ὁ δὲ Ἀπολλωνίδης, τοῦ πνεύματος τοῦ ἀκαθάρτου ἐξελθόντος ἀπ᾽ αὐτοῦ, ἐγένετο ἐν τῇ τῶν ἀνθρώπων καταστάσει. καὶ εὐθέως ἐπέτρεψεν ἑτοιμασθῆναί μοι ὑποζύγιον καὶ τὸν ἑαυτοῦ ἵππον ἕτοιμον γενέσθαι, καὶ ἐξήλθαμεν ἐπὶ τῇ ὁδῷ ἡμῶν. καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν ἐν τῇ πόλει ἠρώτησέν με Ἀπολλωνίδης λέγων· ποῦ καταμένει ὁ σὸς διδάσκαλος; καὶ εἶπον αὐτῷ, ὅτι δυσὶν ἀλύσεσιν αὐτὸν δήσας ὁ ἡγεμὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς δεινοτάτην φυλακήν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀπολλωνίδης οὐκ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ οὐδὲ συνέτυχέν τινι τῶν ἰδίων αὐτοῦ, ἀλλὰ λαβών με ἐπορεύθημεν ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ διακρούσας τὰς θύρας, εὐθέως ἤνοιξεν ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν τὸν Ἀπολλωνίδην πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησεν αὐτόν. καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν πρὸς Ἰωάννην, ἰδοὺ ἦν ἐπὶ γῆς ἐρριμένος καὶ ταῖς δυσὶν ἁλύσεσι δεδεμένος, καὶ πεσὼν Ἀπολλωνίδης ἐπὶ πρόσωπον προσεκύνησε τὸν Ἰωάννην. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· ἀνάστα τέκνον, ὁ θεὸς εὐλογήσει σε. καὶ ἀναστὰς ὁ ῥήτωρ ἐκούφισεν τὰ σίδηρα ἀπὸ τοῦ Ἰωάννου, καὶ λαβὼν αὐτὸν ἐξήλθαμεν ἔξω τοῦ δεσμωτηρίου. καὶ εἶπεν Ἀπολλωνίδης τῷ δεσμοφύλακι· ἐάν τις σοὶ εἴπῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, εἰπὲ αὐτῷ, ὅτι Ἀπολλωνίδης

1. *πρ. τον σ. πατ.* V L P^3 (+ *και προς παντας τους σους*): statt dessen *αποκαταστησαι* N | 2. *του ακαθαρτου* V: > N P^3 B (*του δε δαιμονος*), den ganzen Satz > P^2 L | *εγενετο — και ευθεως* V N: > P^3 | 3. *επετρεψεν* B: *υπεστρεψεν* V, *εκελευσεν* N P^3 | 4. *μοι* V: *και εμοι* P^3, *εμοι μεν* m^1vc, *εμοι* hinter *υποζ.* m^2, > N | *και τον* V P^3: > N, *αυτω δε ιππον* B | *ετοιμον γεν.* V P^3: *ευτρεπισθηναι* B, > N | 5. *εξηλθαμεν — ημων* V: *εξηλθομεν πορευομενοι* P^3, *ωδευσαμεν* N, *nos ad iter accinximus* L | 6. *εν τ. πολει* VP^2BL: *την πυλην της πολεως* P^3 N | *Απολλ.* V L: > N P^3 | 7. *σος* V cf L (*magistri mei*): > N P^3 B | *δυσιν — φυλακην* V: *ο ηγεμων δυσιν αλυσεσι* (soweit auch P^3, dann *αυτον δησας εβαλεν εις φυλ.*) *κρατει αυτον εις την φυλακην* N | 10. *ουδε* (*ουτε* P^3) *συνετ. τινι* (*τινα* P^3) *τ. ιδ. αυτου* V P^3 cf L: > N | 11. *διακρουσας* N P^3: *διακρουσαντος αυτου* V, aus L (*pulsanti illi custos carceris aperuit*) lässt sich nichts schliessen, da auch jene härtere LA so gemeint ist | 12. *τον Απολλ.* V N: *οτι Απολλ. εστιν* P^3 cf L | *πεσ. επι τ. γην* V: *πεσ. επι προσωπον* P^3, > N | *αυτον* N P^3. *αυτω* V | 13. *εισελθοντων — ειπεν* l. 16 N, ähnlich P^3 (*ελθοντων . . . ην αυτος ριφεις κ. δεδ. ταις δ. αλ. κ. ευθεως Απ. πεσων προσεκ. τον Ιω. ο δε ειπεν*): *εισελθων Απ. προσεπεσεν τω Ιω. ο δε αποστολος ειπεν* V | 17. *ο ρητωρ* V: *Απολλωνιδης* P^3 L, > N | 18. *λαβων* V P^3: *παραλαβων* N | *εξηλθαμεν* V: *εξηλθομεν* N, *εξηλθεν* P^3 | *εξω* V P^3: *απο* N | 19. *τις* P^3 (das ist auch der Sinn von V): *τι* V N L | 20. *ειπη* hier P^3 N (+ *ο ηγεμων* wie L): hinter *τουτου* V | *ειπε* P^3 N: *ερεις* V

ὁ ῥήτωρ ἐλθὼν ἐπῆρεν αὐτόν. λαβὼν οὖν ἡμᾶς εἰσήγαγεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ πενθοῦντες περὶ τῆς ἀποδημίας αὐτοῦ. ὡς οὖν εἶδον αὐτόν, ἀνέστησαν πάντες καὶ κατεφίλουν αὐτὸν μετὰ δακρύων. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Μύρων ὁ πατὴρ αὐτοῦ· τί τὸ γεγονός σοι, τέκνον, ὅτι ἀπέδρασας ἀπὸ τοῦ σοῦ οἴκου καὶ ἐποίησας μέγα πένθος τῷ πατρί σου καὶ τῇ μητρί σου καὶ τοῖς ἀδελφοῖς σου καὶ πᾶσι τοῖς σοῖς. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἀπολλωνίδης· μεστὸς εὑρέθη ὁ οἶκος ἡμῶν πολλῶν ἁμαρτιῶν, καὶ εἰσελθόντος τοῦ ἀποστόλου Ἰωάννου ἐν τῷ οἴκῳ ἡμῶν ἠγνοήσαμεν τὰ κατ᾽ αὐτόν, καὶ τίς ὁ ἀποστείλας αὐτόν, καὶ τίς ὁ ἀποσταλείς. καὶ διὰ τοῦτο, πάτερ, ἐγένετο ἡμῖν ταῦτα, ὅπως διὰ τοῦ ἀποσταλέντος ἐπιγνῶμεν καὶ τὸν ἀποστείλαντα αὐτόν. ἀκούσας δὲ ταῦτα Μύρων παρὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐπείσθη αὐτῷ

1. *επηρεν* V: *ελαβεν* N, *απελυσεν* P³ L *(solvit)* | *λαβων ουν ημας εισηγ.* V P³: *και εισηγ. ημας* N | *εν τω οικω* V N: *εις τον οικον* P³ | 2. *αυτου* hinter *μητηρ* N P³: > V | 3. *αυτου* hinter *αδελφοι* P³: > V N | *αποδημ.* V: *απουσιας* N P³ | *αυτου* V N: *Απολλωνιδους* P³ | 4. *παντες* V N: *απαντες* P³. Während hier P³ durchweg mit V oder N geht, gibt P² nach *εις τον οικον αυτου* (oben l. 2) folgende Abkürzung: *και ιδοντες αυτον οι γωνεις αυτου εχαρησαν χαραν μεγαλην καταφιλουντες αυτον. και καθεσθεντων ημων διηγησατο αυτοις απαντα τα πραχθεντα επ᾽ αυτω υπο του δαιμονος, και οτι ηνικα ηλθεν ο μαθητης του Χριστου πολλην καταστασιν εσχεν η ψυχη μου και γαληνην ο λογισμος μου, οιο* (= *οἵῳ*) *γαρ τροπω εισηλθεν εν τω στοματι μου μελας κυων, τοιουτω τροπω και εξηλθεν. τοτε λεγει προς αυτον ο αποστολος του Χριστου· θελεις τεκνον Απολλονιδη ιδειν την δυναμιν του Χριστου. ου μονον γαρ κατα προσωπον ελεγχωμεν τους δαιμονας αλλα και δι᾽ επιστολων τουτους διωκωμεν. και λαβων την κατα του δαιμονος επιστολην εδειξεν τω Απολλωνιδη. ο δε αναγνους κατεσχεν αυτην χαριν ευλογιας κτλ.* cf p. 67, 17 sqq. meines Textes. Die Vergleichung dieser Abkürzung mit der in B (bei Amphil. p. 27 sq. und cod. Coisl.) macht es wahrscheinlich, dass der Redactor B hier schon einen gekürzten Text vorfand. Den vollständigeren Text geben hier ausser V N P³ m³ auch L und die slav. Version | 5. *και ειπεν* V L: *ειπεν δε* N P³ (> *προς αυτον*) | 6. *το γεγονος σοι* V N: *σοι γεγονε* P³ | *απο* V P³: > N | 7. *τω πατρι — σοις* V P³ cf L: *ημιν* vor *μεγα* N | 8. *και ειπεν* V P³: *ειπεν δε* N | *πρ. αυτον Απολλ.* V: *ειπεν Απολλ. πρ. τον πατερα αυτου* N, nur *Απολλ.* P³ | 9. *και εισελθ.* V N: *εισελθ. γαρ* P³ | 10. *του απ. Ιω.* (*Ιω. τ. απ.* P³) *εν τ. οικω ημων* V P³: *τ. αποστολου Χριστου* N | 11. *τα κατ αυτον και* V P³: > N L | 12. *και δ. τουτο* V: *δ. τουτο ουν* N P³ | *ημιν ταυτα* V: *ταυτα ημιν* N P³ | *δια του — αυτον* V: *δι᾽ αυτου γνωμεν τον αποστειλαντα και τον αποσταλεντα* N, *δια τουτου επιγνωμεν* (*κτλ.* wie N) P³

καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· καὶ εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει, υἱέ μου, πορευθῶμεν καὶ ἀναγγείλωμεν τῷ ἡγεμόνι, ὅτι αὐτὸς ἐκέλευσεν τὸν Ἰωάννην βληθῆναι ἐν τῇ φυλακῇ κατὰ γνώμην ἐμὴν διὰ τὰ γράμματα τὰ ἀποσταλέντα παρὰ σοῦ. καὶ εἶπεν Ἀπολλωνίδης πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ· περὶ τούτου μηδὲν ἀγωνιάσῃς, πάτερ, ὅτι ὁ ἡγεμὼν συγγενής μου ἐστίν, καὶ πάντα ὅσα ἂν εἴπω πρὸς αὐτόν, ποιήσει καὶ θελήσει. καὶ εἶπεν Ἀπολλωνίδης πρὸς Ἰωάννην· διδάσκαλε, εἰπὲ λόγον ἀγαθὸν καὶ φώτισον ἡμᾶς. ὁ δὲ ἀπόστολος πρὸς αὐτόν· πρῶτον αὐτὸς ἐξήγησαί μοι, διὰ τί ἐγκατέλιπες τὸν σὸν οἶκον καὶ τὴν σὴν πόλιν καὶ ἀπέδρας. ὁ δὲ Ἀπολλωνίδης εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· ἡ αἰτία τοῦ ἀποδρᾶσαί με αὕτη ἐγένετο· γινώσκει ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου τοῦτο, ὅτι τριῶν ἐνιαυτῶν ἤμην, καὶ ὡς ἀνεκείμην ἐπὶ τῆς κλίνης, ἦλθέν τις καὶ διασείσας με διύπνισέν με, καὶ εἶδον αὐτόν, καὶ ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες καιόμεναι, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ μεμελανωμένον ὑπὲρ ἀσβόλην. καὶ εἶπεν πρός με· ἄνοιξόν σου τὸ στόμα, καὶ ἤνοιξα, καὶ εἰσῆλθεν διὰ τοῦ στόματος καὶ ἔπλησέν μου τὴν κοιλίαν, καὶ ἀπ᾽ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐγνώριζέν μοι περὶ καλῶν τε καὶ κακῶν καὶ περὶ πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ μου, οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ πᾶς ὁ συντυγχάνων μοι ἐν ἀνάγκῃ ὢν ἐμάν-

1. προς αυτον N P^3: > V | υιε μου V P^3: τεκνον N | 2. αυτος V N: ουτος P^3 | 3. τον Ιω. V P^3 (hinter βληθ.): αυτον hinter βληθ. N | 5. περι τουτου V P^3 L: > N | 6. οτι V P^3: ως γαρ γινωσκεις N | μου V P^3: ημων N, *(gener) tuus* L | 7. ειπω V P^3: ειπωμεν N | ποιησει V: ποιηση P^3, ταυτα ποιει N | και θελ. V: > N P^3 | και ειπεν Απ. π. Ιω. V N: και στραφεις προς τον Ιω. ο Απ. λεγει P^3 | 8. διδασκαλε — προς Ιω. l. 11 V P^3 (διδασκ. nach αγαθον, ωφελησον statt φωτισον, τεκνον vor εξηγησαι, απεδρασας εις ετεραν πολιν statt απεδρας) L (beinah wie P^3): > N | 12. εγενετο V P^3: εστιν N | γινωσκει V P^3 (+ και) m^3: γιγνωσκει N | 13. τουτο V P^3: > N | οτι τριων — διασεισας με V cf L: bis κλινης ebenso N (doch ἂν ἐκείμην) dann μου υπνω βαθει κατασχομενος παρεστη μοι τις ανθρωπος εις τα αριστερα μερη της κλινης και σεισας cf m^3; οτι οτε ημην επι της κλινης μου κειμενος και υπνωτων παρεστη μοι ανθρωπος εις τ. αριστ. μερη της κλ. μου και διασεισας με P^3 | 15. και ησαν — ασβολην V P^3 (nur ωσ statt ωσει u. σαπριν [sic] hinter ασβολην) cf L: μεμελανωμενον υπερ ασβολην σαπρην ουτινος οι οφθαλμοι ως λαμπ. καιομεναι ησαν N | 17. ειπεν V P^3: λεγει N | ηνοιξα και V P^3: ως ηνοιξα N | 19. εγνωριζεν V P^3: εγνωρισεν N | καλων τε κ. κακ. V P^3: κακων και καλ. N | 20. τω οικω μου V: τ. οι. ημων P^3 L, οικω N | 21. τουτο V N: > P^3 | μοι V N: με P^3

θανεν τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος παρ᾽ ἐμοῦ. ὡς οὖν ἦλθες ἐν τῷ οἴκῳ ἡμῶν, εἶπεν ἐκεῖνος πρός με· ἔξελθε ἔνθεν Ἀπολλωνίδη, μὴ κακῶς ἀποθάνῃς· οὗτος γὰρ ὁ ἄνθρωπος μάγος ἐστὶν καὶ ζητεῖ σε θανατῶσαι. καὶ εὐθέως ἐξῆλθον καὶ κατεδίωξέν με ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ οὐκέτι ἔασέν με ἐπιστρέψαι, λέγων πρός με· ὅτι εἰ μὴ Ἰωάννης ἀποθάνῃ, σὺ οὐ δύνασαι τὸν οἶκόν σου οἰκῆσαι. καὶ ἐπηρώτησα τὸν καθαρώτατον Κύνωπα καὶ αὐτὸς ταὐτά μοι εἶπεν. καὶ ἐλθόντος τοῦ σοῦ μαθητοῦ ἐν τῇ πόλει, ἐν ᾗ ἤμην οἰκῶν, ὡς εἶδον αὐτόν, τῷ τρόπῳ ᾧ εἰσῆλθεν ἐν τῇ κοιλίᾳ μου, οὕτως καὶ ἐξῆλθεν ἀπ᾽ ἐμοῦ, καὶ εὐθέως πολλοῦ βάρους ἐκουφίσθην καὶ πολλὴν εὐθύτητα ἔσχεν ὁ λογισμός μου καὶ ἀγαθὸς ἐγενόμην περὶ τὸν σὸν μαθητήν. καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς Ἀπολλωνίδην· θέλεις ἰδεῖν τὴν δύναμιν τοῦ ἐσταυρωμένου, τέκνον Ἀπολλωνίδη; τὸ εἰσελθὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ σου πνεῦμα Πύθωνος ἦν. καὶ ὡς ἤλθαμεν ἐν τῷ οἴκῳ σου, ἵνα μὴ διωχθῇ παρ᾽ ἡμῶν διὰ τῆς δυνάμεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐδίωξέν σε ἀπὸ τοῦ σοῦ οἴκου. ἄκουε δέ, τέκνον, οὐ μόνον ἐλέγχομεν ἡμεῖς κατὰ πρόσωπον τοὺς πονηροὺς καὶ ἀκαθάρτους

1. *ηλθες* V: *εισηλθες* P³ L, *εισηλθεν ο αποστολος του Χριστου* N | *εν τω οικω* V: *εις τον οικον* N P³ (× *προς ημας*) | 2. *εκεινος* V N: > P³ | *ενθεν* V: *εντευθεν* N P³ | 4. *σε θανατωσαι* N V (hier aber buchstäblich *ζητησαι θανατωσε*): *θανατωσαι σε* P³ | *εξηλθον και* V N: > P³ | 5. *εξω* V: *τησδε* N P³ sachwidrig | *ουκετι* V P³: *ουκ* N | *εασεν* V N: *ειασεν* P³ | 6. *ει* V: *εαν* N P³ | *Ιω.* V P³: *ο* × N | *ου δυν.* hier V: vor *οικησαι* P³, hinter *οικησαι* N | 7. *τον* V P³: *εις* N | *σου* V N: *σον* vor *οικον* P³ | *και επηρ.* N P³: *επηρ. δε και* V | *καθαρ.* V N: > P³ L | *ταὐτὰ* (geschrieben *ταῦτα*) V N: *τα αυτα* P³ | 8. *μοι ειπεν* V N: *και απηγγειλε μοι* vor *και αυτος* P³ | *και ελθ.* N P³: *ελθ. δε* V | *σου μαθ.* N P³: *μαθ. σου* V | 9. d. zweite *εν* V P³: > N | *οικων* V P³: > N | *αυτον* V P³: *ευθεως* + N | *τω τροπω ω εισηλθεν* V N: *το πρωτον εισελθοντα* P³ | 10. *απ᾽ εμου* V P³: > N cf Göthe, Faust I: 's ist ein Gesetz der Teufel und Gespenster; wo sie hereingeschlüpft, da müssen sie hinaus | *ευθεως* V L: > N P³ | 11. *ευθυτηταν* V | 13. *και ειπεν* V: *ειπεν δε* N P³ | *την* V P² (s. oben zu p. 65, 4) P³ B: > N | 14. *εσταυρ.* V N P³ B: *Χριστου* P² | *τεκν. Απ.* V P³: *τεκνον* v, > N P² B | *εν τη κοιλια* V P³: *εις την κοιλιαν* N | 15. *ηλθαμεν* V: *ηλθομεν* N, *εισηλθομεν* P³ | 16. *δια τ. δυν.* V P³ L *(per virtutem)*: *τη δυναμει* N | *Ιησου Χρ.* V L: *του Χρ. δια τουτο* N P³ | 17. *σου οικ.* V: *οικ. σου* N P³ | *δε* V N: > P³ | *τεκνον* V N (dieser allein + *και φρασω σοι οτι*) L *(nunc autem fili mi)*: *τεκνον Απολλωνιδη* P³ | *ου — προσωπον* V: *ου μονον κατα προσ. ημων ελεγχ.* N, *ημεις ου κατα προσ. ελεγχ.* P³, *ου μονον γαρ (ημεις* + B) *κατα προσ. ελεγχ.* P² B | 18. *και ακαθ.* V P³ cf L: > N, *τους ακαθ.* ohne *πονηρους* B, nur *τ. δαιμονας* P²

δαίμονας διὰ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ δι᾽ ἐπιστολῶν τούτους ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ διώκομεν. καὶ λαβὼν παρ᾽ ἐμοῦ Προχόρου Ἰωάννης τὴν ἐπιστολὴν τὴν σταλεῖσαν κατὰ τοῦ πυθωνίου πνεύματος, ἔδειξεν τῷ Ἀπολλωνίδῃ. καὶ λαβὼν Ἀπολλωνίδης καὶ ἀναγνοὺς ἐκράτησεν αὐτὴν παρ᾽ ἑαυτῷ; καὶ λαβὼν τὸν Ἰωάννην καὶ ἐμὲ καὶ Μύρωνα τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, ἐπορεύθημεν πρὸς τὸν ἡγεμόνα, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτῷ Ἀπολλωνίδης πάντα ὅσα ἔπαθεν παρὰ τοῦ πυθωνίου πνεύματος καὶ τὰ ἀγαθὰ τοῦ ἐμοῦ διδασκάλου καὶ μαθητοῦ τοῦ Χριστοῦ. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἡγεμὼν καὶ αὐτὸς προσεκλίθη πρὸς ἡμᾶς καὶ πάνυ ἠγάπησεν τὸν Ἰωάννην. καὶ ἐξελθόντες ἀπὸ τοῦ ἡγεμόνος ἤλθομεν ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος. ὑπολαβὼν δὲ Ἰωάννης ἤρξατο ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν διδάσκων πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος. κατηχηθέντες δὲ ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν παρεκάλεσαν τὸν Ἰωάννην φωτίσαι αὐτούς, καὶ διδάξας αὐτοὺς τὰ περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος ἐβάπτισεν πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος καὶ ἦμεν παρ᾽ αὐτοῖς.

Ἡ οὖν γυνὴ τοῦ ἡγεμόνος θυγατὴρ οὖσα Μύρωνος ὡς εἶδεν, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτῆς καὶ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς τῷ Χριστῷ ἐπίστευσαν, εἶπεν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς· ἰδοὺ δὴ ὁ οἶκος τοῦ πατρός μου ἐπίστευσαν πανοικὶ τῷ ἐσταυρωμένῳ, τῷ

1. *Ιησου* V: *του* N P^3 | *του θεου ημων* V: > N P^3 | 2. *δι* N P^2 P^3 B: *δια* V | *διωκομεν* V P^2 P^3 B: *φυγαδευομεν* V | 3. *Προχορου* V: > N P^3 L | 4. *σταλεισαν* V v: *αποσταλεισαν* m^2, *πεμφθεισαν* N P^3 m^1 c, > P^2 | 5. *κ. λαβων Απολλ.* V: > N P^2 P^3 B | 6. *παρ᾽ εαυτω* V B: > N etc. | *και εμε* V L: > N, nur *τους γονεις αυτου* P^2, *τον ιδιον πατερα* (m^2 *τους γονεις*) *και τους αδελφ. αυτου κ. ημας* B | 8. *Απολλ.* V: > N etc. | 9. *παρα* V P^3: *υπο* N | *του εμου διδ.* V P^3: *Ιωαννου* N | 10. *και μαθητου του Χρ.* V: vielleicht las L *και μαθητου αυτου*, > N P^3 | 11. *προσεκλιθη* N P^3 (*—κλη—*) cf L (*capite inclinato*): *παρεκληθη* V, *προσεκολληθη* B, *προσετεθη* P^2 | *ηγαπησεν τ. Ιω.* V: *ηγαπα τον εμον διδασκαλον* N, *dilexit Joannem magistrum meum* L | 12. *απο* V: *εκ* N | *εν τω οικω Μ.* V: *εις τον οικον Μ. και ημεθα εκει* N | 13. *ηρξατο* V L: > N | 14. *διδασκων — φωτισαι αυτους* V: *παρεκαλει αυτους οπως βαπτισθωσιν* N ohne Stütze in den andern Zeugen | 17. *παντας* V: *απαντας* N, *πανοικι* P^2 | 18. *ημεν* V: *ημεθα* N | 19. *θυγατηρ ουσα Μ.* V L cf P^2 (*υπειρχεν θυγατηρ του Μυρωνος και*), beinah ebenso B: > N | *ως* N: *δε* + V | 20. *οτι — επιστευσαν* V cf L: *τον πατερα αυτης πιστευσαντα και παντας τους εν τω οικω* N | 21. *δη — πανοικι* V: *ο πατηρ μου πανοικι επιστευσεν* N, *ολοτελως* (*πανοικι* P^3) *ο οικος του πατρος μου επιστευσεν* (*—σαν* c m^2) B P^3

ὑπὸ Ἰωάννου κηρυττομένῳ, θέλησον οὖν καὶ αὐτὸς πιστεῦσαι, ὅπως καὶ ὁ οἶκος ἡμῶν δοξασθῇ σὺν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Λαυρέντιος ὁ ἡγεμών· Χρυσίππη, ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτῃ, οὐ δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι. καὶ εἶπεν Χρυσίππη πρὸς αὐτόν· ἐν τῇ ἀρχῇ ταύτῃ μᾶλλον ὑπάρχων περισσοτέρως δύνασαι ἡμῶν εἶναι τεῖχος πρὸς τοὺς διώκοντας ἡμᾶς καὶ τὸν διδάσκαλον ἡμῶν Ἰωάννην. καὶ εἶπεν ὁ ἡγεμὼν πρὸς αὐτήν· γίνωσκε, γύναι, ὅτι βδελυκτή ἐστιν ἡ θρησκεία τῶν Χριστιανῶν οὐ μόνον ἐν βασιλεῦσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις. ἐὰν οὖν βαπτισθῶ καὶ ἔσομαι περιποιούμενος τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου καὶ Ἰωάννην καὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας τῷ Χριστῷ, γενήσονται διχοστασίαι καὶ σχίσματα πολλὰ καὶ ἀπολλύμεθα πάντων συναχθέντων ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ κατακαύσουσιν ἡμᾶς πυρί, ἢ πορεύσονται πρὸς τὸν βασιλέα καὶ αὐτὸς τιμωρήσεται ἡμᾶς. ἐὰν δὲ ἔσωμαι [ἐν] τῇ προτέρᾳ ἀγωγῇ, προσποιήσομαι μὲν τὸν Ἑλληνισμόν, οὐκ ἔσομαι δὲ ἀντεχόμενος αὐτοῦ, ἀλλ' ἔσομαι φυλάττων· τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπικεκαλυμμένως περιποιοῦμαι πάντας τοὺς πι-

1. πιστευσαι V L (*cupio ergo ut credamus*): κυριε μου N, > P^3 B | 3. και — αυτην V: ειπεν δε N B | Χρυσιππη V: προς την γυναικα αυτου Χρυσιππην N B P^2 (Χρυσ. τ. γυν. αυ.) | εφ οσον N P^2 B: εως δ' αν V | 4. και ειπεν Χρ. V: ειπεν δε Χρ. N | 5. εν τη — υπαρχων V: και μαλιστα οντος σου εν τη αρχη ταυτη N, και μαλ. εν τη αρχη ων B | 6. ημων V: ημιν N | 7. ημων V: ημιν N | και ειπεν V: ειπεν δε N | 9. εν V: παρα N (B bei sonstiger Abweichung παρα πασιν) | 10. πασιν V: παρα × N | βαπτισθω N P^3: εγω πεισθω V | 11. και Ιωαννην V: και τον ημετερον (+ οικον και τον N) Ιωαννην P^3 N | 13 και απολλυμεθα — κατακαυσουσιν (geschrieben —σωσιν) N: και αποθανουμεθα παντες η κατακαυσωσιν V, ει συναχθεντες οι λαοι εμπρησωσιν P^2, και συναχθεντες (συναχθωσιν v, συναχθησονται m^2) επι το αυτο (εν το αυτο και v, και + m^2) κατακαυσωσιν (—σουσιν c m^2) B | 14. η πορευσονται — ημας V: η και προς τον Καισαρα πορευθεντες εντυχωσι (+ τα m^1) καθ ημων B, η ειπωσιν τω βασιλει και ο βασιλευς τιμωρησηται ημας N | 15. εαν δε εσομαι N: εαν η μι (= ειμι) V, αλλ' εν τη προτερα διαγωγη εσομαι προσποιουμενος τον ελληνισμον και λεληθοτως προσποιουμαι (m^2, προσοικειουμαι c m^1) παντας τους τω Χριστω πεπιστευκοτας (m^1 c, παντων των Χριστιανων m^2) κτλ. B, αλλ εσομαι μεν εν τω κρυπτω περιποιουμενος τον Χριστιανισμον, εν τω φανερω δε τον Ελληνισμον P^2, die sonderbarsten Misverständnisse L | εν aus B ergänzt: > V N | 16. εσομαι N: εασομεν V | 17. αλλ' — παντας N (cf v, der αλλ' >, dann φυλαττων μυστικως ... επικεκρυμμενως αντεχομενος των Χριστιανων): αλλ' εσομαι πεπιποιουμενος απαντας V, s. übrigens zu l. 15

στεύοντας τῷ Χριστῷ, καὶ μετὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἀρχῆς ταύτης γενήσομαι τέλειος Χριστιανὸς καὶ ἔσομαι τὸ λοιπὸν ἐν τῷ φανερῷ. σὺ οὖν τὸ τέκνον σου λαβὲ καὶ εἴσελθε εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός σου, καὶ διδάξει σε Ἰωάννης καὶ τὸν υἱὸν ἡμῶν καὶ φωτισάτω ὑμᾶς, καὶ ἐσόμεθα φυλάττοντες τὰ τῶν Χριστιανῶν. βλέπε οὖν, γύναι, μὴ καταφρονήσῃς ἑνὸς τῶν λαλουμένων σοι παρὰ Ἰωάννου, ἀλλὰ μηδὲ ἐμοὶ ἀναθῇ τὰ μυστήρια, ἃ ἀναγγελεῖ σοι, ἕως ἂν γένωμαι τέλειος Χριστιανός. εἰ γὰρ ὁ νόμος ὁ ἑλληνικὸς τιμωρεῖται τὸν ἀποκαλύπτοντα τὰ μυστήρια τῶν θεῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ νόμος τοῦ Χριστοῦ, ὁ κηρυττόμενος διὰ Ἰωάννου τοῦ ἀποστόλου αὐτοῦ. βλέπε σεαυτήν, γύναι, καὶ τὸν υἱόν σου τὸν μονογενῆ ἡμῶν καὶ γλυκύτατον. ἀκούσασα δὲ ταῦτα ἡ Χρυσίππη παρὰ τοῦ ἡγεμόνος εὐθέως ἀνέστη καὶ ἔλαβεν τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ ἐπορεύθη ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος τοῦ πατρὸς αὐτῆς, καὶ εἰσελθοῦσα προσεκύνησεν πρῶτον τὸν Ἰωάννην, ἔπειτα τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ τὴν μητέρα, ὁμοίως καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῆς, καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς αὐτήν· τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν παρεγένου πρὸς ἡμᾶς, τέκνον Χρυσίππη; ἡ δὲ πρὸς αὐτόν· τούτου χάριν, διδάσκαλε, παρεγενόμην, ὅπως δο-

1 *και μετα* V B: *μετα δε* N v | 2. *τελειος* V P^2 v: *τελειως* N, *φανερως τελειος* B | *το* V: > N | 3. *σου* V: *ημων* N B L, der alles umgestaltende P^2 hat gleich nachher *λαβε συν του τεκνου* (!) *σου το λουτρον της αφθαρσιας* | 4. *διδαξει σε* V: *διδαξατω υμας* N | *και τ. υ. ημων* V: > N | 5. *εσομεθα* V: *εσεσθε* N | *των Χριστ.* V: *προς τον Χριστον* N | 6. *βλεπε ουν* V: *βλεπε δε* N B, *και βλεπε* P^2 | *λαλουμενων* N: *λεγομενων* P^2 B, *λαλουντων* V | 7. *ανάθη* V N c, *αναθηι* Amphil. nach m^1 m^2(?): *αναθης* P^3, *θαρρησης τι των μυστηριων κτλ.* v | 9. *ο* vor *ελλην.* V P^3 v (der allein von den Hss. von B diesen Satz hat): > N | 10. *ποσω* V P^3 v: *πολλω* N | *ο κηρυττομενος — αυτου* V P^3: (*του μεγαλου θεου*) *του υπο Ιωαννου κηρυττομενου* v, > N | 11. *βλεπε σεαυτην* V P^3: *βλετε* (sic) *ες σεαυτην* N | 12. *σου* N P^3: *ημων* V | *ημων* N: > P^3 V | *και γλυκ.* N P^3: > V | 13. *ταυτα* hier V: hinter *Χρυσ.* N, > P^3 | *του ηγεμονος* V: *αυτου* N, *του ανδρος* m^2, *τ. ανδρος αυτης* c v, *τ. ιδιου ανδρος* m^1 | *ανεστη και ελ.* V cf v (*ανεστη και παραλαβουσα*) m^2 (*εγερθεισα παρελαβε*): *ελαβεν* vor *ευθεως* N | 15. *πρωτον* V v: daraus verderbt *εισελθουσα προς* (c, *προν* Amphil.) *Ιωαννην προσεκυνησεν αυτω* c m^1 m^2, > N | 16. *τ. πατερα — αδελφους αυτης* V v (> das letzte *αυτης*), ähnlich m^2: *τους γονεις* N, *επειτα τους γονεις αυτης και τους αδελφους* c, wieder anders m^1 | 17. *και ειπεν Ιω. πρ. αυτην* V: *ειπε δε πρ. αυτην Ιω.* N B (*αυτη* o) | 18. *παρεγενου* N P^2 B: *παραγεγονας* V | *Χρυσιππη* V N: > P^2 L B | *η δε* V: *ειπεν δε* N | 19. *παρεγενομην* N B (m^2 *εγενομην*): *παραγεγονα* V | *οπως — μου* V: *ινα δοξασθη ο οικος μου μετα του πατρος μου και συν του*

ξασθῇ καὶ ὁ οἶκος ὁ ἐμὸς σὺν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἰωάννης· ἀγαθυνεῖ κύριος τὴν καρδίαν σου ἐπὶ τούτῳ καὶ τοῦ ἀνδρός σου καὶ τοῦ υἱοῦ σου καὶ παντὸς τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου. καὶ πεσοῦσα Χρυσίππη ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησεν τῷ ἀποστόλῳ τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπεν· διδάσκαλε ἀγαθέ, δὸς καὶ ἐμοὶ τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα, ὅπως συγκαταριθμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἰωάννης· ἄγωμεν πρῶτον, συντύχωμεν τῷ ἀνδρί σου καὶ γνώμῃ αὐτοῦ γενέσθω τοῦτο. ἡ δὲ Χρυσίππη ἐξηγήσατο τῷ Ἰωάννῃ πάντα ὅσα ἤκουσεν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. καὶ ἐχάρη Ἰωάννης χαρὰν μεγάλην, ἀκούσας ὅτι κατὰ σύνεσιν τοῦ ἡγεμόνος ἡ γυνὴ αὐτοῦ θέλει φωτισθῆναι. καὶ διδάξας αὐτὴν καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ παραγγείλας αὐτῇ φυλάττειν τὰ λαληθέντα παρ᾽ αὐτοῦ ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. ἰδὼν δὲ Μύρων, ὅτι ἐπίστευσεν ἡ θυγατὴρ αὐτοῦ καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς τῷ κηρυττομένῳ Χριστῷ ὑπὸ Ἰωάννου, προσήνεγκεν χρήματα πολλὰ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ καὶ

τεκνου (!) μου αξιωθω της επιγνωσεως Χριστου P², εν τω οικω του πατρος μου οπως συνδοξασθη αυτω και ο εμος οικος N, οπως δια της του θεου σου χαριτος ενευλογηθη ο οικος μου και συνδοξασθη τω οικω του πατρος μου v, der von hier an mehr mit V N als mit B zusammengeht; die übrigen Hss. von B πεπεισμαι πατερ, οτι εγνωρισε σοι ο θεος σου την αιτιαν δι᾽ ην παρειμι. πλην καγω αναγγελω σοι, οτι ζηλω θεοσεβειας παρεγενομην (darauf in m¹ του φωτισθηναι υπο σου, in m² c οπως καγω συν τω τεκνω μου αξιωθω της επιγνωσεως του Χριστου) και συνδοξασθη ο οικος μου τω οικω του πατρος μου (m² των γενεων μου?) | 1. και — Ιω. V: ειπεν δε Ιω. προς αυτην N | 2. αγαθυνει V N P³ m²: αγαθυναι c m¹ v, ganz abweichend P² | επι τουτω (τουτο in V N) hier V B: vor και πεσουσα N | 3. και του ανδ. — πατρος σου V P³ (nur μετα παντος so auch v m², in m¹ m² c fehlt του πατρος): nur και του σου ανδρος N | 4. Χρυσιππη V v: η × N, > B | επι — Χριστου και V: εις τους ποδας αυτου N | 6. και εμοι V: μοι N | 7. καὶ ειπεν αυτη Ιω. V: ειπεν δε Ιω. προς αυτην N | 8. αγωμεν V P³ v: εγω μεν N | συντυχωμεν V P³ v: συντυχω μεν N | ανδρι σου N P³ v: σω ανδρι V | 9. γνωμη N P³ (× τη) B: κατα γνωμην V | αυτου V P³ v: τουτου N, του ανδρος σου c m¹ m² | γεν. τουτο V N v: τουτο γεν. c m¹ m², ποιησωμεν τουτο P³ | τω Ιω. V: αυτω N B | 11. Ιω. V: × ὁ N v | χαραν μεγ. hier V B: vor ο Ιω. N | συνεσιν V N c: συνθεσιν v, συναινεσιν m¹ m² | 12. η γυνη αυτου N B (nur v τουτου γυνη): > V | 13. αυτη N B: > V | 14. παρ αυτου N: αυτοις V | το vor ονομα u. die drei folgenden του V v: > N, die ganze Formel > B (ausser v) | 16. Χριστω V: θεω N | 17. και τ. υιω αυτης V: > N

τῷ υἱῷ αὐτῆς λέγων· ἰδοὺ χρήματα ὅσα ἀρκεῖ ὑμῖν, ἔχετε δὲ καὶ τὴν ἐμὴν τράπεζαν· μόνον τοῦ ἐμοῦ οἴκου μὴ χωρισθῆτε μηδὲ ἀπέλθητε πρὸς τὸν ἡγεμόνα, μήποτε καταφρόνησις γένηται ὑμῖν τὰ πρὸς τὸν Χριστόν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ θυγατὴρ αὐτοῦ· καὶ εἰ τοῦτο βούλει, πάτερ, μενέτω τὰ χρήματα παρὰ σοί, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ υἱός μου ἀπελευσόμεθα ἐν τῷ οἴκῳ ἡμῶν. ἔστιν δὲ παρ᾽ ἡμῖν χρυσὸς πολὺς καὶ ἄργυρος ἱκανός, καὶ ταῦτα λαβόντες ἐπιστρέψομεν πρὸς τὸν σὸν οἶκον, καὶ ἐσόμεθα ἐπὶ τὸ αὐτό. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς Μύρωνα καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ· Μύρων, Μύρων, οὐκ ἀνέξομαι τὸν σὸν λόγον, ἀλλ᾽ οὔτε τὸν λόγον τῆς θυγατρός σου· ὁ γὰρ Χριστὸς οὐκ ἀπέστειλέν με χωρίζειν γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρός, ἀλλ᾽ οὐδὲ ἄνδρα ἀπὸ γυναικός, καὶ μάλιστα ὅτι ἡ θυγατήρ σου κατὰ σύνεσιν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐπίστευσεν τῷ Χριστῷ. πορευέσθω οὖν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς μετ᾽ εἰρήνης. ἐγὼ γὰρ πιστεύω τῷ ἀποστείλαντί με Χριστῷ κηρύττειν τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ὅτι καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ταχέως γενήσεται Χριστιανός. τὰ δὲ χρή-

1. ιδου χρ. V m^1 m^2: τεκνον × u. πολλα και + N, τεκνον ιδου χρ. c, ιδου τεκνον οσα βουλη χρ. v | εχετε (εχεται) δε και V v: ελετε (!) και N, μετεχετε δε και m^1, μετεχε και m^2 | 2. την εμ. τραπ. V v (+ και εσθιετε): εις την εμην τραπεζαν εσθιετε N, της εμης τραπεζης c m^1 (+ καθημεραν) m^2 | του εμου οικου V hier: hinter χωρισθητε N, da auch του οικου μου B (εκ × c) | 3. μηδε V v: και μηκετι N P^3, μηποτε (απελθοντων κτλ.) c m^1 m^2 | καταφρονησις — Χριστον V P^3 v (nur της εις Χρ. ευσεβειας): καταφρονησητε των εντολων του Χρ. (soweit auch B) ων υμιν Ιω. παρεδωκεν N | 4. και ειπεν — αυτον V: ειπεν δε η θυγατηρ Μυρωνος προς αυτον N, ähnlich v | 5. βουλει V N: βουλη v | τα χρ. V v: ταυτα × N | 6. απελευσ. — ημων V: πορευσομεθα εις τον οικον μου N, stark abweichend v | 7. εστιν δε παρ᾽ V: εστι γαρ v, και εστιν παρ᾽ N | χρυσος πολυς N: πολυς χρ. v, χρυσιον πολυν (!) V | αργυρος ικ. V N: ιματισμος v | και ταυτα N: ταυτα ουν V | 8. τον σ. οικον V: υμας N, *ad te in domum tuam* L, > v | 10. Μυρ. Μυρ. V: > N v B L | τον σον — θυγ. σου V P^3 (aber τον σον hinter λογον): των λογων των σων (σου v) ουδε των λογων της θυγατρος σου B, των λογων υμων N | 12. ουκ V P^3 B (ου γαρ v) L: > N | με V N B L: ημας P^3 | χωριζειν hier N P^3 B: hinter γυν. V | γυναικα N P^3 v m^2: γυναικας V c m^1 | ανδρος V N P^3 v m^2: ιδιων ανδρων m^1, aus c giebt Tischend. απο αν το ανδρων (?) | αλλ᾽ — γυναικος V P^3 (aber ουτε) wesentlich ebenso m^1 m^2 v: > N c | 13. μαλιστα οτι N P^3 B: οτι μαλιστα V | 14. συνεσιν V N c: συναινεσιν P^3 m^1 m^2, θελησιν v | 16. Χριστω hier V B (v > Χριστω): vor αποστειλαντι N | κηρυττειν τ. θαυμασια (θαυματα N) αυτου V N L: > B

ματα, ἃ εἴπατε, δανείσατε τῷ Χριστῷ, καθὼς λέγει ὁ Χριστὸς καὶ θεὸς ἡμῶν· „ὁ ἐλεῶν πτωχὸν δανείζει θεῷ, κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ“. τοῖς οὖν προσερχομένοις ἀδελφοῖς καὶ ὑστερουμένοις τροφῆς, τούτοις παρέχετε τὰ πρὸς τὴν χρείαν, ὅτι πάλιν ὁ αὐτὸς κύριος ἡμῖν διακελεύεται λέγων· „ἐφ᾽ ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε,“ καί· „ἐλεεῖτε, ἵνα ἐλεηθῆτε· δίδοτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, καὶ ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν“. ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰωάννης καὶ πλείονα τούτων, ἀπέστειλεν Χρυσίππην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν, καὶ ἡμεῖς ἐμείναμεν ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος. τῇ οὖν ἐπαύριον ἤνεγκε Μύρων τῷ Ἰωάννῃ χρήματα πολλὰ καὶ εἶπεν· λαβὲ ταῦτα, διδάσκαλε, καὶ διάδος πτωχοῖς. εἶπεν δὲ Ἰωάννης πρὸς αὐτόν· ἰδοὺ ἀπεδεξάμην τὴν πρόθεσίν σου καὶ ἔγνωσα αὐτὴν κατὰ θεὸν ὑπάρχειν· τῇ σῇ γνώμῃ καταλείπω τὰ σά, ὅπως ἰδίαις χερσὶν ἐπιχορηγῇς τοῖς χρείαν ἔχουσιν. ὁ δὲ Μύρων πᾶσιν τοῖς χρείαν ἔχουσιν ἐπεχορήγει.

1. ειπατε V B: λεγετε N | δανεισατε V B: + αυτα N | λεγει — ημων V: λεγει ο αποστολος N, λεγει ο αγιος λογος v, γεγραπται c m^1 m^2 L cf. const. apost. III, 4 ο Σολομων φησιν Prov. 19, 17 | 2. δανειζει hier N B: hinter θεω V | κατα δε V v: και κατα N, den ganzen Satz > c m^1 m^2 | 3. δομα (δωμα) V v: ανταποδομα N | ανταποδωσει V N: ανταποδωσατε v | 4. τροφης V N: > B | 5. οτι — διακελευεται V: οτι ειπεν ο κυριος ημων Ιησους Χρ. N P^3 v (ähnlich c m^1 m^2) cf zur Sache l. 1 sq. | λεγων -- εποισ. και V B (aber οτι statt λεγων c m^1, auch ohne οτι m^2): > N P^3 v L | 7. ελεειτε (—ατε P^3) ... ω (οιω P^3) μετρω μετρειτε (—ητε N) αντιμετρ. υμιν N P^3: και παλιν λεγει ελεειτε (oder ελεατε) κτλ. mit einigen Varianten B, > V | 8. ταυτα N P^3 B: × και V | ο Ιω. V c m^1: Ιω. N, > v m^2 | 9. κ. πλειονα τουτων N: κ. τουτων πλ. B, > V | απεστειλεν V B (—λε): απελυσεν την N | 10. εν τ. οικω αυτης N v (mit Zusätzen vorher): εις τον οικον αυτης c (m^1 m^2 αυτων), προς τον ηγεμονα V | και ημ. (ημεις δε N) — Μυρωνος V N: > B (auch v) | 11. ηνεγκε N B: ηγαγεν V | τω Ιω. hier N B: hinter ειπεν V | 12. διαδος V B: δος N | 13. ειπεν — ιδου N v: ειπε δε αυτω ο Ιω. ιδου m^2 c, λεγει αυτω ... ιδου m^1, και ειπεν αυτω ο Ιω. (ohne ιδου) V | προθεσιν V N P^3 m^2 v (dieser > σου): προαιρεσιν m^1 c | 14. εγνωσα V: εγνων m^1, εδοκιμασα m^2 c v, ευρον N | υπαρχειν N B: υπαρχει V, κατα θ. υπαρχειν > P^3 | τη V: × και N, + δε B | 15. τα σα B (wahrscheinlich auch P^3) L: αυτα V, ταυτα N | επιχορηγης V N (beide schreiben —χωρ—): επιχορηγησης B, επιχορηγεις P^3 | χρειαν εχ N P^3: χρηζουσιν B, δεομενοις V | 16. χρειαν εχ. N: χρηζουσιν V, δεομενοις c m^1 m^2, ενδεεσιν v | επεχορηγει N v: επηρκει c m^1 m^2, παρεσχεν τα προς την χρειαν V

καὶ ὁ κύριος ἐπλήθυνεν πάντα ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ὥσπερ πηγὴ εὔρυτος ἐπεδίδου πάντα τὰ ἀγαθὰ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πάντες ἔχαιρον οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σφόδρα ἐπὶ τῇ διαδόσει τῶν χρείαν ἐχόντων.

Ἦν δὲ ἕτερος ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ πλούσιος σφόδρα, Βασίλειος ὄνομα αὐτῷ καὶ ἦν αὐτῷ γυνὴ ὀνόματι Χάρις, καὶ αὕτη ἦν στεῖρα καὶ οὐδέποτε ἔτεκεν. οὗτος ἐλθὼν πρὸς Ῥόδωνα, ἀνέψιον Μύρωνος, ἄνδρα εὐγενῆ πάνυ, Ἕλληνα τυγχάνοντα, εἶπεν πρὸς αὐτόν· τί τὸ συμβὰν τῷ οἴκῳ Μύρωνος, τοῦ σοῦ θείου, ὅτι οὕτως ἀφησύχασεν μετὰ τοῦ ξένου τούτου σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ οὐκέτι συγκαθέζεται ἡμῖν οὔτε δέχεται ἡμᾶς ἐν συντυχίᾳ αὐτοῦ. τί ἐστιν ἡ διδαχὴ τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἀπάγγειλόν μοι. καὶ εἶπεν Ῥόδων πρὸς τὸν Βασίλειον· τί μέν ἐστιν ἡ διδαχὴ αὐτοῦ, οὐ γινώσκω, πολλοὶ δὲ ἐκθειάζου

1. κυριος V v (× ο δε): Χριστος N (c m^1 m^2 × ο δε) | παντα V: παντα τα N, τα αγαθα c m^1 m^2, τα υπαρχοντα αυτω (ohne εν τω οικω αυτου) v | και ωσπερ — οικω αυτου N: ωσπερ πηγη ευρυτος αντλουμενη επεδιδει αγαθα και πλουσια ναματα v, και ωσπερ πηγη ευρυτος ην δια της χαριτος του κυριου ο οικος αυτου c, beinah ebenso m^2, ganz verderbt m^1, > V L m^3 | 3. και παντες — εχοντων N cf L: παντες δε οι εν τ. οικω αυτου εχαιρον επι τη διαδοσει των χρ. εχοντων εν Χρ. Ιησου τω κυρ. ημων ω η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην c, wesentlich ebenso m^1 (dieser ohne Doxologie) m^2 v (dieser aber διαδοσει των χειρων αυτου . . .), > V | 5 ην δε V N P^3 P^2 (dieser tritt hier wieder ein, nachdem er über alles von p. 71, 3 mit wenig Worten hinweggegangen ist): in B findet sich hier ein Titel περι Βασιλειου m^1, και της γυναικος αυτου + c m^2 v, die letzteren beiden × τα | ετερος V P^2: τις × N c m^1, nur τις m^2 v | ανηρ V N P^2 (vor ετερος) m^1 v: > c m^1 | 6. ονομα αυτω V m^2 v: ονοματι N P^2 c m^1 | και ην αυτω V: και η τουτου N, εχων (γυναικα) P^2 | Χαρις V P^2 B (v Χαρης) L: Χαριτω N | και — στειρα N P^2: στειρα δε ουσα V, ην δε (+ αυτη v) στειρα m^1 c, αυτη δε ην στ. m^2 | 7. και ουδ. ετεκεν N: και ουκ ετικτεν P^2, μηδεποτε τικτουσα m^1, > V m^2 c v | Ροδωνα P^3 V (hier ω über ο geschrieben) m^1 m^2: Ροδονα N c, Ρωδωνα v, in P^2 fehlt hier der Name ganz | 8. Ελλ. V m^1: δε + N m^1 c v | 10. σου θ. N: θ. σου V | αφησυχ. c m^1 m^2: απησυχασε V N P^3 v | συν π. τ. οι. αυτου N m^1 (aber συμπαντι) c (> παντι): μετα παντος τ. οι. αυτου P^3, εν τ. οικω αυτου m^2, πανοικι v, > V | 11. ουκετι N v: ου V, ουτε συγκ. ημ. ετι c m^1 m^2 | 12. εν συντυχια N: επι συντ. P^3 B (auch v), εις συντυχιαν V | αυτου V N P^3: > B | τι N P^2 V (+ ουν): τις B (auch v, ob auch P^3?) | 13. και ειπεν V: ειπεν δε N | τον V: > N c m^1 m^2 | 14. τι V N: τις B | μεν N B: > V | πολλοι δε hier V B P^2 (ohne δε): hinter ανδρα N | εκθειαζ. N P^3 v: εκθαυμαζουσι c m^1 m^2, θαυμαζουσιν V P^2

σιν τὸν ἄνδρα καὶ λέγουσιν λαλεῖν αὐτὸν καὶ μὴ ἀποτυγχάνειν. καὶ εἶπεν Βασίλειος· λαλησάτω καὶ ἐπὶ τῇ γυναικί μου, ὅπως γεννήσῃ παῖδα. καὶ εἶπεν Ῥόδων· ὡς λέγουσίν τινες, καὶ τοῦτο δύναται ποιῆσαι. ἀκούσας δὲ ταῦτα Βασίλειος εὐθέως ἐπορεύθη ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος ἐπὶ συντυχίᾳ Ἰωάννου καὶ ἐπηρώτησεν, εἰ ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ ἐνταῦθα ξενίζεται, καὶ μανθάνει τὸ ἀληθές, καὶ εἶπεν ἑνὶ τῶν παίδων· ὅτι συντυχεῖν θέλω τῷ Ἰωάννῃ. ἀνελθὼν οὖν ὁ παῖς ἀνήγγειλε τῷ Μύρωνι, καὶ ὁ Μύρων ἀνήγγειλε τῷ Ἰωάννῃ· ὅτι Βασίλειος ὁ τριβοῦνός ἐστιν πρὸ τῶν θυρῶν ἐπὶ συντυχίᾳ σῇ. ἀκούσας δὲ Ἰωάννης εὐθέως ἀνέστη εἰς συνάντησιν αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν Βασίλειος τὸν Ἰωάννην. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀπόστολος· πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου, καὶ μακάριος ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἐπείρασεν τὸν θεὸν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. ὅμως, Βασίλειε, καὶ τοῖς Ἰσραηλίταις τότε πειράζουσιν τὸν θεὸν ὁ ἀπείραστος τῇ πείρᾳ ἐκείνων τὴν εὐθύτητα ἐδίδου, τὴν μὲν πέτραν διαρρήσσων καὶ ἐξάγων ποταμοὺς ὑδάτων ἐξ αὐτῆς, ὅπως πίωσιν οἱ ἀπειθεῖς, τὸν δὲ ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιπέμπων αὐτοῖς, ὅπως φάγωσιν οἱ ἀχάριστοι ἀκοπιάστως, τὸ δὲ κρέας

1. *αποτυγχ.* V c m^1 m^2: *παρατυγχ.* N, ganz anders v und wieder anders P^2 | 2. *και ειπεν* V: *ειπεν δε* N B | 3. *γεννηση* N: *—σει* V | *παιδα* N: *παιδας* wie es scheint V | *και ειπεν* V: *ειπεν δε* N | 4. *ευθεως* V v: + *εξηλθεν εκ του οικου Ροδονος και* N ohne anderweitige Bestätigung. B kürzt im Folgenden stark, in andrer Weise auch P^2, viel genauer entspricht obigem Text v | 5. *εν τω οικω* V v: *εις τον οικον* N | 6. *Χριστου* V L: *εσταυρωμενου* N, nicht vergleichbar v | 7. *μανθανει — ειπεν* N: *μαθων το αλ λεγει* V | *οτι* N: > V, dafür *Μυρωνος* | 8. *ουν* N v: *δε* V | *ανηγγειλε* N v: *απηγγειλεν* V | 9. *και ο Μ. ανηγγ.* (*ειπε* v) *τ. Ιω.* N v: *κακεινος τω Ιω λεγων αυτω* V | *οτι* N v: > V | 10. *εστι προ τ. θυρων* V: *προ του πυλωνος εστι* v, *επι θυρων ελθων* N | *επι συντ. ση* V N: *συντυχειν σοι βουλομενος* v | 12. *και ειπεν αυ. ο απ.* V: *ο δε Ιω. ειπεν προς Βασιλειον* N | *πληρωσαι* V v c m^1 m^2: *—σει* N P^2 P^3 | 14. *τον θεον* V P^2 P^3 B L: *κυριον τ. θεον* v, *αυτον* N | 15 *και* V P^3 B (auch v): *ει* × N | *τοτε* V: *ποτε* P^3, > N B, die ganze biblische Belehrung > P^2 | 16. *την μεν — απειθεις* V B (nur *ποταμον υδατος*): *πη δε πετραν . . . ποταμους υδατος οπως . . .* N der diesen Satz gegen alle andern Zeugen, auch gegen L, hinter die Brotspeisung stellt; *εκ μεν πετρας πηγαζων ποταμους υδατος, οπως πι. οι απ. και αχαριστοι* v | 18. *τον δε* B (auch v): *πη μεν* N (s. vorher), *τον δοντα* V (wahrscheinlich *τον δε οντα*) | *εκ του* V v c: *εξ* N m^1 m^2 | 19. *φαγ. οι αχαρ. ακοπ.* V N: *φαγ. ακοπ. οι αχ.* c m^1 m^2, *φαγ. οι αγνωμονες ακοπ.* v, *οι αχαριστοι μη μεινωσιν απιστοι* P^3 | *το δε κρεας* V m^1 m^2 (Amphil. *κρεα*); *τα δε κρεα* c, *πη δε κρεας* N, *ορτιγομητραν δε* v

πληθύνων αὐτοῖς εἰς πλησμονήν. ἀλλ' οὐκ ἐπίστευσαν τῷ ταῦτα ποιήσαντι Χριστῷ οἱ ἀγνώμονες καὶ σκληροί. καὶ σύ, Βασίλειε, μὴ πείραζε θεόν, καὶ οὐ μὴ πειρασθῇς κακοῦ· πίστευε δὲ αὐτῷ καὶ πάντα τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου πληρώσει. ἰδὼν οὖν Βασίλειος, ὅτι πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, ἐξέστη τῇ διανοίᾳ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· τέκνον Βασίλειε, πίστευσον τῷ Χριστῷ, καὶ πάντα τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου δώσει σοι διὰ τῆς πίστεως. ὁ δὲ Βασίλειος εἶπεν· καὶ ἐπίστευσα καὶ πιστεύω, αἰτοῦμαι δέ σε, διδάσκαλε, ὅπως παρακαλέσῃς τὸν θεόν σου καὶ τεκνώσῃ μου ἡ γυνή. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· πίστευσον καὶ ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. καὶ πολλὰ κατηχηθεὶς ὁ Βασίλειος ὑπὸ Ἰωάννου ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ οἴκου Μύρωνος καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν ἴδιον οἶκον καὶ ἀπήγγειλεν πάντα ὅσα ἤκουσεν παρὰ Ἰωάννου τῇ γυναικὶ αὐτοῦ. καὶ τῇ ἑξῆς ἔλαβεν ὁ Βασίλειος τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Χάριν καὶ ἔρχεται ἐν τῇ οἰκίᾳ Μύρωνος πρὸς τὸν ἀπόστολον, καὶ εἰσελθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ. καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς τὴν γυναῖκα Βασιλείου· χαίροις, Χάρις, ἡ χάρις τοῦ θεοῦ φωτισάτω

1. *πληθυνων αυτοις* m^1 m^2 c: daraus wurde *πληθη ην αυτοις* V, wozu dann weiter ein *προσταξας* nothwendig hinzutrat, *εις πληθος παρεξε* (!) N | *εις πλησμονην* V v (+ *εξαποστελλων αυτοις*): *εως εκρευσεως ρινων* m^1 m^2 c, > N, den ganzen Satz > P^3 | 2. *Χριστω* N P^3 (× *τω*) m^2: *θεω* V c m^1, > v | *και συ* V: *συ δε ω* v L, > N P^3 m^1 m^2 c | 3. *θεον* N etc.: *θεω* V | *πειρασθης* V c v: *πειραθεις* m^1 m^2, *πειρασθειης* P^2, *πειραν σχης* N, *πειραν εξεις* P^3 | *κακου* V N P^3 c m^1 m^2: *κακων* P^2, *κακως* v | 5. *αυτω* N P^2 P^3 B: + *Ιωαννης* V | 6. *τη διανοια* N P^2 P^3 B (m^1 m^2 c + *αυτου*): *τω πνευμα αυτου* V | *Ιω.* N: *αντελαβετο αυτου και* V, alles bis *και επιστευσα* l. 9 > P^2 B, bis *διδασκαλε* P^3, welcher das *και επιστευσα κτλ* hinter *του θεου* l. 11 nachbringt | 7. *της καρδιας — πιστεως* V cf L *(et omnem voluntatem tuam propter fiduciam tuam dabit tibi)*: *σου πληρωσει ο Χριστος* N | 9. *και* vor *επιστευσα* V P^2 P^3 B (v > den ganzen Satz): > N | *αιτ. δε* V c m^1 m^2: *αιτ. ουν* N, *αιτουμαι* v, *πλην δεομαι* P^2, > P^3 | *διδασκαλε* V B P^3: + *αγαθε* N, *μαθητα ευλογημενε του ευλογημενου θεου* P^2 | 11. *αυτω* V B: *προς αυτον* P^2 (anders gestellt), > N | *πιστευσον και* V L *(dixi tibi crede et)*: *εαν πιστευσης* N P^3 P^2 (*πιστευεις*) B | *οψη* V P^3 v: *οψει* P^2 B, *οψεις* N | 12. *ο* V c v: > N P^3 m^1 m^2 | *υπο* V P^3 v: *παρα* N B | 13. *απηγγ.* V P^3: *ανηγγ.* N B | 14. *παρα* V: *υπο* N | *και τη εξης* V: *και τη επαυριον* N, *τη ουν* (*δε* P^2) *επαυριον* B P^2 | 15. *ελαβεν* V: *λαβων* N, *παραλαβων* P^2 | *Χαριν* V: *Χαριτω* N, die andern >, s. oben p. 74, 6 | *και* vor *ερχ.* V: > N | 16. *τη οικια* V: *τω οικω* N c m^1 | *τ. αποστ.* V: *Ιωαννην* N | *και εισελθ.—αυτω* V: *και προσεκυνησαν τω Ιωαννη* B, > N P^2 | 18. *χαιροις* c m^1: *χαρης* v, *χαρις* V N P^2 P^3 m^2, > L | *Χαρις*: > v

τὴν καρδίαν σου καὶ τοῦ σοῦ ἀνδρὸς καὶ δώσει σοι καρπὸν ἀγαθὸν ἀπὸ τῆς σῆς κοιλίας. καὶ διδασκαλίαν πολλὴν ποιησάμενος πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν, ἔπεσεν ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἐπ' αὐτοὺς καὶ παρεκάλεσαν τὸν Ἰωάννην, ὅπως φωτίσῃ αὐτούς, καὶ ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. παρεκάλεσεν δὲ Βασίλειος τὸν ἀπόστολον, ὅπως ἐξέλθωμεν ἐκ τοῦ οἴκου Μύρωνος καὶ εἰσέλθωμεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ μείνωμεν παρ' αὐτῷ. καὶ οὐκ ἔασεν ἡμᾶς Μύρων εἰ μὴ μόνον ἀπελθεῖν καὶ εὔξασθαι τὸν Ἰωάννην ἐν τῷ οἴκῳ Βασιλείου. καὶ δὴ πορευθέντες, εὐεργέτησεν Ἰωάννης τὸν οἶκον Βασιλείου, καὶ πάλιν ἤλθομεν ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος. καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν ἡ γυνὴ Βασιλείου καὶ ἔτεκεν υἱὸν καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννης. πρὸ τοῦ δὲ γεννηθῆναι τὸ παιδίον προσήνεγκαν Βασίλειος καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ τῷ Ἰωάννῃ χρήματα πολλὰ εἰς διάδοσιν τῶν χρείαν ἐχόντων. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ· ἄπελθε, τέκνον, τὰ σὰ σὺ διάδος, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς.

Πληρωθέντων δὲ δύο ἐνιαυτῶν γίνεται διαδοχὴ τοῦ ἡγεμόνος, τοῦ ἀνδρὸς Χρυσίππης, τῆς θυγατρὸς Μύρωνος, καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος, τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ, εἶπεν πρὸς

1. *καρδ. σου* V P^2 P^3 B: *σην καρδιαν* N | *σοι* V P^2 B: *κυριος* + N P^3 | 2. *σης κοιλ.* N P^3 m^2: *κοιλ. σου* V v, (*εκ*) *κοιλιας* c m^1, *κοιλιας* (*καρπον αγ.*) P^2 | *διδασκ.* — *προς αυτους* V: Stellung ebenso c v, aber *ικανην* beide u. *εις αυτους* v; *ποιησ. πρ. αυτους διδ. ικανην* N, *ποιησ. διδ. ικ. πρ. αυτ.* m^2, *διδαξας αυτους ικανως* m^1 | 3. *επεσεν* V v: *επεπεσεν* N c, *ηλθεν* m^1 | 4. *αυτους* V B: *αυτοις* N | 5. *το* u. dreimal *του* V P^2: > N | 7. *τον αποστ.* V: *Ιωαννην* N | *εξελθ.* — *και* N: > V L, nicht zu vergl. sind P^2 B | 8. *και μειν. π. αυ.* V L: > N | 9. *ημας* N cf L (*ut abiremus*): > V | *ευξασθαι τ. Ι. εν τω* N: *ευξασθω τω* V, *Joannes domum Basilii benedixisset* L | 10. *και δη* — *Βασιλειου* N (mit Druckfehler *ευεργεσεν*): >V, die andern sind kaum vergleichbar z. B. v *απελθων ουν και επευξαμενος και ευλογησας αυτους τε και τον οικον αυτων υπεστρεψαμεν εν τω οικω Μυρωνος* | 11. *ηλθομεν εν τ. οικω* V (geschrieben *ηλθωμεν*): *υπεστρεψωμεν* (sic) N, *υπεστρεψεν* c m^1, *υπεστρεψαμεν* m^2 v | 12. *ελαβεν . . . και* N m^2 (*ελ. δε . . και*) v (*συνελαβε δε . . . και*): *λαβουσα* V (+ *δε* c m^1), *συλλαβουσα* P^2 | 14. *δε* hier V: nach *γεννηθ.* N P^3 | *το παιδιον* V: *τον παιδα* N P^3 | *προσηνεγκαν* — *αυτου* V L: *προσηνεγκεν Βασ.* N P^3, *προσηγαγε δε τω αποστολω ο Βασ.* B (v > *ο Βασ.*) | 15. *διαδοσιν* N P^3 B L (*ut distribueret*): *διακονιαν* V | 16. *αυτω* — *Χριστου* V: *Ιωαννης* N v, *αυτω* (*ο*) *Ιω.* B | 17. *διαδος* N P^3 B (auch v): *δος* V | 20. *εισελθων* V: *προσελθων* N, *veniens* L, den Satz > P^3, die andern sind nicht vergleichbar

Ἰωάννην· διδάσκαλε, ἡ σύγχυσις τῶν πραγμάτων περιπνίξασά μου τὸν νοῦν καὶ τὸν λογισμὸν ἐστέρησέν με τῆς σῆς ὠφελείας. ὅμως παρακαλῶ τὴν σὴν ὁσίαν ψυχήν, ὅπως καὶ ἐμὲ φωτίσῃς καὶ καθαρίσῃς ἀπὸ τῶν προγεγονότων μοι παραπτωμάτων. ὑπολαβὼν δὲ Ἰωάννης ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν ἐδίδαξεν αὐτόν, καὶ μετὰ τὸ κατηχῆσαι αὐτὸν καὶ ὁμολογῆσαι πιστεύειν εἰς τὸν ἐσταυρωμένον ἐβάπτισεν αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἐπορεύθη μετ' εἰρήνης ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

Ἦν δέ τις ἀνὴρ ἐν Φορᾷ τῇ πόλει ὀνόματι Χρῦσος, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Σελήνη· ἦν δὲ αὐτοῖς υἱὸς μονογενής, ὑπὸ πνεύματος ἀκαθάρτου ἐνοχλούμενος. ἦν δὲ ὁ Χρῦσος πολιτάρχης. ἀκούσας οὖν ὅτι Ἰωάννης θαυμάσια μεγάλα ποιεῖ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ ἐσταυρωμένου, παραλαμβάνει τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἔρχεται ἐν τῇ οἰκίᾳ Μύρωνος. ὁ οὖν Ἰωάννης, ὡς εἶδεν αὐτόν, εἶπεν πρὸς αὐτόν· Χρῦσε, αἱ ἁμαρτίαι σου θανατοῦσιν τὸν υἱόν σου· μίσησον τοῦ λαβεῖν δῶρα, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἀπὸ θεοῦ, καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον κατὰ τῆς ψυχῆς σου, καὶ ἔσῃ

1. πραγματων N P^2: του βιου τουτου + P^3 L V (dieser noch δημοσιων vor πρ.), βιωτικων × B (auch v) | περιπνιξ. — με N P^3 (> τον νουν και): περιεπληξεν μου τον λογισμον και εστερισεν μου V, nur εστερησε με P^2 B | 2. ωφελειας V N P^2 B: σοφιας P^3 | 3. οπως V P^3 B: ινα N P^2 | 4. παραπτ. V P^3: σφαλματων N, ανομηματων B | 6. και ομολ. V P^3 (+ αυτον): > N | εις τον εστ. P^3 N (+ θεον): τω εσταυρωμενω V | 7. το u. dreimal του V P^2 P^3: N | 8. επορευθην V | μετ' — αυτου V N P^3: εν τω οικω (εις τον οι. m^2 v) αυτου μετ ειρηνης B, dazu + c (ähnlich v, anders m^1, > m^2) εν Χριστω Ιησου τω κυριω ημων ω η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων. αμην. | (τα + v m^2) περι Χρυσου και της γυναικος αυτου B. Davon nichts in P^2, welcher den Abschnitt so schliesst: και τουτου γινομενου παντες εβαπτιζοντο και προσετιθοντο τω Χριστω. | 10. ην — ανηρ P^3 c m^2 (> δε): εις δε τις ανθρωπος ohne ην V, ετερος δε τις ανηρ ην N, ην δε τις και ετερος ανηρ m^1, ganz umgestellt v P^2 | Φορα v (über V s. zu p. 57, 1): Φθορα hinter πολει N, ebenso Φλορα B (ausser v), > P^2 L | 11. ονομα τ. γυναικι N P^2 (umgestellt) B (auch v): το ον. της γυναικος V | Σεληνη V N (—ηννη) c m^1 L: Σεμνη m^2 v | ην δε N v: και ην P^2 m^1 m^2 c, υπηρχεν δε V | αυτοις hier V B (P^2 αυτων): hinter υιος N | 12. ενοχλ. V P^2 B: οχλουμενος N | 13. ουν N c m^1 m^2: δε V, και vor ακουσας P^2 v | θαυμασια V P^2 (ακουσας τα θ. κτλ.): σημεια N B | 14. του P^3: αυτου του V, > N, die andern sind nicht vergleichbar | παραλαμβανει . . . και V: παραλαβων B, λαβων N | 15. τη οικια N B: τω οικω V | ως ειδεν V B: ιδων N | 16. σου V B: αι σαι N | 18. θεου N P^3 (dieser > das Meiste bis p. 79, 5): του × V

φυλάττων τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ. καὶ ταῦτα εἰπὼν τῷ Χρύσῳ ἠρώτησεν αὐτόν· τί παραγέγονας πρὸς ἡμᾶς. καὶ εἶπεν Χρῦσος· κύριε, εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ οἴκῳ μου, δέξαι καὶ ἀπέλασον τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν ἀπὸ τοῦ υἱοῦ μου, μὴ κακῶς ὀλέσῃ αὐτόν. καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς αὐτόν· ἡμεῖς οὐ χρείαν ἔχομεν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ σου, ἀλλὰ χρείαν ἔχομεν σοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ σου. καὶ εἶπεν ὁ Χρῦσος πρὸς Ἰωάννην· κύριε, καὶ τί με δεῖ ποιεῖν, ἵνα καθαρισθῇ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἀκαθάρτου ὁ υἱός μου. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰωάννης· πίστευσον εἰς τὸν ἐσταυρωμένον, καὶ καθαρισθήσεται ὁ υἱός σου. καὶ εἶπεν Χρῦσος· πιστεύω, κύριε, βοήθει μου τῇ ἀπιστίᾳ. καὶ κρατήσας Ἰωάννης τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ σφραγίσας αὐτὸν τρίτον, εὐθέως ἐξῆλθεν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν ἀπ' αὐτοῦ. ἰδὼν δὲ ὁ Χρῦσος, ὃ ἐποίησεν Ἰωάννης, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. ὑπολαβὼν δὲ Ἰωάννης ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν, κατήχησεν τὸν Χρῦσον, καὶ ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν καὶ πιστεύσας αὐτῷ ἐπορεύθη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ παραλαβὼν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ χρήματα ἱκανὰ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Μύρωνος καὶ εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· κύριε, ταῦτα τὰ χρήματα λαβὲ καὶ δὸς ἐμοὶ καὶ τῇ γυναικὶ

1. *την εντ.* V L: *τας εντολας* N | *τω — αυτον* V: *λεγει τω Χρ.* N | 2. *και ειπεν* V: *ειπεν δε ο* N | 3. *κυριε ει τι* N m^2 v: *η τι* P^2, *ἁ* V, *κυριε οσα* c m^1 | 3. *δεξαι* V B (auch v): *λαβε* N | 4. *μη* V: *οπως* × N B | *ολ. αυτον* V: *ωλεσθη* N, *αποθανη* B | 5. *και ειπεν* V: *ειπεν δε* N P^3, *απεκριθη αυτω* B | 6. *αλλα χρ. εχ.* (*χρ. εχω* m^2, > c m^1) *σου* (*σε* V) *κ. τ. υ. σου* V c m^1 m^2: *παντων και του χρυσιου* N, *ενεκεν του υιου σου* v | 7. *ο* vor *Χρ.* V B: > N | *προς — και* N: nur *κυριε και* B, > V | 8. *ο υιος μου* hier V: vor *απο τ. πν. τ. ακ.* N, letzteres > B | 9. *και — Ιω.* V: *ειπεν δε Ιω.* N | 11. *βοηθει — απιστια* (*—τεια*) V: *μονον καθαρισθη* (*καθαρισθητω* c) *μου ο υιος* B L, nur *μου* N | *Ιω.* V B (*ο Ιω.*, hinter *χειρος* v): > N | 12. *τον υ. αυτου* hier V: hinter *χειρος* N, *αυτου* (*του υιου* m^2) vor *χειρος* B | *αυτον* V m^1 m^2: *αυτω* v, > N c | 13. *ευθεως* N c: *παραχρημα* m^1, > V m^2 v L | *εξηλθεν* N: *εδιωξεν* V B (*—ξε*) L | 14. *ο* vor *Χρ.* V B: > N | *αυτου — αυτου* V: *αυτου και προσεκυνησεν αυτω* (*αυτον* m^2) *λεγων· αληθως πατερ εν σοι ο θεος εστιν* m^2 v, wesentlich so c m^1, *και προσεκυν. αυτω λεγων· διδασκαλε αγαθε, οδηγε των πεπλανημενων, δεομαι σου, φωτισον καμε και δος μοι την εν Χριστω σφραγιδα* N, dieselbe Bitte auch in N wieder l. 20 sq.; von diesen Zusätzen nichts in L | 15. *υπολαβων κτλ.* V N L: > B | 16. *τον Χριστον* V cf L: > N | 17. *αυτω* V L (*se credere in eum*): *τω Χριστω* N | 18. *υιον αυτου* V: *υιον* N B L | 19. *εις — κυριε* V L: *ηλθεν* (*θε* B) *προς Ιωαννην λεγων κυριε* N B | 20. *λαβε και* V L: *λαβων* N B | *εμοι* (*μοι* N) *— υιω μου* V N L: *ημιν* B

μου καὶ τῷ υἱῷ μου τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· ἡ ἐν Χριστῷ σφραγὶς οὐ χρείαν ἔχει χρημάτων, ἀλλὰ πίστεως ἀγαθῆς. ἄπελθε οὖν, ταῦτα διάδος πτωχοῖς καὶ λαβὲ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δωρεάν. καὶ διδάξας αὐτοὺς τὰ περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος ἐβάπτισεν αὐτοὺς καὶ ἀπέστειλεν μετ' εἰρήνης εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν.

Ἐμείναμεν δὲ τρία ἔτη ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος, μὴ προερχόμενοι ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς πιστεύοντας τῷ Χριστῷ ἐδίδασκεν καὶ ἐφώτιζεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. καὶ πληρωθέντων τῶν τριῶν ἐτῶν ἔλαβέν με Ἰωάννης καὶ ἐξήλθομεν ἐν δημοσίῳ τόπῳ, ἐν ᾧ ἦν τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ συνήχθησαν ἐκεῖ ὄχλοι πολλοί, οἱ μὲν πιστεύοντες τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ Ἰωάννου, οἱ δὲ ἀπιστοῦντες. ἦσαν δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῷ τόπῳ. καὶ ἔλεγον πρὸς τοὺς συναχθέντας ἀνθρώπους· ἄνδρες ἀδελφοί, τί προσέχετε τῷ ἀπατεῶνι τούτῳ; οὐ διὰ τὰς μαγείας αὐτοῦ τὰς κακὰς ἐξωρίσθη ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ; καὶ τετύφλωται ὑμῶν ἡ καρδία, μὴ ἐπιστάμενοι τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ἀκούετε ἑνὸς ἐξορίστου καὶ ἐνυβρίζετε τοὺς θεοὺς

1. *και ειπεν* V: *ειπεν δε* N, *λεγει αυτοις* B, *dixit ei* L | 3. *ταυτα* N: + *και* (sic) V, anders B L | 5. *και* vor *υιου* N m^2: > V, mehr > c m^1 v L | *αυτους κ. απ.* N: *παντας κ. απεστ. αυτους* V, *κ. απεστ. αυτους* B | 6. *τον οικον αυτων* N: *εις τον εαυτων οικ.* c m^1 m^2, *εν τω οικω αυτων* v, *εις τους ιδιους οικους* V | 7. *τρια ετη* V L: *τριετη χρονον* hinter *Μυρωνος* N, *χρονον ικανον* (nur m^2 *τριετη*) vor *εν τω οικω* B, *τριετιαν ολην* hinter *Μυρωνος* m^3, der alles von p. 74, 5 an weggelassen hat, *ετη δεκα* P^2 s. unten zu l. 9 | *προερχ.*: *προσερχ.* nur N | 8. *εκ — αυτου* V: > N B, hier schliesst P^2 an *μηδε παρρησιαζομενοι αλλα κρυπτως διδασκοντες και βαπτιζοντες. τοτε λεγει Ιωαννης προς με· τεκνον Πηοχορε, ιδου εφθασεν ο καιρος του μετα παρρησιας κηρυξαι τον λογον του θεου. τεθνηκασιν γαρ οι ενταυθα εξορησαντες ημας, και ετερος ηγεμων επεδημησεν τη χωρα ταυτη. τοτε παραλαβων με εξηλθαμεν εκ του οικου Μυρωνος και ηλθαμεν εν τοπω δημοσιω* s. l. 10 | *τους πιστ. τ. Χρ.* V: (*και* × N) *τους πιστ.* (*παντας* + m^1 m^2) *εν τω οικω* N B | 9. *εν τ. οικω αυ.* V: *αυτους* N, > B | *και — ετων* V: *μετα δε το πληρωθηναι τον τριετη χρονον* N, *πληρωθεντων δε των τριων ετων* m^2, *πληρωθεντων τοινυν* (*ουν* v) *δεκα ετων* c m^1 v, > L | 11. *το* V P^2: > N B | 13. *οι ιερ.* V: *ιερ.* N | 14. *τοπω και* V: *τοπω εκεινω οι* N | 15. *αδελφοι* V L: > N P^2 B | *τ. απατεωνι* N c: *τ. απαταιωνι* V P^2 m^1 m^2, *τοις λεγομενοις υπο του απαταιωνος τουτου* v | *οὐ* N B L *(nonne)*: *οὗ* V P^2 | 16. *τας κακας* V: > N P^2 B | 17. *υμων* hier V: nach *καρδια* N | *επισταμενοι* N, die gleiche Incongruenz in L: *επισταμενων υμων* V, *και μη επιστασθε* m^3 | 18. *αλλ' ακ.* N: *και ακ.* V, *δια τι ακουοντες* m^3 (> *και* vor *ενυβρ.*)

καὶ τῆς βασιλικῆς προστάξεως καταφρονεῖτε. ἀκούσας δὲ ταῦτα Ἰωάννης παρ' αὐτῶν, εἶπεν πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος· ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῶν ὁ οἶκος τοῦ Ἀπόλλωνος ἔρημος. καὶ εὐθέως κατέπεσεν τὸ ἱερόν, καὶ οὐδεὶς ὤλετο ἐν αὐτῷ, καὶ οὐκ ἔμεινεν λίθος ἐπὶ λίθον ἐν αὐτῷ. κρατήσαντες οὖν οἱ ἱερεῖς τὸν Ἰωάννην ἐπέθηκαν αὐτῷ πληγὰς πολλὰς καὶ λαβόντες ἡμᾶς ἔβαλον εἰς οἶκον σκοτεινὸν καὶ ἐποίησαν φύλακας ἐπὶ τῷ φυλάσσειν ἡμᾶς. καὶ ἐπορεύθησαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἀπήγγειλαν τῷ ἡγεμόνι λέγοντες, ὅτι Ἰωάννης ὁ μάγος καὶ ἐξόριστος διὰ μαγικῆς κακοτεχνίας κατέστρεψεν τοῦ μεγίστου θεοῦ Ἀπόλλωνος τὸ ἱερόν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἡγεμὼν ἐλυπήθη σφόδρα καὶ ἐκέλευσεν ἡμᾶς βληθῆναι ἐν τῇ φυλακῇ. περιέθηκαν δὲ τῷ Ἰωάννῃ σίδηρα, καὶ ἦμεν ἐν τῇ φυλακῇ τῇ ἐσωτέρᾳ. ἀκούσας δὲ ταῦτα Μύρων καὶ Ἀπολλωνίδης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐπορεύθησαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα Ἀκύλαν, τὸν διαδεξάμενον τὸν γαμβρὸν αὐ-

1. *της* V m^3: > N | *προσταξ.* V N: *διαταξεως* m^3 | 2. *παρ' αυτων* V: *παρα των ιερων του Απολλωνος* N, > B L m^3 (dieser dafür *και περιβλεψαμενος*) | *προς τ. ιερ. τ. Απ.* V cf L: *προς αυτους* N, *αυτοις* B (m^3?) | 3. *υμων — Απολλ.* V: *ο οικος υμων* N (geschrieben *ημων*) P^2 B | 4. *και ουδεις* V: *ανθρωπων* + B (aber m^1 *ουδεις δε*) m^3, *ανθρωπων των εκεισε* + N | *αυτω* V: *αλλα μονος ο ναος διελυθη* + N m^3, nichts davon B L | 5. *ουν* V B: *δε* N, ganz abweichend wieder m^3 | 6. *αυτω* N B: *εν αυτω* V | 7. *οικον σκ.* V: *φυλακην σκοτεινην* N, *φυλακην* m^3, *tenebrosum et obscurum locum* L | *εποιησαν — φυλασσειν* V (geschrieben *το φυλασιν*): *εστησαν τινας φυλαττοντας* N, *φρουρους επιστησαντες* m^3, *addentes excubias* L | 8. *οι ιερεις — ηγεμονι* V: *επορευθησαν προς τον ηγεμονα* N cf L B | 9. *ο μαγος και εξ.* V: *ο εξοριστος* B, *ο μαγ. ο εξορ.* N, *seductor et magus* L | 10. *κατεστρεψεν* V c m^1 v: *εστρεψε* N m^2 | *μεγιστου* V B (ohne *θεου*): *μεγαλου* N | 12. *βληθ.*: *κληθηναι* N | *περιεθ. δε* V: *και περιεθ.* v m^2 (*—θηκεν*), *περιεθηκαν* ohne *και* oder *δε* c m^1, *και περιτιθεασιν* N | 13. *ημεν* V: *ημεθα* N | *τη εσωτερα* V (so auch c m^1 an andrer Stelle, wo m^2 v den Satz >): > N | *ακ. δε ταυτα Μ.* V B (*ο Μ.*): *ακ. δε ταυτα* N, *ταυτα ακ. ο. Μ.* P^2 | 14. *και Απ. — επορευθησαν* V cf L: *επορευθη* N B, *επορευθη αμα τοις υιοις αυτου* P^2 (s. N B nachher) | 15. *Ακυλαν* hier V: vor *τον ηγεμ.* N P^2 B | *τον διαδ. — αυτω* p. 82, 3 V (*ο* vor *ηγεμων* p. 82, 1 und *τον* vor *ηγεμονα* p. 82, 3 habe ich eingefügt), wesentlich so P^3 (. . . *γαμβρον του Μυρωνος. ουτος δε ην απο . . . Ποντου και επεμφθη ηγεμονευειν εν τη νησω εκεινη. ην δε και ελλην . . . . εισελθων ουν Μ: και ο υιος αυτου Απ. προς τον ηγ. ειπον προς αυτον*) cf L (*abierunt ad Acdam, qui tunc erat praeses et in locum viri Chrysippae suffectus et erat de Synope quae est in Ponto colens Apollinem. ubi vero ingressi sunt, dixerunt praesidi*) cf auch m^3 bei Amphil. p. 34: *αμα τω υιω αυτου Απολλωνιδη, και ειπεν Απολ-*

τοῦ. ἦν δὲ οὗτος ὁ ἡγεμὼν ἀπὸ Σινώπης τοῦ Πόντου· ὑπῆρχεν δὲ καὶ Ἕλλην, σεβόμενος τὸν Ἀπόλλωνα. εἰσελθὼν δὲ Μύρων καὶ ὁ Ἀπολλωνίδης πρὸς τὸν ἡγεμόνα, εἶπον αὐτῷ· δεόμεθα τῆς ὑμετέρας ἐξουσίας περὶ Ἰωάννου τοῦ ξένου, ὅπως τοῦτον ἀποδώσῃς ἡμῖν. καὶ εἴ τις τι ἔχει κατ᾽ αὐτοῦ, λεγέτω τῇ ὑμετέρᾳ ἐξουσίᾳ. καὶ εἰ μὲν ἄξιος θανάτου ἐστίν, ἀποθνησκέτω· εἰ δὲ ἀναίτιος, καὶ τοῦτο ἐν ὑμῖν ὑπάρχει. ὁ δὲ ἡγεμὼν εἶπεν· ἀκήκοα παρὰ πολλῶν, ὅτι μάγος ἐστὶν καὶ φάρμακος καὶ ἀποπλανᾷ πάντα ἄνθρωπον. καὶ ἐὰν λάβητε αὐτὸν καὶ ἀποδράσῃ ἀφ᾽ ὑμῶν μαγικῇ κακοτεχνίᾳ, τί ποιεῖτε; καὶ εἶπεν Ἀπολλωνίδης πρὸς τὸν ἡγεμόνα· ἐὰν ἀποδράσῃ, ἔστωσαν ἡμῶν αἱ κεφαλαὶ ἀντὶ Ἰωάννου καὶ ὁ οἶκος ἡμῶν σὺν πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν ἡμῖν. καὶ ἐπέτρεψεν ὁ ἡγεμὼν τοῦτο γενέσθαι, αἰδεσθεὶς τοὺς ἄνδρας, ὅτι ἦσαν λαμπροὶ παρὰ τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. εἰσελθόντες οὖν ἐν τῇ φυλακῇ Μύρων καὶ Ἀπολλωνίδης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐκούφισαν τὰ σίδηρα ἀπὸ Ἰωάννου καὶ ἐξέβαλον ἡμᾶς καὶ εἰσήγαγον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν. καὶ εἶπεν Μύρων πρὸς Ἰωάννην· κάθου δὴ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ δούλου

λωνιδης προς τον ηγεμονα N, beinah so B, nur ein λεγοντες ηγεμων hinter δεομεθα σου P^2 | 4. υμετερας (geschr. ημετερας) εξ. V: υμων μεγαλοπρεπειας N c m^1 (m^2 m^3?), υμετερας μεγαλοπρ. P^3, σου P^2 v, *beniguitatem tuam* L | 5. αποδωσης V P^3 (—σεις) v cf Al. Buttmann, Gr. d. neut. Spr. S. 31; Clem. R. ad Cor. II c. 1, 5: απολυσης N, αποδωης c m^1 (m^2 m^3?) | τι hier V P^3 B: hinter εχει N | υμετερα N P^3: ημετερα V, υμων hinter εξουσιας (wie es dort heisst) B | 6. μεν V P^3: > N | αποθν. ει δε αναιτ. N P^3 m^3 cf L: > V | 7. ειπεν V L: προς αυτον N, προς αυτους P^3 | 8. πολλων V P^3 B: ανθρωπων + N | και φαρμ. κ. αποπλανα V cf L: και μαγευει N P^3 | 9. παντα ανθρ. V: παντας (τους + P^3) ανθρωπους N P^3 cf L | και εαν V: εαν ουν N, εαν P^3 | λαβητε N: λαβετε P^3, λαβεται V | 10. υμων V N: ημων P^3 | μαγικη κακ. V: δια μαγικης κακοτεχνιας N P^3 | ποιειτε V P^3 B: ποιητε N | και ειπεν V P^3: ειπεν δε N | 11. ημων hier V P^3: hinter κεφαλαι N B | 12. αντι Ιω. N (dieser allein wiederholt die Worte vor και επετρ.) P^3 B: > V | οικος V: πας × N P^3 B | συν — ημιν V: συν τοις υπαρχουσι P^3 B, και παντα τα υπαρχοντα N | 13. επετρ. V N B: εκελευσεν P^3 | 14. τους — εκεινη V: παντας τους οντας εν τ. πολει N P^3 L (aber + εκεινη), παντων τιμιωτεροι B (τιμιωτατοι m^1, των εν τη πολει εκεινη + m^2) | 15. εισελθοντες V P^3 B: ελθοντες N | 16. ο υιος αυ. V P^3: > N | 17. ημας V: εκ της φυλακης + N | εισηγαγον V: εισηνεγκον ημας N | 18. Ιωαννην N P^3 B L: τον απ. V | δη V N m^1 (m^3?): δη περ m^2 v, δε c (P^3?)

σου καὶ μὴ προέρχου ἐν τῇ πόλει ταύτῃ· ὅτι πονηροὶ καὶ βίαιοι ἄνθρωποι ὑπάρχουσιν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, καὶ μήποτε ἀναλώσουσίν σε πικρῶς. καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς Μύρωνα· οὐκ ἀπέστειλέν με Χριστὸς εἰς οἴκους ἡσυχάζειν, ἀλλ' ἀπέστειλέν με εἰς τοὺς βιαίους καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους, οὓς σὺ λέγεις. οὕτως γάρ μοι ἐνετείλατο λέγων· „ἰδοὺ ἀποστέλλω σε ὡς πρόβατον ἐν μέσῳ λύκων καὶ μὴ φοβηθῇς αὐτούς“. καὶ πάλιν εἶπεν ἡμῖν· „ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ὑμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ“. καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς εἴχομεν οἴκους καὶ ὑπάρξεις, καὶ εἶπεν ἡμῖν· „ἄφετε αὐτὰ καὶ ἀκολουθήσατέ μοι“. καὶ καταλιπόντες ἅπαντα ἠκολουθήσαμεν αὐτῷ. ἐγὼ γὰρ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀτιμασθῆναι, καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν, δέρεσθαι καὶ ὑπομένειν, διώκεσθαι καὶ μὴ ἀναχωρεῖν, καὶ ἀπαξαπλῶς ὑπὲρ τοῦ ὀνό-

1. *προερχου* P^3 c: *προερχει* V, *προσερχου* N m^1 m^2 m^3 v | *ταυτη* V: > N P^3 m^1, abweichend B | *οτι — βιαιοι* N L: *οτι πονηροι* v, *πονηροι γαρ κ. βιαιοι* c m^1 m^2 m^3, *βιαιοι γαρ* V | 2. *υπαρχ. — ταυτη* P^2 B (v stellt *υπαρχ.* ans Ende): *εισιν της πολεως ταυτης* V (dennoch kein *οι* vor *ανθρωποι*), *εισιν ενταυθα* m^3, *υπαρχ. εν αυτη* N | *και* vor *μηποτε* V B (nur v > den Satz): hinter *μηποτε* N, > P^4 | *αναλωσουσιν* V N P^3 c: *αναλωσωσι* m^1 (m^2?), *θανατωσουσι* m^3 | 3. *πικρως* V P^3: > B | *και ειπεν* V c m^1 (m^2 m^3?): *ειπεν δε* N P^3 | *προς Μυρ.* V, *τω Μυρωνι* m^2: *Μυρων αδελφε* P^3 c m^1 v, *αδελφε* m^2 m^3, *o Myron* L | 4. *Χριστος* V v: *ο Χρ.* N P^3 B, auch P^2 | *εις οικους* V P^2 L: *εις οικον* N, *εις οικιαν* B (nur v *εν οικια* hinter *ησυχ.*) P^3 | *ησυχαζειν* V P^2 B: *ησυχασαι* P^3, *καθεζεσθαι* m^3 | *απ. με* V P^3 P^2 (hinter *ανθρωπους*) c m^1 m^2: > N m^3 v | 5. *εις* N etc.: *προς* V | *ους συ λεγεις* V P^2 (> *συ*) P^3: × *τουτους* N m^3, > B | 6. *ουτως γ. μ. ενετ.* N P^3: *ουτως γαρ ενετ. ημιν* V, *αυτος γαρ εστιν ο ειπων* P^2, > B | *αποστ. — φοβηθης* N P^3 (dieser > *ως προβ.*): *εγω αποστ. υμας ως προβατα . . . φοβηθηται* V, so bis *λυκων* B, im wesentlichen auch P^2 m^3, dagegen hat L das unvollständige Citat aus Mt. 10, 26, welches V N P^3 mit Mt. 10, 16 verschmelzen, aus Mt. 10, 28 ergänzt | 8. *ειπεν ημιν* V: *ειπεν* N, *λεγει* P^2 m^2, > P^3 B (ausser m^2) | *οτι* V N P^3 m^1 m^2 m^3 v: > P^2 c | *υμας* V P^3 B: *ημας* N P^2 L | 9. *και* vor *ημεις* V P^3 L: > N, den Satz > P^2 B | *οικους* hier V P^3: vor *ειχομεν* N | 10. *ημιν* V L: *προς ημας* N P^3 | *αυτα* V: *ταυτα* P^3, *ταυτα παντα* N, *omnia* L | 11. *καταλιπ.* V: *αφεντες* N P^3 | *απαντα* V: *παντα* P^3, > N | 12 *γαρ* V N: *δε* P^3, *μεν ουν* B (nur *ουν* v) | *ατιμασθ. — αποθανειν* V (ein *non solum* auch L): *αντιμαζεσθαι και βασταζειν* P^2 B, *μαξεσθαι κ. βαστ.* N, nur *ατιμαζεσθαι* P^3 | 14. *μη αναχ.* V P^2: *αναχ.* P^3, *μη υποχωρειν* N, *ευχαριστειν* B | *υπερ — εις αυτον* p. 84, 2 V N (*απο* hinter *ρυσθω*) P^3 (dieser *δια τουτου . . . . μελλουσης*): *καθ' ημεραν υπερ Χριστου αποθνησκειν* B, sammt *και απαξαπλως* > P^2 m^3

ματος αὐτοῦ θνήσκειν, ὅπως δι᾽ αὐτοῦ ῥυσθῶ τῆς καταδίκης, τῆς ἐχούσης λαβεῖν τοὺς μὴ πιστεύοντας εἰς αὐτόν. καὶ ταῦτα εἰπὼν Ἰωάννης πρὸς Μύρωνα ἔλαβέν με καὶ ἐπορεύθημεν ἐν τόπῳ καλουμένῳ Τυχίῳ.

Ἦν δὲ ἐκεῖ παράλυτος κείμενος, καὶ παρερχομένων ἡμῶν εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· διδάσκαλε τῶν Χριστιανῶν, μὴ παρέλθῃς τὸν δοῦλόν σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· τί θέλεις; καὶ εἶπεν ὁ παράλυτος· ἄρτον ἔχω καὶ βούτυρον μικρόν· μὴ ἐπαισχυνθῇς τὸν δοῦλόν σου, ἀλλὰ καθίσας μετ᾽ ἐμοῦ, μεταλάβωμεν τούτων. ξένος γάρ εἰμι ὡς καὶ αὐτοί, καὶ ἐλθόντος μου ἐνταῦθα ἐπισυναχθεῖσαι αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ τῶν ἐμῶν γονέων συνέσφιγξάν με καὶ ἐποίησάν με οὕτως· καὶ ἐὰν ἴδω ξένον, ἀναπαύεται ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ. ἀκούσας δὲ ταῦτα Ἰωάννης περίλυπος ἐγένετο καὶ δακρύσας εἶπεν πρὸς τὸν παράλυτον· παρὰ σοὶ σήμερον τὸ ἄριστον ποιήσομεν καὶ εὐφρανθησόμεθα μετὰ σοῦ,

2. *και* vor *ταυτα* V P^3: > N, *και λαβων με* P^2 m^3, *τη ουν επιουση ημερα* c m^1, *τη ουν επερχομενη* m^2 v | 3. *Ιω.* V: *ο Ιω.* B P^3 (vor *και εποǫ.*), > N P^2 m^3 | *ελαβεν με* V: + *μεθ᾽ εαυτου* N P^3, *λαβων με* B P^2 m^3 (s. vorher) ohne folgendes *και* | *εποǫευθ.* V N P^3 B: *απηλθομεν* P^2, *παλιν εξηλθομεν εκ του οικου Μυǫωνος και ην κηǫυσσων παǫǫησια πανταχου τον λογον της αληθειας* und von da an nichts mehr bis zum Kapitel von Kynops m^3 | 4. *Τυχιω* V N: *τειχιω* P^3 m^2, *τυχη* c m^1 v, *τυχει πολεως* (ohne *καλουμ*) P^2, > L | 5. *παǫαλυτος* V P^3: *ανθǫωπος παǫαλυτικος* N, nur *παǫαλυτικος* P^2 B | *κειμενος* V: *κατακειμενος* N P^3 m^2, *κατεκειτο* vor *παǫαλ.* P^2 c m^1 v | 7. *θελεις* V P^3 L (+ *ut faciam*): *εστιν* N, > mehreres P^2 B | 8. *παǫαλυτος* V P^3 (× *πǫος αυτον*): *παǫαλυτικος* N | *αǫτον* V L cf B (*εστιν μοι αǫτος*, ebenso P^2, dann *ολιγος*): *ενα* + P^3, hinter *εχω* dasselbe N | *βουτυǫον*: nur P^3 *οινον*, L *condimenti* | *μικǫον* V N P^3: *ολιγον* B, > P^2 | *μη* V L: *ουν* + N, *δη* + P^3, auch B P^2, welche den Satz vorher haben, schwanken ebenso | 9. *αλλα — τουτων* V P^3 cf L: > N | 10. *ειμι* V: *υπαǫχω* P^2 B (beide früher), *ειμι καγω* N P^3 | *αυτοι* V: *αυτος* P^3, *υμεις* N P^2 B, *ως — ενταυθα* > L | *ενταυθα* V: *εν τω τοπω τουτω* N P^3, *και ελθοντος — αυτω* l. 13 > P^2 der hier ganz mit B geht | *επισυν.* V (geschrieben *επισειν.*) P^3: *επεσυνηχθησαν μοι* N | 11. *αμ. μου* V P^3: *εμαι αμ.* N | *γονεων* V N L: *πατεǫων* P^3 | 12. *κ. εποιησαν* (*επαισαν* N) *με* N P^1: > V, anders L | *ξενον* V P^3: *τινα* + N | 13. *εν* V N: *επ᾽* P^3 | 14. *τ. παǫαλυτον* V: *τον παǫαλυτικον* N, *αυτον* P^3 | *παǫα — ποιησομεν* V P^3 (*τον αǫ. ποιησωμεν*): *σημεǫον παǫα σοι αǫιστησω* P^2, so auch B (aber *αǫιστω*), nur *υποστǫεψω* N, anders L | 15. *ευφǫανθησομεθα* V (geschr. *—σωμεθα*) P^2 B cf L: *ευφǫανθησομαι* N, *ευφǫανθωμεν* P^3 | *μετα σου* V N L: *επι σοι* P^2 B, > P^3

καὶ αὐτὸς μεθ᾽ ἡμῶν. καὶ ἐπορεύθημεν ἀπ᾽ αὐτοῦ. καὶ γυνή τις χήρα ἀπαντήσασα ἡμῖν εἶπεν τῷ Ἰωάννῃ· κύριε, δεῖξόν μοι, ποῦ ἐστιν τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἰωάννης· τί χρῄζεις τοῦ ἱεροῦ; ἡ δὲ εἶπεν· υἱός μοι μονογενὴς ὑπάρχει, καὶ πνεῦμα πονηρὸν ἐπεισῆλθεν ἐν αὐτῷ καὶ ὀλέσκει αὐτόν, καὶ ἦλθον πυθέσθαι τοῦ καθαρωτάτου Ἀπόλλωνος, τὸ τί ποιήσω αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτήν· ποίας πόλεως ὑπάρχεις; ἡ δὲ εἶπεν· οὐκ εἰμὶ ἀπὸ πόλεως, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἀγροικίας, καὶ οὐδέποτε εἰσῆλθον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. καὶ εἶπεν αὐτῇ Ἰωάννης· πόσας ἡμέρας ἔχει τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν ἐπὶ τὸν υἱόν σου εἰσελθόν; καὶ εἶπεν ἡ γυνή· τριάκοντα τρεῖς, καὶ ἐστὶν ἀκράτητος. εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ ἀπόστολος· ἄπελθε ἐν τῷ οἴκῳ σου· ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκαθαρίσθη ὁ υἱός σου ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἀκαθάρτου. νομίσασα δὲ ἡ γυνή, ὅτι ἱερεύς ἐστιν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐπίστευσεν, καὶ ἀπελθοῦσα εὗρεν τὸν υἱὸν αὐτῆς καθαρισθέντα ἀπὸ τοῦ ἀκαθάρτου πνεύματος. ἐπιστρέψαντες δὲ πάλιν ἤλθαμεν ἐν τῷ τόπῳ τῷ καλουμένῳ

1. και αυ. μ. ημων V L: > N P^2 P^3 B | 2. ημιν V N c m^1 m^2: ημας P^3 v | 3. που εστιν V N: > P^3 | και ειπεν αυτη V: ειπεν δε N P^3 B (diese beiden + αυτη ο) | 4. τι V N B: και × P^3 | του ιερ. V N (× γυναι): το ιερον του Απολλωνος P^3 | μοι hier V N: hinter υπαρχει (υπαρχων ohne folgendes και P^3) B P^3 | 5. επεισ. N P^3: υπεισηλθεν P^2 c m^2 v, εισηλθεν V, υπεισελθον m^1 | εν αυτω V m^2: επ αυτον P^3, αυτω N P^2 c v, > m^1 | ολεσκει P^2 c m^1 m^2: ολεσει V, αλισκει N P^3, απωλλει v | 6. του — Απ. V P^2 P^3: τω καθαρωτατω Απολλωνι N | το V: > N P^3, nicht zu vergl. P^2, der hier beinah ganz mit B geht | 7. προς αυτην V: αυτη N P^3 | υπαρ. V N: τυγχανεις P^3 | 8. αλλα απο V: αλλ᾽ εκ N, αλλα P^3 | 9. εισηλ. V P^3: ηλθον N | κ. ειπεν V: ειπεν δε N P^3 | αυτη V P^3: προς αυτην hinter Ιω. N | 10. το πονηρον V L: > N P^3 | επι τον υ. V: επι τω υιω P^3, εις τον υιον N | 11. εισελθον hier V: hinter πνευμα N P^3 | κ. ειπεν V: ειπεν δε N P^3 | τρεις N L: ημεραι + B, ημεραι εισιν + P^2 (aber wie B an früherer Stelle), ημερας εχει + P^3, ετι εισιν V | κ. ε. ακρατητος P^3, auch N, der εκτην statt εστιν, cf L: εξοτε τουτο συμβεβηκεν αυτω V, εξ ου ταυτα επαθεν P^2, > B | 12. ειπεν δε V P^3: ο δε N | αυτη V: προς αυτην hinter Ιω. N, > P^3 | εν — σου V L cf B: > N P^3 | 13. Ιη. Χρ. V L (× *domini mei*): Χριστου P^3 cf B, του πατρος και του υιου και του αγιου πνευματος N | εκαθαρ. (εκαθερ. P^3) hier V: hinter σου N P^3 | 14. τ. ακαθ. V: τ. πονηρον P^3, πονηρον vor πνευμ. N | νομισασα — πνευματος: > nur V | 15. ιερευς N P^3 c: ο Ιωαννης × m^1 m^2 v, mehreres > L | 16. καθαρ. α. τ. ακ. πνευμ. P^3: καθαρ. του πονηρου δαιμονος N, σωφρονουντα B | 17. παλιν ηλθαμεν V: ηλθομεν N, ηλθομεν παλιν P^3 | τω vor τοπω N P^3: > N

Τυχίῳ, ἔνθα ἦν ὁ παράλυτος, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· ἰδοὺ δὴ ἤλθαμεν ἐπὶ τὸ ἄριστον· τίς ἐστιν ὁ τὴν διακονίαν ἡμῶν ποιῶν; καὶ εἶπεν ὁ παράλυτος· κύριε, εἰς κόπον ὑμᾶς ἤγαγον, ὅπως αὐτοὶ διακονήσητέ μοι. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· οὐχί, ἀλλ' ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ἀνάστα, διακόνησον ἡμῖν. καὶ κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς ἤγειρεν, καὶ ἔστη καὶ διηκόνησεν ἡμῖν καὶ ἐφάγομεν παρ' αὐτῷ καὶ ἐπίομεν. καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθημεν ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος, καὶ εἰσελθόντες εὕραμεν ἐκεῖ Ῥόδωνα, τὸν ἀνεψιὸν Μύρωνος, καὶ παρεκάλεσεν τὸν Ἰωάννην, ὅπως δώσῃ αὐτῷ τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ διδάξας αὐτὸν τὰ περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος ἐβάπτισεν αὐτόν. καὶ τῇ ἐπαύριον ἦλθεν ὁ ἄνθρωπος ὁ ξένος καὶ παράλυτος καὶ προσελθὼν ἔπεσεν προσκυνῶν καὶ εὐχαριστῶν τῷ Ἰωάννῃ. ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ περὶ Μύρωνα, ὅτι ὑγιὴς ἐγένετο, ἐθαύμασαν καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν περὶ τοῦ συμβάντος αὐτῷ. καὶ ἐξηγήσατο πᾶσιν περὶ τῆς αἰτίας αὐτοῦ, πῶς ἐθεραπεύθη, καὶ παρεκάλεσεν τὸν Ἰωάννην

1. *Τυχιω*: *Τειχιω* P^3 s. oben p. 84, 4 | *ενθα* (*οπου* P^3) *ην ο παραλυτος* (*και ξενος* + P^3 cf B) V P^3: *προς τον παραλυτον* N | 2. *δη ηλθαμεν* V: *ηλθομεν* die andern | *τις εστιν* V P^3 B (*λοιπον* × m^2 v) P^2 (× *και*): *τις* N | *ημων* N P^2: *ημιν* P^3 c m^2 v (auch m^1 der aber *ο μελλων διακονησαι ημιν*), > V | 3. *υμας* nur V hinter *ηγαγον* | *και ειπεν* V: *ειπεν δε* N P^3 etc. | 4. *διακονησον* V P^3: *και* × N | 6. *ημιν* V N: *ημας* P^3 | *κρατησας*: nur V *εκρατησεν* | *της χειρος* V P^3 B (*αυτου* + v): > N | *ηγειρεν* N B (+ *αυτον*, ob auch P^1?): > V | 7. *εστη* N P^3 m^2 v: *ανεστη* V, > c m^1 | *διηκονησεν* V P^3 c m^1 v: *διηκονει* N, *διακονει* m^2 | *παρ' αυτω* V: *μετ' αυτου* hinter *επιομεν* N, anders die andern | 9. *ευραμεν* V m^2: *ευρομεν* N etc. | *εκει* V: *εκεισε* B (P^3?), > N | 10. *δωση* N: *δωσει* P^3 B, *δωη* V s. oben p. 82, 5 | 11. *και διδαξας αυτον* N L cf B: *και βαπτισας και αυτον εδιδαξεν* V | *τα περι — πνευματος* V N: *εις το ονομα του πατρος κτλ.* B, *in nomine sanctae trinitatis* L | 12. *εβαπτ. αυ.* N etc.: > V | 13. *παραλυτος* V: *—τικος* N (der oben l. 3 doch auch die andre Form hat) B | *κ. προσελθων — Ιωαννη* V: *εν τω οικω Μυρωνος και προσεκυνησε τω Ιωαννη* P^3 cf B, *και προσεκυνησεν τον Ιω.* N cf L | 14. *ιδοντες δε αυ.* V: *και ιδ. απαντες αυτον* (*αυτ απ.* P^3, *αυτ. παντες* v) N P^3 v, ganz anders c m^1 m^2 | *οι περι Μυρ.* V: *οι εν τω οικω Μυρωνος* N v, > P^3 c m^1 m^2 | 15. *εγενετο* V N v: *ην ο πριν παραλυτος* P^3 | 16. *του συμβ. αυτω* V P^3: *της υγιειας* (*υγειας* v) *αυτου* N v cf L | *εξηγησατο* N P^3 (× *αυτος*) c v: *εξηγησαντο* V, *εξηγειτο* m^1 m^2 | *περι — εθεραπευθη* V cf c m^1 m^2 (*τον τροπον της αυτου* oder *εαυτου θεραπειας*) L: *τα* (*περι* P^3) *της θεραπειας αυτου* N P^3 v

λέγων· διδάσκαλε, δός καὶ ἐμοὶ τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. ὁ δὲ ἀπόστολος κατηχήσας αὐτὸν ἐβάπτισεν αὐτόν.

Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξήλθαμεν ἐκ τοῦ οἴκου Μύρωνος καὶ ἐπορεύθημεν ἐν τόπῳ τινὶ καλουμένῳ Πρόκλου. ἦν δὲ ὁ τόπος παρὰ θάλασσαν, καὶ ἦν ἐκεῖ βυρσεία δερματογνάφων. εἷς δὲ τῶν βυρσοδεψῶν ἦν Ἰουδαῖος, ὀνόματι Κάρος. καὶ συνέβαλεν λόγους πρὸς Ἰωάννην ἀπὸ τῶν βίβλων Μωσέως. ὁ οὖν Ἰωάννης κατὰ τὸ πνεῦμα διήνοιγεν αὐτῷ τὰς γραφάς, ὁ δὲ Κάρος ἐν πολλῇ φιλονεικίᾳ ἦν πρὸς τὰ λαλούμενα ὑπὸ Ἰωάννου. ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπέμενε διαλύων καὶ ἑρμηνεύων αὐτῷ τὰς γραφάς, μάλιστα τῶν ἁγίων προφητῶν, καὶ ἐξηγεῖτο αὐτῷ τὰ περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ὁμοίως περὶ τῆς σαρκώσεως αὐτοῦ καὶ τοῦ πά-

1. *λεγων — σφραγιδα* V P^3 (> *διδασκ.*): *οπως και αυτον ποιηση Χριστιανον* N v, nicht vergleichbar B L | *ο δε — αυτον* V (nur ein *και* hinter *κατηχησας* weist auf einen Zusatz wie etwa in L *et de fide catholica confirmans*): *ο δε Ιω. διδαξας αυτον εβαπτ. εις ονομα πατρος κτλ.* N, fast ebenso v; *ο δε Ιω. εβαπτ. αυτον διδαξας προτερον τα περι πατρος κτλ.* P^3 | 3. *εξηλθαμεν* V: *--ομεν* N P^3 v | 4. *τινι* V P^3: N v | *Προκλου* V P^2 P^3 v: *Προκλω* N, *Προκλον* c m^1 m^2 | *ο τοπος π. θαλ.* P^3 v: *ουτος* × N, > V P^2, nur *παρα θαλ.* c m^1 m^2 cf L *(in locum quendam maritimum* ohne Namen) | 5. *και ην εκει* N: *ην δε εκει* v, *ενθα βυρσ. ετυγχανον* c m^1 m^2 (P^3?) cf L; V schliesst an das *ην δε* l. 4 an *και δερματογραφια εν τω τοπω εκεινω*, den ganzen Satz > P^2 | *βυρσεια* P^3 c v: *βυρσια* N m^1, über V s. vorher | *δερματογναφων* v L *(fullonum)*: *δερματογραφων* N P^3, über V s. vorher, > B | *εις — Ιουδαιος* N (aber *βυρσοδετων*) v cf L: *ην δε τις εκει βυρσευς Ιουδ.* c m^1, ebenso P^3 aber *βυρσοδευτης*, m^2 (aber *μυρσευς*?); *ην δε τις εκει ανηρ Ιουδ. βυρσαιος* P^2, *υπηρχεν δε τις ιερευς* (statt *Ιουδαιος*?) *εκει βυρσες* (sic) V | 6. *ον. Καρος* V P^2 c m^1 m^2: *ον. Καρων* P^3 (dem entspricht in P^2 später *Καρονος*), *Καρος ονοματι* N, *Καρος τουτω το ονομα* v | 7. *απο — Μωσ.* N P^2 P^3 B (c m^1 m^2 *Μωυσεως*, v *βιβλιων*) L: *απο Μωυσεως* vor *προς Ιω.* V | *ουν* N v: *δε* V (P^3 c m^1 m^2 ohne folgendes *Ιωαννης*) | 8. *το* V N: > die andern | *διην. αυτω* V P^3 c m^1 m^2 L: *ερμηνευει αυτω* N, *ερμηνευων* (mit *ε* über dem *ω*) *αυτους* v | *τας γραφας* V L *(scripturam)*: *το γραμμα* P^3 c m^1 m^2, > N, über v s. vorher | 9. *πολλη* N P^3 (dieser nach *φιλον.*) v: > V, die andern anders | *λαλουμ.* (*λεγομ.* P^3) *υπο Ιω.* N P^3 v cf B: *λεγομενα αυτω* V | 10. *Ιωαννης* N v: *αποστολος* V (auch c m^1 m^2 mit Zuthaten, ob auch P^3?) | *επεμενε* N c m^1 m^2 v: *προσεμενε(ν)* V P^3 | *διαλυων — γραφας* N P^3 (> *και ερμ.*) v: *τη γραφη διαλυων και ερμηνευων αυτον* (!) V | 11. *μαλιστα — καθεδρας* p. 88, 2 V N v (nur hat v *εξηγ. δε αυτω και* und mit N > *αυτου* hinter *αφιξεως* u. + *του πατρος* hinter *δεξια*): *μαλιστα τα των προφητων και τα περι του υιου του θεου και περι τ. σαρκωσεως . . . . εκ νεκρων εγερσεως . . . . αφιξεως κ. της εν δεξια του πατρος καθησεως* P^3, sehr abgekürzt B

θους καὶ τῆς ταφῆς καὶ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως καὶ τῆς εἰς οὐρανοὺς ἀφίξεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἐν δεξιᾷ καθέδρας καὶ τῆς μελλούσης φοβερᾶς αὐτοῦ καὶ ἐνδόξου παρουσίας. ὁ δὲ Κάρος ἐτράπη εἰς βλασφημίαν ἐπὶ τούτοις πᾶσιν. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· σιώπα καὶ φιμώθητι. καὶ διέμεινε κωφός, μὴ δυνάμενος λαλῆσαι. οἱ δὲ ἄνδρες, οἱ ὄντες ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ἐθαύμασαν, πῶς σὺν τῷ λόγῳ Ἰωάννου ἐγένετο ἡ ἐπιταγή. διελθὸν δὲ δύο ὡρῶν διάστημα, οὐκ ἠδύνατο ὁ Κάρος ἀνοῖξαι τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ λαλῆσαι. εἶπεν δὲ Ἰωάννης πρὸς τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα αὐτῷ· ἄνδρες ἀδελφοί, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, τῷ ἐνέγκαντι ἑαυτῷ τὴν ἰδίαν καταδίκην; τὰ γὰρ λόγοις μὴ συναινοῦντα τοῖς ὅπλοις κρίνεται. ὁ οὖν Μαρεώτης, ὁ φιλόσοφος, εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· διδάσκαλε, μέλι πικρίαν οὐκ οἶδεν,

2. *της μελλ. φοβερας* V N (> *της*) P^3: nach *της* gleich *ενδοξου* v L (+ *ad iudicium*) | 3. *αυτου κ. ενδ.* N: *κ. ενδ. αυτου* P^3, *δευτερας αυτου* V, über v L s. vorher | *Καρος*: *Καρων* hier wieder P^3, nachdem er inzwischen auch *Καρος* hatte | 4. *επι τ. πασιν* hier V N P^3: vor *ετραπη* v, derselbe *βλασφημιας* wie m^1 gegen alle andern | 5. *σιωπα κ. φ.* N P^3 v, auch c m^1 m^2 (*σιωπα, πεφιμωσο*) u. P^2 (*σιωπησας πεφ.*): *φιμωθ. κ. σιωπα* V | *διεμεινε — λαλησαι* N v: *παραχρημα* (*εκεινος* + m^1) *γεγονε κωφος και αλαλος* c m^1 (ob auch P^3), *εμεινεν παραυτα κωφος κ. αλαλος* P^2 m^2, *συν τω λογω Ιωαννου εμεινεν αλαλος και κωφος* V, eine Textmischung in L | 6. *οντες*: nur V *ευρεθεντες* hinter *εκεινω* | 7. *πως* V c m^1 m^2 (P^3?): *επι τουτω* (*τουτο* N) *οτι* N v, ganz abweichend P^2 | *συν*: nur V *εν* | *επιταγη* N P^3 v: *αποφασις* V | *διελθον — διαστημα* v (ursprünglich *διελθων*), ebenso N, denn das sinnlose *διελθοντων* ist wahrscheinlicher Druck- als Schreibfehler: *διηλθε δε ως δυο ωρων διαστημα* P^3, *διελθουσων δε ωρων τριων* V, *effluxis ferme tribus diebus venit turba* etc. L | 8. *ουκ — λαλησαι* N v (*ηδυνηθη*): *και ο Καρος ην μη δυναμενος λαλησαι η ανοιξαι το στομα αυτου* P^3, *φιμωθεντος του Καρου* V | 9. *δε*: > V | 10. *περιεστωτα αυτω* V P^3: *παρεστωτα* N v (dieser vor *οχλον*) | *αδελφοι* V L: > N P^3 v | 11. *τω*: > N | *ενεγκαντι* V P^2: *εξενεγκοντι* P^3 v, *επενεγκαντι* N, *επενεγκοντι* c m^1 m^2 | *εαυτω* V (nur dieser nach, die andern vor dem Verb) N c m^1: *εαυτον* P^3, *εφ' εαυτω* v, > m^2, ganz anders P^2 | *την ιδ. κατ.* V N (> *ιδιαν*) c m^1 m^2 v: *τη ιδια κακια* P^3 | *λογοις*: nur v *λογισμοις* | 12. *συναινουντα* (oder *—ενουν—*) V N c m^1 m^2: *συνιεντα* P^2, *συνιων* v, *κοινων* P^3 | *τ. οπλ. κριν.*: nur v *ευγνωμονως, τοις της δικαιοσυνης οπλοις μαστιζομενος ακων και μη βουλομενος επιγνωμων γενησεται* | *Μαρεωτης* P^2 P^3 m^2: *Μαρεοτης* N, *Μαραιοτης* V v, *Αρεοτης* c, *Αρεωτης* m^1, > wie gewöhnlich L | 13. *ουκ οιδε(ν)* V P^2 P^3 c m^1 m^2: *ουκ εχει* N (geschrieben *ου κιχει*) v, ganz anders L

καὶ γάλα κακίαν οὐκ ἔχει. καὶ διανεύσας ὁ φιλόσοφος τῷ Κάρῳ, ἐποίησεν αὐτὸν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ πεσεῖν, ἅμα καὶ ἐπιλέγων τῷ Ἰωάννῃ· διδάσκαλε, ὃν ἔδησας λῦσον εὐγνωμόνως. ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν τῷ Κάρῳ· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκλείσθη σου τὸ στόμα, ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἀνοιχθήσονταί σου τὰ χείλη. καὶ εὐθέως σὺν τῷ λόγῳ Ἰωάννου ἐλάλησεν ὁ Κάρος. καὶ ἐκεῖθεν ἤλθομεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Ῥόδωνος, καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν ἐμείναμεν τὴν ἑσπέραν παρ᾽ αὐτῷ. καὶ τῇ ἐπαύριον ἔρχεται ὁ Κάρος ἀναζητῶν ἡμᾶς καὶ εἰσελθὼν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ καὶ εἶπεν· διδάσκαλε, οἴδαμεν ἀπὸ τῶν γραφῶν, ὅτι παρεπίκραναν οἱ πατέρες ἡμῶν τὸν θεόν, καὶ τῇ αὐτοῦ ἀγαθότητι συνεχώρησεν αὐτοῖς. κἀγὼ εἰ καὶ ἥμαρτον εἰς τὸν θεόν, τὸν ἀποστείλαντά σε, συγχώρησόν μοι καὶ δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ κατηχήσας αὐτὸν ἐβάπτισεν εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος.

1. *εχει*: nur N v *οιδεν* | 2. *τω Καρω* V P^2 B (auch v): *τον Καρον* P^3, *ειπεν προς Καρον και* N | *εις τ. ποδ. αυτου πεσειν* V: *πεσειν εις τ. ποδ.* (*του* + N) *Ιωαννου* N v, *προσπεσειν τω αποστολω* P^3 c m^2, *προσπ. τοις ποσι του αποστ.* m^1 | 3. *τω Ιω.* V: *προς αυτον* B (auch v), > N | *ον* V P^2 B: *ο* P^3 v, *ως* N | *εδησας* V N v: + *δικαιως* P^2, + *πρεποντως* B, *δησας* ohne Adverb P^3 | *λυσον ευγν.*: nur v *παρακληθι και λυσον* ohne *ευγνωμ.* | 4. *αποστ.* V: *Ιωαννης* die andern | *τω Καρω* V P^3 B: > N v, *επ᾽ αυτω ειπεν* P^2 (aber auch sonst abweichend) | *εν — στομα* V N B (auch v): > P^2 P^3 | 5. *αυτου* V B (auch v): *Ιησου* N, *Ιη. Χρ.* P^3, *Χρ. του Ναζοραιου* P^2 | *ανοιχθ.* V: *παλιν ανοιγετω* N, *ανοιγησονται* v, *ανοιγησεται* c m^2, *ανοιχθησεται* m^1, *διανοιχθητωσαν* P^2, *ανοιξον* P^3 | 6. *σου τ. χειλη* V N B (auch v): *τα ωτα και τα χειλη σου και εση υγιης* P^2, *σου το στομα* P^3 | *συν τ. λ. Ι.* P^3 B (auch v) N (ohne *Ιω.*): > V, ganz anders P^2 | 7. *και εκειθεν* V v: > N | *ηλθομεν* V: *ηλθεν* v, *εξηλθομεν* N, *εισελθοντων δε ημων* B nach allerlei Einschiebseln, die auch in P^2 wiederzuerkennen sind | *επι* V N: *εις* v | *Ροζωνος* V N P^3 c v: *Ροδονος* m^1 m^2, mit anderem > P^2; nur N v + *του ανεψιου Μυρωνος* | *εισελθοντων ημων* N v cf B vorher: > V | 8. *την εσπ.* N v: > V | *αυτω* V v: *αυτον* N | 9. *αναζητων* V v: *ζητων* N, *αναζητησας* B | *εισελθων* V: *ευρων* N v | *εις* V: *επι* v, *παρα* N, *προς* B | 10. *Ιω.* V v B: + *επι προσωπον* N | *προσεκ. αυτω* (*αυτον* N) *και* V N: > v | 11. *απο τ. γραφ.* N B v (> *των*) L: > V | 12. *και* V v: *αυτος δε* N | *αυτοις* N v: *αυτους* V | 13. *ει και* V L: > N v | 14. *συγχωρ.* V: *αλλα* × N v | 15. *αυτον — πνευμ.* N cf L: nur *εβαπτισεν αυτον* V, (*κ. κατηχ.*) *και διδαξας αυτον εβαπτ. εις το ον. του πατρος κ. τ. υ. κ. τ. α. πν. αυτω η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων. αμην.* v, dieser lässt nun fol. 90 b die Geschichte vom bekehrten Priester in Myrinusa u. s. w.

Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ μάγος, καὶ τούτου τὸ ὄνομα Κύνωψ. οὗτος ἦν οἰκῶν ἀπὸ τεσσαράκοντα σημείων τῆς πόλεως ἐν σπηλαίῳ ἐν τόπῳ ἐρήμῳ, ἐν κατοικίᾳ πνευμάτων ἀκαθάρτων. ἦν δὲ ἔχων ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ὥς τινες ἐξηγοῦντο, ἔτη ἑκκαίδεκα. τοῦτον πάντες οἱ ἐν τῇ νήσῳ εἶχον ὡς θεὸν διὰ τὰς φαντασίας τὰς γινομένας ὑπ᾽ αὐτοῦ διὰ τῶν δαιμόνων. οἱ οὖν ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος, ὡς εἶδον ὅτι μετὰ παρρησίας διδάσκει ὁ Ἰωάννης, καὶ ὅτι οὐδὲν πέπονθεν ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος διὰ τὴν ἐρήμωσιν καὶ ἀπώλειαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐπορεύθησαν πρὸς Κύνωπα καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε βοηθὸν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἐπιστάμεθα, καθαρώτατε Κύνωψ· δεόμεθα οὖν τῆς σῆς προστασίας, ὅπως βοηθὸς ἡμῶν γένῃ ἐπὶ τῆς θλίψεως ταύτης τῆς περιεχούσης ἡμᾶς παρὰ Ἰωάννου τοῦ ξένου καὶ ἐξορίστου ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. διὰ γὰρ μαγικῆς κακοτεχνίας περιδήσας ἅπαντας τοὺς πρώτους τῆς πόλεως

folgen (= Neander p. 616 sqq., Amphil. p. 50 sqq.). Die in allen übrigen Zeugen hier folgende Geschichte von Kynops hat v vorher fol. 70 b sqq mit der Ueberschrift *τα περι Κυνωπος και περι των νεκρομαντιων ωνπερ ενηργει*. Aehnlich P^3 *περι Κυνωπος του εν Πατμω τη νησω τας νεκρομαντιας ποιουντος*, ebenso m^2, nur *τα* vor *περι* u. *του* nicht vor *εν Π.* sondern vor *τας νεκρομαντειας* (so dort); nur *περι Κυνωπος* (*του* + c) *μαγου* c m^1 Paris 523, wie es scheint auch m^3, welcher hier wieder eintritt. Keine Ueberschrift V N P^2 | 1. *δε*: > nur v | *ανθρωπος*: nur P^3 *ανηρ* | *μαγος*: + *την τεχνην* m^3 | *και τουτου τ. ον.* V v: *ου το ον.* P^3, *και ον. αυτω* N, *και τουτω ον.* m^2, *ονομα αυτου* m^3, *ονοματι* c m^1 | 2. *ουτος — πολεως* V (dieser allein *σημ. τεσσαρ.*) N P^3 L: > B (womit v hier wieder geht), kaum zu vergleichen P^2 m^3 | 3. *εν σπηλαιω* V cf L: > N P^3 | 4. *ην δε εχων* V: *αυτος δε ην κατοικων* N P^3 | 5. *εκκαιδεκα* (geschr. *ις*) V: *πεντηκοντα* N P^3, *quadraginta* L, *απο* (oder *εξ*) *ικανων χρονων* B, nichts P^2, wie m^3? | *τουτον — θεον* P^3 N (× *αυτον* vor *ως*) v (nur *απαντες*), ähnlich c m^1 m^2, cf L: *τουτον ουν απαντων* (!) *ως θεος υπηρχεν τοις εν τη νησω* V, *τουτω παντες σοι* (!) *εν τη νησω προσειχον αυτω ως θεω* m^3 | 6. *φαντασιας*: nur N + *αυτου* | *δια τ. δαιμ.* N P^3 B cf L: > V | 8. *Ιωαννης*: nur V + *ο αποστολος του Χριστου* | *ερημ. και απωλ.* V: *απωλ. και ερημ.* N, nur *απωλειαν* P^3, nur *ερημωσιν* P^2 B | 9. *ιερου* N P^3 L: *μιαρωτατου* × V, *ναου* ohne Attribut P^2 B | *του Απ.* V P^2 L: > N P^3 B | 10. *Κυνωπα*: nur V × *τον* u. + *τον μαγον* | 11. *επισταμεθα*: nur V × *παντες* | 12. *ημων γενη* N P^3 m^2 v (*γινη*): *ημας γενησαι* V, *γενη* c m^1 | 14. *εν τ. νησω ταυτη* V c m^1: > N P^2 P^3 m^2 v | 15. *απαντας* V: *παντας* N m^3 v, > P^2 P^3 c m^1 m^2

ἡμῶν, προσεκλίθησαν πάντες πρὸς αὐτόν. καὶ τούτοις καταθαρρῶν πολλὰς ἀταξίας ἐργάζεται ἐν τῇ πόλει ἡμῶν, καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ φοβεροῦ Ἀπόλλωνος εἰς ἐρήμωσιν ἤνεγκεν. καὶ προσήλθομεν τῷ ἡγεμόνι καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς βληθῆναι ἐν τῇ φυλακῇ, καὶ ἐπιστάντες Μύρων καὶ Ἀπολλωνίδης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἐξέβαλαν αὐτούς. οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλ' οὐδὲ τοῦ σοῦ ὀνόματος λοιπὸν μνημονεύουσιν, καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι πλανηθέντες ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κύνωψ παρὰ τῶν ἱερέων τοῦ Ἀπόλλωνος εἶπεν πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ οἰκῶ, οὐδέποτε ἐξῆλθον, καὶ πῶς ὑμεῖς ἐπείγετέ με ἐπὶ τούτοις; καὶ εἶπον οἱ ἱερεῖς· δεόμεθά σου τῆς καθαρότητος, βοήθησον ἡμῖν καὶ εἴσελθε ἐν τῇ πόλει. καὶ εἶπεν Κύνωψ· οὐ καταλύω ἐμαυτὸν διὰ μικρὸν ἀνδρίον τετραγῳδημένον καὶ εἰσέρχομαι ἐν τῇ πόλει, ἀλλὰ

1. *προσεκλιθ.* V P^3 (beide schreiben *—κληθησαν*): *προσεκωλληθησαν* N, *εφελκυσατο . . . προκολληθηναι* m^3, *εποιησεν επικλιθηναι* c, *εποιησεν παντας υποκλιθηναι* m^1, *επεκλιναι* mit *ε* über *αι* v, *επεκλινεν* m^2, *ηλκοισεν* P^2 | *παντες πρ. αυ.* V: *αυτω παντας* c, *αυτω* N P^3 m^1 (aber *παντας* vorher) m^3, *προς εαυτον* P^2 m^2 v | *καταθ.* V P^2 m^2 v: *εκεινος καταθαρρησας* N P^3, *εκ. καταθαρρων* c m^1 | 2. *εργαζ.* V m^3: *κατεργ.* N P^3 c m^1, *ποιει* P^2 m^2 v | 3. *φοβερου* N P^3 m^2 v: *Φοιβου* V, *καθαρου* c m^1, *μεγαλου* P^2, > m^3 L | *ηνεγκεν* N P^3, dasselbe soll sein *ηυνεγκαν* V: *ηγαγεν* B P^2 | *και προσηλθ. — αυτους* l. 6 V N P^3 c m^1 m^3 cf L: > P^2 v m^2 | 4. *ηγεμονι*: nur N + *κατ' αυτου* | *αυτους* V: *αυτον* nach *βληθηναι* N P^3 c m^1 m^3 | 5. *επισταντες* V N P^3 m^3: *ελθοντες* B | *ο υιος αυτου* V: > N P^3 B m^3 | 6. *εξαβαλαν αυτους* V: *εξεβαλον αυτον* N P^3 B m^3 | *ου μονον δε τουτο* V: > die andern | *αλλ' ουδε* V P^2 m^2 v: *αλλα και* N P^3, *και* c m^1, *και ως θεω προσεχουσι, του δε σου κτλ.* m^3 | 7. *λοιπον μνημ.* V: *ουκετι γινεται μνημη* N P^3 m^3, *ουκετι* oder *ετι γιν. μνεια* B, *μνηα γινεται ετη* P^2 | 8. *ο Κυν.* hier V c m^1 (m^2 v P^2 > *παρα — Απολλ.*): hinter *Απολλ.* N P^3 | 9. *ιερεων τ. Απ.* N P^3 c m^1: *μιαρων ιερεων* V, *sacerdotibus* L, die andern s. in voriger Note | 10. *απο — εξηλθον* V: *οτι ουδεποτε εξηλθον εκ* (*απο* N, > P^2 v) *του τοπου τουτου* N P^2 P^3 B cf L | 11. *επειγετε* V P^3 (dieser *επηγετε* wie auch N): *νυν* × N, *προτρεπετε* P^2, *προτρεπεσθε* m^1 (+ *νυν*) m^2 v, *επιτρεπεσθε νυν* c | *με*: > N | *τουτοις* V: *τουτω* P^3, *τουτο* N | *και — ιερεις* N P^3: *οι δε επιπτον* (sic) V, *οι δε* (*παλιν* + m^1) *ειπον αυτω* c m^1, > sammt der Rede P^2 m^2 v | 12. *σου τ. καθ.* P^3: *σου* V, *της σης καθαροτητος* N c m^1, *τ. σης αγαθοτητος* m^3 | *ημιν* V P^3 c m^1 (+ *τουτο απαξ*): > N, ganz anders m^3 | 18. *κ. ειπεν Κ.* N P^3 c (*ο Κ.*) m^1 (*αυθις ο Κ.*): *ο δε παλιν προς αυτους* V | *δια* V P^3 B (hier wieder c m^1 m^2 v) P^2: *δι' ενα* N L | 14. *ανδριον* V (wo *ον* ausgefallen) P^3 L (*homuncionem*): *ανδρα* N P^2 B | *αλλα* V c m^1 m^2: *αλλ'* N P^2 P^3 v

αὔριον ἀποστελῶ ἄγγελον πονηρὸν ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν ᾧ καταμένει, καὶ παραλήψομαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ παραδώσω αὐτὴν εἰς κρίσιν αἰωνίαν. καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς τῷ Κύνωπι, πεσόντες εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· πορευόμεθα ἔχοντες τὴν σὴν βοήθειαν. τῇ οὖν ἐπαύριον προσκαλεσάμενος ὁ Κύνωψ ἕνα ἄρχοντα τῶν πονηρῶν πνευμάτων καὶ βιαίων, εἶπεν αὐτῷ· γένου δὴ ἕτοιμος πολὺ καὶ πορεύθητι ἐν τῇ πόλει καὶ εἴσελθε ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος καὶ κατατυφλώσας τὸν ἐξόριστον Ἰωάννην ἐπίπεσον αὐτῷ καὶ λαβὲ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ ἄγαγε αὐτὴν πρός με, ὅπως κρίνω αὐτὴν ὡς θέλω. ἐξελθὼν οὖν ὁ δαίμων ἦλθεν ἐν τῇ πόλει καὶ εἰσῆλθεν ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος. ἦν δὲ ἀνακείμενος ἐν τόπῳ ἡσυχαστικῷ ὁ Ἰωάννης· καὶ ἔστη ὁ δαίμων ἐν τῷ τόπῳ. ἔγνω οὖν Ἰωάννης καὶ εἶπεν αὐτῷ· σοὶ λέγω τῷ δαίμονι πονηρῷ· παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ μὴ ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ἕως ἂν εἴπῃς μοι, δι' ἣν αἰτίαν ἦλθες πρός με. καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ Ἰωάννου εὐθέως ἐστάθη τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν δεδεμένον. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· εἰπέ, πνεῦμα ἀκάθαρτον, διὰ τί εἰσῆλθες ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ; ὁ δὲ δαίμων

1. *εν ω* V P^2 B: *ω* N, *οπου* P^3 | 2. *εις κρ. αιω.* V L: *κρισει αιωνια* N P^3 vor *παραδ.*, dasselbe (gestellt wie V) c m^1 m^2, ebenso *κρισιν αιωνια* (!) P^2, *κριτη αιωνιω* v | 3. *και — πεσοντες* V: *και επεσαν οι ιερεις προς τους ποδας αυτου και προσεκυνησαν αυτω* N P^3 (*επεσον* u *προσκυνουντες*), sehr mannigfaltig die andern | 4. *πορευομεθα — βοηθειαν* V cf L *(gratias illi agentes, quod pollicitus esset suum auxilium)*: *και επορευθησαν την εαυτων οδον* N P^3, *κ. επορ.* (*εις* + v m^2) *την οδ. αυτων* B, ganz isolirt P^2 | 5. *ενα αρχ.*: *εναρχοντα* N | 6. *πνευμ.* V N P^2 P^3 m^2 m^3: *δαιμονων* c m^1 v | *και βιαιων* V (geschr. *—ον*) v m^2 (diese beiden hinter *πονηρων*): > N P^2 P^3 c m^1 | *γενου δη ετ. πολυ* V: *γενου* (*δη* + c m^1) *εν ετοιμασια πολλη* N P^2 P^3 B | 8. *κατατυφλωσας* V P^2 B: *κατατυφλωσον* N P^3, *καταζοφωσας* m^3 | *επιπεσον αυ. και λ.* V: *επιπεσων αυ. λ.* c v, *και επιπεσων αυ. λαβε* N P^2 P^3, *επιπεσων τε αυ. και λαβων* m^1, *επιπεσων τε αυ. λαβε* m^2 | 9. *και* vor *αγ.* > nur m^1 | 10. *ουν*: *δε* nur V | 11. *εισηλθεν* V P (cf P^2 v *εισελθοντος*): *ως ηλθεν* N | *Μυρ.*: *του Μυρ.* nur N | 12. *ο Ιω.* hier V: vor *εν* N (ohne *ο*) P^3 | *και — Ιω.* N P^3, ähnlich c m^1: *εγνω ουν την επιστασιαν του δαιμονος* V | 13. *σοι — πονηρω* V: > die andern | 14. *εν τ. ον. Ι. Χρ.* V P^3, ähnlich P^2 B L: *εν τη δυναμει του Χριστου* N | 15. *εκ* V: > die andern | 16 *ευθ. εσταθη* V cf L *(illico fecit)*: *εστη* N P^3 etc. | *τ. πν. πονηρον* V cf L *(malignus daemon tamquam)*: *τ. πνευμα* N (+ *ως*) P^3 (+ *ωσπερ*) m^3 (+ *ωσει*), *ο δαιμων* B P^2 | 18. *τι* V N B: *ποιαν αιτιαν* P^3, ganz abweichend P^2 | *εισηλθες* V B: *ηλθες* N P^3 | *ο δε δαιμων* V P^3 B: *το δε πνευμα* N

εἶπεν· οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος ἦλθον πρὸς Κύνωπα καὶ πολλὰς λοιδορίας εἶπαν κατὰ σοῦ καὶ παρεκάλουν αὐτὸν εἰσελθεῖν ἐν τῇ πόλει καὶ κατασκευάσαι σοι, ὅπως ἀποθάνῃς. καὶ αὐτὸς οὐκ ἠνέσχετο αὐτῶν λέγων· ὅτι πολλὰ ἔτη ἔχω ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐ καταλύω ἐμαυτὸν διὰ μικρὸν ἀνδρίδιον τετραγῳδημένον, ἀλλὰ ἀπέλθατε τὴν ὁδὸν ὑμῶν, καὶ αὔριον ἀποστελῶ ἄγγελον πονηρόν, καὶ παραλήψεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ ἄξει αὐτὴν πρός με, καὶ παραδώσω αὐτὴν εἰς κρίσιν. καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς αὐτόν· ἀπεστάλης οὖν ποτε παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔλαβες ψυχὴν ἀνθρώπου καὶ ἤγαγες αὐτῷ; ὁ δαίμων εἶπεν· ἀπεστάλην καὶ ἀπέκτεινα, ψυχὴν δὲ αὐτῷ οὐκ ἀπήνεγκα. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· τίνος χάριν πείθεσθε αὐτῷ; καὶ εἶπεν τὸ πνεῦμα· πᾶσα ἡ δύναμις τοῦ Σαταναὴλ ἐκεῖ κατοικεῖ, καὶ συντάξεις ἔχει μετὰ πάντων τῶν ἀρχόντων, καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτοῦ, καὶ ἀκούει ἡμῶν Κύνωψ, καὶ ἡμεῖς αὐτοῦ. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· ἄκουσον, πνεῦμα ἀκάθαρτον· κελεύει σοι Ἰωάννης, ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, μηκέτι ἐξελθεῖν σε ἐπὶ βλάβῃ ἀνθρώπου,

1. *και — σου* V: *και πολλα κακα ειπον αυτω περι σου* N P^3 c m^1, > m^2 v L | 2. *παρεκαλουν* V: *παρεκαλεσαν* die andern | 3. *αυτος* V P^3: *μεν* + N | 5. *καταλυω* N P^3 c m^1: *καλλυω* V, den Satz > m^2 v | *ανδριδιον* V: *ανδριον* P^3, *ανδρα* N c m^1 | 6. *απελθατε* (*—θετε* N) — *αποστελω* (*—λλω* P^3) N P^3 cf c m^1: nur *αποστελω αυριον* V m^2 v | 7. *αγγ. πον.* V B: *τον αγγ. μου τον πον.* P^3 N (dieser + *οστις ειμι εγω*) | *παραλ.* V B (m^2 *παραληψομαι*): *ληψεται* N P^3 | 8. *και ειπεν* V: *ειπε(ν) δε* N P^3 B | 9. *αυτον* V: *το πνευμα* N P^3 B | *ουν* V N B: > P^3 | *παρ'* V: *υπ'* N P^3 B | 10 *ελαβες* V: *λαβων* N P^3 B | *και ηγαγες* V: *ηνεγκας* N P^3, *απηνεγκας* B | *ο δαιμ. ει* V: *ειπεν δε ο δαι.* N P^3 | 11. *απεσταλην*: *μεν* + nur N | *ψυχην — απηνεγκα* V: *απενεγκειν δε αυτω ψυχην ουδαμως ηνεγκα* N, *απεν. δε* (*αυτω* + P^3) *ψυχην ουδεποτε ηδυνηθην* c m^1 P^3, *ουκ απηνεγκα δε ψυχην. ουδε γαρ δυναμαι* m^2 v | *και ειπεν — πνευμα* N P^3 (*το ακαθαρτον πν.*) c m^1, wesentlich ebenso m^2 m^3 v: nur *και γαρ* V | 13. *Σαταναηλ* V m^1, *Σατανα* P^2 c m^2 v L, *Μισαηλ* N, *Σαμαηλ* P^3 | *συντ. εχει* P^3 B (*συνταξεις* v): *συνταξει σ' εκει* N, was am Rand corrigirt wird in *συνεταξεν εκεινος*, nur *συνταξεις* V | 14. *τ. αρχοντων* V c m^1 m^2: *ημων* × N, *ημων* + P^3 m^3, > v | *κ. ημ.* V P^2 L: *ομοιως* × N P^3 v, *ομοιως* + c m^1 m^2 m^3 | *αυτου* V m^3 L: *ακουομεν* + N P^2 P^3 B | 16. *ακαθαρτον* V: *πονηρον* die andern | 17. *του Χρ.* V: *Ιησου Χρ.* m^3 L, *του υιου του θεου* N P^3 c m^1 (dieser × *και*), *Ιησους Χριστος* (*ο υιος του θεου του ζωντος* + P^2) *δι εμου* ohne *ο αποστολος* P^2 m^1 v | *σε επι βλαβη αν.* V cf dem Sinn nach m^3 (*επιθεσθαι ανθρωπω του κακωσαι αυτον*) L (*in perniciem et detrimentum hominum*): *επι επιβουλην ανθρωπου* P^3, *επι ανθρ. επιβουλην* N, *εις επιβουλην ανθρ.* c m^1, mehreres > P^2 m^2 v

μηδὲ ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἀπελθεῖν σε ἔτι, ἀλλ' ἔξω τῆς νήσου ταύτης ἐξελθεῖν καὶ μηδαμοῦ ἔχειν σε τόπον κελεύω. καὶ εὐθέως τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς νήσου.

Ἰδὼν δὲ ὁ Κύνωψ, ὅτι ἐχρόνισεν τὸ πνεῦμα τοῦ ὑποστρέψαι πρὸς αὐτόν, ἔπεμψεν ἕτερον πνεῦμα, εἰπὼν αὐτῷ τὰ αὐτά, καὶ τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἦλθεν πρὸς Ἰωάννην. ὁ δὲ ἀπόστολος γνοὺς εἶπεν πρὸς τὸ πνεῦμα· τίνος χάριν ἦλθες ἐνθάδε, δαῖμον, εἰπέ. καὶ ὁ δαίμων εἶπεν· Κύνωψ ἀπέστειλεν ἕνα τῶν ἀρχόντων, ὅπως θανατώσῃ σε, καὶ οὐ παρεγένετο πρὸς αὐτόν, καὶ προσκαλεσάμενός με εἶπέν μοι· ἄπελθε, θανάτωσον τὸν Ἰωάννην. διὰ τοῦτο οὖν παραγέγονα. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐξελθεῖν σε τῆς νήσου ταύτης. καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν. ἰδὼν δὲ ὁ Κύνωψ, ὅτι οὐδὲ ὁ δεύτερος δαίμων ὑπέστρεψεν πρὸς αὐτόν, ἐκάλεσεν δύο ἄρχοντας τῶν δαιμόνων, καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἀπέλθατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μὴ εἰσέλθητε οἱ δύο πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ ὁ εἷς εἰσέλθῃ, καὶ ὁ ἕτερος στηκέτω ἔξω καὶ ἀκουσάτω τὰ λαλούμενα καὶ γινόμενα. ἐλθόντες οὖν οἱ δύο ἄρχοντες τῶν δαιμόνων ἐν τῇ οἰκίᾳ Μύρωνος, καὶ ὁ μὲν εἷς ἤγγισεν πρὸς Ἰωάννην, ὁ δὲ

1. *μηδε* V c m^1: *μητε* N P^3, *μητε δε* m^2 v | 2. *και — κελευω* V: *και πελαζεσθαι* (*πλαζεσθαι* N) *και μηδαμου εχειν τοπον* N P^3 m^3, > B L | 3. *το πονηρον* V P^3 B m^3: > N | *εκ* V: *απο* N P^3 m^3, > B | 4. *του υποστρ.* V: *υποστρ.* P^2 m^3, *απελθειν* N P^3 v, *ελθειν* c m^1 m^2 | 5. *πνευμα* V: *δαιμονα* B (P^3?), *αρχοντα των δαιμονων* P^2, > N m^3 L | *τα αυτα* N P^2 P^3 c m^2 (+ *ομοιω τροπω*): *ταυτα* V, *οια και τω προτερω* m^1, *ομοιω τροπω* v | 6. *προς Ιωαννην* V N (P^3?): *ελθον δε το ακαθαρτον πνευμα εστη ενωπιον Ιωαννου* c m^1, mit dem folgenden zusammengezogen m^2 v L | *αποστολος* V: *Ιωαννης* N etc | 7. *ενθαδε* V: *ενταυθα* N etc. | *δαιμον* (geschrieben *—ων*) *ειπε* V: > N etc. | 8 *και ο* V: *ο δε* N | 9. *αυτον* V B: *σε* N P^3 | 10. *με* N P^3: *εμε* c m^1, > V, mehreres > m^2 v | 11. *παραγεγονα* V: *παρεγενομην* N B, *παρεγεναμην* P^3 | *αυτω* V: > N etc. | 12. *παραγγελλω*: nur V *—ελω* | *σε* V: > N etc. | *της ν. ταυτης* V N P^2 c m^1 v: *την νησον ταυτην* P^3 m^2 | 14. *δυο αρχ. τ. δαιμ.* V P^2: *δυο αρχ.* P^3 B, *δυο των αρχοντων* N | 15. *ειπεν* V etc.: *λεγει* N m^2 | *απελθατε* V P^3: *απελθετε* N etc. | 16. *εισελθητε* N etc.: *εισελθεται* V | 17. *εισελθη* c m^1, dasselbe meint V (*εισελθει*): *εισελθοι* N P^3, die andern abweichend | *ακουσατω* V: *ακουετω* N P^3 c m^1, *παρακροασατω* v, *ακροασεται* m^2 | *λαλ. κ. γιν.* V N: *γιν. και λαλ.* P^3, *λεγομενα κ. τα γιν.* c m^1, nur *τα γινομενα* m^2 v, *τα λεγομενα παρ αυτου* P^2 | 18. *ελθοντες ουν* (*δε* c m^1) *οι δυο* V c m^1: *και εισελθοντες* (*ελθ.* m^2 v) *οι δυο* P^3 m^2 v, *και ελθων αναγγειλε μοι. οι δε δυο* N | *εν τ. οι. Μυρ.* V P^3: + *εισηλθον* c m^1, *εισελθοντες* × N, > m^2 v | 19. *και* V c m^1: > N P^3 m^2 v

ἕτερος ἔστη ἐν τόπῳ τινὶ κατὰ τὴν κέλευσιν Κύνωπος. ὁ δὲ Ἰωάννης γνοὺς τῷ πνεύματι εἶπεν τῷ δαίμονι· τίνος χάριν παρεγένου ἐν οἴκῳ Χριστιανῶν, ἀκάθαρτε δαῖμον; καὶ εἶπεν ὁ δαίμων· Κύνωψ ἀπέστειλεν δύο τῶν ἀρχόντων πρός σε, ὅπως θανατώσουσίν σε, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ὑπέστρεψεν πρὸς αὐτόν. προσκαλεσάμενος δὲ δύο πάλιν, ἐμέ τε καὶ ἄλλον, εἶπεν ἡμῖν· ἀπέλθατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ ὁ εἷς εἰσελθέτω, ὁ δὲ ἕτερος στηκέτω ἔξω, καὶ ἀκουέτω τὰ λαλαλούμενα. καὶ εἶπεν Ἰωάννης τῷ δαίμονι· παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι τοῦ ἐσταυρωμένου, μηκέτι ὑποστρέψαι πρὸς Κύνωπα, ἀλλ' ἐξελθεῖν ἐκ τῆς νήσου ταύτης. καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν. θεωρήσας δὲ ὁ δαίμων, ὁ ἑστηκὼς ἔξω, ὅτι ἔλαβεν τὴν πικροτάτην ἐξορίαν ὁ ἑταῖρος αὐτοῦ, ἔφυγεν καὶ ἀπελθὼν ἀπήγγειλεν πάντα τῷ Κύνωπι. καὶ οὐ προσέθετο Κύνωψ ἀποστεῖλαι ἄλλον δαίμονα πρὸς Ἰωάννην, ἀλλὰ θυμοῦ πλησθεὶς προσκαλεσάμενος τὰ πλήθη τῶν δαιμόνων εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἰδοὺ δὴ τοὺς ἑταίρους ὑμῶν ἐξώρισεν Ἰωάννης, καὶ μέλλομεν ἅπαντες κακῶς πάσχειν ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἀγὼν ἡμῖν

1. *εστη εν τοπω τινι* N P^3: *εν τω τοπω εσταθη* V, *εστη εξω* B | 2. *κατα — Κυνωπος* N P^3 c m^1: *ως εκελευσθη παρα Κυνωπος* V, > m^2 v | *ο — πνευματι* V: *γνους δε Ιω τω αγιω πνευματι* N, *και γνους ο Ιω.* c m^1 (P^3?), *κ. γνους ο θεολογος* m^2 v | 2. *τω δαιμ.* V: *τω εισελθοντι πνευματι* N, *αυτω* B | 3. *Χριστιανων* V B: *Χριστιανου* N | *ακαθαρτε δαιμον* V P^3 v (wohl auch m^2 m^3, welche nach Amphil. *ακαθαρτε* haben. Alle schreiben *δαιμων*): *δαιμων ακαθαρτε* N, *ακαθαρτον πνευμα* P^2 c m^1 | 4. *δυο των αρχ.* N P^3 m^2 v P^2 (+ *ημων*): *δυο αρχοντας* c m^1, *δυο των δαιμονων και αρχοντων* V | 5. *θανατωσουσιν* V N P^3: *θανατωσωσι* c m^1, nicht vergleichbar die andern | 6. *προσκ. — παλιν* V: *και παλιν προσκ. δυο* N, *κ. προσκ. παλιν δυο* c m^1 | 7. *απελθατε* V P^3 m^1: *απελθετε* c | *εις*: *μεν* × nur N | *εισελθετω — λαλουμενα* N P^3 (*λεγομενα*) c m^1 (beide + *και γινομενα*): *στηκετω εξω και ο ετ. εσω και τα ακουομενα και λαλουμενα θεωρει* V | 8. *κ. ειπεν* V: *ειπεν δε* N etc. | 9. *δαιμονι* V: *πνευματι* N etc. | *παραγγελω* V | *τ. εσταυρ.* V N P^3 L: × *Ιησου Χριστου* m^2 v, nur letzteres c m^1 | 10. *υποστρεψαι*: nur N *υποστρεψης* | *εξελθειν* V c m^1 v: *ελθειν* m^2, *εξελθε* N P^3 | *εκ* V B: *απο* P^2 m^3, > N | 11. *θεωρησας* V: *ιδων* N P^3 c m^1 m^3, *ακουσας* m^2 v (letzterer + *δε ταυτα*, beide kürzen weiterhin | 12. *πικροτατην* N P^3 c m^1 m^3: > V L | *εταιρος*: *ετερος* V | 13. *απηγγ. — Κυνωπι* V (c m^1 > *παντα*, m^3 stellt es hinter *Κυν*): *προς Κυνωπα απηγγ. αυτω παντα* N P^3, noch anders m^2 v | 14. *αλλον δαιμ.* V P^3: *δαιμ. αλλον* N, *ετερον* (*εταιρον* m^1) *δαιμονα* B | 16. *δη* V c m^1: > N P^3 m^2 m^3 v | *εταιρους*: *ετερους* V | *υμων* V N B L m^3: *ημων* P^2 P^3 | 17. *απαντες* V: *παντες* N P^3 c m^1, den Satz > v m^2 | *υπ'*: nur V *δια* | *ημιν*: > nur N

μέγας ἐπίκειται· δεῦτε οὖν εἰσέλθωμεν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔσεσθε ὑμεῖς ἐν τόπῳ ἡσυχάζοντες καὶ ποιοῦντες ἐμοὶ τὰ πρὸς ὑπηρεσίαν, ἐγὼ δὲ εἰσελθὼν κατασκευάσω αὐτὸν καὶ ποιήσω αὐτὸν κακῶς ὀλεσθῆναι. λαβὼν οὖν ὁ Κύνωψ τὰ πλήθη τῶν δαιμόνων εἰσῆλθεν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔξω τῆς πόλεως ἐποίησεν αὐτοὺς προσμεῖναι. καὶ λαβὼν τρεῖς δαίμονας μεθ' ἑαυτοῦ, τοὺς τὰς ἀποκρίσεις αὐτῷ ποιοῦντας καὶ εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους πρὸς τοὺς ἄλλους δαίμονας, εἰσῆλθεν δὲ εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἤχησεν πᾶσα ἡ πόλις δι' αὐτόν, ὅτι οὐδέποτε εἰσῆλθεν ἐν αὐτῇ, καὶ συνήχθησαν ἅπαντες πρὸς Κύνωπα καὶ προσεκύνησαν αὐτόν, αὐτὸς δὲ ἑκάστῳ ἀπεκρίνατο κατὰ τὴν ἐπερώτησιν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρός με· τέκνον Πρόχορε, γενναίως φέρε καὶ μὴ ὀλιγώρει· ὁ γὰρ Κύνωψ εἰς πολλὴν θλῖψιν ἔχει ἡμᾶς ἐμβαλεῖν. συνήχθησαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος, καὶ ἤμεθα ἐκεῖ διδασκόμενοι ὑπὸ Ἰωάννου, καὶ ἐποιήσαμεν ἐν τῷ οἴκῳ, μὴ προερχόμενοι ἡμέρας δέκα, διότι παρεκάλεσαν πάντες τὸν Ἰωάννην λέγοντες· ὅτι σύγχυσις

1. *εισελθωμεν* V: × *απαντες* c m^1, *απελθωμεν παντες* N P^3 (m^3 dasselbe Verb), *απελθωμεν εις την πολιν απαντες* v (m^2?) | 2. *ησυχαζοντες* V N P^3: *ησυχαζοντι* c m^1, *ησυχω* m^3, abkürzend m^2 v | *εμοι* V c m^1: *μοι* N P^3 v | *τα προς* P^3 B: *προς* V, *την* N | 3. *εγω δε* V c m^1: *καγω* N P^3, den Satz > m^2 v | *αυτον* V P^3: *αυτω* N, > c m^1 | *και ποι. αυτον* N P^3 c m^1: > V | 5. *εποιησεν αυ.* hier V P^3: vor *εξω* N c, *ποιησας δε εξω τ. π. ειναι τ. δαιμ.* m^2 v, *και τους μεν δαιμ. εποιησε ε. τ. π. προσπαραμ.* m^1 | 6. *προσμειναι* V: *παραμενειν* N, *προσπαραμενειν* P^3 c m^1, *ειναι* m^2 v | *και λαβων* V: *λαβων* N P^3, *παραλαβων* B (c + *δε*, m^1 *μονον δε τρεις εξ αυτων παραλ.*) | *τρεις δ. μ. εαυ.* V: *τρεις μ. εαυ.* N P^3, *τρ. εξ αυτων* B | 7. *αυτω* V c m^1: *αυτου* N P^3, *προς αυτον* v, *προς αυτους* m^2 | *κ. εξερχ.* V N: > P^3, ganz abweichend B | 8. *δαιμονας — και* V: *εισελθων ουν ο Κυνωψεν εν τη πολει* N P^3 | 9. *πασα* V N cf B (*συνηχθη δε πασα η π.* oder *πασα δε η π. συνηχθη*) P^2 (*εσεισθη πασα η π. και ηχισεν ο λαος κτλ.*) L: > P^3 | *ουδεποτε* V: *ουδεπω* N P^3, *ουκ ην ποτε* B | *εισηλθεν εν αυ.* V: *ην εισεληλυθως* (*εισεληλυθεν* P^3) *εν τη πολει* N P^3 | 10. *απαντες* V P^3: *παντες* N | *Κυνωπα* V: *αυτον* N P^3 | 11. *αυτος δε* V: *και* N P^3 | 12. *επερωτησιν* V v: *ερωτησιν* P^3 c m^1 (m^2?), *αποκρισιν* N, zur Sache cf Hermae Past. mand. 11, 2 | *τεκν. Π* hier V P^2 B: hinter *φερε* N P^3 | 13. *ολιγωρει*: *ολιγορει* V N | 14 *εχει ημ. εμβ.* V N (dieser allein + *αλλα θαρσει· η γαρ ολεσις αυτου και πτωσις ταχεως γινεται*) P^3: *αγωνιζεται εμβαλλειν ημας* c, ähnlich m^1, *ημας εμβαλειν μελλει* v, *ημας εμβαλλη* P^2 | 15. *ημεθα . . . . εποιησαμεν*: *ησαν . . . εποιησαν* nur V, mehreres > m^2 v | 16. *εν — δεκα* V: *δεκα ημερας εν τω οι. Μυρωνος, μη προερχ. εξω* N, ähnlich die andern | 17. *παντες* V: *οι αδελφοι* + N etc.

μεγάλη ἐστὶν ἐν τῇ πόλει, καὶ μὴ προέλθωμεν, ἵνα μὴ ἐπιβουλευθῶμεν ἅπαντες ἡμεῖς. ὁ δὲ Ἰωάννης, ὁ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ, παρῄνει πᾶσιν λέγων· μακροθυμήσατε, ἀδελφοί μου, καὶ ὄψεσθε τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· ὃν τρόπον γὰρ ἡ πόλις ὅλη συνήχθη καὶ ἀκούει τῶν λόγων τοῦ Κύνωπος καὶ θαυμάζει ἐπ' αὐτῷ, οὕτως συναχθήσονται καὶ θαυμάσουσιν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ τὰς δέκα ἡμέρας εἶπεν Ἰωάννης πρός με· ἀνάστα, τέκνον Πρόχορε, προέλθωμεν ἐν τῷ τόπῳ τῷ καλουμένῳ Βότρυι. καὶ καθίσαντες ἐκεῖ, συνήχθησαν ὄχλοι πολλοὶ καὶ ἐδιδάσκοντο ὑπὸ Ἰωάννου. ἀκούσας δὲ ὁ Κύνωψ ὅτι διδάσκει Ἰωάννης, εὐθέως παρεγένετο πρὸς αὐτὸν καὶ ἰδών, ὅτι πάντες ἐπείθοντο τοῖς λαλουμένοις καὶ γινομένοις ὑπὸ Ἰωάννου, ἐπλήσθη θυμοῦ πολλοῦ καὶ εἶπεν πρὸς ἅπαντα τὸν ὄχλον· ἄνδρες τυφλοὶ καὶ πεπλανημένοι τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, ἀκούσατε· εἰ δίκαιός ἐστιν ὁ Ἰωάννης καὶ δίκαια τὰ λαλούμενα καὶ γινόμενα ὑπ'

1. *εστιν* hier V c m^1: vor *μεγαλη* N P^3 v | *κ. μη προελθ.* V c m^1 m^3 (> *και* m^2, > *και μη* v): *και μηποτε εξελθομεν προς αυτους* P^2, > N P^3 | *ινα μη* V: *μηποτε* N P^3 B, *και* P^2 | 2. *απ. ημ.* V N P^3: > P^2 (*επιβουλευθωσιν*) B | *ο απ. τ. Χρ.* nur V | 3. *αδελφοι μου* V: *αδελφοι* N P^3 B, *τεκνα* m^3, *τεκνια μου* P^2 | 4. *την — θεου* V: *την δοξαν τ. θεου* (aus Joh. 11, 40) N P^2 P^3 B, *virtutem et gloriam dei* L | 5. *ολη* V: *πασα* vor *η πολις* P^2 B, > N P^3 | *ακουει — Κυν.* V P^3 cf L trotz seiner starken Abweichung: > N P^2 B | 6. *κ. θαυμ. επ' αυτω* N P^3 (*θαυμαζουσιν*): *κ. θαυμαζει* (*—αζουσιν* m^2) *επι τοις λογοις του Κυνωπος* P^2 B, > V | *συναχθησ. και* N P^2 P^3 B: *παλιν* V | 8. *δε* N P^3 L: *ουν* V, die andern unvergleichbar | *αναστα — Βοτρυι* V cf L (*surge, fili Prochore eamus in locum urbis, cui nomen* . . fehlt der Name): *αναστα και εξελθωμεν εν τη πολει, τεκνον Πρ., και εξελθοντες ηλθομεν εν τοπω καλ. Βρυει* N P^3, so auch c m^1 nur ohne *και* nach *αναστα* u. *Βοτρυι* statt *Βρυει*, letztere Form nur noch m^3; ohne Rede des Johannes *και ευθεως παραλαβων με εξηλθομεν εις τοπον καλ. θαλασσα Βοτρυι* P^2, ähnlich m^2 v | 10. *κ. καθισ.* N P^3: (*και* × c m^1) *καθισαντων* (*ουν* + V, *δε* + v) *ημων* V B, ganz anders P^2. Nach dem Stil des Prochorus bedeutet obiger Text dasselbe wie die naheliegenden Correcturen | 12. *ευθεως παρεγ.* V B: *παραγινεται* N P^3 m^3 (ob auch dieser ohne *ευθεως*?) | *επειθ. — γινομενοις* V P^3 (> *κ. γιν.*) c u. m^1 (*πειθονται*): nur *εδιδασκοντο* N, *επειθοντο τοις λαλ. υπ' αυτου* m^3, mehreres > m^2 v | 13. *επλησθη* (*εξεπλ.* N) *θυμου πολλου* (*πολλου θ.* V) V N P^3 c m^1: > m^2, *ευθεως παρεγινετο προς αυτον και οχλος πολυς μετ' αυτου κτλ.* v | 14. *απαντα* V c m^1: *παντα* N P^3, mit anderem > m^2 v | 16. *ο*: > V | *και γιν.* V c m^1: > N P^3 | *υπ' αυτου* V: *παρ' αυτου* N, > die andern

αὐτοῦ, θεραπεύσει ὑμᾶς καὶ ἐμὲ διὰ τὸν λόγον, ὃν λέγω ἐγὼ πρὸς αὐτόν, καὶ πιστεύσω κἀγὼ τοῖς λεγομένοις καὶ γινομένοις παρ' αὐτοῦ. καὶ περιειστήκεισαν ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐπιλαβόμενος ὁ Κύνωψ ἑνὸς νεανίσκου εἶπεν πρὸς αὐτόν· ζῇ ὁ πατήρ σου, ἢ ἐτελεύτησεν; ὁ δὲ εἶπεν· τέθνηκεν. ὁ δὲ Κύνωψ εἶπεν· ποίῳ θανάτῳ; ὁ δὲ εἶπεν· ναυτικὸς ὑπάρχων, συνετρίβη τὸ πλοῖον ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐπνίγη ὑπὸ τῶν κυμάτων καὶ ἀπέθανεν. ὁ δὲ Κύνωψ εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· ἰδοὺ δεῖξον, εἰ ἀληθῆ διδάσκεις, καὶ ἀνάγαγε τὸν πατέρα τοῦ νεανίσκου ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ παράστησον αὐτὸν τῷ παιδὶ ζῶντα καὶ πᾶσιν ἡμῖν. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· οὐκ ἀπέστειλέν με Χριστὸς νεκροὺς ἐγείρειν, ἀλλὰ ἀπέστειλέν με ἀνθρώπους πεπλανημένους διδάσκειν. εἶπεν δὲ Κύνωψ πρὸς ἅπαντα τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα· κἂν ἄρτι πιστεύετε ἄνδρες, οἱ τὴν Φορὰν πόλιν οἰκοῦντες, ὅτι μάγος ἐστὶν καὶ πλανᾷ ὑμᾶς διὰ μαγικῶν ἐμπαιγμάτων. καὶ εἶπεν πρὸς

1. *και εμε* V c m^1: *καμε* N P^3 | *τον λ. ον* V P^3: *των λογων ων* N c m^1 | *λεγω εγω* V: *εγω λ.* N P^3 c m^1 | 2. *λεγομ.* V m^3: *λαλουμ.* N P^3 c m^1 | *κ. γινομ.* V P^3 c m^1: > N m^3 | 3. *παρ'* V: *υπ'* die andern | *και περιειστηκεισαν* (m^3, *περιεστηκασιν* P^3, *παρεστηκησαν* N, *περιισταντο δε* c m^1) *οχλ. πολλοι* N P^3 c m^1 m^3: > V | 4. *ενος νεανισκου* N P^3: *ν. ενος* m^1, *ν. τινος* c v, *νεανισκον τινα* V, *νεανισκον* m^2 (?) | *πρ. αυτον* V: *αυτω* N P^3 etc., nur N + *ειπε νεανισκε*, ganz im Stil des Proch. | 5. *η ετελ.* N P^3 B: > V P^2 | 6. *ο δε — θαλασση* l. 7 N wesentlich ebenso c m^1 (P^3?): *ο δε ειπεν αυτω οτι ναυτικος υπηρχεν και συνεβη το πλ. εν τη θαλ. συντριβηναι* V, *ναυτικος υπαρχων εν θαλασση απεθανεν παθοντος του πλοιου* und dann sofort *ειπεν ουν ο Κυν.* l. 8 v, nach Amphil. m^2 ebenso aber ohne die Auslassung vorher; noch kürzer P^2 | 7. *κυματων* V P^3 c m^1: *υδατων* N | *και απεθ* V c m^1: > N P^3 | 9. *νεανισκου* V: *παιδος* N etc. | *απο* V P^3 m^1 m^2 v: *υπο* c, *εκ* N | 10. *ζωντα* hier V: hinter *ημιν* N (> *πασιν*) P^3 c m^1, > *τω παιδι* u. *και π. ημιν* m^2 v | 11. *αλλα*: *αλλ'* N | 12. *διδασκειν* V P^3 c m^1: + *και επιστρεφειν* N, *και προς την αληθη θεογνωσιαν επιστρεφειν* m^1, ganz anders m^2 v | 13. *απαντα* V: *παντα* c m^1, > N P^3 m^2 m^3 v | *περιεστωτα* V c m^1 m^3: *παρεστ.* N P^3, > m^2 v | *πιστευετε* V P^3 B: *πιστευσατε* N m^3, vieles > P^2 | 14. *ανδρες* V c L: *οι την οδον της αληθειας μη επισταμενοι* N P^3 (m^3 *και τ. οδ. αλ. μη επ.* hinter *οικουντες*), nach *πιστευετε* sofort *οτι πλανος εστιν* m^2 v | *Φοραν* schreibe ich auch hier (s. oben p 57, 1. 9), obwohl Tischendorf hier wieder in V *φροραν* glaubte lesen zu sollen: *Φθοραν* N m^3, *Φλοραν* c m^1, die andern sind nicht zu vergl. | *οικουντες* V c m^1: *κατοικ.* N P^3 | *μαγος* V N P^3: *πλανος* B, alle ausser V + *Ιωαννης* oder *ο Ιω.* nach *εστιν* | 15. *υμας*: nur V *ημας* | *μαγικων εμπαιγματων* N P^3 c m^1: *μαγικης κακοτεχνιας* V, *magicam* L, die andern nicht vergleichbar | *κ. ειπεν πρ. αυτους* V: *κ. ειπεν* N P^3, > B m^3 L

αὐτούς· κρατήσατε αὐτόν, ἕως οὗ ἀναγάγω τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς ζῶντα καὶ παραστήσω αὐτόν. καὶ ἐκράτησαν τὸν Ἰωάννην, καὶ ἠγγίσαμεν μετὰ Κύνωπος παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς θαλάσσης, καὶ διαπετάσας Κύνωψ τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ διακρούσας αὐτάς, κτύπος ἐγένετο μέγας, καὶ πάντες ἐφοβήθησαν, καὶ ἐξ ὀφθαλμῶν πάντων ἐγένετο. καὶ ἐπῆραν ἅπαντες τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκραξαν λέγοντες· μέγας εἶ Κύνωψ, καὶ οὐκ ἔστιν ἕτερος πλὴν σοῦ. καὶ ἐξαίφνης ἀνέβη ἀπὸ τῆς θαλάσσης, ἔχων τὸν πατέρα τοῦ παιδός, καὶ ἐξέστησαν ἅπαντες, καὶ εἶπεν Κύνωψ τῷ νεανίᾳ· οὗτός ἐστιν ὁ πατήρ σου; καὶ εἶπεν· ναί, κύριε. καὶ προσεκύνησαν ἅπαντες τῷ Κύνωπι, καὶ ἐζήτησαν πάντες τὸν Ἰωάννην ἀποκτεῖναι. καὶ οὐκ εἴασεν ὁ Κύνωψ λέγων· ὅταν ὄψεται μείζονα τούτων, τότε τιμωρηθήσεται κακῶς. καὶ προσκαλεσάμενος ὁ Κύνωψ ἄλλον ἄνθρωπον εἶπεν αὐτῷ· ἔχεις υἱόν; εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἀνήρ· ναί, κύριε, ἕνα εἶχον, καὶ κατὰ φθόνον τις ἀπέκτεινεν αὐτόν. καὶ εἶπεν Κύνωψ· ἐγερ-

1. *ου αναγ.* V v m^2 (obwohl Amphil. *ουν* angiebt): *εγω αναγ.* P^3 c m^1, *εγω* u. dann *ανεγειρω* hinter *παιδος* N | 2. *παιδος*: + *απο της θαλασσης* c v | *ζωντα* hier V: hinter *παραστ.* oder *αυτον* die andern | *αυτον* V P^2 B: > N m^3 | 3. *παρα* V P^3 B: *εις* N | 4. *αυτου* V P^3 c: *εαυτου* vor *χειρας* m^1, > P^2 m^2 m^3 v | 5. *κτυπος εγενετο* N P^3 c m^1: *κτυπον εποιησεν* V m^2 (*μεγαν* vor *επ.*) v (*τε* nach *κτ.*), *εποι. κτυπον* P^2 | *μεγας* N c m^1: *μεγαν* P^2 m^2 v (*μεγα*), > V P^3 | 6. *παντων* V N P^3: *ημων* vor oder nachher B, nur *ημων* P^2 | *εγενετο* V v: *αφαντος* × N P^3, *αφανης* c m^1, *αφαντως* m^2 | *την φ.* N P^3 c m^2 v: *τας φωνας* m^1, *φωνην* V | 7. *αυτων*: > V m^3 | *και εκραξαν* N P^1: *κ. εκραζον* c m^1, *οι οχλοι εκραζαν* m^3, > V m^2 v | *Κυν.* V B: *ο Κυν.* N P^3 | 8. *ετερος* V: *αλλος* m^1, *τις* v, > N P^3 c m^2 m^3 | *εξαιφνης* V P^3 v m^2 (dieser nach *ανεβη*): *ευθεως* N, *μετα βραχυ* m^3, > c m^1 | 9. *τ. πατ. τ. παιδος* V (nur dieser + *ζωντα*) N: *ως ελεγε* × P^3, *ως εφαντασε* × m^3, *μεθ' εαυτου δαιμονα εν σχηματι του* (*τεθνηκοτος* + m^1) *πατρος* (*αυτου* + v) *του νεανισκου* B cf L | 10. *νεανια* V: *παιδι* N P^3 B | 11. *απαντες* N P^3 m^3 (c m^1 × *πεσοντες*): *παντες* V, *οι οχλοι* m^2 v (beide × *πεσοντες*) | *τω Κυν.* V B (*αυτω* nur m^2): *τον Κυνωπα* N P^3 m^3 | 12. *ειασεν*: *εασεν* nur N | 13. *οταν* V B: *οτε* m^3, > N P^3 cf L | *οψεται* N P^3 c m^1: *οψεσθαι* V, *videbitis* L, *ιδη* m^2 v, *μειζονα τουτων ποιοσω* m^3 | *τοτε* V B m^3: *και* × N P^3 L | 14. *και* V: *δε* nach *προσκαλ.* B, *γουν* m^3, *παλιν* N | *ειπεν* V P^3 B: *λεγει* N | *αυτω* N P^3 B: *προς αυτον* V | 15. *εχεις* V B m^3 L: *εσχερ* N P^3 | *ειπεν — ανηρ* V: *ο δε ειπεν* N, *ο δε λεγει* (*αυτω* + v) N v, andere anders | *ναι κυριε* N c v: *κυριε* P^3 m^1, *ναι* m^3, > V | *ενα ειχον* V N: *ειχον ενα υιον* c m^1 (dieser *κυριε* hinter *ειχον*), *ειχον μονον ενα* m^3, *ενα υιον εσχον* P^3, > v (m^2?) | 16. *ειπεν*: *αυτω* + nur V

θήσεται ὁ υἱός σου. καὶ φωνὴν ἀπεδίδου ὁ Κύνωψ και προσεκαλεῖτο ἐξ ὀνόματος τὸν ἀποκτείναντα καὶ τὸν ἀποκτανθέντα, καὶ ἐξαίφνης παρέστησαν οἱ δύο ὁμοῦ. καὶ εἶπεν ὁ Κύνωψ πρὸς τὸν ἄνθρωπον· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός σου; καὶ οὗτός ἐστιν ὁ ἀποκτείνας αὐτόν; καὶ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος· ναί, κύριε. καὶ εἶπεν ὁ Κύνωψ πρὸς Ἰωάννην· τί θαυμάζεις, Ἰωάννη; καὶ εἶπεν Ἰωάννης· ἐγὼ ἐπὶ τούτοις οὐ θαυμάζω. καὶ εἶπεν ὁ Κύνωψ· εἰ ἐπὶ τούτοις ρὐ θαυμάζεις, μείζονα τούτων ὄψει καὶ τότε θαυμάσεις· ἐὰν γὰρ μὴ ἡττήσω σε διὰ τῶν σημείων, οὐκ ἐῶ σε ἀποθανεῖν. εἶπεν δὲ Ἰωάννης· τὰ σημεῖά σου μετὰ σοῦ λυθήσονται ταχύ. ἀκούσαντες δὲ οἱ ὄχλοι τὸν λόγον τοῦτον παρὰ Ἰωάννου, εἶπον αὐτῷ· τί βλασφημεῖς, ἐξόριστε, εἰς τὸν καθαρώτατον Κύνωπα; καὶ εὐθέως ὥςπερ θῆρες ἄγριοι ἐπῆλθον αὐτῷ καὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπέβαλον εἰς αὐτόν, καὶ διασπαράξαντες αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπιπεσόντες αὐτῷ κατεμασίσαντο

1. *και* (*κατα* + V) *φωνην απεδιδου* (*αποδιδωσιν* P^3) *ο Κυν. και προσεκαλειτο εξ ονοματος* (*προσκαλουμενος* P^3) V P^3: *φωνην ουν ευθεως τροηκατο προςκαλουμενος* m^3, *και προσκαλουμενος* N, *και φωνη μεγαλη προσεκαλειτο* m^2, *και ηρξατο φωνη μεγ. προσκαλεισθαι* c m^1, > v | 2. *αποκτειν.* V N P^3: *τε* × B | *και εξ.* V P^3 m^3: *και ευθεως* c m^1, *εξαιφν.* N, *και* m^2 v | 3. *παρεστησαν οι* V N P^3: *παρεστ. αυτω* B, *εφανησαν παραστantες* m^3 | *δυο ομου* V: *δυο* N P^3, *αμφοτεροι* m^1, *δυο δαιμονες εν μορφαις* (*σχηματι* m^1) *των δυο ανθρωπων και εθαυμασαν παντες* (oder *παντες εθ.* oder *π. πλειον εθ.*, c m^1 + *ιδοντες αυτους*) B | *προς τ. ανθρ.* N P^3 c m^1 m^3: > V, alles zwischen diesem *Κυν.* u. dem in l. 6 > m^2 v | 4. *σου*: *μου* nur V | *εστιν* vor *ο αποκτ* V: > N P^3 etc. | 5. *και ειπεν* N P^3 c: *ειπεν δε* V, *και φησιν* m^1, *ο δε ειπεν* (ohne *ανθρ.*) m^3 | *ο*: > nur N | 6. *Ιωαννην*: *τον* × nur P^3 | *Ιωαννη* V B: > N P^3 m^3 | 7. *Ιωαννης* N P^3: *ο* × c m^3 (dieser ohne *ειπεν*), *ο αποστολος* V, die andern anders | *επι τουτοις*: nur V hinter *θαυμαζω* | *ο* vor *Κυν.* > nur N | 8. *οψει* V (mit drüber geschriebenem *η*) N P^3 c m^1: *οψη* m^2 v | *και τ. θαυμ.* N P^3 B m^3: > V L | 9. *ηττησω σε* V m^2 v L *(te . . vicero)*: *εκστησω σε* N P^3, *εκτησω σε* m^1, *εκστησωσι* c | 10. *εω σε* V N P^3 c v L: *ἔσωσε* Amphil. jedenfalls auf eigene Gefahr, P^2 ist in diesem ganzen Zusammenhang wenig zu vergl. | *ειπεν δε* V m^2 v: *και ειπεν* N, *λεγει αυτω* c m^1 etc. | *μετα — ταχυ* V P^3: *συν σοι καταλυθησ.* (*λυθησ.* m^2 v) *και απολουνται ταχυ* B, beinah so P^2, *συν σοι ταχειον λυθησονται δια Χριστου* N | 12. *ειπον*: *ειπεν* N | 14. *αυτω* N P^3 m^3: *τω Ιωαννη* B, > V | *και τας — αυτον* V: > die andern | 15. *και* (> V) *επιπεσ. αυτω* (*—ον* V) N P^3 V: *ετυπτον ανηλεως· αλλοι δε επιπεσοντες* B P^2 | *κατεμασισαντο* V P^3 (*—σεισαντο*): *διεμασισαντο* m^3, *κατεμασσωντο* B P^2 (*—οντο*), *κατεληϊσαντο* N

αὐτὸν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν, καὶ ἔμεινεν νεκρός. νομίσας οὖν ὁ Κύνωψ ὅτι τέθνηκεν, εἶπεν πρὸς τὸν ὄχλον· ἄφετε αὐτὸν ἄταφον, ὅπως τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς καταφάγωσιν τὰς σάρκας αὐτοῦ, καὶ ἴδωμεν, εἰ ὁ Χριστός, ὃν κηρύττει, ἐγερεῖ αὐτόν. ἔχοντες δὲ τὸ ἀσφαλές, ὅτι τέθνηκεν Ἰωάννης, ἀνεχώρησαν ἅπαντες μετὰ Κύνωπος, ἕκαστος εἰς τὸν ἴδιον οἶκον.

Καὶ ἔμεινεν Ἰωάννης ἐπὶ τοῦ τόπου ἄφωνος· ἤμην δὲ ἐγὼ ἐν τῷ τόπῳ ἀποσκοπεύων τὰ περὶ αὐτοῦ. περὶ δὲ δευτέραν ὥραν τῆς νυκτὸς ὡς εἶδον, ὅτι ἡσυχία ἐγένετο ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ἤγγισα πρὸς αὐτόν, καὶ εἶπεν πρός με· τέκνον Πρόχορε. καὶ εἶπον αὐτῷ· τί ἐστιν κύριε; καὶ λέγει μοι· ταχέως ἄπελθε ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος, ὅτι ἐκεῖ εἰσιν οἱ ἀδελφοὶ πάντες συναχθέντες καὶ πενθοῦντες, καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς, ὅτι Ἰωάννης ζῇ, καὶ οὐδὲν κακόν ἐστιν ἐν αὐτῷ, καὶ ταχέως πάλιν ἐλθὲ ἐνταῦθα. καὶ εὐθέως ἐπορεύθην καὶ εὗρον πάντας τοὺς ἀδελφοὺς συνηθροισμένους καὶ πενθοῦντας περὶ Ἰωάννου. καὶ κρούσαντός μου τὰς θύρας τοῦ οἴκου οὐκ ἐτόλμων ἔσωθεν ἀνοῖξαι, νομίζοντες ὅτι ἐπιβουλή ἐστιν ἀπὸ τῶν τῆς πόλεως κατὰ ὑπόθεσιν τοῦ Κύνωπος τοῦ

1. αυτον V N c m^2 v: αυτω P^2, τουτον P^3, αυτου τας σαρκας m^1 | τ. οδ. αυτ. hier V P^2: vor dem Verb N (dieser > αυτων) P^3 B | ουν V c m^1 m^2: δε N v, και vor νομ. P^3 | 4. τ. σαρκας αυ. V P^2 P^3: αυτου τ. σ. m^2 m^3 v, αυτον N c m^1 L | ιδωμεν P^2 P^3 B: ειδομεν V N | ον κηρ. V N P^3 m^3 L: ον λεγει θεον P^2, αυτου c m^1 v, > m^2 | 5. εγερει P^2 v L: εγειρει V N etc. | εχοντες — ασφ. V: ασφαλως ουν παντων εχοντων B P^2 (εχ. παντ.), εχοντων δε παντων N P^3, δοξαντων δε παντων m^3 | 6. απαντες V: > N etc. | 7. ιδιον V: εαυτου m^3, αυτου hinter οικον N P^3, ganz anders B P^2 | 8. ημην δε εγω V: εγω δε ημην m^3, και ημην εγω N P^2 | 9. εν τω τοπω V cf L: > N P^3 m^3 | αποσκοπευων V P^3: αποσκοπων N, διασκοπων dann aber abweichend m^3 | 10. ωραν V L: φυλακην N P^3 etc. | εγενετο N P^3: ενεκεν V | 11. εκεινω V: > N P^3 | 12. κ. ειπον — μοι N, wesentlich so P^2 P^3 B, eine Spur auch in L: > V m^3 | ταχ. απελθε V B (P^3?): απ. ταχ N m^3 | 13. παντες hier N P^3 m^3: vor οι V, > B | 15. και ουδεν — αυτω N P^3, wesentlich so B m^3: > V L | και ταχ. — ενταυθα V P^3 (ενθαδε, dies auch B) L: > N m^3 | 16 ευθεως V: ως ειχον ουν ταχους (απηλθον) m^3, *citissime* L, > N P^3 B | παντας τ. αδ. V: απαντας P^3, παντας B, αυτους N, *fratres* L, > mehreres m^3 | 17. περι Ιωαννου N P^3 B: τον Ιωαννην V | κρουσαντος V (cf m^3 κρουσας την θυραν ουκ ειχον επακουοντα): διακρουσαντος N P^3, nicht vergleichbar P^2 B | 18. ετολμων N P^3: κατετολμων m^3, ετολμουν V | εσωθεν V: > die andern | 19. απο των V: > N P^3, ganz anders m^3, wieder anders L | κατα V P^3: καθ' N | του vor Κυν. V N: > P^3

μάγου. ἐπὶ πολὺ δὲ διαμένοντός μου καὶ κρούοντος τὰς θύρας καὶ φωνὰς ἀποδιδόντος, εἷς τῶν παίδων Μύρωνος ἐγνώρισεν τὴν φωνήν μου καὶ διϊσχυρίζετο λέγων· ὅτι Πρόχορός ἐστιν. οἱ δὲ ἔλεγον· οὐχί, ἀλλά τινες εἰσὶν τῶν πολιτῶν. ἄλλος δέ τις προσελθὼν ἐπὶ θύρας ἔλεγεν· ὅτι Πρόχορός ἐστιν. καὶ ἀνοίξαντες εἶδόν με καὶ ἐξέστησαν· ἐνόμιζον γὰρ κἀμὲ συντεθνηκέναι τῷ Ἰωάννῃ. καὶ εἶπον πρὸς αὐτούς· μὴ ἔστω λύπη ἀναμέσον ὑμῶν, ἀδελφοί· ὁ γὰρ διδάσκαλος ἡμῶν ζῇ, καὶ αὐτός με ἀπέστειλεν πρὸς ὑμᾶς. ἀκούσαντες δὲ ὅτι ζῇ Ἰωάννης, οὐκέτι ἠθέλησαν ἄλλον λόγον ἀκοῦσαι παρ᾽ ἐμοῦ, ἀλλ᾽ εὐθέως συνεξῆλθόν μοι, καὶ ἤλθομεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ ἦν Ἰωάννης. καὶ εὕρομεν αὐτὸν ἑστῶτα καὶ προσευχόμενον καὶ ἔστημεν πάντες κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἐπλήρωσεν Ἰωάννης τὴν εὐχήν, καὶ πάντες εἴπαμεν τὸ ἀμήν. καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἠσπασάμεθα ἕκαστος τὸν Ἰωάννην, καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς καὶ παραγγέλλειν περὶ τοῦ Κύνωπος, λέγων· Βλέπετε, ἀδελφοί, μή τις ἡμῶν πλανηθῇ ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν Κύνωψ ὁ μάγος, ὅτι πάντα ἃ ποιεῖ διὰ φαντασίας ποιεῖ· ἀλλὰ ταχὺ ὄψεσθε τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ. καὶ διδάξας αὐτοὺς ἀπέλυσεν λέγων·

1. *διαμεν.* V P^3: *διαμειν.* N, *επιμεινας δε* m^3 | *και κρ. τ. θυρας* V (cf m^3 *τω κρουματι και φωτησας*, lies *φωνησας*): > N P^3 | 2. *αποδιδοντος* N P^3: *αποδιδουντος* V | 4. *οι δε — Προχορος εστιν* l. 5 P^3 N (*ταις θυραις*): > V (+ dagegen *ο μαθητης Ιωαννου*) L m^3 | 5. *και ανοιξ.* V: *και ουτως αν.* m^3, *et illi statim aperientes* L, *αν. δε* N P^3 | 6. *ενομιζον* V B m^3: *ενομισαν* N P^3 | *γαρ* V P^3 B m^3: *δε* N | *καμε* V N P^3: *και εμε* B ^{3} | *συντεθνηκ.*: *συντεθναναι* nur N (ohne folgendes *τω*) | 7. *και ει.* V: *ει. δε* N etc. | 9. *ζη Ιω.* V P^3 B (*ο Ιω.*): *Ιω. ζη* N | 11. *εν ω* V P^2: *οπου* N, *ενθα* B (P^3?) | 12. *ευρομεν -- προσευχ.* V cf L: *και ευροντες αυτον ισταμενον και ευχομενον* P^2, *ιδου* (+ *αυτος* B, nur v hinter *ην*) *ην* (+ *εστως και* B) *προσευχομενος* N P^3 B | *και εστ. — ανατολας* V N P^3 (*απαντες*): *εστημεν και ημεις μετ᾽ αυτου* P^2, > B L | 13. *επληρ. Ιω.* V: *πληρωσαντος αυτου* N P^2, *τελεσας* P^2, *ως επληρωσε* m^2 (> das folgende *την*) v, *μετα* c m^1 | 14. *και παντες* V: *απαντες* N P^3, *παντες* P^2, > B, alles bis *την ευχην* > L | *ειπαμεν* N: *ειπομεν* V P^3, *υπηκουσαμεν* P^2 (dieser + *αυτον*) B | *κ μετα — Ιω.* V cf L: *κ. μετα την ευχην* (m^2 v, *μετα δε τουτο* c m^1, > N) *ησπασατο* (*ενα* + c m^1) *εκαστον ημων* N P^3 B | 15. *αυτους* V L: > N, anders die andern | 16. *του* V: > N | 17. *ημων* V (aber drüber geschrieben *υ*) m^3: *υμων* N etc. | *εποιησεν* V: *ποιει* N etc. | 18. *α ποιει* V L: > N etc. | 19. *αυτου* V (auch m^3 vor *απωλ.*): *τουτου* vor *απωλ.* N | *λεγων* V: × *παλιν εντολην ετεραν* N

μακροθυμήσατε, ἀδελφοί, καὶ ὄψεσθε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· ἡσυχάσατε δὲ πάντες ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος. καὶ πάλιν ἠσπάσαντο αὐτὸν καὶ ἀνεχώρησαν.

Τῇ οὖν ἕωθεν ἔρχονταί τινες καὶ θεωροῦσιν ἡμᾶς ἐν τόπῳ καλουμένῳ Λίθου βολῇ, καὶ πορευθέντες πρὸς Κύνωπα εἶπον αὐτῷ, ὅτι ζῇ Ἰωάννης. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κύνωψ προσκαλεσάμενος τὸν δαίμονα, δι' οὗ τὰς νεκρομαντείας ἐποίει, εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἕτοιμος γενοῦ, ὅτι Ἰωάννης ζῇ. καὶ παρέλαβεν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ ἦλθεν πρὸς ἡμᾶς. ἠκολούθει δὲ αὐτῷ ὄχλος πολύς, καὶ ὡς ἤγγισεν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπεν αὐτῷ· βουλόμενος περισσοτέραν αἰσχύνην σοι περιποιήσασθαι καὶ βασάνους πολλάς, τούτου χάριν ἔασά σε ἔτι ζῆν· ἀλλὰ δεῦρο πάλιν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν τῆς θαλάσσης καὶ ὄψῃ τὴν δύναμιν τὴν ἐμήν, καὶ τότε ἕξεις αἰσχύνην μεγάλην. καὶ ταῦτα εἰπὼν λέγει τοῖς περιεστῶσιν· κρατήσατε αὐτόν, ὅπως δυνάμεις πολλὰς πάλιν ἴδῃ παρ' ἐμοῦ γινομένας, καὶ τότε λοιπὸν παραδώσω αὐτὸν εἰς κρίσιν αἰωνίαν. καὶ ἐκράτησαν αὐτόν, καὶ ἐλθόντων ἡμῶν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ἐν ᾧ τὰ πρῶτα ἐμπαίγματα ἐποίησεν ὁ Κύνωψ, ηὕραμεν ἐκεῖ πλῆθος ἀνδρῶν τε

1. *χαριν τ. θ.* N B cf L *(per gratiam Jesu Christi* etc.): *δυναμιν του θεου μου* V | 2. *και παλιν — ανεχωρ.* V L cf m[1] (*και παλιν εκαστον ασπασαμενος απελυσεν αυτους*, ähnlich c m[2] v): > N | 4. *εωθεν* V cf L *(cum ergo matutina lux exoriretur)*: *επαυριον* N B | 5. *βολη* N c m[1] m[2]: *βολην* V v, den Namen und anderes > P[2] L | *κ. πορευθ. — Ιωαννης* N P[3] L: *κ. πορευθ απηγγειλον τω Κυνωπι* B, > V | 6. *ταυτα* N L *(hoc)*: > V B | *προσκαλεσ.* N B: *ευθεως προσεκαλει* V | 8. *ειπεν πρ. αυ.* N (c m[2] v *αυτω*): *και* (> m[1]) *λεγει αυτω* V m[1] | *κ. παρελ. — ακαθαρτον* V: *και παραλαβων* N, *παραλαβων ουν* oder *δε* B | 10 *πολυς*: *πολλης* V | *ειπεν* V P[3]: *λεγει* N B | 11. *σοι περιποιησ.* N, auch B aber *σοι* (*σου* v) vor *περισσ.*: nur *περιποιησ.* P[3], *ποιησασθαι σε* V | 12. *βασ. πολλας* V: *πολλ. βασ.* N P[3], > B | *εασα σε ετι* N: *εασατε* mit übergeschriebenem *σε* V, *ειασα σε τεως* c (P[3]?) *ειασατε τεως* m[1] m[2], *σε εασα τεως* v | 13. *της θαλ.* V P[3]: > N B | *οψη* V P[3] v: *οψει* c m[1] m[2], *οψεις* N | 14. *και τοτε — μεγαλην* V P[3] (*πολλην*): *και εντραπηση* B, > N | 15. *τοις περιεστ.* V: *προς τους παρεστωτας* N, *τω ακολουθουντι αυτω οχλω* B (P[3]?) | *αυτον* N (nur dieser wiederholt dann *κρατησ. αυτον*) P[3] B m[3] cf L: *τον Ιωαννην* V | 16. *πολλας — γινομενας* N P[3]: *παλιν ιδη πολλ. δυν. γιν. π. εμου* V | *λοιπον* N P[3]: > V | 17. *εις κρ. αιω.* V P[3]: *αιωνια κρισει* N m[3] (× *τη*) | *αυτον* V L: *τον Ιωαννην* N (+ *εως επι τον αιγιαλον*) m[3], den Satz > B (P[3]?) | 18. *εν τ. τοπω εκ.* V: *επι τον τοπον* N, *ad locum* L, *επι τον αιγιαλον* B | *πρωτα* V c m[1] L: > N m[2] v | 19. *εποιησεν* V B (> *ο Κυν.*): *εποιει* N | *ηυραμεν* V N: *ευρομεν* B | *εκει* V B: > N | *τε* N c v: > V m[1] m[3]

καὶ γυναικῶν, θυμιῶντας καὶ εὐχομένους ἐν τῷ τόπῳ. ὡς οὖν εἶδον τὸν Κύνωπα, ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον καὶ προσεκύνησαν αὐτόν. ἦσαν δὲ καὶ οἱ δαίμονες, οὓς ἔλεγεν ὁ Κύνωψ, ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν καὶ διὰ τῆς ἐμῆς δυνάμεως ἀνέστησαν, ἀκολουθοῦντες αὐτῷ. εἶπεν δὲ ὁ Κύνωψ· κρατήσατε αὐτόν, ἕως τὴν ἐμὴν δύναμιν ἐνδείξωμαι πρὸς αὐτόν. διακρούσας δὲ τὰς χεῖρας, κτυπῶν καὶ κροτῶν ἔβαλεν ἑαυτὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ καθὰ καὶ τὸ πρῶτον. καὶ ἀνέκραξαν ἅπαντες· μέγας εἶ, Κύνωψ, καὶ οὐκ ἔστιν πλὴν σοῦ. καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγίνετο ἐξ ὀφθαλμῶν πάντων. ὁ οὖν Ἰωάννης εἶπεν τοῖς δυσὶ δαίμοσι, τοῖς νομιζομένοις ὑπὸ τοῦ ὄχλου, τοῦ ἐκδεχομένου τὸν Κύνωπα, ὅτι νεκροὶ ἦσαν καὶ ἀνέστησαν ὑπ᾿ αὐτοῦ· ὑμῖν λέγω, ἐν ὀνόματι πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος παραγγέλλω ὑμῖν, πνεύματα ἀκάθαρτα καὶ πονηρά, στῆναι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ἕως ἂν ὁ Κύνωψ εἰς ἀπώλειαν χωρήσῃ. καὶ ἔστησαν τὰ πνεύματα ἀκίνητα. καὶ διαπετάσας Ἰωάννης τὰς χεῖρας αὐτοῦ τύπῳ σταυροῦ καὶ στενάξας ἔκραξεν μεγάλῃ τῇ φωνῇ, λέγων· ὁ δώσας τῷ Μωϋσῇ διὰ τοῦ σχήματος τούτου καταβαλεῖν τὸν Ἀμαλήκ, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, κατάγαγε τὸν Κύνωπα ἐν τοῖς κατωτάτοις

1. *θυμιωντας κ. ευχ.* N B: *θυμιοντων κ. ευχομενων* V | *εν τω τοπω* V: > die andern | 2. *επι προσωπον* V P^3 v: + *αυτων* N, > c m^1 m^2 | 3. *αυτον* V N P^3: *αυτω* B | *δε* V N m^2 v: *εκει* + c m^1 (P^3?) | *και οι δ.* V N P^3: *και* (> m^1 m^2) *οι τρεις δ.* B | 4. *και οτι* (*δια της εμης δυν.* + V) *ανεστησαν* V P^3: > N, sehr anders und unter sich verschieden die andern | *ακολ. αυτω* N P^3 B: *ηκολουθησαν ουν αυτον απαντες* V | 5. *ειπεν — αυτον* N P^3, sachlich ähnlich B: > V L | 6. *διακρ. δε τ. χειρας* N P^3: *και διακρ. τ. χ.* B, *ο δε παλιν κρουσας τ. χειρας αυτου* V | 7. *κτυπ. κ. κροτ.* P^3 V (*κροτ. κ. κτυπ.*): *εν κτυπω* (*και κροτω* + N) *μεγαλω* B N | *εν — πρωτον* V: *εις την θαλασσαν* die andern | 8. *ανεκρ. απ.* V: *εκραξαν παντες* N (P^3?), *οι δε οχλοι εβοησαν* B cf L | 9. *σου* V N P^3: *αλλος* + B (v vor *πλην*) | *αυτος* V: *ο Κυν.* N P^3, den Satz in andrer Form vorher B | *αφαντος* V P^3 (c m^1 vorher, > m^2 v): *αφανης* N | 10. *παντων* V: *αυτων* N P^3, *ημων απαντων* vorher v, *ημων* vorher m^2, > c m^1 | *ειπεν* N P^3: *ειδεν* V | 11. *του οχλου* V: *των ανθρωπων* N (P^3?) | 12. *υπ᾿ αυτου* V: *υπο του Κυνωπος* vor *ανεστ.* N | *υμιν λεγω* V (aber *ημιν* mit *υ* darüber): > N m^3 | 13. *παραγγελλω* N m^3: *—ελω* V | 14. *ακαθαρτα και* V: > N m^3 | *στηναι* V m^3: *στητε* N | *ο* N m^3: > V | 15. *εις* N m^3: > V | *κ. εστησαν* (*τα πνευμ. ακινητα* > m^3) V m^3: > N | 16. *τ. χειρας* hier V cf B (*ο ουν Ιω. διαπετ. τ. χειρας*): vor *Ιω.* N | *αυτου τυπω στ.* V: *τυπω στ.* v, *και ποιησας τυπον στ.* c m^1 m^2, > N | 17. *μεγ. τ. φωνη* N m^3: *φωνην μεγαλην* V | *λεγων* V: *ειπε* (?) m^3, > N | *δωσας* V: *δους* N m^3 | 18. *Μωυση* V m^3: *Μωση* N | 19. *καταγ.* N m^3 (+ *και*) B: *καταβαλε και* V | *κατωτατοις* V B: *κατω τουτοις* N

τῆς θαλάσσης, καὶ μηκέτι ὄψεται τὸν ἥλιον τοῦτον μηδὲ καταλεχθήτω ἐν τοῖς ζῶσιν ἀνθρώποις. καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ Ἰωάννου εὐθέως ἦχος ἐγένετο τῆς θαλάσσης καὶ ἰλιγγίασεν τὸ ὕδωρ ἔνθα ὁ Κύνωψ κατῆλθεν, καὶ ἐβυθίσθη ὁ Κύνωψ καὶ οὐκέτι ἐξῆλθεν τὸ λοιπὸν ἐκ τῆς θαλάσσης. ὁ οὖν Ἰωάννης εἶπεν πρὸς τοὺς δύο δαίμονας τοὺς νομιζομένους παρὰ τοῖς πεπλανημένοις ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν· παραγγέλλω ὑμῖν ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου ἐξελθεῖν ἀπὸ τῆς χώρας ταύτης. καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἄφαντα ἐγένοντο τὰ πνεύματα ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ὅτι σὺν τῇ φωνῇ Ἰωάννου ἀπώλοντο οἱ νομιζόμενοι ἄνθρωποι εἶναι παρ᾽ αὐτοῖς, ἠγανάκτησαν κατὰ Ἰωάννου, μάλιστα ὁ φαντασθείς, ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑπῆρχεν ὁ ἀσώματος δαίμων, ὁμοίως καὶ ὁ ἕτερος ὁ νομίζων, ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ κακῶς ὀλεσθεὶς ἠγέρθη διὰ Κύνωπος, καὶ κρατήσαντες τὸν Ἰωάννην εἶπαν πρὸς αὐτόν· φυγοπολῖτα, παράδος ἡμῖν

1. *οψεται* V N m^3: *θεασηται* c m^2 v, *θεαση* m^1 | *τον ηλ. τ.* N m^3 B L: *το φως τουτο* V | *καταλεχθητω* N: *καταλεχθη* c m^1 m^2 m^3, *καταταχθη* v, *καταλεγεσθω* V | 3. *ευθεως — κατηλθεν* N P^3 (*ηλιγγιασε*) m^3 (*ιλιγγιασε τε*): wesentlich ebenso P^2 m^2 v, ähnlich c m^1 (*και ποιησαν μεγαν ιλιγγα το υδωρ εν ω*), > V | 4. *κ. εβυθισθη — θαλασσης* V cf P^2 (*και κατεποντισθη ο πλανος Κυνωψ εις την αβυσσον του πυρος και ουκετι εφανη εν οφθαλμοις των ανθρωπων*) L (*et illa hora submersus est, nunquam ab aliquo postea visus*): *και ουκετι ανηλθεν εκ της θαλασσης* m^2 v, *ουκετι ανελθειν αυτον εποιησεν απο της θαλ.* c m^1, > N P^3, ganz anders m^3 | 5. *ο ουν Ι. ειπεν* V B (v *γουν*): *και ειπεν Ι.* N | 6. *δυο* V L: > N etc. | *παρα — εισιν* V: *ανθρωπους ειναι* N, nur *ανθρωπους* m^3, *εκ νεκρων αναστηναι* B | 7. *παραγγελλω* N m^1 m^2 v: *παραγγελω* V P^3 c | 8. *τ. εσταυρ.* V B (vor *Ιησ.*): *του σταυρωθεντος* (*τ. εσταυρ.* N) *επι Ποντιου Πιλατου* N P^3 m^3, andere Zusätze L | *χωρας* V L (*regione*): *νησου* N P^3 B | 9. *αφαντα — ανθρωπων* N P^3, wesentlich so B (v > *απο τ. ανθρ.*) cf auch L: *αφαντοι εγενοντο* V | 12. *ειναι παρ᾽ αυτοις* V: *παρ᾽ αυτοις* ohne *ειναι* vor *ανθρωποι* N etc. | 13. *ο πατηρ* V etc.: *πατηρ* N | 14. *ασωματος* V cf Ign. ad Smyrn. II u. III, 2 nebst meinen Noten: *ασωτος* N P^3, die andern nicht zu vergl. | *ο ετερος* V: *ο αλλος* B (P^3?), > N | *ο* vor *υιος*: > nur N | 15. *ηγερθη* N: *ηγερθεισαν* (aber *σαν* punctirt) V, *εστιν ο ακαθαρτος δαιμων* B | *δια Κυνωπος* V: > N | 16. *ειπαν πρ. αυ.* V: *ειπον αυτω* N | *φυγοπολιτα* (geschrieben *—λετα*) V: *μαγε* N | *παραδος — υιον μου* V cf L (auch zuerst den Vater, dann den Sohn): *παραδος* (*δος* c m^1) *μοι τον υιον μου και ομοιως ο παις* (*και ο ετερος* m^2 v, *κ. ο αλλος παλιν* c m^1) *δος* (*αποδος* c m^1) *μοι τον πατερα μου, μαγε εξοριστε* (*εξορ. πλανε* vor *δος* B) N P^3 B

τὸν πατέρα μου, καὶ ὁ ἕτερος· ἀπόδος μοι τὸν υἱόν μου. λοιπὸν δὲ καὶ οἱ περιεστῶτες ἄνθρωποι ἐπῆλθον αὐτῷ λέγοντες· εἰ ἧς ἀγαθὸς ἄνθρωπος, τὰ ἀπολεσθέντα συνήγαγες ἄν· σὺ δὲ μάγος ὑπάρχων τὰ ὑπὸ τοῦ καθωρατάτου Κύνωπος συναχθέντα ἐδίωξας· παράστησον ἡμῖν τοὺς ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἀποκτενοῦμέν σε. καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι αὐτόν· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· μηδὲν κακὸν ποιήσωμεν αὐτόν, ἕως οὗ ὁ καθαρώτατος Κύνωψ παραγένηται πρὸς ἡμᾶς, καὶ αὐτὸς παραδώσει αὐτὸν τῇ κρίσει. καὶ ἐπείσθησαν πάντες, ὅτι παραγγελίαν ἐδίδου ὁ Κύνωψ πᾶσιν, ὅτε ἔμελλεν ἐπὶ τῆς θαλάσσης κατελθεῖν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἀπώλειαν, ὅπως μηδεὶς αὐτῶν ἀναχωρήσῃ ἕως τῆς αὐτοῦ παρουσίας. ἔμειναν οὖν τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας φωνὰς ἀποδιδοῦντες καὶ λέγοντες· καθαρώτατε Κύνωψ, βοήθει. ἦσαν δὲ καὶ ἄσιτοι διατελέσαντες τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας καὶ εἰς ἀδυναμίαν πολλὴν ἦλθον οἱ πάντες ἀπὸ τῆς ἀσιτίας καὶ τῶν φωνῶν τῶν ἀποδιδομένων παρ᾽ αὐτῶν. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν πεσόντες ἄφωνοι ἔμειναν, τρεῖς δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπέθανον. ὁ οὖν Ἰωάννης θεωρήσας αὐτοὺς ἀπολλυμένους, στενάξας πικρῶς καὶ κλαύσας εἶπεν· κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, δι᾽ ὃν ἐγὼ ταῦτα ὑπο-

1. *λοιπον — ανθρωποι* V: *και παντες οι παρεστωτες* N, *ομοθυμαδον δε παντες* B (P^3?) | 2. *επηλθ. αυ. λεγ.* V: *κατα Ιωαν.* (sic) *και ελεγον προς αυτον οτι* N, *ελεγον προς αυτον* B | 3. *αγαθος* hier V: hinter *ανθρ.* N B | *αν* hier V v: vor *συνηγ.* N etc. | 4. *καθαρωτατου* V: *καθαρου* N P^3, *ευεργετου ημων* c m^1 m^2 (> *ημων*), *αριστου* v | 5. *παραστ.* N (+ *ουν*) P^3 B: *δος* V | *ανθρωπ.* V m^2 v: *δυο* × N P^3, *ανδρας* c m^1, *illos duos* L | *επει αποκτ.* (geschr. – *ενομεν*) *σε* V cf L (*aut nobis propositum est te interficere*): *ει δε μη αποκτενουμεν σε* c m^1, > N P^3 m^2 v | 6. *κ. εζητ. αποκτ.* (*αποπνιξαι* N, *ανελειν* B) *αυτον* N P^3 B: > V L | *εξ αυτων ειπον* V P^3 B L: *παλιν ελεγον* N | 7. *αυτον* V P^3: *αυτω* N | *ου* N (> das folgende *ο*) P^3 B: *αν* V | 9. *κ. επεισθ. παντες* V P^3 L (> *παντες*): > N, alles bis *εμειναν* l. 12 > B | *οτι παρ. εδ.* V: *παρηγγειλε(ν) γαρ* N P^3 | 10. *πασιν* V: > N P^3 L | *εμελλεν* V: *ημελλεν* N P^3 | *εις — απωλειαν* V: > N P^3, noch mehr > L | 11. *αναχωρηση* N: —*σει* V P^3 | *εως τ. αυ. παρουσ.* V: > N P^3 | 12. *ουν* V L: *δε* B, *και* vor *εμειναν* N P^3 | 13. *αποδιδουντες* V N: *αποδιδοντες* P^3 | *κ. λεγοντες* V P^3: > N | 14. *διατελ.* V: *διαμειναντες* N P^3 | *τρ. ημ. — νυκτας* V: > N P^3 | 15. *εις* V: *εκ τουτου* × N P^3 | *ασιτιας* V c m^1 m^2: —*ειας* N P^3 v | 16. *τ. αποδιδ. παρ᾽ αυτων* N P^3: *τ. διδομενων υπ᾽ αυ. τω Κυνωπι* V, > B | 17. *πεσοντες* V: *καταπεσοντες επι της γης* N P^3 | *εμειναν* V: *διεμειναν* N P^3 | 18. *θεωρησας* V: *ιδων* m^2 v, *ως ειδεν* N P^3 c (m^1 *ειπεν*) | *απολλυμ.* N P^3 B m^3 (nur dieser + *εικη* wie L *sine ratione*): *απολελυμενους* V | 19. *ον* N P^3 B (> *εγω*): *ων* V

μένω, ἔμβαλε εὐθύτητα εἰς τὰς καρδίας τοῦ λαοῦ τούτου, ὅπως μηδεὶς αὐτῶν ἀπόληται. καὶ ταῦτα εἰπὼν παρῄνει πᾶσιν, λέγων· ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου· ἤδη τετάρτην ἡμέραν ἔχετε ἄσιτοι διατελοῦντες καὶ προσδέχεσθε τὸν μὴ ἐρχόμενον· Κύνωψ γὰρ εἰς ἀπώλειαν ἀπῆλθεν. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς, καὶ ἕκαστος ὑμῶν ἀναχωρῆσαι εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐπέστη τοῖς τρισὶν τοῖς τεθνηκόσιν ἀπὸ ἀσιτίας καὶ εἶπεν εὐχόμενος· ὁ ἐν τῇ σάλπιγγι καὶ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ ἐγείρων τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων τῶν ἀπ᾽ αἰῶνος κοιμηθέντων, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, δὸς τὴν χάριν σου ἐπὶ τοὺς τρεῖς ἀνθρώπους τούτους. καὶ εὐθέως ἀνέστησαν οἱ τεθνεῶτες. ἰδόντες δὲ πάντες οἱ ὄχλοι ὃ ἐποίησεν σημεῖον ὁ Ἰωάννης πεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν προσεκύνησαν αὐτὸν λέγοντες·

1. *τας καρδιας* V B: *την καρδιαν* N P³ | 2. *αυτων* V B: *εξ* × N P³ | *αποληται*: *απολει* (sic) V, *απωλειται* m¹ m² v, *απωληται* N P³ c | *ταυτα ειπων* N P³ B (nur m¹ *ευξαμενος*): > V | *πασιν* V N P³ m² v: *αυτοις* c, *αυτους* m¹ | 3. *μου* N P³ B L *(me patienter)*: > V | 4. *εχετε* N P³ m³ (+ *σημερον*): > V | *διατελουντες κ. προσδεχεσθε* N P³ m³: *διατελειτε προσδεχομενοι* V, *διαμενοντες προσδεχομενοι* B | *τον — απηλθεν* V N P³ m³ (+ *τελειαν* nach *απωλ.*): *τον εις απωλειαν χωρησαντα* B (nur v *εν απω.* Nach diesen am Ende von fol. 76 v. stehenden Buchstaben geht v auf fol. 77 mit *αυτου υπουργους και μαθητας απεστειλεν* zu p. 109, 12 sqq. über) | 6. *μεταλαβειν* m³ B (aber anders gestellt): *μεταλαβοντας* N, *λαβειν* V | *και — οικον* V m² (*αναχωρησατε εκ. υμων*): *αναχωρῆσαι εκαστον εις τ. οικον αυτου* N (cf c m¹, welche dies hinter *υμας* stellen u. + *υμων* hinter *εκαστον*, dann *εαυτου οικον*), > m³ | 7. *ειπων*: + *ο αποστολος του Χριστου* nur V | *τρισιν* V: *ανδρασιν* + N m³, *παισιν* B (P³?) | 8. *απο ασιτιας* V L: *της θλιψεως της ασιτειας· ην γαρ εικεινος ο τοπος τιμωρων αυτους απο του καυσωνος του ηλιου* N P³, *απο τε ασιτιας και καυσωνος* m³, > B | *και ειπεν ευχομ.* V: *κ. ειπεν* N P¹, *κ. προηυξατο λεγων* B, *λεγων* m³, *super eos ita orans* L | *εν τη σαλπ. — ημερα* V L *(in novissimo die et in novissima tuba)*: *εν τη εσχατη ημ. δια σαλπιγγος* N P³, wie es scheint auch m³, *δια της εν τη εσχατη ημ. φοβερας σαλπιγγος* B | 9. *εγειρων* N P³ B: *εγειραι μελλων* m³, *excitabis* L, *λογω εγειρας* V | *το γενος — κοιμηθεντων* V L: *τους απ' αιωνος κοιμηθεντας* N P³ B m³ (*κεκοιμημενους*) | 10. *δος* V P³ m³: *μοι* + N, *δωρησαι μοι τω σω δουλω* B (dann aber ganz abweichend) | *τ. χαριν σου* N P³ V (verschrieben *της χαρισου*) L: *τ. χαριν της αναστασεως σου* m³ | 11. *επι* V L: *και* × N P³ m³ | *τρεις* V P³ m³: > N | 12. *οι τεθν.* V: *οι ανθρωποι* m³, *οι νεκροι* B, *a morte* L, *οι τρεις ανδρες οι τεθνηκοτες* N P³ | *παντες οι οχλοι* V: *οι οχλοι* (+ *του λαου* m²) B L, *παντες* N P³ m³ | *ο εποιησεν σημ. ο Ιω.* V cf L: *ο εποιησεν Ιω.* N P³, *το γεγονος* m³, *το γεγονος* (*γεγενημενον* m²) *σημ.* B | 13. *επι την γην* V L: > N P³ m³, anders B | *λεγοντες* V m³ B L: *και ειπον* N P³

διδάσκαλε, νῦν ἔγνωμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐλήλυθας πρὸς ἡμᾶς. ἰδὼν δὲ αὐτοὺς Ἰωάννης, ὅτι ἐκλελοίπασιν ἀπὸ τῆς ἀσιτίας, εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἀπέλθατε εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν καὶ μεταλάβετε τροφῆς καὶ ἀνακτήσασθε ἑαυτούς· κἀγὼ γὰρ πορεύσομαι εἰς τὸν οἶκον Μύρωνος τοῦ δούλου τοῦ θεοῦ καὶ πάλιν ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ συντυχίᾳ ἀμφοτέρων. καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, καὶ ἡμεῖς ἐπορεύθημεν ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος, καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῷ οἴκῳ εἰσελθόντων ἡμῶν, καὶ παρέθηκεν ἡμῖν τράπεζαν Μύρων, καὶ μετελάβαμεν τροφῆς, καὶ ἦν ἀγαλλίασις μεγάλη ἐκεῖ.

Τῇ δὲ ἐπαύριον συνήχθη σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις καὶ ἦλθον ἐπὶ τὴν οἰκίαν Μύρωνος καὶ ἔκραζον λέγοντες· Μύρων, Μύρων, ἄξιε πλείστων ἀγαθῶν, προένεγκε τὸν διδάσκαλον ἡμῶν, ὅπως ὠφεληθῶμεν. ἐνόμισεν δὲ Μύρων, ὅτι δόλῳ φωνοῦσιν, ὅπως παραγάγῃ τὸν Ἰωάννην, καὶ λαβόντες ἀποκτείνωσιν αὐτόν. καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς Μύρωνα· τί τεταραγμένη ἐστὶν ἡ καρδία σου; πιστεύω γὰρ τῷ ἐσταυρωμένῳ, ὅτι οὐδὲν κακόν ἐστιν ἐν

1. *νυν* V m^1 L: > N P^3 c m^2 m^3 | *εγνωμεν* V L *(cognoscimus)*: + *παντες* N P^3, + *αληθως* B, *αληθως εγν. απαντες* m^3 | *του* V: > N P^3 m^3, nicht zu vergl. B | 2. *ιδων — Ιω.* V: *ιδων δε ο Ιω.* B, *ο δε Ιω. ιδων* m^3, *ο δε Ιω. ορων* N | *εκλελοιπασιν* N cf L *(defecti erant)*: *εκλελυμενοι εισιν* B m^2 (P^3?), *ετελευσαν* (?) V | *της*: > nur V | 3. *απελθατε* V P^3; *απελθετε* N B, ganz anders m^3 | *και μεταλαβετε* (nur V *εσθιεται*) *τροφης* V N P^3: > B | 4. *ανακτησ.* V N P^3 c: *αναστησασθε* m^1 m^2 | *καγω* N P^3 B L: *εγω* V | *γαρ* V L: > N P^3 B | *πορευσομαι* V P^3 c m^1: *πορευσωμαι* N, *πορευομαι* m^2 | 5. *Μυρωνος* N P^3 B L: *μου προς* V ohne anders fortzufahren | 6. *προς υμας* V L: > N P^3 B | *αμφοτερων* N P^3: *υμων* + V, nur *υμων* B | *απηλθον* N (P^3?) L: *απηλθεν* V | 8. *εν τω οικω* V N m^2: + *εκεινω* P^3, der daran sofort *τη δε επαυρων* l. 11 anschliesst, > c m^1. Vor *χαρα* ist bei Amphil. eine ganze Zeile ausgefallen | 9. *μετελαβαμεν* V: *—βομεν* N B | 10. *μεγαλη εκει* V: *πολλη εν τω οικω Μυρωνος* N | 11. *ηλθον* V N: *ηλθεν* P^3 | 12. *κ. εκραζον* V P^3 c m^1: *κ. εκραξον* (sic) N, *κ. εκραξαν* m^2, *κραζοντες και* m^3 | *Μυρων* zweimal V N P^3 m^3: einmal B L | 13. *αξιε πλειστων* (geschrieben *πασων*, s. aber die andern) *αγαθων* V L *(plurimorum bonorum)*: *αξιε πλειστων* (*πολλων* c m^1) *επαινων* P^3 B m^3, *επαινων αξιε πλειστων* N | *προενεγκε* P^3 m^3: *προσεν.* V N, *προαγαγε* c m^1, *προσαγαγε* m^2 | *διδ. ημων* V m^3: *ημ. διδ.* N P^3, *διδασκ.* B | 14. *ωφεληθ.* V N B m^3: *δι' αυτου* + P^3 | *δολω φωνουσιν* N P^3 (P^2 der hier sich von B emancipirt, als ein Wort mit nur einem Accent): *δολω φθονουσιν* V, *εν δολω κραζουσιν* B | 15. *παραγαγη* V (*-γει*) N P^3: *επαγει* P^2 | *και ειπεν* V: *ειπεν δε* N P^3 | 17. *γαρ* N P^3 L: > V B m^3 | *τω εστ.* V N m^3: *Χριστω* × P^3, *domino meo* × L, nur *τω Χρ.* B

τοῖς ἀνθρώποις τούτοις. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ οἴκου, καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ ὄχλοι ἤρξαντο λέγειν πρὸς Ἰωάννην· σὺ εἶ ὁ εὐεργέτης τῶν ψυχῶν ἡμῶν, σὺ εἶ ὁ μέγας θεός, ὁ φωταγωγῶν ἡμᾶς τῷ ἀθανάτῳ φωτί. ἀκούσας δὲ ταῦτα Ἰωάννης διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ λαβὼν γῆν ἐπέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ἐξέστησαν ἅπαντες ἐπὶ τούτῳ. κατασείσας δὲ τῇ χειρὶ αὐτοῦ, ἐσιώπησαν πάντες. καὶ ἀναβὰς ὁ Ἰωάννης ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ συναχθέντων πάντων ἔγγιστα τοῦ οἰκήματος, εἶπεν Ἰωάννης· ἀκούσατέ μου, ἀδελφοί, τῆς πρὸς ὑμᾶς ἀπολογίας. οἱ δὲ περισσοτέρως ἡσυχίαν παρέσχον, ὁ δὲ Ἰωάννης ὑπολαβὼν ἀπὸ τῶν βίβλων Μωσέως, ἔπειτα καὶ τῶν προφητῶν διηρμήνευεν αὐτοῖς τὰ περὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ εὐεργέτης καὶ ὁ φωταγωγὸς τῶν ψυχῶν ἡμῶν τῶν πιστευόντων εἰς αὐτόν, καὶ ὅτι διὰ τὴν πλάνην τῶν ἀνθρώπων ἐξαπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ὅπως τοὺς παραβάντας τὸν νόμον ἐλευθερώσῃ. ταῦτα εἰπὼν καὶ πλείονα τούτων κατῆλθεν ἀπὸ τοῦ δώματος, καὶ πάλιν εἰσῆλθεν ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος.

2. *οικου*: nur V + *Μυρωνος* | *Ιωαννην* V: *αυτον* N (P^3?), *εαυτον* P^2 | 3. *ο μεγας θεος ο φωτ.* V N P^3 L (unter anderem auch dies): *το φως το φωταγογουν* P^2, nur *ο φωταγωγων* B | 4. *ημας* N P^2 P^3: > V B, *hominem* L | *ακουσας δε τ. Ιω.* N P^3 (*ο Ιω.* so auch m^3) P^2 (> *ταυτα*): *και ακουσας Ιω. ταυτα* V | 5. *λαβ. γην* V m^3: *γην λ.* P^2 P^3, *χουν λ.* N | 6. *επεχ.* V P^2 m^3: *εχεεν* N P^3 | *απαντες* V N P^3: > P^2 m^3 | *επι τουτω* P^3 m^3: *επι τουτο* N P^2, > V | 7. *κατασεισας — ειπεν* l. 9 P^2 P^3 (*ο* vor *Ιω.*) N (dieser *εγγις* statt *εγγιστα*): *κατασεισας δε τη χειρι κατεσιγησεν απαντας* dann sehr abweichend m^3, *κατασισαντος δε την χειρα αυτου Ιω. ειπεν* V | 9. *μου* hier V N P^3: hinter *αδελφοι* P^2 | 10. *περισσοτερως ησ. παρ.* N P^3 P^2 (*σχωντες* statt *παρ.*): *περισσως ησυχασαν* V | 11. *ο δε Ιω. υπολ.* N P^3: *υπολ. δε Ιω.* V, *τοτε Ιω. επιλαβομενος* P^2 | *βιβλων* V P^3: *βιβλιων* N P^2 | *Μωσ. επειτα* N P^2 P^3: *Μωυσεως* V | 12. *αυτοις* V P^3 L: > N P^2; die folgende Rede giebt B sehr abweichend; im Verlauf derselben tritt auch v wieder ein als Zeuge für B | 13. *οτι αυτος* N P^2 P^3: *ουτως γαρ* V | *φωταγωγος των ψ.* N P^2 P^3: *φωταγωγων τας ψυχας* V | 14. *ημων* V N: > P^2 P^3 | *πιστευοντων εις αυτον* N P^2 P^3 (auch B, nur anders gestellt): *ελπιζοντων εις αυτον* V | *την πλανην* N P^2 P^3: *της πλανης* V | 15. *γενομ. εκ γυν.* V L: *τον μονογ.* N P^2 P^3 | 16. das zweite *γενομ.* in V *γεναμενον* | *οπως* V P^2 P^3: *ινα* N | *παραβαντας τον ν.* V: *παραβατας του νομου* N P^2 P^3, *υπο νομον* m^3, *qui sine lege erant* L | 17. *ελευθερωση* (oder *—σει*) V N P^2 m^3: *εξαγορασει* P^3, *salvaret* L | *ταυτα — τουτων* N P^2 P^3: *διδαξας αυτους* V, sehr anders m^3 L | 18. *παλιν εισηλθεν* N P^2 P^3: *εισελθων παλιν* V

καί τινες ἐκ τοῦ ὄχλου συνῆλθον αὐτῷ καὶ ἠξίωσαν αὐτόν, ὅπως δώσῃ αὐτοῖς τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ πάλιν διδάξας αὐτοὺς ἐβάπτισεν εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. ἦσαν δὲ οἱ φωτισθέντες τὸν ἀριθμὸν ἄνδρες τριάκοντα.

Τῇ δὲ ἐπαύριον προελθὼν Ἰωάννης ἀπὸ τῆς οἰκίας, ἠκολουθήσαμεν αὐτῷ ἐγώ τε καὶ Μύρων καὶ οἱ τριάκοντα οἱ φωτισθέντες. ἤλθαμεν δὲ παρὰ τὸ ἱπποδρόμιον, καὶ ἰδοὺ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος Ἰουδαῖος, ὀνόματι Φίλων, ἐπιστάμενος τὸν νόμον κατὰ τὸ γράμμα. ὡς οὖν εἶδεν τὸν Ἰωάννην, ἤρξατο αὐτὸν διεγείρειν ἀπό τε τῶν βιβλίων Μωσέως καὶ τῶν προφητῶν. ὁ οὖν Ἰωάννης ἑρμήνευεν αὐτῷ κατὰ τὸ πνεῦμα· τοῦ δὲ Φίλωνος φιλονεικοῦντος κατὰ τὸ γράμμα, ἀσύμφωνα εὑρίσκετο τὰ ἑρμηνευόμενα παρὰ Ἰωάννου καλῶς πρὸς τὰ φιλονεικούμενα ὑπὸ Φίλωνος κακῶς. ὁ οὖν Ἰωάννης εἶπεν πρὸς τὸν Φίλωνα· Φίλων, Φίλων, οὐ χρείαν ἔχει ἡ θεῖα γραφὴ πολυρημονίας ἀλλὰ καρδίας καθαρᾶς καὶ πίστεως ὀρθῆς. ἀνεχώρουν οὖν ἀπ᾽ ἀλλήλων ἀσύμφωνοι εὑρισκόμενοι. μικρὸν δὲ Ἰωάννης

1. *και τινες — συνηλθον* N P^3: *και το πλειστον εκ του οχλου συνεισηλθον* P^2, *συνηλθον αυτω τινες εκ τ. οχ.* V | *ηξιωσαν*: nur V *ηξιουν* | 2. *δωση* N: *δωσει* V P^2 P^3 | *παλιν διδαξ.* V P^2: *διδαξας και κατηχησας* N P^3 | 3. *αυτους εβαπτισεν κτλ.*: nur V hinter *εβαπτισεν αυτους* u. dann *το ονομα του πατρος κτλ.* | 4. *τον αριθμον*: > V | *ανδρες τρ.* V P^2 P^3: *τρ. ανδρες* N | 6. *Ιω.* V P^2: *ο Ιω.* N P^3 | *της οικιας — φωτισθεντες* P^2 P^3 (*ο* vor *Μυρων*) N (*ηκολουθησαν*): *του οικου Μυρωνος ελαβεν εμε τε και τους* V | 8. *ηλθαμεν δε* P^2 (P^3 N *ηλθομεν*): *και ηλθαμεν* V | *ιπποδρομιον* V (ursprünglich *υππο—*) P^2 P^3: *ιπποδρομειον* N, hiervon nichts in B u. m^3. Letzterer geht nach *αγιου πνευματος* l. 3 mit den Worten *μειναντες δε εν τη πολει Φθορα ετη τρια εκειθεν απηραμεν και ηλθομεν εις Μυρρινουσαν πολιν* über Vieles hinweg | *ιδου*: > V | 9. *εκει* V P^2: > N P^3 | *Φιλων*: *Φιλωνος* V | 10. *κατα το γρ* B L *(ad litteram)*: *κατα το γεγραμμενον* V, *και το γραμμα* N P^2 P^3 | *αυτον διεγ.* V: *διεγ. αυτον* P^2, *διεγ. αυτω λογους* N P^3, *συζητειν αυτω* B (m^1 > *αυτω*) | 11. *τε — Μωσ.* N P^2 P^3: *των Μωσαικων βιβλων* V, *των Μωσεως βιβλων* B | 12. *ερμηνευεν* V P^2: *ερμηνευσεν* P^3, *ηρμηνευεν* N | *αυτω* N P^2 P^3: *αυτας* V | *το* V P^3: > N P^2 | *δε* V N B (der übrigens abweicht): > P^2 P^3 | 13. *ασυμφωνα*: nur P^2 *ασυμφωνια* | *ευρισκετο*: nur V *ην* | 14. *ερμην.* hier V P^2 P^3: hinter *καλως* N | *καλως — κακως* N P^2 P^3: > V | 15. *ουν Ιω.* N P^2 P^3: *δε αποστολος* V | *τον Φιλ.* N P^2 P^3: *αυτον* V | 16. *Φιλων*: nur P^2 zweimal *Φιλον* | *πολυρημ.* N P^2 (*—ριμ.*) P^3 B (*—ρρημ.*) cf L: *πολυπραγμονιας* V | 17. *ανεχωρ. — ευρισκομενοι* P^2 P^3 (> *ουν*) N (*και δη ανεχ.*) cf B: >V | 18. *Ιωαννης* P^2 V (hinter *υπαναχ.*): *ο* × N P^3

ὑπαναχωρήσας τοῦ Φίλωνος, ἰδού τις ἐπὶ τῆς γῆς ἔρριπτο χαμαί, συνεχόμενος πυρετῷ, καὶ νεανίσκος ἐκαθέζετο ἔγγιστα αὐτοῦ. ὡς οὖν εἶδεν ὁ νεανίσκος τὸν Ἰωάννην καὶ ὄχλον πολὺν περὶ αὐτόν, εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ἐλέησον τὸν κατακείμενον καὶ κούφισον ἐξ αὐτοῦ τὸν πυρετόν. καὶ ἐγγίσας Ἰωάννης τῷ νοσοῦντι εἶπεν αὐτῷ· ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗ ἐγὼ κῆρυξ καὶ δοῦλός εἰμι, ἀνάστα καὶ πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου ὑγιαίνων. καὶ εὐθέως ἀνέστη ὁ νοσῶν ὑγιὴς καὶ προσεκύνησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἐπορεύθη εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἰδὼν δὲ Φίλων ὃ ἐποίσεν Ἰωάννης, δραμὼν ἐκράτησεν αὐτὸν τῆς χειρὸς καὶ εἶπεν· διδάσκαλε. ὁ δὲ εἶπεν· τί ἐστιν, νομικέ; ὁ δὲ Φίλων ἔφη· τί ἐστιν ἀγάπη; ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· ὁ θεός ἐστιν ἀγάπη, καὶ ὁ ἔχων τὴν ἀγάπην, ἔχει τὸν θεόν. ὁ δὲ Φίλων πρὸς αὐτόν· εἰ ὁ θεός ἐστιν ἀγάπη, καὶ ὁ ἔχων τὴν ἀγάπην ἔχει τὸν θεόν, δεῖξον δὴ οὖν τοῦ θεοῦ τὴν ἀγάπην καὶ εἴσελθε ἐν τῷ οἴκῳ καὶ φαγώμεθα ἄρτον, καὶ πίωμεν ὕδωρ, ὅπως ὁ θεὸς εἴη μεθ' ἡμῶν. καὶ εὐθέως Ἰωάννης ἠκολούθησεν αὐτῷ. εἰσελθόντων δὲ ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ Φίλωνος ἡ

1. του Φ. N P^2 P^3: τω Φιλωνι V | ερριπτο hier V: hinter τις P^2 P^3, ηρπετο N hinter γης | χαμαι V: > N P^2 P^3 | 2. συνεχ. πυρ. V P^2: πυρ. συνεχ. N P^3 | νεανισκος N P^2 P^3: νεανιας τις V | 3. οχλον πολυν N P^2 P^3 L *(turbam sequentem)*: ο οχλος ο εστικως V | 4 προς αυτον N P^2 P^3: ο νεανιας V | θεου V N: ου συ κηρυττεις + P^2 P^3 | 5. κατακ. V B: κειμενον N P^2 P^3 | εξ αυτου V: αυτου N P^3, > P^2 | 6. Ιω. V P^2: ο × N P^3 | Ιησου Χρ. V B L (× *domini nostri)*: του θεου N P^2 P^3 | 7. κηρυξ — ειμι V cf L *(licet indignus servus sum et apostolus)*: ου εγω κηρυττω N, ου ειμι εγω και κηρυττω P^2 P^3, > B | 8. υγιαινων V P^2 P^3: υγιης N m^2, > c m^1 | ανεστη hier V: hinter νοσων N P^2 m^2, ebenda αναστας ohne και c m^1 | 9 κ. επορ. — αυτου N P^2 B (+ δοξαζων τον θεον): *illi gratias agebat* L, > V | 10. δε V P^2: + ο B, ουν ο N | 11. αυτον της χ. V N: τον Ιω. εκ της χ. P^2, της χ. αυτου B | και ειπεν: nur V + αυτον (sic) | ο δε ειπεν — εφη N P^2: > V L B (aber m^1 c haben νομικε in der nächsten Antwort des Joh. l. 13) | 12. Ιω. V P^2 B L: > N | 13. ο — αγαπη P^2 P^3 N (aber η αγ.): ο θ. αγ. εστιν V, η αγ. ο θ. εστιν B | εχει τ. θ. V P^2 B: τ. θ. εχει N | 14. ο δε N P^2: ειπεν δε V, λεγει ο B | ει — θεον P^2 P^3 N (εχει hinter θεον) cf L: > V B | 15. δη ουν V cf L (*ergo* im Vordersatz u. hier *nunc)*: ουν P^2 B, > N P^3 | του θ. V c m^1: δια του θεου hinter αγαπην N P^3, ebenda δια τον θεον P^2, > m^2 L | 16 φαγωμεθα V N P^3: φαγωμεν P^2 B | πιωμεν V: πιωμεθα N P^2 P^3, και π. υδ. > B | 17. ειη V c m^1: η N, ει P^2 P^3 | κ. ευθεως Ιω. V P^2: ο δε Ιω. ευθεως N, ευθεως ουν ηκ. αυτω Ιω. B

γυνὴ αὐτοῦ ἀκούσασα τῆς διδαχῆς Ἰωάννου ᾐτήσατο αὐτόν, δοῦναι αὐτῇ τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα· ἦν γὰρ λεπρὰ ὡσεὶ χιὼν ὅλη. καὶ δεξαμένη τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα παρὰ Ἰωάννου εὐθέως ἐκαθαρίσθη τῆς λέπρας. ἰδὼν δὲ Φίλων ὁ ἀκαμπὴς καὶ φιλόνεικος προσέπεσεν τῷ Ἰωάννῃ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, τὸν θεὸν ὃν σὺ κηρύττεις, μὴ ὀργισθῇς ἐπὶ τῷ σῷ θεράποντι περὶ πάντων τῶν λόγων τῶν λαληθέντων ὑπ' ἐμοῦ εἰς ἀντίλεξιν τῆς σῆς διδασκαλίας, ἀλλὰ δὸς καὶ ἐμοὶ τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ κατήχησεν αὐτὸν καὶ ἐβάπτισεν εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. καὶ ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντων ἡμῶν ἀπὸ τοῦ οἴκου Φίλωνος ἤλθαμεν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ συνήχθησαν ὄχλοι πολλοὶ διδασκόμενοι ὑπὸ Ἰωάννου καὶ ἦσαν ἡδέως ἀκούοντες αὐτοῦ. παρεγένοντο δὲ καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος, οἵ ποτε πορευθέντες πρὸς Κύνωπα διὰ τὴν ἐρήμωσιν τοῦ ἱεροῦ τὴν γεναμένην ὑπὸ Ἰωάννου. πειράζων δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ἔλεγεν· διδάσ-

1. *ακουσασα — δεξαμενη* l. 3 V (aber *αυτω* vor *δουναι*) L: *ην λεπρωσα* (*λεπρωδης* N) *ως* (*ωσει* P^2) *χιων. φαγοντων δε ημων και πιοντων ηρξατο διδασκειν παντας* (statt *π.* N *ο Ιωαννης*) *τους εν τω οικω, και παλιν ο Φιλων* (*ο δε Φ. παλιν* N) *εν φιλονεικια εγενετο προς τον Ιωαννην. η ουν γυνη του Φιλωνος εδεξατο* N P^2 P^3, abkürzend B | 3. *παρα Ιω.* V: > N P^2 P^3 (diese *και* vor *ευθεως*) L | 4. *ακαμπης* V P^2 P^3 B: *ακαμπτης* N | 5. *και ειπεν — διδασκ.* N P^2 P^3 cf B (m^2 > *διδασκ.*, c m^1 m^2 *αυτω*) L *(dixit: magister bone)*: *λεγων* V | 6. *ον συ* V N: *ον* P^2 P^3, *σου ον* B | *μη οργ.* V N (*οργισθεις*) P^3 B: > P^2 (dafür hinter *διδασκαλιας* l. 8 *μη μνημη σοι παραδραμη*) | *επι*: > nur V | *τ. σω θεραποντι* V N P^2: *τ. σω δουλω* P^3, *εμοι* v, *εμε* c m^1, > m^2 | 7. *περι — υπ'* N P^2 P^3 (so auch c m^1, nur *λαληθ.* hinter *εμου*): *επι πασι* (*τοις λογοις* + m^2) *τοις λαληθησιν* (*—εισιν* m^2) *παρ'* (*υπ'* m^2) V m^2 | 8. *εις* V B: *προς* N P^2 | *και εμοι* V: *μοι* N P^2 L, *εμοι τε και τη δουλη σου τη συμβιω μου* (*εμη* m^2) B | 9. *και κατ. αυ. και* V: *και κατηχησας αυ.* P^2, *κατηχησας ουν* B, *ο δε Ιωαννης διδαξας και κατηχησας αυ.* N | *εις ονομα — πνευματος* N P^2 L: > V | 11. *την ημ. εκ* N P^2: *τη ημερα εκεινη* V, *ημερας τινας* B, den Satz > L | 12. *τη δε* N P^2 L: *και τη* V | *εξελθοντων — ηλθαμεν* P^2: *εξελθοντες απο — ηλθομεν* N cf B L, nur *απηλθαμεν* V | 14. *ησαν — αυτου* P^2 N (*αυτου ακ.*): > V L B | 15. *ποτε* N P^2 cf L *(qui prius congregati erant)*: > V | 16. *ιερου* V N: *ναου* P^2 | *γεναμ. υπο* V: *γινομενην δια* P^2, *γενομενην παρα* N | 17. *πειραζων δε τον Ιω. εις εξ αυτων ελεγεν* V cf L *(et unus eorum tentavit Joannem dicens)*: *λεγει ουν εις εξ αυ. πειραζων* B, *και επειραζον τον Ιω. και ελεγεν αυτω εις εξ αυτων* N P^2

καλε, υἱὸν ἔχω καὶ χωλὸς ὑπάρχει ἀμφοτέροις τοῖς ποσίν· τοῦτον ποίησον ὑγιῆ, καὶ πιστεύσω κἀγὼ τῷ ἐσταυρωμένῳ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἐὰν πιστεύσῃς τῷ ἐσταυρωμένῳ, ἔσται ὁ υἱός σου ὑγιής. ὁ δὲ εἶπεν· πρῶτον ποίησον ὑγιῆ καὶ οὕτως πιστεύω. ὁ δὲ ἀπόστολος εἶπεν πρὸς αὐτόν· μὴ πείραζε τὸν ἀπείραστον καὶ μὴ βλασφήμει κακῶς· ἐν ὀνόματι τοῦ ἐσταυρωμένου ἔσῃ καὶ σὺ κυλὸς ἀμφοτέροις τοῖς ποσίν. καὶ εὐθέως ἐλύθησαν αὐτοῦ οἱ πόδες, μὴ δυνάμενος μετελθεῖν. αὐτοῦ δὲ κειμένου χαμαὶ εἶπεν Ἰωάννης τῷ ἑταίρῳ αὐτοῦ· ἄπελθε, δεῖξον τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῷ ἐμῷ μαθητῇ. καὶ προσκαλεσάμενός με εἶπεν πρός με· τέκνον Πρόχορε, ἄπελθε πρὸς τὸν υἱὸν τοῦ ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ εἰπὲ αὐτῷ· εἶπεν Ἰωάννης· ἐν ὀνόματι τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, τοῦ σταυρωθέντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τοῦ ἡγεμόνος, ἐλθὲ πρός με. καὶ ἐπορεύθην καὶ ἐλάλησα αὐτῷ κατὰ τὸν λόγον Ἰωάννου, καὶ εὐθέως ἀνέστη καὶ ἠκολούθησέν μοι, καὶ ἐλθόντες πρὸς Ἰωάννην, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν αὐτόν. ἰδὼν δὲ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὅτι ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐγένετο ὑγιής, ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ

1. *υιον εχω* N P^2 B L: *υιος εστιν μοι* V | *χωλος υπ.* V: *εστι χωλος* B, *αυτος χωλος* N P^2 (dieser *χωλος* hinter *τοις ποσιν αυτου*) | 2. *και πιστευσω — υγιη* l. 4 N P^2 (dieser l. 3 *πιστευσεις*, l. 4 *ποιησον αυτον πρωτον υγιει*) B (*Χριστω* statt *εσταυρ.* l. 3, *φησιν* statt *ειπεν* l. 4, *αυτον* vor *υγιη* l. 4) L: > V | 5. *πιστευω* V N: *πιστευσω* P^2 B L | *αποστολος* V m^1: *Ιωαννης* N P^2 c m^2 L | *πρ. αυτον* V: *αυτω* vor *ο απ.* B, *cui* L, > N P^2 | 6. *μη* vor *βλασ.* V B: > N P^2 | *εν ον. τ. εστ.* V: *αλλ'* × N P^2 P^3, *εν γαρ τω ον. Ιησου Χρ.* B (c *γαρ* hinter *ον.*), *et ideo* L | 7. *κυλος* V: *κυλλος* c, *κολλος* m^1 m^2, *κοιλλος* P^2, *χωλος* N | 8. *αυτου* hier V: hinter *ποδες* N P^2, *τα αρθρα των ποδων αυτου* B | *μη* V cf L: *μηκετι* N P^2 | *μετελθειν* V L (*ambulare*): *τον τοπον εφ' ον* (*ων* P^2) *επεσεν* + N P^2 | 9. *αυτου δε κειμ.* V: *και αυτου οντος* N P^2, > B L | *εταιρω αυ.* N: *ετερω αυ.* V P^2, *αλλω ιερει* B, *uni* L | 10. *τω* N P^2 B: > V | 11. *με* N P^2: *Ιωαννης* + V | *προς με τ. Προχορε* V L: > N P^2 | *προς — αυτω* V L: *ειπε· υιε του ιερεως του Απ.* N, *και ειπε τω υιω του μηερεως του Απ.* P^2. Der Spottname *μηερευς* oder richtiger *μιερευς*, einmal auch *μὴ ἱερεύς* statt *ιερευς* findet sich nicht nur in P^2 von hier an häufig, sondern auch in v consequent in dem Abschnitte vom Sohn des Zeuspriesters | 12 *Ιωαννης* V P^2: *ο μαθητης του Χρ.* + N, *ο αποστολος του Χριστου* × B, *magister meus* + L | 13. *τ. υιου τ. θ.* N P^2 L: *Ιησου Χρ.* × V, > B | 14. *τ. ηγεμονος* V P^2 L: > N, mehreres > B | 16. *ελθοντες* N P^2: *ελθοντων ημων* V | *εις — αυτου* V L: > N P^2 | 17. *δε* V B L: *ουν* N P^2 | *πατ. αυτου* V c m^1 cf L (nur *pater*): *πατ. του παιδος* N P^2 m^2 | 18. *εγενετο* V P^2 B: *γεγονεν* hinter *υγιης* N | *φωνη μεγ.* N c: *μεγαλη* (*τη* + P^2) *φωνη* m^1 m^2 P^2, *φωνην μεγαλην* V

πρὸς Ἰωάννην λέγων· ἐλέησόν με μαθητὰ τοῦ εὐλογημένου θεοῦ. καὶ ἐγγίσας Ἰωάννης καὶ σφραγίσας αὐτὸν τρίτον, εὐθέως ἀνέστη καὶ προσέπεσεν τῷ Ἰωάννῃ, καὶ ἐβάπτισεν αὐτούς· καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην.

Καὶ τῇ ἑξῆς ἤλθαμεν ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Δομετίᾳ, καὶ συνήχθησαν ὄχλοι πολλοὶ καὶ ἐδιδάσκοντο ὑπὸ Ἰωάννου. καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ὑδρωπικός, ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ ἔτη ἑξκαίδεκα, καὶ μηκέτι δυνάμενος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ μετελθεῖν μήτε δὲ λαλιὰν ἐπιφέρειν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. οὗτος διὰ νεύματος αἰτήσας μέλαν καὶ χάρτην διαχαράττει δίστιχον πρὸς Ἰωάννην λέγων· ἀπόστολε τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννη, ὁ ταλαίπωρος ἐγὼ δέομαί σου, ἐλέησόν με ἀπὸ τῆς ἀσθενείας μου. λαβὼν δὲ τὸ γραμματεῖον αὐτοῦ Ἰωάννης καὶ ἀναγνοὺς πάνυ ἐθλίβη ἐπ' αὐτῷ. καὶ πάλιν Ἰωάννης ἔγραψεν βιβλίον πρὸς αὐτὸν

1. *λεγων* V P^2 B: > N | *ευλογημ.* V N P^2 L: *ευσπλαγχνου* B | 2. *Ιω. και σφραγ.* N P^2: *αυτω εσφραγισεν* V cf B (*σπλαγχνισθεις δε ο Ιω. εγγισας* [*αυτω* + m^2] *εσφραγισεν*) | *αυτον* V P^2 B: > N | *ευθεως* N P^2: *και* × V B | 3. *και προσεπεσεν* N P^2 P^3 (*– σον*): *παραχρημα δε προσεπεσαν* V | *εβαπτισεν* V N P^3: *ευθεως* × P^2 | *αυτους* V cf L B: *εις* (*το* + P^3) *ονομα* (*του* + P^3) *πατρος και* (*του*) *υιου και* (*του*) *αγιου πνευματος* + N P^2 P^3 | 4. *εισηγαγεν* V: *εισηνεγκεν* N P^2 P^3 | *εν τω οικω* V: *εις τον οικον* N P^2 P^3 | 5. *την ημ. εκ.* N P^2 (dieser vor *παρ'*) P^3 L (*die illo*): > V | 6. *τ. εξης ηλθαμεν* V cf L B (*εν μια δε των ημερων ηλθομεν*, nur m^1 *ελθοντων ημων*): *τ. επαυριον προελθοντες* (*εξελθοντες* P^2) *ηλθομεν* N P^2 P^3 | *επι* V N P^2 P^3 c: *εν* m^1 m^2 L | *Δομετια* V N P^2 P^3 c m^1: *δοματια* m^2, *Domitiani* L | 7. *και — πολλοι και* V N P^3 cf B L (dieser > *κ. εδιδ. υπο Ιω.*): nur *οι και* P^2 | 8. *υδρωπικος — εξκαιδεκα* P^3 N (*δεκα ετη*) P^2 (*ετι δεκα*) B (*ετη εξ* vor *εν τη ασθ.*) L (*decem et septem*): *υδροπα εχων ετη ιζ* V | 9. *δυναμενος — αυτου* V: *του αυτου τοπου δυναμενος* N P^2 P^3 | 10. *δε λαλιαν* V P^2 P^3: *λαλια* N | *επιφερειν* V: *εξερχεσθαι* N P^2 P^3 | *εκ* V P^2 c: *δια* N P^3 m^1 m^2 | *ουτος — αιτησας* N P^2 (+ *τροπω* vor *δια*) P^2 B (m^2 *αιτησαμενος*) L: *αιτεσαμενος ουν* V | 11. *διαχαρ. διστ.* N P^2 P^3 B (*διαχαρασσει*, m^2 *στιχον*): *γραφη* V *scripsit* L | *προς Ιω.* N P^3 B: *πρ. τον Ιω.* V, *τω Ιωαννη* P^2 | 12. *λεγων* V m^1 m^2: *ουτως* N P^2, *εχον ουτως* c (P^3?) | *αποστολε* V L: *τω αποστολω* N P^2 P^3 B | *του* V N P^2: > P^3, *και μαθητη του* B (m^1 > *και*) | *Ιωαννη* V L m^2 (*—νης*): > N P^2 P^3 c m^1 | 13. *εγω δεομαι* V P^2 L: *εγω* N P^3 c, > m^1 m^2 | *σου* V L: > N P^2 P^3 B | 14. *το γραμμ. αυτου* V: *τον χαρτην* P^2, *το βιβλιον* P^3 N (dieser hinter *Ιω.*), *epistolam* L, > B | *πανυ εθλιβη* V: *πανυ ελυπηθη* N P^2 P^3, *εσπλαγχνισθη* B, *gavisus est* L | 15. *αυτω* V P^3: *αυτον* N P^2 B | *και παλιν — ουτως* P^2 N (> *προς*

περιέχον οὕτως· τῷ ἀνθρώπῳ, τῷ τὸ πάθος ἔχοντι τοῦ ὕδρωπος, Ἰωάννης ὁ ἀπόστολος τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· ἐν ὀνόματι πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου. καὶ λαβὼν ὁ ὑδρωπικὸς τὸ βιβλίον καὶ ἀναγνοὺς εὐθέως ἀνέστη, μὴ ἔχων ἐν ἑαυτῷ αἰκίαν τῆς βασάνου. οἱ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν Ἰωάννης, περισσοτέρως προσέθεντο τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον αὐτοῦ. ὁ δὲ ἄνθρωπος ὁ θεραπευθεὶς προσέπεσεν τῷ ἀποστόλῳ καὶ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ ἐβάπτισεν αὐτὸν εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος.

Καὶ προβάντων ἡμῶν ἐκεῖθεν, ἰδοὺ ἄνθρωπος ἀπήντησεν ἡμᾶς ἀποσταλεὶς παρὰ τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἐγγίσας αὐτῷ Ἰωάννης, προσέπεσεν τῷ ἀποστόλῳ λέγων· ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὁ ἡγεμὼν λέγει· ταχύνας σπεῦσον καὶ βοήθησον ἡμῖν. ἦν γὰρ ἡ γυνὴ τοῦ ἡγεμόνος ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ ὁ καιρὸς ἔφθασεν τοῦ τεκεῖν αὐτὴν καὶ οὐκ ἔτικτεν. ὡς δὲ ἦλθεν Ἰωάννης ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἡγεμόνος, εὐθέως ἔτεκεν ἡ γυνή. εἶπεν δὲ Ἰωάννης πρὸς τὸν ἡγεμόνα· τίς ἡ αἰτία, δι᾽ ἣν μετεστείλω ἡμᾶς;

αυτον, dann *περιεχοντα*) P^3 (*ο Ιω.*, dann > *βιβλιον πρ. αυτον*, dann *περιεχοντα*): *και γραφη Ιωαννης επ᾽ αυτον περιεχοντα τον τυπον τουτον* V, *και αντεγραψε* (*αυτω* + m^2) *λεγων* B, *et scripsit ad eum* L | 1. *τω — υδρωπος* N P^2 P^3 B (*εχοντι* am Ende, *τω ανθρ.* > m^2): *τω παθει τω υδροπος εχοντι* V | 2. *εν ον. π. κτλ.* V N B (*του πατρος κτλ.*): *προστασσω εν ον. του πατρος κτλ.* P^2 | 4. *το βιβλιον* V L (*epistolam*): > N P^2 B | 5. *εν εαυτω* V B L: > N P^2 | *αικιαν* N L (*laesionem*): *αιτιαν* V P^2 B | *βασανου* V: *ασθενειας* P^2 N (+ *αυτου*), *νοσου* B | 7. *αυτου* hier V P^2: vor *τον λ.* N | *δε* N P^2: *ουν* V, *et* L | 8. *προσεπεσεν* V L: *ελθων* × N P^3 B | *αποστολω* V c m^1: *Ιωαννη* N P^2 L m^2 | *και παρ. αυτον* P^2 N (> *αυτον*): *και ηξιου* (*βαπτισθηναι αυτον*) c, *κ. ηξ.* (*φωτισθηναι υπ᾽ αυτου*) m^1, *αξιων* (*αυτον φωτισθηναι*) m^2, > V | *δος* V P^2: *διδασκαλε* × N | *μοι* N P^2: *καμοι* V | 9. *εβαπτισεν αυτον* V L: *διδαξας* (*και κατηχησας* + P^2) *αυτον εβ.* N P^2, *κατηχ. δε και αυτον εβ.* B | *εις ον. — πνευματος* N P^2 L: > V, *εν αυτη τη ημερα* B | 11. *ιδου* V P^2 P^3 L: > N | *ανθρωπος* hier V: hinter *ημας* P^2 P^3 N | 12. *ημας* P^2 P^3: *ημιν* V N | *αυτω — λεγων* V: *τω Ιωαννη ειπεν αυτω* N P^2 P^3, *et dixit ad Joannem* L | 14. *λεγει* N P^2 P^3: *ειπεν* V | *και* V P^2 P^3: > N | *βοηθησον*: nur P^2 *βοηθει* | *γαρ* N P^2 P^3 L: *δε* V | 15. *τ. ηγεμ.* N P^2 P^3 L: *αυτου* V | *εφθασεν* V P^3 (vor *ο καιρος*) P^3 (hinter *αυτην*): *επεφθακει* N (> *τ. τεκειν αυ.*) | 16. *Ιω.* V N P^2 (hinter *δε*, dann *εισηλθεν* hinter *ηγεμ.*): *ο Ιω.* P^3 | 17. *τη οικια* N P^2 P^3: *τω οικω* V | *γυνη*: nur V + *αυτου*

εἶπεν δὲ ὁ ἡγεμών· ὅπως εὐλογηθῇ ὁ οἶκός μου διὰ σοῦ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἰωάννης· ἐὰν πιστεύσῃς εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, ἔσται σου πᾶς ὁ οἶκος εὐλογημένος. εἶπεν δὲ ὁ ἡγεμών· καὶ ἐπίστευσα καὶ πιστεύω εἰς τὸν ἀποστείλαντά σε θεὸν ἐπὶ σωτηρίᾳ πάντων τῶν ἀνθρώπων τῶν κατοικούντων ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. καὶ διδάξας αὐτὸν τὰ περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος ἐβάπτισεν αὐτόν. παρεκάλει δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ὥστε φωτισθῆναι αὐτήν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὴν Ἰωάννης· οὐ δύνασαι ἄρτι φωτισθῆναι, ἕως οὗ πληρώσῃς τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας. ὁ οὖν ἡγεμὼν προσήνεγκεν χρήματα πολλὰ τῷ Ἰωάννῃ λέγων· δέξαι ταῦτα καὶ εὐλόγησόν μου τὸν οἶκον. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· οὐ δυνήσεταί σου ὁ οἶκος διὰ τούτων εὐλογηθῆναι, ἀλλὰ ἄπελθε καὶ διάδος πτωχοῖς ταῦτα, καὶ ἔσται ὁ οἶκός σου εὐλογημένος. καὶ ἐμείναμεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ ἡγεμόνος ἡμέρας τρεῖς. καὶ ἐξελθόντες ἐκεῖθεν ἤλθαμεν ἐν τῷ οἴκῳ Μύρωνος, καὶ συνήχθησαν ὄχλοι πολλοὶ καὶ ἐδιδάσκοντο ὑπὸ Ἰωάννου.

1. *ο ηγεμων* V L cf B (*ο δε ηγ. εφη*): *προς τ. Ιωαννην* + N P^2 (> *τον* u. vorher *ο*) | *και — Ιωαννης* V cf L (*cui Joannes*) B (*λεγει αυτω ο Ιω.*): *ειπεν δε Ιω. προς τον ηγεμονα* N P^2 | 3. *σου πας* N P^2: *σου* V, *tu et (domus tua)* L | *ειπεν δε* N P^2 cf L (*gaudens autem praeses salute facta ex adventu Joannis dixit illi*): *και ειπεν* V, *ο δε φησι* B | 4. *και επιστ.* N P^2 B: *επιστ.* V L | 5. *θεον* V P^2 B L: *ενταυθα* + N P^3 | *σωτηρια*: nur V *—αν* | *παντ. τ. ανθρ.* V B: *παντ. ανθρ.* N P^2, *των ανθρ.* P^3 | *των κατοικ. κτλ.* V P^2 P^3: *κατοικ. κτλ.* N, > B | 6. *αυτον* V L: *απο των θειων γραφων* + N P^2 (P^3?) | 7. *παρεκαλει* V N: *παρεκαλεσεν* P^2, *παρακαλουσης* B | 8. *ωστε φωτ. αυτην* N P^2: *ωστε αυτη φωτ.* V, *βαπτισθηναι* B | *και ει. πρ. αυτην* V: *ειπεν δε* N P^2 | 9. *ου — φωτισθηναι* V B (nur *βαπτισθηναι*): *ουκ εστι(ν) δυνάτον* N P^2 (+ *βαπτισθηναι σοι*) | *οὗ* N P^2 P^1 c m^1: *ουν* V, > m^2 (darauf *πληρωσεως ημερων τεσσ.*) | *πληρωσης* V N: *—σεις* P^2 P^3, *—θωσιν* c m^1 | *τας* V P^3: > N P^2, auch B > den Artikel | 11. *τω Ιω.* V L B (vor *χρηματα*): *αυτω* vor *χρημ.* N P^2 | *δεξαι* V: *κυριε* × N P^2, *πατερ* + B | 12. *και ειπεν αυτω* V: *ειπεν δε* N P^2, *απεκριθη αυτω* B, *cui Jo. dixit* L | *δια τουτων* hier V: hinter *ευλογ.* P^2 P^3, *δια χρηματων* B, > N | 13. *αλλα — διαδος* V P^2 P^3 B (*αλλ'*) L: *ει μη διαδωσης* N | *ταυτα* V: *αυτα* vor *πτωχοις* N P^2 P^3 B, *eam* (sc. *pecuniam*) L | 14. *εσται* V P^2 P^3 L: *ουτως* × N B | *και εμ.* V L: *εμ. δε* N P^2 P^3 B (doch *εμειναν* Amphil.) | *εν — ηγεμονος* V N L: *εκεισε* B, P^2 geht sofort zu *εμειν. δε* p. 117, 1 über | 15. *ημ. τρ.* V N: *τρ. ημ.* B | *και εξ. εκειθεν* V B L: *τη δε επαυριον* N P^3 | *ηλθαμεν* V: *—ομεν* N P^3 B | 16. *και συν. οχλοι πολλοι* V N P^3 m^2: *και συναχθεντων πολλων οχλων* c m^1 | *και εδιδ.* N P^3 m^2: *διδασκο-*

Ἐμείναμεν δὲ ἐν Φορᾷ τῇ πόλει ἔτη τρία. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξήλθαμεν ἐκ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ εἰσήλθαμεν εἰς Μυρινοῦσαν, ἥτις ἀπεῖχεν τῆς πόλεως ἐκείνης τῆς λεγομένης Φορᾶς μίλια πεντήκοντα. αὕτη δὲ ἦν πόλις μικρὰ καὶ κατείδωλος πάνυ καὶ ἱερὰ πολλὰ ἔχουσα τῶν λεγομένων παρ᾽ αὐτοῖς ψευδωνύμων θεῶν· ἦν δὲ καὶ ποταμὸς διαρρέων κύκλῳ τῆς πόλεως. καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν ἐν τῇ πόλει οὐδεὶς ἐπεγίνωσκεν ἡμᾶς. ἦν δὲ τοῦ μηνὸς Λώου νεομηνία παρ᾽ αὐτοῖς. ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐν τόπῳ καλουμένῳ Πιαστηρίῳ, ἦσαν ἐκεῖ οἱ πρῶτοι τῆς πόλεως ἔχοντες δώδεκα παῖδας σεσιδηρωμένους καὶ κειμένους ἐπὶ τῆς γῆς. ὁ οὖν Ἰωάννης ἐπερώτησέν τινα τῶν παρεστώτων

μενοι V, εδιδασκοντο c m^1. Von hier an B ganz abweichend über den Abschied von Phora. Nach einer Doxologie, welche m^2 >, m^1 kürzer giebt als c u. Paris. 523, folgt in m^1 c die Ueberschrift: *περι του φαινομενου τοις την πολιν οικουσιν ως λυκου· ην δε ουτος ακαθαρτος δαιμων* (*δαιμον* m^1). In Par. 523: *περι της τελουμενης θυσιας εν μυρηνουση τη πολει*. In m^2 folgt zunächst das Kapitel von Sosipatros und Prokliane, dann erst das hiesige mit der Ueberschrift *τα περι του λυκου του δαιμονος*. Hier tritt auch m^3 wieder ein (s. oben zu p. 110, 8 u. Amphil. p. 45. 48 extr.) mit den Worten *μειναντες δε εν τη πολει Φθορα ετη τρια, εκειθεν απηραμεν και ηλθομεν εις μυρρινουσαν πολιν ετεραν απεχουσαν της φθορας πολεως μιλια πεντηκοντα* | 1. *Φορα* (Tischend. las auch hier *φρορα* s. oben p. 57, 1) V cf L *(foro civitatis)*: *Φθορα* hinter *πολει* N P^2 P^3 m^3, der Name fehlt in B (auch Par. 523) | *ετη τρ.* V m^3: *τρ. ετη* N P^2 P^3 | *κ. μετα τ.* V L: *πληρωθεντων δε των τριων ετων* N P^2 P^3 (> *των*), über m^3 vorher | 2. *εξηλθαμεν εκ* V P^2: *εξηλθομεν απο* N P^3 | *εισηλθαμεν* V: *ηλθαμεν* P^2, *ηλθομεν* N P^3 m^3 | 3. *της πολ.* V cf m^3 vorher: *εκ* × N P^2 P^3 | *εκ. τ. λεγομ. Φορας* V: nur *Φθορας* N P^2 P^3 | 4. *πεντηκ.* hier V P^2 m^3: vor *μιλια* N P^3 | *πολις* V cf L *(et haec civitas populosa erat)*: > N P^2 P^3 | *και* vor *κατει.* > nur N | 5. *τ. λεγομενων* > nur N | *παρ᾽ αυτοις* V L (der übrigens sonderbar übersetzt): > N P^2 P^3 | 6. *δε και — πολεως* V: *δε κυκλω της πολεως ποταμος* N P^3 P^3, *et civitatem in circuitu alluebat flumen* L, *αμφιρρυτος δε ποταμω κυκλω περιγραφομενη* m^3, aber hier und nachher ganz andere Stellung | 7. *και εισ.* V: *εισ. ουν.* N P^2 L *(dum ergo)*, *εισ. δε* P^3 | *ημας* V N P^2 L: *ημων* vor *επεγ.* P^3 | 8. *Λωου* N P^2 P^3 m^3 B (vor *μηνος*): > V, den Satz > L | *παρ᾽ αυτοις* V: > N P^2 P^3 B | 9. *καλουμενω*: nur P^2 *λεγομενω* | 10. *εχ. δωδεκα π.* V P^2 P^3 L: *εχ. δεκα π.* N, *δωδ. π. κατεχοντας* m^3 (vorher wie B *ευρομεν*), *και παιδα* B | *σεσιδηρ.* N P^3 V (*σεσηδ.*) P^2 (*σηδερ.*) c (*--νον*): *κατεσφιγμενους παντοθεν σιδηροις* m^3, *σιδηροδεσμιον* m^1 m^2 | *κ. κειμενους* V: *κειμενον* c m^1, > N P^2 P^3 m^2 m^3 L | 11. *επι τ. γ.* V N P^2 B: > P^3 m^3 L | *τ. παρεστ.* N P^2 P^3 L: *τ. εστωτων* m^3, *τ. εστηκοτων* B, *εξ αυτων* vor *τινα* V

λέγων· τίς ἡ αἰτία τῶν σεσιδηρωμένων τούτων; ὁ δὲ εἶπεν· κατὰ νεομηνίαν ἑκάστου μηνὸς κρατοῦνται δώδεκα παῖδες ἄφθοροι καὶ προσφέρονται θυσία τῷ εὐεργέτῃ Λύκῳ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· καὶ τίς ἐστιν ὁ Λύκος οὗτος, ἤθελον μαθεῖν κἀγώ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀνήρ· περὶ τετάρτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἔρχονται οἱ ἱερεῖς καὶ λαμβάνουσιν τοὺς παῖδας καὶ ἀπέρχονται ἀνενέγκαι αὐτοὺς θυσίαν, καὶ ἀκολουθεῖ ὄχλος πολύς. εἰ οὖν βούλει, καὶ αὐτὸς ἀκολούθησον, καὶ θεωρεῖς τὸν Λύκον καὶ τὴν θυσίαν τὴν γινομένην αὐτῷ. καὶ εἶπεν Ἰωάννης τῷ ἀνδρί· ἄνθρωπε, θεωρῶ σε ἄνδρα κεκοσμημένον· ἐξόν μοι ἐστὶν ξένῳ ὄντι ἰδεῖν τὸν Λύκον. ὁ δὲ εἶπεν· καὶ ξένοις καὶ ἐνθαδίοις καὶ πᾶσιν φαίνεται. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· δεῦρο, ἀπέλθωμεν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ὅτι ποθῶ ἰδεῖν αὐτόν. καὶ ἐὰν δείξῃς μοι αὐτόν, ἔχω μαργαρίτην ἀτίμητον, ὃς τιμῇ οὐχ ὑποπίπτει, καὶ δίδωμί σοι αὐτόν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἀνὴρ εἰς προθυμίαν ἦλθεν τοῦ γνωρίσαι τὸν τόπον τῷ Ἰωάννῃ καὶ δεῖξαι αὐτῷ τὸν Λύκον. ἐλθόντων δὲ ἡμῶν ἐν τῷ τόπῳ εἶπεν ὁ ἄνθρωπος

1. *λεγων* V B: > N P^2 m^3 m^3 L | *τουτων* V P^2 P^3: *παιδων* × N | *ειπεν*: nur V + *αυτω* | 2. *εκαστου* V B (P^3?) cf L: *του* N P^2 | *δωδεκα*: *δεκα* N | *αφθοροι* P^2, vor *παιδες* N P^3 cf B (*παις αφθορος εφηβος*): > V L (> auch *παιδες*) | 3. *θυσια* N P^3 B L (*in sacrificium*): *θυσιαι* V, > P^2 | *λυκω* N P^2 P^3 B m^3: *τω λυκω* vor *τ. ευ.* V | *και ειπ. αυτω* V: *ειπε(ν) δε* N P^2 P^3 B, *dixit* L | 4. *ουτος* hier N V (geschr. *τουτος*): vor *ο λ.* P^2 (P^3?) B | 5. *καγω* V: > alle andern | *και ειπ. αυ.* V: *ειπεν δε* N P^2 m^2, *και λεγει* c m^1 | 6. *και — παιδας* N P^2 P^3 cf B (*λ. τον παιδα*, nur m^1 *λαβοντες*): > V, mehrere > L | 7. *ανενεγκαι* V P^2: *—κειν* N P^3 | *αυτους*: nur V *αυτοις* | *και ακ. ο. π.* V: *και ακολουθουσι παντες* c, *κ. παντες ακ. τουτοις* m^1 m^2, *ακολουθουντος αυτοις* (*αυτους* N) *του οχλου* N P^2 P^3 cf L | *ουν* hier V N B: hinter *βουλ.* P^2 P^3 | 8. *και αυτος* V P^2 P^3 m^1: *αυτος* N, > c m^2 | *ακολουθησον* V: *ακολουθησαι* N P^2 P^3 B | *κ. θεωρεις* V: *θεωρεις* P^2, *θεωρεις και* B (P^3?), *και θεωρησαι* N | 9. *γινομ.* P^2 B: *γενομ.* V N P^3 | *αυτω* V P^2 P^3 m^1 m^2: *εν αυτω* c N (dieser + *ελθε*) | *κ. ειπ.* V: *ειπεν δε* N P^2 P^3, *dixit* L | 10. *θεωρω*: *ορω* nur V | *κεκοσμ.*: nur N + *φρασον μοι, φανειται καμοι ο λυκος ουτος* | *εξον* P^2 B (× *ει ουν*): *εξ ων* V N P^2 | 11. *οντι — λυκον* V P^2 (+ *ξενον* nach *τον*) P^3 B (+ *και ποθουντι* nach *οντι*): > N | *ενθαδιοις* V N P^2: *εγχωριοις* P^3 | 12. *κ. πασιν* V: > N P^2 P^3 | *κ. ειπ. αυ.* V: *ειπεν δε* N P^2 P^3 (+ *ο*) | 13. *αυτον* V N P^2: *τον λυκον* P^3 | *εαν — αυτον* N P^2 P^3 L: *δειξον μοι αυτον και* B, > V | 14. *ος* V N: *ο* P^2, *ω* P^3 | *τιμη* N P^2 P^3: *τιμην* V | *υποπιπτει* N P^2 P^3: *υποβαλλεται* V, *παραβαλλεται* (?) L | 16. *τον τοπον* N P^3: *αυτον τω τοπω* V, *αυτω τον τοπον* P^2, beide trotzdem *τω Ιω.* | 17. *αυτω τον λ.* N P^2 (× *και* vor *τον*) P^3: *αυτον τω λυκω* V | *εν τω τ.* V (*το*) N P^3: *επι τον τοπον* P^2 B | *ανθρωπος* N P^2 P^3: *ανηρ* V

πρὸς τὸν Ἰωάννην· ἰδοὺ ἤλθαμεν ἐν τῷ τόπῳ· δος μοι τὸν μαργαρίτην, καὶ δείξω σοι καὶ τὸν Λύκον. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· ἄνθρωπε, μή μοι ἀπιστήσῃς, ἀλλὰ δεῖξόν μοι τὸν Λύκον καὶ λαβὲ τὸν μαργαρίτην. καὶ ὡς ταῦτα διελέγοντο, ἰδοὺ ὁ δαίμων ὁ καλούμενος Λύκος ἀνέβαινεν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς αὐτόν· σοὶ λέγω πνεῦμα πονηρόν, ἄκουσον. καὶ εὐθέως ἔστη τὸ πνεῦμα καὶ εἶπεν ὁ Ἰωάννης· πόσα ἔτη ἔχεις ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; καὶ εἶπεν ὁ δαίμων· ἑξήκοντα. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐξελθεῖν ἐκ τῆς νήσου ταύτης. καὶ εὐθέως τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν ἄφαντον ἐγένετο ἐξ ὀφθαλμῶν ἡμῶν. ἰδὼν δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὃ ἐποίησεν ὁ Ἰωάννης, εὐθέως ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ· ἐλέησόν με, ἄνθρωπε· εἰπέ μοι, τίς εἶ καὶ πόθεν, ὅτι τοιαῦτα ποιεῖς, ὅτι θεοῖς ἐπιτάσσεις καὶ πείθονταί σοι τρόμῳ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι ὁ μαθητὴς Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ· οὗτος δέ, ὃν λέγετε Λύκον θεόν, πνεῦμα πονηρὸν ὑπάρχει ἀπόλλον τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων. διὰ τοῦτο ἀπέστειλέν με ὁ Χριστὸς ἐνταῦθα, ὅπως ἐκδιώξω

1. *ηλθ. εν τ. τοπω* V L: *ο τοπος* N P^2 P^3 | 2. *και* vor *τον* V P^2 P^3: > N | *και ειπ. αυ.* V: *ειπεν δε* N P^2 P^3 (+ *ο*) | 3. *μοι απιστ.* N P^2 P^3: *απιστης μοι* V | *αλλα* N P^2 P^3: > V | 4. *διελεγ.* N P^2 P^3: *διελογιζοντο* V | 5. *καλουμ.* V N P^2 B m^3 (+ *και επιφαινομενος*): *λεγομενος* P^3 | *ανεβαινεν* N P^2 P^3: *ανεβη* B (m^3?), *αναβαινων* V | *απο*: *εκ* B | 7. *ακουσον* V B: > N P^2 P^3 m^3 | *πνευμα*: nur V + *το ακαθαρτον* | *ειπεν*: nur V *λεγει αυτω* | *ο* V P^3 B: > N P^2 | 9. *εξηκ.* V N P^2 P^3: *εκατον* × c m^1, *εβδομηκοντα* m^2 L | *λεγει αυ. ο* V cf L (*ait Joannes*): *και ειπεν* N P^2, *ειπε(ν) δε αυτω ο* B | *παραγγελλω* N P^2 c m^1: *παραγγελω* V, *επιτρεπω* m^2 | 10. *του* dreimal V P^3: > N P^2 | *εκ της ν. τ.* V: *της ν. τ.* B, *την νησον ταυτην* N P^2 P^3 | 11. *αφαντον*: nur V *αφανη* | 12. *ανθρωπος*: nur V *ανηρ* | 13. *ο Ιω.* V P^3 B (× *σημειον*): *Ιω.* N P^2 | *ευθεως* V L: > N P^2 P^3 | *επεσεν — αυτου* V N P^3 B: *προσεπεσεν αυτω* P^2 | *κ. λεγει αυ.* V L (> *αυτω*): *λεγων* N P^2 P^3 B | 15. *τοιαυτα* N: *τα* × P^3, *σημεια* + P^2 cf L (*admiranda*), *ταυτα* V | *οτι* V B: + *και* P m^3, nur *και* N P^3, *qui* L | *σοι* N P^2 P^3 m^3 L cf B (*υπακουουσι σοι* hinter *τρομω*): > V | 16. *αυτω* V cf B (*λεγει αυ.*): > N P^2 | *ο μαθ.* V: *ο αποστολος* m^3 L (+ *et servus*), *Ιωαννης ο μαθ.* N P^2 P^3 m^3, *Ιω. ο απ.* c m^1 | 17. *δε* V N B L m^3: *γαρ* P^2 P^3 | 18. *υπαρχει*: nur V *εστιν* | *απολλον* schreibe ich; die überlieferten Formen haben sämmtlich ein *απολλω* = *απολλυω* = *απολλυμι* zur Voraussetzung: *απολλων* V, *απωλλον* P^3, *απωλλων* N, *απολλοντα* P^2, *και απολλει* B (c m^2, *απωλει* m^1), > m^3 (?) | 19. *δια* V B: *και* × N P^2 P^3 L | *ο Χρ.* hier V P^2 B (> *ο*): *Χρ.* vor *απεστ.* N | *εκδιωξω* V m^3: *διωξω* hinter *δαιμ.* N P^2 P^3, ebenda *φυγαδευσω* B

τοὺς δαίμονας, καὶ τοὺς ἀνθρώπους εὐαγγελίσωμαι τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἄνθρωπος ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον λέγων· ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ποίησον καὶ ἐμὲ τοῦ Χριστοῦ γενέσθαι δοῦλον. ὑπολαβὼν δὲ Ἰωάννης ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν ἐδίδαξεν αὐτὸν τὰ περὶ πατρὸς, υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. καὶ πάλιν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ λέγων· δέομαί σου, δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. κατελθὼν δὲ ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ ποταμῷ ἐβάπτισεν αὐτὸν εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. ἀνελθόντων δὲ ἡμῶν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ, εἶπεν Ἰωάννης τῷ ἀνθρώπῳ· ἰδοὺ ἔλαβες τὸν πολύτιμον μαργαρίτην. καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, ἰδοὺ οἱ ἱερεῖς ἔχοντες τοὺς δώδεκα παῖδας σεσιδηρωμένους, ὅπως θύσωσιν αὐτοὺς τῷ δαίμονι τῷ ἐπικαλουμένῳ Λύκῳ — ὅταν δὲ ἤρχοντο ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ τὴν θυσίαν ἀπετέλουν, πρῶτον ὁ δαίμων ἐφαίνετο αὐτοῖς, καὶ φόβος καὶ τρόμος ἐλάμβανεν αὐτούς, καὶ οὕτως ἀπέσφαζον τοὺς παῖδας — ἐλθόντων οὖν αὐτῶν ἐν τῷ τόπῳ καὶ δησάντων τοὺς παῖδας, λαβόντων τὰς μαχαίρας ἔμενον τὸν χρηματισμὸν τοῦ δαίμονος, ὅπως ἀποσφάξωσιν αὐτούς. ὁ οὖν Ἰωάννης ἐγγίσας πρὸς αὐτοὺς εἶπεν αὐτοῖς· ἄνδρες οἱ τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας μὴ ἐπιστάμενοι, τὸν δαίμονα τὸν κα-

1. *τους αν.* V: *τοις ανθρωποις* N P^2 P^3 B (aber c m^1 darauf *υποδειξω*) | 3. *λεγων* V L: *λεγει* B (> *επεσεν επι πρ.*), *και προσεκυνησεν τον Ιωαννην* (*αυτον* P^2, *αυτω* P^3) *και ειπεν* (+ *αυτω* P^2) N P^2 P^3, *και προσκυνησας ειπεν* m^3 | *και εμε* V L (*ut et ego*) B: *με* N P^2 P^3 | 4. *Χριστου* V m^1 m^2: *σου* + N P^2 P^3 c, *filii dei* L | *γεν. δουλον* V N: *δουλ. γεν.* P^2 P^3, *γεν.* vor *του Χρ.* m^3, nur *δουλον* vor *του Χρ.* B | *Ιω.*: *ο* × N | 5. *υιου* V L: *και* × N P^2 P^3, ganz anders m^3 u. vollends B | 6. *και* — zum nächsten *αγ. πνευματος* l. 9 N P^2 P^3: nur *εβαπτισεν αυτον* V cf L | 7. *δεομαι σου* N P^3: > P^2 | 8 *ο* N P^2: > P^3 | 10. *τω ανθρ.* N P^2 P^3: *προς τον ανδρα* V, *ei* L | *πολυτιμον* N P^2 P^3 L (*preciosissimam*): *τον ατημητον* hinter *μαργ.* V | 11. *λεγ. αυ.* N P^2 P^3: *αυ. λαλουντος* V | *οι* V P^2 P^3 L B (+ *της αισχυνης*): *δυο* N | 12. *εχοντες* V N B (× *ερχονται*): *εχοντας* P^2, *οι εχοντες* P^3 | *τ. δωδ. παι.* V L: *τ. παι.* N P^2 P^3, *τον νεανισκον* B | 13. *οταν* V: *οτε* N P^2 (P^3?) | 14. *εν* — *απετελουν* V: > N P^2, die ganze Beschreibung der Sitte > L, ganz anders B | *ο δαι.* hier V P^2: hinter *αυτοις* N | 15. *αυτους* N P^2: *αυτοις* V | 16. *απεσφαζον* N: *απεσφαττον* P^2, *επεσφαζον* V | *αυτων* N P^2: > V | 17. *και* — *λαβοντων* V: *και σχηματισαντες τον παιδα λαβοντες τε* B, *και λαβοντων* N P^2 P^3 | 18. *αυτους* V L: *τους παιδας* N P^2 P^3 | 19. *ουν Ι. εγγισας* V N B: *δε Ι.* P^2 | *πρ. αυτους* V: *αυτοις* B, > N P^2 | *αυτοις* V: *προς αυτους* N P^2, > B | 20. *επιστ.* N P^2 P^3 L: *πιστευσαμενοι* V | *καλ.* N P^2 P^3: *λεγομενον* V

λούμενον Λύκον ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἐγὼ ἐδίωξα ἔξω τῆς νήσου ταύτης. εἰς μάτην οὖν ὁ κόπος ὑμῶν γίνεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. λύσατε τοὺς παῖδας, κἀγὼ ὑμῖν ἀναγγελῶ περὶ τοῦ πνεύματος τοῦ πλανῶντος ὑμᾶς, ὅπως ἔμελλεν ἀπολέσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν τε καὶ τῶν παίδων τούτων. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ ἱερεῖς παρὰ Ἰωάννου οὕτως μετὰ παρρησίας λαλοῦντος ἐξέστησαν. οὐδεὶς γὰρ ἐτόλμησεν δοῦναι ἀπόκρισιν τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, λέγοντες· ὅτι ὁ λύκος τὸν ποταμὸν ἀναγαγὼν ποταμοφορήτους ἡμᾶς ἐμβαλεῖ ἐπὶ τὴν θάλασσαν. ὁ οὖν Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· λύσατε τοὺς παῖδας, εἶπον ὑμῖν, καὶ ἄφετε αὐτούς· ὃν γὰρ προσδοκᾶτε δαίμονα, ἐφυγαδεύθη δι' ἐμοῦ ἐκ τοῦ τόπου τούτου κελεύσει τοῦ θεοῦ μου. καὶ οὐκ ἦν ἀπόκρισις ἀπὸ τῶν ἱερέων πρὸς Ἰωάννην· ἐγγίσας οὖν ὁ Ἰωάννης καὶ λαβόμενος τῶν δεσμῶν τῶν παίδων ἔλυσεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· εἰσέλθατε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν καὶ μητέρας καὶ ἀδελφούς. οὐδεὶς γὰρ τῶν ἰδίων αὐτῶν ἠκολούθει αὐτοῖς. καὶ πάλιν προσελθὼν ἐπῆρεν τὰς μαχαίρας ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν

1. του υ. τ. θ. N P^2 P^3 L: > V | 2. νησου N P^2 P^3 B: πολεως V, *regione* L | 3. λυσατε V (–ται) B (+ τον νεον oder παιδα και αφετε αυτον υπαγειν): αλλα × N P^2 P^3, *solvite ergo* L | 4. αναγγ. V P^2 B: απαγγ. N P^3 | οπως — τουτων V (nur απολεσει verschrieben) cf L (*contra animarum vestrarum et puerorum vestrorum salutem*) B (και απολλοντα τας ψυχας υμων): > N P^2 P^3 | 6. ταυτα hier V B (nur m^2 >): hinter ιερεις N P^2 | ουτως V N P^3: > P^2 L | μετα παρρ. V L: εν παρρησια N P^2 P^3 | 7. ετολμησεν — εκεινη V: ετολμησεν εν τω τοπω εκεινω αποκρ. δουναι τ. πλησιον B, εν τη ωρα εκ. ετολμα αποκρ. δουναι τω εταιρω (ετερω N) αυτου N P^2 P^3 | 9. εμβαλει V N P^3: εμβαλλη P^2 | 10. επι V: εις N P^2 P^3 | ο ουν Ι. V: παλιν ουν ο Ι. B, *et Joannes iterum* L, ο δε Ι. N P^2 P^3 | λυσατε — αυτους V cf L: αφετε τους παιδας (αυτους P^2) υπαγειν N P^2 P^3 | 12. εφυγ. δι εμου V: εφυγ. υπ εμου mit vielen Zuthaten vorher B, δι εμου εδιωχθη N P^2 P^3 | 13. μου V N P^3: > P^2 | ην — Ιωαννην V: ην φωνη ουδε αποκρ. παρα (c m^1, απο m^2) τ. ιερεων B, απεκριθησαν αυτω N P^2 P^3 | 14. Ιω. N P^2 (> ο) P^3 B (ο ουν. Ι. εγγ.) L: αποστολος V | λαβομενος: nur V επιλαβ. | τ. δεσμ. τ. παι. V B (του παιδος): > N P^2 P^3 | 15. αυτους V: τους παιδας N P^2 P^3, > B | πρ. αυτους V N P^3: αυτοις P^2, αυτω B | εισελθατε V P^2 P^3: —ετε N | 16. εις την π. V P^2: εν τη πολει N P^3 B | πατερας — αδελφους V L: γονεις υμων N P^2 P^3 B (γον σου vor εν τ. πολει) | 17. ιδιων V N P^3 B: γοναιων P^2, *propinquorum* L | ηκολ. αυτοις N P^2 P^3: ηκολουθησεν αυτους V | 18. προσελθων: nur V + Ιωαννης | επηρεν N (επειρ. V P^2): απειρε P^3, ελαβε B | τ. χειρ. V B L: > N P^2 P^3 | τ. ιερεων V P^3: αυτων B L, των μηεραιων P^2 (s. zu p. 113, 11), των ιερων ανδρων N

ἱερέων, καὶ πάντες ἐξέστησαν ἐπὶ τοῦτο· οὐδεὶς μέντοι ἐτόλμησεν λαλῆσαι τῷ Ἰωάννῃ λόγον σκληρόν, ὅτι ἐκωλύοντο ὑπὸ τοῦ θεοῦ, τοῦ μὴ ἐπιβαλεῖν αὐτῷ χεῖρας ἢ ὕβρεις.

Καὶ εἰσῆλθον πάντες ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐστάθη Ἰωάννης ἐν τόπῳ ἐν ᾧ ὑπῆρχεν στοὰ μικρὰ καλουμένη Θύρα, καὶ συνήχθησαν ὄχλοι πολλοὶ περὶ αὐτόν. ὑπολαβὼν δὲ Ἰωάννης ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς τὰ περὶ πατρὸς, υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος. καὶ οἱ μὲν ἐπίστευον αὐτῷ, οἱ δὲ ἠπίστουν, ἔτι μὴν καὶ διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ δαίμονος τοῦ ἐπικαλουμένου Λύκου· καὶ οὕτως πάντες ἐπείσθησαν καὶ εὐχαρίστουν αὐτῷ διὰ τὴν ζωὴν τὴν γεναμένην ἐπὶ τοὺς παῖδας. οἱ δὲ ἱερεῖς ἀπεχθεῖς ἦσαν τῷ Ἰωάννῃ καὶ οὐκ ἐλάλουν αὐτῷ, ἀλλ' οὐδὲ ἤκουον τὸν λόγον αὐτοῦ. ἦν δὲ πριβάτον ἀναμέσον τῆς ὁδοῦ, καὶ εἷς ἐκ τῶν ἱερέων, ὃς ἦν τοῦ Διός, εἶχεν υἱόν, ὀνόματι Μωκᾶς. οὗτος εἰσελθὼν ἐν τῷ πρι-

1. *τουτο* V N P^2: *τουτοις* P^3 B | *ουδεις μ. ετολμ.* V B cf L: *και ουκ ετολμησαν* N P^2 P^3 | 2. *τω Ιω.* V B: *προς αυτον* nach *σκληρον* N P^2 P^3, *ei* L | *οτι* V: *γαρ* nach *εκωλ.* N P^2 P^3 L (dieser sonst anders) | 3. *θεου*: nur P^2 *κυριου* | *υβρεις* V: *υβριν* P^2, *iniuriam aliquam* L, *υβρισαι* N P^3 | 4. *εισηλθον* V B L: *εισηλθαμεν* P^2, *—ομεν* N P^3 | *παντες* hier V cf B (*ουν απαντες*): vor *εισηλ.* N P^2 P^3 | *εσταθη* V cf B (*σταθεις δε* oder *ουν*): *εστη* N P^2 | *Ιω.* V P^2: *ο Ιω.* N | 5. *τοπω* N P^2 B: *τω* × V | 6. *αυτον* N P^2 B: *αυτου* V | *απο τ. θ. γρ.* hier N P^2: hinter *αυτους* V, > B | 8. *υιου* V: *του* × N P^2, nicht vergleichbar L B | 9. *ετι — απωλειαν* P^3 N (*ετιγε*) P^2 (> *δια*): *ομοιως και την αιτιαν της απωλειας* V, > L B m^3; der richtige Text muss noch gefunden werden | *τ. δαιμονος* V P^2 P^3: > N | *επικαλ.* V: *επιλεγομ.* P^2, *λεγομ.* N P^3 | 10. *ουτως* N P^2 P^3: *οι* V | *επεισθ.* V P^2 (beide *επισθησαν*) P^3: *επιστευσαν* N | *ευχαριστουν αυτω* V L: *ευχαριστησαν τω Ιωαννη* N P^2 P^3 | 11. *την γεν. — παιδας* V: *των παιδων* N P^3 P^3, *quia pueros a morte liberasset* L | 12. *ιερεις*: *μὴ ἱερεῖς* P^2 | *απεχθεις ησαν* (so ich statt *απεχθησαν*) *τω Ιω. — ηκουον* V cf L (*eum odio habuerunt nec voluerunt ab eo baptizari nec obedire verbo eius*): nur *ουκ ηθελον ακουειν* N P^2 P^3 | 13. *τον λογον* V N P^2: *των λογων* P^3 | *πριβατον*: nur N *περιπατων*. Mit *ην δε πριβ.* beginnt dás in v (fol. 90 b) erhaltene Kapitel mit der Ueberschrift *τα περι μιερεως και του υιου αυτου εις μυρνουσαν την πολιν.* Die Hs. gehört hier nicht zur Recension B. Die Anfangsworte des Kapitels citirt Ducange, Gloss med. et inf. Graec. 1226 aus einer Hs., welche mit meinem V verwandt sein muss | 14. *οδου — των* V u. cod. des Ducange: *πολεως, εις δε των* N P^2 P^3 v m^3 cf L B | *ος — Διος* N P^2 P^3 v: *του Διος* m^3, > V B L, Duc. geht von *ιερεων* gleich zu *εισελθων* über | 15. *ονοματι* V P^3 B: *ονομα αυτω* N v (× *και*), *και το ονομα αυτου* P^2, *ω ονομα* m^3 | *Μωκας* V: *Μωκαν* B, *Μωχας* N m^3, *Μωχ* P^2 v (P^3 darüber ein nicht ganz deutliches *ᾶ*), > L

βάτῳ λούσασθαι ἀπεπνίγη ὑπὸ πνεύματος πονηροῦ. ἦν δὲ ὁ δαίμων ὁ ἐξορισθεὶς ἀπὸ Ἐφέσου ὁ καὶ ἐν τῷ πριβάτῳ Διοσκορίδους ἀποπνίξας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Δόμνον. ὁ οὖν ἱερεὺς ὡς ἤκουσεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ὅτι ἀπεπνίγη, εὐθέως ἔδραμεν ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ ὁρᾷ τὸν υἱὸν αὐτοῦ νεκρὸν κείμενον καὶ δραμὼν πρὸς Ἰωάννην εἶπεν αὐτῷ· μύστα καὶ διδάσκαλε τῶν Χριστιανῶν, ἰδοὺ καιρὸς ἦλθεν λοιπὸν τοῦ πιστεῦσαί με τῷ κηρυττομένῳ ὑπὸ σοῦ· ἰδοὺ γὰρ ὁ υἱός μου ἐπνίγη ἐν τῷ πριβάτῳ ὑπὸ πνεύματος ἀκαθάρτου, καὶ οἶδα ὅτι, ἐὰν θέλῃς, ἐγερεῖς αὐτὸν καὶ παρέχεις μοι ζῶντα. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· καὶ πιστεύεις ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι καὶ ἀναστῆσαι αὐτόν; ὁ δὲ εἶπεν· ναί, κύριε. καὶ ἐπελάβετο ὁ ἱερεὺς τῆς χειρὸς Ἰωάννου, καὶ ἐπορεύθημεν ἐν τῷ πριβάτῳ, καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν ἠνέχθη ὁ παῖς εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου νεκρός. καὶ εἶπεν ὁ ἱερεὺς πρὸς Ἰωάννην· τὸν θεόν σου, ὃν σέβῃ, ἀνάστησον τὸν υἱόν μου. ὁ δὲ Ἰωάννης κρατήσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς εἶπεν αὐτῷ· ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ,

1. *απεπνιγη* V P^2 v m^3 B: *επνιγει* N, *επνηγει* P^3 | *υπο*: nur V *απο* | *πονηρου* V N P^3 P^2 (vor *πνευμ.*) m^1: *ακαθαρτου* c v, (*πνευματι*) *ακαθαρτω* m^2, > m^3 L | 2. *εξορισθεις*: nur v *εξοριστος* | *απο Εφεσου* N P^2 P^3 v cf m^3 (*απο του πριβατου του Διοσκ. του κατεθεσον*!): *υπο Ιωαννου* V, *ex Epheso a Joanne* L | *ο* P^3 v: *ος* V N, > P^2 | 3. *αποπνιξας* V P^3 v: *απεπνιξεν* N, *αποπνιξαι* P^2 | 4. *οτι απεπ.* V cf L: > N v, *Δομνον* l. 3 — *απεπν.* > P^2 | 5. *βαλαν.* V B v: *πριβατω* N (hier mehrmals geschr. —*αιτω*) P^2 P^3 | *ορα — δραμων* V cf L: *ιδου ο υιος αυτου ην τεθνήκως και εδραμεν* N (> *αυτου*) P^2 v, *ευρων το πτωμα του υιου αυτου ερχεται σπουδαιως* B | 6. *Ιω.* V v B: *τον* × N P^2 | *ειπεν αυ.* V L: *λεγων* N P^2 v, *και λεγει αυτω* B | 7. *καιρος — ιδου* N P^3 v P^2 (> *με* u. stellt *λοιπον* vor *ο κ.* u. *κηρυττ.* hinter *σου*) cf L B: > V | 8. *γαρ* N P^3 v B L (> *ιδου*): > V P^2 | 9. *θελης*: —*εις* N P^3 | 10. *εγερεις* P^2 v: *εγειρεις* P^3, *εγειρης* N V | *παρεχεις μοι* N P^2 P^3 v: *περιστας μοι αυτον* V, *δυνασαι μοι παραστησαι αυτον* B cf L | *ειπεν*: nur V + *αυτω* | *και* vor *πιστ.* V B (P^3?): > N P^2 v | 11. *τουτο ποιησαι* V B: > N P^2 P^3 v | *και αν. αυ.* V: *αυτον* (*τουτον* v) *αν.* N P^2 P^3 v, > B | 12. *ο δε ει.* V B (*φησιν*): *και ει. ο ιερευς* N (P^2 v *μιερευς*) | *και — Ιω.* P^2 v (*μιερευς*) N (× *πιστευω*, > *ο ιερευς*): *και επιλαβομενος της χ. Ιω.* B, > V | 13. *επορ.*: nur V × *ευθεως* | 14. *ηνεχθη — νεκρος* V L B (*προς*): *ιδου ο παις εκειτο νεκρος και ο ιερευς* (*μιερευς* v, *μιερεως* P^2) *επεσεν εις τ. π. Ιω.* N P^2 v | *και — Ιω.* V L: *λεγων* N P^2 P^3 v | 15. *τον θ.* V B L: *ορκιζω σε* × N P^2 P^3 v | *σου* V B: > die andern | *σεβη* V (geschr. —*ης*) N P^3 (geschr. —*ει*) v: *συ οιδας* P^2, *καταγγέλλεις* B, *veneraris et praedicas* L | 16. *δε* V P^2 B: *ουν* N v

ἀνάστα. καὶ εὐθέως ἀνέστη, καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς αὐτόν· τί σοι ἐστὶν καὶ τί ἔχεις; καὶ εἶπεν ὁ παῖς· κύριε, ὡς ἤμην λουόμενος ἐν τῷ πριβάτῳ, ἀνέβη ἀνὴρ Αἰθίωψ ἀπὸ τῆς ἐμβάσεως καὶ ἀπέπνιξέν με. ἔγνω οὖν ὁ Ἰωάννης, ὅτι δαίμων ἐστίν. καὶ εἰσελθὼν ἐν τῷ βαλανείῳ, ἔκραξεν ὁ δαίμων μεγάλῃ τῇ φωνῇ· Ἰωάννη, μαθητὰ τοῦ Χριστοῦ, ὁρκίζω σε τὸν σὸν δεσπότην μή με διώξῃς ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτόν· πόσα ἔτη ἔχεις ἐν τῷ βαλανείῳ; ὁ δαίμων εἶπεν· ἓξ ἔτη ἔχω· ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐν Ἐφέσῳ ἐν τῷ πριβάτῳ Διοσκορίδους κατοικῶν καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἀποπνίξας καὶ διωχθεὶς ὑπὸ σοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· σοὶ λέγω τῷ δαίμονι τῷ πονηρῷ, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, παραγγέλλω σοι ἐξελθεῖν ἐκ τοῦ τόπου τούτου καὶ ἐκ τῆς νήσου ταύτης, καὶ μηκέτι κατοικήσεις ἀναμέσον ἀνθρώπων, ἀλλὰ εἰς ἐρήμους τόπους. καὶ εὐθέως ἐξῆλθεν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα. ἰδὼν οὖν ὁ ἱερεὺς πάντα ὅσα ἐποίησεν Ἰωάννης ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· κύριε, ἰδοὺ ἐγὼ καὶ ὁ υἱός μου καὶ πᾶς ὁ οἶκός μου κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ ὃ λέγεις ἀκουσόμεθά σου καὶ ποι-

1. *ειπεν* V P^2 v: *αυτω* + N B | *προς αυτον* nur V | 2. *τι σοι εστιν και* V B: > N P^2 P^3 v | *εχεις* V P^2 v: *εσχες* N P^3, *υπεστης* B, *tibi contigit fili* L | *κ. ειπεν ο π.* V B (*νεανιας*): *λεγει ο νεανιας* P^2 v (*νεανισκος*), *ο νεανιας λεγει* N | 3. *εν τ. πριβ.* V B L: > N P^2 P^3 v | *αν. Αιθ.* vor *απο* V B (*εκ*): nach *εμβασ.* N P^2 P^3 v | 4. *απεπν.*: nur N *επνιξεν* | *ο*: > nur V | *δαιμων* V P^2 P^3 v: *ο* × N, *ο εν τω βαλανειω του εφεσιου Διοσκοριδους* × B | 5. *βαλ.* V B: *λουτρω* v, *πριβατω* N P^2 P^3 | *εκραξεν ο δ.* V: *ευθεως ανεκραξεν ο δ.* N P^3 (> *ο δ.*), *ο δ. εκραξε* P^2 v (+ *λεγων*) | 6. *τον σ. δεσπ.* N P^2 P^3 (> *σον*) v: *εις* × V | 7. *με*: nur V hinter *εδι.* | *απο* V N P^3 v: *εκ* P^2 B (dieser bringt den Satz nach l. 11) | 8. *αυτον*: *τον δαιμονα* nur V, derselbe + *τουτω* nach *βαλαν.* | 9. *δαιμ.*: nur P^2 × *δε* | 10. *κατοι. και* V L B (× *το πριν* u. *ο* vor *και*): > N P^2 P^3 v | *αυτου* hier V P^2 v B: vor *υιον* P^3, > N | *εν αυτω* V: > N etc. | 11. *υπο σου* V: vor *διωχθεις* N etc. | *και — Ιω.* V: *ο δε Ιω. ει. αυ.* N etc | 12. *σοι — πονηρω* V: > N etc. | *Ιησου Χρ.* V L: *του εσταυρωμενου* × N P^2 v, + B (> *τ. υιου τ. θ.*) | 13. *εκ — και* V L: > N etc. | 14. *εκ* V P^2 v: *απο* N, > B | *κατοικησεις* V: *κατοικισης* P^2, *—ησαι* N B, *—ειν* v | 15. *ερημους* V P^2 v L: + *και αβατους* N, *αγριους και αοικητους* B | 16. *το ακ. πν.* N P^2 v L: *το πν. το πονηρον* V, *ο δαιμων* B | *παντα οσα* V B L: *ο* N P^2 v | 17. *κ. ει. πρ. αυ.* V B (> *πρ. αυ.*): *λεγων* N P^2 v cf L | 18. *εγω* N v L B: *καγω* P^2, *εγω ωδε* V | 19. *λεγεις* V N: + *ημιν* P^2 P^3 v, *ο εαν ειπης* B | *ακουσ.* V N B: *—σωμεθα* P^2 | *κ. ποιησ.* V (*—σωμεν*) B cf L: > N P^2 P^3 v

ήσομεν. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ἰωάννης· πίστευσον τῷ ἐσταυρωμένῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. καὶ εἶπεν ὁ ἱερεύς· ἐπίστευσα, μαθητὰ καὶ ἀπόστολε τοῦ εὐλογημένου Ἰησοῦ. καὶ παραλαβὼν ἡμᾶς εἰσήγαγεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου λέγων· δός μοι καὶ τῷ υἱῷ μου τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα καὶ πᾶσιν τοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου. καὶ διδάξας αὐτοὺς ἐβάπτισεν πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ ἡμέρας τρεῖς χαίροντες καὶ ἀγαλλιώμενοι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς θαυμασίοις οἷς ἐποίησεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ Ἰωάννου.

Τῇ οὖν τετάρτῃ ἡμέρᾳ προσελθόντων ἡμῶν ἐν τόπῳ καλουμένῳ Φλογίῳ, συνήχθη σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις καὶ ἤκουον τοῦ Ἰωάννου διδάσκοντος, καὶ ἰδοὺ γυνὴ διαδραμοῦσα ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου καὶ εἶπεν· ὁρκίζω σε τὸν θεὸν ὃν κατ-

1. *πρ. αυτον* V: (*λεγει*) *αυτω ο* B, > N P^2 P^3 v | 2. *Ιησου* V L: > N P^2 P^3 v, nach einem grossen Zusatz hat B hier nur *τω εσταυρωμενω* | *σωθηση συ* N P^2 (*—σει συ*) P^3 v B: *σωθη σοι* V | *και πας* V N P^3 v (*απας*) c L: *και ο υιος σου* × P^2 m^1 m^2 (> nachher *πας*) | 4. *Ιησου* V: *Χριστου* N P^3 v (dieser dann erst *και αποστολε*), *θεου* P^2, *Jesu Christi filii dei* (> *ευλογημ.*) L | *εισηγ.* V B: *απηγ.* N P^2 P^3 v, *duxit* L | 5. *εν τω οι.* V: *εις τον οι.* N P^3 v, *εις τον εαυτου οι.* P^2 B | *και παλιν κτλ.* N etc.: nur V stellt hierhin *και εμειναμεν παρ' αυτω — Ιωαννου* (l. 8 — 10) und darauf die in obigem Text hier folgenden Sätze | *επεσεν εις τ. π.* N V v: *προσεπεσαν* P^2 | 6. *Ιωαννου* V: *Ιωαννη* P^2, *αυτου* N v | *δος* V L: *κυριε* × N P^2 v | *κ. τω υ. μου* V L: > N P^2 v | 7. *κ. πασιν — μου* V cf L: > N P^2 v | *αυτους* V L c (+ *και κατηχησας* cf L): *αυτον και* (*πισας* + P^2) *παντας τους εν τω οικω αυτου τα περι πατρος κ. υ. κ. αγ. πν.* N P^2 v cf theilweise L | 8. *παντας — αυτου* V cf L (*eos cum omnibus qui erant in domo*): N P^2 v | *και εμ.* V (s. zu l. 5) L: *εμ δε* N P^2 P^3 v B | 9. *τρεις* hier V: vor *ημ.* N P^2 P^3 v, *επτα* nach *ημ.* B | *αγαλλιωμ.* V P^2 B: *—λλομενοι* N v | 10. *θαυμασ.* hier V B: hinter *Ιω.* P^2 P^3 v, vor *δια* N | *θεος*: nur N *κυριος* | *του* V B: > N P^2 P^3 v | 11. *τη ουν* V N P^2: *τη δε* P^3 L, *και τη* v. Hier geht P^3 mit den Worten *τεταρτη ημερα συνταξαμενοι αυτω εξηλθομεν απο της πολεως μυρινουσης και επορευθημεν εν καρω τη πολει* zu einem viel späteren Kapitel über. Aehnlich m^3 | 12. *Φλογιω* m^1: *Φλογω* V, *Φλεγιω* N P^2, *Φλογιων* v, *Φλογιν* c m^1, *Phlago* L | 13 *διαδραμουσα* N P^2 B (+ *τους οχλους και εισελθουσα*): *δραμουσα* v, *δρομω ηλθεν* V | *επεσεν εις* N v B: *προσεπεσεν τοις ποσιν* P^2, nur *εις* V | 14. *Ιω.* V v: *του Ιω.* P^2 c, *του αποστολου* m^1, *αυτου* N, *αυτω* m^2 | *κ ειπεν* N P^2 v B (+ *αυτω*): *λεγουσα προς αυτον* V | *ορκ. σε* V B L: > N P^2 v | *καταγγ.* V L (ohne *tu*): *συ* × P^2 (*σοι*) v, *συ διαγγελλεις* N, *σεβη και καταγγ.* B

αγγέλλεις, ἐλέησόν με. ὁ δὲ εἶπεν· τί σοι θέλεις ποιήσω; καὶ εἶπεν ἡ γυνή· υἱόν μοι κατέλιπεν ὁ ἀνήρ μου τριῶν ἐτῶν, καὶ ἐμόχθησα πολλὰ καὶ ἀνῆξα αὐτὸν εἰς τέλειον ἄνδρα, καὶ πνεῦμα πονηρὸν τοῦτον ἐράπισεν, καὶ κατεδαπάνησά μου τὸν πλοῦτον εἰς τοὺς κακογνώμονας ἀνθρώπους, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἠδυνήθη θεραπεῦσαι. διὸ δέομαι σοῦ, τοῦ ἀποστόλου τοῦ Χριστοῦ, σπλαγχνίσθητι ἐπ' ἐμοὶ καὶ θεράπευσόν μου τὸν υἱόν. ὁ οὖν Ἰωάννης εἶπεν· ἄπελθε, ἄγαγέ μοι αὐτὸν ὧδε, καὶ ὁ Χριστὸς θεραπεύσει αὐτόν. καὶ εὐθέως πιστεύσασα ἡ γυνὴ ἐπορεύθη μετὰ ἓξ παίδων τοῦ ἀγαγεῖν αὐτόν. ὡς οὖν ἐκράτησαν αὐτόν, εἶπον αὐτῷ· ἄγωμεν πρὸς Ἰωάννην τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ, ὅπως διώξῃ ἀπὸ σοῦ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν. καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ εὐθέως ἐξῆλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἀπὸ τοῦ παιδὸς πρὸ τοῦ παραγενέσθαι αὐτὸν πρὸς Ἰωάννην. λαβοῦσα δὲ αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ σωφρονοῦντα ἔρχεται καὶ προσπίπτει εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου λέγουσα· κύριε, δὸς ἐμοὶ καὶ τῷ υἱῷ μου τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ

1. *ειπεν* V: *προς αυτην* N P^2 v, *αυτη* B, *illi* L | *σοι* V B: hinter *ποιησαι* P^2 cf L, > N v | 2. *ο ανηρ μου*: > nur P^2 | *τριων ετων* V P^2 B L: *τριετη* v, *ωσει χρονων τριων* N | 3. *εμ. πολλα και* V: *εμ. και* N v, *εμ. και ηγωνησαμην και* P^2, *μετα πολλων μοχθων* B cf L | *ανηξα* V B: *ηγαγον* N P^2 v | *αυτον*: > P^2 | 4. *εραπ.* V N v: *ερραπ.* P^2 c m^2, *ραπισας* m^1 | *κατεδαπανησεν* nur P^2 | 5. *τους* > nur V | 6. *διο* N L (*quare*): *ουν* hinter *δεομαι* v m^1, hinter *σου* P^2, *αλλα* vor *δεομαι* c m^2, > V | 7. *σπλαγχνισθητι . . . θεραπευσον*: nur V *σπλαγχνισθηναι . . . θεραπευσαι* | 8. *ουν* N P^2 v: *δε* V, > L B | *ωδε* V: *ενταυθα* m^2, > N P^2 v c m^1 L | 9. *Χριστος*: nur N + *μου* | *αυτον*: nur V + *μετα παντων* | *και ευθ.* V L: *ευθ. δε* N P^2 v | 10. *του* N P^2 v: *ωστε* V | *αυτον* N P^2 v L: + *προς Ιωαννην* V | 11. *αυτον* N P^2 v: *τον ανδρα τον νεον οι εξ ανδρες* V, *puerum* L | *αυτω* N P^2 v L: *προς αυτον* V | *αγωμεν* V P^2 v B: *αγομεν σε* N, *δευρ. απελθωμεν* v, *veni* L | 12. *διωξη* N B: *διωξει* V P^2, *οπως — πονηρον* > v; dieser schliesst das Kapitel und damit seine Mittheilungen aus Prochorus so: *και ευθεως εξηλθεν ο δαιμων απο του παιδος και εκαθαρισθη. λαβουσα δε η μητηρ αυτον απο της χειρος ηγαγε προς Ιωαννην προσπιπτουσα και ευχαριστουσα αυτω. πολλοι δε εκ του οχλου ιδοντες επιστευσαν τω Χριστω και εβαπτισθησαν συν τω ιαθεντι παιδι εις δοξαν πατρος κ. υ. κ. α. πν. νυν και αει και εις τους αιωνας των αιωνων. αμην.* Darauf das Kapitel aus Leucius (fragm. IV) *απο Λαοδικιας εν Εφεσω το δευτερον* | *το πν. το πον.* V P^2 c (> das zweite *το*): *το πον. πν.* N m^1 m^2 | 13. *τ. πνευμα το ακ.* N P^2 L: *το πονηρον πν.* V, *ο δαιμων* B | 16. *προσπιπτει* V N: *πιπτει* P^2 c m^2, *πεσουσα* m^3 | 17. *εμοι — μου* N P^2 L: *μοι* V

λαβὼν Ἰωάννης τὸν υἱὸν τῆς γυναικὸς ἀπὸ τῆς χειρὸς αὐτοῦ εἶπεν· δεῦρο εἰσέλθωμεν εἰς τὸν οἶκον ὑμῶν. καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν ἐδίδαξεν αὐτοὺς τὰ περὶ πατρὸς, υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος καὶ ἐβάπτισεν αὐτοὺς καὶ πάντα τὸν οἶκον αὐτῆς. καὶ ἐμείναμεν παρ' αὐτῇ ἡμέρας τρεῖς.

Καὶ τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ προελθόντων ἡμῶν ἠκολούθει ἡμῖν ὄχλος πολὺς, διδασκόμενοι ὑπὸ Ἰωάννου. ἐν δὲ τῷ τόπῳ, ᾧ ἦν διδάσκων Ἰωάννης, ἦν ἱερὸν τοῦ Διονύσου. ἐν τούτῳ οὖν τῷ μιαρῷ ἱερῷ εἰσήρχοντο πλήθη πολλὰ καὶ ἀνεκομίζοντο οἶνον πολὺν ἐν τῷ μιαρῷ ἱερῷ τοῦ Διονύσου καὶ πολυτέλειαν βρωμάτων. καὶ ἐν ἐπισήμῳ ἡμέρᾳ εἰσήρχοντο ἐν μιαρῷ ἱερῷ ἐκείνῳ σὺν γυναιξὶν παρεκτὸς παιδίων καὶ ἔτρωγον καὶ ἔπινον. μετὰ οὖν τὸ φαγεῖν αὐτοὺς καὶ πιεῖν ἔκλειον τὰς θύρας καὶ ἀτάκτως ὥσπερ ἵπποι θηλυμανεῖς ἐπήρχοντο ταῖς γυναιξὶν διὰ ἀτάκτου πολυμιξίας. ἔλαχεν οὖν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἦν διδάσκων Ἰωάννης ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, εἶναι τὴν ἄτακτον ἑορτὴν αὐτῶν,

1. *λαβων — ημων* l. 3 N P^2 (nach *αυτου* + *ακολουθουσης και της μητρος αυτου*, dann l. 2 *οικον ημων*) cf B (nach einigen in c m^1 m^2 ziemlich verschieden lautenden Zusätzen, welche theilweise an den zu p. 126, 12 angeführten Schluss von v erinnern, heisst es z. B. in c *λαβομενος τοινυν ο αποστολος της χειρος του νεανισκου εισηλθε συν τη μητρι αυτου εις τον οικον αυτων και κατηχησας εβαπτισεν κτλ.*): > V L | 3. *αυτους* N P^2: *αυτον* V, *eam et universam eius familiam* L | 4. *κ. παντα τ. οι αυ.* V: *και παντας* (*απαντας* ohne *και* P^2) *τους εν τω οικω αυτων* P^2 B (c hat vorher *και αυτους*), > N, auch *αυτους* vorher > L s. aber zu l. 3 | 5. *αυτη* V L: *αυτοις* N P^2 B | 6. *προελ.* N P^2 B: *προσελ.* V | *ηκολουθει* V: *—ησεν* P^2, *—ησαν* N | 7. *οχλος πολυς* V P^2 L: *οχλοι πολλοι* N | *διδασκομενοι* N P^2: *—νος* V | *ω — Ιω.* N P^2 (*ο ην . . . ο Ιω.*): *εκεινω* V | 8. *εν τουτω — ιερω* nach V (geschr. *τουτο .. το μιαρον ιερον* trotz *εν*) L: nur *εν τουτω ουν* N P^2 | 9. *εισηρχ.* V N L: *ηρχοντο* P^2 | *κ. αν.* (geschr. *ανεκομιζον τον*) *οινον π.* (geschr. *πολλην*) V cf L (*offerens vinum multum*): *εχοντες οινον* N P^2 | 10. *εν — Διονυσου* V: > N P^2 L | 11. *και* N P^2 cf L (*et mos erat*): *δε* hinter *επισ.* V | *εισηρχ. — επινον* V cf L (*viros et mulieres sine pueris introire et bibere et manducare*): *ετρογον* (*εφαγον* N) *και επινον αμα γυν. παρεκτος παιδιων* N P^2 | 13. *φαγ. αυ. κ. π.* V P^2 (> *αυτους*): *πιειν κ. φαγ.* N, *post crapulam* L | 14. *ατακτως* hier V: vor *εκλειον* N P^2 (L?) | *ωσπερ* V: *ως* N P^2 | *δια της* V P^2 L: *μαινομενοι τη* N | 15. *ατακτου* V: *ακορεστου* P^2, *ακορεστω* (*πολυμιξια*) N, *iusanum desiderium* L | *ουν εν* V: *ουν* P^2, *δε* N L | *η — εκεινω* V (in L ein Anklang): *εκεινη* N P^2 | 16. *την — αυτων* V: *αυτοις την μιαραν και ατακτον* (*ατακτα θυσιαν και* N) *εορτην* NP^2

καὶ συναχθέντες ἅπαντες ἔλεγον πρὸς Ἰωάννην· ἄνθρωπε, ἀρκέσθητι λοιπὸν ἐπὶ τῇ καταβολῇ τῇ κακῇ τῶν παρὰ σοῦ σπαρέντων εἰς ἀνοήτους ἀνθρώπους· καὶ ἀναχώρησον ἐκ τοῦ τόπου τούτου, ὅτι ἑορτή ἐστιν ἡμῖν τοῦ μεγάλου Διονύσου, μή σε κακῶς τιμωρήσηται. ὁ δὲ Ἰωάννης οὐκ ἐφείδετο λαλεῖν τοῖς ἡδέως δεχομένοις τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. ὑπῆρχον δὲ δώδεκα ἱερεῖς μιαροὶ τοῦ Διονύσου· ἰδόντες δὲ, ὅτι οὐ φείδεται Ἰωάννης τοῦ λαλεῖν οὔτε δὲ ἀναχωρεῖ ἀπὸ τοῦ τόπου ἐκείνου, ἐπῆλθον αὐτῷ καὶ δήσαντες αὐτὸν ἔσυραν, πληγὰς πολλὰς ἐπιθέντες αὐτῷ καὶ ἀφῆκαν αὐτὸν δεδεμένον καὶ ἐπορεύθησαν ἐν τῷ ἱερῷ. ἦν δὲ νόμος τοῖς ἱερεῦσιν πρῶτον αὐτοὺς εἰσέρχεσθαι καὶ ἀπογεύεσθαι τῶν βρωμάτων καὶ λαμβάνειν τινὰ ἐξ αὐτῶν καὶ εἶθ' οὕτως τὸν πάντα λαὸν συγγίνεσθαι ἐπὶ τῇ μιαρᾷ αὐτῶν ἀταξίᾳ. εἰσελθόντων οὖν τῶν δεκαδύο ἱερέων ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διονύσου, τοῦ παρ' αὐτοῖς ἐπιλεγομένου θεοῦ, στενάξας ὁ Ἰωάννης, ὡς ἦν ἐπὶ τῆς γῆς κείμενος δεδεμένος, εἶπεν· κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, καταπέσοι τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου. καὶ εὐθέως κατέπεσεν καὶ ἐθανάτωσεν τοὺς δώδεκα ἱερεῖς.

1. *απαντες* V L: > N P² | *προς Ι.* V: *τω Ιωαννη* N P² | *ανθρ.* V: + *του θεου* N P², > L | 2. *λοιπον — ανθρωπους* N P² cf L: > V | 3. *εκ τ. τοπου τ.* V L: > N P² | 4. *εστιν* hier V: hinter *ημιν* N P² | 5. *τιμωρησηται* N P² (*—εται*) L: *τιμωρησωμεν* V | *λαλειν* N P²: *διδασκειν* u. doch *τοις κτλ.* V, *semper docens eos* L | 6. *δεχ.* N P²: *εχομενοις* V, *qui . . . audiunt* L | *υπηρχον — ιδοντες δε* V cf L: *οι δε ιερεις ιδοντες* N P² | 7. *φειδεται* V P²: *εφειδετο* N | *του λαλ.* N P²: *το διδασκειν* V | 8. *δε αναχωρει* V: *αναχωρειν* N P² | *επηλθον — εσυραν* N (*εσηραν*) P² (*αυτου* statt *αυτω* und *αυτον* nach *εσυραν*); auch B (zu welchem hier vt durchaus gehört) hat unter viel Fremdartigem *δησαντες αυτον εσυραν* (*εξω του τοπου* + m² vt, *εκ τ. τοπου* + c): > V | 9. *πληγ. — αυτω* P² N (> *πολλας*) Cp, dessen Fragment hier beginnt Birch 293: *και* × u. *αυτον* V | 10. *και αφηκαν — ιερω* V Cp L: *και επορευθησαν εασαντες αυτον δεδεμενον* N P² | 11. *νομος τ. ιε.*: nur P² *μονοις τοις μὴ ἱερευσιν* | 12. *βρωματων* V P² Cp: *και πоματων* + N, mehreres > L | *και* vor *ειθ'* V N Cp: > P² | 13. *συγγιν.* V: *συναγεσθαι* N P² | *μιαρα* V: *μυσαρα* N P² | 14. *ουν* V N: *δε* P² Cp | *των δεκαδ. ιε.* N Cp: *των μη ιερεων* P², *αυτων* V | *εν τ. ιερω* V N P²: > Cp | 15. *του — θεου* V Cp (*dicis* bei Birch ist Schreib- oder Druckfehler für *deus*. Mingarelli Aeg. codd. rell. p. CCCIII lässt in der Uebersetzung das koptische *Unutepe* stehn und bemerkt *è un Dio*): > N P² | 16 *δεδεμ.* V Cp (*vinctus et iacens*): > N P² | 17. *καταπεσοι* N P²: *—σει* V | *του Διον.* V Cp cf L: *τουτο* N P² | 18. *ιερεις* V Cp cf B: *ως ουν ειδεν ο λαος το γεγονος εδραμον και* (*δραμοντες* P²) *ελυσαν τον Ιωαννην λεγοντες· λυσωμεν αυτον μηπως καθ'*

Ἦν δέ τις ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ Μυρινούσῃ ὀνόματι Νοητιανός, καὶ ὄνομα τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Φορά, καὶ τούτοις δύο υἱοί· ὄνομα τῷ μείζονι Ῥώξ, καὶ ὄνομα τοῦ νεωτέρου Πολύκαρπος. ὁ οὖν Νοητιανὸς εἶχεν πεῖραν μαγικῆς κακοτεχνίας καὶ βιβλία πολλὰ ὑπὸ δαιμόνων κατεσκευασμένα. ὡς οὖν εἶδεν τὸν Ἰωάννην εὐξάμενον περὶ τῆς καταστροφῆς τοῦ ἱεροῦ καὶ καταπεσόντος εὐθέως καὶ θανατώσαντος τοὺς δώδεκα ἱερεῖς, ἐλυπήθη σφόδρα καὶ θυμὸν δαιμονικὸν εἶχεν κατὰ Ἰωάννου. ὁ γὰρ πᾶς λαὸς ἔδραμεν καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ προσεκύνησεν τὸν Ἰωάννην, λέγοντες αὐτῷ· μήποτε καὶ ἐφ' ἡμᾶς καταράσηται, καὶ πυρίκαυστοι γενώμεθα. καὶ ἀναστάντες ἔλυσαν τὸν Ἰωάννην καὶ ἐδιδάσκοντο ὑπ' αὐτοῦ. ὁ οὖν Νοητιανὸς λέγει τῷ Ἰωάννῃ· διδάσκαλε, ἰδοὺ πάντες ἀγαπῶσίν σε· θεράπευσον οὖν πάντας, καὶ εἰ ἔστιν εὐθύτης ἐν τῇ καρδίᾳ

ημων ευξηται (ευξ. κ. ημ. P²) πυρικαυστοι γενωμεθα (γινομ. P²) N P² L. Wesentlich dasselbe haben V Cp nachher p. 129, 10. Von dieser spätern Stelle hat L ausser dem, was N P² hier vorweggenommen haben, auch noch den folgenden Satz hiehergestellt: *et statim venerunt ad Joannem et liberaverunt a vinculis et rogabant eum, et continuo Joannes surrexit et coepit praedicare populo.* | 1. τη πολει εκ. Μυρ. V (aber Μυρινουσα) cf B u. L *(illa civitate)* welche beide den Namen >: αυτη τη Μυρινουση πολει N P² (Μυρεν.), *in civitate Merinusa* Cp | 2. Νοητιανος N B Cp: Νοτιανος V P², *Nucianus* L | ον. τη γυν. N P² B: το ον. της γυναικος V | Φορα V N P² B Cp: *Flora* L | και τουτοις (+ ησαν P²) δ. υιοι N P²: υπηρχον δε τουτοις υιοι δυο V, *is duos habebat filios* Cp L | 3. μειζονι V N B Cp (dieser kehrt die Sätze über die beiden Söhne um) L (> alles von μειζονι — νεωτερου): ενι P² | Ρωξ NB: Ροξ V P², *Lox* Cp | ον. του νεωτ. V Cp cf B: τω ετερω N P² | 4. ουν V: δε N P² L, > Cp | πειραν V cf B Cp *(magiae artem)*: > N, für πειραν — και hat P² nichts, L eine Erweiterung | 5. και V B Cp L: > N P² | υπο N P² B Cp *(a daemone)*: > V | κατεκευασμενα N P² (—ους): συντεθημενα αυτω V | 6 ευξαμενον V P²: προσευξαμενον N | περι N P² Cp *(pro)*: κατα V | ιερου N P² Cp: μιαρου × V | 7. καταπεσοντος — ιερεις V Cp *(ac templum concidisse et duodecim sacerdotes eo casu occisos esse)*: των δωδεκα ιερων (so N, μηερεων P²) την απωλειαν N P² | 8. δαιμονικον V P² Cp: > N | ειχεν V P²: εσχεν N | 9. λαος N P²: ο × V trotz seines ο γαρ vorher | εδρ. και V N: > P² Cp | επεσεν V P²: προσεπεσεν N | 10. λεγοντες — γενωμεθα (aber καταρησεται u. γενομεθα) V cf Cp *(dicebant ne forte nobis maledicat et igne comburamur)*: > N P², noch mehr > L s. vorher zu 128, 18 | 11. ελυσαν τ. Ιω. V P²: ελ. αυτον N, *ad Johannem confluxerunt* Cp | 12. ουν V P²: δε N Cp | 13. αγαπωσιν V Cp L: αγαπωμεν N P² | 14. και V cf Cp *(et corde rectus esto)*: > N P², ganz frei L

σου, ποίησον τοὺς δώδεκα ἱερεῖς ἀναστῆναι, τοὺς ἀποθανόντας ἐπὶ τῇ καταστροφῇ τοῦ ἱεροῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτόν· εἰ ἦσαν ἄξιοι τοῦ ἀναστῆναι, οὐκ ἂν ἀπέθνησκον τῇ πτώσει τοῦ ἱερεῦ. ὁ δὲ Νοητιανὸς εἶπεν· ἐγὼ δόξαν σοι περιποιῶν ταῦτα φθέγγομαι πρός σε· ἢ ἀνάστησον τοὺς ἱερεῖς, κἀγὼ πιστεύσω τῷ ἐσταυρωμένῳ, ἢ ἀνιστῶ αὐτούς, καὶ ἔσῃ σὺ κακῇ τιμωρίᾳ ἐξερχόμενος τὸν βίον τοῦτον. καὶ ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ ἐπορεύθη Νοητιανὸς καὶ περιῆλθεν τὴν ἐρήμωσιν τοῦ ἱεροῦ καὶ δι' ἐπικλήσεως ἐποίησεν παραστῆναι αὐτῷ δώδεκα δαίμονας, τὰς μορφώσεις ἔχοντας τῶν ἱερέων, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· δεῦτε ὀπίσω μου, ὅπως ποιήσωμεν κακῶς ὀλεσθῆναι τὸν Ἰωάννην. οἱ δὲ δαίμονες εἶπον πρὸς Νοητιανόν· οὐ δυνάμεθα ἐγγίσαι τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἐστιν Ἰωάννης, ἀλλ' ἰδοὺ ἱστάμεθα ὧδε, καὶ ἄγαγε τὸν ὄχλον ἐνταῦθα, καὶ ὄψονται καὶ πιστεύσουσιν, ὅτι ἡμεῖς ἐσμὲν οἱ ἱερεῖς καὶ πορεύσονται καὶ λιθοβολήσουσιν τὸν Ἰωάννην, καὶ ἔσται ἄτιμος ἐξερχόμενος τὸν βίον τοῦτον. καὶ ἐπείσθη ὁ Νοητιανὸς τοῖς λόγοις τῶν ἀκαθάρτων δαιμόνων καὶ παραγίνεται πρὸς Ἰωάννην καὶ πρὸς τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα αὐτῷ καὶ ἔκραξε μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ἄνδρες ἀδελφοί, τί πλανᾶσθε ὑπὸ ἀνθρώπου ἐμπαίκτου καὶ λαλοῦντος λόγους ἀνωφελεῖς, μηδὲν ἀγαθὸν δυναμένου ἡμῖν ποι-

1. *ποιησον* V: *και* × N P^2 (Cp?) | *αναστηναι* N P^2: *αναστωσιν* V | *τους αποθ. — ιερου* V Cp: *qui mortui sunt* L, > N P^2 | 4. *περιποιων* P^2 V (Schreibfehler *περιποιω*): *περιποιουμενος* N | 5. *ιερεις* N P^2 Cp: *δωδεκα* × V | *καγω* V P^2 Cp L: *και πιστ. καγω* N | 6. *πιστευσω* V N Cp L: *πιστευω* P^2 | *αυτους* V P^2: + *εγω* N | *εση συ* N P^2 (dieser aber *σοι* geschrieben): *εσται σοι* V | 7. *επι τ. λ. τουτω* V Cp L *(his dictis)*: *ευθεως* P^2, > N | 8. *περιηλθεν* hier N P^2: hinter *ιερου* V | *την* N P^2 Cp L: *πασαν* × V | 9. *δαιμονας — ιερεων* V (aber *εχοντα*) L cf Cp: nur *ιερεις* N P^2 | 10. *πρ. αυτους* V L: *αυτοις* N P^2 | 12. *προς N.* V Cp: > N P^2 L > | 13. *εγγισαι* N P^2 Cp: *στηναι εν* V, *in loco ullo habitare* L | *Ιω.* N P^2: *ο* × V | 14. *ωδε* N P^2: *ενθαδε* V | *ενταυθα* hier N P^2: hinter *οχλον* V | *πιστευσουσιν* N P^2 (*—σωσιν*): *πεισθησονται* V | 15. *ιερεις* N P^2 Cp: *δωδεκα* × V | *πορευσ. κ. λιθοβ.* N P^2: *πορευθεντες λιθασωσιν* V | 16. *και εσται — εξερχομενος* N P^2 (*ατιμως*) Cp (*et in suo ex hac vita exitu erit condemnatus*): *και εξερχεται* V | 17. *ακαθαρτων* V Cp: > N P^2 | 18. *προς τ. οχλ.* V: *τ. οχλ.* N P^2, *cum multitudine* Cp | 19. *περιεστωτα* V cf L *(et circumstante turba)*: *παρεστωτα* N P^2 | 20 *υπο* N P^2: *απο* V | *ανθρωπου* V P^2 Cp L *(homines hos)*: *Ιωαννου* N | 21 *μηδεν — ποιησαι* (aber *δυναμενον*) V: *μηδεν δυναμενου αγαθοποιησαι* P^2 N (+ *ημας*), > Cp, *et nihil facere possunt* L

ῆσαι. ἠκούσατε τὸν λόγον, ὃν ἐλάλησα πρὸς αὐτὸν λέγων· ὅτι ἢ ἀνάστησον τοὺς ἱερεῖς, καὶ πιστεύσω τῷ ἐσταυρωμένῳ, ἢ ἀναστήσω αὐτούς, καὶ ἔσῃ κακῶς ἐξερχόμενος τὸν βίον τοῦτον· καὶ εἶπέν μοι, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἄξιοι τοῦ ζῆν.· καὶ ἐπορεύθην ἐγὼ καὶ ἤγειρα αὐτούς, ἀλλὰ καὶ τὸ ἱερὸν μέλλω ἐγείρειν. νῦν οὖν πάντες ἀκολουθήσατέ μοι, καὶ ὄψεσθε αὐτούς, καὶ οὕτω τὴν τιμωρίαν ἐπάγωμεν ἐπ᾽ αὐτόν. μόνον δὲ οὗτος καὶ ὁ τούτου μαθητὴς μενέτωσαν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. ἀκούσαντες δὲ πάντες περὶ τῶν ἱερέων ἠκολούθησαν τῷ Νοητιανῷ, μηκέτι προσέχοντες τῷ Ἰωάννῃ. καὶ ὡς ἤρχοντο εἰς τὸν τόπον, ἐδιδάσκοντο ὑπὸ Νοητιανοῦ τὸ πῶς ἀπολέσωσιν τὸν Ἰωάννην. λαβὼν δὲ Ἰωάννης ἐμέ, δι᾽ ἄλλης ὁδοῦ παρεγενόμεθα πρῶτοι ἐπὶ τῷ πτώματι τοῦ ἱεροῦ. καὶ ὡς εἶδον τὸν Ἰωάννην οἱ δαίμονες, πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν αὐτοῖς ἄφαντοι ἐγένοντο ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου. ἡμεῖς δὲ ἐκρύβημεν ἐν σπηλαίῳ ἐγγὺς τῆς ἐρημώσεως τοῦ ἱεροῦ. ὡς δὲ ἦλθεν ὁ Νοητιανὸς καὶ πᾶς ὁ ὄχλος σὺν αὐτῷ, παρεκάλει τοὺς δαίμονας τοὺς λεγομένους παρ᾽ αὐτοῦ ἱερεῖς, καὶ οὐκ ἦν φωνὴ καὶ οὐκ ἦν ἀκρόασις, καὶ κατεδα-

1. *ηκουσατε τ. λογ.* N P^2 (× *υμεις*) Cp: > V, ungenau L | *λεγων* V Cp *(cum dixi)*: > N P^2 | 2. *η* vor *αναστ.* N P^2: > V | *ιερεις* N P^2 Cp: *mortuos* L, *δωδεκα ιερεις* V | 3. *αυτους* V P^2: + *εγω* N | *εση* V P^2: + *συ* N | 4. *ειπεν μοι* V L *(respondit autem mihi)*: *ειπεν* N P^2, *dixerunt* Cp | *εισιν* V P^2 L: *ησαν* N, *est (vita dignus)* Cp | 5. *αλλα και* N P^2: *και βουλομαι και* V, *et aliud* (*αλλο*) *etiam* Cp | *μελλω* N P^2: > V | *νυν ουν παντες* V L *(nunc autem)* Cp *(ergo nunc)*: *παντες ουν* N P^2 | 6. *και οψεσθε* (*— σθαι*) V Cp: *οπως οψεσθε* N L, *οψεσθαι* P^2 | 7. *την* N P^2: > V | *επαγ. επ᾽ αυτον* V: *επαγαγωμεν αυτω* N P^2 | *μονον* V Cp: *μενετω* N, *μαινετω* P^2 | *τουτου* V: *αυτου* N P^2 | 8. *μενετωσαν* V Cp (da er vorher *μονον* hat): > N P^2, aber *μονοι* hinter *τουτω* | 9. *παντες* V cf L *(turba)*: > N Cp, *και* P^2 | *ιερεων* N P^2 Cp L: *δωδεκα* × V | *μηκετι — Ιωαννη* V N P^2: *relicto Joanne* L, > Cp | 10. *και ως — Νοητ.* V: *κ. ως απηρχοντο εδιδ. υπο N.* N P^2, *ut viderent* Cp, *et cogitabant turbae* L | 11. *το πως* V P^2: *πως* N | *απολ. τ. Ιω.* N V P^2 Cp: *nos male perderent* L | 12. *δε* V L: *ουν* N P^2, > Cp | *Ιω. εμε* V N: *εμε ὁ Ιω.* P^2 | *δι αλλης οδου* N P^2 Cp: > V L | 13. *τω πτ.* N P^2: *το πτωμα* V | *και ως* V Cp: *ως δε* N N^2 L | *δαιμονες* V P^2 L: *δεκαδυο* × N Cp | 14. *αυτον αυτοις* V: *αυτοις* N, *αυτους* P^2 | *αφαντοι* V Cp: *εφυγον και* × N P^2 (L?) | *εκ τ. τοπου εκ.* N P^2 Cp: *ab oculis nostris* L, > V | 15. *εγγυς — ιερου* V Cp L: > N P^2 | 16. *ως — ο* V: *ελθων δε* N P^2 | *και — αυτω* V: *μετα του οχλου* N P^2 | 17. *παρεκαλει* V: *παρεκαλειτο* N P^2 | *τ. δαιμονας* V P^2 Cp L: > N | *αυτου* N P^2: *αυτω* V | 18. *και ουκ ην ακρ.* V: *ουδε ακρ.* N, *ουτε ακρ.* P^2 | *ακροασις* V N P^2: *αποκρισις* Cp L | *και κατεδ.* V: *κατεδαπανατω* (sic) *δε* N P^2

πανᾶτο ἡ διάνοια αὐτῶν ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ τῆς τῶν δαιμόνων ὀπτασίας. καὶ ἔμειναν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἀπὸ ὥρας τετάρτης ἕως ὥρας δεκάτης. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρός με· ἀνάστα, τέκνον Πρόχορε, ἀπέλθωμεν ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἤμεθα· μέλλει γὰρ ὁ ὄχλος ἀπέρχεσθαι ἐκεῖ. καὶ ἀναστάντες ἐπορεύθημεν ἐν αὐτῷ τῷ τόπῳ. ὁ δὲ ὄχλος ἐπέστη τῷ Νοητιανῷ καὶ διελέγοντο λόγοις σκληροῖς πρὸς αὐτὸν λέγοντες· τί ἐποίησας ἡμᾶς ἀπολέσαι τὰς ἐλπίδας ἡμῶν, φαντάσας ἡμᾶς καὶ χωρίσας ἀπὸ τοῦ διδασκάλου ἡμῶν, τοῦ δικαίου Ἰωάννου, καὶ ἐζήτουν ἐπιβαλεῖν αὐτῷ τὰς χεῖρας λέγοντες· ὅτι θανατώσομέν σε, καθὼς σὺ ἐπονηρεύσω ποιῆσαι τῷ ἡμῶν διδασκάλῳ. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· μὴ θανατώσωμεν αὐτόν, ἀλλ' ἀπάγωμεν αὐτὸν πρὸς Ἰωάννην, καὶ τῇ γνώμῃ αὐτοῦ ἐπενέγκωμεν αὐτῷ τὴν κρίσιν. καὶ λαβόντες τὸν Νοητιανὸν ἤγαγον πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, τοῦτον εὕραμεν διαστρέφοντα τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας, ἣν σὺ μόνος ὑπέδειξας ἡμῖν καλὴν καὶ εὐθεῖαν· καὶ ἐζήτησεν καὶ σὲ θανατῶσαι καὶ ἡμᾶς ἀπολέσαι· κέλευσον οὖν ἡμῖν, ὅπως ἀποκτείνωμεν αὐτόν, καθὼς ἠβουλήθη ποιῆσαι σοί. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· τέκνα, ἄφετε

1. *αυτων* N P^2 (vor *η διανοια*) Cp: *αυτου* V, d. Satz > L | *προσδ.* N P^2: *κακη και μιαρα* × V, *frustratam* Cp | 2. *εμειναν* N P^2: *διεμειναν* V | *εκεινω* V Cp: > N P^2 | *τεταρτης* N P^2 Cp: *τριτης* V, *a mane* L | 4. *ημεθα* N P^2: *ημεν* V | 5. *εν αυτω τ. τοπω* N P^2 cf Cp: > V | 6. *τω N.* N P^2: *N.* V | *και διελ — τι* N P^2: *διαλεγομενοι προς αυτον λογους σκληρους λεγοντες οτι* V, auch Cp keine Frage, wohl aber L | 7. *ημας* V: *ημιν* N P^2 | *απολεσαι* P^2: *απολεσθαι* V, *απολυσαι* N, *frustratus es* Cp | 8. *και χωρ.* V P^2 Cp: > N | 9. *Ιωαννου* N P^2 Cp: > V | 10. *τας χειρας* P^2 V (+ *αυτων*): *χειρας* N | *οτι* V: *αρτι* N, > P^2 | *θανατωσομεν* (geschrieben *—ωμεν*) V Cp: *θανατουμεν* N P^2 | *συ* V: > N P^2 | 11. *ποιησαι — διδ.* V: *κατα του διδ. ημων* N P^2 | 12. *μη θ. αυτον* N P^2 Cp L: > V | *απαγωμεν* V L Cp: *απενεγκωμεν* N P^2 | 13. *Ιωαννην* V Cp L: *τον διδασκαλον ημων* N P^2 | *αυτου* N P^2: *του* (sic) V | *επενεγκ. αυ.* (*ενενεγκ.* ohne *αυτω* P^2) *την κρισιν* N P^2 Cp: *καταλειψωμεν αυτον* V | 14. *τον N.* V Cp: *αυτον* N, > P^2 | *ηγαγον* V N: *απηγαγον* P^2 | 15. *ειπαν* V: *ειπον* N P^2 | *προς αυτον* V: *αυτω* P^2, > P | *ευραμεν* V P^2: *ευρομεν* N | 16. *της αληθ.* V L: *ημων* vor *τ. οδον* N, > P^2 Cp | *συ* (geschrieben *σοι*) *μονος* V: > N P^2 Cp, den ganzen Satz > L | *υπεδειξας* V P^2: *επεδειξας* N | 17. *και εζ. και* V Cp (*et te insuper quaesivit*): *εζητ. δε και* N P^2 | *και ημ. απ.* N P^2: *ut nos dispergeremur* Cp, > V | 18. *ημιν — αυτον* V: *ημας αποκτειναι αυτον* P^2, *nobis (igitur praecipe) et illum interficiemus* Cp, > N, der dafür *παθη* hinter *ποιησαι σοι* | 19. *προς αυτους* V P^2 Cp: > N | *τεκνα* N P^2 Cp: > V

τὴν σκοτίαν ὑπάγειν εἰς τὸ σκότος, ὑμεῖς δὲ υἱοὶ φωτὸς ὄντες πορεύεσθε πρὸς τὸ φῶς, καὶ σκοτία οὐ μὴ καταλάβῃ ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ ἐστιν ἐν ὑμῖν. καὶ οὐκ ἔασεν αὐτοὺς ὁ Ἰωάννης θανατῶσαι τὸν Νοητιανόν, πολλοὶ δὲ τοῦ ὄχλου παρεκάλουν τὸν ἀπόστολον τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ· ἀξιοῦμέν σε, πάτερ, δὸς ἡμῖν τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· ἀπέλθατε, τέκνα, ἐν εἰρήνῃ εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστίν, καὶ τῇ ἕωθεν λήψεσθε τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ. καὶ ἀπῆλθον ἕκαστος εἰς τὸν ἑαυτοῦ οἶκον· τῇ οὖν ἐπαύριον ἔρχονται πρὸς Ἰωάννην οἱ πλούσιοι αὐτῶν λέγοντες· διδάσκαλε, ἀξιοῦμέν σε, δὸς ἡμῖν τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. ὁ οὖν Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἀκολουθήσατέ μοι ἐν τῷ ποταμῷ, κἀκεῖ βαπτίσω ὑμᾶς. καὶ λαβὼν πάντας τοὺς πιστεύσαντας ἤγαγεν ἐν τῷ ποταμῷ καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς, ὥστε φωτίσαι πάντας. ὁ οὖν Νοητιανὸς διὰ μαγικῆς κακοτεχνίας ἐποίησεν αἷμα τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ, καὶ εἶδον ἅπαντες καὶ ἐξέστησαν. καὶ εἶπεν Ἰωάννης· κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, υἱὲ τοῦ θεοῦ, ὁ τὰς καθαρὰς φύσεις ἐνθεὶς τοῖς ἀνθρώποις, ἀποκατάστησον τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν κατάστασιν τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ παρὰ σοῦ, καὶ τὸν Νοητιανὸν πάταξον ἀορασίᾳ, ὥστε μὴ

1. την — σκοτος V: την σκ. εις τ. σκοτος απελθειν N, το σκοτος εν τη σκοτια απελθειν P^2 | 2. πορευεσθε (oder —σθαι) V N: πορευθητε P^2 | προς N P^2: εις V | καταλ. V Cp L: φθαση N P^2 | 3. εασεν N P^2: αφηκεν V | αυτους V P^2: αυτοις N | 4. ὁ Ιω. N P^2: Ιω. V | του οχλου V L: εξ αυτων N P^2, *ex iis qui erant in illo loco* Cp | 5. τ. απ. — θεου V: *apostolum* L, *Joannem* Cp, αυτον N P^2 | 6. πατερ hier V (Cp?): vor αξιουμεν N P^2 | ο δε Ιω. bis zum zweiten σφραγιδα l. 11 N P^2 cf B (Beilage B, 3): > V Cp L. Ich gebe den Text nach P^2, die Varianten in N sind απελθετε . . μετ' ειρηνης . . . δωρεαν του Χριστου . . . απηλθεν . . . οικον αυτου . . . λεγοντες vor πλουσιοι (ob πλειστοι zu emendiren?) | 12. ακολουθησατε V: ακολουθητε P^2, ακολουθειτε N | 13. κακει V: και εκει N, και P^2 | 14. ηγαγεν — παντας N P^2 Cp: και διδαξας εβαπτισεν εις το ονομα του πατρος και του υιου και του αγιου πνευματος V, wieder anders L | 15. ουν V Cp: δε N P^2 L | δια μαγικης κακ. N P^2: μαγικη κακοτεχνια V | 16. ειδον . . και V: ιδοντες N P^2 | απαντες V P^2: παντες N | 17. και ειπεν V L: ειπεν δε N P^2 Cp | 18. τας κ. φυσεις V N P^2 L: *naturam mundam* Cp | ενθεις N V: διενθεις P^2 | τοις ανθ. V: *homini* Cp cf L, πασιν ανθ. N P^2 | 19. του ποτ. V N L: τουτο P^2 Cp | καταστασιν V (Cp?): φυσιν N P^2, *naturam et conditionem* L | την δοθ. — σου V P^2 Cp L: αυτου N | 20. παταξον: hier endigt Cp | αορασια V P^2: × εν N

δύνασθαι αὐτὸν ἐκ τόπου εἰς τόπον μετελθεῖν. καὶ εὐθέως ἐπὶ τῷ λόγῳ Ἰωάννου ἐκαθάρθη τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ Νοητιανὸς ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ τόπου τυφλός, καὶ πάλιν διδάξας Ἰωάννης πάντας τοὺς πιστεύοντας ἐβάπτισεν αὐτούς. ἦσαν δὲ οἱ φωτισθέντες ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν διακόσιοι. ὁ δὲ Νοητιανὸς ἔκραξεν μεγάλῃ τῇ φωνῇ λέγων· ἐλέησόν με, ἀπόστολε τοῦ εὐλογημένου θεοῦ, καὶ ποίησόν με ἀναβλέψαι καὶ δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ κρατήσας ὁ Ἰωάννης τὸν Νοητιανὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἀπήγαγεν ἐπὶ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ καὶ διδάξας αὐτὸν τὰ περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος ἐβάπτισεν αὐτόν, καὶ εὐθέως ἠνεῴχθησαν αὐτοῦ οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς Ἰωάννου ἀπήγαγεν ἡμᾶς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ἦσαν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἴδωλα πολλά· ὡς οὖν εἰσῆλθεν ὁ Ἰωάννης, εὐθέως ἔπεσαν καὶ συνετρίβησαν καὶ ἐλεπτύνθησαν ὡσεὶ χνοῦς. καὶ ὡς εἶδεν Νοητιανὸς καὶ τοῦτο τὸ θαῦμα καὶ τὰ εἴδωλα οὕτως γενόμενα, πλειόνως ἐπίστευσεν τῷ Χριστῷ. ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ αὐτοὶ ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν ὑπὸ Ἰωάννου καὶ πᾶς ὁ οἶκος αὐτοῦ. ἐμείναμεν δὲ παρ' αὐτῷ

1. *τοπον* V P^2: *ετερον* × N | 2. *εκαθαρθη* V: *εκαθερισθη* P^2, *εκαθαρισθησαν* N | *το υδ.* V L: *τα υδατα* N P^2 | 3. *Ιω.* V cf L: > N P^2 | *παντας — αυτους* V N cf L: *αυτους εβαπτ.* P^2 (N P^2 + *εις ονομα π. κ. υ. κ. αγ. πν.*) | 5. *εν τ. η. εκ.* V L: > N P^2 | *τ. αριθμ.* V: *ωσει* N, > P^2 L | *δε* N P^2 L: *ουν* V | 6. *τη* hier V P^2: vor *μεγ.* N | *με* N P^2 (*αναβλεψειν*): *μοι* V | 8. *ο Ιω. τ. Νο.* V: *αυτον Ιω.* N P^2 | 9. *απηγ.* V N (+ *αυτον*): *ηγαγεν αυτον* P^2 | *επι* V P^2: *εις* N | *του ποταμου* V cf L: > N P^2 | 10. *αυτον τα* V: *τα* P^2, *αυτον* N | 11. *ηνεωχθ.* V P^2: *ανεωχθ.* N | 12. *επιλ. τ. χ. Ιω.* V: *λαβομενος του Ιω.* P^2 N (*τον Ιωαννην*) | 13. *εν τω οικω* V: *εις τον οικον* N P^2 | *ησαν — πολλα* N P^2 (*εις τον οικον*) cf L (> *πολλα*) B (*ησαν δε εκει ειδ. εστηκοτα πολλα*): *ην δε εκει ειδ. πολλα εχων* V | 14. *εισηλθεν* V P^2 B: *ηλθεν* N | *ο Ιω.* N P^2 (> *ο*) B L: *ο αποστολος του Χρ.* V | *επεσαν* V N P^2 m^2: *επεσον* c m^1 | *κ. συνετρ.* V cf L: > N P^2 B | 15. *ωσει χνους* V cf L (*pulvis χους*): > N P^2 B | *κ. ως ειδ.* V m^1 m^2: *ως ουν ιδεν* P^2, *ιδων δε* N, *τουτο ως εθεασατο* c | 16. *και τουτο — γενομενα* V: *ταυτα ουτως γεγονοτα* m^1, nur *ταυτα* N P^2 m^2, *τουτο* c (s. vorher), *quod* L | 17. *πλειονως* V: *περισσοτερως* N P^2 B | *Χριστω* V P^2 B L: *θεω* N | 18. *οι υιοι* V L: *ο υιος* N P^2, *οι δυο υιοι* B | *και αυ. επ.* V: *ταυτα επ.* P^2 N (+ *και αυτοι*), *πιστευσαντες* ohne folg. *και* B | *κ. πας ο οι. αυ.* V L (etwas vorher): > N P^2 B | 19. *εμειν. — δεκα* V L B (+ *αγαλλιωμενοι* [*και χαιροντες* m^1] *επι τη χαριτι του κυριου*): > N P^2

ἡμέρας δέκα. καὶ διδάξας αὐτοὺς πάλιν ἱκανῶς καὶ συνταξάμενος αὐτοῖς, ἐξήλθαμεν ἀπὸ τῆς πόλεως Μυρινούσης καὶ ἐπορεύθημεν ἐν Κάρῳ τῇ πόλει ἀπὸ σημείων δεκατριῶν Μυρινούσης. καὶ εἰσελθόντων ἡμῶν ἐν τῇ πόλει, ὑπήντησεν ἡμῖν ἀνὴρ σώφρων, Ἰουδαῖος ὀνόματι Φαῦστος, καὶ εἰσήγαγεν ἡμᾶς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ ἐδίδαξεν ἅπαντας, καὶ ἐβαπτίσθησαν παρ' αὐτοῦ. καὶ ἤμεθα παρ' αὐτῷ ἕως χρόνου ἱκανοῦ.

Διαδεχθέντος δὲ τοῦ ἡγεμόνος τῆς νήσου ἐπέστη τις ἀνθύπατος τῇ νήσῳ ὀνόματι Μακρῖνος, Ἕλλην καὶ ὠμότατος καὶ ἄσπλαγχνος περὶ τοὺς Χριστιανούς. ἐξῆλθεν οὖν οὗτος εἰς ἐπίσκεψιν τῶν λοιπῶν πόλεων· ἦν γὰρ ἡ κατοίκησις αὐτοῦ ἐν Φορᾷ τῇ πόλει. ἔρχεται οὖν ἐν Κάρῳ τῇ πόλει. ἦν δέ τις ἐκεῖ γυνὴ πλούτῳ πολλῷ περικεκοσμημένη· αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄνομα αὐτῇ Προκλιανή. καὶ ἦν αὐτῇ υἱὸς ἐτῶν εἴκοσι τεσσά-

1. *ικανως* V: > N P^2, die andern nicht vergleichbar | *συνταξαμενος* P^2: —*νοις* V, —*νοι* N | 2. *αυτοις* V: *αυτους* N, > P^2 | *εξηλθαμεν* V P^2: —*θομεν* N c m^1, —*θεν* m^2. Mit den Worten *εξηλθομεν απο τ. πολεως Μυρ.* tritt P^3 u. ähnlich m^3 wieder ein s. oben zu p. 125, 11 und Amphil. p. 51 | 2. *Μυριν.* — *Μυριν.* l. 3 N P^2 P^3 (+ *ως* hinter *πολει*) cf B L (> beide Namen): nur *μιλια δεκα τρια* V | 4. *εισελθοντων ημων* V P^2 P^3: *εισελθοντες* N | *υπηντ.* V P^2: *απηντ.* N P^3 | 5. *εισηγαγεν* V: *εισηνεγκεν* N P^2 P^3 | *εν τω οικω* V N: *εις τον οικον* P^2 P^3 | 6. *απαντας* V: *παντας* P^3, *Ιωαννης* (+ *απαντας* P^2) *τους εν τω οικω* (+ *αυτου* P^2) N P^2 | *εβαπτισθησαν* V P^2 P^3: *εβαπτισεν* N | *παρ' αυτου* V: *υπ' αυτου* P^2, > N P^3 | 7. *ημεθα* N P^2 P^3: *ημεν* V | *παρ' αυτω* V (geschr. *αυτου*) P^2 P^3: *μετ' αυτου* hinter *χρονου* N | *ικανου* V cf B (*ικανον χρονον*, anders gestellt in m^2): > N P^2 P^3 | 8. *διαδεχθ.*: × *περι Προκλιανης και Σωσιπατρου* (+ *του υιου αυτης* c) m^1 c, *περι Σωσιπατρου και Προκλ. της αυτου μητρος* m^2 (s. über dessen Ordnung zu p. 116, 16). Hinter *διαδεχθ. δε* ist in P^3 wenigstens ein Blatt ausgefallen s. Einl. | 9. *τη νησω* P^2 (geschr. *σσω*): *εν* × N, *της νησου* V, *των κυκλαδων* (*νησων* + c) m^1 c, > m^2 | *Μακρ.* N P^2 B: *Καρινος* V | *και* vor *ωμοτ.* V P^2: > N B | *και ασπλ.* V N P^2 c m^2 (> *και*): *απανθρωπος τε* × m^1 | 10. *περι* V B: *εις* N P^2 | *ουτος* V: *ο Μακρινος* N P^2, > B | 11. *ην* — *αυτου* V: *η γαρ κατ. αυ. ην* N P^2 | 12. *Φορα* s. oben p. 57, 1: *Φθορα* N P^2, den Satz > B, viel mehr > L | *ερχεται* — *πολει* N P^2: *ηλθεν ουν και εν Καρω* B, > V | *ην* — *γυνη* V B (*εκεισε*): *εν δε τη πολει εκεινη ην τις γυνη* N P^2 (> *τις*) cf L | 13. *πλου. π. περικ.* V: *πλουτω κομωσα πολλω* m^2, *πλουσια* N L, *πλουσια σφοδρα* P^2 c m^1 | *αυτη* V: *και* × N B, *δε* + P^2 | *κ. ονομα* V P^2: *κ. το ον.* N, *ον. δε* B | 14. d. erste *αυτη* V B: *αυτης* N P^2 | *Προκλ.*: *Prodiana* L | *και* — *υιος* V: *ειχεν δε υιον μονογενη ωσει* N P^2 (> *ωσει*) cf L, *υπηρχε δε αυτη υιος* B

ρων ὀνόματι Σωσίπατρος, εὔμορφος ὑπὲρ πᾶσαν φύσιν ἀνθρώπων τῇ ἔξωθεν μορφῇ, τῇ δὲ ἔσω ἐσθήσει εἶχεν τὴν σωφροσύνην τοῦ Ἰωσήφ. ἡ οὖν Προκλιανή, ἡ μήτηρ αὐτοῦ, κεντηθεῖσα τῇ διανοίᾳ ἐξ ὑποθέσεως δαίμονος ἀκαθάρτου εἰς ἐπιθυμίαν τοῦ ἑαυτῆς υἱοῦ ἤγετο, διωκομένη ὑπὸ λογισμοῦ διαβολικοῦ καὶ λέγει πρὸς τὸν ἑαυτῆς υἱόν· τέκνον Σωσίπατρε, ἔστιν ἡμῖν χρήματα καὶ ἀγαθὰ πολλά· φάγωμεν καὶ πίωμεν καὶ εὐφρανθῶμεν, καὶ μὴ ἔστω σοι ξένη γυνή, μήτε ἐγὼ στερηθῶ σου· ἰδοὺ γὰρ γηραλέα οὐκ εἰμί, ἀλλὰ καὶ νεωτέρα καὶ εὔμορφος. ἔσομαί σοι ἀντὶ γυναικός, καὶ αὐτὸς ἐμοὶ ἀντὶ ἀνδρός, καὶ μὴ ἐάσῃς εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν εἰσελθεῖν ἄνδρα ξένον. καὶ ἔσομαί σε ἀποκωλύουσα ἀπὸ πάσης γυναικός. ὁ οὖν Ἰωάννης ἦν ἐν δημοσίῳ τόπῳ τῆς πόλεως διδάσκων, καὶ συνήχθησαν ὄχλοι πολλοὶ περὶ αὐτόν, ἦλθεν δὲ καὶ Σωσίπατρος καὶ ἤκουεν τοῦ Ἰωάννου διδάσκοντος· μετὰ οὖν τῶν παραπτω-

1. *Σωσιπατρος* V: *—ον* N P^2, > *ον. Σωσ.* B | *ευμορφος — μορφη* V P^2 (*ευμορφον . . . εξω . .*): *υπηρχεν δε ουτος ευμορφωτατος πανυ* N, *ευμορφοτ. πανυ* vor *ως ετων*, nach *τεσσαρων* aber *κατα δε την του σωματος και της ψυχης διαθεσιν του καλλους και της ευπρεπειας ετυγχανε του δικαιου* (*και σωφρονος* + c m^1) *Ιωσηφ ομοιος* B | 2. *τη δε – Ιωσηφ* V (geschr. *τη σωφροσυνη*) cf B (s vorher) L (*sed castitatis amatorem et imitatorem continentiae Joseph*): > N P^2 | 3 *ουν* V N B: *δε* P^2 | *η μητ. αυ.* V L B (*Σωσιπατρου*): > N P^2 | *κεντηθεισα* nach V (*κεντισθησα*): *εκεντηθη* N P^2 m^2, ganz anders c m^1 | 4. *τη διανοια* V P^2: *την διανοιαν* N m^2 | *εξ — ακαθαρτου* V: *εξ υποβολης δαιμονικης* B (*δαιμονων* m^2), *υπο πνευματος ακαθ.* N P^2 (*δαιμονος*) | 5. *εαυτης* V B: *ταυτης* P^2, *αυτης* hinter *υιον* N | *ηγετο — υιον* V cf B (*και ηγετο φλεγομενη και διελκομενη τω* [*τοιουτω* + c m^1] *δαιμονιωδει λογισμω* [*—μου* m^1 m^2] *εν μια ουν των ημερων απαναισχυντησασα λεγει προς αυτον*): nur *και ειπεν προς αυτον* N P^2 cf L | 7. *χρηματα — πολλα* P^2 c m^1: + *πολλα* nach *χρημ.* N, nur *αγαθα* V, noch anders L m^2 | *και πι. και ευφ.* N P^2 L m^1 m^2: *πι. ευφ.* V, nur *και ευφ.* c | 8. *ξενη* V N B: *χρημα η* × P^2, sehr frei L | *μητε — σου* V: > N P^2 B | 9. *γαρ* V B: > N P^2 L | *γηραλεα* m^1: *—λαια* V P^2 c, *—λια* N, *—λεος* m^2 | 10. *ευμορφος* V B L: *ευμορφωτατη* N P^2 | *σοι* V L: *ουν* + N P^2, *ουν* × B | *και — ανδρος* N B L: > V, alles bis *ο ουν* l. 12 > P^2 | 11. *και μη — ξενον* V B (aber *μητε συ* statt *μη*) L: > N P^2 | 12. *και εσ. — γυναικος* N: *και παλιν εγω σε αποκωλυσω απο πασης* (+ *αλλης* m^1) *γυν.* B cf L, > V P^2 | 13. *εν δ. τοπω* V B (übrigens abweichend): *επι δημοσιου τοπου* N P^2 | 15. *ηκουεν* P^2: *—σεν* V N | *τ. Ιω. διδ.* V: *αυτου* N P^2 | *μετα ουν τ. παραπτωμενων* (von *παραπτω*?) — *λεγοντων* V: *ταραττομενων δε των ανδρων κατα Ιωαννου και λεγοντων* N P^2 (*λαλουντων*), aus B L m^3 nichts zu gewinnen

μένων παρὰ Ἰωάννου ἦν ἑστὼς ὁ Σωσίπατρος, καὶ ὡς ἤκουσεν αὐτῶν λεγόντων· ὅτι φαῦλός ἐστιν καὶ πάντα τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῦ πονηρά εἰσιν, μετῆλθεν ἀπὸ τοῦ τόπου, οὗ ἦν ἑστώς, καὶ ἦλθεν ἐγγὺς τοῦ Ἰωάννου. ὁ δὲ Ἰωάννης ἔγνω τὸν πονηρότατον δαίμονα, τὸν ἐπὶ καταστροφῇ τοῦ νεωτέρου διεγείραντα τὴν αὐτοῦ μητέρα, καὶ ἀποβλεψάμενος Ἰωάννης εἶπεν τῷ Σωσιπάτρῳ· Σωσίπατρε. ὁ δὲ εἶπεν· τί ἐστιν, διδάσκαλε; ὁ δὲ Ἰωάννης πρὸς αὐτόν· ἔχω σοί τι εἰπεῖν. ὁ δὲ Σωσίπατρος· εἰπέ, διδάσκαλε. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· γυνή τις ἦν ἐν πόλει τινὶ καὶ ὑπῆρχεν αὐτῇ υἱὸς νεώτερος μονογενής, καὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς Ἀπάτη, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ υἱοῦ Μὴ ἀπατώμενος. οὗτοι ἦσαν πλούσιοι σφόδρα· εἷς δέ τις κάκιστος ἐχθρὸς ἐφθόνησεν τούτοις καὶ ὑπέβαλεν τῇ Ἀπάτῃ, τῇ μητρὶ τοῦ Μὴ ἀπατωμένου, ἀπατῆσαι καὶ θανατῶσαι τὸν υἱὸν αὐτῆς. ἡ δὲ Ἀπάτη ἠπατᾶτο, ὁ δὲ Μὴ ἀπατώμενος οὐκ ἠπατᾶτο. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον ἐνοχλήσασα ἡ Ἀπάτη τῷ υἱῷ αὐτῆς, πολὺ ἑαυτὴν καταδαπανήσασα τῇ ἐπιθυμίᾳ ὕστερον εἰς θάνατον παρέδωκεν τὸν

2. *παντα τ. λεγ.* V: *τα λαλουμενα* N P^2 | 3. *εισιν* V: > N P^2 | *απο* V P^2: *εκ* N | *του* V B (vorher *πλησιον*): > N P^2 | 4. *δε* V P^2: *ουν* N | *τ. πονηροτατον — μητερα* N P^2 (dieser *καταστροφην* u. *διεγειροντα* u. *εαυτης*): *τον φθονον ον επι τη καταστροφη ηγειρεν ο εχθρος του νεωτερου την τουτου μητερα* V wo wahrscheinlich zwei Sätze durch Ausfall einiger Worte zu einem geworden sind cf L, *την επι τω νεω παγιδα του δαιμονος* m^3 | 6. *και αποβλ.* V P^2: *κατ' αυτου και αποκλεψαμενος* N | *Ιω. — Σωσιπατρω* V: *αυτον ειπεν* N P^2 (dieser aber zweimal *Σωσιπατρε*, so auch L) | 7. *ο δε Ιω. πρ. αυτον* N P^2 (> *πρ. αυ.*) cf L B: *και ειπεν αυτω* V | 8. *εχω — ειπειν* N P^2 B: > V L | *ο δε Σω. — Ιω. ειπεν* P^2 cf B: > V N L | 9. *ην — υπηρχεν* N P^2 B (*αυτη* vor *υπηρ.*): *εν τινι πολει υπηρχεν και ην* V | 10. *της γυν.* V c m^1: *αυτης* N P^2 m^2 | 11. *το δε* V P^2 B: *και το* N | *υιου* V P^2: *αυτης* + N B | 12. *πλουσιοι σφοδρα* V L: *πλουτω πολλω κεκοσμημενοι* N P^2, > B | *εις — εχθρος* V: *κακ. δε εχθ.* P^2, *εχθ. δε κακ.* N B (+ *τις* nach *δε*) | 13. *τουτοις* V: > N P^2 | *υπεβ.* P^2: *υπερβ.* m^3, *επεβ.* N, *ενεβ.* B, *εβαλεν* V | *τη Απ. — απατωμ.* P^2 N (+ *τουτεστιν* nach *Απατη*): nur *τη μητρι αυτου* V, nur *τη Απ.* B | 14. *απατησαι* N P^2 B m^3: × *του* V | *και — αυτης* V N P^2 m^3: *τον μη απατωμενον* B | *η δε* V P^2: *και η μεν* N B | 15. *Μη απατ.* B: *απατωμενος* V, > N P^2 m^3 | *πολυν* N: *πολλυν* V, *πολυ* P^2 | 16. *ενοχλησασα* V P^2 B: *οχλησασα* N | *η Απ.* N P^2 B: > V | *πολυ — καταδ.* V: *και πολυ του εχθρου καταδαπανησαντος αυτην* N P^2 | 17. *υστερον — παρεδωκεν* V cf L (*ut morti vellet eum tradere*): *εις θαν. λοιπον ηγαγεν* P^2 N (*ηγεν*), *εις κριμα θανατου τουτον ενεβαλεν* B (*θαν. εβαλεν* m^2) | *τον* V P^2: > N

υἱὸν αὐτῆς καὶ τῷ ἀγχιστεῖ τοῦτον διέβαλεν ἡ Ἀπάτη ὡς ἀπατηθέντα. ὁ δὲ ἀγχιστεὺς ἐκέλευσεν τὸν Μὴ ἀπατώμενον ὡς ἀπατηθέντα θηριομαχῆσαι. ἡ δὲ ἄνωθεν δίκη τὸν καθαρὸν ἐκαθάρισεν καὶ τὸν σκοτεινὸν καὶ ῥυπαρὸν ἐζόφωσεν. τίνα οὖν, Σωσίπατρε, ἄξιον ἐπαινέσαι, τὸν υἱὸν ἢ τὴν μητέρα; ὁ δὲ Σωσίπατρος, ὥσπερ γῆ διψῶσα δεχομένη ὑετὸν ἐπιτήδεια γίνεται πρὸς καρποφορίαν, οὕτως καὶ οὗτος τοὺς λόγους Ἰωάννου ἐδέξατο εἰς ἑαυτὸν καὶ εἰς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα καὶ εἶπεν· ἄξιον ἐπαινέσαι τὸν υἱὸν καὶ πομπεῦσαι τὴν μητέρα. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν· βάδιζε, τέκνον, ὑγιαίνων ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ πρόςσχες τῇ σῇ μητρὶ ὡς μητρί, καὶ μὴ ἀπατηθήσει, καὶ ἡ ἄνωθεν δίκη ἀντιλήψεταί σου. καὶ ὁ Σωσίπατρος ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ προσεκύνησεν τῷ Ἰωάννῃ λέγων· κύριε, εἰ εἰμὶ ἄξιος, ἀκολούθησον τῷ δούλῳ σου καὶ εἴσελθε ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ παραθήσει ὁ δοῦλός σου ἄρτον καὶ φαγώμεθα, καὶ ὕδωρ καὶ πίωμεν, καὶ ἔσται ὁ οἶκος τοῦ δούλου σου εὐλογημένος. ὁ δὲ Ἰωάννης ἠκολούθησεν τῷ Σωσιπάτρῳ, καὶ εἰσελ-

1. *αγχιστει* N P^2 (-*τη*) B (c, —*τη* m^1, > m^2): + *ταυτης ηγεμονι* m^3, *αρχοντι* V, *apud iudicem* L, dieselben Varianten l. 2 | *η Απ. ως απατηθ.* N P^2 L: *ως απατηθ.* vor *διεβ.* B, > V | 2. *τον — απατηθεντα* N cf P^2 der an das vorige *απατηθ.* sofort *θηριομαχησαι* anschliesst: *αφρονως τον μη απατηθ.* B, *τουτον* V | 3. *τον*: nur V hier u. l. 4 *το* | 4. *και ρυπαρον* V P^2: > N B | 5. *Σωσ.* hier N P^2 B (× *ω*) m^3: hinter *επαιν.* V | *αξιον*: nur N + *εστιν* | *επαινεσαι*: nur V —*εσω* | 6. *επιτηδεια — καρποφ.* N P^2 m^3: *εις παραστασιν καρπων* V, *reddens uberem fructum* L, > B | 7. *και ουτος* N m^3: *και αυτος* P^2, > V B | 8. *και εις — μητερα* V cf B (*και την ιδιαν μητ.* vor *εδεξατο*): > N P^2, so auch L, welcher für *εις εαυτον intime* | *ειπεν*: nur V + *προς Ιωαννην* | 9 *αξιον* V P^2 B: N × *αληθως*, vielleicht zu *ειπεν* gehörig, wie m^3 *ορθως απεκριθη* | *πομπευσαι* schreibe ich nach V (*πομπεψαι*) cf Ducange 1200: *αποπεμψασθαι* N P^2 B, *επιμεμψασθαι* m^3, *culpari* L | *μητερα* N P^2 m^3 L: *εαυτου* × V, *τουτου* × B | 10. *βαδ. τ. υγ.* N P^2 (> *τεκνον*) m^3 (*ουν* vor *υγ.* u. *τεκνον* hinter *σου*) L (*vade igitur fili mi salvus*): *απελθε* V | 11. *προςσχες* V P^2 m^1 (aber alle geschr. *προσχ.*): *προσεχε* N c m^2 m^3 | *ση μ.* V P^2 B: *μ. ση* N, *μ. σου* m^3 | *ως μητρι* B L: *ως μητερα* V, *ως απατη* N P^2 m^3 | *και μη απατηθ.* V: *και μη ως απατη* B L (*seductricem*), > N P^2 s. aber vorher | 12. *επι προσ. αυτου* N P^2 (> *αυτου*) m^3 cf B L: > V | 13. *τω Ιω.* P^2 m^3: *τον Ιω.* N, *τω αποστολω Χριστου* V | *λεγων* N P^2 m^3: *και ειπεν αυτω* V | 15. *παραθησει* V m^3 L (*apponam*): *παραθη* P^2, *παραθητω* N | *φαγωμεθα* V N m^3 (—*ομεθα*): *φαγωμεν* P^2 | 16. *κ. υδωρ* hier V: hinter *αρτον* N L, > P^2 m^3 | *πιωμεν* V P^2: *πιωμεθα* N, > m^3 | 17. *ηκολ.*: nur V × *ευθεως* | *τω Σωσ.* V L: *αυτω* N P^2 m^3

θόντων ἡμῶν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ εἶδεν ἡ Προκλιανὴ τὸν Ἰωάννην, καὶ θυμοῦ πλησθεῖσα κατ᾽ αὐτοῦ καὶ διανευσαμένη τῷ Σωσιπάτρῳ, οἱ δύο καθ᾽ ἑαυτοὺς ἐγένοντο, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· οὐκ ἐλάλησα πρός σε, υἱέ μου, μὴ ἀφῇς ἕτερον ἄνδρα εἰσελθεῖν πρός με, κἀγὼ οὐκ ἐάσω ἄλλην γυναῖκα γίνεσθαι μετὰ σοῦ; καὶ τί εἰσήγαγες δύο ἄνδρας, τοῦ ἐμπαῖξαι τὸν οἶκον ἡμῶν; καὶ εἶπεν Σωσίπατρος πρὸς αὐτήν· μῆτερ, μὴ οὕτως πρόσεχε τοῖς ἀνθρώποις τούτοις, οὗ ἕνεκεν εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον ἡμῶν, ἀλλὰ παραθήσωμεν αὐτοῖς τράπεζαν, καὶ φαγόντες ἄρτον καὶ πιόντες ὕδωρ ἀπελεύσονται τὴν ὁδὸν αὐτῶν. καὶ εἶπεν Προκλιανή· οὔτε φάγονται οὔτε πίονται, ἀλλὰ μετὰ ἀτιμίας διώξω αὐτοὺς ἐκ τοῦ οἴκου μου, μήποτε διαστρέψαντες τὸν σὸν λογισμὸν ποιήσωσίν σε μισῆσαι τὴν σὴν μητέρα, κἀγὼ ἀποθανοῦμαι διὰ σὲ πικρῶς. ὁ δὲ Σωσίπατρος ὑπεκουρίζετο τὴν Προκλιανὴν διὰ τὴν ἀνάπαυσιν ἡμῶν καὶ λέγει αὐτῇ· οὐκ

1. *ειδεν* (geschr. *ιδεν*) V: *ως* × B, *ιδουσα* N P^2 m^3 | 2. *και* vor *θυμου* V: > die andern | *θυμου* V m^2: *πολλου* + N P^2 L m^3, *εθυμαθη πανυ* c m^1 | *πλησθεισα* V N P^2: *επλησθη* m^2 m^3, über c m^1 s. vorher | *διανευσαμενη* V B: *διανευσασα* N P^2 | *τω Σ.* V: *προς Σ.* N P^2, *τω υιω αυτης* B | 3. *οι δυο* V: > N P^2 | 4. *αυτον* V N (+ *η μητηρ αυτου*): *Σωσιπατρον* P^2 | *ελαλησα* V c m^2: *ειπον* N P^2 m^1 m^3 | *προς σε* V m^2 (+ *λεγουσα οτι*): *σοι* N P^2 (m^1 c + *οτι*) | *υιε μου* V L: > N P^2 B m^3 | *αφης* N P^2 B: *αφισης* V, *εασαι* m^3 | 5. *εισελθειν*: nur V × *του* | *καγω — σου* P^2 N (*γενεσθαι*) cf m^3 L B: > V | 6. *και τι* V P^2: *οτι* + B, *δια τι ουν* m^3, den Fragsatz > N | *εισηγ.* V B: *εισηνεγκας* P^2 m^3 | *δυο — εμπεξαι* (so geschr.) V L: *δυο ανδρας εμπεκτας εμπεξαι* P^2, *τους δυο ανδ. τουτους ενταυθα* m^3, *τους εμπαικτας τουτους ενταυθα* B (m^2 *ενθαδε*) | *τον οι. ημ.* P^2 L: > V B m^3 | 7. *Σωσ.* V N m^3: *ο* × P^2, *ο υιος αυτης* B | *μητερ* V: *μη̄ρ* B, *μητηρ μου* N P^2 | 8. *ου — ημων* V B (c m^2 *εις τον οικον*) cf L: > N P^2 | 9. *παραθησωμεν* N B: *—θησομεν* P^2, *παραθωμεν* V, *βουλομαι παραθηναι* m^3 | *φαγοντες — απελευσ.* V cf B (c m^1 > *και π. υδ.*, m^2 > auch *αρτον* u. hat *πορευσονται*) L: *φαγωσιν και πιωσιν και απελ.* P^2, *φαγωντων και πιωντων και απελ.* N, nur *και απελ.* m^3 | 10. *οδον αυτων* V m^1 B (m^2 + *μετ ειρηνης*): *εαυτων οδον* N P^2 | *κ. ειπεν Πρ.* V cf L (*nequaquam inquit Prodiana*): *η δε ειπεν προς αυτον* N P^2 (*ειπεν δε*), *η δε φησιν* B (m^2 + *προς αυτον*) | 12. *εκ τ. οικου μου* V L: *τ. οικου* B (+ *μου* m^2, *ημων* + c), > N P^2 aber hinter *πιονται* dafür *εν τω οικω ημων* (*υμων* P^2) | 13. *ποιησωσιν* N P^2 m^3: *—σουσιν* V | *σε μισησαι* V: *μισησαι* vor *ποιησ.* N m^3, ebenda *μισησην σε* P^2 | 14. *Σωσιπ. — αυτη* V B (aber das gewöhnliche *υπεκοριζετο*, ferner *ελεγεν* c, *ειπεν* m^1 m^2): nur *ειπεν* N P^2 m^3, *dixit Sosipater: nequaquam ita futurum est mater, nam in mundo* etc. L.

ἔστιν ἄνθρωπος, μῆτερ ἐμή, τῶν ἐπὶ γῆς, ὃς δυνήσεταί με πεῖσαι εἰς μῖσος ἐλθεῖν τῆς ἐμῆς μητρός· μόνον θεραπεύσωμεν τοὺς ἀνθρώπους τούτους, καὶ ἀπελεύσονται· καὶ εἴ τι βούλει, μῆτερ, θεραπεύσω σε. ἡ δὲ Προκλιανὴ ἤκουσεν Σωσιπάτρου, ὅπως καὶ αὐτὸς ἀκούσῃ τῆς πονηρᾶς ἐπιθυμίας αὐτῆς, καὶ παρέθηκεν ἡμῖν τράπεζαν Σωσίπατρος ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μόνος ἤσθιεν μεθ' ἡμῶν. ἡ δὲ Προκλιανή, ὡς ποθοῦσα αὐτόν, διὰ τὸ μὴ διδάσκεσθαι αὐτὸν ἦν ἐγγὺς καθεζομένη ἐν ἀποκρύφῳ τόπῳ, ἀκούουσα πάντα. ὁ δὲ Ἰωάννης ἔγνω τὴν πονηρίαν αὐτῆς, καὶ λόγον οὐκ ἔδωκεν τῷ Σωσιπάτρῳ. μετὰ δὲ τὸ εὐφρανθῆναι ἡμᾶς εἶπεν Ἰωάννης πρὸς Σωσίπατρον· δεῦρο, τέκνον, ἀκολούθησον ἡμῖν καὶ ἐξάγαγε ἡμᾶς ἔξω τοῦ οἴκου σου. καὶ ἀνέστη Σωσίπατρος τοῦ πορευθῆναι μεθ' ἡμῶν. ἠκολούθει δὲ καὶ Προκλιανή, ὅπως διὰ τάχους ἐπιστρέψας ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐπιτελέσῃ τὴν ἀκάθαρτον ἐπιθυμίαν αὐτῆς. ἐλθόντων

1. *μητηρ εμη* (geschr. *εμοι*) hier V: *μητηρ εμη* vor *ανθρ.* N P^2 m^3, hinter *γης* B | *των*: *τω* V | *δυνησεται με πεισαι* N P^2 m^3 cf L B (> *πεισαι*, weil nachher *αγαγειν*): *ποιησει με* V | 2. *μητρος*: *μητερος* N | *θεραπ. — τουτους* B V (wohl nur Schreibfehler *τοις αν. τουτοις*): *παραθησωμεν* (*ασπαραθησησομεν*? P^2) *αρτον τοις ανθρωποις* P^2 N (+ *τουτοις*) m^3 | 3. *και απελ.* V: *και φαγονται και πιονται υδωρ* × N P^2 m^3, ferner + *την οδον αυτων* P^2, *τ. εαυτων οδ.* N, alles > B, sehr abkürzend L | 4. *μητερ* V: > die andern | *θεραπ. σε* (geschr. *σαι*) V m^2 m^3: *εγω* + N, *θεραπευσαι σοι εγω* P^2, *επακουσω σου* m^1 c | *η δε Πρ. — αυτης* V (nur statt *αυτος* falsch *αυτη*) cf B (z. B. m^2 *ηκουσε δε Πρ. του Σωσιπατρου οπως και αυτη ακουσθη υπ αυτου επι τη αισχρα και αθεμιτω επιθυμια*) cf auch L: *η δε Πρ. ως ηκουσεν ταυτα εσιωπησεν* P^2, nur *και εσιωπησεν* N, noch anders m^3 | 6. *τραπ.* hier V P^2 (+ *ο*): hinter *Σωσ.* N, hinter *χερσιν* B | *τ. χερσιν αυ.* V: *ιδιαις χερσιν* N P^2, *ταις εαυτου χερσιν* B | 7. *ως — διδασκεσθαι αυτον* V: > die andern s. jedoch zu l. 9 | 9. *ακου. παντα* V: *και ακ.* N, *ακ. Ιωαννου* P^2, anders m^3; diese drei + *οπως μη* (*μηπως* N) *διδαξη τον υιον αυτης* cf B | 10. *ουκ εδ.* N P^2 m^3: *ου δεδωκε* V | *τω Σωσ.* V L: *εν τω εσθιειν ημας* N P^2 m^3 | 11. *ευφρανθηναι* V: *φαγειν και πιειν* N, *αριστησαι* P^2, *ανασταντες δε της του αρτου μεταληψεως* m^3, *postquam autem manducavimus* L | *Ιω.* V N L m^3 (hinter *Σωσ.*): > P^2 | 12. *τεκνον*: nur V repetirt darnach *προς Σωσ. ειπεν* | *ακολουθ. η. και* V P^2 m^2: *προηγησε ημιν και* m^3, > N | *εξω* N P^2 cf B: *εκ* V, > m^3 | 13. *Σωσ.* V cf B L: > N P^2, ganz anders m^3 | *του — ημων* V: *ακολουθησαι ημιν* N P^2 cf B L | 14. *ηκ. δε* hier V: *συνηκολουθει* (c m^2, *ηκολ.* m^1) hier B, *οπισω* (+ *ημων* P^2) *ηκολ.* hinter *Προκλ.* N P^2 | *δια ταχους* N P^2 B m^3: > V | *επιστρεψας* V N P^2: *επιστρεψη* B, *αποστρεψη* m^3 | *ο υιος αυτης* N P^2: *αυτον* V, *Σωσιπατρον* B, *τον υιον αυτης* m^3 | 15. *ακαθ. επιθ. αυτης* V: *πονηραν πραξιν* N P^2, *επιτελ. — αυτης* > m^3 B

δὲ ἡμῶν ἐπὶ τὰς ἔξω θύρας, ἐβούλετο Σωσίπατρος ἀκολουθεῖν ἡμῖν πρὸς τὸ ἀκοῦσαι λόγον ἀγαθὸν παρὰ Ἰωάννου, μάλιστα διὰ τὸ μηδὲν ἀκοῦσαι αὐτὸν ἐσθιόντων ἡμῶν. καὶ ἐλθόντων ἡμῶν πρὸς τὴν ἔξοδον, ἐπελάβετο Προκλιανὴ Σωσιπάτρου, λέγουσα αὐτῷ· δεῦρο, τέκνον, ἐν τῷ οἴκῳ σου. ὁ δὲ πρὸς αὐτήν· ἔασόν με ἀκολουθεῖν τοῖς ἀνθρώποις μικρόν, καὶ εὐθέως ἐπιστρέψω πρός σε. ἡ δὲ Προκλιανὴ ἦν ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν δεξαμένη τὸν διαβολικὸν σπόρον ἐπὶ καταστροφῇ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Σωσιπάτρου. καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν Προκλιανή· οὐκ ἐξελεύσει, ἀλλ᾽ ἐπιστρέψεις καὶ ποιήσεις τὸ θέλημα τῆς σῆς μητρός, καὶ εἶθ᾽ οὕτως ἐξελεύσει. λοιπὸν ἠγωνία Σωσίπατρος ἐπὶ τούτῳ· ᾔδει γὰρ τὴν δαιμονιώδη γνώμην τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ὅτι πολλάκις ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐσίανεν αὐτὸν οὐ μικρῶς. ἀλλ᾽ ὁ θεὸς ἐρρύσατο αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἰοῦ τοῦ θανατηφόρου. λέγει οὖν Σωσίπατρος πρὸς αὐτήν· μῆτερ, εἴσελθε ἐν τῷ οἴκῳ σου,

1. *τας ε. θυρας*: nur V *ταις ε. θυρες* | *εβουλ.* V B L: *προτεθυμητο μεν* m³, *και βουληθεις* V P² | *Σωσ.* V N: *ο* × P² B m³ | *ακολ.* V L (*sequi apostolum*): *συνεξελθειν* P² B m³, *εξελθειν συν* N | 2. *προς τ. ακ.* V L: *οπως ακουση* B, *και ακουσαι* N P² | *αγαθον* V m²: *ωφελειας* c m¹, *dei* L, > N P² | *μαλιστα — ημων* V (*μηδεν* habe ich eingefügt) L (*praesertim cum nihil, dum manducaremus, audisset ab eo*): > N P² B m³ | 3. *και ελθ. — εξοδον* V m² (> *την* u. hat *ουν* statt *και*): *και εν τω μελλειν ημας εξελθειν* c m¹, > N P² m³ | 4. *επελ. Προκλ.* V B (m¹ m² *η Πρ.*): *η* (*δε* + P²) *Προκ.* (hier + *δε* m³) N P² m³ | *Σωσιπατρου* B: *—ον* V, *αυτου* N P² m³ | 5. *αυτω* (geschr. *αυτον*) V L: *προς αυτον* m¹, > N P² c m² | *δευρο* V B L (*veni*): > P², dies und alles bis *ουκ εξελ.* l. 9 > N | *εν τ. οι. σου* V L: *εισελθε* × P² | *προς αυτην* V: *ειπεν* P², *λεγει* B (m² + *αυτη*) | 6. *ακολουθειν* V: *—θησαι* P², *προπεμψαι* B | *μικρον* V L (*modicum*): *μικραν οδον* P² B | 7. *η δε Προκλ. — Προκλ.* l. 9 V: *η δε τον διαβολικον σπορον της απωλειας και τον θανατηφορον της επιθυμιας* (c m¹, *αμαρτιας* m²) *ιον εν εαυτη εχουσα ελεγεν αυτω* B, nur *η δε ειπεν* P² cf L | 9. *ουκ εξ.* V P² B (*—ση εξω*): *ου μη εξελθης* N (s. zu l. 5) | 11. *ειθ — τουτω* V: *ουτω* (*ουτως* N) *λοιπον εξ. ηγωνιασεν ουν* (*ο* + N) *Σ. ου μικρως* N P², *ηγων. — μικρως* B mit N, aber + *επι τουτω* (m¹, *τουτο* m² c) | 12. *δαιμονιωδη* V: *δαιμονικην* N m² c, *ακαταστατον και δαιμονικην* P², *διαβολικην* m¹ | *τ. μητ. αυ.* V: *αυτης* N P², *Προκλιανης* B | 13. *εσιανεν* V P² (ob *σιαινω* = *σικχαινω* statt *σαινω* verschrieben?): *εβιασεν* N, *διαφορως ην ενοχλησασα* B | *ου μικρως* V: > die andern | 14. *ερρυσ.* P²: *ερυσ.* V N | *απο — θανατηφ.* V: *εκ τ. θανατηφ. ιου αυτης* N P² | *λεγει ουν Σω. πρ. αυ.* V: *ειπεν δε πρ. αυ.* N P², *και λεγει αυτη* c m¹, *εσχατως λεγει αυτη ο Σω.* m² | 15. *μητερ* (geschr. *μῆρ*) V B (m¹ + *μου*): > N P²

καὶ ταχύνας ἐπιστρέψω πρός σε. καὶ οὐκ ἠθέλησεν Προκλιανή, καὶ σπαράξας ἑαυτὸν Σωσίπατρος ἐρρύσθη ἀπὸ τῶν χειρῶν αὐτῆς καὶ ἠκολούθησεν ἡμῖν. καὶ ἐποίησεν τρεῖς ἡμέρας μεθ' ἡμῶν διδασκόμενος ὑπὸ Ἰωάννου, μὴ ἀπερχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ διὰ τὴν μητέρα αὐτοῦ. καὶ τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἔκκαυσις ἐγένετο τῇ Προκλιανῇ δαιμονικὴ ἐπὶ τὸ ἐξελθεῖν τὸν ἑαυτῆς οἶκον καὶ ἀναζητῆσαι Σωσίπατρον. ἐξελθοῦσα οὖν ἦλθεν ἐν δημοσίῳ τόπῳ, ἔνθα Ἰωάννης ἦν ἑστὼς καὶ διδάσκων. ἡ οὖν Προκλιανὴ ἀποβλεψαμένη εἰς τὸν ὄχλον, τὸν περιεστῶτα τῷ ἀποστόλῳ, εἶπεν πρὸς αὐτούς· οὐκ ἔστιν ὁ Σωσίπατρος ἐνθάδε; καὶ τί ἐγὼ ἵσταμαι ἐνθάδε; τῆς δὲ πορευομένης ἐκ τοῦ τόπου ἐκείνου οὐ μακράν, ἰδοῦσα Σωσίπατρον, ἀπαντᾷ αὐτῇ. καὶ ἐγγίσασα αὐτῷ ἐπελάβετο τῶν ἱματίων αὐτοῦ καὶ κατέσχεν

1. *ταχυνας* V: *ταχιον* c m^2, *συντωμως* m^1, *ευθεως* N P^2 | *επιστρεψω* V N c m^2: *—φω* P^2 m^1 | *και ουκ ηθ. Πρ.* V: *κ. ουχ υπηκουσεν αυτω* P^2, *η δε ουχ υπηκ. αυτου* N, *της δε μη βουλομενης* B | 2. *σπαρ. — ερρυσθη* V B: *διαρρηξας αυτον* N, *διασπαραξας αυτον* P^2 | *απο των χ.* V N: *εκ των χ.* m^2, *των χ.* c m^1, *της χειρος* P^2 | 3. *και ηκολ.* V: (*ο Ιωαννης* N) *απεχωρισθη απ αυτης* × N P^2, *συνακολουθησας ουν* B | *μεθ ημων* V (geschr. *υμ.*) B (vor *ημερας*): > N P^2 | 4. *μη — μητερα αυτου* V: *ουκ εβουλετο εισελθειν* (*μη εισελθων* m^2) *εν . . . . την απωλειαν της εαυτου μητρος* B cf L, > N P^2 | 5. *τεταρτη* V B L: *τριτη* N P^2 | *εκκαυσις* N (B unter vielen Aenderungen *εκκαυσιν*): *εγκαυσις* P^2, *εκλυσις* V | 6. *δαιμονικη* hier V: vor *τη Πρ.* N P^2 | *επι — αναζητ.* V: *και εξηλθεν του αναζ.* N P^2, *εξηλθεν αναζητουσα* B | 7. *Σωσ.* V B (× *τον*): *τον υιον αυτης η γαρ πονηρα επιθυμια του διαβολου ουκ εια* (*ιασεν* P^2) *αυτην ησυχασαι* N P^2 | *εξελθουσα ουν ηλθεν* V: *ελθουσα ουν* N P^2 m^3, nicht vergleichbar B | 8. *δημοσιω* V cf B: *τω* N P^2 m^3 L | *Ιω. ην εστ. και* V: *ην* (+ *ο* m^3) *Ιω.* N m^3, *Ιω. ην* P^2 | *η ουν — ενθαδε* l. 10 V: *ουκ οιδα κατα ποιαν προφασιν ουκ ην εκει ο υιος αυτης, η δε μη ιδουσα αυτον ανεχωρησεν* N P^2, *και του Σωσιπατρου τη ωρα εκεινη συν ημιν* (c + *μη*) *υπαρχοντος* (*τυγχανοντος* m^1 m^2) *ηλθεν εκει η Προκλ. περιβλεψαμενη δε και* (c + *μη*) *ιδουσα τον Σωσ.* (*αυτον* m^1) *ανεχωρησεν* (*υπεχωρησεν αφ ημων* m^2) *δια* (*αιδουμενη* c) *τον περιεστωτα οχλον* B, *et circumspiciens in turba non vidit eum, nam illic non erat; quem cum non vidisset discessit* L | 11. *εκ — αυτη* V: nur *ιδουσα αυτον* P^2, *ειδεν αυτον* N, *υπηντησεν ο Σωσ. αγνοων* c, *ιδου ο Σωσ. υπηντ. αυτη αγνοων* m^2, *εν τοπω τινι συνηντησεν αυτη αγνοων ο Σωσ.* m^1, *non longe a loco, ecce Sosipatrus factus est illi obrius* L (er las obigen Text nur *ιδου ο Σ.* statt *ιδουσα Σ.* Die Härte der zweimal fallengelassenen Participalconstructionen schuf die Varianten | 13. *αυτω* V m^2: > N P^2 m^1 c L | *και κατ. αυ. κρ.* V L cf B (> *επελαβετο — αυτου*, dann aber *κατεσχε των ιματιων αυτου κραταιως*): > N P^2

αὐτὸν κραταιῶς. τοῦ δὲ λέγοντος· ἔασόν με, μῆτερ, καὶ πάντα τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ σου ποιήσω καὶ θελήσω· αὐτὴ δὲ οὐχ ὑπήκουεν αὐτοῦ. κατὰ δὲ συντυχίαν συνέβη τὸν ἀνθύπατον παριέναι ἐπὶ τοῦ τόπου ἐκείνου· ὡς οὖν ἤγγισεν ὁ ἀνθύπατος πρὸς αὐτούς, ἔκραξε Προκλιανὴ μεγάλῃ τῇ φωνῇ· ἀνθύπατε, βοήθει μοι. καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς τὸ σκέπασμα, ἐδράξατο τὰς τρίχας αὐτῆς καὶ ἐξέσπα αὐτάς, καὶ ἀπὸ τῆς μανίας ἧς εἶχεν κατὰ Σωσιπάτρου, τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, κατέφερεν δάκρυα πολλά. καὶ εἶπεν ὁ ἀνθύπατος· τί σοί ἐστιν; καὶ τί θέλεις; ἀποκρίθητι συνετῶς. ἡ δὲ Προκλιανὴ εἶπεν πρὸς αὐτόν· οὗτος υἱός μου ἐστίν, χήρα δὲ γυνή εἰμι ἐγώ. καὶ ἔμεινέν μοι οὗτος παρὰ τοῦ ἐμοῦ ἀνδρὸς τεσσάρων ἐνιαυτῶν, καὶ πολλὰ δαπανήσασα ἀπεκατέστησα αὐτὸν εἰς τέλειον ἄνδρα — κατῆγεν δὲ δάκρυα πολλὰ ἐξηγουμένη — καὶ σήμερόν ἐστιν δεκάτη ἡμέρα, ὅτι διενοχλεῖ μοι λέγων· μῆτερ, κοιμήθητι μετ᾽ ἐμοῦ. ταῦτα

1. *του δε λεγ.* V m^2: *ο δε προς αυτην* N P^2, *ο δε ελεγεν* B | *μητερ* (*μῆρ*) V P^2: *εμη* + B, *μου* + B | 2. *ποιησω κ. θελ.* V: *ποιησαι θελησω* B, *ποιησω* P^2 L, *πληρωσω* N | *ουχ υπηκουεν αυτου* (sic) V: *ουκ εασεν* (*εα* N) *αυτον* N P^2 L (+ *abire*), ganz abweichend von hier an B | 3. *κατα — εκεινου* V cf P^2 (*δε* hinter *συντυχ.* u. > *επι τ. τ. εκ.*): *συνεβη δε κατ εκεινου καιρου τον ανθ. παρειναι* N, *παρην δε κατ αυτην ωραν ο ανθ.* m^3, *eo tempore insulae illius factus est proconsul quidam, Graecus nomine, crudelis et immisericors, qui Christum et Christianos odio persequebatur. et ingressus est locum, ut eiiceret nos de cixitate* L | 5. *προς αυ.* V: *αυτοις* vor *ο ανθ.* N P^2 | *Προκλ.* V: *ο* × N P^2 | 6. *μοι* V L: > N P^2 | *απο τ. κεφ.* hier V: hinter *σκεπασμα* N P^2 (dieser > *απο*) | 7. *εδραξατο — αυτας* V: *εσπαρασσεν* (*—ασεν* P^2) *τας τριχας των πολιῶν* (*της κεφαλης* P^2) *αυτης* N P^2 | *και απο — πολλα* V: *κατιουσα* (*καταχεουσης* P^2) *δακρυα πολλα απο της πικροτητος ης ειχεν κατα Σωσιπατρου* N P^2 cf L (z. B. *prae amaritudine*) | 9. *και ει.* V: *ει. δε* N P^2 L | *ο* V P^2: > N | *τι* V P^2: *γυναι* × N | *σοι* hier V P^2: hinter *εστιν* N | *και τι θ.* V L (+ *et quae tanti causa doloris*): > N P^2 | 10. *αποκριθ.* V: *—ινου* N P^2 | *συνετως* V P^2 (*—τος*): *ινα γνωμεν* + N | *Προκλ.* V L: > N P^2 | *πρ. αυτον* V: > N P^2 L | 11. *χηρα — εγω* V: *χηρα υπαρχω και* vor *ουτος* l. 10. N, ebenda *χ. τυγχανω εγω ουτως* (sic) *δε* P^2; ebenso gestellt, aber *mulier sum vidua et* L | *κ. εμ. μοι ουτος* V: *εμ. δε μοι* N P^2 (> *μοι*) | 12. *του εμου α.* V B: (*του* P^2) *ανδρος μου* N P^2 | *δαπαν.* V: *καταδαπαν.* N P^2 | 13. *τελειον ανδρα* V: *τελειαν ηλικιαν* N P^2, *ταυτην . . την ηλικιαν* B L | *κατηγεν — εξηγουμενη* V: statt dessen *εστιν δε* (*ουν* N) *σημερον εικοσι τεσσαρων ετων* (*ενιαυτων* N) P^2 N cf B, beides > L | 14. *σημερον* V B L: > N P^2 | 15. *οτι διεν.* N: *ος διενοχλη* V, *διενοχλη* P^2, andre Construction B | *μῆρ* V P^2: *μου* + N

ἀκούσας ὁ ἀνθύπατος ἠγανάκτησεν κατὰ Σωσιπάτρου καὶ ἐκέλευσεν κρατηθῆναι αὐτὸν καὶ ἐνεχθῆναι δέρματα βοῶν ὑγρὰ καὶ θανατικὰ θηρία, ἀσπίδας καὶ ἐχίδνας καὶ κεράστας καὶ εἰς τὰ δέρματα ἐλιγῆναι τὸν Σωσίπατρον σὺν αὐτοῖς, ὅπως κακῶς ὀλεσθῇ. καὶ δὴ ἐλθόντων τῶν δερμάτων καὶ τῶν θηρίων ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ Σωσιπάτρου, εὐθέως ἔδραμεν Ἰωάννης πρὸς τὸν ἀνθύπατον καὶ ἔκραξεν μεγάλῃ τῇ φωνῇ λέγων· ἀνθύπατε, ἄδικος ἡ κρίσις, ἣν ἔκρινας κατὰ σώφρονος καὶ ἀναιτίου παιδός. ἡ δὲ Προκλιανὴ ἐπελάβετο τοῦ Ἰωάννου καὶ ἔκραξεν λέγουσα· ἀνθύπατε, βοήθει μοι· διά γὰρ τούτου τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐμὸς υἱὸς τὴν ἄτακτον γνώμην ἀνεδέξατο κατ᾿ ἐμοῦ. οὗτος γὰρ εἰσελθὼν ἐν τῷ οἴκῳ μου, φαγὼν καὶ πιὼν ἔλαβεν τὸν υἱόν μου καὶ ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν ἄτακτον ταύτην καὶ ἀναιδῆ κατ᾿ ἐμοῦ προαίρεσιν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἀνθύπατος περὶ Ἰωάννου ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀσφαλῶς κρατηθῆναι καὶ ἐνεχθῆναι καὶ ἄλλα δέρματα ὑγρὰ καὶ θηρία θανατικά, ὅπως τῇ τιμωρίᾳ Σωσιπάτρου καὶ τὸν Ἰωάννην ὑποβάλλῃ ὡς συνίστορα αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ Ἰωάννης ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐ-

1. *ηγαν. — και* N P^2: *ηγανακτησε σφοδρα και πιστευσας τω γυναιω κτλ.* B, > V L | 2. *κρατηθ.* V N: *κρατεισθαι* P^2 | *αυτον* hier V P^2: vor *κρατ.* N | 3. *θανατικα* V: *θανατιμα* N, *θανατηφορα* P^2, *ιοβολα* B | *κ. εχιδνας* N P^2 B cf L: > V | *κεραστας* V c m^1: *κεραστεις* N, *κερατας* P^2 | 4. *ελιγηναι* V: *ειλιγηναι* m^1 m^2, *ηλιγηναι* P^2, *ειλιθηναι* N, *ηλιθηναι* c m^3 | *τον Σωσ.* V (geschr. *τονον Σ*) B L: *αυτον* N P^2 | *συν αυ.* V: *μετα των θηριων* N P^2, *συν τοις θηριοις* vor *ελιγ.* B | 5. *ολεσθη* V P^2: *ωλεσθη* N | *δη* V cf L *(paratis igitur)*: > N P^2, *τουτων δε ετοιμαζομενων* B | *τ. δερματων* hier V P^2 L: hinter *θηριων* N | 6. *επι — Σωσ.* V L: > N P^2 B | *Ιω.* V P^2: *ο* × N cf B | *προς — λεγων* V cf L B: *και ειπεν προς (τον* + P^2*) ανθυπατον* N P^2 | 8. *αδικος — εκρινας* N P^2 (> *η*) B (c m^2 × *ανθυπατε* vor *ην*) cf Acta Thecl. 32 extr.: *αδικως εκρινας* V L | *σωφρονος* V B: *του* × N P^2 | *παιδος* hier V N B: vor *και αν.* P^2 | 9. *και εκραξεν λ.* V: *εκραξε μετα δακρυων λεγουσα* B, *κραζουσα* N cf L, *λεγουσα* P^2 | 10. *μοι* V L: > N P^2 | *τουτου* hier V: hinter *ανθρ.* N P^2 | 11. *ατακτον* V: *ταυτην* + N P^2, *αναιδη ταυτην* B | *ανεδεξατο* hier V: vor *την ατ.* N, ebenda *εδεξατο* P^2 | *κατ εμου* V: > die andern | 12. *φαγων κ. πιων* V cf L B (*επ αριστω*): > N P^2 | 13. *ατακτον — εμου* V: nur *ατακτον* (*αθεσμον* N) *ταυτην* N P^2, *ατ. ταυ. και βδελυκτην* (*καταστασιν*) B | 14. *ταυτα* V N L: > P^2 | *περι Ιω.* V: > N P^2 L | 15. *κρατηθ.* V: *κρατεισθαι* N P^2 B | *και ενεχ.* V: *ενεχ. δε* N P^2 B | 16. *υγρα* V B (vor *δερματα*): > N P^2 | *θανατικα* V B: > N P^2 | *τη — αυτου* V cf L: *τη αυτη τιμωρια και Ιω. υποπεσοι* N P^2 (*υποπεση*), *και Ιωαννην τω ισω τροπω του Σωσιπατρου τιμωρησηται* (m^2, *θανατωση* c m^1) B | 18. *αποστ. τ. Χρ.* V L (> *Ιω.*): > N P^2

ρανὸν καὶ στενάξας εἶπεν· κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἡ ἀκίνητος καὶ ἀσάλευτος φύσις σαλευθήτω, καὶ κινηθήτω ὁ τόπος οὗτος διὰ τὴν ἄδικον καὶ πονηρὰν τοῦ ἀνθυπάτου κρίσιν. καὶ σὺν τῷ λόγῳ Ἰωάννου βρασμὸς ἐγένετο καὶ κίνησις τῆς γῆς· καὶ ὡς ἦν ἐκτείνας τὴν χεῖρα ὁ ἀνθύπατος, κρίνων τὸν Ἰωάννην, ἔμεινεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἀποξηρανθεῖσα. ὁμοίως καὶ ἡ Προκλιανὴ ἐκτετακυῖα τὴν δεξιὰν χεῖρα ἄνω καὶ τὴν ἀριστερὰν κάτω καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς παραστρέψασα ἔμεινεν οὕτως. οἱ δὲ λοιποὶ πάντες ἔπεσαν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔμειναν νεκροί· μόνοι δὲ ἡμεῖς, ἐγὼ καὶ Σωσίπατρος σὺν τῷ ἀποστόλῳ καὶ μαθητῇ τοῦ Χριστοῦ ἤμεθα ἑστῶτες παρὰ τὰ δέρματα τῶν βοῶν τὰ ὑγρὰ καὶ τὰ θανατικὰ θηρία, καὶ ὁ συσσείων ἔσειε τὸν τόπον. ὁ δὲ ἀνθύπατος εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· ἀπόστολε καὶ μαθητὰ τοῦ Χριστοῦ τοῦ εὐλογημένου, ἀποκατάστησον τὴν χεῖρά μου εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ὑγιῆ, καὶ πιστεύσω κἀγὼ τῷ θεῷ τῷ κηρυττο-

1. *κ. στεναξας* N P^2 m^3 L cf B: > V | *η — σαλευθητω* V: *η ασαλ. και ανικητος* (so Neander am Rand, *ανικαστος* im Text) *βοηθεια* (*βοηθα* N) *σεισθητω* N P^2 m^3, *cuius natura est immobilis et cuius virtus invicta* L, nichts in B | 2. *ο τσπος ουτος* V m^3 L (*locus totus*): *η γη επι του τοπου τουτου* N, *επι του τοπου τουτου βρασμος* P^2 | 3. *αδικον κ. πον.* V m^3: *αδ. κ. παρανομον* N, *inconstans et iniustum* L, > P^2 | 4. *κινησις τ. γης* V c m^2: *κλονος* (*μεγας* + m^1) *της γης* m^1 m^3, *σεισμος επι την γην* N P^2 (*της γης*) | 5. *την χειρα* N P^2 B m^3 L: *τας χειρας αυτου* V | *ο ανθ.* hier V B: vor *εκτεινας* N P^2 m^3 | *κρινων* V: (*και* × N) *κατακρινων* N P^2 m^3, *προς* (c m^1, *εις* m^2) *ερωτησιν* (c m^2, *επερωτησιν* m^1) B | 6. *αποξηρ.* V cf B (*επι του τοπου απεξηρανθη* c m^1, *εξηρανθη* m^2): *ξηρα* N P^2 L | *η* V P^2 m^3: > N | *εκτετ.* N P^2 m^3: *εκτεταχεῖα ανω* V und dennoch nach *χειρα* auch *ανω* | 7. *και την* N P^2 m^3: *την δε* V, dieser hat nach *κατω* allein *εμεινεν ξηραν εχουσα* | 8. *παραστρεψασα* N P^2 cf L (*oculi eius in capite versi*): *παρατρεψασα* m^3, *αυτης παραβλεψασασα* (sic) V | *λοιποι* V: *αλλοι* N P^2 m^3, > L | 9. *επεσαν . . και* V L (schon vorher): *πεσοντες* P^2 m^3, *πεσουντες* N, *καταπεσοντες* B | *την γην* V N m^3: *της γης* P^2, (*εις*) *γην* B | *νεκροι* V N: *ωσει* × B (m^3?), *ξηροι* P^2 | *μονοι — Χριστου* V: *μονος* (*μονοι* c) *δε* (*τε* P^2) *Ιωαννης* (*καγω* + P^2 m^3) *κ. Σωσ.* N P^2 m^3 B, *excepto Jo. et Sos. et me* L | 11. *ημεθα* V N P^2: *ημεν* m^3, *εμειναν* B | *τ. βοων τα υγρα* V: *τ. βοων* B, > N P^2 | 12. *θανατικα* V cf L: *ιοβολα* B, > N P^2 | *και ο συσσειων* (c m^2, *συνσιων* P^2, *σειων* m^1, *σειως* N, *σεισμος* m^3) *εσειε* (B, *εσιεν* P^2, *εσεισεν* N) *τον τοπον* (*την γην* m^2) N P^2 B, in freier Paraphrase auch m^3: > V L | *δε* N B L: *ουν* V, *τοτε* vor *ο ανθ.* P^2 | 13. *τ. Χριστου τ. ευλ.* V cf L (*Christi, serve dei benedicti*): *τ. ευλογημενου θεου* N P^2 m^3, *ανθρωπε του θεου* B | 14. *εις — υγιη* V L: *ως ην υγιης* N P^2, *υγιη και ο τοπος στηριχθητω* B | 15. *καγω* V cf B (*οπως καγω πιστευσω*) L (*ego*): > N P^2

μένῳ ὑπὸ σοῦ. καὶ πάλιν Ἰωάννης ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ στενάξας προσηύξατο εἰπών· υἱὲ τοῦ θεοῦ, ὁ τὴν ἀνίκητόν σου δύναμιν ἐπιπέμψας ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐπὶ παιδεύσει ἀνθρώπων ἀκολάστων, νικησάτω δὴ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ πάλιν στήτω ἡ γῆ ἐν τῇ αὐτῆς καταστάσει καὶ σιγῇ, καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι γενέσθωσαν ὑγιεῖς καθὼς ἦσαν τὸ πρότερον. καὶ σὺν τῷ λόγῳ Ἰωάννου εὐθέως ἡσύχασεν ἡ γῆ, καὶ ἡ χεὶρ τοῦ ἀνθυπάτου ἔστη ἐν πάσῃ καταστάσει, καὶ ἡ Προκλιανὴ ἐγένετο ὑγιὴς ὡς ἦν τὸ πρότερον, καὶ πάντες οἱ πεσόντες ἀνέστησαν. — ὦ δύναμις, ἀγαπητοί· αὐτὸς ἔσεισεν, αὐτὸς καὶ ἔστησεν, αὐτὸς ἐποίησεν πάντας ὑγιεῖς.

Ὁ δὲ ἀνθύπατος εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, εἴσελθε ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ φαγώμεθα ἄρτον ὁμοῦ. λαβὼν οὖν ἡμᾶς ὁ ἀνθύπατος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ παρέθηκεν ἡμῖν τράπεζαν, καὶ ἐφάγομεν καὶ ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην· ἦν δὲ καὶ ὁ Σωσίπατρος μεθ' ἡμῶν. καὶ τῇ ἐπαύριον

1. *υπο σου* hier V N: vor *κηρ.* P^2 B (dieser *θεω* hinter *κηρ.*) | *κ. παλιν* V: *κ. ο* u. *παλιν* nach *στεναξας* P^2, *ο δε* u. *παλιν* nach *ουρανον* N, nur *ο δε* B | 2. *κ. στεν.* N P^2 B L: > V | *προσ. ειπ.* N P^2 m^3 L (*oravit ad dominum dicens*): *προσευξαμενος ειπεν* V, nur *ειπεν* B | *υιε τ. θ.* V: *κυριε Ιησου Χριστε* × N P^2 m^3 L, *υιε κ. λογε τ. θεου* (*και* + m^1 c) *πατρος* B | 3. *σου* V cf L (> *ανικητον*) B (*παντοδυναμον σου χειρα*): > N P^2 | *εν τω τ. τ.* V L: *τω τ. τ.* P^2 m^3, *επι τον τοπον τουτον* N, *ενθαδε* B | 4. *δη* V P^2 (*δει*): > N m^3 | 5. *τας αμ.* V N m^3 L: *τα πληθει των αμαρτιων* P^2 | *τουτων* N P^2 L: > V, *αυτων* (> *τ. ανθρ.*) m^3 | *παλιν* V cf L (*resideat*): > N P^2 m^3 | 6. *καταστασει και* N P^2: > V, nicht zu vergl. m^3 L B | 7. *γενεσθ.* V m^3 L (umgestellt): *εστωσαν* N P^2 | *καθως* V: *καθωσπερ* m^3, *ως* N P^2 | *προτερον* V m^3: *πρωτον* P^2, *πριν* N | 9 *εστη* V P^2: *εγενετο* N | *παση* V: *τη* P^2, > N | *η Πρ.* V: *Πρ.* N P^2 | *εγενετο* V P^2: *ομοιως γεγονεν* N | 10. *υγιης — προτερον* V: *ως ην υγιης* P^2, nur *υγιης* N | 11. *ω — υγιεις* V mit kleinem Zwischenraum vor *ω*, ohne solchen P^2 ebenso bis zum ersten *αυτος*, dann *εστησεν, αυτος ανεστησεν, αυτος εποιησεν τους παντας υγιεις*, cf die Anrede des Prochorus an die Leser unten p. 150, 8 — 10: > N m^3 B L | 14. *εν τω οικω* V P^2 c m^1: *εις τον οικον* N m^2 m^3 | *ομου* V cf B (*φαγης συν εμοι αρτον*): > N P^2 m^3 | *λαβων ουν* V B: *και λαβων* N P^2 | 15. *ημας ο ανθυπ.* V: *εισηνεγκεν ημας* N P^2 m^3 (> *ημας*), *ημας τε και Σωσιπατρον εισηγαγεν* B | *παρεθ.* V: × *και* N P^2 m^3 | 16. *εφαγομεν* V L: *και επιομεν* + N P^2 | *αυτω*: *αυτου* V | *την — ημων* N (> *ο*) P^2 m^3: *την εσπεραν* mit andereu Zusätzen B, alles > V

παρεκάλεσεν ὁ ἀνθύπατος τὸν Ἰωάννην λέγων· κύριε, εἰ ἄξιός εἰμι, δός μοι τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ διδάξας αὐτὸν τὰ περὶ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος ἐβάπτισεν αὐτόν. ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, ὅτι ἐπίστευσεν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, λαβοῦσα τὸν υἱὸν αὐτῆς ἦλθεν εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου, λέγουσα αὐτῷ· ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ, ὡς ἐδόξασας τὸν ἄνδρα μου, δόξασον καὶ ἐμὲ καὶ τὸν υἱόν μου. καὶ ἐβάπτισεν καὶ αὐτούς, καὶ ἠγαλλιάσατο ὁ ἀνθύπατος πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. ἐξελθόντων δὲ ἡμῶν ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἀνθυπάτου εἶπεν Ἰωάννης τῷ Σωσιπάτρῳ· δεῦρο, τέκνον, εἰσέλθωμεν ἐν τῷ οἴκῳ σου πρὸς τὴν σὴν μητέρα. ὁ δὲ Σωσίπατρος οὐκ ἐβούλετο τοῦ λοιποῦ εἰσελθεῖν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς Ἰωάννην· διδάσκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ, καὶ οὐκ εἰσελεύσομαι ἐν τῷ οἴκῳ μου, ἀλλὰ πάντα καταλείψας τερφθήσομαι τοῖς Χριστοῦ λόγοις, τοῖς διὰ τοῦ στόματός σου κηρυττομένοις. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἰωάννης· τέκνον, μηκέτι μνήμην ἔχε τῶν κακῶν λόγων, ὧν ἤκουσας παρὰ τῆς σῆς μητρὸς Προκλιανῆς· τὰς γὰρ διαβολι-

1. *ο ανθυπ.* N P^2 m^3 cf B: > V L | *λεγων — μοι* N P^2 (*ημι αξιος*) m^3 (*διδασκαλει, δος μοι*): *δουναι αυτω* V L | 4. *αυτου* V N: *του ανθυπατου* P^2 L, abkürzend m^3 | 5. *ηλθεν — Ιωαννου* V cf L (aber *procidit*): *προσεπεσεν τω Ιωαννη* N P^2 | *αυτω* V: > N P^2 L | 6. *ανθρ. τ. θεου* V: + *του ευλογημενου* N, *ανθρ. του ευλογ. Χριστου* P^2, *apostole Christi* L | *και εμε* V: *καμε* N P^2 | 7. *κ. εβαπτ. κ. αυ.* V: *κ. διδαξας αυτους απο των θειων γραφων εβαπτισεν* (+ *αυτους* P^2) *εις ονομα πατρος κ. υ. κ. αγ. πν. και παρεθηκεν ημιν τραπεζαν ο ανθυπατος και εφαγομεν και επιομεν* N P^2 ohne Bestätigung in m^3 B L | 8. *ο ανθυπ.* V: > N P^2 | *τω θεω* V: *εν κυριω* N P^2 | 9. *του ανθ.* V L: *αυτου* N P^2 | *τω* V P^2 B: > N | 10. *τεκνον* N c P^2 (vor *δευρο*) L (drückt *δευρο* nicht aus): + *Σωσιπατρε* m^2, > V m^1 | 11. *ο δε — αυτου* l. 12 V: *ο δε ουκ εβουλετο εισελθειν εις τον οικον αυτου δια την αυτου μητερα ουκετι* P^2, *ο δε ουκ εβουλετο λεγων* B, > N L | 12. *προς Ιω.* P^2 V (+ *τον αποστολον του Χριστου*): *προς αυτον* N, > L B | 13. *αν* V N B: *εαν* P^2 | *απερχη* V P^2 B: *πορευη* N | *και ουκ. εισελ.* (*ελευσωμεθα* V) *εν τω οικω μου* (*εις τον οι. μ.* B, *εμω οι.* P^2) V P^2 B: *εις δε τον οικον μου ουκ εισελευσομαι* N cf L | 14. *Χρ. λογοις* V B: *λογοις του Χρ.* N P^2 | 15. *δια του στ. σ.* V cf B (*τοις εκ του αγιου σου στοματος εκπορευομενοις* c m^1, > m^2): *δια σου* N, *υπο σου* P^2 | *κ. ειπεν* V: *ειπεν δε* N P^2, *λεγει* B | 16. *αυτω* V B: *προς αυτον* hinter *Ιω.* N P^2 | *εχε* V B: *εχης* N, *εχεις* P^2 | *λογων* V P^2 B (*πονηρων λ.*): > N L | 17. *Προκλ.* V: > die andern | *τας γαρ* V: *οτι πασας τας* N P^2 B, *nam . . omnes* L | *διαβ.* hier V N B: hinter *καταλ.* P^2

κὰς ὑποθέσεις καταλείψασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ Χριστοῦ. οὐκέτι οὖν ἀκούσεις λόγον πονηρὸν ἐξ αὐτῆς, οὐδὲ σχῆμα διαβολικὸν ὄψει ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ ἔστιν καὶ αὐτὴ μετανοοῦσα καὶ ἀπεχομένη τῶν κακῶν λόγων καὶ σχημάτων ὧν ἐποίησεν πρός σε. καὶ ἔλαβεν Ἰωάννης τὸν Σωσίπατρον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ εἰσήλθαμεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. ἦν δε Προκλιανὴ πεσοῦσα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πενθοῦσα καὶ μετανοοῦσα ἐπὶ τοῖς κακοῖς τοῖς προγεγονόσιν αὐτῇ. ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι εἰσήλθομεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς, εὐθέως ἀνέστη εἰς ἀπάντησιν ἡμῶν καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας Ἰωάννου εἶπεν· διδάσκαλε, ἥμαρτον εἰς τὸν θεὸν τὸν κηρυττόμενον ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ δέομαί σου καὶ ἱκετεύω, μὴ ὀργισθῇς ἐπὶ τῇ δούλῃ σου· ἰδοὺ γὰρ ἅπαντα τὰ πραχθέντα μοι εἰς τὸν ἐμὸν υἱὸν ἀναφέρω πρός σε, τὸν καλὸν ἰατρόν, τὸν δυνάμενον θεραπεῦσαι τὰ ἐμὰ ἀνίατα τραύματα. ἀπὸ γὰρ πολλῶν ἡμερῶν ἐκεντήθη εἰς τὴν ἐμὴν διάνοιαν ὑπὸ πνεύματος πονηροῦ ἐπὶ τῇ καταστροφῇ τῇ ἐμῇ καὶ τοῦ υἱοῦ μου

1. καταλ. V (geschr. —λυ—) P^2 B L: καταβλεψασα N | τα N P^2 B cf L: > V | τ. Χρ. V L: περι Χρ. N P^2, της (οικειας + m^2) σωτηριας της (ιδιας + m^1) ψυχης (+ αυτης c) B | 2. πονηρον εξ V: κακον παρ N P^2, κακον εκ του στοματος αυτης B | ουδε σχημα (σχισμα P^2) διαβολικον (δαιμονικον B) οψει εν (οψη επ P^2) αυτη N P^2 B: > V cf L | 3. αλλα εστιν V: εστιν γαρ B, αλλ εσται P^2 L, αλλα μαλλον εσται N | απεχ. V N B: ανεχ. P^2 | 4. των (τον) V: × απο N P^2 B | και (των + P^2) σχημ. V P^2 B (m^1 c × και εργων): > N | 5. ελαβεν V: λαβων N P^2 (m^1 m^2 > και u. + ο), λαβομενος ο c | τον — και V: της χειρος Σωσιπατρου B, (τον × P^2) Σωσιπατρον N P^2 | εισηλθαμεν V: —ομεν P^2, ανηλθομεν B, εισηλθεν N | 6. ην N P^2 cf B (η δε Πρ. ην): η V | 7. τοις κακοις V c (m^1 m^2 anders gestellt): πασιν × N P^2 | τ. προγ. αυτη N P^2: γενομενοις παρ αυτης V (> τοις), τ. πεπραγμενοις αυτη B | 8. ως — εισηλθ. N cf L: ως δε ηκουσεν οτι Ιωαννης ηλθεν (ανηλθεν m^1 m^2) B, ως ουν ηλθαμεν P^2, alles bis Ιωαννου l. 10 > V | 9. ειπεν N P^2: και ειπεν προς Ιωαννην V, εβοα λεγουσα B | 10. διδ. N P^2: και μαθητα του Χριστου + V, benigne apostole Christi L, > B | θεον V m^3 cf L (coram te et coram deo quem colis) B (εις τ. θεον και εις τον εμον υιον κτλ.): + τον μέγαν N P^2 | 11. σου V P^2 m^3 B: > N | κ. ικετ. V N: > P^2 m^3 B | 12. επι V N m^3: > P^2 | δουλη σου V: ση δουλη N P^2, εμοι m^3 | τα πραχθ. μοι V P^2 (παρ εμου, so auch m^3 der übrigens abweicht): υπ εμου κακα sogar ohne τα N | 13. προς σε V: επι σε N P^2, σοι m^3 | 14. τον δυν. V P^2 L: ως δυν. N | ανιατα V P^2 L: > N | απο — εκεντ. V P^2 (ημ. πολλ.) L: εκεντηθη γαρ N cf m^3 | 15. εις — διανοιαν V: η εμη διανοια N P^2 | πνευμ. V N: δαιμονος P^2, diaboli L | 16. πονηρου V L: ακαθαρτου N P^2 | τη καταστρ. — και V: καταστρ. N P^2 | υιου μου V N: εμου υιου P^2

Σωσιπάτρου, καὶ πολλάκις ὀχλήσασα, αὐτὸς οὐ συγκατέθετό μοι συγκαθευδῆσαι. καὶ εἰς θυμόν με ἐνέβαλεν ὁ δαίμων ὁ πονηρὸς πρὸς τὸν ἐμὸν υἱὸν διὰ τὸ μὴ εἶξαι αὐτὸν τῇ ἐμῇ πονηρᾷ ἐπιθυμίᾳ· τούτου χάριν προσῆλθον τῷ ἀνθυπάτῳ, ὅπως τοῦτον ἀπολέσῃ, κἀγὼ κουφισθῶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἀνάκτου καὶ κακῆς μανίας. ἀλλὰ δέομαί σου, δυσώπησον τὸν θεόν σου, ὅπως μὴ τιμωρήσῃ με διὰ πάντα τὰ πραχθέντα μοι κακά. ὁ δὲ Ἰωάννης ὑπολαβὼν ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν καὶ διδασκαλίαν ἱκανὴν ποιησάμενος πρὸς τὴν Προκλιανὴν περὶ μετανοίας καὶ τῆς εἰς πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα πίστεως, ἐβάπτισεν αὐτήν, ὁμοίως καὶ Σωσίπατρον τὸν υἱὸν αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν. καὶ λαβοῦσα Προκλιανὴ χρήματα ἱκανὰ ἤνεγκε καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας Ἰωάννου λέγουσα· κύριε, λαβὲ ταῦτα εἰς διάδοσιν τῶν χρείαν ἐχόντων. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῇ· ἔστιν σοι καὶ ἄλλα ἐν τῷ οἴκῳ; ἡ δὲ εἶπεν· ναί, κύριε, ἔστιν μοι καὶ ἄλλα πολλά. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν

1. *Σωσ.* V L: > N P^2 | *αυτος* V: *δε* + N P^2 | *συγκατεθετο* N m^3: *—θεντο* V P^2 | 2. *μοι συγκαθ.* N P^2: *καθισαι μετ εμου* V, nicht ausgedrückt in L m^3 | *και* V: *οθεν* N P^2 m^3 L (*ideo*) | *ενεβαλεν* V: *ηγαγεν* N P^2, *αγαγων* m^3 | *ο πονηρος — προσηλθον* l. 4 V (*μη ειξαι* schreibe ich statt *ἦξαι*): nur *και προσηλθον* N P^2 (*—θα*), *προσελθων* m^3, *ut eum apud proconsulem falsi criminis accusarem* L | 5. *τουτον* V N m^3: *αυτον κακως* P^2 L | *ταυτης — κακης* V: *της ατακτου* N P^2, *της ασχετου* m^3, sehr anders L | *δεομαι σου* V L: *ελεησον με και* N P^2 | 7. *τιμωρηση* (*—σει*) V: *—σηται* N P^2 | *με* hier V N: vor *τιμωρ.* P^2 | *δια — κακα* V: *υπερ παντων των πραχθεντων μοι κακων* N P^2 | 8. *δε* V N P^2 m^3: *ουν* B der endlich wieder vergleichbar wird | *υπολαβων* V N m^3 B: *—βομενος* P^2 | 9. *ικανην* V N m^3 B: *καλην και αγαθην* P^2 | *ποιησαμενος*: nur V *ποιησας* | *την Προκλ.* V: *αυτην* N P^2 L, *αυτην και Σωσιπατρον* m^3 | *περι μεταν.* V N P^2: > m^3, hinter die *πιστις* gestellt L, mehr > B | *και της — πιστεως* V N L: nur *και πνευμα πιστεως* P^2, > m^3 B | 11. *ομοιως* V N: > P^2 L | *τον υιον αυτης* V L (vor *Sosipatrum*) B (> den Namen): > N P^2 | 12. *Προκλ.* V L cf B: > N P^2 | 13. *ικανα* V B: *πολλα* N P^2 L | *ηνεγκεν* (*ηγαγεν* V) *και* B V cf L (*attulit Joanni*): > N P^2 | *εθηκεν* N P^2 B: *εθυκεν* V | *Ιω.* N P^2 cf L (vorher) B (*του Ιω.* m^1 m^2, nur c *αυτου*, aber *τω αποστολω* vor *και εθ.*): *του αποστολου του Χριστου Ιωαννου* V | *λεγουσα* N P^2 B: *και ειπεν προς αυτον* V | 14. *χρειαν* V N B: *πτωχων και παντων των* × P^2 cf L | *Ιω.* V cf L B: > N P^2 | 15. *και αλλα* V (m^1 c × *τεκνον* u. + *χρηματα*): *αλλα* N P^2, *αλλο τεκνον* m^2 | 16. *μοι και* P^2 B: *μοι* N, *και* V | *ο — αυτην* V: *ο δε ειπεν* N, *ειπε δε* (+ *αυτη* m^2) *ο αποστολος* (+ *αυτη* + c) B, > P^2

πρὸς αὐτήν· ἤδη οὖν ταῦτα ἀφορίσασα εἰς χρείαν τῶν δεομένων ἀπόθες αὐτὰ ἐν τῷ οἴκῳ σου καὶ ταῖς σαῖς χερσὶν διάδος αὐτὰ τοῖς χρείαν ἔχουσιν, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς. αὕτη οὖν ἐκράτησεν τὴν ἐντολὴν Ἰωάννου καὶ καθ' ἡμέραν ἐπὶ ταῖς ἔξω θύραις τοῦ οἴκου ἑαυτῆς ἵστατο, πᾶσιν τοῖς ἐρχομένοις καὶ χρῄζουσιν τὴν διακονίαν ἀποπληροῦσα. διετρίψαμεν δὲ ἐν τῷ οἴκῳ Προχλιανῆς καὶ Σωσιπάτρου ἡμέρας πολλὰς καὶ καρποὺς ἀγαθοὺς εἴδομεν ἐπ' αὐτῇ καὶ Σωσιπάτρῳ, τῷ υἱῷ αὐτῆς· διὰ γὰρ νηστείας καὶ προσευχῆς ἐταπείνωσεν ἑαυτήν, δεομένη τοῦ θεοῦ, ὅπως συγχωρήσῃ αὐτῇ τὰ προγεγονότα. μετάνοια οὖν, ἀγαπητοί, εἰσάγει ἡμᾶς πρὸς τὸν θεὸν καὶ τὸν ῥύπον τῆς ψυχῆς καθαίρει.

Τοῦ δὲ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὴν χάριν ἐπιδώσαντος

1. *ηδη ουν* V N P^2 (*ηδει*) m^2: *ιδου* c m^1 | *αφορισασα* N c m^1 (*—ησασα*): *αφωρησας* V, *αφορησας* m^2, *ἡ φώρησας* P^2 | *χρειαν τ. δεομ.* V cf L: *λογον* (*λογων* P^2) *των χρειαν εχοντων* N P^2, > B | 2. *σου* N P^2 cf B: > V | *διαδος αυτα* V: *διανεμε αυτα* B, *διδου πασιν* N P^2 | 3. *ουρανοις* V N B: *ουρανω* P^2 | 4. *εκρατησεν* V N: *επεκρατησεν* P^2 | *Ιω.* V P^2: *του* × N B | 5. *ταις ε. θυραις* V P^2 B: *τας ε. θυρας* N | *του οικου εαυτης* V: *του ιδιου οικου* m^1 m^2, *της οικιας* N P^2 c (+ *αυτης*) | *πασιν*: nur V × *και* | 6. *και χρηζ.* V N: *και χρειαν εχουσιν* P^2, *ενδεεσιν* m^2 c, > m^1 | *την διακ. αποπλ.* V: *την χρειαν ποιουσα* N, *την αποκρισιν ποιουσα* P^2, *επαρκουσα τα προς την χρειαν* B | 7. *Προχλ. κ. Σωσ.* V L: *Προχλιανης* B, *αυτης* N P^2 | 8. *ειδομεν* V L B (anders gestellt): *οιδαμεν* N P^2 | *επ αυτη — αυτης* V (N P^2 > *Σωσ.*): *επι τε αυτης και Σωσιπατρου του υ. αυ.* m^2, *εν αυτη* m^1 c, *in ipsis* L | 10. *του θεου* V P^2 B: *τω θεω* N | *τα προγεγ.* V: *αυτη αμαρτηματα, ην γαρ και η θυρα αυτης* (*αυτου* N) *ανεωγμενη παντι* (*ανθρωπω* + P^2) *τω χρειαν εχοντι, απο προαιρεσεως* (*προθεσεως* N) *αγαθης* + N P^2 ohne Bestätigung durch L B | 11. *ουν* V N cf B: *γαρ αγαθη* P^2, den Satz > L und mit vielem andern m^3 | *τον θεον* V N: *θεον* P^2 | 12. *της ψυχης καθαιρει* N P^2: *του σωματος αποκαθαιρει, οτι αυτω πρεπει η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων. περι της εξηγησεως του αγιου ευαγγελιου του κατα Ιωαννην εν ποιω τοπω εξηγησατο* V. In B lautet Schluss u. Ueberschrift: *μεγιστον ουν αγαπητοι δωρον παρα θεου και φαρμακον ζωης* (*αιωνιου* + c) *η μετανοια τοις ανθρωποις δεδωρηται εν Χρ. Ι. τω κυριω ημων, ω η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων. αμην* (so c, nach *δοξα* hat m^1 *συν τω πατρι και τω αγιω πνευματι* ohne *αμην*, von *εν Χρ.* — *αμην* > m^2). *Περι της εξηγησεως του αγιου ευαγγελιου και της μεταστασεως του θεολογου Ιωαννου* (c m^1, nur *τα περι του αγιου ευαγγελιου* m^2). Hier beginnt auch das Stück in Coisl. 121, welchen ich durch P^4 bezeichne. S. Einleitung, dort auch die Ueberschrift | 13. *δε* V N P^2 P^4 m^3: > B | *επιδωσ.* V N P^2: *επιδοντος* P^4, *επιδιδοντος* B, *ενδαψιλευσαμενου* m^3

διὰ τῶν λόγων Ἰωάννου, τοῦ ἀποστόλου αὐτοῦ, ἐπίστευσαν πάντες οἱ ἄνθρωποι σχεδὸν οἱ ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ. ἀνέστη δὲ βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ἐκώλυσεν τὴν περὶ τοῦ Χριστοῦ διδασκαλίαν ἄγεσθαι πρὸς πάντας τοὺς Χριστιανούς. πολλοὶ οὖν ἀπελθόντες πρὸς τὸν βασιλέα ἔλεγον τὰ περὶ τοῦ Ἰωάννου, ὅτι ἄνθρωπος ὅσιος καὶ εὐσεβὴς τυγχάνει, καὶ πάντα τὰ λαλούμενα παρ᾽ αὐτοῦ καλά εἰσιν λίαν. ὁ οὖν βασιλεὺς ἐποίησεν βιβλίον καὶ ἀπέστειλεν πρὸς Ἰωάννην, περιέχον τὴν λύσιν τῆς ἐξορίας ἡμῶν. μετὰ οὖν τὸ δέξασθαι τὸ βιβλίον τὸν Ἰωάννην, ἰδὼν ὅτι ἐπίστευσαν πάντες οἱ ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ τῷ Χριστῷ, ἠβουλήθη πάλιν ὑποστρέψαι εἰς Ἔφεσον. καὶ δὴ μαθόντες πάντες οἱ ἀδελφοὶ παρεκάλουν αὐτὸν μὴ ἀποπλεῖν, ἀλλὰ μένειν αὐτὸν ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ μετ᾽ αὐτῶν ἕως θανάτου. ὁ δὲ Ἰωάννης παρῄνει αὐτοῖς λέγων· τί ποιεῖτε, τέκνα, κλαίοντες

1. *των λογων* N m^3 (P^4 *των λογον*) cf B: *τον λογον* V P^2, *per praedicationem Joannis* am Schluss des Satzes L | *τ. αποστ. αυ.* V P^4 (m^1 *τ. απ.* vor *Ιω.*) L: > N P^2 c m^2 m^3 | 2. *παντες — σχεδον* V P^4: *σχεδον παντες* N P^2 B m^3 | *ανεστη δε* V P^4 (+ *και*): *ανεστη* P^2 P^3 (der hier wieder eintritt s. zu p. 135, 8), *τελευτησαντος ουν του βασιλεως του παραπεμψαντος ημας εν Πατμω τη νησω ανεστη* N, *τελευτησ. ουν του εκεισε ημας εξορισαντος ημας βασ. ανεστη* B, *mortuo autem Domitiano, qui nos transmiserat in exilium, successor eius* etc. L | 3. *εκωλυσεν* V etc.: nur N *εκωλυεν* | *περι του* V m^1 m^2: *περι* P^2 m^3 c, *του* N P^4, > P^3 | *Χριστου* V etc.: nur m^1 m^2 *κυριου* | *διδασκ.* V P^4 m^1 m^3: *διδαχην* N c m^2, *διαδοχην* P^2 (P^3?) | 4. *αγεσθαι* V P^4: *λεγεσθαι* N P^2 P^3, nicht vergleichbar L B m^3 | *τους* V P^2 P^4: > N P^3 | *ουν* V etc.: > nur N | 5. *απελθ. πρ. τ. βασ.* V P^4: *εισελθοντες* N P^2 P^3 | *ελεγον τ. π. τ. Ιω* V P^4 (> *τα* u. *του*): *εξηγησαντο αυτω* (*τα* + P^2) *περι Ιωαννου λεγοντες* N P^2 P^3 | 6. *ευσεβης τυγχ.* V P^4 m^3 (*εστιν*): *ευλαβης* (*ευλαβεστατος* N) *εστιν* P^2 P^3 N | 7. *παρ* V N P^2 P^3: *υπ* P^4 | *εισιν λιαν* V (geschr. *λια*) P^4: *λιαν* P^2, > N P^3 | *ουν* V P^4: *δε* N P^2 P^3 | *επ. βιβλιον κ. απεστ.* V N P^3 P^4: *εγραψεν και απελυσεν βιβλ.* P^2 | 8. *περιεχον* N P^3: *περιεχοντα* V P^2 P^4 | 9. *ημων*: nur P^2 *αυτου* | *τον Ιω.* hier V P^4: vor *το βιβ.* P^2, ebenda ohne *τον* N P^3 | 10. *ιδων ὁτι* V P^4 (diese beiden geschr. *ιδον*) N P^3: *ιδοντες* P^2 | *παντες* V P^2 (vor *επιστ.*) P^4: *απαντες* N P^3 | *Πατμω* V N P^4: > P^2 P^3 | 11. *ηβουλ*: nur P^2 *—ληθην δε* | *παλιν* V N P^2 P^3: > P^4 B | *υποστρ.* V P^2 P^3 (× *Ιωαννης*) c m^1: *επιστρ.* N P^4 m^2 | *δη* V P^4 (*δει*): > N P^2 P^3 | 12. *παντες* hier V P^4: hinter *αδελφοι* N P^2 P^3, > B (nur m^1 *πιστευσαντες* vor *αδ.*) | *αυτον* V P^4 B: *τον Ιωαννην* N P^2 P^3 | *μη* V P^4: *του* × N P^2 P^3 | *αποπλειν* V etc.: nur P^2 *αποπλευσαι* | 13. *μετ αυτων*: > nur N | *εως θανατου* P^2 P^3 cf L: *αυτων* + V, *αυτου* + N m^3, > P^4 cf B | 14. *παρηνει* mannigfaltig verschrieben: nur P^2 + *πασιν* | *τεκνα*: > nur N

καὶ ὀδύνας ἐπιφέροντες τῇ ἐμῇ ψυχῇ· ὁ γὰρ Χριστός, ᾧ ἐπιστεύσατε, αὐτός μοι ἀπεκάλυψεν τοῦ ὑποστρέψαι πάλιν ἐν Ἐφέσῳ διὰ τὴν πολλὴν ἀσθένειαν τὴν οὖσαν ἐν τοῖς ἐκεῖσε ἀδελφοῖς. ἰδόντες οὖν πάντες οἱ ἀδελφοί, ὅτι οὐ πείθεται τοῖς λόγοις αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ παρεκάλουν αὐτὸν μετὰ δακρύων λέγοντες· καὶ εἰ τοῦτο βούλεσαι διδάσκαλε ποιῆσαι τοῦ ἀποπλέειν καὶ ἐάσαι ἡμᾶς ὀρφανούς, παράδος ἡμῖν ἐγγράφως, ἅπερ εἶδες σημεῖα παρὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἤκουσας παρ᾽ αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς ἡμῶν ἀκαταληψίας πρὸς αὐτόν, ὅπως ἐσώμεθα ἑδραῖοι καὶ ἀμετακίνητοι πρὸς αὐτόν, καὶ μηδεὶς τῶν ἀδελφῶν ὀλιγωρήσας ἀπέλθῃ πάλιν ὀπίσω τοῦ διαβόλου καὶ γενώμεθα πάντες κατάβρωμα αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἠκούσατε, τέκνα, παρ᾽ ἐμοῦ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν σημείων ὁ Ἰησοῦς,

1. οδυνας: nur N οδυνην | ω P^3 m^2, dasselbe ist ο in V: ον P^2 P^4, εις ον N c m^1 | 2. απεκαλ.: επεκαλ. nur V | υποστρεψαι N P^2 P^3 P^4 c m^3: επιστρεψαι V, υποστρεφειν m^1, επιστρεφειν m^2 | παλιν hier V P^4: vor υποστρ. N P^2 P^3, vor απεκαλ. m^2, > m^1 c | εν Εφ. V N P^2 P^3 P^4: εις Εφεσον B m^3 | 3. εκεισε V P^4 m^3 L cf B: > N P^2 P^3, welche dafür εν Εφεσω (P^2 τοις εν Ε.) hinter αδελφοις | 4. ουν V P^2 m^3: δε N P^3 P^4 B | παντες V P^4 L: > N P^2 P^3 B m^3 | οι αδ. V P^2 P^3 P^4 B: > N L | πειθεται V P^4 B: Ιωαννης + P^2 P^3 m^3 L, ο Ιω. + N | 5. αυτων V P^4 L c m^1: αλλα βουλεται εν Εφεσω αποπλειν + N P^2 P^3, αλλα β. αποπλευσαι + m^3, του μη αποπλειν + m^2 | επεσαν V N P^2 P^3: επεσον P^4 (+ παντες) m^3, προσεπεσον m^1 c, προσεπεσαν m^2 | επι προσ. V P^3 P^4: + αυτων N P^2, > m^3 | επι την γην V P^2 P^3 m^3: επι της γης P^4, > N | κ. παρεκ. αυτον: > nur N | 6. βουλεσαι V: βουλεται P^4, βουλει N P^2 P^3 m^3 (× ου), σοι κεκριται B | 7. διδασκαλε V m^3 L (bone magister): ο διδασκ. P^4, ο ημων διδασκαλος N P^2 P^3, > B | ποιησαι V N P^2 P^3 B: > P^4 | αποπλεειν V P^4 (- εην): —λειν N P^2 P^3, > mit mehreren B m^3 | και — ορφανους V P^4: απο της νησου και καταλιπειν ημας ορφ. P^2 P^3, απο τ. νησου ταυτης και ορφ. ημας ποιησαι N | 8. εγγραφως V N P^2 P^3 cf L B m^3: > P^4, welcher allein hier σημεια | 9. και περι P^4: περι P^2 P^3, και V N | 10. ακαταληψιας V P^2 P^3 P^4 (—λυψιας): καταληψειας N, den unverständlichen Satztheil > L, περι της σαρκωσεως και οικονομιας (του υιου + m^2 c) του θεου B, περι της σωτηριας ημων m^3 | οπως εσωμεθα (ημεθα P^2) — και μηδεις V P^2 P^4 cf L B, auch einige Trümmer in m^3: ινα μηδεις N P^3 von einem προς αυτον zum andern abspringend | 12. απελθη N P^2 P^3 B: —θει V, —θειν P^4 | παλιν hier V P^4: vor απελ. N P^2 P^3, > B | οπισω: nur N vor παλιν απελ. | γενωμεθα N P^2 P^3: γενομ. P^4, γινομ. V | παντες V P^2 P^4: απαντες N P^3 | 14. παρ εμου V P^4 cf L (ab ore meo): > N P^2 P^3 B | σημειων hier P^4 V (verschrieben σημεια): των θεοσημειων vor ων N P^2 P^3, ebenda των σημειων ohne παντων B | ο Ιησους V: > die andern

ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, κατὰ πρόσωπόν μου καὶ πάντας τοὺς λόγους οὓς ἐλάλησεν πρός με περὶ τοῦ διδάξαι ὑμᾶς καὶ προσέχειν θεῷ. ἀρκεῖσθε οὖν τούτοις, καὶ παρέξει ὑμῖν τὴν αἰώνιον ζωήν. ὡς δὲ εἶδον οἱ ἀδελφοὶ πάντες, ὅτι οὐ πείθεται Ἰωάννης τοῦ ἐγγράφως ἐκθέσθαι αὐτοῖς τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ, κλαυθμῷ μεγάλῳ ἔκραξαν ἅπαντες· ἀξιοῦμέν σε καὶ ἱκετεύομεν πάντες, πάτερ, ἐγγράφως ἡμῖν παράδος τὰ περὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης σπλαγχνισθεὶς διὰ τὰ πολλὰ δάκρυα αὐτῶν εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἀπέλθατε, τέκνα, εἰς τοὺς οἴκους ὑμῶν, καὶ ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, κελεύσει αὐτοῦ καὶ τοῦτο τὸ αἴτημα ὑμῶν δώσω ὑμῖν. ἐπορεύθησαν δὲ ἕκαστος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.

1. *μου*: > nur N | 2. *περι του* V P^{4} m^{2}: *επι του* P^{2}, *επι το* P^{3}, *προς το* N, nicht vergleichbar L c m^{1} m^{3} | *υμας* N P^{2} P^{4} m^{2} cf L (*docui vos*) c m^{1} (*εγνωρισα υμιν*): *ημας* V P^{3} | *και*: nur N *του* | 3. *θεω* V P^{4} cf L (*servite ergo deo*): *αυτω* N P^{3}, *αυτοις* P^{2} | *παρεξει* V N P^{2} P^{4} (> *και*) m^{2}: *παρεχει* P^{3}, *παρασχοι* c m^{1} | *υμιν*: nur N *ημιν* | 4. *ειδον* V (geschr. *ιδον* so auch m^{2}) P^{4} (*ιδων*): *ηκουσαν* N P^{2} P^{3} cf B (*ταυτα δε ακουσαντες οι αδελφοι*), nicht zu vergl. sind m^{3} L; letzterer fügt zur Rede des Johannes hinzu: *Revelationem, quam mihi dominus Jesus, qui est principium et finis, revelare dignatus est, vobis revelavi, et signa vidistis, quae dominus, qui me verba vitae huius docuit, per me operatus est* | *παντες* V P^{4} m^{2}: > die andern | *οτι* V P^{4} m^{2}: *τον λογον τουτον και* × N P^{2} (*των λ. τουτων*) P^{3} | *Ιω. του* V P^{4} m^{2}: *αυτοις* N P^{3}, *αυτοις του* P^{2}, nur dieser hat dann *ειναι μετ αυτων, κλαυθμω κτλ.* | 5. *εκθεσθαι αυτοις* V m^{2}: *αυτοις εκθ.* P^{4}, *αποθεσθαι* N P^{3} | *του Χρ.* V P^{3}: *Ιησου Χρ.* P^{4} m^{2}, *Χρ.* N | 6. *απαντες* hier V N P^{3} P^{4} m^{2}: vor *εκραξαν* P^{2} | *αξιουμεν* V P^{4} m^{2}: *προς Ιωαννην λεγοντες* × N P^{1}, *πρ. Ιω.* × P^{2} | *σε* hier V P^{4} m^{2}: hinter *ικετ.* N P^{2} P^{3} | *παντες* V m^{2}: *απαντες* P^{4}, > N P^{2} P^{3} | 7. *Ιησου Χρ.* V P^{4} m^{2} L: *Χριστου* N, > P^{3} P^{2} (dieser > auch das folgende *του*) | 8. *σπλαγχνισθεις* V P^{4} B L: *εσπλαγχνισθη επ αυτοις* N P^{2} P^{3} | 9. *αυτων* hier V P^{2} P^{3} m^{2}: vor *δακρυα* N c m^{1} (P^{4}?) | *ειπεν πρ. αυ.* V: *και ειπεν αυτοις* N P^{2} P^{3} (c m^{1} P^{4} ohne *και*) | *απελθατε* V P^{2} P^{3} P^{4}: *απελθετε* N B (auch m^{2}) | 10. *και* vor *εαν*: > nur V | *θελησῃ* (oder *—σει*) V N P^{2} P^{3} m^{2}: *ευδοκισει* P^{4}, *δωη την χαριν αυτου* m^{3}, den Satztheil > c m^{1} | *αυτου* V N (am Rand *αυτο*) P^{2} P^{3} P^{4} m^{2}: *του κυριου* c m^{1}, *αυτος* (*ipse praecipiet*) L | 11. *υμων* V P^{4} m^{2} cf L auch m^{3} (*γενησεται το αιτ. υμων*): > N P^{2} P^{3}, *υμιν* hinter *τουτο* u. dann *το ευσεβες αιτημα γενησεται* c m^{1} | *δωσω* P^{4}: *δωει* V, *δωσει* N P^{2} P^{3} m^{2} cf L | *υμιν* V N P^{2} P^{3} L: > P^{4} (?) m^{2}, über B u. m^{3} s. vorher | *δε εκαστος* V P^{4} m^{2}: *ουν εις εκαστος αυτων* N P^{3}, *ουν εκαστος* P^{2} L | 12. *εν τ. οικω αυτου* V P^{4} m^{2}: *εις τον* (*εαυτου* + P^{2}) *οικον* (+ *αυτου* P^{3}) P^{2} P^{3}, *εις τους εαυτων οικους* N

Καὶ παρέλαβέν με Ἰωάννης καὶ ἐξήλθαμεν ἔξω τῆς πόλεως ἀπὸ μιλίου ἑνὸς ἐν τόπῳ ἡσυχαστικῷ· τὸ δὲ ὄνομα τοῦ τόπου ἐκείνου ἐκαλεῖτο Κατάστασις· ἦν δὲ ἐκεῖ ὄρος μικρόν. ἀνελθόντων οὖν ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει ἐποιήσαμεν ἡμέρας τρεῖς, καὶ διετέλει Ἰωάννης ἄσιτος, προσευχόμενος καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ, ὅπως δώσῃ τὰ ἀγαθὰ εὐαγγέλια τοῖς ἀδελφοῖς. τῇ οὖν τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐλάλησεν Ἰωάννης λέγων· τέκνον Πρόχορε, βάδιζε καὶ εἴσελθε ἐν τῇ πόλει καὶ λαβὲ μέλαν καὶ χάρτας καὶ ἄγαγέ μοι ὧδε, καὶ μὴ ἀναγγείλῃς τοῖς ἀδελφοῖς, ἐν ποίῳ τόπῳ ἐσμέν. ἀπελθὼν οὖν ἐγὼ ἐν τῇ πόλει καὶ λαβὼν τὸ μέλαν καὶ τοὺς χάρτας ἐπορεύθην πρὸς Ἰωάννην, καὶ λέγει πρός με· ἀπόθου τὸ μέλαν καὶ τοὺς χάρτας καὶ εἴσελθε ἐν τῇ πόλει καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἐλθὲ πάλιν πρός με. καὶ εἰσῆλθον ἐν τῇ πόλει καὶ μετὰ δύο ἡμέρας ἐξῆλθον πάλιν πρὸς αὐτόν, καὶ εὑρὼν ἑστῶτα

1. *παρελ. με Ι. και* V N P^3 P^4 (*ο Ιω.*) m^2: *παραλαβων με Ιω.* P^3, *παραλ. εμε* c m^1 | *εξηλθαμεν* V P^2 P^4: *—ομεν* N P^3 B | *εξω τ. π.* V P^4 m^2: *εκ τ. π.* P^2, *απο τ. π.* N P^3 cf L, > c m^1, *ως* + N P^2 P^3 | 2. *μιλιου* V P^2 B P^4 L: *σημειου* N P^3 | *το δε — εκαλ.* V m^2: *και το ονομα τ. τοπου εκαλ.* N P^2 P^3, *λεγομενω* P^4 (?) c, *λεγομενη* m^1 | 3. *καταστασις* V P^4: *καταπαυσις* N P^2 P^3 B (auch m^2?) m^3, > L | *μικρον* V N P^2 P^3 P^4 m^2 m^3: *υψηλον* c m^1, *praeruptus* L | 4. *ουν* V N P^3: *δε* P^2, *και* vor *ανελθ.* P^4 B | *ημ. τρεις* V: *τρεις ημ.* P^2 P^3 m^2, *εκει τρ. ημ.* N P^4 B | 5. *Ιω.* V P^2 P^3: *ο* × N P^4 B | *του θεου*: nur V u. P^4 (dieser aber > *και δεομενος*) *τω θεω* | 6. *δωση* N m^2: *δωσει* V P^2 P^3 P^4, *δωη* m^3, ganz anders c m^1 | *αγαθα* V P^2 P^3 P^4 m^2: *αγια* N, *αιτωμενα* m^3, *περι της του αγιου ευαγγελιου δωρεας της οφειλομενης δοθηναι* c m^1 cf L | *τριτη*: nur V *πρωτη* im Vorblick auf l. 13 | 7. *ελαλ. Ι. λεγων* V: *ελαλησεν προς με* m^2, *ειπεν Ιω. προς με* N P^2 P^3, *λεγει μοι* c m^1 (P^4?), *vocavit me et dixit* L | *βαδιζε και* V P^4 m^2: *ειπον δε προς αυτον· τι θελεις διδασκαλε. ειπεν δε μοι* N P^2 P^3, beides > c m^1 | 8. *εν*: nur N × *τεκνον* | 9. *ποιω* V P^2 P^4 m^2 (dieser u. m^3 *απαγγ.*): *ῳ* N P^3, den Satz > c m^1 | *εσμεν* V P^4 m^2 cf m^3 (*τον τοπον της διατριβης ημων*): *ειμι* N P^2 P^3 cf L | 10. *απελθων* (*εισελθων* c m^1) *ουν εγω* V P^4 B: *εισηλθον ουν* N P^2, *και εισελθων εγω* P^3 | *το* V N: *τον* P^2 P^3, > P^4 B | *τους*: > P^4 B | 11. *λεγει πρ. με* V P^4 B: *ειπεν μοι* N P^2 P^3 | *αποθου* V N P^2 P^3: *τεκνον* + P^4 B | 13. *ελθε — πολει* V m^2 N (> *παλιν*) P^3 (aber N P^3 + *καθως ενετειλατο μοι*): *ελθε και εποιησα ουτως* c m^1, > P^2 P^4 | *και μετα — προς* V m^2, auch N P^3 (aber > *παλιν*) c m^1 (*ηλθον* ohne *παλιν*): nur *εξηλθον* P^2, *εξ. παλιν* P^4, diese beiden also von *δυο ημ.* l. 13 zu *δυο ημ.* l. 14 abgeirrt | 14. *ευρων . . . ειπεν* V m^2 (obwohl dieser *ευρον* haben soll): *ευρον . . και ειπεν* N P^2 P^3, *ευρον . . λεγει* m^1 (s. vorher m^2), *ευρον . . λεγει δε* c P^4 | *εστωτα και* V: *αυτον* × P^4 B, nur *αυτον* N P^2 P^3

καὶ προσευχόμενον, εἶπεν πρός με· λαβὲ τοὺς χάρτας καὶ τὸ μέλαν καὶ στῆθι ἐκ δεξιῶν μου. καὶ ἐποίησα οὕτως, καὶ ἐγένετο ἀστραπὴ μεγάλη καὶ βροντή, ὥστε σαλευθῆναι τὸ ὄρος, καὶ ἔπεσα ἐγὼ ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔμεινα νεκρός. ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπελάβετό μου καὶ ἀνέστησέν με καὶ εἶπέν μοι· κάθου ἐπὶ τὰ δεξιά μου ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἐποίησα οὕτως, καὶ πάλιν προσηύξατο καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν εἶπεν πρός με· τέκνον Πρόχορε, ἅπερ ἀκούεις ἀπὸ τοῦ στόματός μου κατάγραφε ἐπὶ τοὺς χάρτας. καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης, ἑστὼς καὶ ἄνω προσέχων εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· „Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν, ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν". καὶ κατὰ ἀκολουθίαν λοιπὸν ἔλεγεν πάντα οὗτος ἑστώς, καὶ ἐγὼ καθεζόμενος

1. *τ. χαρτας κ. το μ.*: nur P^2 *τον μελαν και τ. χ.* | 2. *και εγενετο* V N P^3 m^2: *και εγενηθη* P^2, *ευθυς δε γεγονε* c m^1 (P^4?) | 3. *μεγαλη* hier V P^4 B: vor *βροντη* N P^2 P^3 | 4. *επεσα* V N P^2 P^4 m^2: *επεσον* P^3 c m^1 | *επι προσ.* V P^2 P^4 m^2: *μου* + N P^3, > c m^1 | *την γην*: *της γης* c m^1 | 5. *επελαβετο* V P^4 m^2: *εκτεινας την χειρα* × N P^2 P^3 (c m^1 fahren fort *και επιλαβομενος*) cf L | *μοι* N P^4 B (auch m^2): > P^2 P^3, von diesem *ειπεν* zu dem l. 7 überspringend *προς με* V, auch L > das Zwischenliegende, hat aber *dixit* ohne Zusatz | 6. *επι* N P^2 P^3 P^4 m^3: *εις* B (auch m^2?) | *μου — γης* N etc.: *μερη* c m^1 | 8. *απο* V B: *παρα* N P^4, *εκ* P^2 P^3 m^3 | *καταγρ.* V m^2: *ταυτα γραφε* N P^4, *γραφε* P^2 P^3 c m^1 m^3 | 9. *ο Ιω.* N P^3 P^4: *Ιω.* V m^2 m^3, > P^2 c m^1 | *εστως* V P^4 m^2: *ως ην* × c m^1, *εστηκως* N P^3 m^3, vor *ανοιξας* nur P^2 *ως ην εκτεταμμενος τας χειρας και ανω προσεχων* und daher hier *το στομα αυτου ειπεν* | 10. *προσεχων* V P^3 P^4 N m^2 m^3: *βλεπων* c m^1 | *εις τον ου.* V P^3 P^4 m^1 m^2 m^3: *εις τους ουρανους* c, > N cf P^2 vorher | *εν αρχη — κατελαβεν* l. 15 V P^4 m^2 cf L *(hucusque „et tenebrae eum non comprehenderunt")*: bis *ο γεγονεν* l. 13 P^2, bis *θεος ην ο λογος* N P^3 c, der Bericht des Amphil. über m^1 m^3, theilweise auch m^2 ist unglaublich. da alle anderen Hss. einen ganz correcten kürzeren oder längeren Text geben. Hinter *γεγονεν* interpungiren V P^4, dasselbe bezeugt P^2, indem er hier abbricht | 15. *και — ελεγεν* V N P^3 P^4 (*ουτος μοι* statt *λοιπον*) m^2: *και καθεξης αυτος ελαλει* P^2, *και ακολουθως καθεξης ελεγεν* c m^1, noch anders m^3 | 16. *παντα* V P^4 m^2: > N P^2 P^3 c m^1 | *ουτος* V (hier geschr. *ουτως*) m^2 cf P^4 vorher: *αυτος* N P^2 P^3 c m^1 | *εστως* V etc.: *εστηκως* N P^3 | *και εγω* V P^4 B (m^2): *καγω* N P^2 P^3 | *καθεζομενος* V etc.: > nur P^2

ἔγραφον. ἐποιήσαμεν δὲ ἐκεῖ δύο ἡμέρας καὶ ἓξ ὥρας· οὗτος ἔλεγεν καὶ ἐγὼ ἔγραφον. καὶ πληρώσαντες τοὺς θείους λόγους, παρέλαβέν με Ἰωάννης καὶ εἰσήλθαμεν ἐν τῇ πόλει καὶ κατελύσαμεν ἐν τῷ οἴκῳ Σωσιπάτρου καὶ Προκλιανῆς, τῆς μητρὸς αὐτοῦ. καὶ παρέθηκεν ἡμῖν τράπεζαν καὶ ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ ἐμείναμεν παρ᾽ αὐτοῖς. καὶ τῇ ἐπαύριον εἶπεν Ἰωάννης πρὸς Σωσίπατρον· τέκνον, ζήτησόν μοι μεμβράνας καλὰς εἰς καθαρογραφίαν τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου. καὶ ἤγαγεν Σωσίπατρος τὰς μεμβράνας, καὶ εἶπεν πρός με Ἰωάννης· τέκνον

1. *εγραφον*: nur P^{3} *εγραφα* | *εποιησαμεν — εγραφον* l. 2 fehlt nur in V, der von einem *εγραφον* zum andern abirrte. Von aller sonstigen Tradition abweichend giebt P^{2} nach dem ersten *εγραφον* folgenden Schluss *μεχρι συμπληρωσεως του αγιου ευαγγελιου. τελεσθησαντων ουν ημερων ιβ' κατηλθομεν απο του ορους και εκελευσεν ο αποστολος του Χριστου καθαρογραφησαι με το αγιον ευαγγελιον. και συνηγμενων παντων των αδελφων υπανεγνωσθη αυτοις εν τω αμβωμ* (sic), *και εχαρησαν παντες χαραν μεγαλην. και εκελευσεν Ιωαννης μεταγραφηναι και αποτεθηναι εν πασαις ταις εκκλησιαις εις δοξαν του μεγαλου θεου και σωτηρος ημων Ιησου Χριστου. αμην.* Der weiter folgende Abschnitt *Παλιν ουν μετα ημερας τινας* findet sich unten als Beil. D abgedruckt | *εποιησαμεν* N P^{3} P^{4} L: *εποιησε* B (auch m^{2}?) | *εκει* P^{4} L: > N P^{3} B | *ουτος — εγραφον* P^{4} (s. zweite Note zu l. 1, darnach setzt auch V diese LA voraus): *αυτος* (*εστως και* + B) *λεγων καγω* (*και εγω καθεζομενος και* B) *γραφων* N P^{3} B L m^{3} | 2. *πληρωσαντες* V N P^{3} P^{4} m^{2} m^{3}: *πληρωσαντων ημων* c m^{1} | *λογους*: > V | 3. *Ιω.* V m^{2}: *ο* × P^{4}, > N P^{3} m^{3}, ganz anders c m^{1} | *εισηλθαμεν* V: *—ομεν* P^{3} P^{4} m^{2} m^{3}, *ηλθομεν* N | *εν — κατελυσαμεν* V P^{4} m^{2}: > N P^{3} m^{3}, (*κατηλθομεν*) *εκ του ορους. κατελυσαμεν δε* c m^{1} | 4. *εν τω οικω* V N P^{3} c m^{1} m^{2}: *επι τον οικον* P^{4}, *εις τον οι.* m^{3} | *κ. Προκλ. — αυτου* V N P^{3} (*τουτου μητρος*) P^{4} m^{2} L: nur *κ. Πρ.* m^{3}, > c m^{1} | 5. *κ. παρεθηκεν* V N (P^{4}?) m^{2}: *κ. παρεθηκαν* P^{3} m^{3} (× *οι*), *κ. παρατεθεισης κτλ.* c m^{1} | *τραπ.* V m^{2} m^{3}: *και εκ αυτην* (*αυτη* N) *πολυτελειαν βρωματων* × N P^{3} | *κ. επιομεν* N P^{3} m^{2} m^{3}: > V, Tischendorfs Collation von P^{4} scheint hier unvollständig | 6. *Ιω.* V (nur dieser hinter *Σωσ.*) N: *ο* × die andern | 7. *τεκνον* V N P^{3} m^{1} m^{3}: + *Σωσιπατρε* c m^{2} L | *μοι* V N P^{3} m^{3}: *ημιν* c m^{1} m^{2} L | *μεμβρανας*: nach *καλας* nur c m^{1} (m^{2} m^{3}?). Tischend. glaubte in V lesen zu sollen *βενβρανας* u. l. 9 *βεβρανας*, aber die Buchstaben *μ, ν, β* sind in V nur zum Verwechseln ähnlich, und auch Tischendorfs ausdrückliche Bemerkung, dass V consequent *Πατνος* schreibe, ist gewiss nicht der Absicht des Schreibers entsprechend. P^{3} irrt von diesem *μεμβρανας* zu dem andern l. 9 ab | 8. *αγιου* V P^{4} c m^{1} m^{2} L: > N m^{3} | *ηγαγεν* V P^{4} m^{2}: *ηνεγκεν* N c m^{1} m^{3} | *Σωσ.* V N P^{4}: *ο* × c m^{1} (m^{2}?) | 9. *Ιω.* hier V m^{2} (ebenda *ο αποστολος* c m^{1}): vor *προς* N P^{3}

Πρόχορε, κάθου ὧδε καὶ διατυπώσας τὰ σωμάτια ταῦτα, καθαρογράφησον ἐν αὐτοῖς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον τοῦτο. ἐγὼ δὲ ἐκάθισα χάριτι Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἐν τῷ οἴκῳ Σωσιπάτρου καὶ μετὰ ἐπιμελείας πολλῆς ἔγραψα τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον. ὁ οὖν Ἰωάννης ἐδίδασκεν καὶ καθίστα ἐπισκόπους καὶ διακόνους καὶ πρεσβυτέρους καθ' ὅλης τῆς νήσου ἐν ταῖς ἁγίαις τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις αἷς ἦσαν ποιήσαντες κατ' ἐπιτροπὴν Ἰωάννου, τοῦ ἀποστόλου καὶ μαθητοῦ τοῦ κυρίου. μετὰ οὖν τὸ καθαρογραφῆσαί με τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον εἰσηνέγκαμεν αὐτὸ ἐν τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐκέλευσεν Ἰωάννης συναχθῆναι ἅπαντας τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἀναγνωσθῆναι αὐτοῖς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον. καὶ συναχθέντων πάντων εἶπεν Ἰωάννης πρός με· ἀνάστα, τέκνον Πρόχορε, καὶ ἀνάγνωθι τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον ἐν τοῖς ὠσὶν πάντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. καὶ ἀνέγνων ἀκουόντων πάντων, καὶ ἐχάρησαν πάντες χαρὰν μεγάλην καὶ ἦσαν ἀγαλ-

1. *Προχορε* V m^2: > N etc. | *καθου* hier V N P^3: vor *τεκνον* c m^1 (m^2 P^4?) | *ωδε* V m^2: *ενθαδε* c m^1, > N P^3 | *τα σω. ταυτα* V c m^1 m^2: *τους χαρτας* P^4, *τας μεμβρανας ταυτας* N P^3 | 2. *εν αυτοις* V c m^1 m^2: (*μοι* × N P^3) *εν αυταις* N P^3 P^4 (trotz *τους χαρτας*) | *αγιον* V m^2 L: > N etc. | *τουτο* V (geschr. —*ον*) N P^3 m^2: > P^4 c m^1 L | 3. *εκαθισα — θεου* V m^2 cf L: *εκαθεσθην* N P^3, *καθισας* P^4 c m^1 | 4. *πολλης* V (vor *επιμ.* c m^1, dasselbe Wort m^2 P^4, aber wo?): *πασης* vor *επιμ.* N P^3 | *τ. αγιον ευ.* V m^2: *τ. ευ.* N P^3, *αυτο* c m^1 (P^4?) | *ουν*: nur V *δε* | 5. *καθιστα*: nur N *εκαθιστα* | *κ. διακ.* V cf L: > N etc. | 6. *καθ — εκκλησιαις* V P^4 m^2: *εν τ. εκκλησιαις* P^3 (so auch c m^1, aber + *κατα πολιν*), *εν τη εκκλησια* N | 7. *αις — Ιωαννου* V P^3 m^3 cf L (*quas instruxerat praecipiens*): *ας . . οι πιστευσαντες . . . αυτου του Ιω.* m^3, > N P^4 c m^1 | *του απ. — κυριου* V m^2: > N etc | 8. *ουν* V m^2: *δε* N etc. | 9. *αγιον* V P^4 m^2: > N P^3 c m^1 | 10. *αγια τ. θεου* V P^4: *αγια αυτου* m^2, > N P^3 c m^1 | 11. *αγιον* V m^2 (dieser wie c m^1 > *αυτοις*): > N P^3 P^4 (c m^1, die überhaupt anders) | 12 — p. 158, 6 *και συναχθεντων — πολει* V m^2 (die einzige Variante s. zu l. 15), ebenso in der Hauptsache und vielen Einzelnheiten L: den Satz (*και*) *το μεν εν δερμασιν — Εφεσιων πολει* p. 158, 4—6 stellen alle andern hinter *ευαγγελιον* l. 12 (s. die Varianten zu p. 158, 4 sqq.); c m^1 ziehen ausserdem die Sätze *και εκελευσεν κτλ.* l. 10 und *και συναχθεντων — παντων* l. 12 — 14 so zusammen: *και κατα κελευσιν του Ιωαννου συναχθ. παντων τ. αδ. ανεγνωσθη το ευαγγ.* Darauf *και το μεν εν δερμ. ειπε κτλ.* (c, in m^1 ist hier arge Verwirrung) = p. 158, 4—6 | 12. *συναχθεντων παντων* V m^2 L: *συναχθεντες απαντες οι αδελφοι* N cf P^3 (*συνηχθησαν* u. + *και*) | 13. *αγιον*: > N P^3 | *ευαγγ.*: + *τουτο* nur N | 14. *ανεγνων*: *ανεστην και ανεγνων το ευαγγελιον* N P^3 | 15. *παντες* V m^2 (+ *οι αδελφοι*): *απαντες* N P^3 | *κ. ησαν αγ.* (*αγαλλιομενοι* N P^3) — *θεον* V N P^3 m^2: *παντων δε αγαλλιωμενων επι τη χαριτι του ευαγγελιου* c m^1

λιώμενοι καὶ δοξάζοντες τὸν θεόν. καὶ εἶπεν Ἰωάννης πρὸς πάντας τοὺς ἀδελφούς· λάβετε τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο καὶ μεταγράψατε πάντα καὶ ἀποθέσθε εἰς πάσας τὰς ἐκκλησίας. καὶ ἐποίησαν οὕτως, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ἰωάννης, τὸ μὲν ἐν δέρμασιν κρατεῖν αὐτοὺς ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ, τὸ δὲ ἐν χάρταις ἀποκομίσαι ἐν τῇ Ἐφεσίων πόλει.

Καὶ εἶπεν πρός με Ἰωάννης· δεῦρο, τέκνον Πρόχορε, ἐξέλθωμεν πρὸ τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς ἐντεῦθεν. καὶ ἐξήλθομεν εἰς τὰς ἔξω κώμας καὶ ἐμείναμεν μετὰ ταῦτα μῆνας ἕξ.

1. *και ει.* V m^2: *ειπεν δε* N P^3, *ειπεν ο* c m^1 | 2. *παντας τ. αδ.* V P^3 m^2: *με και* × N, *τοις αδελφοις* c m^1 | 3. *παντα* V P^4 m^2: *απ αυτου* N P^3 c m^1 | *αποθεσθε*: nur N *μεταθεσθε* | *εις*: nur m^1 *κατα* | *πασας τ. εκκλ.*: *πασαν εκκλησιαν* c m^1 | *και επ. ουτ.* V etc.: > N P^3 | 4. *και — το μεν* V m^2 L (*et dixit iterum illis, quod* etc.): *και το μεν* (vorher zu p. 157, 12 sqq.) N P^3 c | 5. *αυτους* P^3 m^2: *αυτοις* V N, > c m^1 | *εν Π. τ. νησω* V N P^3 m^2 cf L: *την εν Π. εκκλησιαν* c m^1 | *χαρταις*: nur P^4 *βαμβακοις* (= *βαμβακινοις* Ducange 172) | *αποκομισαι* V P^3 m^2: + *ημας* N m^3, *αποκομισθηναι* c m^1 (P^4?) | 6. *εν — πολει* V N P^3 P^4 m^2: *εις Εφεσον* c m^1, *εν Εφεσω* m^3 | 7. *και ειπεν προς με* V N P^3 m^2: *μετα δε την λειτουργιαν και την θειαν κοινωνιαν απελυσε την εκκλησιαν και τη εξης ημερα λεγει μοι* c m^1; statt des hier beginnenden Stücks bis l. 9 hat L: *et postquam haec facta fuerunt, Joannes per septem menses circuiens vicos et castella evangelizando verbum, insulam reliquit in qua prius et apoculypsim scripserat sua manu, sicut deus illi revelaverat. Episcopi Asiani et populus una cum Caio et Aristarca, apostoli Joannis discipulis, dederant epistolas ad Romanum senatum, desiderantes Joannis absolutionem ab exilio. Qui ubi sciverunt, consilium statuisse, ut quicquid Domitianus statuisset cassaretur, et Joannem ab exilio liberum facerent, venerunt obviam Joanni et eum cum honore duxerunt Ephesum. Ipso autem unam civitatum insulae intrante et praedicante affuit filius Eucharis* etc. | *δευρο* hier V m^2: hinter *Προχορε* N P^3 c m^1 | 8. *προ — εξηλθομεν* N cf B (d. h. hier c m^1 *εις την αγροικιαν και διδαξωμεν προ του αποπλευσαι ημας εντευθεν και εξηλθομεν*), ähnliches auch m^3: > V P^3 P^4 von *εξελθωμεν* l. 7 zu *εξηλθομεν* l. 8 abirrend; über m^2 berichtet Amphil. nicht deutlich | 9. *εξω* V N P^2 P^3 P^4: *εξ* m^2 (?), > c m^1 | *κ. ειμειν. — εξ* V P^4 m^2 (N P^3 > *μετα ταυτα* u. haben *εξ μηνας*): *και εδιδασκεν ο Ιωαννης* c, so auch m^1, wenn ich Amphil.'s sehr kurze Angaben richtig verstehe. Darnach wären diese Worte, welche Amphil. p. 65 Z. 36 an die dazu nicht passenden letzten Worte einer aus m^3 in seinen Text aufgenommenen Episode anschliesst, nicht in m^2, selbstverständlich nicht im m^3, also in m^1 allein enthalten. Woran sie sich dort angeschlossen haben, bleibt dem Leser zu rathen. Am nächsten liegt es, dass sie hier ebenso wie in dem so naheverwandten c auf *εξηλθομεν εις τας κωμας* (oben l. 8 sq. nebst

Ἦν δέ τις ἐν μιᾷ κώμῃ ἱερεὺς τοῦ Διὸς ὀνόματι Εὐχάρης· οὗτος εἶχεν υἱὸν τυφλόν, καὶ διδάσκοντος τοῦ Ἰωάννου παρῆν ὁ υἱὸς τοῦ Εὐχάρη καὶ ἡδέως ἤκουεν τοῦ Ἰωάννου καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ λέγων· διδάσκαλε. ὁ δὲ Ἰωάννης εἶπεν πρὸς αὐτόν· τί θέλεις; καὶ εἶπεν ὁ τυφλός· τὸν θεόν σου, ὃν σέβῃ καὶ κηρύττεις, ἐπειδὴ ἡδέως σου ἀκούω, πρόσευξαι ὑπὲρ ἐμοῦ, ὅπως ἀναβλέψω καὶ ὄψωμαι τὸ πρόσωπόν σου, καὶ χαρήσομαι περισσοτέρως. ὁ δὲ Ἰωάννης περίλυπος ἐγένετο καὶ κρατήσας αὐτὸν τῆς χειρὸς εἶπεν· ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀνάβλεψον· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν. ἰδὼν δὲ ὁ Εὐχάρης, ὁ πατὴρ

Noten) folgten und der Erzählung von Euchares vorangingen. Nach der Stellung der Worte bei Amphil. scheint vielmehr die Erzählung von Euchares in m^1 zu fehlen, und die Hs. aus welcher Amphil. diese nebst eingeschalteten Varianten von m^2 abdrucken liess, m^3 zu sein. Das wird aber nicht gesagt; und die aus m^3 aufgenommene Episode über die Apokalypse schliesst sich formell nicht an die Geschichte von Euchares, sondern an den dieser vorangehenden Text an (εξηλθομεν εις τας κωμας) και εκπεριελθοντες ταυτας επι ολους εξ μηνας εδιδαξεν απαντας ο Ιωαννης. ελθοντες τοινυν επι τι σπηλαιον κτλ. Also fehlt in m^3, obwohl es Amphil. nicht der Mühe werth hielt zu sagen, die Geschichte von Euchares; sein Text derselben stammt aus m^1; und wie Amphil. dazu gekommen ist, die Schlussworte des vorangehenden Abschnitts aus m^1 $1^1/_2$ Folioseiten hinter der richtigen Stelle ohne allen Zusammenhang anzubringen, bleibt, da auch die Berichtigungen nichts sagen, ein Räthsel | 1. *ονοματι* V P^4 c, ferner Amphil. (also hier m^1 und, da keine Variante gegeben ist, auch m^2): *και (το + N) ονομα αυτου* N P^3 | *Ευχάρης* V N: *εὔχαρης* m^1 m^2, *εὔχαρις* c P^4, *εὐχαριστος* P^3, *Eucharis* L (Nominativ u. Genitiv) | 2. *παρην — Ιωαννου*: > N P^3 | 3. *Ευχαρη* V c m^1 m^2: *ευχαρι* P^4, cf über die Declination Sophocles vor seinem Glossary p. 82 | *τ. Ιω.* V P^4 m^2: *των λογων αυτου* c m^1, *apostolum praedicantem* L | *και εκρ.* V L: *εκρ.* N P^3, *εκρ. δε* c m^1 (m^2 P^4?) | 4 *φωνη μ.* V (verschrieben zweimal —*ην*) c m^1 m^2: *μεγ. τη φ.* N P^3 | *λεγων* V m^2 L: *ο τυφλος* × c m^1, > N P^3 | *ο δε — ο τυφλος* V m^2 (N P^3 > *πρ. αυτον*) P^4 (*και λεγει ο Ιω. κτλ.*) L: > c m^1 | 5. *σου* V P^4 c: *σοι* Amphil. ohne Variante, > N P^3 L *(illum deum)* | *σεβη και* V: *σεβεις και* P^4, > N P^3 c m^1 m^2 L | 6. *επειδη — ακουω* N P^3 P^4 c m^1 m^2 cf L: > V | *υπερ*: *περι* c m^1 m^2 | 7. *οψωμαι* V P^4 m^2: *οψομαι* N P^3, *ιδω* c m^1 | *χαρησωμαι* V P^4 (beide *ι* statt *η*): *χαρησομαι* N P^3 m^2, obwohl an sich sehr möglich, doch wohl nur mechanische Beseitigung des *coniunct. fut.* wie vorher, *ευφρανθω* c m^1 (dieser *περισσως* vorher). Von hier an weichen c m^1 wieder stärker ab | 9. *Χριστου* V P^4 c m^1 m^2: + *του υιου του θεου* N P^3, *domini nostri* vorher L | 10. *δε*: nur N P^3 *ουν*, N > das folgende *ο* | *Ευχαρης* V N c m^1 m^2: —*ρις* P^4, —*ριστος* P^3 | *ο πατ. αυ.* V P^4 m^2 L: > N P^3 c m^1

αὐτοῦ, ὃ ἐποίησεν Ἰωάννης, ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν λέγων· δὸς καὶ ἐμοὶ καὶ τῷ υἱῷ μου τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα. καὶ εἰσήλθαμεν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ ἐβάπτισεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. καὶ ἐξελθόντες ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ εἰσήλθαμεν ἐν τῇ πόλει.

Τῇ οὖν ἐπαύριον προῆλθεν ὁ Ἰωάννης ἐν τόπῳ δημοσίῳ, καὶ συνήχθησαν ἅπαντες οἱ ἀδελφοὶ ἀπὸ Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων καὶ ἐδιδάσκοντο ὑπὸ Ἰωάννου. μετὰ δὲ τὸ διδάξαι αὐτοὺς εἶπεν Ἰωάννης πρὸς πάντας τοὺς ἀδελφούς· τέκνα, κρατήσατε τὰς παραδόσεις, ἃς ἐλάβετε παρ' ἐμοῦ καὶ φυλάσσετε τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, ἅσπερ ἐδέξασθε διὰ τοῦ εὐαγγελίου, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ φωτός· ἐγὼ γὰρ ἔκρινα τοῦ ἀπελθεῖν ἐν τῇ Ἐφεσίων πόλει διὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖσε ἀδελφῶν. ἀκού-

1. *ο εποι.* V N P^3 (P^4 m^2 + *ο*): *το σημειον ο εποι. ο* c m^1 | *επεσεν — γην* V P^4 m^2: + *και προσεκυνησεν τον Ιω.* N P^3, *πεσων προσεκυνησεν αυτω* c m^1 | *δος — μου* V m^2 P^4 (*δως* u. > das zweite *και*) cf L: *διδασκαλε δος μοι* N, *δος μοι* u. dann nach *σφραγιδα* noch *και εμοι κ. τ. υ. μου* P^3, ganz anders c m^1 | 2. *και εισηλθαμεν* (*—ομεν* P^4 m^2) — *εβαπτισεν* V P^4 m^2: *και απελθων* (*εισελθων Ιω.* P^3) *εις τον οικον αυτων* (*αυτου* P^3) *εβαπτισεν* N P^3 | 3. *το* u. dreimaliges *του*: > N P^3 | 5. *εισηλθαμεν* V: *—ομεν* N P^3 P^4 m^2; den Satz > L c m^1. Die beiden letzteren gehen mit den Worten *τη δε επαυριον ησπασαμεθα παντας τους αδελφους και ευροντες πλοιον διαπερων επι τους κατα την Ασιαν τοπους* (nach c, wesentl. so m^1 bei Amph. 65 Z. 9 von unten) zu p. 161, 5 meines Textes fort. N P^3 m^3 lassen hier die als Beil. C abgedruckte Episode folgen, womit die kürzere Darstellung derselben Sache in P^2 (Beil. D) und die Andeutungen in L (zu p. 153, 4; 158, 7) zu vergleichen sind | 6. *τη — δημοσιω* P^4 (aber *προσηλθεν*) m^2 cf L, ebenso N (Neander p. 658) P^3 (> *ο*) nach der Episode, nur *τη ουν επαυριον* (*συνηχθησαν*) m^3 (Amphil. p. 65 med): > V | 7. *απαντες* V P^3 P^4 m^2: *παντες* N, dies hinter *αδ.* m^3 | *απο* V P^4 m^2 m^3: *οι* × N P^3 | 8. *υπο Ιω.* V P^4 m^2: *υπ αυτου* N P^3 m^3 | *δε* V P^3 P^4 m^2: *και* vor *μετα* N m^3 | 9. *αυτους* V P^4 m^2 m^3: *αυτον* N P^3 | *Ιω* P^4 m^2: *ο αποστολος* V, > N P^3 m^3 | *προς — αδελφους* V P^4 m^2: *πρ. παντας* P^3, > N | *τεκνα*: nur m^3 *τεκνια*, nur N + *μου* | *κρατησατε* V P^4 (*ει* statt *η*) m^2: *κρατειτε* N P^3 m^3 | 10. *ελαβετε*: nur N *παρελ.* | *φυλασσετε* (oder *—ται*) V P^4 m^2: *φυλαξατε* N P^3 m^3 | 11. *Χριστου*: nur P^4 *θεου* | *ασπερ — ευαγγελιου* V (*απερ*) P^4 m^2 cf L: > N P^3 m^3 | 12. *και εσ.*: nur m^3 *ινα γενησθε* | *γαρ*: nur P^4 *δε* | *απελθειν* V P^4 m^2 L *(redire)*: *αποπλειν* N P^3, *απολευσαι* m^3 | *εν — πολει* V P^4 (*Εφεσω π.*): *επι την* (*των* + N) *Εφεσιων πολιν* N P^3, *εις Εφεσον* m^3 | 13. *επισκ. — αδελφων* V P^3 P^4 m^2: *των αδ. εκει επισκ.* N, anders m^3

σαντες δὲ ἅπαντες οἱ ἀδελφοὶ ἐπένθουν πικρῶς, λέγοντες πρὸς αὐτόν· ἀξιοῦμέν σε, πάτερ, τὰ σὰ τέκνα μὴ ἐάσῃς ἡμᾶς. ὁ δὲ Ἰωάννης παρῄνει αὐτοῖς λέγων· εὔθυμοι γίνεσθε, υἱοί μου καὶ θυγατέρες, καὶ χαίρετε ἐν κυρίῳ· ἐγὼ δὲ ἀπελεύσομαι πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἐν Ἐφέσῳ. καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐνέβημεν εἰς αὐτὸ καὶ διὰ δέκα ἡμερῶν παρεβάλαμεν ἀπὸ δέκα σημείων τῆς Ἐφεσίων πόλεως. ἐξελθόντων δὲ ἡμῶν εἰς τὴν γῆν εἰσήλθαμεν ἐν Ἐφέσῳ.

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ παρεγένοντο ἐν τῷ τόπῳ, ἐν ᾧ ἤμεθα καταψύχοντες. ὁ δὲ Δόμνος, ὁ υἱὸς Διοσκορίδους, παρέλαβεν ἡμᾶς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· ὁ γὰρ τούτου πατὴρ Διοσκορίδης ἤδη τεθνηκὼς ἦν. ὁ οὖν Δόμνος παρέθηκεν ἡμῖν τράπεζαν καὶ ἐφάγομεν καὶ ἐπίομεν καὶ ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. καὶ πάν-

1. *απ. οι αδ.* V P^4 m^2 (trotz Druckfehler bei Amphil.): *παρ αυτου παλιν ταυτα παντες* N P^1 (*παλιν* vor *παρ* u. *απαντες*) | *επενθουν* V P^4 m^2: *—θησαν* N P^3 m^3 | 2. *ημας* V N P^3 m^2 m^3: > P^4 | 3. *παρηνει* N P^3 m^2: *παραινει* V, *παρεινει* P^4, *πορηνεσεν* (sic Amphil.) m^3 | *γινεσθε* (oder *—θαι*) V P^3 P^4 m^2: *γενεσθε* N | *μου κ. θυγ.* V P^3 (> *μου*) P^4 m^2: *φωτος* N | 4. *απελευσομαι* (oder *—σωμαι*) V P^3 P^4 m^2: *αποπλευσομαι* N | 5. *εν Εφ.* hier V P^4 m^2: vor *αδελφους* N P^3 | *και ευρ.* V P^4 m^2 cf L: *τη ουν επαυριον ησπασαμεθα* (*παντας* + P^3) *τους αδελφους* × N P^3; beinah ebenso m^1 c, welche hier wieder eintreten s. zu p. 160, 5 | *πλοιον*: nur P^4 *πλοιαριον* | *διαπερων* N P^4 c: *διαπεροντα* V, *—ρωντα* m^2, *—ρουν* m^1, *—ραν μελλοντα* P^3, *απαιροντα* m^3 | *εν τ. Ασια* V m^2 L: *επι τους κατα την Ασιαν τοπους* N P^3 (> *την*) P^4 c m^1 m^3 | 6. *ενεβ.* V m^1 m^2: *ανεβ.* N P^3 P^4 c m^3 | *δεκα* V P^4 m^2 L: *τεσσαρων* + N P^3 c m^1 m^3 | *παρεβαλαμεν* V: *—λλομεν* P^4, *—λομεν* N etc. | 7. *δεκα* V P^4 m^2: *δωδεκα* N P^3 m^3, *τριων* c m^1 (*μιλιων*), > L | *δε* V (m^2?): *και* vor *εξ.* die andern | 8. *εις* V: *επι* N etc. | *γην* V m^2: *δια της οδου* + N P^3 P^4 c m^1, *προς Εφεσον απαγουσαν* m^3 | *εισηλθαμεν* V: *—ομεν* die andern | *Εφεσω*: dies das letzte Wort in V. — L schliesst mit den Worten: *pervenimus Ephesum, ubi cum magno gaudio occurrerunt nobis Asiani clamantes et dicentes „Benedictus qui venit in nomine domini“* | 9. *οι αδ.* V P^3: *παντες* × P^4 c, *οι παντες* (u. doch *οι αδελφοι*?) m^2, *παντα οι αδ.* m^1 | *παρεγενοντο — καθ ημεραν* p. 162, 1: > nur P^4 | *εν τω τοπω* N m^1 m^2: *εν τοπω* c, > P^3 | 10. *ημεθα* N P^3: *ημεν* c m^1 m^2 | *καταψ.* N P^3 c: *καταλυσαντες και αναπαυομενοι* m^1, > m^2, noch mehr > m^3 | 11. *παρελ.* N P^3 c m^1 m^3: *ελαβεν* m^2 | *τη οικια* N P^3: *τω οικω* c m^1 m^2 m^3 | *τουτου πατ.*: > m^2 | 12. *τεθν. ην* N: *τελευτησας ην* m^1, *τεθνηκε* P^3 c m^2, *ετεθνηκει* m^3 | *ο ουν — επιομεν* N P^3 c: *παρατεθεισης δε τραπεζης μετελαβομεν τροφης συν τω Δομνω* m^1 m^2, > m^3 | 13. *κ. εμειν. π. αυ. και* N P^3 c (m^2 *παρα Δομνω*): *και παρ αυτω μενοντων ημων* m^1, > m^3

τες οἱ ἀδελφοὶ καθ᾽ ἡμέραν εἰσήρχοντο καὶ ἐδιδάσκοντο ὑπὸ Ἰωάννου ἐν τῷ οἴκῳ Δόμνου, καὶ πάντες λοιπὸν ἐπίστευσαν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ Ἰωάννου, καὶ οὐδεὶς ἠπίστει αὐτῷ. διετρίψαμεν δὲ ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὸ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἐξορίας ἔτη εἴκοσι ἕξ. ἐποιήσαμεν δὲ καὶ ἐν Πάτμῳ τῇ νήσῳ ἔτη δεκαπέντε, πρὸ δὲ τῆς ἐξορίας τὸ πρὶν ἐν Ἐφέσῳ ἔτη ἐννέα. ἦν δὲ ὁ Ἰωάννης, ὅτε παρεγενόμεθα ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἔφεσον ἐτῶν πεντήκοντα καὶ μηνῶν ἑπτά, ἐγὼ δὲ Πρόχορος, ὁ μαθητὴς Ἰωάννου, ἤμην ἐτῶν τριάκοντα καὶ μηνῶν τριῶν.

Πληρώσαντες δὲ ἔτη εἴκοσι ἓξ μετὰ τὸ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἀπὸ Πάτμου ἐν Ἐφέσῳ, ἐξῆλθεν ὁ Ἰωάννης ἐκ τοῦ οἴκου Δόμνου καὶ παρέλαβεν ἑπτὰ τῶν αὐτοῦ μαθητῶν, ἐμέ τε Πρόχορον καὶ ἄλλους ἕξ, καὶ εἶπεν πρὸς ἡμᾶς· λάβετε ὀρυκτῆρας ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν καὶ ἀκολουθήσατέ μοι. καὶ ἐλάβομεν ὀρυκτῆρας ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν καὶ ἠκολουθήσαμεν αὐτῷ καὶ ἤλθομεν ἐν

1. *καθ ημ.* N P^3 m^3: *κατα πασαν ημ.* c, dasselbe vor *παντες οι αδ.* m^1, > m^2 | *εισερχ.* N P^3 P^4 (s. zu p 161, 9) c m^2: *ηρχοντο* m^3, *παρεγινοντο* m^1 | *υπο Ιω* : nur P^4 hinter *Δομνου* | 2. *εν τ. οι. Δ.* P^3 P^4 (*τη οικια*) c m^1 m^2 (m^3 vorher *εν αυτω*): > N | *κ. παντες λ. επ. τ. λαλ.* (*λεγομενοις* P^3 m^2) *υ. Ιω.* P^3 P^4 c m^2 (+ *και γινομενοις*): nur N stellt um *και ουδεις ηπιστει τοις λαλουμενοις υπο Ιω. αλλα παντες επιστευον αυτοις*, ganz anders m^1 u. wieder anders m^3 | 3. *και — αυτω* P^3 P^4 c: > m^2, über N vorher, m^1 m^3 nicht vergleichbar | *διετριψ. κτλ.* N P^3 P^4 c m^3: *μετα δε το ελθειν ημας απο της εξωριας διετριψαμεν εν Εφ.* m^1 m^2 | 4. *ελθειν* N m^1 m^2: *εξελθειν* P^3, *επανελθειν* P^4 c m^3 | 5. *και* N P^4: > P^3 c m^1 m^2, sehr verwirrt m^3 | 6. *το πριν* N P^3 m^3: *το προτερον εποιησαμεν* P^4 c m^1 m^2 | 7. *ο Ιω. — επτα* P^3 m^2 m^3, wesentlich so P^4 (aber *εν Εφεσω εξ Ιερ.*), m^1 c (diese *πεντηκ. εξ*), alle ausser P^3 m^3 *Ιεροσολυμων*: nur N *και ετων πεντηκοντα Ιω. οτε παρεγ. εξ Ιερουσαλημ εις Εφεσον* | 8. *Προχ. — Ιωαννου* P^4 m^2 (*αυτου* statt *Ιω.*): > die andern | 9. *κ. μηνων τριων* P^4 m^2 m^3 N (*εξ*): > P^3 c m^1 | 10. *πληρωσαντες — ημας* N P^3 P^4 c m^2 (*ουν* statt *δε*), ähnlich m^3 (aber *εικοσι επτα*): *πληρωθεντων δε των εικοσι εξ χρονων μετα την εκ της Πατμου επανοδον* m^1 | *απο Πατμου* P^4 c m^2 cf m^1 vorher: > N P^3 m^3 | 11. *εν Εφ.*: nur m^2 + *εν τω οικω Δομνου*, nur m^3 *εις Εφεσον* | *εξηλθεν ο Ιω.* N (> *ο* so auch m^3) P^3 P^4 c: *μια των ημερων εξελθων ο Ι.* m^1, > m^2 | *εκ*: > m^1 | *οικου*: > P^3 | 12. *και παρελ.* N P^3 m^3: *παρελ.* m^2, *και παραλαβων* P^4 c, *παραλαβων* m^1 | *Προχορον* P^4 c m^1 m^2: > N P^3 m^3 | 13. *αλλους* N P^3 P^4 m^3: *ετερους* c m^1 m^2 | *κ. ει.* N P^3 m^3: *λεγει* P^4 c m^1 m^2 | 14. *υμων*: nur N *ημων*, der aber alles > bis *ημων* l. 15 | *κ. ελαβ. — ημων* P^3: *ελαβομεν δε ορυκτηρας* c m^1, *και λαβοντες* m^3, *και εποιησαμεν ουτως* P^4 m^2 | 15. *και ηκολ. — τοπω και* P^3 (wesentlich so c m^1 nur *και ελθοντων ημων*) N (> *και ηλθομεν*) m^3 (*και ελθοντες*): nur *και ηλθομεν εν τοπω και* P^4

τινι τόπῳ καὶ εἶπεν ἡμῖν· καθίσατε ὧδε. καὶ ἐκαθίσαμεν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ· ἦν δὲ πρὸς ὄρθρον· νὺξ γὰρ ἦν. καὶ αὐτὸς ἀπῆλθεν ἀφ' ἡμῶν ὡσεὶ λίθου βολὴν καὶ προσηύξατο, ἵνα ἡσυχίαν σχῇ ὁ τόπος, καὶ μηδεὶς παραγένηται ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ παρὲξ ἡμῶν τῶν ἑπτά. καὶ μετὰ τὸ εὔξασθαι αὐτὸν ἦλθεν πρὸς ἡμᾶς καὶ εἶπεν ἡμῖν· ὀρύξατε τῷ ὀρυκτῆρι τὸ μῆκος τῆς ἐμῆς ἡλικίας σταυροειδῶς. καὶ μετὰ τὸ ὀρύξαι ἡμᾶς, καθὼς εἶπεν ἡμῖν, προσηύξατο καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἔθετο ἑαυτὸν ἐν τῷ ὀρύγματι, ὃ ὠρύξαμεν, καὶ εἶπεν πρός με· τέκνον Πρόχορε, ἐν Ἱεροσολύμοις βάδιζε, ὅτι ἐκεῖ σε δεῖ τελειωθῆναι. καὶ διδάξας ἡμᾶς ἠσπάσατο ἡμᾶς καὶ εἶπεν ἡμῖν· ἐπισύραντες γῆν, τὴν ἐμὴν μητέρα, καλύψατέ με. ἡμεῖς δὲ ἠσπασάμεθα

2. *και εκαθ. — γαρ ην* N P^3 c (m^1 *νυκτος ουσης ηδη*): bis *εκεινω* auch p (= Paris. 881 s. Einleitung, welcher von p. 162, 11 an wieder eintritt), > P^4 m^2, undeutlich Amphil. über m^3 | 3. *απηλθεν* N P^3 c m^3 (m^1 *απελθων*): *διεστη* P^4 m^2, *διηλθεν* p | *ινα — επτα* N (> *ο τοπος*) P^3 c (*εκει* statt *εν εκ. τ. τοπω*, so auch m^1, welcher *ετερος* hinter *μηδεις* u. *πλην* statt *παρεξ*) ähnlich m^3: *εστως και ουδεις παρεγενετο εν τω τοπω οπου* (*ενθα* m^2) *ην ο Ιω. εως πρωι* P^4 m^2, > p vorher aber *και εστη και προσηυξατο* | 5. *κ. μετα* N P^3 c m^3: *μετα δε* P^4 m^1 m^2 p | *το ευξ. αυτον* P^3 P^4 c m^1: *τελεσθαι αυτον* m^2, *τελεσαι αυτον ευχην* p | 6. *ειπεν* N P^3 m^2 m^3 p (> *ηλθεν πρ. ημ. και*): *λεγει* P^4 c m^1 | *ημιν*: *προς ημας* p, dieser u. P^4 + *εγγισατε μοι αδελφοι και* (*ως δε* p) *ηλθομεν προς αυτον και* (*και* > p) *ειπεν ημιν* | *τω ορυκτηρι* P^3 c m^1: *μετα του ορυκτηρος* p, > N P^4 m^2 m^3 | *τ. μηκος* P^3 P^4 c m^1 m^2 p: *το ορυκτηριον* N, *ορυγμα* m^3 | 7. *σταυροειδως* N P^3 c m^1: + *κατα την απλωσιν των εμων χειρων* P^4 m^2 p (dieser *σταυροειδες*) | 8. *ημιν* N P^3 p (+ *και εστη παλιν και*): > P^4 c m^1, *καθως ειπεν ημιν* > m^3, auch m^2 (sonst wie p) | *και μ. τ. ευχην* N P^3 P^4 c m^1: *μετα δε το ευξασθαι αυτον ησπασατο παντας ημας και* p, ganz ähnlich m^2 | *εθετο* N P^3 P^4 c m^3: *εθηκεν* m^2 p, *ανεκλινεν* m^1 | 9. *εν τω ορυγμ.* N P^3 P^4 c m^1: *προγματι* (!) m^3, *επι του τοπου* p, *επι χειρας και ποδας* m^2 | *ο* N P^4 c: *ω* P^3 m^3, *ου* p, *ο ωρ.* > m^1, auch m^2 der mit *και εδιδαξεν ημας* zu l. 11 übergeht u. den Auftrag an Prochorus später bringt; ähnlich p | *ειπε* N P^3 m^3: *λεγει* P^4 c m^1 | 10. *βαδιζε* hier N P^3 (m^3?): vor *εν Ι.* P^4 c m^1 | *εκει σε*: von allen als ein Wort, nur N *εκειν σε* | 11. *επισυραντες* N P^3 m^1 p (× *τεκνια*): *επισυρατε* P^4 m^2, *συραντες* c | 12. *γην* P^3 c m^1, hinter *μητερα* N: > P^4 m^2 p | *καλ. με* N P^3 c m^1 m^3: *και σκεπασατε με εως των γονατων μου* m^2 P^4 (*σκεπασεται*) p (> *και* u. *μου*) | *ημεις — αυτον* N P^3 c m^1 (*παλιν* vor *αυτον*): > p, *και παλιν προσηυξατο και εδιδαξεν ημας και παλιν ησπασατο ημας και ειπεν ημιν* p. 164, 2 m^2, ebenso P^4 im Anfang, diese Hs. bricht aber mit *εδιδα* ab

αὐτὸν καὶ ἐπισύραντες γῆν ἐσκεπάσαμεν αὐτὸν ἕως τῶν γονάτων. καὶ πάλιν ἠσπάσατο ἡμᾶς καὶ εἶπεν ἡμῖν· ἐπισύραντες γῆν καλύψατέ με ἕως τοῦ τραχήλου. καὶ ἠσπασάμεθα αὐτὸν καὶ ἐπισύραντες γῆν ἐσκεπάσαμεν αὐτὸν ἕως τοῦ τραχήλου. καὶ εἶπεν ἡμῖν· ἐνέγκαντες ὀθόνην ἐπίθετε εἰς τὸ πρόσωπόν μου καὶ ἀσπάσασθέ με κραταιῶς, ὅτι οὐκ ὄψεσθέ με οὐκέτι ἐν τῷδε τῷ βίῳ. ἡμεῖς δὲ πάλιν ἠσπασάμεθα αὐτὸν κλαίοντες, καὶ ἐπισύραντες γῆν ἐσκεπάσαμεν αὐτόν· καὶ ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν, καὶ αὐτὸς παρέδωκεν τὸ πνεῦμα. εἰσελθόντων δὲ ἡμῶν ἐν τῇ πόλει εἶπον ἡμῖν οἱ ἀδελφοί· ποῦ ἐστιν ὁ διδάσκαλος ἡμῶν; εἴπομεν δὲ αὐτοῖς τὰ γεγονότα, οἱ δὲ παρεβιάσαντο ἡμᾶς τοῦ δεῖξαι αὐτοῖς τὸν τόπον. καὶ ἐλθόντων ἡμῶν ἐν τῷ τόπῳ, ὀρύξαντες οὐδὲν εὕρομεν καὶ ἐκλαύσαμεν σφοδρῶς.

1. γην P^3 c m^1: την × N p | εσκεπασ. P^3 c (> das folgende αυτον) m^1 m^3 p: εκαλυψαμεν N | 2. και παλιν ησπ. ημ. και N P^3 m^3: παλιν δε ασπασαμενος ημ. ειπε c m^1, κ. παλιν προσηυξατο και p | 3. γην: nur p την εμην μητερα | καλυψατε N P^3 c m^1 m^3: σκεπασατε m^2 p | ησπασαμεθα — εσκεπασαμεν N (× παλιν) P^3 c m^1: nur εσκεπασαμεν p | 4. τραχηλου N P^3 c m^1: αυτου + p und lässt hier die Weisung an Prochorus folgen (p. 163, 9 sqq.), ähnlich m^2 mit Auslassungen vorher; abkürzend m^3 | 5. ενεγκαντες — μου N P^3 c m^1 (+ εμοι αδελφοι zu επιθ.): ενεγκατε μοι υθονην αδελφοι p, ενεγκαντες οθωνην καλιψατε το προσ. μου m^3, über m^2 ist Amphil. nicht deutlich | 6. ουκ οψ. με ουκετι P^3 c m^3: ουκετι οψ. με N p m^1 (με οψ.), ουκετι το προσωπον μου οψ. m^2 | 7. ημεις δε — κλαιοντες N P^3 c m^1, wesentlich so m^3: και επιπεσοντες αυτω ησπασαμεθα αυτον κλαιοντες πικρως m^2, so bis αυτον p dann εμπονως και κλαυσαντες ου μικρως | 8. και επισυρ. — πνευμα N P^3 ähnlich m^3: και διασκεπασαντες το προσωπον αυτου ως ο ηλιος ανετειλεν κ. αυτος παρεδ. τ. πνευμα και επεσυραμεν γην επι το προσωπον αυτου και εκρυβη εξ οφθαλμων ημων m^2, ähnlich aber kürzer p; και ειρηνην δους ημιν απελυσεν ημας c m^1 | 10. ειπον — αδελφοι N P^3 m^1 c (> ημιν) m^3: ειδον ημας οι λοιποι αδελφοι (μαθηται αυτου m^2) και ειπον (ειπεν προς ημας m^2) p m^2 | εστιν: > p m^2 | 11. ημων P^3 m^2 m^3 p: > N c m^1 | ειπ. δε αυτοις N P^3 m^3: κ. απηγγειλαμεν αυτοις m^2 p, ημεις δε διηγησαμεθα αυτοις c m^1 | τα γεγονοτα N P^3 c m^1 m^3: απαντα m^2 p (+ τα γεγενημενα) | οι δε παρεβ. N etc.: και παραβοσαντο (?) m^2 | 12. του δειξαι N P^3: επιδειξαι c m^1, υποδειξαι m^3, ακολουθησαι και δειξαι m^2, μετα δακρυων οπως δειξωμεν p | και ελθ. (απελθοντων c m^1, παραγενομων m^2) ημ. P^3: εισελθοντων ουν ημ. N, και ελθοντες (> εν τω τοπω) p, και απελθοντων ομοθυμαδον (εις τον τοπον) m^3 | 13. ορυξαντες P^3: εισορυξ. N, και ορυξ. m^3, και διορυξ. m^2, και αναχωσαντες p, > c m^1 | ουδεν N m^3: ουδενα P^3, αυτον μεν ουχ c m^1, ουχ ευρ. ουδεν m^2, ουκετι ευρ. το τιμιον και αγιον σωμα του μακαριου αποστολου και ευαγγελιστου Ιωαννου p | 13 — p. 165, 4. και εκλαυσαμεν — αμην N P^3

ἐστάθημεν δὲ εἰς προσευχήν, καὶ μετὰ τὴν εὐχὴν ἠσπασάμεθα ἀλλήλους καὶ εἰσήλθομεν ἐν τῇ πόλει, δοξάζοντες πατέρα καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον πνεῦμα, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς ἀτελευτήτους αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

(**die einzigen Varianten** *σφοδρα. εστημεν* **p. 164, 13 u. ×** *το* **vor** *αγιον* **p. 165, 3 N, dagegen P >** *και* **vor** *υιον* **u.** *νυν και αει* **l. 3 und** *ατελευτητους* **l. 4):** *και* (*τοτε* **p)** *κλαυσαντες απαντες ικανως* (*ου μικρως εκει* **p)** *εσταθημεν* (*εστημεν* **p)** *εις προσευχην και μετα την προσευχην* (*πληρωσαντες την ευχην ημων* **p)** *εξηλθαμεν* (*κατηλθομεν* **p)** *εκ του τοπου* (*εκεινου* **+ p),** *δοξαζοντες πατερα κ. υ. κ. αγ. πν. ω η δοξα κ. το κρ.* (*πρεπει πασα δοξα τιμη κ. προσκυνησις νυν και αει και* **p)** *εις τους αι. των αι. αμην* **m² p, wieder anders m³. Nach** *ευρομεν* **p. 164, 13 schliessen c m¹ so:** *αλλα μονον τα σανδαλια αυτου. και εμνησθημεν του ειρημενου* (*το ειρημενω τω* **c)** *Πετρω υπο του κυριου περι Ιωαννου* (*αυτου* **c),** *οτι εαν αυτον θελω μενειν εως ερχομαι, τι προς σε; εδοξασαμεν τε* (*και εδοξαμεν?* **c)** *επι τουτω τον πατερα και τον υιον και το αγιον πνευμα, οτι αυτω πρεπει η δοξα.* **(so m¹,** *ω πρεπει δοξα τιμη κ. προσκυνησις νυν κ. αει κ. εις τους αιω. των αιωνων. αμην.* **c)**
